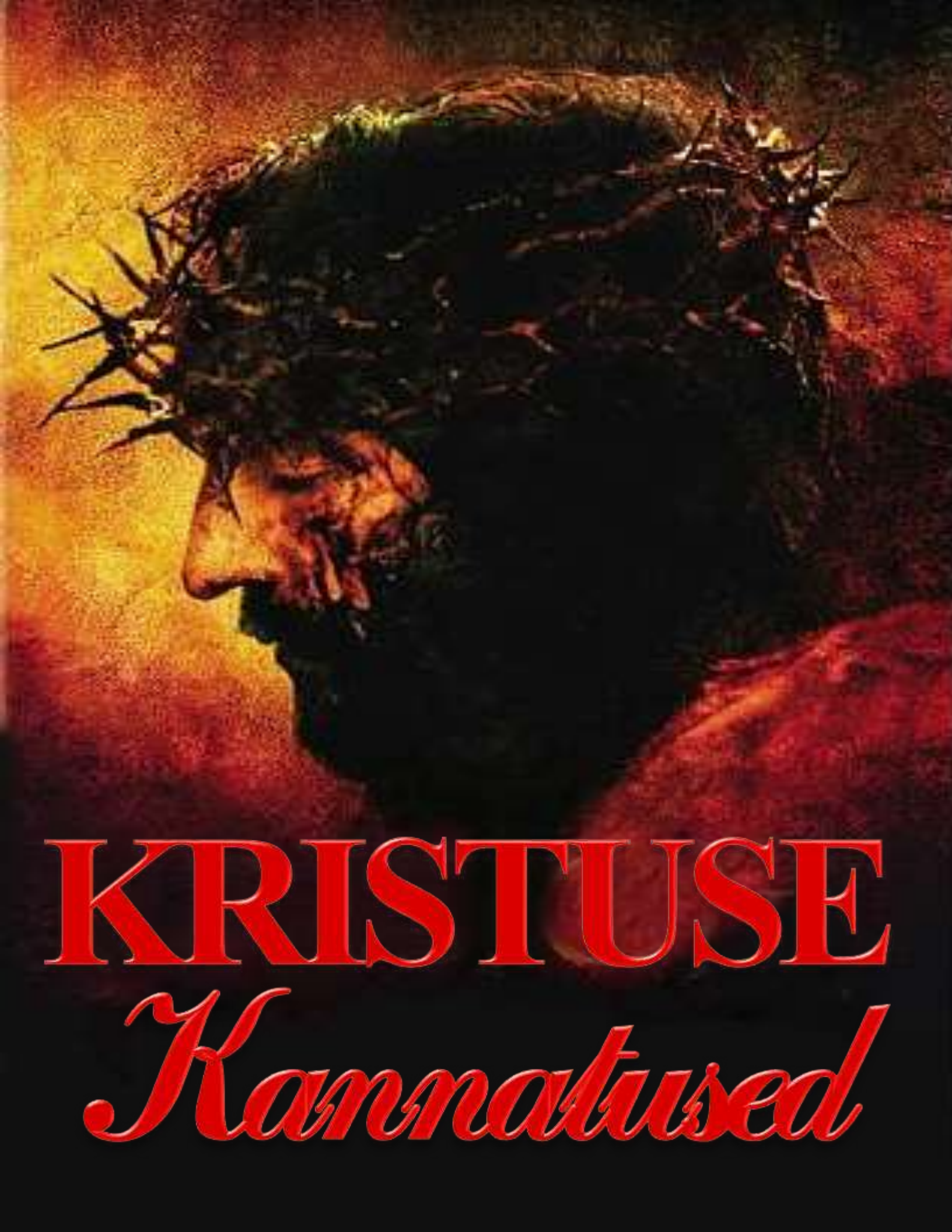
KRISTUSE
Kannatused

New Covenant Publications International. Estonian

Autoriõigus © 2020. Uue Lepingu Rahvusvahelised Väljaanded

Kõik õigused kaitstud. Ühtki selle raamatu osa ei tohi reprodutseerida ega edastada ühelgi kujul ega mingil viisil autori kirjaliku loata, välja arvatud kriitilistes artiklites ja läbivaatamiste puhul esitatud lühikeste noteeringute puhul. Palun tutvuge kõigi asjakohaste küsimustega väljaandjale.

Kõik õigused kaitstud. Selle raamatu ühtegi osa ei tohi mingil kujul ega mingil viisil elektrooniliselt ega mehaaniliselt reprodutseerida ega edastada, kaasa arvatud fotokopeerimine, salvestamine, või teabesalvestuse ja otsingusüsteemi abil - välja arvatud arvustaja, kes võib tsiteerida arvustuse lühikesi lõike trükitud ajakirjas või ajalehes - ilma kirjastaja kirjaliku loata.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Kataloogimine Väljaannete Andmetes

Toimetanud ja Kujundanud: Uue Lepingu Rahvusvaheline Kontsern

Trükitud Ühendkuningriigis.

Esimene trükk 26. mai 2020

Avaldanud : Uue Lepingu Rahvusvaheline Kontsern

P.O. Kast 7777-777
Devon, London, Suurbritannia 234-543

Külastage veebisaiti: www.newcovenant.co.uk

KRISTUSE KANNATUSED

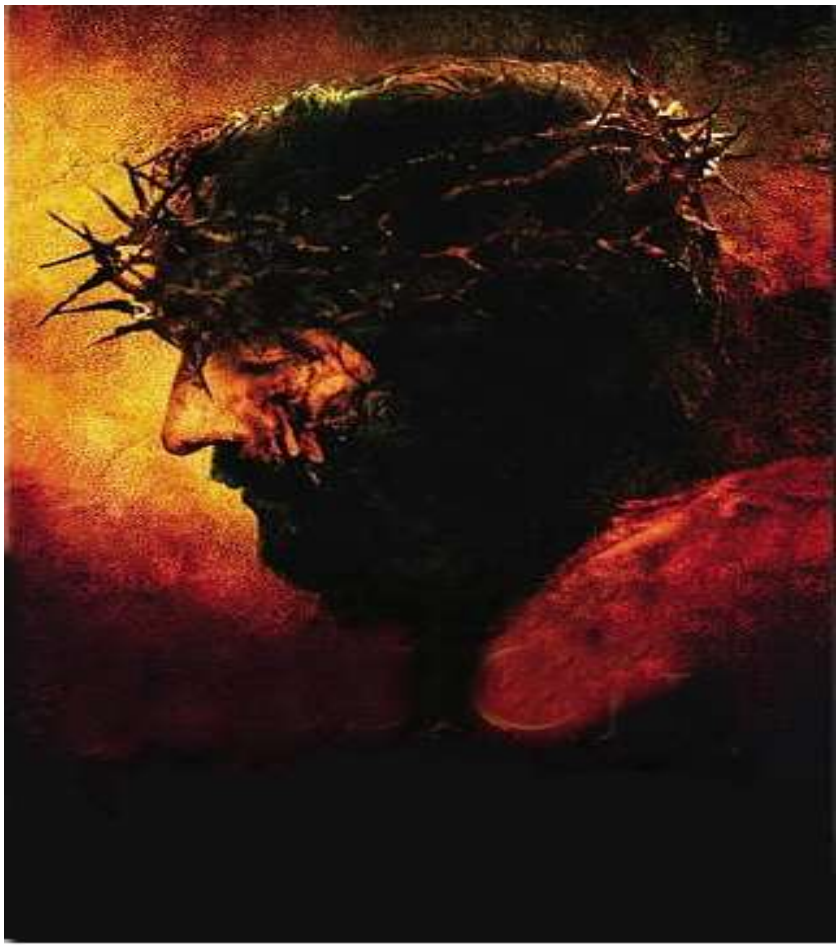

Jeesus seisnud võimsa seedrina keset torme, mis Teda piitsutasid; pimeduse jõududega üksinda võitleva. Kangekaelsed inimesed, kelle südames oli kurjus ja salakavalus, olid asjatult püüdnud Teda segadusse ajada ja võita. Ta seisis nende keskel jumalikult väärika Jumala Pojana. Nüüd oli Ta nagu raevutseva tormi käes murduv pilliroog; patukoorma all ja üleloomulike piinade all. Sajandeid enne ristilöömist, kirjutatud on: «Sest koerad ümbritsevad mind, tigedate hulk keerleb mu ümber; nad uuristavad mu käsi ja jalgu, ma võin lugeda kõiki oma konte! Nemad vahivad mulle otsa ja parastavad mind! Nad jagavad mu riided eneste vahel». Kui Jeesus ristil rippus, raevutsesid Ta vaenlased risti jalamil. Preestrid, ülemad ja kirjatundjad ühinesid rahvamassiga sureva Lunastaja mõnitamisel. See raamat annab tunnistust Kristuse kallist armastust, lõputut elu ja kirglikku kirge...

See lehekülg on tahtlikult tühjaks jäetud

New Covenant Publications

International Inc.

Reformeeritud Raamatud, Ümberkujundatud Mõtted

Alt-Heerdt 104, 40549 Düsseldorf, Germany
Tel : +49 211 399 435 234

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Tunnustused

See raamat on pühendatud Jumalale.

Eessõna

Rahvusvaheline New Covenant Publications ühendab lugeja jumaliku plaaniga, mis seob taeva ja maa ning tugevdab armastuse seaduse püsivust. Logo, lepinguga laegas tähistab Kristuse Jeesuse ja Tema rahva vahelist lähedust ja Jumala seaduse keskset kohta. Nagu on kirjutatud: „See on leping, mille ma teen Iisraeli kojaga, ütleb Issand: ma panen oma seaduse nende sisemistesse osadesse ja kirjutan selle nende südamesse ning nad on minu rahvas ja ma olen nende jumal. ” (Jeremija 31: 31-33; Heebrealastele 8: 8-10). Tõepoolest, uus leping tõendab lunastust, mis on puhkenud vaibumata ja verega suletud.

Lugematute sajandite jooksul on paljud kannatanud räsitavat vaeva ja arusaamatut rõhumist, mille eesmärk on kustutada tõde. Eriti pimedal ajal oli see valgus inimlike traditsioonide ja populaarse teadmatuse tõttu suuresti varjatud, sest maailma elanikud olid tarkust põlganud ja lepingust üle astunud. Kompromissi leidmine vohavate pahedega kutsus esile sellise ohjeldamatu degeneratsiooni ja kuratliku ebainimlikkuse nuhtluse, et paljud elud ohverdati ebaõiglaselt, keeldudes südametunnistuse vabadust loovutamast. Sellegipoolest taaselustati kaotatud teadmised, eriti reformatsiooni ajal.

16. sajandi reformatsiooni ajastu kutsus esile tõe, fundamentaalsete muutuste ja sellest tuleneva turbulentsi, nagu kajastub ka vastureformatsioonis. Selle mahu kaudu saab aga selle ainulaadse revolutsiooni vaieldamatu tähtsuse reformaatorite ja teiste julgete pioneeride vaatenurgast uuesti teada. Nende arvates, saab aru laastavatest lahingutest, mis on sellise fenomenaalse vastupanu ja üleloomulike sekkumiste põhjused.

Meie moto: „Reformeeritud raamatud, ümberkujundatud mõtted“ rõhutab kriitilisel ajastul komponeeritud kirjanduse erilist žanrit ja selle mõju. See kajastab ka isikliku reformatsiooni, uuestisünni ja ümberkujundamise pakilisust. Kuna Gutenbergi trükikoda koos tõlkebürooga levitas reformitud usu põhimõtteid umbes 500 aastat tagasi, siis digitaliseeritud ajakirjandus ja veebimeedia vahendab tõe valgust viimastel aegadel kõigis keeltes.

Sisukord

1. Peatükk - «Jumal Meiega» 7
2. Peatükk – Valitud Rahvas 13
3. Peatükk - «Kui Aeg Täis Sai...» 16
4. Peatükk - «Teile On Õnnistegija Sündinud!» 21
5. Peatükk – Esitamine Templis 25
6. Peatükk - «Me Oleme Nainud Tema Tähte» 30
7. Peatükk Lapsepõlv 36
8. Peatükk Paasapühal 41
9. Peatükk Elukoolis 47
10. Peatükk Hääl Kõrbes 53
11. Peatükk Ristimine 62
12. Peatükk Kiusatus 66
13. Peatükk Võit 74
14. Peatükk «Me Oleme Leidnud Messia» 79
15. Peatükk Pulmapeol 87
16. Peatükk Oma Templis 94
17. Peatükk Nikodeemus 102
18. Peatükk «Tema Peab Kasvama» 108
19. Peatükk Jaakobi Kaevul 111
20. Peatükk Kui Te Ei Näe Tunnustähti 119
21. Peatükk Betsata ja Suurkohus 122
22. Peatükk Johannese Vangistus ja Surm 132
23. Peatükk «Jumala Riik on Lähedal!» 141
24. Peatükk «Eks Seesinane Ole Joosepi Poeg» 145
25. Peatükk Kutse Mere Ääres 151
26. Peatükk Kapernaumas 156
27. Peatükk «Kui Sa Tahad, Võid sa Mind Puhtaks Teha!» 163
28. Peatükk Leevi Matteus 170

29. Peatükk Hingamispäev 177
30. Peatükk «Ta Määras Kaksteist» 183
31. Peatükk Mäejutlus 188
32. Peatükk Sõjaväepealik 199
33. Peatükk Kes On Minu Vennad ? 203
34. Peatükk Kutse 208
35. Peatükk Torm Järvel 212
36. Peatükk Usupuudutus 218
37. Peatükk Esimesed Evangelistid 221
38. Peatükk Puhake Pisut 228
39. Peatükk «Andke Teie Neile Süüa » 232
40. Peatükk Öö Jarvel 237
41. Peatükk Kriis Galileas 241
42. Peatükk Pärimused 250
43. Peatükk Vaheseinad Kaotatakse 253
44. Peatükk Tõeline Tunnustäht 257
45. Peatükk Risti Vari 261
46. Peatükk Muutmine 267
47. Peatükk Teenimiseorus 270
48. Peatükk Kes On Suurim? 274
49. Peatükk Lehtmajade Pühal 282
50. Peatükk Keset Püüniseid 287
51. Peatükk «Elu Valgus» 293
52. Peatükk Hea Karjane 302
53. Peatükk Teekond Galileast Jeruusalemma 307
54. Peatükk Halastaja Samaarlane 314
55. Peatükk Taevariik 319
56. Peatükk Laste Õnnistamine 322
57. Peatükk «Üht Asja On Sulle Vaja» 326
58. Peatükk «Laatsarus, Tule Välja!» 329

59. Peatükk Preestrite Salasepitsused 337
60. Peatükk Uue Kuningriigi Seadus 341
61. Peatükk Sakkeus 344
62. Peatükk Pidusöök Siimona Kojas 347
63. Peatükk «Sinu Kuningas Tuleb» 355
64. Peatükk Süüdi Möistetud Rahvas 361
65. Peatükk Templi Teistkordne Puhastamine 366
66. Peatükk Vaidlused 375
67. Peatükk Hädakuulutsed Variseridele 381
68. Peatükk Välises Eesõues 389
69. Peatükk Ajamärgid 394
70. Peatükk Ühele Nende Mu Vähemate Vendade Seast 401
71. Peatükk Sulaste Sulane 405
72. Peatükk Mine Mälestuseks 412
73. Peatükk Teie Suda Ärgu Ehmugu 418
74. Peatükk Ketsemani 432
75. Peatükk Ülempreestrite Ees 439
76. Peatükk Juudas 450
77. Peatükk Pilatuse Kohtukojas 455
78. Peatükk Kolgata 468
79. Peatükk «See On Lõpetatud!» 479
80. Peatükk Joosepi Hauas 485
81. Peatükk «Issand On Üles Tõusnud!» 492
82. Peatükk Miks Sa Nutad ? 497
83. Peatükk Emmause Teel 501
84. Peatükk «Rahu Olgu Teile !» 505
85. Peatükk Veelkord Mere Rannal 510
86. Peatükk Minge ja Õpetage Kõiki Rahvaid 516
87. Peatükk «Oma Isa ja Teie Isa Juurde » 525

1. Peatükk - «Jumal Meiega»

«Temale peab pandama nimeks Immaanuel... Jumal meiega.»

«Jumala tundmise valgust» nähakse «Jeesuses Kristuses.» Igaviku aegadest peale oli Issand Jeesus Kristus üks Isaga; Ta oli «Jumala kuju,» Tema suuruse ja ülevuse kuju, «Tema au.» Selle au nähtavaks saamiseks tuli Ta maailma. Ta tuli patust pimestatud maale selleks, et näidata Jumala armastuse valgust, et olla «Jumal meiega.» Sellepärast oli kuulutatud ette, et Temale peab pandama nimeks Immaanuel.

Tulnud elama meie keskele, pidi Jeesus esitama Jumalat nii inimestele kui inglitele. Ta oli Jumala Sõna – Jumala avalikkuse ette toodud mõte. Palvetades oma jüngrite eest, ütles Jeesus: «Ma olen neile teada andnud Sinu nime» ... «halastaja ja armuline, pika meelega ja rikas heldusest ja tõest» ... «et armastus, millega Sa oled mind armastanud, oleks nendes ja mina oleksin nendes.» Kuid Ta ei pidanud seejuures silmas ainult oma maa peal elavaid lapsi. Meie väike planeet on kogu universumi õpperaamat. Jumala imeline armuplaan, lunastava armastuse saladus, on teema, «millesse igatsevad inglidki vaadata»; see pakub uurimisainet läbi igaviku. Lunastatute (20) ja langematute olevuste jaoks tähendab Kristuse rist uurimissügavuste ja laulude peateemat. Igaviku käigus saab üha selgemaks tõdemus, et Jeesuse näost särav au on ennastohverdava armastuse au. Kolgatalt lähtuvas valguses nähakse üha enam seda, et ennastohverdava armastuse seadus on elu seadus maal ja taevas; et armastus, mis «ei otsi omakasu,» on pärit Jumala südamest; ning et meie alandlikus ja teenimisvalmis Päästjas ilmneb Tema iseloom, kes elab valguses, millele ükski inimene ei või läheneda.

Algselt kõneles Jumalast kogu loomistöö. Kristus ise «laotas laiali taevad ja rajas maa-alused.» Tema käsi asetas kosmoseavarustesse maailmad ning kujundas põllulilled. «Tema, kes kinnitab mäed oma rammuga,» ... «Tema oma on meri, sest Tema on selle teinud» (Ps.65,7; 95,5). Tema täitis maa iluga ja õhu lauluga. Kõigele maa peal, õhus ja taevas kirjutas Ta sõnumi Isa armastusest.

Kuigi patt on rikkunud Jumala täiusliku töö, paistab sellest siiski veel läbi Jumala käekiri. Veel praegugi kuulutab kogu loodus Tema ülevat au. Ainult isekas inimsüda elab enesele. Iga lind ja iga loom teenib omamoodi kedagi teist. Igal puulehel ning rohuliblel on oma ülesanne. Igas puus, põõsas ja lehes tulvab see elujõud, milleta ei saaks elada inimene ega loom; inimene ja loom omakorda aitavad kaasa puu, põõsa ja lehe elule. Lilled pakuvad meeldivat lõhna ja avavad oma ilu õnnistuseks (21) maailmale. Päike särab valgust tuhandete silmapaaride rõõmuks. Ookean, arvutute veesoonte läte, võtab vastu jõgesid kõikidelt maadelt, kuid võtab selleks, et anda. Selle rüpest tõusev udu langeb vihmahoogudena niisutama maad.

Valguseriigis elavate inglite rõõmuks on anda, jagada armastust ja väsimatut hoolt langenud ja ebatäiuslikele inimlastele. Taevased olevused püüavad võita inimsüdameid; nad toovad sellesse pimedasse maailma valgust taevastelt õuedelt; oma õrna ja kannatliku teenimisega mõjutavad nad inimmeeli, et tuua kadunuid nii lähedasse ühendusse Kristusega, nagu nad ise on.

Kuid suunakem nüüd pilk Jumalast kõnelevatelt vähematelt asjadelt Jeesusele ning nähkem Jumalat Jeesuses. Vaadeldes Jeesust, näeme me, et meie Jumala suurim au peitub andmises. «Ma ei tee iseenesest midagi,» ütles Jeesus, «elav Isa on mind läkitanud ja mina elan Isa läbi.» «Ma ei otsi au endale, vaid au Temale, kes mind läkitas» (Joh.8,28; 6,56; 8,50; 7,18). Nendes sõnades väljendub kogu universumi elu seadus. Kristus sai kõik Isalt, ent Ta võttis vastu selleks, et anda. Samuti on kogu taevas Jumala teenistuses kõikide loodud olevuste heaks; armastatud Poja kaudu voolab Isa elu kõikidele; Poja kaudu pöördub see tänu ja rõõmsa teenimise armastava voona tagasi kõige Algallikale. Selliselt saab Kristuse kaudu headuse ringkäik täiuslikuks ning esitab suure Andja iseloomu, elu seadust.

Seda seadust rikuti taevas. Patt sai alguse isekusest. Lutsifer, kattev keerub, tahtis olla taevas esimene. Ta püüdis haarata ohjad enda kätte, juhtida taevased olevused eemale Loojast ja saada endale nende auavaldused. Sellepärast laimas ta Jumalat, (22) süüdistades Teda eneseülendamissoovis. Ta püüdis omistada armastavale Loojale oma kurje jooni. Nii pettis ta ingleid. Nii pettis ta inimesi. Tal õnnestus panna neid kahtlema Jumala sõnades ja Tema headuses. Kuna Jumal on õiglane ja aukartustäratav Valitseja, püüdis Saatan sundida inimesi vaatama Jumalale kui karmile ja halastamatule käskijale. Selliselt tõmbas ta nad kaasa mässu Jumala vastu, ning mureöö laotus üle maa.

Maailm oli pimeduses seetõttu, et Jumalat mõisteti vääriti. Selleks, et süngeid varje kõrvaldada ning maailma taas Jumalaga ühendada, tuli purustada Saatana petlik võim. Seda polnud võimalik teha vägivaldselt. Jõu kasutamine on vastuolus Jumala valitsuse põhimõtetega. Tema soovib ainult armastusest ajendatud teenimist ja armastust ei saa sundida; seda pole võimalik esile kutsuda jõu ega autoriteedi abil. Ainult armastus äratab vastuarmastuse. Jumalat tunda tähendab Teda armastada. Jumala iseloomu tuli avaldada sootuks vastupidiselt Saatana taotlustele. Seda võis teha ainult üks olevus universumis. Ainult Tema, kes tundis Jumala armastuse kõrgust ja sügavust, võis seda esitada. Maailma pimedat ööd pidi hakkama valgustama Õiguse Päike, kelle «tiibade all on paranemine» (Ml.3,20).

Lunastusplaan ei olnud tagantjärele tekkinud mõte, pärast Aadama langemist kavandatud ettevõtmine. See oli «saladuse ilmutus, mis on olnud igavesest ajast varjul» (Rom.16,25). Jumal ja Kristus teadsid algusest peale, et Saatan murrab truudust ning inimene langeb ärataganeja petlikku võrku. Jumal ei määranud ette, et patt peaks

eksisteerima, kuid Ta nägi ette selle olemasolu ning valmistus selleks kohutavaks võimaluseks. Ta armastas seda maailma nii väga, et Ta tõotas anda oma ainsa Poja, et ükski, «kes usub Temasse, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu» (Joh.3,16).

Lutsifer oli öelnud: «Ma tõusen taevasse, kõrgemale Jumala tähtedest ma tõstan oma aujärje... ma teen ennast Kõigekõrgema sarnaseks» (Jes.14,13.14). Kuid Kristus, kes «oli Jumala nägu, ei arvanud saagiks olla Jumalaga ühesugune, vaid loobus iseenese olust ning võttis orja näo, saades inimeste sarnaseks» (Flp.2,6.7).

See oli vabatahtlik ohver. Jeesus oleks võinud jääda Isa kõrvale. Ta oleks võinud säilitada taeva au ja inglite austuse. Kuid Ta andis meelsamini valitsuskepi (23) tagasi Isa kätte ning astus alla universumi troonilt, et tuua valgust pimeduses olijaile ja elu hukkujaile.

Peaaegu kaks tuhat aastat tagasi kõlasid taevas Jumala troonilt salapärased tähendusrikkad sõnad: «Vaata, ma tulen.» «Ohvrit ega andi Sa ei tahtnud, aga Sa valmistasid mulle ihu. ... Vaata, ma tulen — rullraamatusse on minust kirjutatud — tegema Su tahtmist, oh Jumal» (Heb.10,5-7). Need sõnad kuulutavad selle eesmärgi täitumist, mis oli olnud varjul igavestest aegadest. Kristus kavatses tulla siia maailma ja saada inimeseks. Ta ütleb: «Sa valmistasid mulle ihu.» Kui Ta oleks ilmunud selles aus, mis Tal oli Isa juures enne maailma loomist, ei oleks me suutnud taluda Tema lähedust. Selleks, et me võiksime näha Jumala au ja mitte hukkuda, tuli Tal oma au varjata. Tema jumalikkus kaeti inimlikkusega — au, mida poleks suudetud taluda, kaeti nähtava inimkujuga.

Seda suurt kavatsust olid peegeldanud sümbolid ja võrdkujud. Põlev põõsas, milles Kristus ilmus Moosesele, kujutas Jumalat. Jumaluse peegelpildiks valiti tähtsusetu põõsas, millel polnud näiliselt mingit veetlust. Halastusrikas Jumal peitis oma au kõige tagasihoidlikuma sümboli varju, et Mooses võiks seda vaadata ja elama jääda. Samamoodi ilmutas Jumal end Iisraelile pilvesambas päeval ja tulesambas öösel; selle kaudu avaldas Ta inimestele oma tahet ning jagas neile oma armu. Jumala au oli looritatud selleks, et piiratud inimese nõrk nägemisvõime taluks seda. Nii võttis ka Kristus endale «meie alanduse ihu,» «saades inimeste sarnaseks» (Flp.3,21; 2,7). Maailma silmis ei olnud Tal ilu, et oleksime Teda ihaldanud; ja ometi oli Ta lihakssaanud Jumal, taeva ja maa valgus. Tema au jäi varjule, Tema suurus ja ülevus kaetuks selleks, et Ta võiks jõuda kurbade, kiusatustes olevate inimesteni.

Jumal kõneles Moosese vahendusel Iisraelile: «Ja nad tehku mulle pühamu, siis ma asun elama nende keskele» (2.Ms.25,8). Ta elaski pühamus oma rahva keskel. Kogu väsitava kõrberännaku jooksul oli Tema läheduse kujutis neile nähtav. Kristus püstitas oma «telgi» meie «telkide» keskele. Ta püstitas oma telgi inimeste telkide kõrvale selleks, et elada meie seas ning anda meile võimalus õppida tundma Tema jumalikku

iseloomu ja elu. «Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel ja me nägime Tema au, kui (24) Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde» (Joh.1,14).

Seetõttu, et Jeesus tuli elama meie keskele, teame me, et Jumal tunneb meie katsumusi ja võtab osa meie muredest. Iga Aadama tütar ja poeg võib mõista, et meie Looja on patuste sõber, sest igas armurikkas sõnas, igas rõõmutõotuses, igas armastuseteos, igas jumalikus puudutuses, millest koosnes Lunastaja maine elu, kajavad vastu sõnad «Jumal meiega.»

Saatan kujutab Jumala armastuse seadust isekuse seadusena. Ta väidab, et meil on võimatu täita käsunõudeid. Ta süüdistab Jumalat meie esivanemate langemises ja kogu sellega kaasnevas õnnetuses, ning püüab nii sundida inimesi uskuma, et Jumal on patu, kannatuste ja surma põhjustaja. Jeesus pidi selle pettuse paljastama. Meie sarnase inimesena tuli Tal näidata sõnakuulelikkuse eeskuju. Sellepärast võttis Ta enda peale meie olemuse ja elas läbi meie kannatused. «Sellepärast pidi Ta kõiges saama vendade sarnaseks» (Heb.2,17). Kui meil tuleks taluda midagi sellist, mida Jeesus poleks talunud, siis väidaks Saatan otse sealsamas, et Jumala vägi pole meie jaoks küllaldane. Sellepärast on Jeesus «kõiges kiusatud otsekui meie» (Heb.4,15). Ta talus iga katsumust, millesse meie satume. Ta ei kasutanud enda heaks mingit väge, mida meile ei pakutaks. Olles inimene, kohtas Ta kiusatusi, ning võitis Jumalalt antud väes. Ta ütleb: «Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma heameelega ja Sinu käsuõpetus on mu sisemuses» (Ps.40,9). Kui Ta käis ringi head tehes ja kõiki Saatana poolt vaevatuid parandades, kõneles Tema eeskuju inimestele Jumala käsu iseloomust ja Tema teenimise olemusest. Tema elu tunnistab, et ka meil on samasugune võimalus olla sõnakuulelik Jumala käsule.

Olles inimene, jõudis Kristus inimesteni; olles Jumal, oli Ta seotud Jumala trooniga. Inimese Pojana jättis Ta meile sõnakuulelikkuse eeskuju; Jumala Pojana annab Ta meile jõu sõna kuulda. Kristus oli see, kes ütles Moosesele põõsast Hoorebi mäel: «Ma olen see, kes ma olen... Ütle Iisraeli lastele nõnda: MINA OLEN on mind läkitanud teie juurde» (2.Ms.3,14). Tema oli Iisraeli vabastamise tagatis. Ka siis, kui Ta tuli «inimese sarnasuses,» tutvustas Ta end Isikuna, kes võib öelda: MINA OLEN. Petlemma laps, alandlik ja tasane Lunastaja on Jumal, «avalikuks saanud lihas» (1.Tim.3,16). Ta ütleb meile: «MINA OLEN hea karjane;» «MINA OLEN elav leib;» «MINA OLEN tee, tõde ja elu;» «minule on antud kõik (25) meelevald taevas ja maa peal» (Joh.10,11; 6,51; 14,6; Mat.28,18). MINA OLEN iga tõotuse tagatis. MINA OLEN, ärge kartke. «Jumal meiega» on meie patust pääsemise tagatis, meile antud kinnitus, et me saame jälle olla sõnakuulelikud taevasele käsule.

Alandudes võtma endale inimolemust, näitas Kristus, et Tema iseloom on vastupidine Saatana iseloomule. Kuid Ta astus alanduse teel veel madalamale. Ta «leiti välimuselt inimesena; Ta alandas iseennast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi

ristisurmani» (Flp.2,8). Nii nagu ülempreester võttis seljast oma suurejoonelise ülempreesterliku rüü ning täitis oma ametikohustusi tavalise preestri linases kuues, nii võttis Kristus sulase kuju ja tõi oma ohvri, olles ise nii preester kui ohver. «Teda haavati meie üleastumise pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli Tema peal, et meil oleks rahu» (Jes.53,5).

Kristust koheldi nii, nagu meie oleme ära teeninud, selleks et meid võidaks kohelda nii, nagu Tema on ära teeninud. Teda mõisteti hukka meie pattude pärast, milles Temal ei olnud mingit osa, selleks, et meid võidaks mõista õigeks Tema õiguse läbi, milles meil ei ole mingit osa. Tema kannatas surma, mis kuulus meile, et meie saaksime elu, mis kuulus Temale. «Tema vermete läbi on meile tervis tulnud!»

Oma elu ja surmaga tegi Kristus rohkem kui lihtsalt taastas selle, mille patt oli hävitanud. Saatana eesmärgiks oli lüüa igavene lõhe Jumala ja inimese vahele, kuid Kristuses saame me Jumalaga seotud lähedasemalt kui siis, kui me ei oleks kunagi langenud. Võtnud enesele meie olemuse, sidus Lunastaja ennast inimkonnaga purustamatu sidemega. Ta on ühendatud meiega igaveseks. «Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on andnud» (Joh.3,16). Jumal ei andnud Teda ainult selleks, et meie patud kanda ja meie eest ohvrina surra. Ta andis Tema langenud inimsoole. Selleks, et veenda meid Tema kõigutamatus rahutahtes, lubas Jumal oma ainsal Pojal saada inimperekonna liikmeks ning säilitada igaveseks oma inimolemus. See on tõend sellest, et Jumal täidab oma sõna. «Sest meile sünnib laps, meile antakse Poeg, kelle õlgadel on valitsus.» Oma Poja isikus lapsendas Jumal inimese ja viis ta üles taevasse. «Inimese Poeg» istub universumi troonil. «Inimese Poja» nimi on «Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst» (Jes.9,5). MINA OLEN on Vahemees Jumala ja inimkonna vahel, on üks mõlemaga. Tema, kes on «püha, veatu, laitmatu, eraldatud patust,» ei häbene nimetada meid vendadeks (Heb.7,26; 2,11). Kristuses ühineb maine ja taevane perekond. (26) Austatud Kristus on meie Vend. Taevas on põimunud ühte inimkonnaga ja inimkond võib puhata Igavese Armastuse rüpes.

Jumal ütleb oma rahva kohta: «Otsekui laubaehte kivid peavad nad sätendama Tema maal! Tõesti kui hea ja ilus see on!» (Sak.9,16.17). Lunastatute ülendamine on igavene tunnistus Jumala armust. «Et osutada tulevail ajastuil oma armu ülemäärast rikkust helduses meie vastu Kristuses Jeesuses.» «Et Jumala mitmesugune tarkus nüüd saaks teatavaks... taevastele valitsustele ja võimudele ajastute ettemääramise järele, mille Ta teostas Kristuses Jeesuses, meie Issandas» (Ef.2,7; 3,10.11).

Kristuse lunastustöö mõistab Jumala valitsuse õigeks. On selge, et kõikvõimas Jumal on armastuse Jumal. Saatana süüdistused on ümber lükatud, tema olemus paljastatud. Mäss ei saa puhkeda enam kunagi. Patt ei saa enam iialgi tungida universumisse. Kõik on

igavesteks aegadeks kaitstud langemise eest. Armastuse eneseohverduse kaudu on maa ja taeva elanikud seotud oma Loojaga lahutamatus liidus.

Lunastustöö saab olema täielik. Seal, kus valitses patt, valitseb palju suuremal määral Jumala arm. Maa — see paik, mida Saatan nimetab enda omaks — saab rohkem kui lunastatud, see saab ülendatud. Meie väikesele maailmale, mis patu needuse all olevana on ainus plekk Jumala suurepärases loomingus, saab osaks suurem au, kui mingile muule maailmale Jumala universumis. Siin, kus Jumala Poeg elas inimeste keskel, kus au Kuningas kasvas, kannatas ja suri — siin saab olema pärast seda, kui Jumal teeb kõik uueks, Jumala eluase. «Ja Tema asub nende juurde elama ja nemad on Tema rahvas ja Jumal ise on nendega.» Kui lunastatud kõnnivad läbi igaviku Issanda valguses, kiidavad nad Teda Tema kirjeldamatu anni eest, milleks on — Immaanuel, «Jumal meiega.»

2. Peatükk – Valitud Rahvas

Rohkem kui tuhat aastat oli Juuda rahvas oodanud Lunastaja tulekut. Sellele sündmusele rajati kõige suuremad lootused. Lauludes ja prohvetikuulutustes, templiteenistuses ja kodustes palvetes kõlas Tema nimi. Ja ometi ei tundnud nad Teda ära siis, kui Ta tuli. Taeva poolt Armastatu oli nende jaoks «nagu juur põudsest maast. Ei olnud Tal kuju ega ilu.» Nad ei näinud Temas ilu, et nad oleksid Teda ihaldanud. «Ta tuli sellesse, mis oli Tema oma ja Tema omad ei võtnud Teda vastu» (Jes.53,2; Joh.1,11).

Ja ometi oli Jumal valinud Iisraeli. Jumal oli selle rahva kutsunud selleks, et säilitada rahvaste keskel Tema käsuõpetuse tundmist ning kanda edasi teadmist nendest võrdkujudest ja prohvetikuulutustest, mis osutasid Lunastajale. Ta soovis, et nad oleksid õnnistuse kanaliteks maailmale. Selleks, kelleks Aabraham oli võõral maal, Joosep Egiptuses ja Taaniel Babüloonia õukonnas, pidi heebrea rahvas olema teiste rahvaste keskel. Nad pidid ilmutama inimestele Jumalat.

Jehoova oli öelnud Aabrahami kutsumisel: «Ma õnnistan sind ... et sa oleksid õnnistuseks ... ja sinu nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal» (1.Ms.12,2.3). Sama tõotust kordasid prohvetid. Ka pärast seda, kui sõda ja vangistus oli Iisraeli laastanud, kuulus neile tõotus: «Siis on Jaakobi jäänused paljude rahvaste keskel nagu kaste Jehoovalt, nagu vihmapiisad rohu peal, mis ei oota inimest ega looda inimlaste peale» (Mik.5,6). Jeruusalemma templi kohta ütles Jehoova prohvet Jesaja kaudu: «Mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele» (Jes.56,7).

(28) Kuid iisraellased kinnitasid oma lootuse maisele suurusele. Alates Kaananisse jõudmisest, hakkasid nad kalduma kõrvale Jumala käskudest ja järgima paganlikke kombeid. Asjatult saatis Jumal neile oma prohvetite kaudu hoiatusi. Asjatult kannatasid nad karistusena paganate rõhumist. Igale usupuhastusele järgnes veel sügavam langus.

Kui Iisrael oleks olnud ustav Jumalale, oleks Jumal saanud neid austada ja ülendada. Kui nad oleksid kõndinud kuulekuse teed, oleks Tema tõstnud nad «kõrgemale kõigist rahvaist, keda Ta on loonud kiituseks, kuulsuseks ja iluks.» «Ja kõik maailma rahvad näevad,» oli Mooses öelnud, «et sinule on pandud Jehoova nimi ja nad kardavad sind.» Rahvad pidid ütlema «neid seadusi kuuldes: seesinane suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik» (5.Ms.26,19; 28,10; 4,6). Kuid Iisraeli truudusetuse pärast sai Jumal oma eesmärki teostada ainult pideva ebaõnne ja alanduse kaudu.

Iisrael viidi vangi Babülooniasse ja hajutati laiali paganlikesse maadesse. Kitsikuses uuendasid paljud ustavust Jumala lepingule. Siis, kui nad riputasid oma kandled remmelgate külge ja nutsid taga püha templit, mis oli rüüstatud, paistis nende kaudu tõe valgus, ning Jumala tundmine kandus rahvaste sekka. Paganlikud ohverdamissüsteemid olid Jumala poolt sisseseatud süsteemi väärastused, ja nii mõnigi, kes oli siiralt täitnud

paganlikke kombeid, sai heebrealastelt kuulda Jumalast määratud ohvriteenistuse tähendusest ning klammerdus usus Lunastaja tõotuse külge.

Paljud pagendatud pidid taluma tagakiusamisi. Paljud kaotasid elu, sest nad keeldusid üle astumast hingamispäevakäsust ja pidamast paganlikke pühi. Kuigi ebajumalakummardajad püüdsid tõde summutada, juhtis Jehoova oma sulaseid kuningate ja valitsejate palge ette, et võimukandjad ise ja nende rahvas saaksid osa valgusest. Ikka ja jälle pidid kõige suuremad monarhid avalikult tunnistama selle Jumala ülemvõimu, keda nende heebrealastest vangid kummardasid.

Babüloonia vangipõlv oli tõhus vahend Iisraeli ravimiseks ebajumalateenistusest. Järgnevate sajandite jooksul kannatas Iisrael paganlike vaenlaste rõhumist seni, kuni inimestes kinnistus veendumus, et nende heaolu sõltus täielikult nende kuulekusest Jumala korraldustele. Kuid rahva hulgas oli palju inimesi, kelle sõnakuulmist ei ajendanud armastus. Nad teenisid Jumalat väliselt, (29) lootes pälvida niiviisi rahvuslikku suurust. Nad ei olnud valguseks maailmale. Nad eraldasid endid maailmast selleks, et vältida kiusatust langeda ebajumalateenistusse. Moosese kaudu antud korraldustes oli Jumal piiranud oma rahva läbikäimist ebajumalakummardajatega; kuid seda hoiatust oli tõlgendatud valesti. Jumala poolt antud juhtnööri mõtteks oli hoida Jumalakummardajaid mugandumast paganlike kommetega, ent öeldut kasutati eraldusmüüri ehitamiseks Iisraeli ja teiste rahvaste vahele. Juudid pidasid Jeruusalemma oma taevaks, ning tundsid tõepoolest kadedust, kui Jehoova osutas halastust ka paganatele.

Pärast Babülooniast naasmist pöörati suurt tähelepanu usuõpetusele. Kogu maal püstitati sünagooge, kus preestrid ja kirjatundjad seletasid käske. Rajati koole, kus koos oskuste ja teadmistega püüti õpetada õiguse põhimõtteid. Ent need ettevõtmised käisid alla. Vangipõlve ajal olid paljud inimesed omaks võtnud paganlikud ideed ja kombed, mis hakkasid mõju avaldama ka jumalateenistusele. Mitmetes asjades kohandasid nad endid ebajumalakummardajate kommetega.

Eemaldudes Jumalast, kaotasid juudid suurel määral silmist ka vaimuliku teenistuse mõtte. Selle teenistuse oli sisse seadnud Kristus ise. Igas üksikasjas kõneles tseremoniaalteenistus Temast; see oli täis elujõudu ja vaimulikku ilu. Kuid juudid minetasid selles peituva vaimuliku elu ning klammerdusid surnud vormide külge. Nad toetusid ohvritele ja korraldustele ja mitte Temale, kellele need osutasid. Selleks, et täita nii tekkinud tühja kohta, lisasid preestrid ja rabid oma nõudeid. Mida rangemaks nende nõudmised muutusid, seda vähemaks jäi neis Jumala armastust. Nad mõõtsid oma Pühadust kombetalituste rohkusega, samas olid nende südamed täis uhkust ja silmakirjalikkust.

Võimatu oli koos kõigi nende poolt kehtestatud üksikasjalike ja koormavate korraldustega käsku täita. Need, kes soovisid teenida Jumalat ning üritasid täita rabide

ettekirjutusi, nõrkesid raske koorma all. Nad ei leidnud rahu piinava südametunnistuse süüdistustest. Selliselt tegutses Saatan, et viia inimesi masendusse, alavääristada nende silmis Jumala iseloomu ning muuta Iisraeli usk põlastusväärseks. Ta soovis kinnitada väidet, mille ta oli esitanud mässu ajal taevas: Jumala nõuded on ebaõiglased ning neid pole võimalik täita. Isegi Iisrael, tahtis Saatan öelda, ei täida käsku.

Kuigi juudid ootasid Messia tulekut, puudus neil õige (30) arusaamine Tema missioonist. Nad ei otsinud vabanemist pattudest, vaid pääsemist Rooma ikkest. Nad ootasid, et Messias kui võitja tuleb ja purustab rõhujate võimu ning annab Iisraelile ülemaailmse valitsuse. Nii valmistati teed Lunastaja hülgamiseks.

Kristuse sündimise ajal ägas rahvas võõramaiste valitsejate võimu all ning riiki rebestasid sisetülid. Juutidel oli lubatud säilitada küll omavalitsus, kuid miski ei muutnud olematuks fakti, et nad olid Rooma ikke all, ega pannud neid leppima mõttega, et nende võim oli piiratud. Roomlased jätsid endale õiguse määrata ametisse või kõrvaldada ülempreester ning sageli haarati see ametikoht pettuse, altkäemaksu ja isegi mõrva abil. Nii käis preesterkond üha enam alla. Ometi oli preestritel riigis üsna suur võim, ning nad kasutasid seda isekatel ja omakasupüüdlikel eesmärkidel. Lihtrahvas jäi kahe tule vahele: ühelt poolt dikteeris neile oma halastamatuid nõudmisi preesterkond, teiselt poolt kurnasid Rooma kõrged maksud. Selline olukord äratas laialdast rahulolematust. Sageli toimus rahvaülestõuse. Ahnus ja vägivald, umbusaldus ja vaimulik loidus närisid rahva südant.

Viha roomlaste vastu ning rahvuslik ja vaimulik uhkus sundis juute rangelt kinni pidama oma jumalateenistuse tavadest. Preestrid püüdsid ülal hoida pühaduse mainet usukommete täpse täitmisega. Vaimupime ja maharõhutud pööbel ning võimujanused rahvavanemad igatsesid Selle tulekut, kes alistaks nende vaenlased ja taastaks Iisraeli kuningriigi. Nad olid uurinud prohvetikuulutusi, kuid neil puudus vaimulik nägemine. Nii jätsid nad tähelepanuta need tekstid, mis osutasid Kristuse alandusele Tema esimesel tulekul, ning seletasid vääralt neid lõike, mis räägivad Tema teise tuleku aust. Uhkus tumestas nende mõistust. Nad tõlgendasid prohvetikuulutusi oma isekate soovide kohaselt.

3. Peatükk - «Kui Aeg Täis Sai…»

«Aga kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma Poja ... lahti ostma käsualuseid, et me saaksime lapse seisuse» (Gal.4,4.5).

Lunastaja tulekust kõneldi juba Eedenis. Kui Aadam ja Eeva kuulsid esimest korda tõotust Lunastajast, ootasid nad selle kiiret täitumist. Nad võtsid oma esimese poja vastu rõõmsa lootusega, et tema ongi päästja. Kuid tõotuse täitumine viibis. Need, kellele see tõotus esimesena anti, surid täitumist nägemata. Eenoki päevadest alates korrati Jumala poolt öeldut patriarhide ja prohvetite suu läbi. Nii hoiti elavana lootust Tema ilmumisest, kuid Teda ei tulnud ikka veel. Taanieli prohvetikuulutus teatas Tema tulemise aja, ent kõik ei mõistnud seda kuulutust õigesti. Sajandid möödusid ja prohvetite hääled vaikisid. Rõhuja käsi lasus raskelt Iisraeli turjal, ning paljud olid valmis hüüdma: «Aeg venib pikale ja kõik nägemused lähevad tühja» (Hes.12,22).

(32) Aga just nii nagu planeedid universumis liiguvad kõrvalekaldumatult oma trajektooril, nii ei tunne Jumala tõotused kiirustamist ega viivitust. Pilkase pimeduse ja suitseva sulatusahju sümboolika kaudu oli Jumal kõnelnud Aabrahamile Iisraeli vangipõlvest Egiptuses ning kuulutanud, et nende võõrsiloleku aeg kestab 400 aastat. «Pärast seda,» ütles Ta, «tulevad nad ära suure varandusega» (1.Ms.15,14). Selle kuulutuse vastu võitles asjatult kogu vaarao impeeriumi sõjajõud. Just selsamal päeval, millest kõneles jumalik tõotus, «sündis see, et Jehoova väehulgad läksid Egiptusest välja» (2.Ms.12,41). Sama kindlalt oli taevasel nõupidamisel otsustatud Kristuse tulemise tund. Kui suur ajakell jõudis selle hetkeni, siis sündis Jeesus Petlemmas.

«Kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma Poja.» Jumalik ettenägevus oli juhtinud rahvaste rändamist ning inimlike pürgimuste suunda nii, et maailm oli küps Vabastaja tulekuks. Rahvad olid ühendatud ühe valitsusvõimu alla. Üks keel oli saanud laialt levinud kõne- ja kirjakeeleks. Kõikidest maadest tulid hajalielavad juudid kokku Jeruusalemma oma iga-aastast püha pidama. Oma elukohta naastes võisid nad kogu maailmas levitada sõnumit Messia tulekust.

See oli aeg, mil paganlikud usundid olid kaotamas mõju rahvaste üle. Inimesed olid väsinud välisest hiilgusest ja tühjadest sõnadest. Nad igatsesid usku, mis rahuldaks südant. Ajal, mil tõevalgus näis olevat kadunud, leidus siiski inimesi, kes igatsesid valguse järele ning olid nõutud ja kurvad. Nad janunesid elava Jumala tundmise järele. Nad otsisid kindlamat teadmist selle kohta, mis saab pärast surma.

Kuna juudid olid eemaldunud Jumalast, oli nende usk tuhmunud ja tulevikulootus peaaegu hääbunud. Prohvetite sõnu ei mõistetud. Suuremale osale rahvast oli surm kohutav saladus, mida saatis ebakindlus ja pimedus. Prohveti kõrvu ei kandunud üksnes Petlemma emade hala, vaid kogu inimkonna südamepõhjast kerkiv appihüüd: «Raamast

on kuuldud häält, palju nuttu ja kaebamist; Raahel nutab oma lapsi ega taha lasta ennast tröösti da, sest neid ei ole enam» (Mat.2,18). Inimesed istusid ilma lohutuseta «surmavarju orus.» Igatsevil silmil ootasid nad (33) Päästja tulekut, et pimedus ometi kord hajuks ja salapärane tulevik selgineks.

Võõrrahvaste hulgas leidus mehi, kes kuulutasid ette jumaliku õpetaja ilmumist. Need mehed otsisid tõde ja nad said osa prohvetlikult kuulutamise vaimuannist. Sellised õpetajad särasid siin-seal nagu tähed pimedas taevalaotuses. Nende prohvetlikud sõnad äratasid lootust tuhandete paganlikus keskkonnas elavate inimeste südames.

Juba mitu sajandit oli Pühakiri tõlgituna kreeka keeles, mida kõneldi kogu Rooma impeeriumis. Hajali-elavaid juute leidus kõikjal ning paganadki võtsid teatud määral osa nende Messia tuleku ootusest. Nende hulgas, keda juudid nimetasid paganateks, oli inimesi, kes mõistsid Messiast kõnelevaid Pühakirja prohvetikuulutusi paremini kui Iisraeli õpetajad. Mitmed neist ootasid Teda selleks, et Ta päästaks neid nende pattudest. Mõttetargad püüdsid jõuda selgusele heebrealaste elukorralduse saladustes. Kuid juutide vagatsemine takistas valguse levimist. Juutide jaoks oli saanud eesmärgiks omaette erineda teistest rahvastest, seetõttu ei tahtnud nad jagada teistega pühamuteenistuse ettetähenduslikkust. Vajadus (34) oli varjuteenistuse tõelise Seletaja järele. Tema, kellele kõik need sümbolid osutasid, pidi avama nende tähenduse.

Jumal oli rääkinud maailmale looduse, võrdkujude ja sümbolite, patriarhide ja prohvetite kaudu. Inimkonda tuli õpetada inimkonna enda keeles. Lepingu ingel pidi rääkima. Tema häält pidi kuuldama Tema oma templis. Kristus pidi tulema kõnelema sõnu, mida selgelt ja täpselt mõistetaks. Tema, tõe Allikas, pidi eraldama tõe inimlike õpetuste aganatest, mis olid teinud selle mõjutuks. Jumala valitsuse põhimõtted ja lunastusplaan pidid omandama selged piirjooned. Vana Testamendi õpetused tuli inimestele täielikult avada.

Juutide seas oli ikkagi ka ustavaid inimlapsi, selle püha liini järglasi, kelle kaudu oli säilinud Jumala tundmine. Nemad ootasid ikka veel isadele antud tõotuse täitumist. Nad kinnitasid oma usku, korrates Moosese kaudu antud tõotust: «Ühe prohveti äratab teile Issand, teie Jumal, teie vendade hulgast, minu sarnase. Teda peate kuulma kõiges, mis Ta teile ütleb» (Apt.3,22). Ikka ja jälle lugesid nad, kuidas Jehoova võiab ühe «viima rõõmusõnumit alandlikele, parandama neid, kel murtud süda, kuulutama vabadust vangidele» ning «kuulutama Jehoova meelepärast aastat» (Jes.61,1.2). Nad lugesid, kuidas Ta rajab «maa peal õiguse,» kuidas «saared ootavad Tema õpetust,» kuidas «rahvad tulevad Tema valguse juurde ja kuningad Tema paistuse juurde, mis Temast kumab» (Jes.42,4; 60,3).

Sõnad, mis Jaakob lausus surivoodil, täitsid neid lootusega: «Ei lahku valitsuskepp Juudast ega korraldamissau tema jalgade vahelt, kuni tuleb tema Valitseja» (1.Ms.49,10).

Iisraeli võimu langus tunnistas sellest, et Messia tulek oli lähedal. Taanieli prohvetikuulutus kirjeldas Tema valitsuse au, mis ületab kõik maised kuningriigid ja jääb, nagu prohvet ütles, «igavesti hävitamatuks» (Tan.2,44). Vähesed mõistsid Kristuse missiooni olemust; suurem osa ootas võimsat vürsti, kes rajaks Iisraelis kuningriigi ja saaks rahvuslikuks päästjaks.

Aeg oli jõudnud. Inimkond, kes patus elatud ajastute jooksul oli üha enam alla käinud, ootas Lunastaja tulekut. Saatan oli püüdnud luua taeva ja maa vahele ületamatut kuristikku. Ta oli pettuse abil julgustanud (35) inimesi pattu tegema. Ta kavatses viia Jumala kannatlikkuse katkemiseni ning summutada Tema armastuse inimese vastu, et Jumal loovutaks lõpuks maailma Saatana voli alla.

Saatan püüdis takistada inimesel omandamast Jumala tundmist; ta püüdis pöörata nende tähelepanu ära Jumala templilt ning kinnistadas oma võimu. Tema võitlus ülemvõimu pärast näis saavutavat edu. Tõsi küll, Jumalal oli iga põlvkonna hulgas oma sulaseid, neid oli isegi paganate seas. Kuid selliseid inimesi põlati ja vihati. Paljud neist surid vägivaldset surma. Tume vari, mille Saatan oli heitnud üle maailma, muutus aina süngemaks.

Paganluse abil oli Saatan aegade jooksul pööranud inimeste meeli ära Jumalast, kuid oma suurima võidu saavutas ta Iisraeli usu rikkumisega. Kujundades ja teenides omaenda arusaamu elust, olid paganad kaotanud silmist Jumala tundmise ja muutunud üha pahelisemaks. Sama protsess oli toimunud ka Iisraeliga. Arvamus, et inimene saab päästa ennast oma tegude abil, on olnud iga paganliku usundi aluseks; nüüd oli (36) sellest saanud ka juutide usu põhimõte. Saatan oli selle sisendanud. Kus seda iganes silmas peetakse, seal kaob inimesel kaitse patu vastu.

Päästesõnumit kuulutavad inimestele inimesed. Kuid juudid olid püüdnud muuta tõe, mis kätkeb igavest elu, oma ainuõiguseks. Nad olid püüdnud talletada «elavat mannat» ning see oli muutunud kõlbmatuks. Usk, mida nad püüdsid hoida ainult endale, sai komistuskiviks. Nad röövisid Jumalalt Tema au ning petsid maailma võltsitud evangeeliumiga. Nad olid keeldunud alistumast Jumalale selles, et päästa maailm ja nii said neist Saatana käsilased maailma hävitamisel.

Rahvast, kelle Jumal oli kutsunud tõe sambaks ja alustoeks, oli saanud Saatana esindaja. Nad tegutsesid Saatana tahte kohaselt, kui nad esitasid vales valguses Jumala iseloomu ja andsid sellega maailmale põhjust pidada Teda türanniks. Ka pühamus teenivad preestrid ei mõistnud enam teostatava teenistuse tähendust. Nad ei näinud enam sümbolite taga tõelisust ennast. Nad viisid püha ohvriteenistust läbi nii, nagu oleksid nad näitlejad mõnes näidendis. Jumala enda poolt sisse seatud pühi korraldusi kasutati selleks, et pimestada inimeste meeli ja kalgistada südant. Jumal ei saanud selliste vahendajate kaudu inimeste heaks kauem tegutseda. Kogu varjuteenistus tuli lõpetada.

Patu pettus oli jõudnud kulminatsiooni. Inimhinge rikkumiseks olid käiku lastud kõik jõud. Silmitsedes maailma, nägi Jumala Poeg kannatusi ja viletsust. Kurbusega jälgis Ta seda, kuidas inimesed langesid Saatana julmuse ohvriks. Ta tundis kaasa neile, kes muutusid rikutuiks, kes hävitasid end, kes laostusid. Nad olid valinud endale peremehe, kes aheldas neid kui vange oma vankri ette. Segadusse aetute ja petetutena liikus see sünge rongkäik igavese hukatuse poole — surma poole, millest ei ole elulootust; igavesse öösse, millele ei järgne hommikut. Saatana väehulgad olid ühinenud inimestega. Inimihust, mis oli loodud Jumala eluasemeks, oli saanud kurjade vaimude eluase. Inimese aistingud, närvid, impulsid ja organid olid üleloomulike jõudude mõjutusel pühendatud jälgimate pahede teenistusse. Deemonid olid vajutanud oma pitseri ka inimeste välimusele. Väga paljude näost peegeldus kurjuse leegionide poolt vormitud ilme. Selline pilt avanes maailma Lunastaja pilgule.

Patt oli muutunud teaduseks ja ülekohut austati kui usundi osa. Mässumeel oli ajanud juured sügavale inimsüdamesse ning inimese ägedaim vaenulikkus oli suunatud taeva vastu. See näitas kogu universumile, et lahus Jumalast ei saa inimkond moraalselt edeneda. Maailma Looja pidi andma inimesele uue elu ja jõu.

Pingsa huviga olid langemata maailmad oodanud, et näha, kas Jehoova tõuseb ja hävitab maa elanikud. Kui Jumal oleks nii teinud, siis oleks Saatan kasutanud hetke, et kindlustada endale taevaste olevuste poolehoid. Ta oli väitnud, et Jumala valitsuse põhimõtted teevad andestamise võimatuks. Kui Jumal oleks maailma hävitanud, oleks Saatan teatanud, et tema süüdistused osutusid õigeiks. Ta oli valmis veeretama süü Jumala peale ning levitama mässu kõigisse maailmadesse. Kuid selle asemel, et Jumal hävitanuks maailma, saatis Ta oma Poja seda päästma. Kuigi igast selle võõra maa nurgast paistis vastu laostumine ja trots, valmistati tee paranemiseks. Otsustaval hetkel, kui Saatan näis jõudvat võiduni, tuli Jumala Poeg jumaliku armu kuulutusega. Läbi kõikide ajastute, igal hetkel, oli Jumala armastus tegutsenud langenud inimsoo heaks. Inimeste rikutusest hoolimata oli Ta pidevalt osutanud halastust. Ja kui aeg täis sai, kirgastus Jumala kuju selle kaudu, et Ta valas üle maa parandava armu voo, mida ei pidanud tõkestama ega kuivatama mingi asi seni, kui lunastusplaan tõdeneb.

Saatan tundis rõõmu sellest, et tal oli õnnestunud hävitada Jumala kuju inimeses. Ent siis tuli Jeesus, et taastada inimeses Looja kuju. (38) Ainult Kristus võib kujundada uueks iseloomu, mida patt on rikkunud. Ta tuli, et sundida taganema deemonid, kes olid juhtinud inimese tahet. Ta tuli, et tõsta meid üles põrmust ning vormida meie rikutud iseloom Tema jumaliku iseloomu sarnaseks ja kaunistada seda Tema auga.

4. Peatükk - «Teile On Õnnistegija Sündinud!»

Luk.2,1-20

Aukuningas alandus võtma endale inimkuju. Ta tuli karmi, trotslikku keskkonda. Tema au sai kaetud selleks, et Tema väline ülevus ei pälviks tähelepanu. Ta hoidus igasugusest välisest silmapaistvusest. Rikkus, maine au ja inimlik suurus ei saa iial päästa inimhinge surmast; mitte inimlik võlu ei pidanud meelitama inimesi Tema poole. Üksnes taevase tõe ilu pidi kütkestama neid, kes tahtsid Tema järel käia. Messia iseloomust kuulutasid kaua aega varem antud prohvelikuulutused, ning Jeesus soovis, et inimesed võtaksid Teda vastu Jumala Sõna tunnistuse põhjal.

Inglid imetlesid lunastusplaani aulikkust. Nad tahtsid näha, kuidas võtab Jumala rahvas vastu Tema Poja, kes oli võtnud enesele inimkuju. Paljud inglid tulid Jumalast valitud rahva maale — sellele maale, kus Jumal oli ilmutanud oma au ja lasknud paista prohvetikuulutuste valgusel. Inglid tulid nähtamatult Jeruusalemma nende juurde, kelle ülesanne oli seletada pühi ettekuulutusi. (44) Preester Sakariasele oli juba siis, kui ta teenis altari juures, kõneldud Kristuse tuleku lähedusest. Eelkäija oli juba sündinud ning temale antud ülesannet oli kinnitanud imetegu ja prohvetikuulutus. Jutud tema sündimisest ja tema ülesande imestusväärsest tähendusest olid levinud kaugele. Siiski ei teinud Jeruusalemm ettevalmistusi oma Lunastaja vastuvõtuks.

Hämmastusega jälgisid taevased saadikud selle rahva ükskõiksust, keda Jumal oli kutsunud vahendama maailmale püha tõe valgust. Juudi rahvast oli hoitud just sellepärast, et Kristus pidi sündima Aabrahami seemnest ja Taaveti soost — ja hoolimata kõigest ei teadnud nad, et Tema oli nüüd tulemas. Igahommikune ja -õhtune templis toodav ohver osutas Jumala Tallele, kuid isegi templis ei tehtud ettevalmistusi Tema vastuvõtmiseks. Preestrid ja rahva õpetajad ei teadnud, et kõikide aegade suurima sündmuse aeg oli käes. Nad kordasid oma mõttetuid palveid ning täitsid templiteenistuse kombeid selleks, et inimesed neid austaksid, ent püüdes pälvida maist au ja rikkust, ei valmistunud nad Messia tulekuks. Samasugune ükskõiksus valitses terves Iisraelis. Isekaid ja maailmalikke südameid ei liigutanud rõõm, mis erutas kogu taevast. Ainult mõned igatsesid näha Nähtamatut. Nende juurde saadeti taevased saadikud.

Inglid saadavad Joosepit ja Maarjat nende teel Naatsareti kodust Taaveti linna. Rooma keiserlik käsk loendada ära kogu selle tohutu riigi elanikkond, on ulatunud Galilea mägismaa elanikeni. Nii nagu Jumal kutsus omal ajal Kyrose maailmariigi valitsejaks, selleks et ta vabastaks Jumala rahva, nii on ka keiser Augustus tööriistaks Jumala plaani täitmisel, et tuua Jeesuse ema Petlemma. Jeesuse ema on Taaveti soost ja Taaveti Poeg peab sündima Taaveti linnas. Ütleb ju prohvet, et Petlemmast «väljub mulle see, kes saab valitsejaks Iisraelis ja kelle põlvnemine on muistseist päevist, igiaegadest» (Mik.5,1). Kuid selles kuninglikus linnas ei tunne ega austa keegi Joosepit ja Maarjat.

Väsinuina ja kodutuina liiguvad nad piki kitsaid tänavaid linna idaservani, otsides asjatult ööbimispaika. Nende jaoks ei ole ruumi ülerahvastatud öömajas. Viletsas hoones, kus asuvad loomad, leiavad nad viimaks peavarju, ja siin sünnib maailma Lunastaja.

(47) Inimesed ei tea sellest midagi, kuid sõnum toimunust täidab taeva rõõmuga. Veel sügavama ja õrnema huviga liginevad pühad olevused valguseriigist Maale. Tema siinolek muudab kogu maailma säravamaks. Petlemma küngaste kohale koguneb arvukas inglihulk. Nad ootavad märguannet, et kuulutada maailmale rõõmusõnumit. Kui Iisraeli juhid oleksid olnud ustavad, oleksid nemadki võinud osaleda Jeesuse sündimise rõõmsas kuulutamises. Kuid nüüd minnakse neist mööda.

Jumal ütleb: «Ma valan janusele vett ja kuivale voogusid.» «Pimeduses tõuseb õiglasele valgus» (Jes.44,3; Ps.112,4). Neile, kes otsivad valgust ja kes võtavad selle rõõmuga vastu, säravad kiired Jumala troonilt.

Väljadel, kus Taavet oli poisikesena karja hoidnud, olid karjased veel nüüdki öösiti õitsil. Vaiksete tundide jooksul rääkisid nad isekeskis tõotatud Lunastajast ja palvetasid Kuninga tuleku pärast Taaveti troonile. «Äkki seisis nende ees Issanda ingel ja Issanda auhiilgus paistis nende ümber ja nemad kartsid üliväga. Ja ingel ütles neile: «Ärge kartke, sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kõigile rahvastele; sest teile on täna Taaveti linnas sündinud Õnnistegija, kes on Issand Kristus.»»

Neid sõnu kuuldes välgatavad kuulavate karjaste meelis suurepärased kujutluspildid. Iisraelile on tulnud Vabastaja! Võim, au ja võit käivad käsikäes Tema tulekuga! Kuid ingel peab neid valmistama ette vaesuses ja alanduses sündinud Lunastaja äratundmiseks. Ta ütleb: «Ja see olgu teile tunnuseks: te leiate lapse mähitud ja sõimes magavat.»

Taevane saadik on vaigistanud nende ehmatust. Ta on öelnud neile, kust nad Jeesuse leiavad. Arvestades nende inimliku nõrkusega, on ta (48) andnud neile aega harjuda taevase hiilgusega. Nüüd aga paiskub esile rõõm ja austus. Kogu lagendik valgeneb Jumala inglihulkade särast. Maa vaikib ja taevas kummardub kuulama laulu:

«Au Jumalale kõrges

ja maa peal rahu inimeste seas,

kellest Temal on hea meel!»

Oo, kui inimkond vaid lubaks heliseda endas sellel laulul! Jeesuse sündimisel öeldud sõnad, siis kõlanud viis, peab paisuma ajaloo lõpu eel ja kõlama maailma äärteni. Siis, kui tõuseb Õiguse Päike, kelle tiibade all on paranemine, kõlab sama laul suure hulga

huulilt otsekui vete kohin: «Halleluuja, meie Kõikväeline Jumal on võtnud kuningliku valitsuse enda kätte» (Ilm.19,6).

Kui inglid eemaldusid, kadus valgus ja ööpimedus laskus taas üle Petlemma küngaste. Kuid pilt, mida ükski inimsilm varem polnud näinud, jäi karjaste mällu. «Kui siis inglid olid läinud nende juurest ära taevasse, ütlesid karjased üksteisele: «Läki nüüd Petlemma ja vaadakem seda asja, mis on sündinud, mis Issand on meile teada andnud!» Ja nad tulid tõtates ning leidsid Maarja ja Joosepi ning Lapsukese, kes magas sõimes.»

Karjased lahkusid suure rõõmuga. Nad rääkisid kõigest, mida nad olid näinud ja kuulnud. «Ja kõik, kes seda kuulsid, panid imeks, mida karjased neile rääkisid. Ent Maarja pidas kõik need sõnad meeles ning mõtles nendele oma südames. Ja karjased läksid tagasi Jumalale au andes ja Teda kiites.»

Taevas ja maa ei ole täna teineteisest sugugi kaugemal kui siis, kui karjased kuulsid inglite laulu. Inimkond on praegugi taeva samasuguse hoole all, nagu ta oli neil päevil, kui lihtsad inimesed keset keskpäevast argiaskeldust kohtasid ingleid ning rääkisid taevaste saadikutega viinamarjaistandustes ja väljadel. Kesk kõige tavalisemat päeva võib taevas olla meile väga lähedal. Taevastelt õuedelt lähtunud inglid hoolitsevad nende eest, kes käivad Jumala tahte teed.

Petlemma sündmus on ammendamatu teema. Selles peitub «Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse sügavus» (Rom.11,33). Me imetleme Lunastaja ohvrit, kui Ta vahetas taevase trooni sõime vastu ning austavate inglite seltskonna (49) loomade vastu laudas. Inimlikule uhkusele ja isekusele esitab Tema elu sügava väljakutse. Ja see oli alles Tema imestusväärse alandumise algus. Jumala Poja jaoks oleks olnud ääretu alandus võtta endale inimese olemus isegi sellal, kui Aadam oli patutuna Eedenis. Kuid Jeesus võttis endale inimolemuse siis, kui inimsugu oli patust nõrgestatud juba neli tuhat aastat. Ta võttis endale suurest pärilikkuse seadusest tulenevad tagajärjed. Seda, millised need tagajärjed olid, näitab Tema maiste esivanemate ajalugu. Ta tuli sellisele pärilikkusele allutatuna selleks, et jagada meie muresid ja kiusatusi ning näidata meile patuta elu eeskuju.

Saatan oli vihanud Kristust taevas Tema seisukoha pärast Jumala õuedes. Ta vihkas Kristust veel enam siis, kui teda ennast kohalt kõrvaldati. Ta raevutses, kui Jeesus tõotas lunastada patuse inimsoo. Ja sellesse maailma, mida haldas Saatan, lubas Jumal oma Pojal tulla abitu lapsena, nõrgestatud inimperekonna liikmena. Ta lubas Tal kokku puutuda elu hädaohtudega nii, nagu nendega puutub kokku iga inimhing; võidelda võitlust, mida peab võitlema iga inimlaps — ebaõnnestumise ja igavese kaotuse riskiga.

Iga lihase isa süda muretseb oma poja pärast. Ta vaatab oma väiksekese nägu ja väriseb elu ohtudele mõeldes. Ta tahab kaitsta oma kallist poega Saatana võimu eest,

hoida teda kiusatuste ja konfliktide eest. Jumal lubas oma Pojal tulla palju kibedama võitluse ja hirmsaimate ohtude keskele, selleks et meie laste elutee võiks kulgeda turvaliselt. «Selles on armastus!» Imestage, taevad, ja hämmastu, maa!

5. Peatükk – Esitamine Templis

Luk.2,21-39

Umbes nelikümmend päeva pärast sündimist viisid Joosep ja Maarja Kristuse Jeruusalemma, et esitada Teda Issandale ja tuua ohver. See toiming oli vastavuses juutidele antud korraldusega ning inimese asemikuna pidi Kristus igas üksikasjas alluma seadusele. Teda oli juba ümber lõigatud, otsekui märgistatud sõnakuulelikuks käsule.

Ohvriteenistuslik käsk nõudis emalt ühe aastase lambatalle põletusohvriks ja ühe noore tuvi või ühe turteltuvi patuohvriks. Kuid käsk jättis juhul, kui vanemad olid liiga vaesed, et omada talle, võimaluse tuua kaks turteltuvi või kaks noort tuvi — üks põletusohvriks ja teine patuohvriks.

Jehoovale toodud ohvrid pidid olema veatud. Need ohvrid sümboliseerisid Kristust, ja sellest ilmneb, et Jeesus oli ilma kehaliste vigadeta. Ta oli «veatu ja laitmatu Tall» (1.Pet.1,19). Tema keha ei rikkunud ükski defekt; Ta oli tugev ja terve. Kogu oma eluaja elas Ta kooskõlas loodusseadustega. (51) Nii füüsiliselt kui vaimselt oli Ta eeskuju sellest, milliseks pidi Jumala kavatsuse kohaselt saama kogu inimkond, kui oleks jäädud täiesti sõnakuulelikuks Tema käskudele.

Esmasündinute pühitsemise komme oli pärit vanadest aegadest. Jumal oli tõotanud anda taeva Esmasündinu patuste päästmiseks. Seda andi pidi igas perekonnas tunnustatama esmasündinud poja pühendamisega Jumalale. Esikpoeg pidi pühitsetama preestriks, Kristuse esindajaks inimeste seas.

Siis, kui Iisrael vabastati Egiptusest, anti uuesti korraldus esmasündinute pühitsemiseks. Enne vabastamist käskis Jehoova Moosesel minna Egiptuse valitseja — vaarao — juurde ja öelda: «Nõnda ütleb Jehoova: Iisrael on minu esmasündinud poeg. Ja ma ütlen sulle: Saada mu poeg ära, et ta mind teeniks. Kui sa aga keeldud teda saatmast, vaata, ma tapan su esmasündinud poja!» (2.Ms.4,22.23).

Mooses andis sõnumi edasi, kuid uhke valitseja vastas: «Kes on Jehoova, et peaksin kuulma Ta sõna ja laskma Iisraeli ära minna? Mina ei tunne Jehoovat ega lase ka Iisraeli ära minna!» (2.Ms.5,2). Jehoova tegutses oma rahva heaks tunnustähtede ja imetegude läbi; kohutavad nuhtlused tabasid vaaraod. Lõpuks kästi hävitusinglil tappa Egiptuses nii inimeste kui loomade esmasündinud. Selleks, et iisraellased armu saaksid, pidid nad määrima oma uksepiidad tapetud talle verega. Sel kombel tuli tähistada iga maja, et siis, kui ingel oma surmaülesannet täites maa läbi käib, mööduks ta iisraellaste majadest.

Pärast seda, kui see nuhtlus oli Egiptust tabanud, ütles Jehoova Moosesele: «Pühitse mulle kõik esmasündinud... inimestest ja lojustest — need olgu minu!» «Päeval, mil ma lõin maha kõik esmasündinud Egiptusemaal, pühitsesin ma enesele kõik esmasündinud

Iisraelis, niihästi inimesed kui lojused. Nad on minu päralt. Mina olen Jehoova» (2.Ms.13,2; 4.Ms.3,13). Siis, kui seati sisse telgiteenistus, valis Jehoova kõigi Iisraeli esmasündinute asemel pühamus teenima Leevi suguharu. Kuid esmasündinud poegi tuli ikkagi pidada Issanda omadeks ja nende eest tuli maksta lunaraha.

Nii et esmasündinu esitamine Issandale oli väga tähendusrikas. Olles mälestuseks Jehoova imelisest päästest Iisraeli ajaloos, oli see ettetähenduseks suuremale päästmisele, mille pidi teostama Jumala ainusündinud Poeg. Nii nagu uksepiitadele piserdatud veri päästis Iisraeli esmasündinud, nii on Kristuse verel vägi päästa kogu maailm.

(52) Selline tagamaa oli siis Jeesuse esitamisel Jeruusalemma templis. Kuid preester ei näinud kaugemale; ta ei mõistnud sellesse toimingusse kätketud suurt tõde. Väikelaste pühitsemine oli tema tavaline teenistusosa. Iga päev toodi mõni vastsündinu Jehoova ette ning preester sai lunaraha. Päevast päeva sooritas ta harjumuspärast teenistust, osutades vähe tähelepanu lapsele või vanematele, kui just ei hakanud silma vanemate jõukus või suursugusus. Joosep ja Maarja olid vaesed, ning siis, kui nemad oma lapsega templisse astusid, nägid preestrid neis väga vähenõudlikku galilealaste moodi riietatud abielupaari. Nende välimuses ei olnud midagi tähelepanuväärset. Pealegi tõid nad sellise ohvri nagu tõid kõige vaesemad.

Preester täitis ametikohustust. Ta võttis lapse enda kätte ning hoidis teda väljasirutatud kätel altari ees. Andnud lapse tagasi emale, kirjutas ta esmasündinute registrisse nime «Jeesus.» Ta ei aimanudki, et laps tema kätel oli taeva Majesteet, Aukuningas. Preester ei tajunud, et see laps oli Tema, kellest Mooses oli kirjutanud: «Ühe prohveti äratab teile Issand, teie Jumal, teie vendade hulgast, minu sarnase, Teda peate kuulama kõiges, mida Ta teile ütleb!» (Apt.3,22). Ta ei mõistnud, et see laps oligi Tema, kelle au oli Mooses soovinud näha; Moosesest suurem lamas preestri kätel. Kui preester kirjutas sünniregistrisse lapse nime, pani ta kirja Tema nime, kes oli kogu ettetähendusliku süsteemi aluseks. See nimi tähendas selle süsteemi lõppu, sest ohvriteenistus oli aegumas. Võrdkuju oli jõudmas algkujuni, vari tegelikkuseni.

Jumala au oli lahkunud pühamust, kuid Petlemma lapses peitus au, mille ees kummardasid inglid. See väeti laps oli tõotatud seeme, kellele osutas esimene altar Eedeni väravas. Tema oli Rahuvürst. Tema oli see, kes oli teinud end Moosesele teatavaks nime kaudu: MINA OLEN! Tema oli juhtinud Iisraeli pilve- ja tulesambas. Temast olid kuulutanud prohvetid. Tema oli kõikide rahvaste lootus, Taaveti soo juur ja võsu, särav koidutäht. Selle abitu väiksekese nimes, mis kanti Iisraeli sünniregistrisse, oli langenud inimkonna lootus. Sünniregistrisse kirjutamisega kuulutati Ta avalikult meie vennaks. Laps, kelle eest oli makstud lunaraha, oli Tema, kes pidi maksma lunaraha kogu maailma pattude eest. Tema oli tõeline «ülempreester.» Temale «jääb igavesti

preestriamet, mis ei lähe kellegi teise kätte.» Tema on Eestkostja (55) «Ausuuruse paremal käel kõrguses» (Heb.10,21; 7,24; 1,3).

Vaimulikke asju tuleb mõista vaimulikult. Templis pühendati Jumala Poeg sellele tööle, mida Ta oli tulnud tegema. Preester nägi Temas tavalist last. Ent kuigi preester ei näinud ega tundnud midagi ebatavalist, pidi keegi ikkagi tunnistama, et Jumal oli andnud oma Poja. See sündmus ei möödunud ilma, et keegi poleks Kristust ära tundnud. «Jeruusalemmas oli mees, Siimeon nimi. See mees oli õige ja jumalakartlik ning ootas Iisraeli Troosti, ja Püha Vaim oli tema peal. Temale oli Püha Vaim ilmutanud, et ta ei näe surma enne, kui on näinud Issanda Võitut.»

Kui Siimeon astub templisse, näeb ta üht meest ja naist, kes on toonud oma esmasündinud poja Issanda ette. Nende väljanägemine kõneleb vaesusest, kuid Siimeon mõistab Vaimu märguannet ning ta on veendunud selles, et väike laps, kes on toodud Jehoova ette, on Iisraeli Troost — see, keda ta on igatsenud näha. Preester märkab hämmastunult, et Siimeon vaatab last otsekui võlutult. Laps on antud tagasi Maarjale ning Siimeon võtab Ta nüüd oma sülle ja pühendab omakorda Jumalale, hing seletamatust rõõmust vallatud. Sirutades väikest Lunastajat taeva poole, ütleb ta: «Issand, nüüd Sa lased oma sulase rahus minna oma sõna järele, sest mu silmad on näinud Sinu päästet, mille Sa oled valmistanud kõigi rahvaste nähes valguseks, mis peab ilmuma paganatele ja auhiilguseks oma rahvale Iisraelile.»

See Jumala mees kõneleb prohvetlikult. Pöördudes nüüd kõrval seisva Joosepi ja Maarja poole, kelles tema sõnad imestust äratavad, õnnistab Siimeon neid ja ütleb Maarjale: «Vaata, seesinane on seatud langemiseks ja tõusmiseks paljudele Iisraelis ja tähiseks, mille vastu räägitakse — ent sinu omastki hingest peab mõõk läbi tungima — et saaksid avalikuks paljude südamete mõtlemised.»

Ka naisprohvet Anna tuleb templisse ja kinnitab Siimeoni tunnistust Kristusest. Ajal, mil Siimeon räägib, hiilgab Anna nägu Jumala aust ning ta valab sõnadesse oma siira tänu selle eest, et tal on lubatud näha Issanda Võitut.

Need alandlikud Jumala kummardajad ei olnud asjatult uurinud prohvetikuulutusi. Samas aga olid Iisraeli juhid ja preestrid, kelle silme ees seisid needsamad suurepärased prohvetikuulutused, võimetud nägema elu valgust, kuna nad ei käinud Issanda teel.

(56) Nii on praegugi. Usulised juhid ja Issanda poole hüüdjad ei mõista ja isegi ei märka sündmusi, millele on koondunud kogu taeva tähelepanu. Inimesed tunnustavad ajaloolist Kristust, kuid pööravad selja elavale Kristusele. Kristus, kes oma Sõna kaudu kutsub üles eneseohverdusele, kes vaeste ja kannatajate isikus palub abi ning kes veenab astuma õigluse poolele, kuigi see tooks vaesust, raskusi ja etteheiteid, ei ole tänapäeval vastuvõetavam kui 19 sajandit tagasi.

Maarja mõtiskles Siimeoni tähendusrikka ja kaugeleulatuva prohvetikuulutuse üle. Silmitsedes süles magavat last ja meenutades Petlemma karjaste sõnu, täitis teda tänulik rõõm ja helge lootus. Siimeoni sõnad meenutasid talle prohvet Jesaja kuulutust: «Aga Iisai kännust tõuseb vitsuke ja võsuke tema juurest kannab vilja! Ja Tema peal hingab Jehoova Vaim, tarkuse ja mõistuse vaim, Jehoova tundmise ja kartuse vaim... Õigus on Tal vööna niudeil ja ustavus põllena puusadel.» «Rahvas, kes käib pimeduses, näeb suurt valgust; kes elavad surmavarjumaal, neile paistab valgus!... Sest meile sünnib laps, meile antakse Poeg, kelle õlgadel on valitsus ja kellele pannakse nimeks: Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst» (Jes.11,1-5; 9,1-5).

Ometi ei mõistnud Maarja Kristuse elutööd. Siimeon oli öelnud, et see laps saab olema valguseks paganatele ja auks Iisraelile. Seepärast olid ka inglid nimetanud Lunastaja sündimist rõõmusõnumiks kõikidele rahvastele. Jumal püüdis korrigeerida juutide piiratud arusaamist Messia tööst. Ta soovis, et inimesed näeksid Temas mitte ainult Iisraeli Päästjat, vaid maailma Lunastajat. Kuid pidi mööduma palju aastaid, enne kui Jeesuse emagi mõistis Jeesuse elutööd.

Maarja ootas, et Messias võtaks sisse valitsuse Taaveti troonil, kuid ta ei näinud kannatuste karikat, mille kaudu võit saavutatakse. Siimeoni vahendusel laskis Jumal öelda, et Messia tee maailmas ei saa olema sile. Maarjale öeldud sõnades: «Sinu omastki hingest peab mõõk läbi tungima!» andis Jumal väga õrnalt Jeesuse emale mõista südamevalu, mida ta juba oli hakanud tundma Jeesuse pärast.

«Vaata,» oli öelnud Siimeon, «see Laps on seatud langemiseks ja tõusmiseks paljudele Iisraelis ja tähiseks, mille vastu räägitakse.» (57) Need, kes soovivad uuesti tõusta, peavad enne langema. Me peame langema Kaljule ja purunema, enne kui Kristus saab meid üles tõsta. Oma mina tuleb troonilt tõugata, uhkus tuleb alandada, kui me tahame näha vaimuliku kuningriigi au. Juudid ei soovinud au, mida saavutatakse alanduse kaudu. Seepärast ei võtnud nad vastu oma Lunastajat. Ta oli tähiseks, kelle vastu räägitakse.

«Et saaksid avalikuks paljude südamete mõtlemised.» Lunastaja elu valguses paljastub iga süda — Looja südamest pimeduse vürsti südameni. Saatan oli nimetanud Jumalat isekaks ja võimujanuliseks, kes nõuab kõike, andmata midagi ning tahab, et loodud olevused teeniksid Teda, ilma et Tema midagi ohverdaks. Kristuse ohver avas Isa südame. See tõendab, et Jumala mõtted meie suhtes on «rahu, aga mitte õnnetuse mõtted» (Jer.29,11). See näitab, et kuigi Jumala viha patu vastu on tugev nagu surm, on Tema armastus patuse vastu tugevam kui surm. Asudes meid lunastama, ei säästa Ta vahendeid, olgu need nii kallid kui tahes, kui need on vajalikud selle töö teostamiseks. Ühtki tõde, mis on oluline meie lunastuseks, ei jäeta avaldamata, ühtki armuimet proovimata, ühtki jumalikku jõu varu kasutamata. Ühtki tõendit selle kohta, et me oleme Talle kallid, ei

jäeta andmata; and järgneb annile. Kogu taevane varakamber on avatud neile, keda Ta püüab päästa. Kogunud kokku universumi rikkused ja avanud oma lõpmatu väe tagavarad, annab Jumal need Kristuse kätte ja ütleb: «Kõik need vahendid on inimese jaoks. Kasuta neid ande selleks, et ta veenduks, et maa peal ega taevas ei ole suuremat armastust kui minu armastus. Inimene leiab oma suurima õnne mind armastades.»

Kolgata risti juures seisid silmitsi armastus ja isekus. Seal ilmnes kummagi olemus. Kristus oli elanud ainult teisi lohutades ja õnnistades. Teda surma saates paljastas Saatan oma viha Jumala vastu. Ta näitas, et Tema mässu tõeline eesmärk oli tõugata troonilt Jumal ja hävitada Kristus, kelle kaudu avaldus Jumala armastus.

Kristuse elu ja surm avalikustasid ka inimeste mõtted. Sõimest kuni ristini esitas Jeesuse elu üleskutse salata ennast ja saada osa Tema kannatustest. See paljastas inimeste eesmärgid. Jeesus tõi endaga taevase tõe ning kõik, kes võtsid kuulda Püha Vaimu häält, tõmmati Tema juurde. Enese mina teenijad kuulusid Saatana kuningriiki. Suhtumisega Kristusesse näitas iga inimene, kummale poolele ta kuulus. Selliselt mõistab igaüks kohut enda üle.

(58) Kohtupäeval mõistab iga hukkamõistetud hing tõe tagasi lükkamise olemust. Kõigi silme ette, keda ülekohus on pimestanud, seatakse rist, ning nad näevad selle tõelist tähendust. Patused seisavad süüdlastena Kolgata mõõtmatu ohvri ees. Iga petlik ettekääne põrmustub. Inimese vastuhakk paljastub täies nurjatuses. Inimesed näevad, mida nad on valinud. Siis selgineb kauakestnud võitluse kogu tõde ja vale. Universumi tajumuses mõistetakse, et Jumalal ei ole vähimatki süüd kurjuse esiletulekus või edasiarenemises. Siis nähakse, et Jumala seadused ei ole süüdi patus. Jumala valitsuses ei ole ainsatki viga, mitte ühtegi põhjust rahulolematuseks. Kui saavad avalikuks kõikide südamete mõtted, ühinevad nii ustavad kui vastuhakkajad tunnistusega: «Õiged ja tõelised on Sinu teed, Sa rahvaste Kuningas. Kes ei peaks kartma Sind, Issand, ja andma austust Sinu nimele? ... Sellepärast, et Su õiged kohtuotsused on saanud avalikuks» (Ilm.15,3.4).

6. Peatükk - «Me Oleme Nainud Tema Tähte»

Mat. 2. ptk.

«Kui Jeesus oli sündinud Petlemmas Juudamaal kuningas Heroodese ajal, siis tulid targad hommikumaalt Jeruusalemma ja ütlesid: «Kus on see sündinud juutide Kuningas? Sest me oleme näinud Tema tähte Hommikumaal ning oleme tulnud Teda kummardama.»

Targad Hommikumaalt olid filosoofid. Nad kuulusid suurde ja mõjukasse ühiskonnaklassi, kuhu kuulusid kõrgest soost, haritud ja jõukad mehed. Paljud nende hulgast tegelesid lihtsalt kergeusklike inimeste petmisega. Teised olid aga õiglased mehed, kes uurisid jumalikku juhtimist looduses ja kellest peeti lugu kui ausatest ja tarkadest meestest. Sellised olid ka need targad, kes tulid Jeesuse juurde.

Jumala valgus paistab alati ka paganluse pimeduses. Kui need Hommikumaa targad uurisid tähistaevast ja püüdsid tungida selle saladustesse, nägid nad Looja au. Soovides saada neis asjus suuremat selgust, hakkasid nad uurima heebrea kirju. Nende omal maal olid säilinud prohvetite kirjad, mis ennustasid jumaliku Õpetaja tulekut. Biileamgi kuulus tarkade hulka, kuigi oli kord olnud Jumala prohvet. Püha Vaimu mõjul oli ta kuulutanud Iisraeli õitsengut ja Messia tulekut, ning tema prohvetikuulutused (60) olid levinud suust suhu läbi sajandite. Vanas Testamendis oli Lunastaja tulekust räägitud veel selgemalt. Targad lugesid oma rõõmuks, et Tema tulek on lähedal ning et kogu maailm täitub Issanda au tundmisega.

Targad olid näinud taevas salapärast helendust sel ööl, mil Jumala au valgustas Petlemma künkaid. Kui valgus kadus, ilmus nähtavale särav täht, mis jäi taevasse. Kuna see ei olnud kinnistäht ega planeet, äratas nähtus suurimat huvi. Targad ei teadnud, et see oli kauge särav inglihulk. Ometi tundus neile, et tähel oli nende jaoks eriline tähtsus. Nad pidasid nõu preestrite ja filosoofidega ning uurisid vanu kirjarulle. Biileami ettekuulutuses oli öeldud: «Jaakobist tõuseb täht, Iisraelist valitsuskepp» (4.Ms.24,17). Kas see kummaline täht oli saadetud Tõotatu tuleku kuulutajaks? Targad olid võtnud vastu taevast lähtunud tõevalguse, ning see muutus nende jaoks nüüd veel säravamaks. Unenäos õhutati neid minema vastsündinud Vürsti otsima.

Nii nagu Aabraham läks Jumala kutse peale välja «teadmata, kuhu ta läheb» (Heb.11,8), nii nagu Iisrael järgnes usu kaudu pilvesambale Tõotatud Maale, nii läksid ka need paganad otsima Päästjat. Hommikumaal oli külluses kalleid aardeid ning targad ei asunud teele tühjade kätega. Austuse märgiks oli kombeks teha vürstile või mõnele teisele tähtsale isikule kingitusi, ja nüüd võeti maa kõige hinnalisemad annid kaasa Temale, kelles saavad õnnistatud kõik suguvõsad maa peal. Kuna targad pidasid silmas tähte, tuli reisida öösel, ning selleks, et aeg kiiremini kuluks, kordasid nad pärimusi ja

prohvetlikke ütlusi, mis kõnelesid Temast, keda nad otsisid. Iga kord, kui nad peatusid puhkuseks, uurisid nad prohvetikuulutusi, ja neis süvenes üha enam veendumus, et nad olid Jumala juhtimise all. Täht nende ees oli väliseks märgiks, ent sisimas kõneles Püha Vaim, kes julgustas ja elustas neid lootusega. Kuigi teekond oli pikk, oli see nende jaoks õnnelik.

Nüüd on nad jõudnud Iisraelimaale ning laskuvad Õlimäelt alla Jeruusalemma poole. Äkki jääb täht, mis on neid juhtinud kogu pika tee, seisma templi kohale ning kaob veidi aja pärast hoopis vaateväljast. Kiirustades ruttavad nad edasi, oodates, et kõik inimesed jagavad nendega rõõmu Messia sündimise pärast. Kuid nende (61) pärimised jäävad vastuseta. Sisenenud pühasse linna, suunduvad nad templisse. Oma hämmastuseks ei leia nad kedagi, kes teaks midagi vastsündinud Kuningast. Nende küsimused ei kutsu inimestes esile rõõmu, vaid pigem imestust ja hirmu, millesse seguneb põlgusenoot.

Preestrid toimetavad templiteenistust. Nad ülistavad oma usku ja oma vagadust ning häbimärgistavad kreeklasi ja roomlasi kui kõige suuremaid paganaid ja patuseid. Hommikumaa targad ei ole ebajumalateenijad ning Jumala silmis on nad palju üllamad kui need, kes nimetavad end Tema kummardajateks. Juudid, tõsi küll, peavad Hommikumaa tarku paganateks. Võõramaalaste innukad küsimused ei saa vastust ka nendelt, kelle kohustuseks on seletada Pühi Kirju.

Sõnum tarkade tulekust on levinud kiiresti kogu Jeruusalemmas. Nende kummaline reisisiht teeb inimesed ärevaks. Teated sellest imbuvad ka kuningas Heroodese paleesse. Kuuldus võimaliku võistleja olemasolust paneb kurikuulsa eedomlase võpatama. Loendamatud mõrvad on tähistanud tema teed troonile. Rahvas, keda ta valitseb, vihkab teda võõramaise päritolu pärast. Tema ainuke tugi on Rooma poolehoid. Kuid sellel uuel Vürstil on suuremad volitused. Ta on sündinud kuningriigi jaoks.

Heroodes kahtlustab preestreid võõrastega sõlmitud vandenõus. Ometi jätab ta kahtlustused enda teada ning otsustab nurjata salaplaanid kavalusega. Kutsunud kokku ülempreestrid ja kirjatundjad, küsib ta (62) neilt, mida ütlevad nende pühad raamatud Messia sünnikoha kohta.

See troonianastaja poolt võõraste palvel tehtud järelepärimine solvab juudi õpetajate uhkust. Ükskõiksus, millega nad asuvad uurima prohvetikuulutusi, viib kadeda türanni raevu. Ta arvab, et nad püüavad varjata tema eest teadmisi. Nõudmisega, millele preestrid ei söanda vastu hakata, käsib ta neil välja selgitada ja teatavaks teha oodatava Kuninga sünnikoha. Nad ütlevad talle: «Petlemm, Juudamaal; sest nõnda on kirjutatud prohveti kaudu:

Ja sina Petlemm Juudamaal,

ei ole mingil kombel kõige vähem Juuda vürstide seast,

sest sinust lähtub Valitseja,

kes mu rahvast Iisraeli hoiab kui karjane.»

Nüüd kutsub Heroodes targad salajasele läbirääkimisele. Tema hinges keeb viha ja hirm, kuid ta säilitab rahu ning võtab võõrad viisakalt vastu. Ta soovib teada, mis ajal täht ilmus ja kinnitab, et ta tervitab rõõmuga Kristuse sündi. Ta palub võõramaalasi: «Minge, kuulake hoolega lapsukese järele ja kui te Tema leiate, siis andke minule teada, et minagi läheksin Teda kummardama.» Seda öelnud, lubab ta neil asuda teele Petlemma.

Jeruusalemma preestrid ja rahvavanemad ei olnud nii teadmatuses Kristuse sündimisest, kui nad näitasid end olevat. Teade inglite ilmumisest karjastele oli jõudnud Jeruusalemma, kuid rabid polnud pidanud seda tähelepanu väärilisek s. Nemad oleksid pidanud leidma Jeesuse ja olema valmis juhtima Hommikumaa tarku Tema sünnipaika, ent nüüd tulid hoopis targad juhtima nende tähelepanu Messia sünnile. «Kus on see sündinud juutide Kuningas?» küsisid nad, «sest me oleme näinud Tema tähte Hommikumaal ning oleme tulnud Teda kummardama.»

Uhkus ja kadedus sulgesid ukse valgusele. Kui karjaste ja Hommikumaa tarkade poolt esitatud teated õigeks kuulutada, oleksid preestrid ja rabid sattunud täbarasse olukorda; kõik oleksid näinud, et nemad ei kõlvanud olema Jumala tõdede seletajaiks. Jeruusalemma haritud õpetajad ei tohtinud end lasta õpetada nende poolt, keda nad nimetasid paganateks. Nad ütlesid, et polnud võimalik, et Jumal oleks neid kõrvale jätnud ja nii (63) tähtsa asja harimatute karjaste või ümberlõikamata paganate hooleks jätnud. Nad otsustasid suhtuda põlastavalt kuuldustesse, mis erutasid kuningas Heroodest ja kogu Jeruusalemma. Nad ei tahtnud isegi minna Petlemma vaatama, kas asjad olid nii. Ühtlasi mõjutasid nad rahvast pidama huvi Jeesuse vastu fanaatiliseks erutuseks. Nii algas Kristuse tagasilükkamine preestrite ja rabide poolt. Sellest peale hakkas kasvama nende uhkus ja kangekaelsus Päästja vastu ning paisus lõpuks võimsaks vihkamiseks. Samal ajal, kui Jumal avas uksed paganaile, sulgesid Juuda juhid need enda jaoks.

Targad lahkusid Jeruusalemmast isepäinis. Ööpimedus laskus üle maa, kui nad väljusid linna väravaist. Oma suureks rõõmuks nägid nad jälle tähte, mis juhtis neid Petlemma. Targad polnud saanud Jeesuse madala päritolu kohta sellist informatsiooni, nagu karjased. Pärast pikka rännakut ja Juuda juhtide pettumustvalmistavat ükskõiksust, lahkusid nad Jeruusalemmast vähema enesekindlusega, kui linna sisenedes. Petlemmas ei näinud nad mingit kuninglikku valvet kaitsmas vastsündinud Kuningat. Mitte ükski selle maailma suurmees ei austanud Teda oma juuresoluga. Jeesuse hälliks oli sõim. Vastsündinu vanemad, lihtsad maainimesed, olid Tema ainukesed kaitsjad. Kas võis olla, et Tema oli see, kelle kohta kirjutati, et Ta taastab «Jaakobi suguharud» ja toob «tagasi Iisraeli säilinud,» et Ta on «paganaile valguseks» ja päästeks «ilmamaa ääreni?» (Jes.49,6).

«Ja nad läksid sinna kotta ning nägid lapsukest ühes Maarjaga, Tema emaga ja heitsid maha ning kummardasid Teda.» Jeesuse tagasihoidliku välimuse taga tundsid nad Jumalust. Nad andsid oma südame Talle kui oma Päästjale, ning võtsid välja oma kingitused: kulla ja viiruki ja mürri. Milline usk neil oli! (64) Nende Idamaa tarkade kohta saab öelda samuti nagu öeldi hiljem rooma pealiku kohta: «Mitte üheltki Iisraelis ma ei ole leidnud nii suurt usku» (Mat.8,10).

Targad ei olnud taibanud Heroodese kavatsusi Jeesuse suhtes. Kui nende rännusiht oli saavutatud, valmistusid nad Jeruusalemma tagasi minema. Kuid unes said nad Jumalalt sõnumi hoiduda Heroodesega kohtumast. Läbimata Jeruusalemma, läksid nad teist teed pidi oma maale.

Ka Joosep sai unenäos hoiatuse põgeneda koos Maarja ja lapsega Egiptusse. Ingel ütles: «Ole seal, kuni ma sinule ütlen, sest Heroodes hakkab otsima Last, et Teda hukata.» Joosep kuuletus viivitamatult, asudes juba öösel teele kindlama paiga poole.

Tarkade kaudu juhtis Jumal Juuda rahva tähelepanu oma Poja sündimisele. Võõramaalaste küsitlused Jeruusalemmas, rahva huvi tõus ning Heroodese kadedus, mis äratas preestrite ja rabide tähelepanu, suunasid inimeste mõtted prohvetikuulutustele Messiast ja sellele suurele sündmusele, mis oli just toimunud.

(65) Saatan pingutas, et takistada jumaliku valguse paistmist maailma; ta võttis kokku kogu oma osavuse, et Õnnistegijat hävitada. Kuid Jumal, kes kunagi ei tuku ega uinu magama, valvas oma armastatud Poega. Tema, kes oli lasknud sadada mannat Iisraelile ja oli toitnud Eelijat nälja ajal, valmistas varjupaiga Maarjale ja Jeesus-lapsele. Hommikumaa tarkade poolt toodud kingituste näol varustas Jumal neid vahenditega rännakuks Egiptusesse ja elamiseks võõral maal.

Hommikumaa targad olid esimeste seas, kes tervitasid Õnnistegijat. Nende and oli esimene, mis asetati Tema jalgade ette. Milline teenimise eesõigus avanes neile selle anni kaudu! Jumalat austab alati armastavast südamest antu. Kui oleme andnud Jeesusele oma südame, siis kuuluvad Temale ka meie annid. Meie kuld ja hõbe, meie kõige väärtuslikumad maised aarded, meie kõrgeimad vaimsed ja vaimulikud talendid saavad sundimatult pühendatud Temale, kes on meid armastanud ja ennast meie eest andnud.

Heroodes ootas Jeruusalemmas kärsitult tarkade tagasipöördumist. Kui aeg möödus ja targad ei tulnud, tärkasid taas kuninga kahtlused. Rabide tahtmatus avaldada Messia sünnikohta näis viitavat sellele, et nad olid läbi näinud tema kavatsuse ja targad olid teadlikult Heroodest vältinud. See mõte viis kuninga raevu. Kavalus oli läbi kukkunud, jäi üle vägivald. Ta teeb sellest laps-kuningast hoiatava eeskuju. Kõrgid juudid peavad nägema, mis neid ootab, kui nad kavatsevad üritada paleepööret!

Otsekohe saadeti sõdurid Petlemma käsuga tappa kõik kaheaastased ja nooremad poeglapsed. Taaveti linna rahulikud kodud said nende kohutavate stseenide tunnistajaks, millest prohvet oli kõnelnud kuussada aastat varem! «Raamast on kuuldud häält, palju nuttu ja kaebamist: Raahel nutab oma lapsi ega taha lasta ennast tröösti da, sest neid ei ole enam.»

Selle õnnetuse olid juudid endale ise tõmmanud. Kui nad oleksid olnud ustavad ja alandlikud Jumala ees, oleks Jumal teinud imelisel viisil kahjutuks neile suunatud kuninga viha. Kuid nende patud olid lahutanud nad Jumalast ning nad olid hüljanud Püha Vaimu, kes oli nende ainus kaitse. Nad ei olnud uurinud Pühakirja sooviga alluda Jumala tahtele. Nad olid otsinud prohvetikuulutusi, mida tõlgendada enda ülendamiseks ja teistele rahvastele Jumala põlguse osutamiseks. Nende kõigi kiitlemise keskmes oli (66) Messias, kes pidi nende arvates tulema kuningana, kes võidab vaenlased ja tallab vihas jalge alla paganad. Kristuse missiooni väära esitamisega olid nad ärritanud valitsejad vihale. Saatana eesmärk oli hävitada Õnnistegija, kuid Tema asemel tabas hävitus rahvast ennast.

See julm tegu oli üks viimane neist paljudest, mis tumestasid Heroodese elu. Varsti pärast süütute laste tapmist tabas teda ennast karistus, mida keegi ei suutnud muuta. Talle sai osaks kohutav surm.

Joosep, kes oli veel Egiptuses, sai Jumala inglilt käsu pöörduda tagasi Iisraelimaale. Pidades Jeesust Taaveti trooni pärijaks, soovis Joosep asuda elama Petlemma, kuid kuulnud, et Arhelaos valitses Juudamaal, kartis ta, et poeg võib viia ellu isa kurjad kavatsused. Kõigist Heroodese poegadest sarnanes Arhelaos isale iseloomult kõige rohkem. Juba tema valitsemise algust oli tähistanud mäss ning rooma sõdurid olid tapnud mitu tuhat juuti.

Jälle suunati Joosep ohutusse paika. Ta pöördus tagasi Naatsaretti, oma endisesse kodupaika ning siin elas Jeesus peaaegu kolmkümmend aastat, «et läheks täide, mis on öeldud prohvetite kaudu: Teda peab hüütama naatsaretlaseks.» Galilea oli ka ühe Heroodese poja valitsuse all, kuid siin elas võõramaalasi palju rohkem kui Juudamaal. (67) Seetõttu pöörati siin vähem tähelepanu juudiprobleemidele ning oli vähem tõenäoline, et Jeesuse vastu tärkab nende kadedus, kes olid võimul.

Sellise vastuvõtu osaliseks sai maailma tulnud Lunastaja. Näis, et Tema jaoks ei olnud puhke- ega varjupaika. Jumal ei saanud usaldada oma armastatud Poega inimeste hoolde — ka siis mitte, kui Ta tuli teostama nende lunastamist. Jumal andis inglitele ülesande saata Jeesust ja kaitsta Teda seni, kuni Ta lõpetab oma ülesande maa peal ning sureb nende inimeste käte läbi, keda Ta tuli päästma.

7. Peatükk Lapsepõlv

Luk.2,39.40

Jeesuse lapsepõlv ja noorusiga möödusid kõrvalises mäestikulinnakeses. Maailmas ei olnud paika, millele Tema kohalolek poleks olnud auks. Kuningatele oleks olnud auks Teda võõrustada. Kuid Ta loobus rikaste majadest, kuningakodadest ja kuulsatest koolidest, ning asus elama vähetuntud ja põlatud Naatsareti linna.

Imetlusväärset tähendust omavad Tema lapsepõlve kohta kirja pandud lühidad laused: «Ja lapsuke kasvas ja sai tugevaks ning täitus tarkusega. Ja Jumala arm oli Tema peal.» Oma Isa palge valguses edenes Jeesus «tarkuses ja pikkuses ja armus Jumala ja inimeste juures» (Luk.2,52). Tema mõistus oli vilgas ja terane; Ta oli kaalutlevam ja targem kui teised temaealised. Ometi oli Tema iseloom kaunilt harmooniline. Mõistuse ja keha võimed arenesid vastavalt lapseea seadustele.

Juba lapsena avaldus Jeesuse iseloomu eriline armastusväärsus. Tema käed olid alati valmis teisi teenima. Mingi asi ei suutnud katkestada (69) Tema kannatlikkust. Tõearmastuses oli Ta vääramatult aus. Põhimõtetes jäi Ta kindlaks nagu kalju. Tema elu peegeldas isekusetut viisakust.

Innukalt ja pühendunult jälgis Jeesuse ema Tema võimete arenemist ning nägi Tema iseloomus täiuslikkuse pitserit. Rõõmu tundes püüdis ta arendada terast, vastuvõtlikku vaimu, Püha Vaimu läbi sai ta tarkust töötamaks koos taevaste jõududega selle lapse kasvatamisel, kes võis tunnistada oma Isaks ainult Jumalat.

Juba Iisraeli varastel aegadel olid Jumalale ustavad inimesed pannud suurt rõhku noorte kasvatamisele. Jehoova oli andnud korralduse õpetada ka väikestele lastele Tema headust ja suurust, mis avaldub nii Tema käskudes kui Iisraeli ajaloos. Laulud, palved ja Pühakirja õpetused tuli kohandada lapsele arusaadavaks. Isad ja emad pidid õpetama oma lastele, et Jumala käsuõpetus on Jumala iseloomu väljendus ning et siis, kui nad hindavad käsu põhimõtteid kogu südamest, avaldub Jumala kuju nendegi mõistuses ja hinges. Suur osa õpetusest oli suusõnaline, kuid noori õpetati lugema ka heebrea kirju; Vana Testamendi raamatuid sisaldavad kirjarullid olid kättesaadavad.

Kristuse päevil peeti alevit või linna, kus ei hoolitsetud noorte usulise kasvatuse eest, Jumalast neetuks. Õpetamine oli muutunud, tõsi küll, üsna formaalseks. Pärimused olid tõrjunud suurel määral välja Pühakirja. Õige hariduse eesmärk on juhtida noored otsima Jumalat, «et nad Teda otsekui saaksid kätega kombata ja leida» (Apt.17,27). Kuid Juuda õpetajad pühendasid oma tähelepanu vormiküsimustele. Nad tuupisid õpilaste pea täis materjali, millest polnud mingit kasu tõeotsijale ja mida ei tunnistata taevases kõrgkoolis. Sellises haridussüsteemis ei olnud kohta kogemusele, mis tuleneks Jumala Sõna isiklikust vastuvõtmisest. Kuna õpilased pidid alatasa tegelema väliste kommetega, ei jäänud neil

vaikseid hetki Jumalaga veetmiseks. Nad ei kuulnud Tema häält, mis rääkis nende südamele. Otsides teadmisi, pöörasid nad selja tarkuse Allikale. Jumalateenimise põhieesmärkidele löödi käega. Käsu põhimõtted muutusid ähmasteks. See, mida peeti kõrgemaks hariduseks, sai tegelikult suurimaks takistuseks tõelise hariduse teel. Rabide kasvatus jättis kängu noorte võimed. Nende silmaring jäi ahtaks ja ühekülgseks.

(70) Jeesus ei saanud lapsena õpetust sünagoogi koolis. Ema oli Tema esimene õpetaja. Tema huulilt ja prohvetite kirjarullidelt õppis Jeesus taevaseid asju. Neid samu sõnu, mida Ta ise oli rääkinud Moosesele Iisraeli jaoks, õppis Ta nüüd oma ema jalge ees. Sirgunud lapsest noorukiks, ei otsinud Ta õpetust rabide koolist. Ta ei vajanud sellistest allikatest pärinevat haridust, sest Tema õpetajaks oli Jumal.

Küsimus, mis esitati Lunastajale teenistuse ajal: «Kuidas see Kirja tunneb ilma õppimata?» (Joh.7,15) ei tähendanud, et Jeesus ei osanud lugeda, vaid, et Teda polnud kasvatanud rabid. Kuna Ta omandas teadmisi samal moel kui meiegi, näitab Tema põhjalik Pühakirja tundmine seda, et Ta oli noorusaastatel uurinud hoolsalt Jumala Sõna. Tema ees oli avatud Jumala loomistöö suur varamu. Tema, kes oli kõik loonud, omandas neid teadmisi, mida Tema enda käsi oli kirjutanud maale, merele ja taevale. Eemal maailma ebapühadest teedest, kogus Ta teadmistepagasit otse loodusest. Ta jälgis taimede ja loomade ja inimeste elu. Varasest lapseeast peale oli Tema elul üks eesmärk: elada selleks, et olla õnnistuseks teistele. Siinkohal pakkus suurt abi loodus; uued mõtted ja seosed tärkasid Ta peas siis, kui Ta õppis tundma taimede ja loomade elu. Ta püüdis leida kõiges, mida Ta nägi, võrdumeid, mille abil mõtestada lahti Jumala elavaid sõnu. Tähendamissõnad, mille abil Ta hiljem meeleldi oma õpetusi illustreeris, näitavad, kuivõrd avatud oli Tema vaim looduses toimuvale ning kuidas Ta kõigest igapäevasest ja ümbritsevast talletas vaimulikke õpetusi.

Nii selgines Jeesusele Jumala Sõna ja Jumala loomistöö tähendus; Ta soovis mõista nende asjade olemust. Taevased olevused saatsid Teda ning Ta armastas pühi mõtteid ja ühendust taevaga. Sellest ajast peale, kui Ta hakkas maailma enda jaoks mõtestama, edenes Ta vaimulikkuses ja tõe tundmises.

Iga laps võib omandada teadmisi nii nagu omandas Jeesus. Kui püüame õppida tundma oma taevast Isa Tema Sõna kaudu, tulevad inglid meile väga lähedale ning meie arusaamine avardub, puhastub ja õilistub. Me muutume üha enam Päästja sarnaseks. Nähes seda, mis looduses on suursugune ja kaunis, suunduvad meie mõtted Jumala poole. Samal ajal, kui meid valdab aukartus, saab meie hing värskendust Kõikvõimsaga Tema tegude kaudu kokku puutumisest. Palveühendus Jumalaga (71) arendab meie vaimset ja moraalset jõudu. Meie vaimulikud võimed tugevnevad, kui laseme oma mõtetel tegeleda vaimulike asjadega.

Jeesus elas oma elu kooskõlas Jumalaga. Lapsena mõtles ja rääkis Ta nagu laps, kuid ükski patu plekk ei rikkunud Temas olevat Jumala kuju. Ometi ei olnud Ta vaba kiusatustest. Naatsareti elanikud olid tuntud kurjuse poolest. See, kui madalalt neid hinnati, ilmneb Naatanaeli küsimusest: «Kas Naatsaretist võib tulla midagi head?» (Joh.1,46). Jeesus pidi elama seal, kus Tema iseloom proovile pandi. Ta pidi olema pidevalt valvel, et säilitada hingepuhtus. Ta puutus kokku samade konfliktidega, millega puutume kokku meie, et olla meile eeskujuks nii lapsepõlves, nooruses kui mehe-eas.

Saatan pingutas väsimatult, et võita Naatsareti Last. Jeesust valvasid sündimisest alates taeva inglid ja ometi oli Tema elu üks suur võitlus pimeduse jõududega. Pimeduse vürsti häiris ja solvas see, et maa peal oli keegi, kelle elu oli patuta. Ta katsetas läbi kõik võimalused, et Jeesust oma võrku tõmmata. Mitte ükski inimlaps ei pea mitte kunagi elama püha elu nii tugevas võitluses kiusatustega, nagu elas meie Õnnistegija.

(72) Jeesuse vanemad olid vaesed ja elatasid end igapäevase raske tööga. Jeesus teadis, mida tähendab vaesus, enesesalgamine ja puudus. Selline elukogemus oli Talle kaitseks. Tema töökas elus ei olnud jõudehetki, mis oleksid ahvatlenud kurjale. Tema elus ei olnud tegevusetuid tunde, mida võinuks veeta hukutavas seltskonnas. Niipalju, kui võimalik, sulges Ta tee kiusajale. Ei kasu ega lõbu, kiitus ega laitus suutnud mõjutada Teda soostuma millegagi, mis oli vale. Tal oli tarkust näha kurja ja tugevust sellele vastu seista.

Kristus oli ainuke patuta olend, kes on kunagi maa peal elanud, ja ometi elas Ta peaaegu 30 aastat patuste Naatsareti elanike keskel. See tõsiasi on etteheiteks neile, kes vabandavad ennast keskkonna, varandusliku seisundi või majandusraskustega. Kiusatused, vaesus ja ebaõnn on kasvamisvahendid, mida vajatakse puhtuse ja iseloomukindluse saavutamiseks.

Jeesus elas vähenõudlikus kodus ning täitis ustavalt oma osa töökohustustes. Ta oli olnud taevane Käskija, kelle sõna olid inglid rõõmsalt kuulanud. Nüüd oli Ta teenistusvalmis Sulane, armastav, sõnakuulelik Poeg. Ta õppis ametit ja töötas koos Joosepiga puusepa töökojas. Tavalise töömehe lihtsas kuues sammus Ta piki väikelinna tänavaid tööle ja tagasi. Ta ei kasutanud jumalikku väge selleks, et kergendada jalavaeva või vähendada töökoormat.

Töötegemine lapsepõlves ja nooruses arendas Jeesuse mõistust ja keha. Ta ei raisanud mõtlematult oma füüsilist jõudu, vaid kasutas seda nii, et säilis tervis ja võime anda igal alal oma parim. Ta ei soovinud jääda vilumatuks tööriistade käsitsemisel. Ta oli täiuslik nii töös kui iseloomus. Ta näitas oma eeskujuga, et me peame oma kohustustes olema hoolsad, täpsed ja põhjalikud; sellist tööd austatakse. Töö, mis õpetab usinust ja kasvatab noori kandma oma osa elukohustustes, lisab füüsilist tugevust ning arendab kõiki võimeid. Igaüks peaks leidma mingi tegevuse, mis oleks kasuks talle endale ja

abiks teistele. Jumal määras töö õnnistuseks, ning ainult hoolas töötegija leiab elus tõelise õnne ja rõõmu. Jumala armastav heakskiit on nende laste ja noortega, kes rõõmsal meelel teevad oma osa kodustes kohustustes, kergendades isa ja ema töökoormat. Sellised lapsed astuvad ellu ühiskonnale kasulike liikmetena.

(73) Jeesus oli kogu maapealse elu jooksul tõsine ja ustav töötegija. Ta võttis palju ette, sellepärast Ta ka tegi palju. Olles alustanud oma avalikku tegevust, ütles Ta: «Meie peame tegema selle tegusid, kes mind on läkitanud, niikaua kui päev on; öö tuleb, mil ükski ei või midagi teha» (Joh.9,4). Jeesus ei hiilinud kõrvale hoolest ja vastutusest, nagu hiilivad paljud, kes tunnistavad end Tema järelkäijateks. Paljud on nõrgad ja saamatud just seetõttu, et nad püüavad vältida sellist kasvamisprotsessi. Neil võivad olla väärtuslikud iseloomujooned, kuid nad muutuvad tahtejõuetuteks ja peaaegu kasututeks siis, kui tulevad raskused või seisavad ees takistused. Jeesuse iseloomus ilmnev kindlus ja tarmukus, tugevus ja vastupidavus peavad avalduma ka meis sama kasvatuse tulemusel, mis sai osaks Temale. Arm, mida sai Tema, kuulub ka meile.

Nii kaua, kui Päästja elas inimeste keskel, elas Ta vaeselt. Ta tundis vaeste muresid ja raskusi ning võis lohutada ja julgustada kõiki tagasihoidlikke tööinimesi. Need, kellel on õige arusaam Tema elu kaudu antud õpetustest, ei tunne kunagi, et inimest tuleks hinnata vastavasse ühiskonnaklassi kuulumise järgi või et rikkaid tuleks austada rohkem kui vaeseid.

Jeesus oli oma töös rõõmsameelne ja taktitundeline. Selleks, et Piibli usk ilmneks koduses elus ja töökohal, selleks, et jätkuks jõudu vastu panna tööpingele ja siiski pidada silmas Jumala au, on vaja palju kannatlikkust ja vaimulikust. Siin aitab meid Kristus. Jeesus ei olnud kunagi hõivatud maisetest muredest niivõrd, et Tal poleks jätkunud aega mõtelda taevastele asjadele. Sageli leidis Tema südamerõõm väljenduse vaimulikes lauludes. Sageli kuulsid Naatsareti elanikud Teda häälega kiitmas ja tänamas Jumalat. Ta hoidis ühendust taevaga laulu kaudu, ja siis kui Tema kaaslased kaebasid tööväsimuse üle, virgutasid neid Tema huulilt kõlavad armsad viisid. Tema ülistuslaulud näisid peletavat eemale kurjad inglid ning täitvat ruumi meeldiva lõhnaga. Tema kuulajate mõtted suundusid maiselt pinnalt taevase kodu poole.

(74) Jeesus oli maailmale tervistava armu lätteks. Kõikide Naatsaretis veedetud üksildaste aastate jooksul hoovas Tema elust kaastunnet ja õrnust. Vanad, kurvad, patukoormast rõhutud täiskasvanud, mänguõhinas lapsed, väikesed metsloomad, kannatlikud veoloomad — kõik tundsid Tema läheduses end õnnelikematena. Tema, kelle sõna vägi juhtis maailmu, kummardus aitama haavatud lindu. Polnud midagi, mis poleks väärinud Tema tähelepanu või mida Ta oleks teha põlanud.

Sedamööda, kuidas Jeesus kasvas pikkuses ja tarkuses, sai Ta üha enam osa Jumala ja inimeste tähelepanust. Ta võitis oma kaastundlikkusega kõikide sümpaatia. Teda

ümbritsev lootuse ja julguse õhkkond tõi õnnistust igasse kodusse, kuhu Ta astus. Sageli kutsuti Teda hingamispäeval sünagoogis prohvetikirju lugema, ning siis värahtasid kuulajate südamed, kui püha teksti tuntud sõnad omandasid uue sära.

Jeesus hoidus igati tähelepanu äratamast. Kõigi Naatsaretis veedetud aastate jooksul ei demonstreerinud Ta mingil moel oma imelist väge. Ta ei igatsenud kõrget kohta ega taotlenud aunimetust. Tema rahulik ja lihtne elu ning asjaolu, et isegi Pühakiri räägib väga napilt Tema noorusaastatest, õpetavad tähtsat tõde: mida lihtsam ja rahulikum on lapsepõlv — mida vabam kunstlikust ergutusest, mida kooskõlalisem loodusega — seda soodsam on see füüsilisele ja vaimsele arengule ning vaimulikule kasvule.

Jeesus on meie eeskuju. Paljusid paelub Tema avaliku teenistuse periood, kuid tähelepanemata jäävad Tema noorusaastates peituvad õpetused. Ent just oma koduse eluga on Ta kõikide laste ja noorte eeskujuks. Õnnistegija oli valmis elama vaesuses, et õpetada, kuidas me kesk kitsaid olusid võime kõndida Jumalaga. Ta elas nii, et tegi oma Isale rõõmu ning austas ja ülistas Teda ka elu pisiasjades. Tema töömeheelu algas käsitöölise lihtsa ametiga — ametiga, millega teenitakse palehigis oma igapäevast leiba. Ta teenis Jumalat niihästi puusepa tööpingi taga, kui suurte rahvahulkade ees imetegusid tehes. Igale noorele, kes järgib Kristuse eeskuju ustavuses ja sõnakuulelikkuses, kuuluvad sõnad, mida Tema kohta ütles Isa Püha Vaimu vahendusel: «Vaata, see on mu Sulane, kellesse ma olen kiindunud, mu Valitu, kellest mu hingel on hea meel» (Jes.42,1).

8. Peatükk Paasapühal

Luk.2,41-51

Juutide jaoks oli kaheteistkümnes eluaasta piiriks lapsepõlve ja nooruse vahel. Nii vanaks saanud heebrea noormeest hakati nimetama seaduse pojaks või ka Jumala pojaks. Talle anti eriline eesõigus saada usulist õpetust ning oodati, et ta hakkaks osa võtma pühadest kokkutulekutest ja teenistustest. Selle kombe kohaselt läks Jeesus kaheteistkümneaastasena paasapühiks Jeruusalemma. Nii nagu kõik vagad iisraellased, nii käisid Joosep ja Maarja igal aastal paasapühiks Jeruusalemmas ja nüüd võtsid nad ka Jeesuse kaasa.

Aastas oli kolm püha, mil kõik Iisraeli meessugu pidi kogunema Jehoova ette Jeruusalemma — paasapüha, nelipüha ja lehtmajade püha. Paasapüha oli neist pühadest kõige tähelepanuväärsem. Paljud juudid saabusid Iisraeli pealinna maadest, kuhu nad olid hajutatud. Palestiina kõigist osadest kogunes pidustustele suurel arvul Jumala kummardajaid. Teekond Galileast võttis aega mitu päeva ning rändajad ühinesid suurtesse salkadesse seltskonna mõttes ja kaitse pärast. Kohati oli tee järsk ja kaljune. Naised ja vanemad mehed ratsutasid härgade või eeslite seljas. (76) Elujõulised mehed ja noored astusid jalgsi. Paasapüha peeti märtsi lõpus või aprilli alguses ning kogu maa kirendas lilledest ja helises lindude laulust. Iga lõik teel kõneles Iisraeli ajaloo mälestusväärsetest sündmustest ning isad ja emad jutustasid lastele imedest, mida Jumal oli teinud oma rahva heaks möödunud aegadel. Teekonnal lahutati meelt laulu ja pillimänguga ning siis, kui ilmusid nähtavale Jeruusalemma tornid, ühinesid kõikide hääled võidukooriks:

«*Meie jalad seisid*

Su väravais, Jeruusalemm!

Rahu olgu su müüride vahel,

hea käekäik su kuninglikes kodades!»

Ps.122,2.7.

Paasapüha pühitsemine seati sisse koos heebrea rahva sünniga. Egiptuse vangipõlve viimasel ööl, kui polnud näha (77) mingit märki vabanemisest, käskis Jumal oma rahval valmistuda viivitamatuks lahkumiseks. Ta oli hoiatanud vaaraod egiptlasi tabava kohutava nuhtluse eest ning käskis heebrealastel koguda pered oma majadesse. Olles võidnud uksepiidad tapetud talle verega, pidid nad sööma küpsetatud talle hapnemata leiva ja kibedate rohtudega. «Ja sööge seda nõnda,» ütles Ta, «teil olgu vöö vööl, kingad jalas ja kepp käes; ja sööge seda rutuga — see on paasatall Jehoova auks» (2.Ms.12,11). Kesköösl surmati kõik egiptlaste esmasündinud. Siis saatis kuningas Iisraelile teate:

«Võtke kätte ja minge ära mu rahva keskelt... ja minge teenige Jehoovat, nagu te olete rääkinud!» (2.Ms.12,31). Heebrealased lahkusid Egiptusest iseseisva rahvana. Jehoova käskis igal aastal pidada paasapüha. «Kui teie lapsed teilt küsivad: mis teenistus see teil on, siis vastake: see on paasaohver Jehoova auks, kes ruttas mööda Iisraeli kodudest Egiptuses, kui Ta nuhtles egiptlasi ja päästis meie kojad» (2.Ms.12,26.27). Selliselt pidi korratama imelist vabastamise lugu põlvest põlve.

Paasapühale järgnes seitse päeva kestev hapnemata leibade püha. Püha teisel päeval asetati Jehoova ette aasta uudsevili, üks odravihk. Kõik tseremooniad sümboliseerisid Kristuse teenistust. Iisraeli vabastamine Egiptusest oli ettetähendus lunastusest, mida pidigi meenutama paasapüha. Tapetud tall, hapnemata leib ja uudsevilja vihk sümboliseerisid Õnnistegijat.

Enamusele Kristuse-aegsetele inimestele oli paasapüha muutunud lihtsalt tavaks. Kuid millist tähendust omas see Jumala Poja jaoks!

(78) Esimest korda vaatles laps Jeesus templit. Ta nägi valgetes kuubedes preestreid toimetamas püha teenistust. Ta nägi altaril veritsevat ohvrit. Koos teistega põlvitas Ta palvesse siis, kui viirukisuitsupilv tõusis Jumala ette. Ta jälgis mõjusat paasapühateenistust. Mida päev edasi, seda selgemini mõistis Ta toimuva tähendust. Iga üksikasi näis seonduvat Tema eluga. Temas ärkasid uued tunded. Vaikivana ja kütkestatuna näis Ta mõtlevat millelegi väga olulisele. Jeesusele hakkas avanema Tema elutöö saladus.

Soovides mõtiskleda nähtu üle, ei jäänud Ta vanemate juurde. Ta tahtis olla üksi. Kui paasapüha teenistus lõpule jõudis, jäi Ta ikka veel templi territooriumile ning siis, kui kaugemalt tulnud pered Jeruusalemmast lahkusid, jäi Ta neist maha.

Selle Jeruusalemma-reisi ajal soovisid vanemad esitleda Jeesust Iisraeli suurtele õpetajatele. Kuigi Jeesus oli igas üksikasjas kuulekas Jumala Sõnale, ei kooskõlastunud Tema vaated rabide kommete ja tavadega. Joosep ja Maarja soovisid, et Ta hakkaks austama õpetatud rabisid ja pöörama rohkem tähelepanu nende nõudmistele. Ent Jeesus oli saanud templis õpetust Jumalalt endalt. Seda, mida Ta oli saanud, hakkas Ta kohe jagama teistele.

Tol ajal tegutses ühes templiga ühenduses olevas ruumis püha kool, midagi prohvetite kooli taolist. Sinna kogunesid juhtivad rabid oma õpilastega ning sinna astus sisse ka laps Jeesus. Istunud tõsiste, õpetatud meeste jalge ette, kuulas Ta nende õpetusi. Otsekui teada soovides, küsis Ta õpetajailt prohvetikuulutuste kohta ning sündmuste kohta, mis osutasid Messia tulekule.

Jeesus näitas, et Ta janunes Jumala tundmise järele. Tema küsimused panid mõtlema sügavatele tõdedele, mis olid kaua olnud unustuse varjus, kuid olulised hingeõnnistuseks.

Samal ajal, kui iga küsimus näitas, kui piiratud ja pealiskaudne oli tarkade meeste tarkus, andis esitatu neile jumaliku õpetuse ning avas tõe uue nurga alt. Rabid rääkisid Juuda rahva imelisest ülendamisest, mis pidi toimuma Messia tulekul, kuid Jeesus osutas Jesaja prohvetikuulutustele ja küsis neilt selliste kirjakohtade tähendust, mis viitasid Jumala Talle kannatustele ja surmale.

Õpetatud mehed pöördusid nüüd Tema poole küsimustega ning olid väga imestunud Tema vastuste üle. Lapseliku ujedusega kordas Ta (79) Pühakirja sõnu, andes neile sellise mõttesügavuse, millele targad mehed polnud kunagi tulnud. Kui Jeesuse poolt kätte näidatud tõeteed oleks järgitud, oleks toimunud vaimulik uuendus. Oleks tärganud sügav huvi vaimulike asjade vastu ning paljud oleksid olnud valmis Jeesust vastu võtma siis, kui Ta alustas oma avalikku teenistust.

(80) Rabid teadsid, et Jeesus polnud saanud õpetust nende koolides, ja hoolimata sellest mõistis Ta prohvetite kirju palju paremini kui nemad. See mõtlik Galilea poiss näis paljutõotavana. Nad soovisid võtta Ta õpilaseks, et Temast koolitada Iisraeli õpetaja. Tundes, et sellist haruldast mõistust peaks suunama nende käsi, tahtsid nad hoolitseda Tema hariduse eest.

Jeesuse sõnad olid liigutanud nende südant nii, nagu ühegi inimese sõnad seda kunagi varem polnud teinud. Jumal püüdis anda valgust Iisraeli juhtidele ja Ta kasutas seda ainsat teed, mille kaudu veel nendeni jõuda. Nende uhkus oleks pidanud alandavaks lasta end kellelgi õpetada. Kui nad oleksid mõistnud, et Jeesus püüdis neid õpetada, oleksid nad keeldunud kuulmast. Kuid variserid arvasid, et nemad õpetasid Teda või vähemalt kontrollisid Tema Pühakirja tundmist. Jeesuse lapselik tagasihoidlikkus ja armastusväärsus kõrvaldasid eelarvamused. Enesele teadmata avanesid nende meeled Jumala Sõnale ning Püha Vaim rääkis nende südamele.

Rabidel ei olnud võimalik mitte märgata, et nende Messia-ootus ei põhinenud prohvetikuulutustel, kuid nad ei tahtnud loobuda arusaamadest, mis olid toitnud nende auahnust. Nad ei tahtnud tunnistada, et nad olid mõistnud valesti Pühakirja, mida nad väitsid end õpetavat. Üks ja teine küsis endalt: kust on see nooruk omandanud sellised teadmised, kui Ta pole koolis käinud? Valgus paistis pimedusse, kuid «pimedus ei võtnud seda omaks» (Joh.1,5).

Selleks ajaks olid Joosep ja Maarja sattunud suurde ahastusse. Jeruusalemmast lahkudes olid nad Jeesuse silmist kaotanud ega teadnud, et Ta jäi maha. Maa oli tol ajal tihedalt asustatud ning Galileasse suunduvad karavanid paisusid suurteks. Enne linnast lahkumist oli neil palju askeldamist. Teekonnal köitis nende kogu tähelepanu rõõm sõprade ja tuttavatega koos olemisest, ning nad ei märganud Jeesuse puudumist enne õhtu saabumist. Kui nad ööbima asutasid, tundsid nad puudust oma lapse abivalmis kätest. Arvates, et Ta on kusagil teekaaslaste hulgas, ei tundnud nad muret. Kuigi Ta oli noor,

usaldasid nad Teda täielikult ning teadsid, et alati, kui oli vaja abi, oli Ta kohal. Ent nüüd haaras neid hirm. Nad käisid läbi kogu seltskonna, kuid asjatult. Värinaga meenutasid nad, kuidas Heroodes oli püüdnud Teda hukata. Sünged eelaimused hiilisid südamesse. Nad tegid endale kibedaid etteheiteid.

(81) Pöördunud tagasi Jeruusalemma, jätkasid nad otsinguid. Järgmisel päeval, kui nad olid teiste hulgas templis, köitis nende tähelepanu tuttav hääl. Nad ei saanud eksida! Ühelgi ei olnud sellist häält nagu Temal — nii tõsist ja innukat ja samas siiski nii mahedat.

Nad leidsid Jeesuse rabide koolist. Keset suurt rõõmu ei läinud meelest ka mure ja rahutus. Siis, kui nad jälle koos olid, lausus ema etteheitvalt: «Poeg, miks Sa oled meile nõnda teinud? Vaata, Su isa ja mina oleme valuga Sind otsinud!»

«Miks te mind otsite?» küsis Jeesus. «Eks te teadnud, et ma pean olema selles, mis on mu Isa oma?» Kuna näis, et vanemad ei mõistnud Tema sõnu, osutas Ta ülespoole. Tema nägu valgustas sära, mis pani imestama. Jumalikkus sähvatas läbi inimlikkuse. Leidnud Ta templist, olid vanemad kuulnud rabide ja Jeesuse vahelist juttu. Neid hämmastasid Tema küsimused ja vastused. Tema sõnad äratasid mõtteid, mida nad kunagi ei unustanud.

Küsimus, mille Jeesus vanematele esitas, sisaldas ka õpetuse. «Eks te teadnud,» ütles Ta, «et ma pean olema selles, mis on mu Isa oma?» Jeesus tegi seda, mille pärast Ta maailma oli tulnud, kuid Joosep ja Maarja olid jätnud hooletusse oma osa. Jumal oli neile osutanud suurt au sellega, et Ta oli usaldanud nende hoolde oma Poja. Pühad inglid olid juhtinud Joosepit, et ta kaitseks Jeesuse elu. Ja nüüd oli Ta olnud terve päeva neil silmist kadunud, ehkki nad ei oleks tohtinud unustada Teda silmapilgukski. Liiati ei noominud nad pärast kokkusaamist ennast, vaid tegid etteheiteid Temale.

Oli loomulik, et Jeesuse vanemad pidasid Teda oma lapseks. Ta oli iga päev nende juures. Tema elu oli paljus samasugune nagu teiste laste oma ning vanematel oli raske mõista, et Ta oli Jumala Poeg. Oli oht, et nad ei oska hinnata õnnistust, mis pidi kaasnema sellega, et nende juures oli maailma Lunastaja. Temast lahusoleku mure ja Tema sõnadest kõlav õrn etteheide pidid elavdama nende jaoks ülesande pühadust.

Vastuses emale vihjas Jeesus esimest korda sellele, et Ta mõistis oma suhet Jumalaga. Enne Jeesuse sündimist oli ingel Maarjale öelnud: «Ta peab suur olema ja Teda peab hüütama Kõigekõrgema Pojaks, ja Issand Jumal annab Temale Ta (82) isa Taaveti aujärje, ja Ta valitseb igavesti Jaakobi soo üle» (Luk.1,32.33). Maarja oli mõtisklenud endamisi nende sõnade üle ja ehkki ta uskus, et tema laps oli Iisraeli Messias, ei mõistnud ta Jeesuse ülesannet. Nüüdki ei hoomanud ta Jeesuse sõnu. Kuid ta teadis, et Jeesus eitas sugulust Joosepiga ja tunnistas end Jumala Pojaks.

Jeesus ei katkestanud selle pärast veel sidemeid oma maisete vanematega. Ta pöördus koos nendega Jeruusalemmast tagasi koju ning abistas neid töödes. Ta jättis südamesse varjule oma ülesande saladuse, oodates kannatlikult aega, mil Tal tuleb hakata tegutsema. Järgneva kaheksateistkümne aasta jooksul elas Ta oma Naatsareti kodus ning täitis poja, venna, sõbra ja kaaslase kohustusi.

Kui Jeesusele selgus templis Tema elu ülesanne, soovis Ta vältida suurt seltskonda. Ta igatses naasta Jeruusalemmast vaikuses koos nendega, kes teadsid Tema elu saladust. Paasateenistuse abil püüdis Jumal eemaldada oma rahva maisetest muredest ning meenutada neile imelist vabanemist Egiptusest. Ta soovis, et nad näeksid selle imeteo taga tõotust päästa nad patust. Nii nagu tapetud talle veri kaitses Iisraeli kodusid, nii pidi Jeesuse veri päästma nende hinged; kuid nad võisid pääseda Kristuse läbi ainult siis, kui nad võtsid usus vastu Tema elu. Sümboolsel teenistusel oli väärtus ainult siis, kui see juhtis teenistuses osalejate pilgud Kristusele kui isiklikule Õnnistegijale. Jumal soovis, et nad uuriksid ja mõtiskleksid palvemeeles Kristuse missiooni üle. Ent siis, kui inimesed lahkusid Jeruusalemmast, haaras peaaegu kogu nende tähelepanu reisielevus ja seltskondlik vestlus ning nad unustasid nähtud teenistuse. Lunastaja ei tahtnud sellest melust osa saada.

Kui Joosep ja Maarja pöördusid nüüd Jeruusalemmast kodu poole ainult koos Jeesusega, lootis Ta juhtida nende mõtted prohvetikuulutustele, mis kõnelesid kannatavast Lunastajast. Kolgatal püüdis Ta leevendada ema muret. Kuid Jeesus mõtles ka nüüd tema peale. Maarja pidi nägema Tema surmaagooniat ning Jeesus soovis, et ta mõistaks Tema ülesannet nii, et ta suudaks vastu pidada siis, kui mõõk ta hingest läbi tungib. Nii nagu Jeesus nüüd oli olnud emast lahus ning ema oli kurvastades otsinud Teda kolm päeva, nii pidi Jeesus ema silmist kaduma kolmeks päevaks ka siis, kui Ta ohverdatakse maailma pattude eest. Siis, kui Ta astub välja hauast, pidi ema kurbus muutuma jälle rõõmuks. Kui palju kergemini (83) oleks ema võinud üle elada ahastust poja surma pärast, kui ta oleks aru saanud Pühakirja osadest, millele Jeesus püüdis nüüd kinnitada tema tähelepanu.

Kui Joosep ja Maarja oleksid lasknud mõtetel viibida jumalike asjade juures, oleksid nad mõistnud oma vastutuse pühadust ega oleks Jeesust silmist kaotanud. Ühe päeva hooletuse tõttu kaotasid nad Õnnistegija; kuid selleks, et Teda leida, pidid nad kolm päeva murega otsima. Samuti on meiega: tühja jutu, halva rääkimise või hooletusse jäetud palve tõttu võime ühel päeval kaotada Õnnistegija ligioleku, ning võib kuluda palju kurbi päevi, enne kui me Ta jälle leiame ja kaotatud rahu taastame.

Pöörakem tähelepanu sellele, et me üksteisega suheldes ei unustaks Jeesust ega läheks edasi märkamata, et Teda ei olegi meiega. Kui me sukeldume maisetesse asjadesse sedavõrd, et me ei mõtle Temale, kellele rajaneb meie igavese elu lootus, lahutame me

end Jeesusest ja taevastest inglitest. Need pühad olevused ei saa viibida seal, kus ei soovita Õnnistegija ligiolekut ega märgata Tema puudumist. Just seetõttu esineb nii sageli depressiooni nende hulgas, kes tunnistavad end Kristuse järelkäijateks.

Paljud võtavad osa vaimulikest teenistustest ning Jumala Sõna elustab ja lohutab neid; kuid hooletuse tõttu mõtiskleda kuuldu üle, valvata ja palvetada kaotavad nad õnnistuse ning tunnevad end veel tühjemana kui enne. Sageli tunnevad nad, et Jumal kohtleb neid karmilt. Lahutades end Jeesusest, summutavad nad Tema ligioleku valguse.

Oleks hea, kui me veedaksime igal päeval vaikse tunni Kristuse elu üle mõtisklemises. Me peaksime käsitlema seda punkt-punktilt ning elama oma kujutlusis läbi iga etapi, eriti viimased. Kui me niiviisi mõtleme meie eest toodud suurele ohvrile, muutub meie usk Temasse kindlamaks, armastus elavamaks ning me täitume rohkem Tema Vaimuga. Kui tahame kord pääseda, peame me õppima meeleparandust ja alandumist risti jalamil.

Seltsides teistega, võime me olla kaaslastele õnnistuseks. Kui oleme Kristuse omad, keskenduvad meie kõige armsamad mõtted Temale. Räägime meelsasti Temast, ja siis kui me jutustame teistele Tema armastusest, pehmendab jumalik mõjujõud meie endi südant. Vaadeldes Tema iseloomu ilu, «muutume me samasuguseks kujuks aust ausse» (2.Kor.3,18).

9. Peatükk Elukoolis

Lapsepõlvest peale ümbritsesid juute rabide nõudmised. Elu kõige pisemategi üksikasjade jaoks olid kehtestatud ranged reeglid. Sünagoogi õpetajate juhendamisel õppisid noored lugematuid seadusi, mille täitmist neilt kui õigeusklikelt iisraellastelt oodati. Kuid Jeesus ei soovinud lähtuda nendest reeglitest. Lapsepõlvest peale toimis Ta sõltumatult rabide õpetusest ning uuris pidevalt Vana Testamendi Kirju. Tema deviisiks oli: «Nõnda ütleb Jumal.»

Jeesus hakkas üha enam märkama, et ühiskonna nõudmised ja Jumala nõudmised olid pidevas vastuolus. Inimesed hülgasid Jumala Sõna ja rõhutasid õpetusi, mida nad ise olid välja mõelnud. Nad järgisid pärimusi, mis ei omanud mingit väärtust. Pühad tõed, mida jumalateenistus pidi õpetama, jäid kommete varju. Jeesus nägi, et inimesi ei rahuldanud selline kombetäitmine. Nad ei tundnud vaimset vabadust, mida saab anda Jumala teenimine tões. Jeesus, kes oli tulnud õpetama Jumala teenimise tähendust, ei saanud heaks kiita seda, et inimlikud nõuded segati ära jumalike käskudega. Ta ei hakanud võitlema haritud õpetajate (85) seaduste ja kommete vastu, ent alati, kui Talle tehti etteheiteid Tema lihtsate harjumuste pärast, põhjendas Ta oma käitumist Jumala Sõnaga.

Jeesus püüdis köita meeldivuse ja lihtsusega kõiki, kellega Ta kokku puutus. Kuna Ta oli leebe ja tagasihoidlik, lootsid kirjatundjad ja rahvavanemad Teda kergesti mõjutada nende õpetustele järgnema. Nad nõudsid, et Ta omandaks käitumisreeglid ja kombed, mida olid kirja pannud muistsed rabid, kuid Tema palus, et nad tõendaksid esitatut Pühakirjaga. Ta oli valmis vastu võtma iga sõna, mis lähtus Jumala suust, kuid Ta ei saanud kuuletuda inimeste väljamõeldistele. Jeesus tundis Pühakirja algusest lõpuni ja esitas seda õiges valguses. Rabisid häbistas see, et laps neid õpetas. Nad leidsid, et nende ülesandeks oli seletada Pühakirja, ning Tema kohustuseks nende seletust järgida. Neid solvas Tema eitav suhtumine pärimustesse.

Rabid teadsid, et Pühakirjas ei leidunud alust pärimustele. Nad mõistsid, et vaimuliku arusaamise poolest oli Jeesus neist kaugelt ees, ja ikkagi vihastas neid tõsiasi, et Ta ei allunud nende ettekirjutustele. (86) Suutmata veenda Teda, püüdsid nad veenda Joosepit ja Maarjat. Õpetajad taunisid Jeesuse järeleandmatust. Nende mõjul noomisid Jeesust omakorda Tema vanemad.

Juba üsna varases eas oli Jeesus hakanud ise kasvatama oma iseloomu ning isegi austus ja armastus oma vanemate vastu ei suutnud väärata Jeesuse kuulekust Jumala Sõna vastu. «Kirjutatud on» — nii põhjendas Ta igat tegevust, mis erines perekonna tavadest. Kuid rabide mõju tegi Ta elu sageli kibedaks. Juba noorena tuli Tal õppida vaikimise ja kannatliku vastupidavuse rasket õppetundi.

Tema vennad, nagu Joosepi poegi nimetati, olid rabide poolt. Nad väitsid, et rabide kombeid tuleb täita just nii, nagu oleksid need Jumala nõuded. Nad seadsid isegi inimeste korraldused kõrgemale Jumala Sõnast ja neid pahandas teadmine, et Jeesus suutis nii täpselt vahet teha vale ja õige vahel. Nad pidasid Tema täpset sõnakuulmist Jumala käsule jonnakuseks. Neid üllatasid teadmised ja tarkus, mis ilmnes Jeesuse vastustest rabidele. Vennad teadsid, et Jeesus ei olnud õppinud tarkade meeste juures, kuid neile ei jäänud märkamatuks, et Ta õpetas õppinuid. Nad tajusid, et Tema haridus oli kõrgem kui nende oma, kuid nad ei mõistnud, et Temal oli juurdepääs sellele teadmiste allikale, mida nemad ei tundnud.

Kristus ei eraldanud end inimestest. Ka selles eiras Ta teravalt variseride reegleid. Ta märkas, et usule olid ümber laotud kõrged eraldusmüürid, justkui oleks usk liiga püha igapäevase elu jaoks. Jeesus rebis need müürid maha. Inimestega suheldes ei küsinud Ta: Milline on sinu usutunnistus? Millisesse kogudusse sa kuulud? Ta jagas oma abistavat väge igale abivajajale. Selle asemel, et erakuna näidata oma taevast iseloomu, töötas ta energiliselt inimkonna heaks. Ta toonitas põhimõtet, et Piibli usk ei ole lihasuretamine. Ta õpetas, et puhas ja veatu usk pole mõeldud ainult teatud aja ja eriolukordade jaoks. Igal ajal ja igal pool ilmutas Ta armastavat huvi inimeste vastu ning kiirgas helge pühitsuse elustavat valgust. Selline elu oli etteheiteks variseridele. See näitas, et usk ei ole omakasu ja et variseride haiglane isiklike huvide teenimine oli kaugel tõelisest jumalakartusest. Kõik see äratas vaenulikkust Jeesuse vastu.

(87) Jeesus püüdis kergendada kõiki kannatusi, mida Ta nägi. Tal oli vähe raha, mida abivajajaile anda, kuid sageli loobus Ta toidust selle nimel, et aidata neid, kes olid veel vaesemad. Vennad tundsid, et Tema mõju oli suurel määral vastupidine nende omale. Jeesusel oli taktitunne, millist kellelgi neist ei olnud ja mida nad ka ei soovinud. Nemad rääkisid vaeste alamakspeetud inimestega karmilt; Jeesus aga otsis just kõige viletsamaid, et rääkida neile julgustusesõnu. Janusele ulatas Ta anuma külma veega, näljasele andis märkamatult oma toidupala. Selliselt seondusid inimeste meeltes tõed, mida Ta õpetas, halastustegudega ning sööbisid mällu.

Kõik see pahandas Jeesuse vendi. Kuna nad olid Jeesusest vanemad, pidi Jeesus nende meelest kuulma nende sõna. Nad süüdistasid Teda enda paremaks pidamises ja noomisid lugupidamatuses õpetajate, preestrite ja rahvavanemate vastu. Sageli kordasid nad ähvardusi ja püüdsid Jeesust hirmutada, kuid Tema jäi vankumatuks Pühakirja juhistele.

Jeesus armastas oma vendi ning kohtles neid kõigutamatu südamlikkusega, ent nemad kadestasid Teda ja väljendasid otsest usaldamatust ja põlgust. Nad ei mõistnud Tema käitumist. Jeesuses oli suur paradoks. Ta oli Jumala Poeg, (88) ja ometi abitu laps; maailma Looja, kellele kuulus kogu Maa ja ometi jälitas vaesus Teda igal sammul. Tema

väärikus ja isikupära erinesid täielikult tavapärasest upsakusest. Ta ei taotlenud maist suursugusust ning oli rahul ka kõige madalama kohaga. See vihastas vendi. Nad ei osanud seletada Tema vankumatut rahulikkust kesk kannatusi ja loobumist. Nad ei mõistnud, et Ta oli meie pärast saanud vaeseks, et meie saaksime «Tema vaesusest rikkaks» (2.Kor.8,9). Nad taipasid Tema elutöö saladust sama vähe kui Iiobi sõbrad Iiobi alandust ja kannatust.

Jeesuse vennad mõistsid Jeesust valesti sellepärast, et Ta ei olnud samasugune nagu nemad. Tema lähenemisnurk elule erines nende omast. Vaadates inimestele, olid vennad pöördunud ära Jumalast ning nende elus ei ilmnenud Tema väge. Usukombed, mida nad täitsid, ei saanud muuta iseloomu. Nad maksid «kümnist mündist ja tillist ja köömnest,» kuid jätsid kõrvale selle, «mis on tähtsam käsuõpetuses: õigluse ja halastuse ja ustavuse» (Mat.23,23). Jeesuse eeskuju ärritas neid pidevalt. Jeesus vihkas maailmas ainult ühte asja — pattu. Nähes midagi väära, tõmbus Ta süda valust kokku. Silmnähtav oli vahe vagatsevate, pattu armastavate kombetäitjate ja nende vahel, kelle jaoks Jumala au oli kõiges esikohal. Kuna Jeesuse elu mõistis hukka patu, tekkis Tema suhtes opositsioon nii kodus kui väljaspool kodu. Tema omakasupüüdmatusest ja otsekohesusest kõneldi pilkavalt. Tema kannatlikkus ja lahkus tembeldati arguseks.

Karmis inimsaatuses ei ole midagi, mida Kristus poleks oma elus tundnud. Leidus inimesi, kes püüdsid halvustada Tema päritolu. Juba lapsepõlves koges Ta selliste inimeste põlastavaid pilke ja õelat sosinat. Kui Ta oleks vastanud kannatamatu sõna või pilguga, kui Ta oleks vendade õhutusel astunud kas või ühe vale sammu, ei oleks Ta saanud olla enam täiuslik eeskuju. Selliselt poleks Ta saanud täide viia lunastusplaani. Kui Ta oleks poole sõnagagi mõista andnud, et pattu võib vabandada, siis oleks Saatan võidutsenud ja maailm oleks hukkunud. Sellepärast püüdis kiusaja teha Jeesuse elu nii raskeks kui võimalik, et kuidagi viia Teda patustamisele.

Kuid igale kiusatusele vastas Jeesus ühtviisi: «Kirjutatud on.» Harva noomis Ta oma vendade pahategusid, kuid Ta pidi andma (89) neile sõnumi Jumalalt. Sageli süüdistasid nad Teda arguses, kui Ta keeldus koos nendega tegemast midagi lubamatut, kuid Tema vastas: «Kirjutatud on: «Issanda kartus — see on tarkus ja hoidumine kurjast on mõistus»» (Iob.28,28).

Oli ka neid, kes igatsesid Tema seltskonda, tundsid rahu Tema lähedusest. Kuid paljud vältisid Teda, sest Tema veatu elu oli neile etteheiteks. Tema noored kaaslased soovisid, et Ta käituks nii nagu nemad. Ta oli elav ja rõõmsameelne. Nad armastasid Tema lähedust ja Tema teraseid nõuandeid, kuid neid muutis kannatamatuks Tema ettevaatus ning nad pidasid Teda kitsarinnaliseks ja ülirangeks. Jeesus vastas: «Kirjutatud on: «Kuidas hoiab noor inimene oma teeraja selge? Kui ta seda peab Sinu Sõna järele!»

«Ma panen Su sõna tallele oma südamesse, et ma ei teeks pattu Sinu vastu»» (Ps.119,9.11).

Sageli küsiti Temalt: «Miks Sa tahad olla teistsugune, meist kõigist erinev?» «Kirjutatud on,» vastas Ta, «õndsad need, kelle elutee on laitmatu, kes käivad Jehoova käsuõpetuse järele! Õndsad need, kes peavad Tema tunnistusi ja nõuavad Teda kõigest südamest, kes ei tee ka ülekohut, vaid käivad Tema teedel» (Ps.119,1-3).

Kui küsiti, miks Ta ei võta osa Naatsareti noorte meelelahutustest, ütles Ta: «Kirjutatud on: «Sinu tunnistuse teedel ma rõõmutsen nagu igasugusest rikkusest! Ma mõlgutan mõtteid Sinu korralduste üle ja vaatlen Sinu teeradu! Sinu määrustest ma tunnen lõbu, ma ei unusta Sinu sõna!»» (Ps.119,14-16).

Jeesus ei ajanud taga oma õigust. Sageli tehti Ta töö tarbetult raskeks, sest Ta oli lahke ega kaevanud. Ometi ei jäänud Ta hätta ega heitnud meelt. Ta oli otsekui raskustest üle, Jumala palge valguses. Ta ei tasunud karmust samaga, vaid talus solvanguid kannatlikult.

Temalt küsiti korduvalt: «Miks sa lubad ennast selliselt kohelda isegi oma vendadel!» «Kirjutatud on,» vastas Ta: «Mu poeg, ära unusta mu õpetust, vaid su süda hoidku alal mu käsud, sest need lisavad sulle pikka iga! Heldus ja tõde ärgu jätku sind maha! Seo need enesele ümber kaela, kirjuta need oma südamelauale, siis sa leiad armu ja heakskiitu Jumala ja inimeste silmis!» (Õps.3,1-4).

Sellest ajast peale, kui Jeesuse vanemad leidsid Ta templist, jäi Tema käitumine neile mõistatuseks. Ta ei laskunud vaidlusesse, ja ometi oli Tema eeskuju alaliseks õpetuseks. Ta näis olevat (90) eraldatud teistest. Tema õnnelikemad hetked olid need, kui Ta oli üksi loodusega ja Jumalaga. Neil kordadel, kui Tal oli võimalik jätta hetkeks tööd-tegemised, läks Ta väljadele, mõtiskles rohelistes orgudes, vestles Jumalaga mäeveerul või metsasalus. Sageli leidis varajane hommik Teda mõnes üksildases paigas Pühakirja uurimas või palvetamas. Pärast neid vaikseid tunde pöördus Ta tagasi koju, et sooritada jälle eluks vajalikku ning anda eeskuju püsivuses.

Kristuse elule oli omane lugupidamine ja armastus ema vastu. Maarja uskus südames, et temast sündinud püha Laps oli tõotatud Messias, kuid ta ei julgenud oma usust kõnelda. Kogu Jeesuse maise elu jooksul võttis ema osa Tema kannatustest. Ta jälgis kurbusega neid katsumusi, mis Jeesusele lapsepõlves ja nooruses osaks said. Kaitstes seda, mida tema Jeesuse käitumises õige leidis olevat, seadis ta ennast raskesse olukorda. Ema pidas kodust elu ja ema õrna hoolt laste iseloomu kujundamisel väga tähtsaks. Joosepi pojad ja tütred teadsid seda ning kasutades ära ema rahutust, püüdsid painutada Jeesuse harjumusi.

Sageli tõreles Maarja Jeesusega ning sundis Teda täitma rabide kombeid. Kuid Jeesust polnud võimalik veenda muutma oma harjumusi, sundida loobuma kõrvutamast kõike Jumala tegudega ega keelata lõpetamast inimeste ja tummade loomade kannatuste kergendamist. Kui preestrid ja õpetajad palusid Maarjalt abi Jeesuse suunamiseks, oli ta väga mures. Kuid ema südamesse tuli rahu, kui Jeesus esitas Pühakirja seisukohti, mis toetasid Tema käitumist.

Vahetevahel kõikus ema Jeesuse ja Tema vendade arvamuse vahel. Vennad ei uskunud, et Ta oli Jumalast läkitatu, kuigi oli küllaldaselt tõendeid, et Jeesusel oli jumalik iseloom. Maarja nägi, kuidas Jeesus ohverdas end teiste heaks. Tema kohalolek muutis koduse õhkkonna puhtamaks; Tema elu mõjus juuretisena ühiskonnas. Süütuna ja rikkumatuna elas Ta hoolimatute, jõhkrate ja tahumatute inimeste keskel; ülekohtuste tölnerite, taltsutamatute nautlejate, jumalakartmatute samaarlaste, paganlike sõdurite, talupoegade ja teiste seesuguste inimeste keskel. Ta lausus kaastundlikke sõnu kõikjal. Ta jagas väsinute koormaid ja jutustas neile õpetusi loodusest omandatud armastusest, heasüdamlikkusest ja Jumala headusest.

(91) Ta soovis panna kõiki mõistma, et nende kätte olid usaldatud suurepärased anded, mis õigesti kasutatuna annavad neile igavesed rikkused. Ta kõrvaldas elust kõik segava ning õpetas oma eeskujuga, et igal hetkel on igavikku ulatuvad tagajärjed; seepärast tuleb aega kalliks pidada nagu aaret ning kasutada pühadeks eesmärkideks. Ta ei möödunud ühestki inimolevusest kui väärtusetust, vaid püüdis tuua päästet igale hingele. Ükskõik, millises seltskonnas Ta viibis, ikka jagas Ta õpetusi, mis olid kohased just sellele hetkele ja olukorrale. Ta püüdis julgustada ka kõige põlatumat ja lootusetumat; kinnitas neile, et nad võivad saada laitmatuks ja veatuks ning saavutada iseloomu, mis näitab, et neist on saanud Jumala lapsed. Sageli kohtas Ta isikuid, kelle üle Saatanal oli täielik voli ja kellel puudus jõud tema püünised purustada. Sellisele heidutatud, haigele, kannatavale ja langenud inimesele rääkis Jeesus kaastundesõnu — sõnu, mida vajati ja mõisteti. (92) Ta kohtas ka selliseid inimesi, kes sõna otseses mõttes võitlesid hingevaenlasega. Neid julgustas Ta vastu pidama veendumuses, et Jumala inglid on nende poolel ning annavad neile võidu. Need, keda Ta selliselt aitas, tundsid, et nad võisid Temale täielikult loota. Jeesus ei reetnud saladusi, mida nad Talle avaldasid.

Jeesus oli nii ihu kui hinge tervendaja. Tema lahked sõnad olid ravivaks palsamiks. Keegi ei saanud öelda, et Ta sooritas imeteo, kuid mõju, armastuse tervendav mõju toimis õnnetule haigele. Sellisel tähelepandamatul viisil tegutses Ta inimeste heaks lapsepõlvest peale. See oli põhjuseks, miks nii paljud kuulasid Teda rõõmuga, kui Ta alustas oma avalikku tegevust.

Ometi astus Jeesus üksi läbi elu. Puhta ja ustavana tallas Ta üksi surutõrt. Ta kandis tohutu vastutuse koormat inimeste lunastamise pärast. Ta teadis, et siis kui inimkonna

põhimõtetes ja eesmärkides ei toimu otsustavat muutust, on kõik kadunud. See oli Tema hinge koorem ning keegi ei suutnud hinnata selle raskust. Kindla kavatsusega teostas Ta oma eluplaani — olla inimeste Valgus.

10. Peatükk Hääl Kõrbes

Luk.1,5-23.57-80; 3,1-18; Mat.3,1-13; Mrk.1,1-8

Iisraeli ustavate hulgast, kes olid kaua oodanud Messia tulekut, tõusis Kristuse eelkäija. Eakas preester Sakarias ja tema naine Elisabet olid «mõlemad õiged Jumala ees» ning nende vaiksest pühast elust paistis usuvalgus tolle kurja aja pimedusse. Sellele pühale abielupaarile anti tõotus poja kohta, kes asub «Issanda palge eel valmistama Talle teed.»

Sakarias elas «Juuda mäestikus,» kuid ta oli tulnud Jeruusalemma, et toimetada templis teenistust. Igal preestril oli kohustus teenida templis kaks korda aastas, korraga ühe nädala. «Aga sündis, kui ta oma teenistuse järjekorras oli preestriametit toimetamas Jumala ees, et preestriameti kombe järele langes liisk temale minna suitsutama ja ta läks templisse.»

Ta seisis kuldaltari ees pühamu pühas paigas. Suitsupilv koos iisraellaste palvetega tõusis Jumala ette. Äkki tunnetas ta jumaliku olevuse lähedust. Üks Issanda ingel seisis «suitsutusaltari paremal pool.» Ingli asupaik näitas poolehoidu, kuid Sakarias ei (98) pannud seda tähele. Ta oli palju aastaid palvetanud Lunastaja tuleku pärast. Nüüd saatis taevas käskjala kuulutama, et neid palveid oli kuuldud, kuid Jumala arm näis olevat liiga suur, et seda uskuda. Sakarias ehmus ja tundis end kõlbmatuna.

Ingel tervitas teda rõõmsa kinnitusega: «Ära karda, Sakarias, sest su palvet on kuuldud ja su naine Elisabet toob sulle ilmale poja ja sa paned talle nimeks Johannes. Ja temast on sul rõõm ning heameel ja paljud rõõmustavad tema sündimisest. Sest ta peab suur olema Issanda ees; ja viina ega vägijooki ei joo ta mitte ja ta täitub Püha Vaimuga... ja ta pöörab palju Iisraeli lapsi Issanda, nende Jumala poole; ja ta käib Tema eel Eelija vaimus ja väes, et käänata isade südamed laste poole ja sõnakuulmatud õigete meelsuse poole, et soetada Issandale valmistatud rahvast.» Ja Sakarias ütles inglile: «Millest ma võin seda ära tunda? Mina olen ju vana ja mu naine on oma päevade poolest väga elatanud!»

Sakarias teadis hästi, kuidas Aabrahamile oli antud vanas eas laps, sest Aabraham uskus Tema ustavust, kes seda tõotanud oli. Hetkeks libisesid eaka preestri mõtted inimlikule võimetusele. Ta unustas, et seda, mida Jumal tõotab, on Ta võimeline täitma. Milline kontrast Sakariase kõhkluse ja Maarja meeldiva lapseliku usu vahel. Naatsareti neitsi vastas ingli kuulutuse peale: «Vaata, siin on Issanda ümmardaja, mulle sündigu su sõna järgi» (Luk.1,38).

Poja sündimine Sakariasele, samuti nagu Aabrahamile ja Maarjalegi õpetab suurt vaimulikku tõde — tõde, mida me aeglaselt omandame ja kergesti unustame. Me ise oleme võimetud tegema midagi head, aga seda, mida meie ei suuda teha, teeb Jumala

vägi igas alandlikus ja ustavas inimlapses. Usu läbi anti tõotuse laps. Usu läbi sünnib vaimulik elu ning me oleme võimelised tegema õiguse tegusid.

Sakariase küsimuse peale vastas ingel: «Mina olen Gabriel, kes seisab Jumala ees, ja ma olen läkitatud rääkima sinuga ja kuulutama sulle seda rõõmusõnumit.» Viissada aastat tagasi oli Gabriel ilmutanud Taanielile prohvetliku ajajärgu, mis pidi ulatuma Kristuse tulekuni. Teadmine, et selle ajajärgu lõpp oli lähedal, oli mõjutanud Sakariast palvetama Messia tuleku pärast. Nüüd oli sama käskjalg, kelle kaudu oli antud prohvetikuulutus, tulnud teatama aja täitumisest.

(99) Ingli sõnad: «Mina olen Gabriel, kes seisab Jumala ees,» näitavad, et Gabrielil on taevas kõrge positsioon. Taanielile kuulutust esitades ütles ingel: «Ei ole ühtki, kes aitaks mind nende vastu kui ainult teie kaitseingel Miikael (Kristus)» (Tan.10,21). Issand ütleb Gabrieli kohta Ilmutuseraamatus: «Seda Ta näitas, läkitades oma ingli kaudu oma sulasele Johannesele» (Ilm.1,1). Ja Johannesele ütles ingel: «Ma olen sinu ja su vendade, prohvetite ... kaassulane» (Ilm.22,9). Imeväärne on mõtelda, et ingel, kes au poolest on Jumala Pojast järgmine, peab sidet patuse inimesega.

Sakarias oli kõhelnud ingli sõnades. Seepärast ei pidanud ta rääkida saama enne öeldu täitumist. «Ja vaata,» ütles ingel, «sa jääd keeletuks ega saa rääkida päevani, mil see sünnib, sellepärast, et sa ei ole uskunud mu sõnu, mis lähevad täide omal ajal.» Preestri teenistuskohustuseks oli paluda rahva pattude andestuse ja Messia tuleku pärast; ent kui Sakarias seda nüüd teha püüdis, ei suutnud ta lausuda sõnagi.

Väljunud templist, et rahvast õnnistada, andis ta «neile käega märku ning jäi keeletuks.» Rahvas oli teda juba oodanud ja hakanud kartma, et teda oli tabanud Jumala nuhtlus. Kui Sakarias lõpuks templiõue astus, nägid inimesed tema näol Jumala auhiilgust. «Siis said nad aru, et ta templis oli näinud nägemust.» Sakarias andis neile teada, mida ta oli näinud ja kuulnud, «ja siis kui tema teenistuskorra päevad täis said, läks ta koju.»

Peagi pärast tõotatud lapse sündimist läksid isa keelepaelad lahti ja «ta hakkas rääkima, kiites Jumalat. Ja kartus tuli kõikidele, kes elasid nende ümbruses ja kõigist neist asjust kõneldi Juuda mäestikus. Ja kõik, kes seda kuulsid, võtsid seda (100) oma südamesse ja ütlesid: «Mis saab küll sellest lapsest?» Toimunu sundis tähelepanu pöörama Messia tulekule, milleks Johannes pidi teed valmistama!

Püha vaim oli Sakariase peal ning järgmiste kaunite sõnadega kõneles ta prohvetlikult oma poja tööst:

«Ja sina, lapsuke, sind peab hüütama Kõigekõrgema prohvetiks,

sest sina lähed Issanda palge eel valmistama Tema teid,

et anda Tema rahvale pääste tunnetus

nende pattude andeksandmises

meie Jumala südamliku halastuse läbi,

millega meid on tulnud katsuma päevatõus kõrgest,

paistma neile, kes istusid pimeduses ja surma varjus

ning juhtima meie jalgu rahuteele!»

«Aga lapsuke kasvas ja sai tugevaks vaimus. Ja ta oli kõrbes selle päevani, mil ta esines Iisraelile.» Enne Johannese sündi oli ingel öelnud: «Ta peab suur olema Issanda ees ja viina ega vägijooki ei joo ta mitte ja ta täitub Püha Vaimuga.» Jumal kutsus Sakariase poja suurele tööle — suurimale, mida inimesele on usaldatud. Selleks, et seda tööd teha, pidi Issand töötama koos Johannesega. Jumala Vaim pidi olema temaga, kui ta hoolis ingli õpetustest.

Johannes pidi Jehoova käskjalana tooma inimestele Jumala valgust. Ta pidi andma nende mõtetele uue suuna. Ta pidi veenma neid Jumala käskude pühaduses ja nende vajaduses Tema täiusliku õiguse järele. Selline käskjalg pidi olema püha. Ta pidi olema templiks, kus elas Jumala Vaim. Selleks, et täita seda ülesannet, pidi tal olema terve organism ning hingeline ja vaimne jõud. Sellepärast tuli tal talitseda oma söögiisu ja kirgi. Ta pidi olema suuteline end valitsema, et seista inimeste keskel hoolimata olukordadest nii vankumatuna nagu kõrbe kaljud ja mäed.

Ristija Johannese päevil oli rahvast vallanud rikastumiskirg, luksuse- ja toretsemise jaht. Meelelised naudingud, peod ja joomingud põhjustasid kehalisi haigusi ja mandumist ning halvasid vaimuliku mõistmise ja vähendasid patutunnetust. Johannes pidi olema reformaator. Tema mõõdukas elu ja lihtne riietus pidid (101) kooskõlastuma tema manitsustega. Sellepärast andis ingel Johannese vanematele juhised karskuse kohta.

Lapsepõlves ja nooruses on iseloom kõige vastuvõtlikum. Sellel ajal tuleb omandada enesekontrolli võime. Kodukolde juures ja pere söögilaua taga saadakse mõjutused, mille tagajärjed ulatuvad igavikku. Rohkem kui mõned vaimuanded, otsustavad lapsepõlves omandatud harjumused selle, kas inimene on võidukas või alistub eluvõitlustes. Noorus on külviaeg. See määrab lõikuse iseloomu nii selle kui tulevase elu seisukohalt.

Prohvetina pidi Johannes pöörama «isade südamed laste poole ja sõnakuulmatud õigete meelsuse poole, et soetada Issandale valmistatud rahvast.» Teevalmistajana

Kristuse esimesele tulekule, oli Johannes eeskuju ka neist, kes valmistavad rahvast Issanda teiseks tulekuks. Maailm on naudingute orjuses. Väärõpetuste ja väljamõeldiste tulv uputab üle kogu maa. Saatan lisab pidevalt hingihukutavate püüniste arvu. Kõik, kes soovivad täielikku pühadust jumalakartuses, peavad õppima mõõdukust ja enesevalitsemist. Soovid ja kired peavad saama allutatud mõistuse kontrollile. Ilma sellise enesedistsipliinita pole võimalik saavutada hingejõudu ja vaimulikku arusaamist, mis teeb meid suuteliseks mõistma ja läbi elama Jumala Sõna pühi tõdesid. Sellepärast on mõõdukus lahutamatu osa Kristuse teiseks tulekuks valmistumisest.

Tollast loomulikku rada pidi minnes oleks Sakariase poeg saanud preestri hariduse. Kuid rabide kasvatus oleks teinud ta kõlbmatuks Jumalast valitud töö jaoks. Jumal ei lähetanud teda õppima Pühakirja seletamist usuõpetajate juurde. Ta kutsus Johannese kõrbe, et ta õpiks loodusest ja looduse Jumalalt.

Üksildases paigas keset viljatuid mäekühme, järske kuristikke ja kaljukoopaid tundis ta end koduselt. Ta oli valmis loobuma elumugavusest ja toredusest karmi kõrbeelu kasuks. See oli soodus paik lihtsuse ja enesesalgamise harjutamiseks. Maailmamelust segamatult oli tal siin võimalus süveneda looduse, Pühakirja ja jumaliku juhtivuse õpetustesse. Johannese jumalakartlikud vanemad olid sageli korranud ingli sõnu. Lapsepõlvest alates oli räägitud tema ülesandest ning ta oli võtnud selle püha kohustuse vastu. Tema jaoks pakkus kõrbeüksindus rõõmu pääseda ühiskonnast, kus kahtlused, uskmatus ning kõlvatus olid muutunud peaaegu kõikevaldavaks. Ta ei usaldanud oma (102) jõudu kiusatustele vastu panna ning vältis pidevat kokkupuudet patuga, et mitte kaotada arusaamist patu äärmisest patususest.

Pühendatud sündimisest peale Jumalale, otsustas Johannes nüüd täie teadmisega nasiiritõotuse kasuks. Ta kandis sarnaselt vana aja prohvetitele kaamelikarvust kuube, nahkvöö peal. Ta sõi «rohutirtse ja metsmett,» mida kõrbes leidus ning jõi mägiallikate puhast vett.

Ometi ei möödunud Johannese elu tegevusetuses, askeetlikus sünguses või isekas erakluses. Ikka ja jälle tuli ta inimeste sekka ning huvitus alati sellest, mis maailmas toimus. Oma kõrvalisest varjupaigast jälgis ta sündmuste hargnemist. Jumaliku Vaimu poolt valgustatud silmadega jälgis ta inimesi, et mõista, kuidas jõuda nende südameni taevase kuulutusega. Üksinduses mõtiskledes ja palvetades püüdis ta valmistuda elutööks.

Kuigi ta elas kõrbes, ei olnud ta vaba kiusatustest. Ta sulges niipalju kui võimalik kõik teed, mille kaudu Saatan võis siseneda, ja siiski ründas kiusaja teda lakkamatult. Kuna tema vaimulik arusaamine oli selge ning ta oli arendanud iseloomutugevust ja otsustavust, märkas ta Püha Vaimu abiga Saatana lähenemist ja lõi tagasi tema rünnakud.

Johannese jaoks oli kõrb nii kool kui pühamu. Sarnaselt Moosesele Midjani mägedes ümbritsesid Johannest tõendid Jumala ligiolekust. Tema osaks ei olnud elada mägede majesteetlikus üksinduses nagu elas omal ajal Iisraeli suur juht. Ometi rääkisid Moabi kõrgendikud teiselpool Jordanit Temast, kes oli rajanud mäed ning vöötanud need tugevusega. Trööstitu ja karm mäestik Johannese kõrbekodu ümber kujutas tabavalt Iisraeli olukorda. Viljakandev Issanda viinamägi oli muutunud mahajäetud kõnnumaaks. Kuid ka kõrbe kohal kummus selge ja sinine taevas. Pilvedes, mis ennustasid tormi, säras tõotuse vikerkaar. Nii võlvus ka Iisraeli alanduse kohal tõotatud Messia valitsuse au. Vihapilvedes helkis Tema armu vikerkaar.

Öövaikuses luges Johannes tähistaevalt Jumala tõotust Aabrahamile. Koiduvalgus, mis kuldas Moabi mägesid, kõneles Temast, kes on otsekui «koit päikese tõustes (103) pilvitul hommikul» (2.Sam.23,4). Keskpäevasäras nägi ta Messia auhiilgust, «kui ilmub Jehoova au ja kõik liha näeb seda üheskoos!» (Jes.40,4.5).

Täidetud aukartuse ja rõõmsa meelega, otsis ta prohvetite kirjarullidest Messia tuleku kohta öeldut — kõike, mis puudutas tõotatud Seemet, kes pidi rõhuma mao pea; Siilot «rahutoojat,» kes pidi ilmuma enne, kui kuningas lõpetab valitsemise Taaveti troonil. See aeg oli nüüd tulnud. Rooma valitseja istus kuningakojas Siioni mäel. Issanda kindla sõna põhjal oli Kristus juba sündinud.

Jesaja vaimustatud kirjeldused Messia aust olid tekstid, mida Johannes luges päeval ja öösel: Võsu, Jesse juur, Kuningas, kes valitseb õigluses ning jagab õigust hädalistele, olles nagu «ulualune vihmahoo eest» ... nagu «võimsa kalju vari märga igatseval maal!» Iisraeli ei nimetata siis enam «hüljatuks» ega tema maad «laastatuks,» vaid Issand ütleb: «Minu armsam» ja maad Ta kutsub «abiellunuks» (Jes.11,4; 32,2; 62,4). Üksildase pagulase kujutlusse kerkisid suurepärased pildid.

Ta vaatas Kuningale Tema ilus ning unustas iseenda. Ta vaatles pühaduse ülevust ning tundis ennast võimetu ja väärtusetuna. Ta oli valmis tegutsema taeva saadikuna, kartmata inimesi, sest ta oli näinud Jumalat. Ta võis seista püstipäi maisete valitsejate ees, sest ta oli kummardunud sügavalt kuningate Kuninga ette.

Johannes ei mõistnud täielikult Messia kuningriigi olemust. Ta ootas Iisraeli vabastamist rahvuslikest vaenlastest; temagi lootused keskenesid Õiguse Kuninga tulekusse ja Iisraeli kui püha rahva taastamisse. Sellega seoses arvas ta tõdenevat ka tema sündimisel antud prohvetikuulutuse.

«Et tuletada meelde oma püha lepingut...

et Ta laseb meid päästetuna meie vaenlaste käest

kartmatult Teda teenida

pühaduses ja õiguses Tema ees kogu meie eluaja.»

Ta nägi petetud, enesega rahulolevat ja pattudes uinunud rahvast, Ta igatses neid äratada pühamale elule. Sõnum, mille Jumal oli talle kuulutamiseks andnud, pidi äratama nad tuimusest (104) ning tooma patutunnetusele. Enne kui evangeeliumi seeme võis leida juurdumiseks pinnase, pidi südamepõld segi paisatama. Enne kui nad võisid leida paranemist Jeesuselt, pidid nad ärkama nägema oma kohutavaid patuhaavu.

Jumal ei saada sõnumitoojaid patuseid rahustama. Ta ei luba rahukuulutusel suigutada pühitsematuid hukutavasse julgeolekusse. Ta paneb raske koorma patustaja südametunnistusele ning läbistab hinge süü tundmise nooltega. Teenivad inglid esitavad inimesele Jumala karme otsuseid, et inimene tuleks oma vajaduse tunnetusele ning hüüataks: «Mis ma pean tegema, et õndsaks saada?» Seejärel tõstavad need käed, mis on paisanud kahetseva patuse põimu, ta jälle üles. Hääl, mis on noominud eksijat ning pannud häbenema uhke ja ahne, küsib hella kaastundega: «Mis sa soovid, et ma sulle teeksin?»

Siis kui Johannes oma tegevust alustas, oli rahvas ärevil, mässu piiril. Pärast Arhelaose troonilt kõrvaldamist läks Juudamaa otseselt Rooma võimu alla. Rooma maavalitseja vägivald ja koormised ning valitsuse kindel püüe juurutada paganlikke ebajumalaid ja kombeid, oli viinud mässuni, mis lämmatati tuhandete julgete iisraellaste verega. Kõik see suurendas viha Rooma vastu ning süvendas igatsust vabaneda rõhuja võimu alt.

Keset kokkupõrkeid ja tülisid kuuldi kõrbes üht võpatamapanevat ja otsekohest, kuid siiski lootusrikast häält. «Parandage meelt, sest taevariik on lähedal.» Uue kummalise väega mõjutas see inimesi. Prohvetid olid rääkinud Kristuse tulekust kui kaugest tulevikusündmusest, ent nüüd kuulutati, et see on lähedal. Johannese ebatavaline väljanägemine juhtis kuulajate mõtted muistsetele prohvetitele. Ta meenutas käitumise ja riietuse poolest prohvet Eelijat. Eelija vaimus ja väes paljastas ta inimeste häbiväärset olukorda ning noomis patte. Tema sõnad olid selged, tabavad ja veenvad. Paljud uskusid, et ta on surnuist ülestõusnud prohvet. Kogu rahvas oli kihevil. Suured hulgad kogunesid kõrbe.

Johannes kuulutas Messia tulekut ning kutsus rahvast meeleparandusele. Pattudest puhastamise märgiks ristis ta neid Jordani jões. Sellise ilmeka sümboli kaudu kuulutas ta neile, kes pidasid end Jumala valitud rahvaks, tõsiasja, et ilma südame ja elu puhastamiseta ei ole neil osa Messia kuningriigis.

(105) Valitsusametnikud, rabid, sõdurid, tölnerid ja talupojad tulid prohvetit kuulama. Mõneks ajaks pani Jumala pühalik hoiatus neid mõtlema. Paljud tulid

meeleparandusele ja lasksid end ristida. Inimesed erinevatest ühiskonnakihtidest kuuletusid Ristija Johannese nõudele, et pääseda kuningriiki, millest ta kuulutas.

Ka paljud kirjatundjad ja variserid tunnistasid patud ja palusid ristimist. Nad olid pidanud end teistest inimestest paremaks ja avaldanud rahvale muljet oma suure vagadusega. Nüüd paljastusid nende elu salapatud. Kuid Püha Vaim andis Johannesele märku, et paljudel neist puudus õige patutunnetus. Nad nõustusid prohvetiga omakasu nimel; prohveti sõpradena lootsid nad pälvida tulevase vürsti soosingu, lastes end ristida populaarsel noorel õpetajal, lootsid nad aga kindlustada mõju rahva üle.

Johannes pöördus nende poole karmi küsimusega: «Te rästikute sigitis, kes on teile andnud märku põgeneda tulevase viha eest? Seepärast kandke õiget meeleparanduse vilja ja ärge hakake iseenestes ütlema: (106) «Meil on isaks Aabraham!» Sest ma ütlen teile, et Jumal võib neist kividest äratada Aabrahamile lapsi.»

Juudid olid tõlgendanud valesti Iisraelile antud tõotust Jumala igavesest poolehoiust: «Nõnda ütleb Jehoova, kes on pannud päikese valguseks päeval, kuu ja tähtede korrad valguseks öösel, kes liigutab merd, selle lained kohama — vägede Jehoova on Tema nimi, kui need korrad nihkuksid mu palge eest, ütleb Jehoova, siis lakkaks ka Iisraeli sugu alatiseks olemast rahvas mu palge ees! Nõnda ütleb Jehoova: Kui peaks saama mõõta taevaid ülal ja uurida maa-aluseid all, siis hülgaksin ka mina kogu Iisraeli soo kõige selle pärast, mis nad on teinud, ütleb Jehoova!» (Jer.31,35-37). Juutide meelest tagas põlvnemine Aabrahamist neile õiguse sellele tõotusele. Kuid nad jätsid tähele panemata Jumala poolt esitatud tingimused. Enne tõotuse andmist oli Jumal öelnud: «Ma panen nende sisse oma käsuõpetuse ja kirjutan selle neile südamesse, siis ma olen neile Jumalaks ja nemad on mulle rahvaks, ... sest ma annan andeks nende süü ega tuleta enam meelde nende pattu!» (Jer.31,33.34).

Jumala poolehoidu tõotatakse rahvale, kelle südamesse on kirjutatud Jumala seadus. Nad on üks Temaga. Juudid aga olid lahutanud end Jumalast. Pattude pärast oli neile osaks saanud Tema hukkamõist. Sel põhjusel olid nad saanud ka paganate orjaks. Patt oli pimestanud nende meeled. Nad vabandasid oma patte sellega, et Jehoova oli minevikus näidanud neile nii suurt au. Nad hellitasid mõtet, et nemad on paremad kui teised inimesed ning omavad õigust Tema õnnistusele.

Need sõnad «on kirjutatud meile manitsuseks, kelledele maailma lõpu ajad on vastu jõudnud» (1.Kor.10,11). Kui sageli tõlgendame me valesti Jumala õnnistusi ning arvame, et meid soositakse seetõttu, et meis on midagi head. Jumal ei saa meie heaks teha seda, mida Ta teha igatseb. Me kasutame Tema ande enda rahulolu süvendamiseks ning südame paadutamiseks uskmatuses ja patus.

Johannes andis Iisraeli õpetajatele mõista, et nende uhkus, isekus ja õelus osutab pigem rästikute sigitisele, kui et Aabrahami iseloomule. Arvestades valgust, mida nad olid Jumalalt saanud, olid nad veel halvemad kui paganad, kellele nad ülbelt ülalt alla vaatasid. Nad olid unustanud kalju, millest nad olid lahti raiutud, ning süvendi, millest nad olid välja kaevatud. Jumal ei sõltunud oma eesmärkide täitmisel nendest. (107) Nii nagu Ta oli kutsunud Aabrahami paganliku rahva keskelt, nii võis Ta kutsuda ka teisi. Inimsüdamed võivad paista nii kuivadena kui kõrbekivid, kuid Tema Vaim võib neid elustada tegema Tema tahtmist ja kogema Tema tõotuse täitumist.

«Kuid kirves on ka juba puude juure küljes,» ütles prohvet, «iga puu, mis head vilja ei kanna, raiutakse maha ja visatakse tulle!» Puu väärtust ei määra nimi, vaid vili. Kui vili on väärtusetu, ei päästa nimi puud hukkumisest. Johannes õpetas juutidele, et elu ja iseloom on otsustavad. Paljad sõnad on väärtusetud. Kui nende elu ja iseloom ei kooskõlastu Jumala käsuga, ei jää nad Tema rahvaks.

Sellised südamessetungivad sõnad tõid kuulajad patutundmisele. Nad tulid Johannese juurde küsimusega: «Mis meil siis tuleb teha?» Ta vastas: «Kellel on kaks vammust, see andku sellele, kellel ei ole ja kellel on rooga, see tehku nõndasamuti.» Ta noomis tölnereid ebaõigluse ja sõdureid vägivalla pärast.

Ta ütles, et kõik, kes saavad Kristuse kuningriigi alamaiks, kannavad usu ja meeleparanduse vilja. Nende elus peab ilmnema lahkus, ausus ja ustavus. Nad hakkavad aitama vaeseid ja toovad ohvriande Jumalale. Nad kaitsevad kaitsetuid ja on eeskujuks headuses ja mõistvuses. Nii tunnistavad Kristuse järelkäijad Püha Vaimu ümberkujundavast väest. Igapäevases elus avaldub õiglus, halastus ja Jumala armastus. Vastasel juhul on nad nagu aganad, mis heidetakse tulle.

«Mina ristin teid küll veega meeleparanduseks,» ütles Johannes, «aga kes tuleb pärast mind, on vägevam mind ja mina ei ole kõlvuline Temale jalatseidki kandma; Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega» (Mat.3,11). Prohvet Jesaja oli kuulutanud, et Jehoova puhastab oma rahva nende ülekohtust «kohtu- ning põletusvaimuga.» Issanda sõnum Iisraelile kõlas: «Ma pööran su vastu oma käe ja puhastan su räbu otsekui leelisega ning eraldan sinust kõik tina» (Jes.4,4; 1,25). Igasuguse patu jaoks on «meie Jumal hävitav tuli» (Heb.12,29). Kõikides, kes alluvad Tema väele, hävitab Jumala Vaim patu. Ent siis, kui inimesed hoiavad patust kinni, aheldab patt nad lahutamatult. Siis peab Jumala auhiilgus, mis hävitab patu, hävitama ka nemad. Pärast võitluseööd Ingliga hüüatas Jaakob: «Kuigi ma nägin Jumalat palgest palgesse, pääses siiski mu hing!» (1.Ms.32,31). (108) Jaakob oli teinud suure patu Eesavi vastu, kuid ta oli kahetsenud. Tema üleastumine oli andeks antud ja patt kustutatud; sellepärast võis ta taluda Jumala lähedalolekut. Ent alati, kui inimesed tulid Jumala ette teadlikult pattu hellitades, nad hävitati. Kristuse teisel tulekul hävitatakse õelad Tema «suu vaimuga» ja Tema «tulemise

ilmumisega» (2.Tim.2,8). Jumala auhiilgus, mis annab elu õigetele, surmab jumalakartmatud.

Ristija Johannese ajal oli Jeesus kohe-kohe astumas esile, et ilmutada Jumala iseloomu. Tema lähedus paljastas inimestele nende patu. Nad võisid saada Temaga lähedaseks ainult siis, kui nad soovisid saada patust puhtaks. Ainult puhtad südamest võisid jääda Tema lähedale.

Selliselt kuulutas Ristija Johannes Jumala sõnumit Iisraelile. Paljud panid seda tähele. Paljud ohverdasid kõik selleks, et kuuletuda. Rahvahulgad järgnesid sellele uuele õpetajale paigast paika ja paljud kandsid südames lootust, et tema ehk ongi Messias. Kuid Johannes kasutas igat võimalust, et juhtida nende usku Temale, kes pidi tulema.

11. Peatükk Ristimine

Mat.3,13-17; Mrk.1,9-11; Luk.3,21-22

Teated kõrbeprohvetist ja tema haruldasest kuulutusest levisid kogu Galileamaal. Sõnum jõudis ka kaugeimate mägikülade talupoegadeni ning kaluriteni mererannal ja nendes lihtsates südametes leidis see kõige siirama vastukaja. Naatsaretis Joosepile kuulunud puusepatöökojas kuuldi ka Johannese kuulutust ning Jeesus tundis kutset. Tema aeg oli tulnud. Pannud maha oma senise igapäevase ameti, jättis Ta hüvasti emaga ning läks Jordani äärde kaasmaalaste jälgedes, keda kogunes sinna suurel arvul.

Jeesus ja Ristija Johannes olid sugulased, nende sündimisegi asjaolud olid tihedalt seotud, ometi polnud nad senini teineteisega otseselt kohtunud. Jeesus oli elanud Naatsaretis Galileamaal, Johannes aga Juuda kõrbes. Nad olid elanud erinevas keskkonnas; neil puudus igasugune omavaheline kokkupuude. Jumal oli nii juhtinud selleks, et kellelgi poleks põhjust arvata, nagu oleksid nad salaja kokku leppinud teineteise mõtteid toetada.

Johannes oli teadlik sündmustest, mis seondusid Jeesuse sündimisega. Ta oli kuulnud Jeesuse noorpõlves toimunud külaskäigust Jeruusalemma ning sellest, mis oli juhtunud rabide koolis. Temani jõudsid teated Jeesuse patuta elust ning ta uskus, et Jeesus oli Messias, kuigi otsest kinnitust tal selle kohta polnud. Asjaolu, et Jeesus oli jäänud nii paljudeks aastateks varju, andis küll põhjust (110) kahtluseks, kas Ta ikka oli Tõotatu. Ristija Johannes ootas siiski usus, et tuleb aeg, mil Jumal teeb kõik avalikuks. Johannesele oli ilmutatud, et Messias palub end temal, Johannesel, lasta ristida ning siis antakse ka märk jumalikkusest. Nii pidi temal olema eesõigus esitleda Jeesust rahvale.

Kui Jeesus tuli Jordani äärde, et lasta ennast ristida, tajus Johannes Temas sellist iseloomupuhtust, millist ta polnud kunagi enne tajunud ühegi inimese juures. Juba Jeesusega kaasnev õhkkond oli püha ja aukartustäratav. Jordani äärde kogunenud inimeste suust oli Johannes kuulnud lugusid süngetest kuritegudest. Ta oli kohanud tohutu patukoorma all sügavale langenud inimesi, kuid kogu oma elu jooksul polnud ta kohanud inimest, kellest õhkus sellist jumalikku mõju. Kõik see oli kooskõlas talle Messia kohta ilmutatuga. Ometi kõhkles ta täitmast Jeesuse palvet. Kuidas võis tema, patune inimene, ristida patuta olevust? Ja miks pidanuks Tema, kes ei vajanud mingit meeleparandust, tegema läbi kombetalituse, mis oli mõeldud süütundest ja pattudest pesemise väliseks märgiks?

(111) Kui Jeesus palus ristimist, tõmbus Johannes tagasi, hüüatades: «Minule on vaja, et Sina mind ristiksid ja Sina tuled minu juurde!» Otsustavalt, kuid õrnalt vastas Jeesus: «Olgu nüüd nii, sest nõnda on meie kohus täita kõike õigust.» Johannes kuuletus,

astus koos Õnnistegijaga Jordani jõkke ning kastis Ta vee alla. «Ja sedamaid, kui Jeesus veest välja tuli, nägi Ta taevad avanevat ja Vaimu nagu tuvi laskuvat Tema peale.»

Jeesus ei lasknud end ristida oma pattude pärast. Ta samastas ennast patustega, astus sammud, mida meil tuleb astuda ning tegi seda, mida meil tuleb teha. Tema elu pärast ristimist —elu täis kannatusi ja kannatlikkust — on meile samuti eeskujuks.

Pärast veest väljatulemist põlvitas Jeesus jõe kaldal palvele. Tema ees avanes uus ja tähtis eluperiood. Nüüd astus Ta eluvõitlusesse avalikkuse ees. Kuigi Ta oli Rahuvürst, paljastas Tema ilmumine otsekui mõõga. Kuningriik, mida Ta oli tulnud rajama, oli vastupidine sellele, mida igatsesid juudid. Teda, kes oli ohvrite ja Iisraeli templiteenistuse alus, hakati pidama selle vaenlaseks ja hävitajaks. Teda, kes oli avaldanud käsud Siinai mäel, hakati süüdistama käsuõpetuse rikkumises. Teda, kes oli tulnud murdma Saatana väge, hakati nimetama Peeltsebuliks. Mitte keegi maa peal ei mõistnud Teda ning oma teenistuse jooksul pidi Ta endiselt kõndima üksi. Kogu Tema elu jooksul ei mõistnud Ta missiooni ka Ta ema ja vennad. Isegi jüngrid ei mõistnud Teda. Ta oli elanud igaveses valguses, olnud üks Jumalaga, kuid maa peal pidi Tema elu mööduma üksilduses.

Ühena meist pidi Ta kandma meie süü- ja murekoormat. Patutuna pidi Ta tundma häbi patu pärast. Rahuarmastaja pidi elama võitlusemöllus, tõde pidi taluma valet, puhtus alatust. Iga patt, iga lahkheli, iga kirg, mis oli pattulangemise tagajärg, tegi Talle haiget.

Üksi tuli Tal tallata oma teed, üksi kanda koormat. Temal, kes oli loobunud oma aust ning võtnud enda peale inimkonna nõrkuse, lasus maailma lunastus. Ta nägi ja tundis kõike, kuid Ta jäi kindlaks oma otsuses. Temast sõltus langenud inimkonna lunastus; Ta sirutas välja käe, et hoida kinni Kõikvõimsa Armastuse käest.

Kristuse pilk näis tungivat läbi taeva, kui Ta avas oma hinge palves Jumalale. Ta teadis hästi, et patt oli kalgistanud inimsüdamed, (112) ning neil oli väga raske mõista Tema missiooni ja võtta vastu lunastust. Ta anus Isalt väge võitmaks inimeste uskmatust, purustamaks ahelaid, millega Saatan oli neid sidunud. Ta palus tunnistust, et Jumal võtab inimkonna vastu oma Poja isikus.

Kunagi varem polnud inglid kuulnud sellist palvet. Nad olid valmis lausuma oma armastatud Käskijale kinnituse ja lohutuse sõnu. Kuid ei, Isa ise vastas oma Poja palvele. Otse troonilt väljusid Tema auhiilguse kiired, taevad avanesid ja Kristuse peakohale ilmus tuvikujuline hele valgusvoog — sobiv sümbol Temast, kes oli kuulekas ja alandlik.

Jordani äärde kogunenud tohutust rahvamassist märkasid vähesed, nende hulgas ka Johannes, taevalikku nägemust. Ometi valdas rahvahulka jumaliku läheduse pühadus. Inimesed seisid vaikides, vaadates üksisilmi Kristusele. Teda kattis valgusvoog, mis ümbritseb Jumala aujärge. Jeesuse taeva poole pööratud nägu hiilgas nii, nagu nad ei

olnud kunagi näinud ühegi inimese nägu hiilgavat. Avatud taevast kõlas hääl: «See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!»

Need kinnitavad sõnad öeldi selleks, et innustada nende usku, kes olid nähtud au tunnistajaiks, ja et julgustada Õnnistegijat Tema ülesandes. Vaatamata sellele, et süüdioleva maailma patud olid pandud Kristusele, ning et Ta võttis meie langenud olemuse enda peale, kuulutas hääl taevast Teda Igaveseks Pojaks.

Johannest liigutas sügavalt see, kui ta nägi Jeesust palvesse põlvitamas ja pisarsilmil Isalt kinnitust anumas. Kui Jumala auhiilgus Jeesust ümbritses ja hääl taevast kõlas, mõistis Johannes, et see oli märk, mille Jumal oli tõotanud. Ta mõistis, et oli ristinud maailma Lunastaja. Püha Vaim tuli Tema peale ning osutades käega Jeesusele, hüüdis ta: «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu!» (Joh.1,29).

Mitte keegi kuulajatest ja ka ütleja ise ei tajunud sõnade «Jumala Tall» tähendust. Morija mäel oli Aabraham kuulnud oma poja küsimust: «Isa... kus on ohvritall?» Isa vastas: «Küllap Jumal vaatab enesele ohvritalle, mu poeg» (1.Ms.22,7,8). Jääras, mille Jumal varus Iisaki asemele, nägi Aabraham sümbolit Temast, kes pidi surema inimeste pattude eest. Püha Vaimu läbi oli Jesaja kasutanud Päästja kohta sama kujundit: «Teda (113) viiakse tappa nagu lammas,» «aga Jehoova laskis meie kõigi süüteod tulla Tema peale» (Jes.53,7.6). Kuid Iisraeli rahvas polnud mõistnud seda õpetust. Paljud nendest pidasid paganate eeskujul Jumalale toodud ohvreid andideks, mille kaudu nad lootsid lepitada Jumalust. Jumal soovis õpetada neile, et Tema armastus andis anni, mis lepitab inimesed Temaga.

Sõnad, mis öeldi Jeesusele Jordani kaldal: «See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel,» kuuluvad kogu inimkonnale. Jumal kõnetas Jeesust kui meie esindajat. Meid ei heideta koos kõigi meie pattude ja nõrkustega kõrvale. Jumal võtab meid oma lasteks, «selles Armsas» (Ef.1,6). Auhiilgus, mis säras Kristuse pea kohal, on tõotus Jumala armastusest meie vastu. See kõneleb meile palve väest — sellest, kuidas inimhääl võib kanduda Jumala kõrvu ning meie palved leiavad vastuvõtu taevastes õuedes. Patt oli lahutanud maa taevast; Jeesus on uuesti ühendanud maa taevase auhiilgusega. Tema armastus ümbritseb inimest ning ulatub taevani. Valgus, mis laskus meie Õnnistegija peale avatud taevaväravaist, paistab ka meile, kui palume abi vastu seismaks kiusatusele. Hääl, mis ütles Jeesusele, ütleb igale usklikule: «See on mu armas laps, kellest mul on hea meel!»

«Armsad, me oleme nüüd Jumala lapsed, ega ole veel saanud avalikuks, mis me tulevikus oleme, aga me teame, et me Tema ilmudes oleme Tema sarnased, sest me näeme siis Teda, nagu Tema on» (1.Joh.3,2). Meie Lunastaja on avanud tee, nii et suurim patune, suurim abivajaja, rõhutuim ja põlatuim võib leida juurdepääsu Isale. Me kõik võime olla selles kodus, mida Jeesus on läinud valmistama. «Nõnda ütleb Püha, Tõeline,

kelle käes on Taaveti võti ja kes avab ja ükski ei sule, kes suleb ja ükski ei ava... vaata, ma olen seadnud su ette avatud ukse ja ükski ei suuda seda sulgeda» (Ilm.3,7.8).

12. Peatükk Kiusatus

Mat.4,1-11; Mrk.1,12.13; Luk.4,1-13

«Siis tuli Jeesus, täis Püha Vaimu, tagasi Jordani äärest ja Ta aeti Vaimu läbi kõrbe.» Markuse sõnad on veel tähendusrikkamad. Ta ütleb: «Ja kohe ajas Püha Vaim Tema kõrbe. Ja Ta oli kõrbes nelikümmend päeva Saatana kiusata ja Ta oli metselajate seas.» «Ja Ta ei söönud midagi neil päevil.»

Kui Jeesus läks kõrbesse, kus Teda kiusati, läks Ta sinna Jumala Vaimust juhituna. Ta ei pannud end välja kiusatusele. Ta läks kõrbesse, et olla üksinda ning mõtiskleda oma missiooni ja töö üle. Paastumise ja palve kaudu soovis Ta end ette valmistada sellel valuteel käimiseks, mida Tal tuli astuma hakata. Ent Saatan teadis, et Õnnistegija oli läinud kõrbesse ja ta leidis, et nüüd oli parim hetk Talle läheneda.

Valguse Vürsti ja pimeduse kuningriigi valitseja vahelises võitluses oli kaalul maailma saatus. Meelitanud inimese pattu, oli Saatan väitnud, et Maa on Tema oma ning Tema on selle maailma vürst. Kujundades meie esivanemad oma iseloomu järgi, kavatses Saatan kinnistada siin oma riigi. Ta teatas, et inimene on valinud tema oma valitsejaks. Säilitades (115) kontrolli inimese üle, kavatses ta valitseda kogu maailma. Kristus oli tulnud Saatana väidet ümber lükkama. Inimese Pojana pidi Kristus jääma ustavaks Jumalale. Nii oli võimalik näidata, et Saatan polnud saavutanud täielikku võimu inimkonna üle ning et tema nõudmine kogu maailmale oli alusetu. Kõik, kes soovisid vabanemist tema võimu alt, tuli anda vabaks. Valitsemisõiguse, mille Aadam patu läbi kaotas, võis saada kord tagasi.

Alates ajast, mil maole oli Eedenis öeldud: «Ja ma tõstan vihavaenu sinu ja naise vahele, sinu seemne ja tema seemne vahele,» teadis Saatan, et ta ei omanud absoluutset võimu maailma üle. Inimeses näis tegutsevat jõud, mis pani vastu tema ülemvõimule. Pingsa huviga jälgis Saatan Aadama ja tema poegade poolt toodud ohvreid. Ohverdamisega seotud toimingutes tajus ta sidet taeva ja maa vahel. Ta asus tegutsema selle ühenduse katkestamiseks. Ta esitas Jumalat vales valguses ja tõlgendas vääralt sümboleid, mis osutasid Õnnistegijale. Tal õnnestus viia inimesed sinnamaani, et nad hakkasid pidama Jumalat olevuseks, kes tunneb rõõmu nende hävitamisest. Ohvreid, mis pidid väljendama Tema armastust, hakati tooma selleks, et leevendada Tema viha. Saatan piitsutas inimeste kurje kalduvusi, et kindlustada võimu nende üle. Siis kui inimeste kätte jõudis Jumala Sõna kirjutatud kujul, uuris Saatan prohvetikuulutusi Õnnistegija tulekust. Ta töötas põlvkondade jooksul selle nimel, et pimestada inimeste meeltes nende prohvetikuulutuste mõistmist, mis rääkisid Kristuse tulekust.

Jeesuse sündimisel teadis Saatan, et oli tulnud See, kelle jumalikuks ülesandeks oli vastu töötada tema võimule. Ta värises, kui kuulis inglite suust sõnu, mis tõendasid

vastsündinud Kuninga autoriteeti. Saatan teadis hästi, milline koht oli Kristusel olnud taevas Isa Armastatuna. Tõsiasi, et Jumala Poeg tuli maa peale inimesena, kutsus temas esile hämmastuse ja kartuse. Ta ei suutnud mõista sellise suure ohvri saladust. Tema isekas hing polnud võimeline taipama sellist armastust langenud inimese vastu. Inimesed suutsid ähmaselt ette kujutada taevas valitsevat rahu ja rõõmu olla ühenduses Jumalaga, kuid (116) Lutsifer, kattev keerub, teadis seda hästi. Alates ajast, mil ta kaotas taeva, oli ta otsustanud kätte maksta sellega, et tõmbab ka teised endaga kaasa. See oli võimalik siis, kui tal peaks minema korda mõjutada inimesi alahindama taevalikke asju ja pöörama kogu tähelepanu maisetele.

Taeva Käskija ei pidanud võitma inimesi oma kuningriigile ilma takistusteta. Alates ajast, mil Ta sündis lapsena Petlemmas, ründas Saatan Teda pidevalt. Kristuses ilmnes Jumala kuju; Saatan oma hulkadega oli otsustanud Ta võita. Maailmas pole olnud ühtki inimolendit, kes poleks komistanud eksitaja pettusesse. Kurjuse väed suunati ka Jeesuse teele, et sõdida Tema vastu ja, kui võimalik, Ta võita.

Siis, kui Õnnistegijat ristiti, oli ka Saatan pealtvaatajate hulgas. Ta nägi Isa au, mis kattis Poja. Ta kuulis Jehoova häält, mis tunnistas Jeesuse jumalikkust. Aadama langemisest alates oli otsene ühendus Jumala ja inimese vahel katkenud. Suhtlemine maa ja taeva vahel oli toimunud Kristuse kaudu, ent nüüd, mil Jeesus oli tulnud patuse liha sarnasuses (Rom.8,3), rääkis Isa ise. Ta oli senini pidanud inimkonnaga sidet Kristuse vahendusel, nüüd Kristuse Isikus. Saatan oli lootnud, et Jumala põlgus patu vastu lahutab igaveseks taeva maast. Kuid nüüd oli selge, et ühendus Jumala ja inimese vahel oli taastatud.

Saatan mõistis, et tal tuleb võita, muidu võidetakse teda. Kõrbekiusatuse tulemustest sõltus liiga palju, et usaldada asjaajamine alluvate inglite hooleks. Saatan otsustas isiklikult juhtida sõjakäiku. Kõik mässulised jõud koondati Jumala Poja vastu. Kristusest sai kõikide põrgurelvade märklaud.

Paljude meelest ei oma Kristuse ja Saatana vaheline konflikt nende elu seisukohalt erilist tähtsust ja seetõttu pööravad nad sellele vähe tähelepanu. Kuid sama võitlus kordub igas inimsüdames. Mitte keegi ei siirdu kurja võimusest Jumala teenistusse ilma Saatana rünnakuid talumata. Ahvatlused, mida Kristus võitis, on just needsamad, mis meile tunduvad nii rasked võita. Nende surve Talle oli niipalju suurem, kuipalju Tema iseloom on parem meie omast. Õlul maailma pattude kohutav koorem, võitis Kristus kiusatused, mis puudutasid söögiisu, maailmaarmastust ja himu uhkustada. Need olid (117) kiusatused, mis võitsid Aadama ja Eeva ning mis saavad nii kergesti võidu ka meie üle.

Saatan oli osutanud Aadama patule kui tõendile, et Jumala käsk oli meelevaldne ja seda polnud võimalik pidada. Inimolemuses pidi Kristus parandama Aadama eksimuse. Siis, kui kiusaja ründas Aadamat, polnud Aadamas veel patu mõjusid. Ta oli parimas

vormis, mõistuse- ja kehajõu täiuses. Teda ümbritses Eedeni toredus ning ta suhtles iga päev taevaste olevustega. Kuid Jeesuse olukord, kui Ta võitles kõrbes Saatanaga, oli teistsugune. Nelja tuhande aasta kestel oli inimsoo füüsiline jõud, vaimsed võimed ja moraalne tugevus tunduvalt alla käinud; Kristus aga võttis enda peale mandunud inimsoo nõtrused. Ainult sel teel võis Ta päästa inimese, kes oli langenud kõige sügavamale.

Paljud väidavad, et Kristusel oli võimatu kiusatusse langeda. Kui nii, siis poleks Ta võinud seista Aadama asemel. Ta poleks saanud võita seal, kus Aadam kaotas. Kui meie võitlus oleks üheski asjas rängem kui Kristusel, siis ei saaks Ta meid aidata. Meie Päästja võttis enesele inimolemuse kõigi selle kalduvustega. Ta võttis inimolemuse, milles peitus ka võimalus kiusatusele järele anda. Meil ei tule läbi elada midagi sellist, mida Tema poleks läbi elanud.

Kristuse jaoks, nii nagu meie patuta esivanemate jaoks Eedenis, oli esimese suure kiusatuse aluseks söögiisu. Lunastustöö pidi algama just sealt, kust algas langus. Aadama langemine oli seotud söögiisu rahuldamisega ja ka Kristus pidi söögiisu vaos hoidma. «Ja kui Ta oli paastunud 40 päeva ja 40 ööd, tuli Temale viimaks nälg kätte. Ja kiusaja tuli Tema juurde ja ütles Temale: «Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leibadeks saaksid!» Aga Tema vastas ja ütles: «Kirjutatud on: Inimene ei ela üksipäinis leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.»

Aadama ajast Kristuse ajani oli eneserahuldamine kasvatanud tahtmiste ja kirgede jõudu seni, kuni need olid muutunud peaaegu kontrollimatuiks. Selle tõttu olid sagenenud hädad ja haigused, ja üha raskem oli endast võitu saada. Kristus tegi inimese pärast läbi väga ränga katsumuse. Enesevalitsemine, mida Ta meie pärast oli harjutanud, võitis nälja ja surma. Sellel esimesel võidul olid tagajärjed, mille mõju ulatub kõigisse meie võitlustesse pimeduse jõudude vastu.

(118) Kui Jeesus jõudis kõrbe, ümbritses Teda Isa au. Haaratud ühendusest Jumalaga, tõusis Ta kõrgemale inimlikust nõrkusest. Kuid au lahkus ja Jeesus jäi võitlema kiusatustega. Need ründasid Teda igal hetkel. Tema inimolemus kohkus võitluse ees, mis Teda ootas. Seetõttu paastus ja palvetas Ta 40 päeva. Nõrk ja näljast kõhnunud, hingevaevast puretud ja pingest väsinud — «nõnda rikutud, ebainimlik oli Ta välimus ja Ta kuju ei olnud inimlaste taoline» (Jes.52,14). Nüüd tuli Saatana võimalus. Nüüd lootis ta võita Kristust.

Otsekui vastuseks Jeesuse palvetele, tuli Tema juurde just nagu taeva ingel. Tulija väitis, et ta oli saanud Jumalalt ülesande kuulutada Kristuse paast lõppenuks. Nii nagu Jumal oli saatnud ingli peatama Aabrahami kätt ohverdamast Iisakit, nii oli nüüd Isa, rahuldatud Kristuse tahtlikkusest astuda kannatuste teele, saatnud ingli Teda päästma. Selliselt esitas asja see ingel, kes ligines Jeesusele. Õnnistegija oli näljast nõrk ja igatses toitu, kui Tema juurde ilmus Saatan. Viibates kivide poole, mida kõrbes külluslikult oli ja

mis oma kujult leibu meenutasid, ütles kiusaja: «Kui Sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leibadeks saaksid!»

Kuigi Saatan ilmus valguseinglina, reetsid juba esimesed sõnad ta olemuse. «Kui sa oled Jumala Poeg.» Neis peitus varjatud usaldamatus. Kui Jeesus oleks teinud nii, nagu soovitas Saatan, oleks see tähendanud kahtluse tunnustamist. Kiusaja kavatses võita Kristust samade vahenditega, mis olid toonud edu esimese inimpaari puhul. Saatan oli oskuslikult lähenenud Eevale Eedenis: «Kas Jumal on tõesti ütelnud, et te ei tohi süüa mitte ühestki rohuaia puust?» (1.Ms.3,1). Sinnani olid kiusaja sõnad õiged, kuid viis, kuidas need lausuti, varjas põlgust Jumala sõnade suhtes. Neist kõlas summutatud eitus, jumalikus tões kahtlemine. Saatan püüdis sisendada Eevale mõtet, et Jumalal poleks põhjust öelda nii nagu Ta on öelnud; et sellise suurepärase vilja keelamine oli vastuolus Tema armastusega ja kaastundega inimese vastu. Nüüd püüdis kiusaja äratada Kristuses samu mõtteid, mis liikusid Saatana peas. «Kui sa oled Jumala Poeg!» Need sõnad puurisid valusalt mässaja hinge. Tema hääletooni varjutas uskmatus. Kas siis Jumal kohtleks oma Poega niimoodi? Kas Ta jätaks ta kõrbesse kiskjate keskele ilma toiduta, ilma kaaslasteta, ilma mugavusteta? Tema vihje rääkis sellest, et Jumal ei lubaks oma Pojal küll sellistes olukordades olla. «Kui sa oled Jumala Poeg,» siis ilmuta oma väge, (119) vabastades end piinavast näljast. Käsi neil kividel muutuda leibadeks.

Taevast kostunud sõnad: «Seesinane on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel» (Mat.3,17) kaikusid ikka veel Saatana kõrvus. Kuid ta oli otsustanud panna Kristuse öeldus kahtlema. Jumala sõnad olid Kristusele kinnitanud Tema taevast missiooni. Ta oli tulnud elama inimesena inimeste keskele, need sõnad rääkisid Tema ühendusest taevaga. Saatan tahtis panna Teda neis sõnus kahtlema, teades, et siis, kui Kristuse usaldust Jumalasse õnnestuks kõikuma lüüa, oleks võit käes. Siis ta võidaks Kristuse. Ta lootis, et meeleheide ja tugev näljatunne aitavad kaasa Kristuse usu kadumisele Isasse ning Ta teeb ime enda kasuks. Kui Ta oleks ime teinud, oleks lunastusplaan jooksnud liiva.

Kui Saatan ja Jumala Poeg esmakordselt võitluses silmitsi seisid, oli Kristus taevaste vägede juht ning Saatan mässuliste juht, kes heideti taevast välja. Nüüd oli nende olukord justkui ümberpööratud ja Saatan püüdis kõigiti kasutada oma arvatavat eelist. Ta rääkis sellest, et üks kõige vägevam ingel oli taevast alla heidetud. Jeesuse välimus tõendas, et Tema ongi see ingel, kelle Jumal on unustanud ja inimesed hüljanud. Jumalik olend peaks olema võimeline oma jumalikkust tõendama ime tegemisega. «Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leibadeks saaksid!» Selline loomisjõudu ilmutav tegu, veenis kiusaja edasi, näitaks, et tegu on jumaliku olevusega. See paneks võitlusele punkti.

Jeesus ei suutnud võitluseta vaikides kuulata petist. Kuid Jumala Poeg ei pidanud tõendama Saatanale oma jumalikkust ega seletama oma alanduse põhjusi. Mässaja nõudmiste täitmisega ei oleks Ta võitnud midagi, mis oleks kasuks olnud inimestele või

austanud Jumalat. Kui Jeesus oleks soostunud vaenlase ettepanekuga, oleks Saatan ikkagi öelnud: «Näita mulle märki, et ma võiksin uskuda, et sa oled Jumala Poeg.» Mitte mingi tõend poleks suutnud murda mässumeelt tema südames. Liiati polnud Kristusel õigust kasutada jumalikku väge enda huvides. Ta oli tulnud kandma raskusi just nii nagu meie peame neid kandma, selleks et jätta meile usu ja sõnakuulmise eeskuju. Seekord ega kunagi hiljem oma maise elu jooksul ei teinud Ta imet enda kasuks. Tema imeteod olid suunatud kõik teiste heaks. Kuigi Jeesus tundis Saatana kohe ära, ei soovinud Ta astuda temaga vaidlusse. Meenutades taevast kostunud (120) häält, sai ta jõudu ning Ta toetus Isa armastusele. Ta ei tahtnud mängida kiusatusega.

Jeesus vastas Saatanale Pühakirja sõnadega: «Kirjutatud on.» Kõigis kiusatustes oli Tema relvaks Jumala Sõna. Saatan nõudis Kristuselt jumalikkuse märgiks imetegu. Ent see, mis oli suurem igast imeteost — kindel usaldus sellesse, et «nõnda ütleb Issand» — oli märgiks, mida ei saanud ümber lükata. Niikaua kui Kristus jäi selle juurde, ei saavutanud kiusaja edu.

Just suurima nõrkuse ajal ründasid Kristust kõige metsikumad kiusatused. Sellisel teel oli Saatan võitnud palju inimesi. Kui jõud rauges, tahtejõud nõrgenes ja usk lakkas lootmast Jumalale, siis langesid ka need, kes olid kaua seisnud vapralt õiguse eest. Mooses väsis Iisraeli rahva 40-aastasest kõrberännakust ja ühel hetkel katkes tema usk Jumala kõikväelisusse. Ta eksis just enne Tõotatud Maa piirile jõudmist. Eelija oli seisnud kartmatult kuningas Ahabi ees ning esitanud väljakutse tervele Iisraeli rahvale, kelle eesotsas oli 450 Baali prohvetit. Pärast kohutavat päeva Karmelil, kui valeprohvetid olid tapetud ja rahvas oli kuulutanud oma ustavust Jumalale, põgenes Eelija oma elu nimel ebajumalaid teeniva Iisebeli ähvarduste eest. Nii on Saatan kasutanud inimese nõrkust. Ta töötab praegugi samal viisil. Niipea kui keegi on ümbritsetud murepilvedest, segadusse aetud olukordadest või vintsutatud vaesusest ja hädast, asub Saatan kiusama ja vaevama. Ta ründab meie iseloomu nõrku külgi. Ta püüab kõigutada meie usku Jumalasse, kes on lubanud asjadel selliselt minna. Tuleb kiusatus kahelda Jumalas ja Tema armastuses. Sageli osutab kiusaja meie (121) vigadele ja nõrkustele. Ta tahab muuta meid araks ja külvata usaldamatust Jumala vastu. Kui astume talle vastu nii nagu Jeesus, väldime palju kaotusi. Kaubeldes aga vaenlasega, laseme tal kanda kinnitada.

Kui Kristus ütles kiusajale: «Inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust,» siis kordas Ta sõnu, mida Ta oli öelnud Iisraelile enam kui 1400 aastat varem. «Jehoova, su Jumal, on lasknud sind käia need 40 aastat kõrbes, et sind alandada... ja laskis sind nälgida ja Ta söötis sind mannaga, mida ei tundnud sina ega su vanemad, et teha sulle teatavaks, et inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid inimene elab kõigest, mis lähtub Jehoova suust» (5.Ms.8,2.3). Kõrbes, kus puudusid igasugused võimalused leida toidupoolist, saatis Jumal oma rahvale mannat taevast; Ta varustas neid küllaldaselt ja pidevalt. See hoolitsus pidi inimestele õpetama, et niikaua kui nad

usaldavad Jumalat ja käivad Tema teedel, ei unusta Tema neid. Nüüd rakendas Õnnistegija ise ellu õpetuse, mida Ta oli Iisraelile andnud. Jumala sõna kaudu anti abi Iisraeli hulkadele ja sama sõna läbi anti abi ka Jeesusele. Jeesus uskus, et Jumal annab abi omal ajal. Ta jäi kõrbes sõnakuulelikuks Jumalale ega tahtnud muretseda toitu Saatana nõuannete järgi. Ta tunnistas kogu universumile, et parem on kannatada ükskõik mida, kui et kõrvale minna ükskõik mil viisil Jumala tahtest.

«Inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.» Sageli astub Kristuse järelkäija olukorda, kus ta ei saa teenida Jumalat ja samal ajal teostada oma maiseid ettevõtmisi. Näib ehk, et sõnakuulelikkus ühele või teisele Jumala selgele korraldusele jätab ilma elatusvahenditest. Saatan kinnitab, et tuleb ohverdada südametunnistuse veendumused. Kuid ainus asi, millele siin maailmas võime toetuda, on Jumala Sõna. «Otsige esiteks Jumala riiki ja Tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi» (Mat.6.33). Isegi meie igapäevaelule ei tule kasuks, kui me eemaldume Taevase Isa tahtest. Kui õpime tundma Tema sõna jõudu, siis ei järgi me Saatana nõuandeid selleks, et hankida toitu või päästa oma elu. Tähtsaim meie jaoks on siis küsimus, mida ütleb Jumal, milline on Tema tõotus? Seda teades oleme sõnakuulelikud ja usaldame Jumalat.

Viimases suures võitluses Saatanaga jäävad need, kes on ustavad Jumalale, ilma igasugusest maisest abist. Kuna nad keelduvad (122) üle astumast Jumala käsust selle nimel, et kuuletuda maistele võimudele, võetakse neilt õigus osta ja müüa. Lõpuks kuulutatakse neile välja surmaotsus. Vaata Ilm.13,11-17. Kuid sõnakuulelikel on tõotus: «See elab kõrgustikel, ligipääsmatud kaljud on temale varjupaigaks, temale antakse leib, temale on vesi kindlustatud!» (Jes.33,16). Selle tõotuse varal Jumala lapsed elavad. Nemad saavad oma leiva siis, kui näljahäda laastab maad. «Nemad ei jää häbisse kurjal ajal ja nälja päevil on neil küllalt» (Ps.37,19). Prohvet Habakuki sõnades väljendub koguduse usk: «Kuigi viigipuu ei õitse ja viinapuu peal pole vilja, õlipuu saak äpardub ja põllud ei anna toitu, pudulojused kaovad tarast ja veiseid pole karjaaedades, ometi rõõmustan mina Jehoovas, hõiskan oma pääste Jumalas» (Hab.3,17.18).

Kõikidest nendest õpetustest, mida võime õppida Jeesuse esimesest suurest kiusatusest, on tähtsaim see, mis puudutab söögiisu ja kirgede võitmist. Kõigil aegadel on meie füüsilisele olemusele suunatud kiusatustel olnud suurim mõju inimsoo laastamises ja allakäigus. Saatan püüab ohjeldamatuse abil hävitada seda hinge- ja vaimujõudu, mille Jumal inimesele hindamatu varandusena andis. Nii hääbub inimese võime hinnata igavese väärtusega asju. Meeleliste naudingute abil püüab Saatan kustutada inimhingest Jumala kuju.

Taltsutamatu eneserahuldamine ning sellest tulenevad haigused ja mandumine, mis oli muutunud kõikevaldavaks Kristuse esimesel tulekul, haarab Tema teise tuleku eel veel

suurema ulatuse. Kristus ütles, et olukord lõpupäevade maailmas on samasugune nagu enne veeuputust ja nii nagu Soodomas ja Gomorras. Inimese kõik mõtted ja kujutlused on kurjad. Elame selle kardetava aja künnisel; nii et meie Päästja paastumine peaks meid sügavalt puudutama. Ainult Kristuse sõnatu ahastuse valgel võime mõista, milline patt on talitsematu eneserahuldamine. Tema eeskuju õpetab, et meie ainus lootus on allutada oma söögiisu ja kired Jumala tahtele.

Meil on võimatu omaenda jõuga hoida ohjes meie langenud olemuse nõudmisi. See on tee, mida pidi Saatan ligineb kiusatustega. Kristus teadis, et vaenlane püüab igat inimest tabada tema nõrgast kohast. Ta võrgutab meelitustega kõiki, kelle usaldus ei ole Jumalas. Kuid käies teed, mida (123) peab käima inimene, rajas Issand meile tee võidule. Tema ei taha, et me peaksime võitluses Saatanaga kaotama. Ta ei soovi näha meid langemas ja masendumas Saatana rünnakute all. «Olge julged!» ütleb Ta, «mina olen maailma ära võitnud!» (Joh.16,33).

Mõtelgu inimene, kes võitleb söögiisuga, Kristuse kiusatusele kõrbes. Vaadaku ta Teda ristil, kui Ta hüüdis: «Mul on janu!» Ta on talunud kõike, mida meil tuleb taluda; Tema võit on meie võit.

Jeesus toetus oma Taevase Isa tarkusele ja jõule. Ta ütleb: «Issand Jehoova aitab mind, seepärast ma ei tundnud häbi... Vaata, Issand Jehoova aitab mind!» Juhtides tähelepanu omaenda eeskujule, ütleb Ta meile: «Kes teist kardab Jehoovat... Kes käib pimeduses ja kel puudub valguskuma, see lootku Jehoova nime peale ja toetugu tema Jumalale» (Jes.50,7-10).

«Selle maailma vürst tuleb,» ütles Jeesus, «ja ta ei saa minust ühtegi!» (Joh.14,30). Temas polnud midagi, mis oleks vastu helisenud Saatana pettekujutelmadele. Jeesus ei nõustunud patuga. Isegi oma mõttes ei andnud Ta järele kiusatusele. Samuti võib olla meiega. Kristuse inimlikkus oli ühenduses jumaliku olemusega. Temas elav Püha Vaim tegi Ta võimeliseks võitlema. Ta tuli just selleks, et teha meid jumaliku iseloomu osalisteks. Seni, kui oleme usu kaudu ühenduses Temaga, pole patul meie üle võimu. Jumal sirutub meie usukäe järele, et liita see kindlasse haardesse Kristuse jumalikkusega; nii võime saavutada iseloomu täiuslikkuse.

Kristus näitas meile, kuidas see toimib. Ta võitis võitluse Saatanaga Jumala Sõna abil. Ainult Sõna abil suutis Ta vastu seista kiusatusele. «Kirjutatud on,» ütles Ta. Meile on antud «kallid ja suurimad tõotused, et te nende läbi saaksite osa jumalikust loomusest, kui te olete põgenenud hukkumisest, mis on maailmas himude tõttu» (2.Pet.1,4). Iga tõotus Jumala Sõnas kuulub meile. Me elame «igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.» Kui sind ründavad kiusatused, ära vaata olukordadele ega enda nõrkustele, vaid Sõna jõule. Kogu selle vägi on sinu päralt. Laulja ütleb: «Ma panen Su Sõna tallele oma

südamesse, et ma ei teeks pattu Sinu vastu.» «Inimlikes tegudes olen ma Sinu huulte sõnade tõttu hoidunud üleannetutest teeradadest» (Ps.119,11;17,4).

13. Peatükk Võit

Mat.4,5-11; Mrk.1,12.13; Luk.4,5-13

(124) «Siis kurat võttis Tema enesega pühasse linna ja asetas Ta pühakoja harjale ja ütles Temale: «Oled Sa Jumala Poeg, siis kukuta ennast alla, sest kirjutatud on:

Tema annab oma inglitele käsu Sinu pärast

ja nemad kannavad Sind kätel,

et Sa oma jalga vastu kivi ei tõukaks.»

Nüüd lootis Saatan tabada Jeesust Tema oma pinnal. Kaval vaenlane lausus sõnad, mida oli öelnud kord Jumal. Ikka veel esines ta valguse inglina ja tahtis näidata, et ta tundis Pühakirja ning mõistis kirjutatu tähendust. Nii nagu Jeesus oli äsja kasutanud Jumala Sõna selleks, et kinnitada oma usku, nii kasutas kiusaja sama nüüd pettuse varjuks. Kuna Lunastaja oli toetunud usaldavalt Jumalale, nõudis Saatan, et Ta tõendaks veelkord oma usku.

Seegi kord peitus ahvatluses vihje usaldamatusele: «Kui Sa oled Jumala Poeg.» Kristus tundis kiusatust vastata sõnale «kui,» kuid Ta keeldus vähimalgi määral kaasa minemast kahtlusega. Ta ei seadnud elu ohtu selleks, et anda Saatanale tõendit.

(125) Kiusaja lootis ära kasutada Kristuse inimolemust ja õhutada Teda enese näitamisele. Saatan võib küll kiusata, kuid ta ei saa sundida patustama. Ta ütles Jeesusele: «Kukuta ennast alla!» teades, et tema ei saanud Jeesust alla lükata, sest siis oleks Jumal astunud Kristuse kaitseks vahele. Saatanal polnud võimu sundida Jeesust alla hüppama. Kristust oli võimalik võita ainult siis, kui Ta oleks nõustunud kiusatusega. Kogu maa ja põrgu võim ei saanud sundida Teda Isa tahtest vähegi kõrvale minema.

Kiusaja ei saa meid kunagi sundida tegema kurja. Ta ei saa kontrollida meie meeli niikaua, kui need pole antud tema kontrolli alla. Alles siis saab Saatan kasutada meie juures oma võimu, kui meie tahe nõustub temaga ja meie usk laseb lahti Kristusest. Iga patune soov, mida me hellitame, pakub talle kannakinnitust. Iga üksikasi, milles me ei jõua jumaliku mõõdupuuni, on avatud uks, mille kaudu ta siseneb, et meid kiusata ja hukutada. Iga meiepoolne ebaõnnestumine ja kaotus annab talle põhjust süüdistada Kristust.

Kui Saatan tsiteeris tõotust: «Tema annab oma inglitele käsu sinu pärast,» siis jättis ta välja sõnad «hoida sind kõigi sinu teede peal,» see tähendab — kõigil Jumalale meelepärastel teedel. Jeesus keeldus lahkumast sõnakuulmise rajalt. Samas ilmutas Ta täielikku usaldust oma Isa vastu. Ta ei seadnud end põhjuseta olukorda, mis oleks teinud

vajalikuks Isa vahelesegamise, et Teda surmast päästa. Ta ei sundinud kaitsjat tulema appi, ja nii jättis ta inimesele eeskuju usaldusest ja kuulekusest.

Jeesus vastas Saatanale: «Taas on kirjutatud: Ära kiusa Issandat, oma Jumalat!» Need sõnad lausus Mooses kõrbes iisraellastele, kui nad janu tundsid ja nõudsid, et Mooses annaks neile vett. Nad karjusid: «On Jehoova meie keskel (126) või ei ole» (2.Ms.17,7). Jumal oli teinud nende heaks imelisi tegusid; ometi ei toetunud nad kitsas olukorras Talle, vaid nõudsid tõendit, et Ta oli nendega. Nad püüdsid Jumalat uskmatusega otsekui proovile panna. Saatan ahvatles Kristust tegema sama. Jumal oli juba tunnistanud, et Jeesus oli Tema Poeg; veelkordne nõudmine tõendada, et Ta oli Jumala Poeg, oleks olnud Jumala sõnade kahtluse alla seadmine, Tema kiusamine. Samasugune lugu on siis, kui palutakse Jumalalt seda, mida Ta ei ole tõotanud. See näitab usaldamatust ning on tegelikult Jumala kiusamine. Meil ei tule esitada palveid Jumalale selleks, et proovida, kas Ta peab oma sõna, vaid sellepärast, et Ta peab oma sõna; mitte selleks, et proovida, kas Ta armastab meid, vaid sellepärast, et Ta armastab meid. «Aga ilma usuta on võimatu olla meelepärane, sest kes Jumala juurde tuleb, peab uskuma, et Ta on olemas ja et Ta annab palga neile, kes Teda otsivad» (Heb.11,6).

Kuid usk ei rajane mingil juhul jultumusel. Ainult see, kellel on tõeline usk, on kaitstud jultumuse eest. Sest jultumus on Saatana aseaine usule. Usk haarab kinni Jumala tõotustest ja kannab vilja sõnakuulmises. Jultumus kasutab samuti tõotusi, kuid kasutab neid nagu Saatan oma üleastumiste vabandamiseks. Usk juhtinuks meie esivanemad usaldama Jumala armastust ja olema sõnakuulelikud Tema käsule. Jultumus pani nad Tema käsust üle astuma väites, et Tema suur armastus päästab nad patu tagajärgedest. Usk ei nõua taeva soosingut nõustumata tingimustega, mis on vajalikud armu saamiseks. Ehtne usk rajaneb Pühakirja tõotustele ja korraldustele.

Sageli, kui Saatanal pole õnnestunud äratada usaldamatust, õnnestub tal teha meid enesekindlaks. Kui ta saab suunata meid astuma vajaduseta kiusatuse teele, teab ta, et võit on tema päralt. Jumal varjab kõiki, kes käivad sõnakuulmise teed; kuid sellelt kõrvale astumine tähendab põikamist Saatana pinnale. Seal langeme kindlasti. Õnnistegija on esitanud meile üleskutse: «Valvake ja paluge, et te kiusatuse sisse ei satu» (Mrk.14,38). Mõtisklus ja palve hoiavad meid tormamast vabatahtlikult ohtudesse, ja nii saame hoitud paljudest kaotustest.

Siiski ei peaks me mingil juhul kaotama julgust, kui meid ründavad kiusatused. Sageli, kui satume raskesse olukorda, kahtleme, kas Jumala Vaim on meid juhtinud. Ent Vaimu juhtimine viis Jeesuse kõrbesse, kus Saatan Teda ründas. Kui Jumal paneb meid proovile, on Tema eesmärk alati tegutseda meie kasuks. Jeesus ei kasutanud valesti Jumala tõotusi ega saanud nii tarbetute kiusatuste ohvriks. Samuti ei heitnud Ta meelt, (129) kui kiusatus Teda ründas. Meilgi ei tule nii teha. «Teid ei ole veel tabanud muud

kui inimlik kiusatus, aga ustav on Jumal, kes ei lase teid rohkem kiusata, kui te suudate kanda, vaid ühes kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nõnda, et te suudaksite kanda» (1.Kor.10,13). Ta ütleb: «Too Jumalale ohvriks tänu ja tasu Kõigekõrgemale oma tõotused! Ja hüüa appi mind kitsikuse päevil, siis ma tõmban sind sellest välja ja sina annad mulle au!» (Ps.50,14.15).

Jeesus jäi võitjaks ka teises kiusatuses, ning Saatan avas nüüd oma tõelise olemuse. Ometi ei ilmunud ta kapju ja nahkhiire tiibu kandva võika koletisena. Ta on võimas ingel, ehkki langenud. Ta tunneb oma kohta vastuhaku juhi ja selle maailma jumalana.

Viinud Jeesuse kõrgele mäele, kangastas Saatan Tema silme ette panoraami maailma kuningriikide hiilgusest. Päikesekiired kuldasid suurlinnade templeid, marmorpaleesid, viljakaid põlde ja küpsenud saagi all nõtkuvaid viinamägesid. Kurjuse jäljed jäid varju. Jeesuse silme ees, kus alles äsja oli laiunud mahajäetus ja kõrb, avanes nüüd võrratu ilu ja õitseng. Kiusaja hääl lausus: «Ma annan Sulle meelevalla kõigi nende üle ja nende auhiilguse, sest see on antud minule ja mina annan selle, kellele ma iganes tahan. Kui Sa nüüd kummardad minu ette, on kõik Sinu!»

Kristuse ülesanne võis teostuda ainult kannatuste kaudu. Teda ootas murede- ja võitlusterohke elu ning lõpuks häbistav surm. Ta pidi kandma kogu maailma patud. Ta pidi taluma lahutust Isa armastusest. Nüüd pakkus Saatan Talle võimu, mille kiusaja oli väevõimuga omandanud. Kristus võinuks vabaneda kohutavast tulevikust, kui Ta tunnustanuks Saatana ülimuslikkust. Kuid see tähendanuks loovutada võit suures võitluses. Saatan oli teinud taevas pattu sellega, et ta oli püüdnud tõsta end kõrgemaks Jumala Pojast. Kui Jeesus oleks nüüd tema ette kummardunud, siis oleks see olnud mässu võit.

Kui Saatan ütles Kristusele: «Maailma kuningriigid ja au on antud minule ja mina annan selle, kellele ma iganes tahan,» rääkis ta ainult osaliselt tõtt — seda, mis oli kasuks tema eesmärgile. Saatanale kuulus võim, mille ta oli röövinud Aadamalt. Kuid Aadam oli Looja asevalitseja. Ta ei olnud sõltumatu valitseja. Maa kuulub Jumalale ja Jumal on andnud kõik Pojale. Aadam pidi valitsema Kristuse alluvuses. Kui Aadam loovutas oma valitsuse Saatanale, jäi Kristus ikkagi tõeliseks Kuningaks. Just nii nagu Issand oli öelnud kuningas Nebukadnetsarile: «Kõigekõrgem valitseb (130) inimeste kuningriigi üle ja annab selle, kellele tahab» (Tan.4,29). Saatan saab kasutada oma vägivaldselt hangitud võimu ainult siis, kui Jumal lubab.

Pakkudes Kristusele selle maailma kuningriike ja au, esitas kiusaja tegelikult ettepaneku, et Kristus loobuks oma ülemvõimust maailmas ja rajaks kuningriigi Saatana alluvuses. Just sellisele riigile olid juudid teinud oma panuse. Nad igatsesid selle maailma kuningriiki. Kui Kristus oleks nõustunud andma neile sellist riiki, siis oleksid nad Ta rõõmuga vastu võtnud. Ent sellise riigi kohal lasus patuneedus koos kõigi kaasnevate

hädadega. Kristus ütles kiusajale: «Tagane minust Saatan! Sest kirjutatud on: «Sina pead Issandat oma Jumalat kummardama ja ükspäinis Teda teenima.»»

See, kes oli tõstnud mässu taevas, pakkus Kristusele selle maailma kuningriike, et osta Temalt austust kurjuse põhimõtetele. Kuid Jeesus ei olnud ostetav. Ta oli tulnud rajama õiguse kuningriiki ning Ta ei loobunud oma eesmärgist. Sama kiusatusega läheneb Saatan inimestele ja on siin hoopis edukam. Ta pakub inimestele maist võimu tingimusel, et nad tunnustavad tema ülemvalitsust. Ta nõuab, et nad ohverdaksid meelepuhtuse, ei pööraks tähelepanu südametunnistusele ja hellitaksid isekust. Kristus palub neil otsida esmalt Jumala riiki ja Tema õigust, kuid Saatana hääl sosistab kõrvalt: «Olgu igavest elu puudutav tõde ükskõik kui õige, kuid selleks, et olla edukas selles maailmas, tuleb sul mind teenida. Sinu heakäekäik on minu kätes. Ma võin sulle anda rikkust, rõõmu, au ja õnne. Kuula minu nõuannet. Ära lase end eksitada veidratest aususe ja eneseohverdamise juttudest. Mina valmistan sulle tee.» Nii petetakse paljusid. Nad nõustuvad elama enesele ja Saatan on rahul. Ta saavutab võimu nende üle. Kuid ta pakub seda, mida tema anda ei saa ja mis temaltki varsti ära kistakse. Vastutasuks jätab ta nad ilma Jumala laste pärandiõigusest.

Saatan tegi küsitavaks, kas Jeesus oli Jumala Poeg. Tema lüüasaamine oli tõend, millele ta ei saanud vastu vaielda. Jumalikkus välgatas läbi kannatava inimolemuse. Saatan pidi taganema. Alandatuna ja raevutsedes tuli tal lahkuda maailma Lunastaja lähedusest. Kristuse võit oli niisama suur, kui oli olnud Aadama kaotus.

Samamoodi võime ka meie kiusatusele vastu seista ja Saatana lahkuma sundida. Jeesuse võit tulenes kuulekusest Jumalale ja usust Temasse. (131) Apostli kaudu ütleb Ta meile: «Siis alistuge Jumalale! Seiske vastu kuradile, siis põgeneb ta teie juurest. Tulge Jumala ligi, siis Tema tuleb teie ligi» (Jak.4,7.8). Me ei suuda ise vabaneda kiusaja võimu alt. Ta on alistanud inimkonna; kui me püüame seisma jääda oma jõule lootes, langeme tema pettuse saagiks. Kuid «Jehoova nimi on tugev torn, sinna jookseb õige ja leiab varju!» (Õps.18,10). Saatan väriseb ja põgeneb ka kõige nõrgema inimhinge eest, kes leiab pelgupaiga selles võimsas nimes.

Pärast seda, kui vaenlane oli lahkunud, langes Jeesus kurnatult maha, nägu surnukahvatu. Taeva inglid olid jälginud võitlust ja näinud armastatud Käskija kirjeldamatuid kannatusi. Ta oli vastu pidanud suuremale survele, kui meist kellelgi vastu pidada tuleb. Nüüd teenisid inglid Jumala Poega, kes lamas maas kui surnu. Nad kosutasid Teda toiduga ja tröösti sid Isa armastusest kõnelemisega ning kinnitasid, et kogu taevas rõõmustas Tema võidu üle. Uut jõudu saanuna tuksus Tema süda jälle kaastundest inimese vastu ja Ta jätkas, et lõpetada töö, mida Ta oli alustanud; Ta ei puhka seni, kui vaenlane on võidetud ja langenud inimsugu lunastatud!

Me ei suuda mõista lunastuse hinda enne, kui seisame koos kõigi lunastatutega oma Päästja kõrval Jumala trooni ees. Siis, kui igavese kodu aulikkus avaneb meie kütkestatud pilgu ees, mõtleme sellele, et Jeesus jättis kõik meie pärast; veel enam — Ta riskis meie pärast ebaõnnestumise ja igavese kaotusega. Siis heidame oma kroonid Tema jalgade ette ja laulame: «Tall, kes on tapetud, on väärt võtma väge ja rikkust ja tarkust ja rammu ja au ja austust ja kiitust» (Ilm.5,12).

14. Peatükk «Me Oleme Leidnud Messia»

Joh.1,19-51

Ristija Johannes jutlustas ja ristis sel ajal Betaanias, teiselpool Jordanit, üsna selle paiga ligidal, kus Jumal oli peatanud jõe voolu, kui Iisrael läbis jõe. Veidi eemal asus Jeeriko linn, mille müürid paisati ümber taevaste vägede poolt. Nende sündmuste mälestused olid inimeste meeltes taaselustunud ning tekitanud erutava huvi Ristija Johannese kuulutuse vastu. Võib-olla näitab Jehoova, kes sajandeid tagasi oli toonud nii imelised võidud, jälle oma väge Iisraeli päästmiseks? Selliseid mõtteid mõlgutasid inimesed, kes tunglesid Jordani kallastel.

Johannese jutlus oli rahvast nii sügavalt puudutanud, et see nõudis usujuhtide tähelepanu. Mässuohu tõttu vaatasid roomlased igasugustele rahvakogunemistele kahtlusega ning iga asi, mis vihjas rahvaülestõusu võimalusele, tekitas Juuda ülemates hirmu. Johannes polnud tunnustanud Suurkohtu autoriteeti sellega, et oleks palunud neilt luba kuulutada. (133) Ta oli noominud ühtviisi nii valitsejaid kui rahvast, nii varisere kui sadusere. Ometi järgnesid inimesed talle innukalt. Huvi tema tegevuse vastu näis pidevalt tõusvat. Kuigi ta polnud seotud Suurkohtuga, pidasid rahvavanemad teda kui avalikku õpetajat neile alluvaks.

Suurkohus koosnes preesterkonna, võimukandjate ja rahvaõpetajate hulgast valitud liikmetest. Eesistujaks oli tavaliselt ülempreester. Kõik liikmed pidid olema keskeas mehed, kes tundsid põhjalikult nii juudi usundit ja ajalugu, kui ka muid eluvaldkondi. Neil ei tohtinud olla füüsilisi puudeid, nad pidid olema abielus ja isad, kuna neilt oodati suuremat mõistmist ja taktitunnet kui teistelt. Nende kogunemispaigaks oli üks ruum Jeruusalemma templi juures. Juuda riigi iseseisvuse ajal oli Suurkohus riigi kõrgeim kohus, kelle käes oli ilmalik ja kiriklik võim. Isegi nüüd, Rooma valitsejate all avaldas see vanematekogu suurt mõju nii era- kui ka vaimulike küsimuste lahendamisele.

Suurkohus ei võinud enam viivitada Johannese tegevuse uurimisega. Nende hulgas oli mõningaid, kellele meenus ilmutus, mille Sakarias oli templis saanud ning prohvetlik ennustus, milles tema last oli nimetatud Messia teevalmistajaks. Kolmekümne rahutusterikka ja muutliku aasta jooksul oli see prohvetikuulutus unustusse vajunud. Johannese erutav tegevus elustas selle nüüd taas.

Palju aastaid oli möödunud ajast, mil Iisraelil oli olnud prohvet. Kaua polnud rahvas olnud sellise uuenduse tunnistajaks, nagu oli teoksil praegu — üleskutse meelt parandada näis uus ja üllatav. Paljud juhid ei soovinud minna kuulama Johannese üleskutseid ja noomimist, et nende elu saladused ei paljastuks. Ja ikkagi oli tema jutlus otsene kuulutus Messiast. Teati hästi, et Taanieli prohvetikuulutuse seitsekümmend nädalat, mis ulatusid Messia tulekuni, olid peaaegu lõppenud, ning kõik soovisid elada sellel rahvusliku

hiilguse ajajärgul, mida sellega seoses oodati. Vaimustus oli nii üldine, et Suurkohus oleks varsti olnud sunnitud tunnustama või keelama Johannese tegevuse. Nende võim rahva üle oli kahanemas. Küsimus, kuidas säilitada oma positsiooni, muutus tõsiseks. Lootuses jõuda mingi lahenduseni, saatsid nad Jordani äärde preestritest ja leviitidest saadikud, et rääkida uue õpetajaga.

Parajasti oli suur rahvahulk kogunenud kuulama Johannese sõnu. Rabide tulekuga seotud suursugusus pidi avaldama mõju rahvale (134) ning sundima prohvetit aupaklikkusele. Austusega, peaaegu hirmuga, andis rahvahulk saadikutele teed. Suursugused mehed, üll kallid rüüd, näol kõrk ilme, seisid kõrbeprohveti ees.

«Kes sa oled?» nõudsid nad.

Teades, mis neil mõttes on, vastas Johannes: «Mina ei ole Kristus!»

«Kes siis? Oled sa Eelija?»

«Ei ole.»

«Oled sina see prohvet?»

«Ei!»

«Kes sa oled? Et annaksime vastuse neile, kes meid läkitasid. Mis sa ütled enesest?»

«Mina olen hüüdja hääl kõrbes: Tehke tasaseks Issanda tee, nõnda nagu prohvet Jesaja on ütelnud.»

Kirjakoht, millele Johannes viitas, on Jesaja kaunis prohvetikuulutus: «Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal! (135) Rääkige Jeruusalemma meele järgi ja kuulutage temale, et ta vaev on lõppenud, et ta süü on lepitatud... Hüüdja hääl: «Valmistage kõrbes Jehoova teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale! Kõik orud ülendatagu ja kõik mäed ning künkad alandatagu: mis mätlik, saagu tasaseks, ja konarlik siledaks maaks! Siis ilmub Jehoova au ja kõik liha näeb seda üheskoos!» (Jes.40,1-5).

Muiste, kui kuninga teekond viis läbi riigi väheasustatud alade, saadeti salkkond mehi kuningliku tõlla eele, et nad tasandaksid konarused ning täidaksid augud. Seda tava kasutas prohvet evangeeliumi tööst kõneldes. «Kõik orud ülendatagu ja kõik mäed ning künkad alandatagu.» Kui Jumala Vaimu imeline äratav vägi puudutab hinge, alandab see inimlikku uhkust. Maine lõbu, positsioon ja võim näivad väärtusetuna. «Kõik kõrgistused, mis tõstetakse Jumala tunnetuse vastu,» lükatakse ümber, kõik mõtted võetakse vangi «Kristuse sõnakuulelikkuse alla» (2.Kor.10,5). Alandus ja ennastohverdav armastus, mida inimesed nii vähe hindavad, tõuseb siis ainsaks väärtuseks. See on evangeeliumitöö, millest Johannese kuulutus oli üks osa.

Rabid jätkasid küsitlemist: «Miks sa siis ristid, kui sa ei ole Kristus ega Eelija ega see prohvet?» Väljend «see prohvet» viitas Moosesele. Juudid olid hakanud uskuma, et Mooses äratatakse surnust ja ta läheb taevasse. Nad ei teadnud, et ta oli juba üles äratatud. Kui Ristija Johannes oma tegevust alustas, mõtlesid paljud, et tema ongi surnust ülesäratatud prohvet Mooses, sest ta näis tundvat põhjalikult prohvetikuulutusi ja Iisraeli ajalugu.

Samuti usuti, et enne Messia tulekut ilmub Eelija isiklikult. Seda ootust silmas pidades ütles Johannes, et ta ei ole Eelija. Kuid tema sõnadel oli sügavam tähendus. Jeesus ütles hiljem, osutades Johannesele: «Kui te tahate seda tõeks võtta: Tema on Eelija, kes pidi tulema» (Mat.11,14). Johannes tuli Eelija vaimus ja väes tegema sama tööd, mida tegi Eelija. Kui juudid oleksid võtnud ta vastu, oleks see töö neis teostunud. Kuid nad ei võtnud vastu tema kuulutust. Nende jaoks ei olnud ta Eelija. Nii ei saanud ta nende suhtes täita oma missiooni.

(136) Paljud neist, kes olid kogunenud Jordani äärde, olid olnud Jeesuse ristimise juures, kuid vähesed neist olid näinud seal antud märki. Ristija Johannese senise kuulutustöö ajal olid paljud keeldunud vastamast meeleparanduskutsele. Selliselt olid nad paadutanud südame ja tumestanud arusaamise. Kui Jeesuse ristimisel taevas Temast tunnistuse andis, ei mõistnud nad seda. Silmad, mis polnud kunagi vaadanud usus Temale, kes on nähtamatu, ei näinud Jumala au ilmnemist. Kõrvad, mis polnud kunagi kuulnud Tema häält, jäid kurdiks tunnistuse sõnadele. Nii on tänapäevalgi. Sageli on koosolekutel tunda Kristuse ja teenivate inglite kohalolu ja ometi ei taju paljud seda. Nad ei märka midagi ebatavalist. Mõningate jaoks on aga ilmne Päästja kohalolek. Rahu ja rõõm täidab nende südant. Nad saavad lohutust, julgustust ja õnnistust.

Jeruusalemmast tulnud saadikud olid küsinud Johanneselt: «Miks sa ristid?» Nad ootasid vastust. Libistades pilgu üle rahvahulga, süttis Johannese silmis järsku tuluke, ta nägu lõi särama ning kogu tema olemust valdas sügav tundepuhang. Sirutades käe ette, hüüdis ta: «Mina ristin veega, aga teie keskel seisab see, keda te ei tunne, kes tuleb pärast mind, kelle jalatsi paelu lahti päästma mina ei ole vääriline» (Joh.1,26.27).

Sõnum, mis tuli viia tagasi Sünedrioni, oli arusaadav ja selge. Johannese sõnad said kehtida ainult Ammutõotatu kohta. Messias oli nende keskel! Preestrid ja vanemad vaatasid hämmastunult ringi, lootes näha Teda, kellest oli rääkinud Johannes. Kuid Ta ei eristunud rahvahulgast.

Kui Johannes Jeesuse ristimisel osutas Temale kui Jumala Tallele, valgustas öeldu uue nurga alt Messia tööd. Prohveti meeles olid Jesaja sõnad: «Nagu tall, keda viiakse tappa!» (Jes.53,7). Järgnevate nädalate jooksul uuris Johannes uue innuga prohvetikuulutusi ja ohvriteenistuses sisalduvaid õpetusi. Ta ei eristanud selgelt kaht tahku Kristuse tegevuses: kannatav ohver ja võidukas kuningas, kuid ta sai aru, et

Kristuse (137) tulekul oli sügavam tähendus, kui see, mida preestrid ja rahvas olid mõistnud. Kui ta silmas Jeesust rahvahulgas pärast Jeesuse kõrbest naasmist, ootas Johannes, et Ta annaks rahvale mingi märgi oma tõelisest olemusest. Peaaegu kannatamatult igatses ta kuulda, et Õnnistegija teeks teatavaks oma ülesande, kuid ei ühtegi sõna, ei ühtegi märki. Jeesus ei vastanud Johannese avaldusele Tema kohta; Ta seisis Johannese jüngrite hulgas, andmata mingit välist tunnistust oma erilisest missioonist ja astumata ainsatki sammu selleks, et tõmmata endale tähelepanu.

Järgmisel päeval nägi Johannes Jeesust tulemas. Jumala au laskus prohveti peale ning ta sirutas käed, hüüdes: «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu! See on, kellest ma ütlesin: Pärast mind tuleb Mees, kes on olnud enne mind, sest Ta oli enne kui mina! Ja mina ei tundnud Teda, kuid selleks, et Ta saaks ilmsiks Iisraelile, olen mina tulnud veega ristima! Ma nägin Vaimu taevast alla laskuvat nagu tuvi ja Ta jäi Tema peale. Ja mina ei tundnud Teda mitte, aga kes mind läkitas veega ristima, see ütles mulle: «Kelle peale sa näed Vaimu alla laskuvat ja Tema peale jäävat, see on see, kes ristib Püha Vaimuga!» Ja mina olen näinud ja tunnistanud, et seesinane on Jumala Poeg!» (Joh.1,29-34).

Kas see mees oligi Kristus? Aukartuse ja imestusega vaatas rahvas Teda, keda äsja kuulutati Jumala Pojaks. Johannese sõnad liigutasid neid sügavalt. Nad olid kuulnud Johannest päev päeva järel noomimas nende patte ja iga päevaga süvenes veendumus, et ta oli taeva poolt saadetud. Ent kes oli See, kes oli Ristija Johannesest suurem? Tema riietuses ja käitumises polnud midagi, mis oleks vihjanud kõrgele päritolule. Ta oli igati lihtne inimene, kes kandis sama lihtsaid rõivaid nagu nemadki.

Rahvahulgas olid mõned, kes olid Kristuse ristimisega seoses näinud jumalikku au ning kuulnud Jumala häält. Kuid vahepeal oli Õnnistegija välimus väga muutunud. Ristimisel olid nad näinud Tema näol taevast sära. Nüüd, mil Ta oli kahvatu, kurnatud ja kõhnunud, oli ainult prohvet Johannes Ta ära tundnud.

Kui inimesed vaatasid Talle otsa, nägid nad Tema näost peegeldumas jumalikku kaastunnet, mis segunes erilise väega. Silmavaade, iga näojoon väljendas alandlikkust ja sõnulseletamatut armastust. Teda näis ümbritsevat (138) vaimulik atmosfäär. Samal ajal, kui Ta käitumine oli suursugune ja teeskluseta, õhkus Temast vägi, mida polnud võimalik täielikult varjata. Kas oli Tema see, keda Iisrael oli nii kaua oodanud?

Jeesus tuli vaese ja vähenõudlikuna selleks, et olla meile nii eeskujuks kui Lunastajaks. Kui Ta oleks ilmunud kuninglikus hiilguses, poleks Ta saanud õpetada alandlikkust ja esitada selliseid läbitungivaid tõdesid nagu Mäejutluses. Kuidas oleks jäänud lihtinimeste lootusega elule, kui Jeesus oleks tulnud kuningana inimeste sekka?

Ometi tundus rahvahulgale võimatuna, et Temal, kellele Johannes oli osutanud, oli midagi tegemist nende kõrgelennuliste ootustega. Seepärast olid paljud pettunud ja suures segaduses.

Jeesus ei olnud lausunud sõnu, mida preestrid ja rabid nii väga kuulda igatsesid — nimelt, et Ta taastab nüüd Iisraeli kuningriigi. Ainult sellist kuningat olid nad igatsenud ja oodanud, sellist kuningat olid nad valmis vastu võtma. Kuid Teda, kes püüdis üles ehitada õiguse ja rahu riiki nende südames, ei tahtnud nad tunnustada.

Järgmisel päeval, kui kaks jüngrit seisid Johannese lähedal, nägi Johannes jälle Jeesust rahva hulgas. Jälle valgustas prohveti nägu auhiilgus, kui ta hüüdis: «Ennäe, see on Jumala Tall!» Need sõnad erutasid jüngreid. Nad ei mõistnud öeldut täielikult. Mida tähendas nimi, millega Johannes Jeesust nimetas — «Jumala Tall»? Johannes ei olnud seda selgitanud.

Jätnud hüvasti Johannesega, läksid nad otsima Jeesust. Üks meestest oli Siimona vend Andreas, teine oli evangelist Johannes. Nemad olid Kristuse esimesed jüngrid. Nad järgnesid Jeesusele südamesunnil, nad igatsesid Temaga rääkida, kuid vaikisid kartlikus aupaklikkuses. Mõte: «Kas Tema on Messias?» valdas neid täielikult.

Jeesus teadis, et need mehed järgnesid Talle. Nemad olid Tema töö esimesed viljad ning jumaliku Õpetaja südant täitis rõõm, kui nad võtsid vastu Tema armu. Pöördunud ümber, küsis Ta ainult: «Mida te otsite?» Ta jättis neile vabaduse tagasi pöörduda või oma südamesoovist kõnelda.

Neil oli ainult üks eesmärk, olla Tema läheduses. Nad hüüatasid: «Rabi, kus Sa asud?» Lühikese teeäärse vestlusega ei võinud nad saada seda, mida nad igatsesid. Nad soovisid olla üksi Jeesusega, istuda Tema jalgade juures ja kuulata Tema sõnu.

(139) «Ta ütles neile: «Tulge ja vaadake!» Nad tulidki ja nägid, kus Ta asus ja nad jäid Tema juurde selle päeva.»

Kui Johannesel ja Andreasel oleks olnud samasugune uskmatu meelsus nagu oli preestritel ja vanematel, ei oleks neid nähtud õppimas Jeesuse jalge ees. Nad oleksid Teda siis kuulanud ainult selleks, et Tema sõnu arvustada. Paljud sulgesid just sellega ukse väärtuslikematele võimalustele. Need jüngrid olid vastanud Püha Vaimu kutsele Ristija Johannese jutlust kuulates. Nüüd tundsid nad ära taevase Õpetaja hääle. Nende jaoks olid Jeesuse sõnad täis vaimuvärskust, tõde ja ilu. Jumalik valgusvihk langes Vana Testamendi õpetustele ning valgustas tõeküsimuste varjatud tahke.

Patukahetsus, usk ja armastus teevad inimese taevasele tarkusele vastuvõtlikuks. Armastuse kaudu tegutsev usk on tunnetuse võtmeks, "ja igaüks, kes armastab, ... tunneb Jumalat» (1.Joh.4,7).

Jünger Johannes oli tõsine ja sügava hingeeluga, innukas, kuid kaalutlev inimene. Ta oli hakanud tajuma Kristuse au — mitte maist sära ja võimu, mida ootama teda oli õpetatud, vaid «Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde» (Joh.1,14). Ta süüvis nende asjade üle mõtisklemisse.

Andreas soovis jagada ka teistega rõõmu, mis täitis tema südant. Leidnud oma venna Siimona hüüatas ta: «Ma olen leidnud Messia!» Siimon ei oodanud teistkordset kutset. Ka tema oli kuulnud Ristija Johannese jutlust ning kiirustas nüüd Jeesuse juurde. Kristuse pilk peatus Siimonal, lugedes tema iseloomu ja elukäiku. Issand nägi tema impulsiivsust, tema armastavat, kaastundlikku südant, tema auahnust ja enesekindlust, tema langemist ja meeleparandust, tema tööd ja märtrisurma. Ta lausus: «Sina oled Siimon, Joona poeg, sind peab hüütama Keefaseks — see tähendab kaljuks.»

Järgmisel päeval tahtis Jeesus minna Galileasse, ja Ta leidis Filippuse ning ütles temale: «Järgi mind!» Filippus kuuletus ja sai kohe Kristuse kaastööliseks.

Filippus kutsus Naatanaeli. Naatanael oli olnud rahva hulgas siis, kui Ristija Johannes osutas Jeesusele kui Jumala Tallele. Naatanael oli tundnud pettumust. Kas võis olla, et Mees, kes oli kurnatud ja vaese väljanägemisega, oli Messias? Ometi ei suutnud ta Jeesust eitada, sest Johannese kuulutus oli teda veennud.

(140) Hetkel, mil Filippus teda kutsuma tuli, oli Naatanael tõmbunud vaiksesse sallu, et mõtiskleda Johannese sõnade ja Messia kohta käivate prohvetikuulutuste üle. Ta palvetas, et Püha Vaim näitaks talle, kas see, kellest Johannes kuulutas, oli Päästja. Filippus teadis, et tema sõber uuris prohvetikuulutusi; nüüd leidis Filippus ta viigipuu alt palvetamas. Nad olid selles varjatud paigas sageli koos palvetanud.

Sõnum: «Kellest Mooses on kirjutanud käsuõpetuses, ja prohvetid, selle me oleme leidnud!» tundus Naatanaelile otsese vastusena tema palvele. Ent Filippuse usk kõikus veel. Ta lisas ebaledes: «Jeesuse, Joosepi poja, Naatsaretist.» Eelarvamus tõstis Naatanaelis uuesti pead. Ta hüüdis: «Kas Naatsaretist võib tulla midagi head?»

Filippus ei laskunud vaidlusesse, Ta ütles: «Tule ja vaata.» Jeesus nägi Naatanaeli tulevat ja ütles talle: «Ennäe, tõeline iisraellane, kelles ei ole kavalust!» Üllatunult hüüatas Naatanael: «Kust Sa mind tunned?» Jeesus vastas: «Enne, kui Filippus sind kutsus, nägin ma sind, kui sa olid viigipuu all.»

Sellest aitas. Jumala Vaim, kes oli kinnitanud Naatanaeli tema isiklikus palves viigipuu all, rääkis talle nüüd läbi Jeesuse sõnade. Kuigi Naatanael oli tulnud Kristuse juurde kõheldes ja eelarvamuse kütkeis, oli ta siiralt igatsenud tõe järele, ja nüüd sai tema soov rahuldatud. Ta läks usus kaugemale kui see, kes teda oli toonud Jeesuse juurde. Naatanael ütles: «Rabi, Sina oled Iisraeli Kuningas!»

Kui Naatanael oleks usaldanud rabide juhtimist, poleks ta kunagi leidnud Jeesust. Ta sai jüngriks sellepärast, et ta vaatas ja vaagis ise. (141) Tänapäeval on sama lugu paljudega, keda eelarvamused takistavad omaks võtmast seda, mis on hea. Kuivõrd teistsugune oleks tulemus, kui nad ise tuleksid ja vaataksid!

Inimliku autoriteedi juhtimisele lootes ei tule keegi päästvale tõetundmisele. Naatanaeli sarnaselt peame me ise õppima Jumala Sõna ja paluma Püha Vaimu valgustamist. Tema, kes nägi Naatanaeli viigipuu all, näeb ka meid meie salajases palvepaigas. Valguseinglid on lähedal neile, kes otsivad alandlikult Jumala juhtimist.

Johannese, Andrease, Siimona, Filippuse ja Naatanaeli kutsumisega sai alguse kristlik kogudus. Ristija Johannes suunas oma kaks jüngrit Jeesuse juurde. Seejärel leidis üks nendest, Andreas, oma venna ja kutsus tema Issanda juurde. Siis kutsuti Filippus ning tema läks otsima Naatanaeli. Selline eeskuju peaks õpetama meile isiklike üleskutsete tähtsust oma sugulaste, sõprade ja naabrite heaks töötades. On inimesi, kes on kogu elu kinnitanud, et nad tunnevad Kristust, kuid nad pole kunagi teinud ainsatki isiklikku pingutust, et tuua kas või üks inimene Õnnistegija juurde. Nad jätavad kogu töö jutlustaja teha. Jutlustaja võib olla oma töös väga võimekas, kuid ta ei saa teha seda, mida Jumal on jätnud koguduse liikmete hooleks.

Väga paljud inimesed vajavad armastava kristliku südame abi. Paljusid neist, kes hukkuvad, oleks saanud päästa, kui nende naabrid — tavalised inimesed — oleksid teinud isiklikult pingutusi nende heaks. Paljud ootavad, et nende poole isiklikult pöördutaks. Just selles perekonnas, naabruskonnas, linnas, kus elame, on meie kohus töötada Kristuse misjonäridena. Kui me oleme kristlased, muutub see töö meile rõõmuks. Niipea kui inimene pöördub, tärkab temas soov teha teistele teatavaks, kui kalli sõbra on ta leidnud Jeesuses. Ta ei saa sulgeda päästvat ja pühitsevat tõde oma südamesse.

Kõik, kes on pühitsetud Jumalale, muutuvad valguse kanaliteks. Jumal teeb nad oma tööriistadeks kuulutama teistele Tema armu rikkusi. Tema tõotus on: «Ma annan neile ja sellele, mis on ümber mu künka, õnnistuse ja ma lasen vihma sadada omal ajal: need on õnnistuse vihmad» (Hes.34,26).

Filippus ütles Naatanaelile: «Tule ja vaata!» Ta ei palunud Naatanaelil vastu võtta tema tunnistust, vaid tulla ise vaatama Kristust. Nüüd, kui Jeesus on läinud taevasse, on Tema jüngrid Tema esindajad inimeste seas. Üks kõige edukam moodus võita inimlapsi Temale on (142) Tema iseloomu jäljendamine igapäevases elus. Meie mõju teistele ei sõltu nii palju sellest, mida ütleme, vaid kes me oleme. Inimesed võivad arvustada meie mõttelaadi ja trotsida seda, nad võivad eitada meie üleskutseid, kuid omakasupüüdmatu armastusega täidetud elu on tunnistus, millele ei saa vastu vaielda. Põhimõttekindlal elul, millele on omane Kristuse alandlikkus, on vastupandamatu vägi.

Kristuse õpetused väljendasid Tema sisemist veendumust ja kogemust. Need, kes õpivad Temalt, muutuvad Jumala plaanile vastavateks õpetajateks. Kui Jumala sõna räägib inimene, kes on ise selle sõna läbi pühitsetud, kaasneb räägituga eluandev vägi, mis teeb sõna kuulajatele vastuvõetavaks ja veenab neid selle tõepäras. Kui keegi on võtnud vastu armastuse kaudu toimiva usu, avaldub usk tema käitumises ja hääletoonis. Ta väljendab seda, mida ta ise on kuulnud, näinud ja kogenud Elusõnast, et ka teistel võiks Kristuse tundmise kaudu olla ühendus Temaga. Tunnistus, mis lähtub «hõõguva söega» puudutatud huultelt, on vastuvõtliku südame jaoks tõde ja see pühitseb iseloomu.

Igaüks, kes püüab jagada valgust teistega, saab ise õnnistatud. «Need on õnnistuse vihmad.» «Kes kastab teisi, seda ennastki kastetakse» (Õps.11,25). Jumal oleks võinud saavutada oma eesmärgi ja päästa patused ka ilma meie kaasabita, kuid selleks, et meie iseloom areneks Kristuse iseloomu sarnaseks, tuleb meil osa võtta Tema tööst. Selleks, et saada kord osa Tema rõõmust — rõõmust näha Tema ohvri läbi lunastatud inimesi — peame me töötama koos Temaga nende päästmiseks.

Naatanaeli esimene tunnistus usust, mis oli nii täiuslik, tõsine ja siiras, kõlas Jeesuse kõrvus kui muusika. Jeesus ütles talle: «Seepärast, et ma ütlesin: Ma nägin sind viigipuu all, usud sa! Sa saad näha suuremaid asju kui need.» Issand vaatas rõõmuga tulevikku oma tööle, mil Ta kuulutab häid sõnumeid alandlikele ning vabanemist Saatana vangidele. Mõeldes eelseisvatele kallihinnalistele õnnistustele, lisas Jeesus: «Tõesti ma ütlen teile, te näete ka taeva olevat avatud ja Jumala inglid astuvat üles ja alla Inimese Poja peale.»

Tegelikult ütles Kristus siin: Jordani kaldal avanesid taevad ja Vaim laskus tuvi kujul minu peale. See oli tõendiks, et ma olen Jumala Poeg. Kui te usute minusse kui Jumala Pojasse, siis saab teie usk kinnituse. Te saate näha, et taevad on avatud ja neid ei suleta kunagi. Mina avasin need teile. (143) Jumala inglid tõusevad taevasse, viies abivajajate ja kurbade palveid Isale, ning laskuvad alla, tuues õnnistust ja lootust, julgustust, abi ja elu inimlastele.

Jumala inglid liiguvad aina maa pealt taevasse ja taevast maa peale. Kristus sooritas oma imeteod vaevatute ja kannatajate heaks Jumala väe läbi inglite teenistuse abil. Ja Kristuse kaudu Tema taevaste käskjalgade vahendusel, jõuavad meieni kõik Jumala õnnistused. Võttes enesele inimsuse, ühendas Päästja oma elu Aadama langenud poegade ja tütarde eluga, samas kui Tal on oma jumalikkuse kaudu ligipääs Jumala troonile. Selliselt vahendab Kristus suhteid: inimeselt Jumalale ja Jumalalt inimesele.

15. Peatükk Pulmapeol

Joh.2,1-11

Jeesus ei alustanud oma tööd suure imeteoga Jeruusalemmas Sünedrioni silme all. Ta kasutas oma väge perekondlikul koosviibimisel väikeses Galilea külas, lisades niiviisi rõõmu pulmapeole. Selle teoga väljendas Ta kaasaelamist ning tahet teenida inimeste õnneks. Kiusatusekõrbes oli Ta joonud kannatusekarikast. Nüüd tuli Ta inimeste keskele, et ulatada neile õnnistuse karikat.

Jordani äärest oli Jeesus pöördunud tagasi Galileasse. Kaanas, väikeses linnas Naatsareti lähedal hakati pidama pulmi. Abiellujad olid Joosepi ja Maarja sugulased ning Jeesus, teades sellest perekonnapeost, läks koos jüngritega Kaanasse.

Seal kohtus Jeesus jälle oma emaga, keda Ta polnud näinud mõnda aega. Maarja oli kuulnud Jeesuse ristimise ajal Jordani kaldal toimunust. Jutud sellest olid jõudnud Naatsaretti ning elustanud ema mälestuses sündmused, mis olid aastaid olnud varjul tema südames. Ristija Johannese tegevus erutas ka Maarjat sügavalt. Ta mäletas hästi Johannese sündimisel antud prohvetikuulutust. Nüüd süütas Jeesuse taasnägemine tema lootused. (145) Kuid emani olid jõudnud ka sõnumid Jeesuse salapärasest eraldumisest kõrbesse ja teda olid rõhunud murelikud mõtted.

Alates päevast, mil Maarja kuulis oma kodus Naatsaretis ingli kuulutust, oli ta hoolikalt talletanud iga tunnistuse, mis kõneles sellest, et Jeesus oli Messias. Poja armas, omakasupüüdmatu elu kinnitas Maarjale, et Ta ei saanud olla keegi muu kui Jumalast läkitatu. Ent Maarjat olid kimbutanud ka kahtlused ja pettumused ning ta oli igatsenud näha aega, mil ilmneb Jeesuse au. Surm oli ta lahutanud Joosepist, kellega nad jagasid Jeesuse sünni saladust. Nüüd polnud ühtki inimest, kellele usaldada oma lootused ja kartused. Viimased kaks kuud olid olnud väga kurvad. Temaga polnud Jeesust, kelle kaastunne oleks lohutanud. Maarja mõtles Siimeoni sõnadele: «Sinu omastki hingest peab mõõk läbi tungima» (Luk.2,35). Ta meenutas kolme ahastuspäeva, mil tundus, et nad olid Jeesuse igaveseks kaotanud. Nüüd ootas ta pingsalt Jeesuse tagasipöördumist.

Pulmapeol kohtaski Maarja Teda, sama õrna, lahket poega. Ometi polnud Ta endine. Tema nägu oli muutunud. Sellelt peegeldusid kõrbevõitluse jäljed ning uus väärikus ja vägi, mis tunnistasid taevasest ülesandest. Jeesusega oli kaasas rühm noori mehi, kes jälgisid Teda austusega ning nimetasid Teda Õpetajaks. Need kaaslased jutustasid Maarjale, mida nad olid ristimise juures ja mujal näinud ja kuulnud. Jutu lõpul ütlesid nad: «Me oleme leidnud Tema, kellest Mooses on kirjutanud käsuõpetuses ja prohvetid» (Joh.1,45).

Näis, et sel ajal, kui peokülalisi kogunes, huvitas paljusid üks jututeema. Seltskonnas valitses vaoshoitud elevus. Väikestes rühmades vesteldi poolihääli ning küsivad pilgud

jälgisid Maarja Poega. Kui Maarja kuulis jüngrite tunnistust Jeesusest, rõõmustas teda kinnitus, et tema kauahellitatud lootus polnud asjatu. Oleks olnud lausa üliinimlik, kui Maarja püha rõõmuga poleks segunenud veidi emalikku uhkust. Nähes paljude inimeste Jeesusele suunatud pilke, igatses ema, et Jeesus tõendaks kokkutulnutele, et Ta on tõesti Jumalast Austatu. Ta soovis, et Jeesusel avaneks võimalus teha nende silme all imet.

Tolle aja kombe kohaselt kestis pulmapidu mitu päeva. Kaana peo lõpupoole avastati äkki, et viinavaru oli lõpul. See avastus tekitas palju segadust ja meelehärmi. Tavaliselt ei antud pidustustel viina jaopärast ning (146) selle puudumine oleks rääkinud külalislahkuse puudumisest. Noorpaari sugulasena oli Maarja aidanud pidu ettevalmistada ja nüüd pöördus ta Jeesuse poole sõnadega: «Neil ei ole viina.» Ema sõnades peitus vihje — Jeesus rahuldagu esilekerkinud vajadus. Kuid Jeesus vastas: «Mis sul on minuga asja, naine? Minu aeg ei ole veel tulnud.»

Vastus, mis meile tundub järsuna, ei kõnelnud külmusest ega ebaviisakusest. Viis, kuidas Issand kõnetas oma ema, oli Idamaa kombe kohane. Selliselt pöörduti isikute poole, kellele sooviti avaldada lugupidamist. Kristuse maise elu iga samm oli kooskõlas Tema enda poolt antud korraldusega: «Sa pead oma isa ja ema austama» (2.Ms.20,12). Ristil rippudes, siis kui Jeesus armastusega usaldas ema oma kõige armastatuma jüngri hoolde, kõnetas Jeesus teda jällegi samal viisil. Nii pulmapeol kui ristil avas Jeesuse armastav hääletoon ja pilk Tema sõnade tähenduse.

Aastaid tagasi, kui Jeesus poisikesena esmakordselt templisse läks ning Tema elutöö saladus Talle selginema hakkas, oli Ta Maarjale öelnud: «Eks te teadnud, et ma pean olema selles, mis on mu Isa oma?» (Luk.2,49). Need sõnad (147) kõlasid kogu Tema elus ja teenistuses. Kõik muu pidi jääma kõrvale siis, kui oli kõne all Tema töö — töö, mida Ta oli tulnud siia maailma teostama. Nüüd kordas Ta sama mõtet. Oli oht, et Maarja meelest andis sugulus Jeesusega talle justkui mingi õiguse mingilgi määral suunata Jeesust Tema töös. Kolmkümmend aastat oli Jeesus olnud emale armastav ja sõnakuulelik Poeg. Tema armastus ei olnud nüüd muutunud, kuid Tal oli teha oma Isa töö. Kõigekõrgema Pojana ja maailma Lunastajana ei pidanud mingid maised sidemed takistama Teda töös või mõjutama käitumises. Ta pidi saama vabalt täita Jumala tahet. See õpetus kehtib ka meie kohta. Jumala nõudmised on esmased. Ükski maine kiindumus ei peaks meie samme kõrvale viima teelt, millel Tema palub meid käia.

Kristus on langenud inimsoo ainuke lunastuslootus. Ka Maarja võis leida pääste ainult Jumala Talles. Temal ei olnud mingeid teeneid. Tema sugulus Jeesusega ei andnud talle iseenesest mingit vaimulikku eelist. Seda väljendasidki Õnnistegija sõnad. Ta tegi selge vahe, milline oli Tema kui Inimese Poja suhe ja Tema kui Jumala Poja suhe Maarjaga. Sugulusside nende vahel ei teinud Maarjat mingil määral Jeesusega võrdseks.

Sõnad: «Minu aeg ei ole veel tulnud» osutavad tõsiasjale, et Kristuse elu iga samm oli selle plaani ellu viimine, mis oli olnud olemas igavestest aegadest alates. Enne, kui Ta tuli maa peale, oli kogu see plaan, igas üksikasjas Tal teada. Kuid siis, kui Ta kõndis inimeste keskel, juhtis Teda samm-sammult Isa tahe. Ta ei kahelnud tegutseda määratud hetkel, kuid sõnakuulelikult oli Ta valmis ootama määratud aega.

Öeldes Maarjale, et Tema tund ei olnud veel tulnud, vastas Jeesus ema väljaütlemata jäänud mõttele — ootusele, mida ema kandis südames just samuti nagu kogu Iisraeli rahvas. Maarja soovis, et Jeesus ilmutaks ennast Messiana ja astuks lisraeli troonile. Kuid see aeg ei olnud veel tulnud. Jeesus oli võtnud inimese osa — mitte kuningana, vaid «valude mehena.»

Kuigi Maarja ei mõistnud täiesti Kristuse missiooni, usaldas ta Teda kõhklematult. Jeesus vastas sellele usule. Ta sooritas oma esimese imeteo selleks, et tunnustada Maarja usaldust ja tugevdada jüngrite usku. Jüngrid pidid kokku puutuma paljude suurte kiusatustega, mis nende usu proovile panid. Prohvetikuulutused olid neile (148) vastuvaidlematult tõendanud, et Jeesus on Messias. Nad ootasid, et vaimulikud juhid võtavad Ta vastu veel suurema usaldusega kui nemad. Nad kõnelesid rahvale Kristuse imelistest tegudest ja oma usaldusest Temasse, kuid preestrite ja rabide uskmatus, sügavalt juurdunud eelarvamus ning vaenulikkus Jeesuse vastu, hämmastasid neid ja valmistasid kibeda pettumuse. Issanda esimesed imeteod julgustasid jüngreid vastupanust hoolimata seisma jääma.

Heitumata Jeesuse sõnadest, ütles Maarja neile, kes teenisid lauas: «Mis Tema teile iganes ütleb, seda tehke.» Sellega tegi Maarja omapoolse osa, et valmistada teed Kristuse tööle.

Ukse kõrval seisis kuus suurt kivist anumat ning Jeesus käskis teenritel täita need veega. Anumad täideti. Siis, kui viina oli just vaja, ütles Jeesus: «Ammutage nüüd neist ja viige pidukorraldajale.» Vee asemel, millega anumad täideti, valati neist välja viin. Peoperemees ja külalised ei teadnud, et viin oli lõppenud. Maitsnud viina, mida teenrid nüüd tõid, leidis peokorraldaja selle olevat parima, mida ta kunagi oli joonud ning hoopis erineva viinast, mida oli pakutud peo algul. Ta ütles peigmehele: «Igaüks paneb enne lauale hea viina ja kui juba küllalt on joodud, siis lahjema. Sina oled hoidnud hea viina siitsaadik.»

Nii nagu inimesed andsid alguses parimat viina, hiljem lahjemat, nii annab maailm oma ande. Nauding, mida pakub maailm, võib meeldida silmale ja võluda meeli, kuid ei rahulda lõpuni. Viin muutub kibedaks, rõõm kurbuseks. Laul ja lõbu lõpeb tüdimuse ja tülgastusega. Kuid annid, mida pakub Jeesus, on alati värsked ja uued. Söömaajalt, mille Tema inimhingele korraldab, ei puudu kunagi rahuldus ja rõõm. Iga uus and suurendab saaja võimet hinnata ja kasutada Issanda õnnistust. Ta lisab armule armu. Tema tagavarad

on ammendamatud. Kui sa jääd Temasse, siis annab rikkalik and, mille sa saad täna, sulle võimaluse veel rikkalikuma anni vastuvõtmiseks homme. Jeesuse sõnad Naatanaelile näitavad, millise põhimõtte järgi kohtleb Jumal Temale ustavaid lapsi. Oma armastuse iga uue avaldusega lausub Ta vastuvõtlikule südamele: «Usud sa? Sa saad näha suuremaid asju kui need» (Joh.1,50).

Kristuse and pulmapeol oli tähendusrikas. Vesi kujutas ristimist Tema surmasse, viin — Tema vere valamist (149) maailma pattude eest. Inimkäed täitsid anumad veega, kuid ainult Kristuse sõnal oli eluandev vägi. Sama lugu on talitustega, mis osutavad Õnnistegija surmale. Ainult Kristuse väes, mis toimib usu kaudu, saab üks või teine talitus toita inimhinge.

Kristuse sõna varustas pulmalised rikkaliku anniga. Sama külluslikult pakub Ta armu selleks, et kõrvaldada inimeste üleastumised ning uuendada ja kinnitada jõudu.

Esimesel söömaajal, millest Jeesus oma jüngritega osa võttis, ulatas Ta neile karika, mis kujutas Tema lunastustööd. Viimasel õhtusöömaajal ulatas Ta karika püha talituse sisseseadmiseks, mille kaudu peab kuulutatama Tema surma niikaua «kuni Ta tuleb» (1.Kor.11,26). Issanda lahkumise pärast kurvastavaid jüngreid lohutas jällenägemistõotus: «Nüüdsest peale ma ei joo enam viinapuu viljast, kuni selle päevani, mil ma ühes teiega joon uut oma Isa riigis» (Mat.26,29).

Viin, mille Kristus pulmapeol valmistas ning viin, mille Ta andis jüngritele oma vere sümbolina, oli puhas viinamarja mahl. Sellisele viinale vihjab prohvet Jesaja, kui ta räägib värskest viinast viinamarjakobaras ning ütleb: «Ära seda riku, sest selles on õnnistus» (Jes.65,8).

Kristus ise oli Vanas Testamendis Iisraeli hoiatanud: «Viin paneb pilkama, vägijook lärmama ja ükski, keda see paneb taaruma, pole tark» (Õps.20,1). Viin, mille Tema valmistas, polnud selline. Saatan ahvatleb inimesi kasutama aineid, mis tumestavad mõistuse ja lülitavad välja vaimuliku taju, kuid Kristus õpetab meid ennast valitsema. Kogu Tema elu oli eeskuju enesesalgamisest. Selleks, et murda söögiisu võim, talus Ta meie pärast kõige karmimat katsumust. Kristus oli andnud Ristija Johannesele korralduse hoiduda viinast ja kangest joogist. Tema oli andnud sama juhtnööri kord ka Manoa naisele. Tema nimetas neetuks inimese, kes joodab alkoholiga oma kaaslast. Kristuse teod ei olnud vastuolus Tema sõnadega. Käärimata viin, mille Ta valmistas pulmakülalistele, oli tervislik ja värskendav jook. See viis maitsmismeele kooskõlla tervisliku isuga.

Kui pulmakülalised märkasid viina suurepäralisust, hakati asja uurima. Teenijatelt saadi kuulda imeteost. (150) Hetkeks oli seltskond liiga hämmastunud, et mõelda Temale,

kes oli imelise teo sooritanud. Kui Jeesust lõpuks otsima hakati, leiti, et Ta oli vaikselt, isegi jüngritelegi märkamatult, lahkunud.

Seltskonna tähelepanu pöördus jüngritele. Nüüd avanes neil soodne võimalus tunnistada oma usust Jeesusesse. Nad jutustasid kõigest, mida nad olid näinud ja kuulnud Jordani ääres. Paljude kuulajate südames lõi lõkkele lootus, et Jumal oli äratanud oma rahvale Vabastaja. Kuuldused imeteost levisid kogu ümbruskonnas ning kandusid Jeruusalemma. Uue huviga uurisid preestrid ja kirjatundjad Kristuse tulekule osutavaid prohvetikuulutusi. Neis tärkas soov tundma õppida uue Õpetaja tegevust, kes nii vähenõudlikuna rahva seas liikus.

Kristuse tegevus erines silmnähtavalt Juuda vanemate omast. Vanemad hoidsid kiivalt kinni traditsioonidest ja vormidest ning kaotasid igasuguse mõtte- ja tegevusvabaduse. Nad elasid pidevas hirmus rüvetuda. Vältimaks kokkupuudet «rüvetatuga,» hoidusid nad eemale nii paganatest kui suuremast osast oma rahvast ega püüdnudki neile kuidagi kasuks olla või nende sõprust võita. Nii ahenes mõttemaailm ja kuivas kokku eluring. Nende eeskuju julgustas egoismi ja sallimatust rahvaklasside vahel.

Jeesus osutas sügavat osavõtlikkust iga inimese suhtes. Väljendades ühtaegu suurimat lugupidamist Jumala käsu vastu, noomis Ta variseride välist vagadust ning püüdis vabastada rahvast mõttetutest määrustest. Ta püüdis purustada vaheseinu, mis lahutasid erinevaid ühiskonnaklasse, ning liita inimesed ühe perekonna liikmeiks. Osavõtt pulmapeost oli üks samm selles suunas.

Jumal oli korraldanud nii, et Ristija Johannes elas kõrbes; kaitstuna preestrite ja kirjatundjate mõju eest, sai ta seal paremini valmistuda oma eriliseks ülesandeks. Kuid Johannese elu askeetlikkus ja eraldatus ei olnud mõeldud rahvale musternäidiseks. Ka Johannes ise ei käskinud oma kuulajail vahetada elupaika. Ta palus parandada meelt ja olla Jumalale ustav seal, kus keegi elas.

Jeesus taunis igasugust enesearmastust, kuid oma loomult oli Ta seltsiv. Ta tundis rõõmu kõigi inimeste lahkusest, külastas (151) rikaste ja vaeste, haritute, ja hariduseta inimeste kodusid ning püüdis tõsta nende mõtted igapäevaelu probleemidelt asjadele, mis on vaimulikud ja igavesed. Ta ei kiitnud heaks mingisugust liiderlikkust. Tema käitumist ei tumestanud kergemeelsuse varjud, ometi tundis Ta rõõmu süütust õnnest ning tunnustas oma osavõtuga seltskondlikke kokkutulekuid. Juutide pulmapidu oli suurepärane sündmus ja Inimese Poeg jagas seda rõõmu. Osaledes pulmapeol, austas Jeesus abielu kui jumalikku korraldust.

Nii Vanas kui Uues Testamendis kasutatakse abielusuhet ka kujundina õrnast ja pühast sidemest, mis valitseb Kristuse ja Tema rahva vahel. Jeesuse jaoks kõneles pulmapeo rõõm sellegi päeva rõõmust, mil Ta viib oma pruudi koju, Isa majja, ning

lunastatud koos Lunastajaga istuvad Talle pulmalauda. Ta ütles: «Nagu peigmees tunneb rõõmu pruudist, nõnda tunneb su Jumal rõõmu sinust.» «Sinust ei kõnelda enam kui «hüljatust» ... vaid sind hüütakse «minu armsam» ... sest Jehoova armastab sind.» «Ta rõõmustab sinu pärast üpris väga ja uuendab oma armastust, Ta tunneb hõisates sinust rõõmu» (Jes.62,5.4; Sf.3,17). Apostel Johannes kirjeldas nägemuses nähtut nii: «Ma kuulsin otsekui hulga rahva häält ja otsekui suurte vete kohinat ja otsekui kange pikse müristamist, ütlevat: «Halleluuja! Sest Issand, meie kõikväeline Jumal, on võtnud kuningliku valitsuse oma kätte! Rõõmustagem ja hõisakem ning andkem Temale austust! Sest Talle pulmad on tulnud ja Tema naine on ennast valmistanud!» «Õndsad on need, kes Talle pulma õhtusöömaajale on kutsutud!» (Ilm.19,6.7.9).

Jeesus nägi igas inimeses isikut, kelleni pidi jõudma kutse tulla Tema kuningriiki. Ta jõudis inimsüdameteni, kuna Ta liikus heasoovlikult inimeste keskel. Ta otsis neid tänavailt, koduringist, paatidest, sünagoogidest, järve kallastel ning pulmapeolt. Ta kõnetas neid igapäevase töö juures ja ilmutas huvi nende argitegemiste vastu. Ta õpetas neid nende koduseinte vahel ning jagas nii tervele perekonnale jumalikku mõju. Tema sügav isiklik kaasaelamine võitis südameid. Sageli läks Ta mägedesse, et seal üksi palvetada, kuid selline üksiolek oli vajalik aktiivseks tegutsemiseks inimeste seas. Nendelt palvehetkedelt pöördus Ta uue jõuga rahva sekka, et tervendada haigeid, õpetada teadmatuses olijaid ning purustada Saatana vangide köidikuid.

(152) Jeesus õpetas jüngreid isikliku eeskuju ja mõjuga. Istudes nende keskel mäeveerul ja merekaldal või kõndides ühist teed, kõneles Ta neile Jumala riigist. Ta ei jutlustanud nii, nagu jutlustatakse tänapäeval. Kõikjal, kus leidus avatud südameid, juhtis Ta kuulajate tähelepanu jumalikule pääseteele. Ta ei käskinud jüngritel teha seda või teist, vaid ütles: «Järgige mind.» Tehes retki maakohtadesse või linnadesse, võttis Ta nad endaga kaasa, et nad näeksid, kuidas Ta rahvast õpetas. Ta ühendas nende huvid oma huviga ning nad hakkasid töötama koos Temaga.

Kõik, kes kuulutavad Kristuse sõna ning on vastu võtnud Tema armuevangeeliumi, peaksid juhinduma Jeesuse eeskujust, kes arvestas inimeste huvidega. Me ei tohi loobuda seltskondlikust lävimisest. Me ei peaks eralduma teistest. Selleks, et jõuda kõikide ühiskonnaklassideni, tuleb meil kohtuda inimestega seal, kus nad on. Haruharva otsivad nemad üles meid. Jumalik tõde ei puuduta inimsüdant üksnes siis, kui seda jutlustatakse kõnepuldist. Üks tööpõld, mis võib näida silmapaistmatum, on vähemalt sama paljutõotav. See asub lihtsate inimeste kodus ning rikaste elamuis, külalislahke laua ääres ja seal, kus kogunetakse selleks, et ühiselt puhtast rõõmust osa saada.

Kristuse jüngritena ei tohi me seltsida maailmaga naudingujanust, ühinedes nendega meeletuses. Sellised kontaktid toovad ainult õnnetust. Me ei või kunagi oma sõnade või tegude, vaikimise või kohalviibimisega heaks kiita pattu, kuid meil tuleb minna koos

Jeesusega kõikjale ning jagada teistega Lunastaja au. Need, kes püüavad peita oma usku kaitsemüüride vahele, kaotavad suurepärased võimalused head teha. Seltskondliku suhtlemise kaudu leiab kristlus tee maailma. Igaüks, kes on võtnud vastu jumaliku valguse, peab valgustama nende rada, kes ei tunne Eluvalgust.

Me kõik peame saama Jeesuse tunnistajateks. Seltskondlik lävimine peab Kristuse Vaimu läbi muutuma selliseks, et selle abil võidetakse inimesi Kristusele. Näidakem maailmale, et me ei pea lugu ainult oma eesõigusest, vaid et me soovime teistega jagada eesõigusi ja õnnistusi. Nähku nad, et meie usk ei tee meid osavõtmatuiks või norivaiks. Kõik, kes tunnistavad, et nad on leidnud Kristuse, tegutsegu inimeste heaks nii nagu Tema.

Me ei peaks jätma maailmale iialgi väärmuljet, et kristlased on sünged ja õnnetud inimesed. Kui meie silmad on suunatud Jeesusele, (153) näeme me kaastundlikku Lunastajat. Tema pilgu sära heidab valgust meie teele. Kõikjal, kus valitseb Tema Vaim, valitseb rahu. Ühtlasi valitseb seal rõõm, mille tagab kindel usaldus Jumalasse.

Kristus tunneb rahuldust oma järelkäijatest siis, kui paistab välja, et nad on jumaliku olemuse osalised, kuigi nad on inimesed. Nad ei ole raidkujud, vaid elavad inimesed. Kui jumaliku armu värskendav kaste langeb nende südamesse, hakkavad sillerdama Õiguse Päikese kiired. Need kiired peegelduvad neilt teistele tegudes, mis kõnelevad Kristuse armastusest.

16. Peatükk Oma Templis

Joh.2,12-22

«Pärast läks Ta alla Kapernauma, Tema ja Tema ema ja Ta vennad ning Ta jüngrid; ja sinna nad ei jäänud kauaks ajaks. Ja juutide paasapühad olid ligidal. Ja Jeesus läks üles Jeruusalemma.»

Teekonnal ühines Jeesus suure salkkonna inimestega, kes olid teel pealinna. Jeesus ei olnud senini avalikustanud oma missiooni ja seepärast võis Ta veel märkamatult rahvahulka sulada. Sellistel rännakutel kõneldi tihti Messia tulekust, mille Johannese kuulutus oli päevakorda tõstnud. Põleva vaimustusega kõneldi rahvusliku suuruse lootusest. Jeesus teadis, et see lootus valmistab pettumuse, sest Pühakiri kõneles Messiast teisiti. Tõsise pühendumisega seletas Ta prohvetikuulutusi ja püüdis innustada inimesi Jumala Sõna põhjalikumale uurimisele.

Juuda juhid olid öelnud rahvale, et Jeruusalemm on paik, kus õpetatakse neid Jumalat teenima. Paasapühade nädalaks kogunes sinna suur hulk rahvast Palestiina kõikidest osadest ja kaugematestki maadest. Kirev rahvahulk täitis templi õued. Paljud polnud saanud kaasa tuua ohvriloomi, mida tuli (155) ohverdada sümbolina suurest Ohvrist. Selliseid inimesi silmas pidades toodi templi eesõue müügiks loomi. Siia kogunes igast seisusest inimesi, et neid osta. Samas vahetati võõramaiseid rahaühikuid templiraha vastu.

Iga juut pidi igal aastal maksma pool seeklit «hinge eest lunaraha.» Selliselt kogunenud raha kasutati templi ülalpidamiseks (2.Ms.30,12-16). Peale selle toodi vabatahtlike annetustena templi varakambrisse suuri summasid. Teiste maade raha kästi vahetada müntide vastu, mida nimetati templi seekliteks. Raha vahetamine ahvatles pettusele ja väljapressimisele ning oli muudetud ebaausaks tehinguks ja preestrite tuluallikaks.

Kaupmehed nõudsid loomade eest väga kõrget hinda. Nad jagasid oma kasud preestrite ja vanematega, kes selliselt rahva arvel rikastusid. Jumalateenistusele saabujaid oli õpetatud uskuma, et ohvreid mitte tuua tähendas kõrvaldada lastelt ja maatükilt Jumala õnnistus. Sellise sisendusega tagati loomade kõrge hind, sest inimesed, kes olid rännanud maha nii pika maa, ei tahtnud pöörduda koju tagasi ilma ohvrit toomata.

Paasapühade ajal ohverdati palju loomi ning kauplemine templis oli väga elav. Selline melu meenutas pigem loomaturgu kui Jumala püha templit. Häälekas tingimine, veiste ammumine, lammaste määgimine ja tuvide kudrutamine segunes müntide kõlina ja vihase vaidlemisega. Lärm oli nii suur, et häiris jumalateenistusest osavõtjaid ja lämmatas sõnad, millega pöörduti Kõigekõrgema poole. Juudid olid väga uhked oma vagaduse üle. Nad tundsid rõõmu oma templist ning pidasid templit häbistavaid sõnu

pühaduse teotamiseks. Nad olid väga ranged templiga seotud kombetalitustes, kuid ahnus oli võitnud pedantsuse. Vaevalt nad isegi tundsid, kui kaugele nad olid kaldunud Jumala poolt algselt sisse seatud templiteenistuse mõttest.

Kui Jehoova laskus Siinai mäele, pühitses seda paika Tema kohalolek. Moosesel kästi märkida piir ümber mäe, et säilitada paiga pühadus. (156) Hääl hoiatas: «Hoiduge mäele üles minemast ja selle jalamit puudutamast. Igaüht, kes mäge puudutab, karistatakse surmaga. Kellegi käsi ei tohi seda puudutada, vaid ta visatagu kividega surnuks või lastagu maha, olgu lojus või inimene, ta ei tohi jääda elama» (2.Ms.19,12.13). Nii õpetas Jumal pidama pühaks iga paika, kus ilmnes Tema eriline lähedus. Jumala templi territoorium pidanuks olema püha, kuid kasuahnuses olid juudid selle silmist kaotanud.

Jumala esindajatena oleksid preestrid ja vanemad pidanud vältima templi õue väärkasutamist. (157) Nad oleksid pidanud näitama rahvale aususe ja kaastunde eeskuju. Omakasu jahtimise asemel oleksid nad pidanud arvestama Jumalat kummardama tulnud inimeste südamevajadusi ja abistama neid, kellel polnud võimalik osta nõutud ohvreid. Kuid nad ei teinud seda. Ahnus oli kalgistanud nende südame.

Nendele pühalikele jumalateenistustele kogunes ka invaliide, puudustkannatavaid ja ahastuses olevaid inimesi. Tuli pimedaid, vigaseid, kurte. Mõningad toodi kohale kanderaamil. Paljud olid liiga vaesed, et osta tagasihoidlikuimgi ohver Jumalale; veelgi enam — liiga vaesed, et osta toitu, millega kustutada oma nälga. Neid inimesi masendasid preestrite kõned. Preestrid kiitlesid oma pühadusest. Nad pidasid endid rahva ülevaatajateks, kuid neil puudus kaastunne ja halastus. Vaesed, haiged ja surijad anusid neilt asjatult abi.

Kui Jeesus saabus templisse, märkas Ta kõike. Ta nägi ülekohtuseid äritehinguid. Ta nägi vaeste ahastust, kes mõtlesid, et ilma ohvri verd valamata ei toimunud nende pattude andestamist. Püha õu oli tohutu laat.

Kristus mõistis, et midagi peab ette võtma. Rahvalt nõuti tseremooniate täitmist, kuid polnud selgitatud nende tähendust. Jumalat kummardama tulnud inimesed tõid ohvreid, mõistmata, et need kujutasid ainsat tõelist Ohvrit. Nende keskel seisis tundmatuna Tema, kellele kogu see jumalateenistus osutas. Tema oli andnud ohvriteenistust puudutavad juhtnöörid. Tema mõistis nende võrdkujude tähendust ja nägi, et neid moonutati ja mõisteti vääriti. Vaimulikkus oli teenistusest täiesti kadumas. Mitte miski ei sidunud preestreid ja rahvavanemaid Jumalaga. Kristus soovis rajada hoopis teistsugust teenistust.

Läbitungiv pilk silmis, seisab Kristus templi trepil ja vaatab enda ees toimuvat. Tema prohvetlik pilk haarab tulevikku, mitte ainult aastaid, vaid sajandeid ja

aastatuhandeid. Ta näeb, kuidas preestrid ja kirjatundjad röövivad rahvalt nende õigused ja salgavad evangeeliumi vaeste eest. Ta näeb, kuidas Jumala armastust patuste eest varjatakse ning Tema arm kaubaartikliks muudetakse. Kristuse näost peegeldub õiglane pahameel, väärikus ja vägi. Rahva tähelepanu suundub Temale. Ebaausate ärimeeste silmad (158) saavad otsekui naelutatud Tema näkku. Nad ei suuda rebida pilku Temalt. Nad tunnevad, et see mees loeb nende sisimaid mõtteid ja teab nende salategusid. Mõned püüavad katta nägu, justkui oleksid nende kurjad teod selle läbitungiva silmapaari jaoks kirjutatud nende otsaette.

Lärm vakatab. Kauplemine ja tingimine vaibub. Vaikus muutub pinevaks. Hirm haarab koosolijaid. Näib, nagu seisaksid nad Jumala kohtu ees, et kosta oma tegude eest. Vaadates Kristusele, näevad nad jumalikkust välgatamas läbi inimlikkuse. Nende ees seisab Taeva Valitseja nii nagu kohtunik viimsel päeval — tõsi küll, ilma selle auta, mis Teda siis ümbritseb, kuid sama väega näha läbi igat inimest. Aukartustäratav väärikus eristab Teda teistest ning jumalik valgus helgib Ta näol. Ta avab suu ja Tema selge, helisev hääl — sama hääl, mis kuulutas Siinai mäelt käsuõpetuse, millest preestrid ja vanemad nüüd üle astuvad — kaigub templi võlvide all: «Viige need siit ära. Ärge tehke minu Isa koda kaubakojaks.»

Aeglaselt trepist alla astudes ja neid paelu, mida Ta templiõuelt üles on korjanud, piitsana pea kohale tõstes, käsib Ta kaubitseval seltskonnal templi õuelt lahkuda. Tuliduse ja tõsidusega, mida Ta kunagi varem pole avaldanud, lükkab Ta ümber rahavahetajate lauad. Mündid veerevad kõlisedes marmorsillutisele. Mitte keegi ei osuta vastupanu. Mitte keegi ei julge kummarduda, et ebaausalt kogutud raha üles korjata. Jeesus ei löö neid piitsaga, kuid Tema käes näib tavaline nöörikimp kohutavam kui leegitsev mõõk. Templiteenrid, hangeldavad preestrid, rahavahetajad ja karjaga kaubitsejad sööstavad koos lammaste ja veistega kohalt ainsa mõttega — põgened Tema hukkamõistvast lähedusest.

Paanika haarab rahvahulga, kes tunnetab Temas jumalikku väge. Sadadelt kahvatunud huultelt vallandub õudushüüd. Isegi jüngrid värisevad. Jeesuse sõnad ja käitumine on nii erinev Tema tavalisest käitumisest, ja see tekitab neis hirmu. Neile meenub, et Tema kohta on kirjutatud: «Püha viha Su koja pärast on mind ära söönud» (Ps.69,10). Käratsev rahvahulk eemaldub Jumala templist. Templi õu on tühjenenud pühadustteotavast kaubitsemisest ning sügav vaikus haarab äsjase laadapaiga. (161) Issanda kohalolek, mis muiste pühitses mäe, pühitseb nüüd templi, mis on ehitatud Tema auks.

Templi puhastamisega näitas Jeesus ennast Messiana ning alustas avalikku tegevust. Tempel, mis oli ehitatud kojaks Jumalale, pidi olema eeskujuks Iisraelile ja kogu maailmale. Jumal on alati soovinud, et iga loodud olevus — nii hiilgav ja patuta seerav,

kui ka iga inimene oleks templiks, kus saaks elada Looja. Patu tõttu lakkas inimkond olemast Jumala tempel. Kurjuse poolt pimestatud ja rüvetatud inimsüda ei peegeldanud enam Jumala au. Kuid Jumala Poja lihakssaamisega täitus Taeva eesmärk. Jumal elab inimeses ning päästva armu läbi muutub inimsüda jälle Tema templiks. Jumal soovis, et Jeruusalemma tempel meenutaks pidevalt seda kõrget taset, mida võib saavutada iga inimene. Kuid juudid polnud mõistnud selle hoone tähendust, mille üle nad uhked olid. Nad ei andnud end templiks Jumala Vaimule. Jeruusalemma templiõu, mis oli täis kõlvatu kaubitsemise lärmi, kujutas liigagi ilmekalt südametemplit, mida rüvetasid meelelised kired ja ebapühad mõtted. Puhastanud templi maisest ostust-müügist, osutas Jeesus, et Tema missiooniks oli puhastada süda patu rikutusest — maisetest soovidest, isekatest himudest, hingelaostavatest harjumustest. «Ja äkitselt tuleb oma templi juurde Issand, keda te otsite ja lepingu Ingel, keda te igatsete! Vaata, Ta tuleb, ütleb vägede Jehoova! Aga kes suudab taluda Tema tulekupäeva? Ja kes jääb püsima Tema ilmudes? Sest Tema on nagu sulataja tuli ja nagu vanutajate leelis! Ja Ta istub, sulatab ja puhastab hõbedat, Ta puhastab Leevi poegi ja selitab neid nagu kulda ja hõbedat» (Mal.3,1-3).

«Eks te tea, et te olete Jumala tempel ja et Jumala Vaim elab teie sees? Kui keegi rikub Jumala templi, siis Jumal rikub tema, sest Jumala tempel on püha ja seesama olete teie» (1.Kor.3,16.17). Mitte ükski inimene ei saa omal jõul peletada eemale kurjuse jõude, mis tahavad elada ta südames. Ainult Kristus võib puhastada hingetempli. Kuid Ta ei tungi vägisi sisse. Ta ütleb: «Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan: kui keegi minu häält kuuleb ja ukse avab, selle juurde ma lähen sisse» (Ilm.3,20). Ta ei tule üheks päevaks, vaid Ta ütleb: «Ma elan nende sees ja käin ja olen nende Jumal ja nad peavad (162) olema mu rahvas!» «Kes halastab jälle meie peale, peseb ära meie süüteod? Sina heidad kõik meie patud mere sügavustesse!» (2.Kor.6,16; Mik.7,19). Tema lähedus puhastab ja pühitseb hinge nii, et inimene saab olla «Jumala eluasemeks Vaimus» (Ef.2,21.22).

Kabuhirmus olid preestrid ja vanemad põgenenud templi õuest läbitungiva pilgu eest. Põgenemisel kohtasid nad templisse minejaid ning hoiatasid neid. Kristus saatis pilguga põgenevaid mehi, tundes sügavat kaastunnet sellepärast, et nad olid hirmu täis ega teadnudki, mida tähendas tõeline Jumala teenimine. See episood kujutas tabavalt kogu Juuda rahva laialipillutamist nende kurjuse ja meeltparandamatuse pärast.

Miks preestrid põgenesid templist? Miks nad ei jäänud paigale? Neid sundis lahkuma puusepa Poeg, maise seisuse ja võimuta vaene Galilealane. Miks nad ei hakanud Talle vastu? Miks nad jätsid maha ebaõiglaselt hangitud sissetulekud ja põgenesid lihtsa Mehe käsu peale?

Kristus kõneles kuninga autoriteediga; Tema välimuses ja hääletoonis oli midagi, millele nad ei suutnud vastu panna. Tema sõnade mõjul tundsid nad selgesti, et nad olid

silmakirjatsejad ja röövlid. Kui jumalikkus sähvatas läbi inimlikkuse, nägid nad Kristuse näol püha viha ja mõistsid Tema sõnade tähendust. Nad tundsid end igavese Kohtumõistja palge ees, kus langetatakse kohtuotsus selleks korraks ja igaveseks. Toimunu veenis neid, et Kristus oli prohvet ning paljud uskusid, et Tema ongi Messias. Püha Vaim tuletas neile meelde Kristuse kohta käivaid prohvetikuulutusi.

Kuid nad ei tahtnud kahetseda. Nad mõistsid, et Kristus tundis kaasa vaestele. Nad teadsid, et rahvaga suheldes olid nad süüdi väljapressimises. Nad vihkasid Kristust, sest Ta luges nende mõtteid. Tema avalik noomitus puudutas nende uhkust. Tema kasvav mõju rahva seas tegi nad kadedaks. Nad otsustasid nõuda aru, mis õigusega oli Ta nad minema kihutanud; kes oli Talle selleks voli andnud?

Aeglaselt ja mõtlikult, kuid vihaga südames, pöördusid nad tagasi templisse. Milline muudatus oli vahepeal toimunud. (163) Vaesed olid jäänud neist templisse. Nüüd vaatasid nad ainiti Jeesust, kelle näol säras armastus ja kaastunne. Pisarsilmil ütles Ta rahu igatsevatele hingedele: «Ärge kartke, mina päästan teid ja teie austate mind. Selleks olen ma tulnud maailma!»

Rahvas tungles Kristuse ümber, härdalt paludes: «Õpetaja, õnnista mind!» Tema kõrv tabas iga soovi. Õrna, emalikku kaastunnet ületava hellusega kummardus Ta iga kannatava inimolevuse poole. Kõigile jätkus tähelepanu. Kõik said terveks haigusest. Tummade huuled avanesid kiituseks, pimedad silmitsesid oma Arsti palet. Kannatajate südant täitis rõõm.

Preestrid ja templiteenrid nägid seda suurt tööd, millest kõnelesid nende kõrvu kostvad hääled. Rahvas jutustas kannatustest, pettumust valmistanud lootustest, piinavatest päevadest ja unetutest öödest. Just siis, kui viimane lootussäde näis kustuvat, tegi Kristus nad terveks. Koorem oli nii raske, ütles keegi, kuid ma leidsin Aitaja! Tema on Jumal Kristus ja ma tahan pühendada oma elu Tema teenimisele. Vanemad ütlesid oma lastele: Tema on päästnud teie elu, kiitke Teda hõisates! Laste ja noorte, isade ja emade, sõprade ja pealtvaatajate hääled ühinesid tänus ja kiituses. Lootus ja rõõm täitis südameid. Rahu tuli hinge. Nad pöördusid tagasi koju, kuulutades kõikjal Jeesuse võrratut armastust.

Need, keda Ta oli tervendanud, ei ühinenud Kristuse ristilöömisel käratseva rahvahulgaga, kes hüüdis: «Löö risti, löö Ta risti!» Nad tundsid Jeesusele kaasa, sest nad olid kogenud Tema kaastunnet ja imelist väge. Nad teadsid, et Ta on nende Päästja, sest Ta oli andnud neile kehalise ja hingelise tervise. Kui nad kuulsid apostlite kaudu Jumala sõna, tungis see neile südamesse ja tõi arusaamise. Neist said Jumala armu esindajad, Tema õnnistuse tööriistad.

Veidi aja pärast kogunes templi õuest põgenenud rahvamurd taas kokku. Põgenejad olid osaliselt toibunud paanikast, kuid nende nägu väljendas ebalust ja hirmu. Nad jälgisid hämmeldusega Jeesuse tegevust, olles veendunud selles, et Temas täitusid Messia kohta käivad prohvetikuulutused. Templi pühaduse teotamises olid suures osas süüdi preestrid. (164) Nende eestvedamisel oli templiõu muutunud turuplatsiks. Rahva osa selles oli väike. Jeesuse jumalik vägi avaldas rahvale mõju, kuid preestrite ja vanemate mõju oli neile olulisem. Nad pidasid Kristuse tegu üheks väljaastumiseks ja kahtlesid Tema õiguses vahele segada sellele, mida lubasid templivõimud. Nad olid solvunud, et nende kauplemist oli segatud ning nad lämmatasid Püha Vaimu märguande.

Just preestrid ja vanemad oleksid pidanud nägema Jeesuses Jumala Võitut, sest nende käes olid Tema tööst kõnelevad pühad kirjarullid. Nad mõistsid, et templi puhastamisel avaldus enam kui inimese vägi. Kuigi nad vihkasid Jeesust, ei suutnud nad vabaneda mõttest, et Tema võis olla prohvet, kelle Jumal oli läkitanud templi pühadust taastama. See hirm pani nad Talt aupaklikult küsima: «Mis tunnustähte Sa näitad meile, et Sa seda teed?»

Jeesus oli andnud neile tunnustähe. Valgus, mis välgatas nende südames ja äsjatehtud teod, mida pidi tegema Messias, olid veenvad tõendid Tema olemusest. Seepärast vastas Jeesus neile nüüd tähendamissõnaga, näidates, et Ta mõistis nende pahatahtlikkust ja nägi, kuhu see nad lõpuks viib. «Lammutage see tempel,» ütles Ta, «ma püstitan selle kolme päevaga.»

Nendes sõnades peitus kahekordne mõte. Jeesus vihjas nii juutide templi ja teenistuse hävitamisele kui ka oma surmale — Tema ihutempli hävitamisele. Nad olid seda juba plaanitsenud. Kui preestrid ja vanemad pöördusid tagasi templisse, mõlkus neil mõttes kavatsus Jeesus tappa, et tülitekitajast vabaneda. Ometi ei mõistnud nad sel hetkel, et Jeesus paljastas nende kavatsuse. Nad lugesid Tema sõnadest välja ainult Jeruusalemma templi kohta käiva ning hüüdsid nördinult: «Seda templit on ehitatud nelikümmend ja kuus aastat ja Sina püstitad selle kolme päevaga?» Järsku tundus neile, et neil oli täielik õigus Jeesuses kahelda; nad said julgust otsusele Ta hüljata.

Kristus ei mõelnudki, et uskmatud juudid või isegi Tema jüngrid, oleksid sel hetkel Tema sõnu mõistnud. Ta teadis, et vaenlased kasutavad neid vääriti ja pööravad Tema vastu. Ta teadis, et ülekuulamise ajal tuuakse need ette süüdistusena ja Kolgatal paisatakse Talle näkku mõnitusena. Kui Jeesus oleks neid sõnu sel hetkel seletanud, oleksid jüngrid Tema kannatustest kuulnud ja (165) kurvastanud — ent nad poleks olnud seda veel võimelised taluma. Seletus oleks enneaegselt paljastanud juutidele ka nende eelarvamuse ja uskmatuse tulemuse; nende poolt valitud tee viis Jeesuse tapmiseni.

Kristus lausus need sõnad nende pärast, kes pidid hakkama Temasse uskuma. Ta teadis, et öeldut tuletatakse meelde. Paasapühal lausutuna pidid need kanduma tuhandete

kõrvu ja saama kantud üle kogu maailma. Öeldu tähendus pidi selginema paljudele alles pärast Tema surnuist üles tõusmist, ning olema veenvaks tõendiks Tema jumalikkusest.

Vaimuliku pimeduse tõttu ei mõistnud Jeesuse jüngridki sageli Tema õpetusi. Paljud õpetused selginesid hilisemate sündmuste kaudu. Siis, kui Teda enam nende kõrval polnud, pakkusid Tema sõnad neile ometi tuge.

Jeruusalemma templi kohta käivana oli Õnnistegija sõnadel: «Lammutage see tempel ja ma püstitan selle kolme päevaga!» sügavam tähendus, kui kuulajad mõistsid. Kristus oli templi alus ja selle sisu. Seal toimuvad jumalateenistused kujutasid Jumala Poja ohvrit. Preestriseisus oli sisse seatud selleks, et esitada Kristuse vahendustööd. Terve ohvriteenistuse süsteem kõneles maailma lunastamisest Õnnistegija surma kaudu. Ohvrite toomine pidi muutuma mõttetuks niipea, kui tõdeneb see, millele need olid osutanud.

Kuna kogu tseremoniaalsüsteem osutas Kristusele, ei omanud see lahus Temast mingit väärtust. Kui juudid Kristuse lõplikult sellega hülgasid, et nad Ta surma mõistsid, hülgasid nad tegelikult ka templi ja selle teenistuse. Siis kadus templilt pühadus ning otsustati selle häving. Sellest päevast alates oli ohvrite toomine ja sellega seotud teenistus mõttetu. Nii nagu Kaini ohver, nii ei väljendanud ka templis sellest hetkest peale toodud ohvrid enam usku Õnnistegijasse. Surmates Kristuse, hävitasid juudid tegelikult ise templi. Kristuse ristilöömise ajal kärises templi vahetekk ülalt alla pooleks, näidates kujukalt, et lõplik ohver oli nüüd toodud ja ohvriteenistussüsteem igaveseks lõppenud.

«Ma püstitan selle kolme päevaga.» Õnnistegija surma korral näisid pimeduse väed juubeldavat võidu üle. Kuid Joosepi avanenud hauakambrist astus hoopis Jeesus välja võitjana. «Ta riisus ülemustelt ja võimudelt relvad ning tegi nad avaliku pilke alusteks, võidutsedes nende üle» (Kol.2,15). Oma surma ja ülestõusmisega (166) sai Ta «pühamu ja tõelise telgi Ametitalitajaks, mille on ehitanud Jumal ja mitte inimene» (Heb.8,2). Inimesed püstitasid pühamu, inimesed ehitasid templi, kuid taevas asuvat pühamut, millest maine oli miniatuur, ei olnud ehitanud inimkäsi. «Vaata, üks mees, nimega Võsu, ... ehitab üles Jehoova templi ... ja Temale saab osaks kuninglik au, Ta istub ja valitseb Jehoova aujärjel ja seal on preester oma aujärjel» (Sak.6,12.13).

Ohvriteenistus, mis oli osutanud Kristusele, lõppes, sest inimeste tähelepanu pöörati maailma pattude pärast toodud tõelisele Ohvrile. Maise preestri vahendus lakkas, kuid me vaatame Jeesusele, uue lepingu Vahemehele, ning piserdamisverele, «mis räägib paremini kui Aabeli veri.» «Tee pühasse paika ei ole avatud, niikaua kui esimene telk veel on olemas, ... aga Kristus, kui Tema tuli taevaste heade andide Ülempreestrina, suurema ja täielikuma telgiga, mis ei ole kätega tehtud, ... iseenese verega, läks ükskord sinna pühasse paika ning saavutas igavese lunastuse» (Heb.12,24.9.8.12).

«Sellepärast võib Ta ka täielikult päästa need, kes tulevad Tema läbi Jumala juurde, elades aina selleks, et kosta nende eest» (Heb.7,25). Kuigi teenistus kandus maisest templist üle taevasesse, kuigi pühamu ja meie suur Ülempreester jäid inimlikust nägemisulatusest välja, ei tähendanud see jüngritele kaotust. Jeesuse järelkäijad ei pea tundma osaduse katkemist ega väe vähenemist sellepärast, et Õnnistegijat ei ole maa peal. Teenides taevases pühamus, on Jeesus oma Vaimu läbi ikkagi maapealse koguduse Preester. Ta on füüsilisele silmale nähtamatu, kuid Tema lahkumisel antud tõotus on täitunud: «Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma ajastu otsani» (Mat.28,20).

«Et meil on nüüd suur Ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, ... siis pidagem kinni tunnistusest! Sest meil pole niisugune Ülempreester, kellel ei ole kaastundmust meie nõtrustega, vaid kes kõiges on kiusatud nagu meiegi, siiski ilma patuta. Läki siis julgusega armuaujärje ette, et me saaksime halastust ja leiaksime armu oma abiks õigeks ajaks» (Heb.4,14-16).

17. Peatükk Nikodeemus

Joh.3,1-17

Nikodeemus oli juutide silmis austatud. Tal oli hea haridus ja erakordsed talendid ning ta oli Rahvusliku Nõukogu lugupeetud liige. Nii nagu teisi, nii olid ka teda Jeesuse õpetused sügavalt liigutanud. Ehkki Nikodeemus oli rikas, haritud ja lugupeetud, kütkestas teda mingil seletamatul moel alandlik Naatsaretlane. Jeesuse sõnad äratasid temas soovi kõneldud tõdede kohta rohkem teada saada.

Kristuse poolt Tema meelevalla ilmutamine templi puhastamisel oli süüdanud preestrite ja ülemate otsese viha. Nad kartsid selle Võõra mõju. Neid ärritas lihtsa Galilealase selline julgus. Nad otsustasid teha lõpu Tema tegevusele. Kuid kõik polnud ühtemeelt. Mõned kartsid tõsta kätt Mehe vastu, keda nii ilmselt näis juhtivat Püha Vaim. Nad tuletasid meelde, kuidas esiisad olid tapnud prohvetid, kes noomisid Iisraeli juhtide patte. Nad teadsid, et Juuda rahva langemine võõra võimu alla oli Jumala manitsuste hülgamise tagajärg. Nad kartsid, et Jeesusega samamoodi toimides astuvad preestrid isade jälgedesse ja toovad rahva peale uusi õnnetusi. Nikodeemuski mõtles nii. (168) Ühel Suurkohtu istungil, kus arutati Jeesuse-vastast vandenõu, manitses Nikodeemus teisi ettevaatlikkusele ja äraootamisele. Ta rõhutas, et juhul kui Jeesuse volitus on tõesti Jumalast, on ohtlik jätta tähelepanuta Tema hoiatused. Preestrid ei julgenud seda nõuannet arvestamata jätta ja mõni aeg ei võtnud Suurkohus Jeesuse suhtes midagi ette.

Sellest ajast alates, kui Nikodeemus oli kuulnud Jeesust, oli ta innukalt uurinud Messia kohta käivaid prohvetikuulutusi. Mida rohkem ta uuris, seda enam süvenes veendumus, et Tema oligi see, kes pidi tulema. Nikodeemustki oli kurvastanud templi rüvetamine. Nüüd oli ta näinud pealt, kuidas Jeesus ajas välja ostjad ja müüjad; ta jälgis jumaliku väe imelist avaldumist; ta nägi Õnnistegijat vestlemas vaestega ja tervistamas haigeid; ta nägi õnnetute säravaid pilke ja kuulis tänusõnu ning ta ei saanud kahelda, et Jeesus Naatsaretist oli Jumalast Läkitatu.

Ta soovis väga Jeesusega kõnelda, kuid kartis kohtuda Temaga avalikult. Juuda ülemana tundis ta alandavana näidata avalikult oma poolehoidu nii vähetuntud Õpetajale. Kui tema külaskäigust oleks kuulnud Sünedrion, oleks ta tõmmanud enesele nende põlguse ja hukkamõistu. Ta otsustas kohtuda Jeesusega salaja. Vabandanud end, et ta ei saa anda teistele eeskuju, uuris ta välja Jeesuse puhkepaiga Õlimäel, ning oodanud, kuni linn oli unne suikunud, läks Teda otsima.

Jeesusele liginedes tundis Nikodeemus end kummaliselt ujedalt. Ta püüdis peita ebalust väärika ja rahuliku ilme taha. «Õpetaja,» ütles ta, «me teame, et Sa Jumalalt oled tulnud Õpetajaks, sest keegi ei või teha neid imetähti, mida Sina teed, kui Jumal ei ole temaga!» Märkides ära Kristuse võrratut õpetajatalenti ja Tema võimet teha imesid, lootis

Nikodeemus saada kergemini jutuotsale. Tema sõnad olid mõeldud usalduse väljendamiseks, tegelikult aga väljendasid usaldamatust. Nikodeemus ei nimetanud Jeesust Messiaks, vaid ainult Jumalast saadetud Õpetajaks.

Selle asemel, et pöörata tähelepanu lausutud tervitusele, suunas Jeesus silmad rääkijale, otsekui lugedes sisimat. Ääretu tarkus nägi enda ees tõeotsijat. Jeesus teadis selle külastuse eesmärki ja soovides süvendada veendumust, mis kuulajas oli juba tärganud, läks Ta kohe asja juurde. Ta ütles pühalikult, kuid sõbralikult: «Tõesti, tõesti ma ütlen sulle, kui keegi ei sünni ülevalt, ei või ta Jumala riiki näha» (Joh.3,3).

(171) Nikodeemus oli tulnud Issanda juurde selleks, et Temaga arutleda, kuid Jeesus tõi esile tõe põhialuse. Ta ütles Nikodeemusele: «Sa ei vaja teoreetilisi teadmisi, vaid vaimulikku uuestisündi. Sul ei ole vaja rahuldada uudishimu, vaid omada uut südant. Enne kui sa võid hakata hindama taevaseid asju, tuleb sul saada uus elu ülalt. Kuni ei ole toimunud see muudatus ja kõik pole saanud uueks, ei ole sinu jaoks mingit kasu sellest, kui me arutleme minu autoriteedi või missiooni üle.»

Nikodeemus oli kuulnud Ristija Johannese jutlust meeleparandusest ja ristimisest — jutlust, mis palus rahvast otsida Teda, kes ristib Püha Vaimuga. Nikodeemus tunnetas, et juutidel jäi palju puudu vaimulikkusest; nad olid suuresti välise vormi ja ilmaliku ahnuse võimuses. Ta kandis hinges lootust, et Messia tulekul olukord paraneb. Ometi polnud Ristija Johannese südamessetungiv kuulutus saanud tuua teda patutundmisele. Ta oli range variser, kes oli uhke oma heade tegude üle. Ta oli teadlik oma lugupeetusest heategijana ja templiteenistuse heldekäelise toetajana, ning oli kindel Jumala heakskiidus. Teda jahmatas mõte, et tema polnud valmis astuma Jumala riiki!

Väljend «uussünd,» mida Jeesus oli kasutanud, ei olnud Nikodeemusele täiesti võõras. Paganlusest Iisraeli usku pöördunuid võrreldi sageli vastsündinud lastega. Seepärast mõistis ta, et Kristus rääkis ülekantud tähenduses. Kuid tema, kes oli sünni poolest iisraellane, pidas endastmõistetavaks, et tal oli koht Jumala riigis. Tema meelest polnud enam midagi vaja. Sellepärast üllatasid teda Jeesuse sõnad. Teda ärritas nende otsene sihitus temale. Variseri uhkus võitles tõeotsija ausa igatsusega. Imestust tekitas seegi, et Kristus rääkis temaga nii, nagu ta polekski Iisraeli ülem.

Kaotanud üllatusest enesevalitsemise, ütles ta Kristusele irooniaga: «Kuidas võib inimene sündida, kui ta on vana?» Nii nagu ikka siis, kui terav tõde puudutab südametunnistust, näitab temagi, et uuestisündimata inimene ei mõista Jumala Vaimu tööd. Temas ei leia vaimulikud asjad vastukaja, sest vaimulikke asju mõistetakse vaimulikult.

Õnnistegija ei vastanud väitele vastuväitega. Tõstnud pühalikus väärikuses käe, rõhutas Ta öeldut veel (172) kindlamalt. «Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle, kui keegi ei sünni

veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda!» Nikodeemus teadis, et Kristus osutas veega ristimisele ja südame uuendamisele Jumala Vaimu läbi. Ta tunnetas, et tema ees istus See, kellest Ristija Johannes kuulutas.

Jeesus jätkas: «Mis lihast on sündinud, on liha, ja mis Vaimust on sündinud, on Vaim!» Inimese süda on kuri ja «kes võib roojasest teha puhta! Mitte keegi!» (Iob.14,4). Mitte mingisugune inimlik vahend ei saa päästa patust hinge. «Liha mõtteviis on vaen Jumala vastu, sest ta ei alistu Jumala käsule ega võigi alistuda.» «Sest südamest lähtub kurje mõtteid, mõrvu, abielurikkumisi, hoorust, vargust, valetunnistust, jumalapilget» (Rom.8,7; Mat.15,19). Enne peab puhastatama südameallikas, siis lähtuvad sealt puhtad jõed. See, kes püüab saada taevasse oma tegudele toetudes, üritab võimatut. Päästet ei omanda mitte ükski, kellel on ainult kirjatähe religioon, jumalakartuse nägu. Kristlase elu ei ole vana kohandamine või parandamine; see on inimolemuse täielik uuestiloomine. Enese minale ja patule tuleb surra, ning hakata elama uut elu. Seda muutust saab teostada ainult Püha Vaim.

Nikodeemuse hämmastus kasvas üha. Jeesus lisas selgituseks näite tuulest: «Tuul puhub, kus ta tahab ja sa kuuled ta häält, aga sa ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb, nõnda on igaüks, kes on sündinud Vaimust!»

Tuul kohiseb puude ladvus, kahistab lehtedes ja lilledes, ometi pole seda näha ja inimene ei tea, kust see tuleb või kuhu läheb. Samuti on Püha Vaimu tööga inimese südames. Inimene ei suuda võib-olla nimetada oma pöördumise täpset aega ja kohta ega eristada kõiki momente pöördumisprotsessis, kuid see ei tõenda, et ta ei ole pöördunud. Kristuse vägi töötab nähtamatult nagu tuul. Vähehaaval, võib-olla inimesele endale märkamatult, loob ta olukorrad, mis tõmbavad inimese Kristuse juurde. Toimima võib hakata Jeesuse üle mõtisklemine, Pühakirja lugemine või jutlustaja suust kuuldud sõna. Ja äkki, kui Vaim esitab otsese üleskutse, annab hing end rõõmsalt Jeesusele. Paljud nimetavad seda silmapilkseks pöördumiseks, kuid see on Püha Vaimu kauaaegse töö tulemus; kannatlik pikaajaline protsess.

(173) Kuigi tuult ennast ei näe, näeb ja tunneb selle toimet. Ka Püha Vaimu töö ilmneb selle inimese igas tegevuses, kes õpib tundma päästvat väge. Kui Jumala Vaim asub elama südamesse, kujundab Ta ümber kogu elu. Patustest mõtetest öeldakse lahti, kurjadest tegudest loobutakse, armastus, alandlikkus ja rahu asuvad viha, kadeduse ja tüli asemele. Rõõm vahetab välja kurbuse ning inimese nägu valgustab taevane helk. Keegi ei näe kätt, mis võtab ära koorma, ega näe valgust, mis pärineb taevastelt õuedelt. Õnnistus tuleb siis, kui hing usu kaudu alistub Jumalale. Siis loob vägi, mida ükski inimsilm ei näe, inimolevuse Jumala kuju järgi uueks.

Inimmeel ei suuda haarata lunastustööd. Selle saladus ületab arusaamisvõime, ometi mõistab see, kes siirdub vaimulikust surmast ellu, et tegemist on jumaliku tegelikkusega.

Lunastuse algust võime tunda isikliku kogemuse kaudu. Selle tagajärjed ulatuvad igavikku.

Kuuldes Jeesuse sõnu, tungisid mõned tõeterad Nikodeemuse südamesse. Püha Vaimu pehmendav mõju töötas ta südame juures. Ometi ei mõistnud ta Õnnistegija sõnu lõpuni. Teda ei haaranud niivõrd uussünni vältimatus, kuivõrd selle toimumisviis. Imestunult küsis ta: «Kuidas see võib sündida?»

Jeesus esitas vastuküsimuse: «Sina oled Iisraeli õpetaja ja ei tea seda?» See, kellele oli usaldatud rahva vaimulik õpetamine, oleks pidanud tundma nii tähtsat tõde. Jeesuse sõnad andsid mõista, et Nikodeemusel polnud mingit põhjust end haavununa tunda — ta oli ennast senini ülehinnanud. Kristus rääkis nii väärika tõsidusega ning Tema pilk ja hääletoon väljendasid nii hella armastust, et Nikodeemus ei solvunud.

Ent siis, kui Jeesus selgitas, et Tema missiooniks siin maa peal oli rajada vaimulik kuningriik, mitte maine, sattus kuulaja lausa segadusse. Nähes seda, lisas Jeesus: «Kui ma teile räägin maiseist asjust ja te ei usu, kuidas te usuksite, kui ma räägiksin taevasist asjust?» Kui Nikodeemus ei suutnud mõista Kristuse õpetust, mis kujutas armutööd südame juures, kuidas võis ta aru saada Tema aulise taevase kuningriigi olemusest?

Juudid, keda Jeesus oli templist välja ajanud, pidasid end Aabrahami lasteks, ometi põgenesid nad Õnnistegija lähedusest, (174) suutmata taluda Temas ilmnenud Jumala au. Juhtunu näitas, et Jumala arm polnud saanud neid uuendada. Nad tahtsid kiivalt omada pühaduse välist nägu, kuid ei hoolinud südame pühadusest. Olles pedantsed käsu kirjatähes, eirasid nad pidevalt selle vaimu. Nad vajasid just nimelt seda muutust, millest Kristus Nikodeemusele kõneles — uuestisündi. Nad vajasid puhastamist patust, kasvamist tunnetamises ja pühaduses.

Iisraeli teadmatust selles asjas ei saanud millegagi vabandada. Jesaja oli Pühast Vaimust inspireerituna kirjutanud: «Me kõik oleme saanud roojaseks ja kõik meie õigused on määrdunud riide sarnased» (Jes.64,5). Taavet oli palunud: «Loo mulle, Jumal, puhas süda ja uuenda mu sees kindel Vaim!» (Ps.51,12). Hesekieli kaudu oli antud tõotus: «Ja ma annan teile uue südame ja panen teie sisse uue Vaimu! Ma kõrvaldan teie ihust kivise südame ja annan teile lihase südame! Ma panen teie sisse oma Vaimu ja teen, et te käite mu seaduste järele ja peate mu kohtuseadusi ning täidate neid!» (Hes.36,26.27).

Nikodeemus oli neid kirjakohti lugenud; nüüd hakkas ta mõistma nende tähendust. Ta nägi, et ka kõige rangem kombetäitmine ei saa anda ühelegi inimesele õigust pääseda taevariiki. Inimesed olid pidanud teda õigeks ja austusväärseks, kuid Kristuse läheduses tundis ta enda ebapuhtust ja kõlvatust.

Nikodeemust veetles Kristuse lähedus. Kui Õnnistegija selgitas uussünni olemust, igatses ta, et see muudatus toimuks ka temas. Kuidas? Jeesus vastas tema väljaütlemata küsimusele: «Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, et igaühel, kes usub Temasse, oleks igavene elu!»

Öeldu oli Nikodeemusele tuttav. Kujund «madu ridva otsas» avas talle Õnnistegija ülesande. Kui iisraellasi salvasid mürgised maod, andis Jumal Moosesele korralduse teha vaskmadu ja tõsta see nähtavale kohale. Kõigile leeris teatati, et igaüks, kes vaatab maole, jääb elama. Inimesed teadsid hästi, et vaskmaol kui sellisel ei olnud jõudu neid aidata. See oli sümbol Kristusest. Nii nagu maokujuline (175) vasetükk tõsteti iisraellaste silme ette, nii pidi Kristus «patuse liha sarnasuses» saama nende Lunastajaks (Rom.8,3). Paljud iisraellased omistasid ohverdamissüsteemile mõjuvõimu inimest patust vabastada. Jumal soovis neile õpetada, et süsteemil endal polud rohkem väärtust kui vaskmaol. See sai ainult juhtida nende mõtted Õnnistegijale. Nii nagu nad ei saanud teha oma haavade parandamiseks midagi muud kui näidata oma usku Jumalasse, ei saanud nad teha ka muud oma pattude lepitamiseks. Nad pidid vaatama ja elama.

Need, keda maod olid salvanud, võisid vaatamisega viivitada. Nad võisid kahelda, kas sellest on kasu. Nad võisid nõuda põhjalikku seletust. Kuid seletust ei antud. Nad pidid kuuletuma Moosese kaudu öeldud Jumala Sõnale. Mitte vaadata tähendas hukkuda.

Arutluskäigud ja vaidlus ei saa valgustada hinge. Me peame vaatama ja elama. Nikodeemus sai õpetuse ja jättis selle meelde. Ta asus Pühakirja uurima uuel viisil — mitte teadmiste omandamiseks, vaid südamevajaduseks. Alistudes Püha Vaimu juhtimisele, hakkas ta mõistma taevase kuningriigi olemust.

Tänapäeval peavad tuhanded õppima sama tõde, mida õppis Nikodeemus vaskmao kaudu. Nad arvavad, et Jumala soosing sõltub nende käsutäitmisest. Kui neid kutsutakse vaatama Jeesusele ja uskuma, et Ta päästab nad ainult armust, hüüatavad nad: «Kuidas see võib sündida?»

Me peame koos Nikodeemusega olema valmis saama igavesse ellu just samamoodi nagu kõige suurem patune. Pääste on ainult Kristuses, sest «ei ole antud taeva all inimesele ühtki muud nime, kelles meid päästetakse» (Apt.4,12). Usu kaudu võtame vastu Jumala armu, kuid usk ise ei päästa. Usk ei ole vahend, millega midagi ära teenida. Usk on käsi, millega haarame kinni Kristusest ja võtame vastu Tema teened. Me ei suuda isegi meelt parandada ilma Jumala Vaimu abita. Piibel ütleb Kristuse kohta: «Tema on Jumal oma parema käega tõstnud juhiks ja Õnnistegijaks, andma Iisraelile meeleparandust ja pattude andeksandmist?» (Apt.5,31). Meeleparandus tuleb Kristuselt just nii nagu pattude andestuski.

Kuidas me siis pääseme? «Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas,» nii on ülendatud Inimese Poeg ning igaüks, keda madu on salvanud, võib vaadata ja elada. «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu!» (Joh.1,29). (176) Ristilt paistvas valguses näeme Jumala armastust. Tema armastus tõmbab meid enda poole. Kui me ei osuta vastupanu, juhitakse meid risti jalamile, et me võiksime kahetseda patte, mille pärast Õnnistegija risti löödi. Siis loob Jumala Vaim inimhinges usu kaudu uue elu. Mõtted ja tahe alistuvad Kristusele. Süda ja mõistus uuendatakse Tema sarnaseks, kes tegutseb Püha Vaimu kaudu meis. Me usaldame kõik Temale. Siis kirjutatakse Jumala käsk meie mõistusesse ja südamesse ning me ütleme koos Kristusega: «Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega» (Ps.40,9).

Vestluses Nikodeemusega avas Jeesus lunastusplaani ja oma maise missiooni. Mitte üheski hilisemas jutluses ei seletanud Ta nii üksikasjalikult seda tööd, mis peab tingimata tehtud saama kõigi südames, kes tahavad pärida taevariiki. Ühele vastuvõtlikule Suurkohtu liikmele, kelle kohustuseks oli õpetada rahvast, avas Jeesus oma teenistuse algul tõe. Nikodeemus peitis tõe südamesse ja kolm aastat kandis seda eneses.

Ent Jeesus tundis pinnast, millesse Ta seemne külvas. Öövaikuses üksikule kuulajale räägitud sõnad ei läinud kaduma. Teatud aeg ei tunnistanud Nikodeemus Kristust avalikult, kuid ta jälgis Tema elu ja mõtiskles Tema õpetuste üle. Sünedrioni nõupidamistel ajas ta korduvalt nurja preestrite plaanid Jeesust hukata. Kui Jeesus viimaks risti löödi, meenutas Nikodeemus Õlimäel öeldud sõnu: «Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, et igaühel, kes usub (177) Temasse, oleks igavene elu.» Selle salajase vestluse helk valgustas tema jaoks risti Kolgatal. Nikodeemus nägi Jeesuses maailma Lunastajat.

Kui jüngrid pärast Issanda taevasseminekut tagakiusamise tõttu laiali hajutati, astus Nikodeemus julgelt avalikkuse ette. Ta kasutas oma varanduse algristikoguduse ülalpidamiseks. Hädaohu ajal oli senini ettevaatlik Nikodeemus kindel nagu kalju. Ta kinnitas jüngreid usus ja jagas vahendeid evangeeliumitöö edasiviimiseks. Endised austajad pilkasid ja vaenasid teda. Temast sai vaene inimene, kuid usk, mis oli saanud alguse öisest kõnelusest Jeesusega, püsis vankumatuna.

Nikodeemus jutustas sellest vestlusest Johannesele ja Johannes pani selle kirja miljonite jaoks. Tol ööl esitatud tõed on täna sama tähtsad, kui toona, kui Juuda ülem kuulis varjulisel mäenõlval vähenõudlikult Galilea Õpetajalt eluteest.

18. Peatükk «Tema Peab Kasvama»

Joh.3,22-36

Mõnda aega oli Ristija Johannese mõju rahva üle suurem kui vanemate, preestrite või vürstide oma. Kui ta oleks kuulutanud end Messiaks ning tõstnud mässu Rooma vastu, oleksid preestrid ja rahvas olnud valmis talle järgnema. Saatan oli püüdnud sisendada Ristija Johannesele igasuguseid auahnusele õhutavaid mõtteid. Ent kuigi Johannes oli teadlik oma missiooni silmnähtavast mõjust, oli ta kindlalt keeldunud ahvatlustest. Tähelepanu, mida talle osutati, suunas ta Teisele.

Nüüd nägi Johannes, et rahva poolehoid kanduski temalt üle Õnnistegijale. Päev-päevalt hõrenes teda kuulava rahva hulk. Kui Jeesus tuli Jeruusalemmast Jordani aladele, ruttasid inimesed Teda kuulama. Jeesuse järelkäijate arv suurenes iga päevaga. Paljud soovisid ristimist. Kuna Jeesus ise ei ristinud, palus Ta seda teha oma jüngritel. Nii kinnitas Ta oma eelkäija tööd. Johannese jüngrid tundsid kadedust. Nad olid valmis kritiseerima Jeesuse tegevust ja ei läinudki kaua, kui nad leidsid selleks võimaluse. Juudid tõstsid nende kuuldes esile küsimuse, kas ristimine aitab hinge patust puhastada. Nad väitsid, et Jeesuse ristimine erines oluliselt Johannese ristimisest. Varsti laskusid Johannese jüngrid Kristuse jüngritega vaidlusesse sõnade pärast, mida ristimisel kasutada ning seadsid lõpuks üldse kahtluse alla Jeesuse jüngrite õiguse ristida.

(179) Johannese jüngrid tulid Johannese juurde kaebusega: «Rabi, see, kes oli sinuga sealpool Jordanit, kellest sina tunnistasid, vaata see ristib ja kõik lähevad Tema juurde.» Nende sõnadega esitas Saatan Johannesele kiusatuse. Kuigi Johannese missioon näis olevat lõppemas, oli tal veel võimalik takistada Kristuse tööd. Kui ta oleks hakanud ennast haletsema ja andnud mõista, et tunneb end puudutatuna ning kõrvaletõrjutuna, oleks ta külvanud lahkheli seemneid, õhutanud vaenu ja kadedust ning oleks takistanud tõsiselt evangeeliumi levikut.

Johanneselgi olid inimesele loomuomased puudused ja nõrkused, kuigi jumaliku armastuse puudutus oli teda muutnud. Ta oli vaba isekusest, auahnusest ja kadedusemürgist. Ta ei läinud kaasa jüngrite rahulolematusega, vaid näitas, kui selgelt ta mõistis oma vahekorda Messiaga ja kui rõõmsalt tervitas ta Teda, kellele ta oli teed valmistanud.

Johannes ütles: «Inimene ei või midagi võtta, kui see temale ei ole antud taevast. Te ise olete minu tunnistajad, et ma ütlesin: Mina ei ole Kristus, vaid mind on läkitatud Tema eele. Kellel on pruut, see on peigmees, aga peigmehe sõber seisab ja kuulab teda ja on väga rõõmus peigmehe häälest.» Johannes nimetas ennast sõbraks, kes tegutseb vahendajana kihlatud poolte vahel, valmistades teed abielule. Kui peigmees sai pruudi kätte, oli sõbra ülesanne täidetud. Ta tundis rõõmu nende õnnest, kelle ühinemisele ta oli

kaasa aidanud. Ka Johannese ülesanne seisnes selles, et juhatada inimesi Jeesuse juurde. Nüüd oli tal rõõm näha Päästja töö edu. Ta lisas: «Mu rõõm on nüüd saanud täielikuks. Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.»

Vaadates usus Lunastajale oli Johannes saavutanud ennastsalgavuse kõrge taseme. Ta ei püüdnud tõmmata inimeste tähelepanu endale, vaid keskendada nende mõtted Jumala Tallele. Tema oli olnud ainult hüüdja hääl kõrbes. Nüüd oli ta rõõmuga nõus elama vaikselt ja märkamatuna, andes võimaluse pöörata pilgud elu Valgusele.

Need, kes on ustavad kutsele olla Jumala sõnumiviijad, ei otsi oma au. Enesearmastuse asemele tuleb armastus Kristuse vastu. Võitlusvaim ei pea rikkuma evangeeliumi suurepärast üritust. Nad mõistavad, et nende osaks on kuulutada Ristija Johannese kombel: (180) «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu» (Joh.1,29). Nad ülendavad Jeesust; ainult koos Jeesusega saab inimkond tõusta kõrgemale. «Nõnda ütleb Kõrge ja Üllas, kes igavesti elab ja kelle nimi on Püha: ma elan kõrges ja pühas paigas ja rõhutute ja vaimult alandlike juures, et elustada alandlike vaimu ja elavaks teha rõhutute südameid» (Jes.57,15).

Kui prohveti süda oli tühjenenud isekusest, täitis selle taevane valgus. Tunnistades Õnnistegija au, kasutas ta peaaegu samu sõnu, mida oli kasutanud Kristus vestluses Nikodeemusega. Johannes ütles: «Kes tuleb ülalt, see on üle kõikide. Kes on maast, see on maast ja räägib maast, kes tuleb taevast, on üle kõikide... Sest see, kelle Jumal on läkitanud, räägib Jumala sõnu, sest Jumal ei anna Vaimu mõõdu järele.» Kristus võis öelda: «Mina ei nõua oma tahtmist, vaid selle tahtmist, kes mind on läkitanud» (Joh.5,30). Tema kohta on öeldud: «Sa armastad õigust ja vihkad ülekohut, sellepärast on Jumal, Sinu Jumal, Sind võidnud rõõmuõliga enam kui Su kaaslasi» (Heb.1,9). Isa «ei anna Vaimu mõõdu järele.»

(181) Sama lugu on Kristuse järelkäijatega. Me võime saada taevavalgust ainult siis, kui me oleme valmis tühjenema enese «minast.» Me ei saa tunda Jumala iseloomu ega võtta usu kaudu vastu Kristust ilma, et me nõustuksime allutama iga mõtet sõnakuulmises Kristusele. Kõigile, kes seda teevad, antakse Püha Vaimu ilma mõõduta. Kristuses «elab kõik Jumala olemise täius ihulikult ja te olete täidetud Temas» (Kol.2,9,10).

Johannese jüngrid olid öelnud, et kõik inimesed lähevad Kristuse juurde, kuid Johannes lisas nukralt: «Tema tunnistust ei võta ükski vastu.» Vähesed olid valmis vastu võtma Teda kui pattudest Päästjat. Kuid see, «kes võtab vastu Tema tunnistuse, see kinnitab, et Jumal on tõeline» (Joh.3,33). «Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu.» Polnud mõtet väidelda selle üle, kas patust puhastab Kristuse või Johannese ristimine. Kristuse arm annab hingele elu. Ilma Kristuseta on ristimine, nagu kõik teisedki kombed, mõttetu vorm. «Kes ei kuula Poja sõna, see ei saa elu näha.»

Kristuse töö edust, mis Ristija Johannesele rõõmu valmistas, jutustati ka ülematele Jeruusalemmas. Preestrid ja rabid olid kadestanud Johannest, kui nad nägid, et rahvas lahkus sünagoogidest ja kogunes kõrbesse. Kuid nüüd ilmus Mees, kellel oli rahva üle veel suurem mõju. Iisraeli juhid ei olnud valmis Johannese kombel ütlema: «Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.» Neis muutus veel kindlamaks otsus teha lõpp tegevusele, mis tõmbas rahvast nende juurest eemale.

Jeesus teadis, et rabid ei säästa jõupingutusi tekitamaks lahkheli Tema jüngrite ja Johannese jüngrite vahel. Ta teadis, et läheneb torm, mis murrab maha suurima prohvetitest, keda maailm on näinud. Vältimaks kõike, mis võis anda alust vääritimõistmisele ja erimeelsusele, lõpetas Ta vaikselt töö ning tõmbus Galileasse. Kui oleme ustavad tõele, peaksime meiegi püüdma vältida kõike, mis põhjustaks lahkheli ja arusaamatust, sest alati, kui tekivad lahkhelid, kannatab hingedevõitmistöö. Alati, kui tekib oht jaguneda kildkondadesse, peaksime me järgima Jeesuse ja Ristija Johannese eeskuju.

Johannes oli kutsutud teostama usupuhastust. Selle tõttu varitses Johannese jüngreid oht keskendada kogu tähelepanu temale ning arvata, et töö edu sõltub ainult tema pingutustest. Nii võis kaotada silmist tõsiasja, et Johannes oli ainult tööriist Jumala kätes. Kuid Johannese töö ei olnud piisav selleks, et rajada alust (182) kristlikule kogudusele. Kui tema oli täitnud oma ülesande, pidi järgnema teine, et teostada töö, mida tema kuulutus polnud võimeline teostama. Johannese jüngrid ei mõistnud seda. Nähes Kristust Johannese tööd üle võtmas, haaras neid kadedus.

Nii on ka nüüd. Jumal kutsub inimese teatud töö jaoks, ning kui inimene on viinud selle niikaugele, kui ta on suuteline, annab Jumal tööjärje edasi teisele. Ent paljud mõtlevad Johannese jüngrite sarnaselt, et töö edu oleneb esimesest töötegijast. Tähelepanu kinnitatakse Jumala asemel inimesele, ärkab kadedus ning Jumala töö kannab kahju. Inimene aga, kes pälvib sellise teenimatu tähelepanu, on kiusatuses langeda enesekindlusesse. Ta ei tunneta oma sõltuvust Jumalast. Rahvas harjub usaldama inimese juhtimist, ning eksib ja eemaldub Jumalast.

Jumala töö ei saa kanda inimese allkirja. Kui jõuab aeg, siis äratab Issand erinevaid tööriistu, kelle kaudu Tema plaane kõige paremini ellu viia. Õnnelikud on need, kes on valmis alandlikult kõrvale astuma, öeldes nii nagu Ristija Johannes: «Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.»

19. Peatükk Jaakobi Kaevul

Joh.4,1-42

Teel Galileasse läbis Jeesus Samaaria. Oli keskpäev, kui Ta jõudis Seekemi kaunisse orgu. Selle oru servas oli Jaakobi kaev. Teekonnast väsinuna, istus Jeesus kaevu äärde puhkama, jüngrid aga läksid linna toitu ostma.

Juudid ja samaarlased olid vihased vaenlased ning hoidusid niipalju kui võimalik kokkupuudetest. Tõsi küll, rabid pidasid kauplemist samaarlastega käsu järgi lubatuks siis, kui selleks oli tõsine vajadus, kuid muu suhtlemine nendega oli keelatud. Juut ei laenanud samaarlase käest midagi ega võtnud vastu heategu — isegi mitte tükki leiba ega kruusi vett. Toitu ostma minnes toimisid jüngrid oma rahva tava kohaselt, mitte minnes kaugemale. Isegi Kristuse jüngritel ei tulnud mõttesse samaarlastelt teenet paluda või midagi nende heaks teha.

Näljase ja janusena istus Jeesus kaevu ääres. Hommikust peale kestnud teekond oli olnud pikk ja nüüd kõrvetas lõunapäike. Janu suurendas veelgi mõte külmast karastavast veest, mis oli nii lähedal, kuid siiski kättesaamatu, sest Tal polnud nööri ega veekruusi ja kaev oli sügav. Tema kui inimene ootas, et keegi tuleks ja ammutaks vett.

Tuli üks Samaaria naine ja tehes näo, et ta Jeesust ei märganud, täitis oma nõu veega. Kui ta minekule pöördus, palus Jeesus talt juua. Sellisest teenest poleks keeldunud ükski hommikumaalane. Idamaal nimetati vett «Jumala anniks.» Joota janust rändurit oli püha kohus. Kõrbe araablased (184) olid sellise soovi täitmiseks isegi valmis teelt kõrvale pöörama. Juutide ja samaarlaste vaheline vihavaen aga keelas naisel osutada heategu Jeesusele. Kuid Päästja püüdis leida teed samaarlanna südamesse ning jumalikust armastusest tuleneva taktitundega palus Ta teenet, mitte ei pakkunud seda. Naine oleks võinud keelduda, ent usaldus äratas usaldust. Taeva Kuningas tuli hüljatud hinge juurde ja palus temalt teenet. Tema, kes lõi ookeani, allikad ja veesooned, istus väsinult Jaakobi kaevu ääres ja sõltus võõra lahkusest selles, et saada juua.

Naine nägi, et Jeesus oli juut. Hämmastuses unustas ta täita Jeesuse soovi ja püüdis hoopis selgusele jõuda tavatu palve põhjuses: «Kuidas Sina, olles juut, küsid juua minult, kes olen Samaaria naine?»

Jeesus vastas: «Kui sa teaksid Jumala andi ja kes see on, kes sinule ütleb: anna mulle juua, siis sa paluksid Teda ja Ta annaks sinule elavat vett.» Sa imestad, et ma palun nii väikest teenet nagu seda on vee ammutamine meie jalge ees olevast kaevust. Kui sa oleksid mind palunud, oleksin andnud sulle juua igavese elu vett.

Naine ei mõistnud Kristuse sõnu, kuid tajus, et neis peitus midagi tähtsat. Tema kerglane hoiak muutus. Arvates, et Jeesus räägib nende ees olevast kaevust, ütles ta:

«Isand, Sul ei ole ämbrit ja kaev on sügav, kust Sa saad siis selle elava vee? Kas Sina oled suurem kui meie isa Jaakob, kes meile andis selle kaevu ja jõi sealt ise?» Naine nägi enda ees ainult janust rändurit, kes oli teekonnast väsinud ja tolmune. Ta kõrvutas Teda lugupeetud esiisa Jaakobiga. Talle tundus täiesti loomulik, et esiisade aegadest pärinev kaev oli midagi suursugust. Naise lootused olid minevikus ja Messia tuleku ootused tulevikus, kuid isade lootus — Messias — oli tema kõrval ja ta ei tundnud Teda. Kui paljudele janunevatele hingedele on elav Allikas tänagi nii lähedal, ja ometi otsivad nad kaugelt elustavat vett! «Ära ütle oma südames: Kes läheb taevasse? See on: Kristust alla tooma, või: kes läheb alla sügavusse? See on: Kristust surnuist üles tooma! ... Sõna on sinu ligidal, sinu suus ja sinu südames... Sest kui sa oma suuga tunnistad, et Jeesus on Issand ja oma südames usud, et Jumal on Tema surnuist üles äratanud, siis saad sa õndsaks!» (Rom.10,6-9).

(187) Jeesus ei vastanud küsimusele, vaid ütles pühaliku tõsidusega: «Igaüks, kes seda vett joob, see januneb jälle, aga kes iganes joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, vaid see vesi, mis mina temale annan, saab tema sees veeallikaks, mis voolab igavesse ellu.»

See, kes püüab kustutada oma janu maailma allikatest, joob ja janutab jälle. Ainult üks võib rahuldada seesmist janu. Maailm vajab Kristust, «kõikide rahvaste Igatsust.» Jumalik arm, mida ainult Tema võib anda, on elustav vesi, mis puhastab ja värskendab hinge.

Jeesus ei andnud mõista, et ainult üks sõõm eluvett rahuldab saajat. See, kes on maitsnud Kristuse armastust, igatseb pidevalt lisa, ent ta ei rahuldu millegi muuga. Maailma rikkus, au ja lõbu ei veetle teda. Tema südame pidev palve on: «Rohkem Sinust!» Isik, kes teadvustab inimesele tema vajaduse, ootab, et rahuldada tekkinud nälga ja janu. Mahutid tühjenevad, laukad kuivavad, kuid meie Päästja on ammendamatu Allikas. Me võime juua ja juua, kuid varu on ikka värske. See, kelle südames elab Kristus, omab õnnistuse lätte, veeallika «mis voolab igavesse ellu.» Sellest allikast võib ta saada jõudu ja armu, millest piisab kõigi vajaduste rahuldamiseks.

Kui Jeesus kõneles elavast veest, kuulas naine imestusega Tema sõnu. Jeesus oli äratanud temas huvi ja tekitanud igatsuse anni järele, millest Ta kõneles. Naine mõistis, et jutt polnud Jaakobi kaevu veest, sest seda oli ta kogu aeg kasutanud ja uuesti janutanud. «Isand,» ütles ta, «anna mulle seda vett, et ma ei januneks ega oleks mul vaja siia tulla vett ammutama!»

Äkki muutis Jeesus jututeemat. Enne, kui see inimolevus võis vastu võtta andi, mida Issand tahtis talle anda, pidi ta tulema patutunnetusele ja nägema Päästjat. Jeesus ütles talle: «Mine kutsu oma mees ja tule siia.» Naine lausus: «Minul ei ole meest.» Nii öeldes lootis ta vältida edasisi sellesuunalisi küsimusi. Kuid Päästja jätkas: «Sina ütled õigesti:

Mul ei ole meest! sest viis meest on sul olnud ja kes sul nüüd on, ei ole mitte sinu mees; seda sa oled õigesti ütelnud.»

Kuulaja värises. Salapärane käsi pööras tema elu lehekülgi, avalikustades seda, mida ta arvas igavesti varjule jäävat. (188) Kes see oli, kes võis lugeda tema elusaladusi? Naise mõtteis välgatasid pildid igavikust, tulevasest kohtust, mil kõik, mis on varjatud, saab ilmsiks. Igaviku valgel ärkas tema südametunnistus.

Ta ei saanud midagi salata, kuid ta püüdis vältida neist asjust kõnelemist. Sügavalt erutatuna ütles ta: «Isand, ma näen, et sa oled Prohvet.» Seejärel — lootes vaigistada südametunnistust — pööras ta jutu usulisele vaidlusküsimusele. Kui tegemist oli prohvetiga, oskab Ta kindlasti anda vastuse selle kohta, mille üle nii kaua oli vaieldud.

Kannatlikult laskis Jeesus vestlusel suunduda sinna, kuhu naine soovis. Samal ajal ootas Ta võimalust kõnelda elutähtsatest tõdedest. «Meie esiisad kummardasid Jumalat sellel mäel,» ütles naine, «ja teie ütlete, et Jeruusalemmas olevat paik, kus tuleb kummardada.» Otse nende ees kõrgus Gerisimi mägi. Tempel sellel oli purustatud ja ainult altar oli alles. Jumalateenimise paik oli olnud juutide ja samaarlaste vahelise tüli ajendiks. Samaarlaste esiisad olid pärinenud Iisraelist, kuid rahva pattude pärast oli Jumal lubanud ebajumalaid kummardavatel armeedel nad vallutada. Paljude põlvkondade jooksul segunesid samaarlased ebajumalateenijatega ning võtsid ühtteist omaks nende usust. Tõsi küll, nad kinnitasid, et ebajumalakujude mõtteks oli ainult meenutada elavat Jumalat, universumi Valitsejat, kuid ühest hetkest peale muutus nende teenistus kujude kummardamiseks.

Kui juudid Esra päevil Jeruusalemma templit taastasid, soovisid samaarlased ehitusel kaasa aidata, kuid juudid ei lubanud, ja kahe rahva vahele tõusis kibe vihkamine. Samaarlased ehitasid Gerisimi mäele oma templi. Seal teenisid nad Jumalat Moosese õpetuste järgi, kuid ei öelnud täielikult lahti ka ebajumalateenistusest. Neid tabanud õnnetused ja templi hävitamine näisid osutavat sellele, et nad olid needuse all. Ometi ei tahtnud nad tunnistada Jeruusalemma templit Jumala kojaks ega juutide religiooni paremaks enda omast.

Vastuseks naisele ütles Jeesus: «Naine, usu mind, et tund tuleb, mil te ei kummarda Isa ei sellel mäel ega Jeruusalemmas! Teie kummardate, mida teie ei tea, meie kummardame, mida me teame, sest õndsus tuleb juutidelt.» Jeesus oli näidanud, et Ta oli vaba juutide eelarvamustest samaarlaste vastu. Nüüd püüdis Ta kõrvaldada (189) samaarlanna eelarvamused juutide suhtes. Viidates tõsiasjale, et samaarlaste usku oli ähmastanud ebajumalateenistus, ütles Jeesus, et juutide kätte oli usaldatud päästev tõde ning et Messias ilmub nende keskelt. Juutide Pühakirjas oli selgelt avaldatud Jumala olemus ja Tema valitsuspõhimõtted. Jeesus luges ennast juutide hulka, kellele Jumal oli andnud endast teada.

Ta tahtis tõsta oma kuulaja mõtted kõrgemale traditsioonidest, tavadest ja vaidlusküsimustest. Ta ütles: «Tund tuleb ja on nüüd, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões; sest Isa otsib neid, kes Teda nõnda kummardavad. Jumal on Vaim, ja kes Teda kummardavad, need peavad vaimus ja tões Teda kummardama.»

Sellega ütles Jeesus välja sama tõe, mille Ta oli öelnud Nikodeemusele: «Kui keegi ei sünni ülalt, ei või ta Jumala riiki näha.» Inimesed ei saa ühendust taevaga sellepärast, et nad otsivad pühi mägesid või püha templit. Usku ei saa rajada välistele vormidele ja tseremooniatele. Jumalast lähtuv usk on ainus usk, mis viib Jumala juurde. Selleks, et õigesti Teda teenida, tuleb meil sündida uuesti Pühast Vaimust. Tema puhastab südame ja uuendab mõistuse ning annab meile uue võime tunda ja armastada Jumalat. Tema teeb meid tahtlikuks täitma kõiki Kristuse korraldusi. See on tõeline jumalateenimine. See on Püha Vaimu mõju vili. Iga siiras palve tuleneb Püha Vaimu kaasabist ning selline palve teeb Jumalale heameelt. Alati, kui inimene pöördub Jumala poole, ilmneb Püha Vaimu mõju ning Jumal avab end sellisele inimesele. Selliseid sulaseid Ta otsib. Ta igatseb võtta neid vastu ja teha nad oma poegadeks ja tütardeks.

Jeesuse sõnad mõjutasid naist sügavalt. Rahvavanemate ega preestrite suust polnud Ta kunagi kuulnud midagi sellist. Kui möödunud elu oli naise ees lahti rullunud, hakkas ta tajuma oma suurt vajadust. Ta tundis hingejanu, mida Sühhari vesi ei saanud kustutada. Mitte miski, millega ta seni oli kokku puutunud, polnud pööranud tema mõtteid sel moel üllatele vajadustele. Jeesus oli tõendanud, et Ta suudab lugeda tema elu saladusi; samas tundis naine, et tegemist oli Sõbraga, kes tundis talle kaasa ja armastas teda. Kuigi Jeesuse läheduse puhtus mõistis hukka naise patu, polnud Ta öelnud ainsatki hukkamõistvat sõna; Ta oli rääkinud armust, mis võib uuendada inimhinge. (190) Naises hakkas koitma arusaam Jeesuse olemusest. Meelisse kerkis küsimus: Kas see polegi kauaoodatud Messias? «Ma tean, et Messias tuleb, keda nimetatakse Kristuseks,» ütles ta, «kui see tuleb, siis Ta kuulutab meile kõik!» Jeesus lausus: «Mina, kes sinuga räägin, olen see!»

Kui naine neid sõnu kuulis, tärkas tema südames usk. Ta võttis omaks imepärase tunnistuse.

See naine oli vastuvõtliku meelega. Ta oli valmis uskuma suurepärast jumalikku sõnumit, sest teda oli huvitanud Pühakiri ja Püha Vaim oli valmistanud teda vastu võtma suuremat valgust. Ta oli uurinud Vana Testamendi tõotust: «Jehoova, su jumal, äratab sulle sinu keskelt, su vendade hulgast ühe prohveti, minu sarnase — Teda te peate kuulama!» (5.Ms.18,15). Naine igatses mõista seda prohvetikuulutust. Nüüd hakkas koitma valgus. Eluvesi, vaimulik elu, mida Kristus annab igale janunevale hingele, hakkas voolama temagi südamesse. Issanda Vaim tegi temas tööd.

Sellist otsest tunnistust nagu Kristus endast sellele naisele andis, poleks Ta saanud öelda eneseõigetele juutidele. Nendega rääkides oli Kristus palju vaoshoitum. Sellest, mida Kristus ei saanud kõnelda juutidele ja mida Ta jüngritel käskis hoida salajas, sellest kõneles Ta naisele. Jeesus nägi, et naine kasutab oma teadmisi teistegi juhtimiseks Tema armu osadusse.

Linnast tagasi jõudnud jüngrid olid imestunud, nähes Õpetajat naisega rääkimas. Jeesus polnudki joonud palutud kosutavat sõõmu, veel nüüdki ei katkestanud Ta kõnelust naisega, et hakata sööma jüngrite toodud toitu. Kui naine oli läinud, palusid jüngrid Jeesust sööma. Nad nägid, et Ta istus mõtteisse vajununa, vaikusesse süvenenuna. Tema näost säras valgus ja nad kartsid katkestada Tema ühendust taevaga. Kuid nad teadsid, et Jeesus oli näljane ja väsinud ning tundsid, et nende kohus oli Talle meelde tuletada Tema füüsilisi vajadusi. Jeesus mõistis nende armastavat hoolitsust ja lausus: «Minul on süüa rooga, millest teie ei tea!»

Jüngrid imestasid, kes küll võis Talle süüa tuua? Kuid Jeesus seletas: «Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mind on läkitanud ja lõpetan Tema töö.» Jeesus rõõmustas, et Tema sõnad olid äratanud naise südametunnistuse. Ta nägi, kuidas naine jõi (191) eluvett ning see rahuldas Jeesusegi nälja ja janu. Võimalus teha seda, mida taevas Talt ootas, andis Talle jõudu töö jaoks ja tõstis mõtted kõrgemale maisetest vajadustest. Tõe järele januneva inimese aitamine pakkus Talle enam kui söömine ja joomine. See pakkus puhkust ja värskendas. Heategu oli Jeesuse hingele eluks.

Meie Lunastaja januneb mõistmise järele. Ta igatseb nende armastust ja poolehoidu, keda Ta on ostnud oma verega. Ta soovib nii väga, et nad tuleksid Tema juurde ja saaksid elu. Nii nagu ema ootab oma lapsukeselt äratundvat naeratust, nii ootab ka Kristus tänuliku armastuse avaldumist, mis näitab, et hinges on alanud vaimulik elu.

Naist täitis rõõm, kui ta kuulis Jeesuse sõnu. See imeline äratundmine oli kirjeldamatu. Jätnud veenõu sinnapaika, ruttas ta linna, et kõnelda asjast ka teistele. Jeesus tundis, miks naine lahkus. Mahajäetud veenõu kõneles kujukalt Tema sõnade mõjust. Naise siiraks igatsuseks oli saada elavat vett; nüüd unustas ta kaevust võetud vee ja Kristuse janu, mida ta oli kavatsenud rahuldada. Süda rõõmust tulvil, tõttas ta jagama teistega kallist valgust.

«Tulge vaadake inimest, kes mulle on ütelnud kõik, mis ma olen teinud!» hüüdis ta linnarahvale. «Kas see ei ole Kristus?» Tema sõnad puudutasid nende südant. Naise näol oli uus ilme, kogu tema olemus oli muutunud. Sühhari elanikud tahtsid näha Jeesust. Nad läksid linnast välja Tema juurde.

Jeesus istus endiselt kaevu ääres ja silmitses viljapõlde, mis laiusid Tema ees. Kuldne päike paitas põldude värsket rohelust. Pöörates sellele ka jüngrite tähelepanu,

ütles Ta: «Eks te ise ütle, et on veel neli kuud ja siis tuleb lõikus? Vaata, ma ütlen teile, tõstke oma silmad üles ja vaadake põlde, et need on valged lõikuseks.» Seda lausunud, nägi Ta kaevu poole suunduvat rahvahulka. Viljalõikuseni oli veel neli kuud, ent siin oli valmimas lõikus.

«Nüüd saab lõikaja palga ja kogub vilja igaveseks eluks, et niihästi külvaja kui lõikaja ühtlasi saaksid rõõmustada,» lisas Jeesus. (192) «Sest siin on sõna tõsi: Üks on, kes külvab ja teine, kes lõikab.» Sellega viitas Kristus pühale tööle, mis tuleb teha neil, kes võtavad vastu evangeeliumi. Neil tuleb olla Jumala elavad käskjalad. Ta ootab neilt isiklikku teenistust. Kas me siis külvame või lõikame, me töötame Issandale. Üks külvab seemet, teine kogub lõikuse ja mõlemad saavad palga. Nad rõõmustavad koos töö tagajärgede üle.

Jeesus ütles jüngritele: «Mina olen teid läkitanud lõikama seda, mille kallal teie pole vaeva näinud, teised on vaeva näinud ja teie olete tulnud nende vaeva vilja lõikama.» Seda lausudes nägi Jeesuse pilk nelipühipäeva suurt lõikust. Jüngritel ei tulnud näha selles oma töö tulemust. Nad lõikasid teiste vaevanägemise vilja. Aadama langemisest alates oli Kristus usaldanud sõnaseemne oma valitud sulaste kätte, et nad seda külvaksid inimsüdametesse. Ent nähtamatu mõjutus, kõikvõimas jõud, oli töötanud vaikselt ja tulemusrikkalt lõikuse valmimiseks. Jumala armu kaste, vihm ja päikesepaiste, olid kosutanud ja toitnud tõeseemet. Üsna pea pidi Kristus niisutama seemet oma verega. Tema jüngritele anti eesõigus töötada koos Jumalaga. Nad olid Kristuse ja vanaaja pühade meeste kaastöölised. Kui Püha Vaim nelipühil välja valati, pöördusid tuhanded inimesed ühel päeval. See oli Kristuse külvi tulemus, Tema töö lõikus.

Naisele kaevu ääres kõneldud sõnad oli hea külv ja imekiiresti järgnes lõikus! Samaarlased tulid kuulama Jeesust ning uskusid Temasse. Kogunedes Tema ümber, piirasid nad Teda küsimustega ning võtsid innukalt vastu Tema seletused paljude asjade kohta, mis olid olnud neile ähmased. Kui nad kuulasid, hakkas ähmasus hajuma. Nad olid nagu suures pimeduses viibinud inimesed, kes nägid äkki valguskiirt ja läksid selle suunas, kuni leidsid päeva. Ent nad ei rahuldunud lühikese vestlusega. Nad soovisid kuulda rohkem ja tuua ka oma sõbrad kuulama imelist Õpetajat. Nad kutsusid Jeesuse linna ja palusid Tal jääda nende juurde. Ta jäi Samaariasse kaheks päevaks ja veel paljud hakkasid uskuma Temasse.

Variserid põlgasid Jeesust lihtsuse pärast. Nad ei pööranud tähelepanu Tema imetegudele, vaid nõudsid märki, et Ta on Jumala Poeg. Samaarlased ei küsinud märki ja Jeesus ei teinud seal ka ühtki imetegu, väljaarvatud kaevul naise elu saladuse avaldamine. Ometi võtsid paljud Ta vastu. Rõõmuga ütlesid nad naisele: (193) «Me ei usu mitte enam sinu kõne pärast, sest me ise oleme kuulnud ja teame, et Tema on tõesti maailma Õnnistegija.»

Samaarlased uskusid, et Messias tuleb lunastama mitte ainult juute, vaid kogu maailma. Püha Vaim oli Moosese kaudu öelnud, et Ta on Jumala poolt saadetud Prohvet. Jaakobi kaudu kuulutati, et Tema juurde kogunevad rahvad, ja Aabrahami kaudu teatati, et Temas saavad õnnistatud kõik maa rahvad. Nendele Pühakirja tekstidele rajanes samaarlaste usk Messiasse. Tõsiasi, et juudid olid hilisemaid ettekuulutusi valesti tõlgitsenud, seostades Kristuse teise tuleku au Tema esimese tulekuga, viis selleni, et samaarlased hülgasid kõik teised kirjad peale Moosese raamatute. Kui Kristus nüüd väärtõlgendused kõrvaldas, hakkasid paljud uskuma ka hilisemaid prohveteid ja Jeesuse enda sõnu Jumala riigi kohta.

Jeesus oli hakanud kiskuma maha juute ja paganaid eraldavat vaheseina ning kuulutama päästet kogu maailmale. Kuigi Ta oli juut, suhtles Ta vabalt samaarlastega, eirates nii variserlikke tavasid. Eelarvamusteta võttis Ta vastu põlatud rahva külalislahkuse. Ta magas nende katuse all, sõi nende laua ääres, võttis tänuga vastu toitu, mida valmistasid ja pakkusid nende käed. Ta õpetas nende tänavatel ning kohtles neid äärmise sõbralikkuse ja tähelepanuga.

Jeruusalemma templis lahutas madal müür välist eesõue teistest püha ehitise osadest. Mitmekeelne kiri seinal keelas kõikidel mittejuutidel edasi astumast. Kui pagan oleks julgenud siseneda siseõue, oleks ta maksnud templi rüvetamise eest oma eluga. Kuid Jeesuse, templi ja selle teenistuse rajaja hoiak äratas paganates imelise poolehoiu. Tema jumalik arm tõi neile lunastuse, mida juudid hülgasid.

Jeesuse viibimine Samaarias oli õnnistuseks ka Tema jüngritele, keda mõjutas ikka veel juutide kitsarinnalisus. Neile tundus, et ustavus oma rahva vastu nõudis vaenulikku suhtumist samaarlastesse. Neid hämmastas Jeesuse käitumine. Nemadki pidid järgima Tema eeskuju ja kahe Samaarias veedetud päeva jooksul hoidis ustavus Talle nende eelarvamused vaos, kuigi südames ei suutnud nad asjaga leppida. Nad olid pikaldased õppima, et nende hukkamõist ja (194) põlgus peab asenduma halastuse ja kaastundega. Pärast Jeesuse taevaminemist omandas seegi õpetus uue varjundi. Pärast Püha Vaimu väljavalamist meenutasid nad Õnnistegija pilku ja Tema sõnu, Tema lugupidavat suhtumist ja sõbralikkust põlatud võõraste suhtes. Kui Peetrus läks jutlustama Samaariasse, ilmnes tema töös sama meelsus. Kui Johannes kutsuti Efesosse ja Smürnasse, tuletas ta meelde Sühharis kogetut ja oli tänulik taevasele Õpetajale, kes nende tulevasi raskusi ette nähes oli jätnud neile oma eeskuju näol sellise abi.

Päästja töötab täna samal viisil kui siis, mil Ta pakkus Samaaria naisele eluvett. Need, kes nimetavad end Tema järelkäijateks, võivad põlata ja vältida äratõugatuid, kuid Tema armastust ei mõjuta päritolu, rahvus ega keskkond. Jeesus lausub igale inimhingele, olgu see nii patune kui tahes: Kui sa oleksid minult küsinud, oleksin ma andnud sulle elavat vett.

Evangeeliumi kutset ei saa piirata territooriumiga ja esitada ainult vähestele väljavalitutele, kes meie arvates toovad sellele au. Kuulutus tuleb esitada kõigile. Kõikjal, kus leidub tõele avatud südameid, on Kristus valmis õpetama. Ta näitab neile Isa ja Temale vastuvõetavat teenimist. Nii nagu naisele kaevu ääres, ütleb ta igale inimesele: «Mina, kes sinuga räägin, olen see!»

Kui Jeesus istus puhkama Jaakobi kaevu äärde, oli Tal seljataga teekond Juudamaalt, kus Tema töö oli vähe vilja kandnud. Preestrid ja rabid olid Ta hüljanud ja needki, kes end Tema järelkäijateks tunnistasid, polnud mõistnud Tema jumalikku iseloomu. Ta oli janus ja väsinud, kuid Ta ei jätnud kasutamata võimalust rääkida naisega, kes polnud juut; veel enam — kes oli avalikult patune.

Õnnistegija ei oodanud hulkade kogunemist. Sageli alustas Ta kõnelust ühe-kahe inimesega, ent vähehaaval kogunes möödujaid ja varsti kuulas suur rahvahulk imestusega Jumala Sõna. Ükski Kristuse tööline ei peaks tundma, et ta ei saa rääkida sama innukalt üksikutele kuulajatele, kui innukalt Ta räägiks inimmasside ees. Võib-olla on kuulajaid ainult üks, kuid mõju võib olla kaugeleulatuv. Jüngritele tundus, et Jeesus raiskas (195) aega Samaaria naise peale, kuid Ta kõneles naisega sama sügavalt ja haaravalt kui kuninga, ülema või ülempreestriga. Sõnu, mida Jeesus lausus naisele, korratakse maailma kõige kaugemates nurkades.

Niipea kui Samaaria naine oli leidnud Päästja, tõi ta ka teised Tema juurde. Ta osutus tegusamaks misjonäriks, kui Jeesuse jüngrid. Jüngrid ei näinud Samaarias misjonipõldu. Nende mõttes keerles see suur töö, mida pidi tehtama tulevikus. Nad ei näinud, et käeulatuses oli valmimas lõikus. Kuid naise kaudu, keda põlati, sai terve linn kuulda Lunastajast. Tema tõi valguse juurde kaasmaalased.

Samaaria naine esindab tööd, mille teostab praktiline usk Kristusesse. Iga ustav jünger on sündinud Jumala riigi misjonäriks. See, kes joob elavat vett, saab eluallikaks. Saaja muutub andjaks. Kristuse arm hinges on nagu allikas kõrbes, mis vuliseb kõigi jaoks ja paneb need, kes on hukkumas, janunema eluvee järele.

20. Peatükk Kui Te Ei Näe Tunnustähti

Joh.4,43-54

Galilealased, kes naasid paasapühadelt, levitasid sõnumeid Jeesuse imeväärsetest tegudest. Hukkamõist, mida osutasid Jeesusele Jeruusalemma aukandjad, avas Talle tee Galileasse. Paljud inimesed tundsid muret templi pühaduse kadumise ja kõrkide preestrite ahnuse pärast. Nad lootsid, et Mees, kelle eest kirjatundjad olid põgenenud, oligi igatsetud Vabastaja. Üha uued tõendid näisid kinnitavat nende ootusi. Kõneldi, et prohvet oli nimetanud ennast Messiaks.

Kuid Naatsareti elanikud ei uskunud Temasse. Seepärast ei külastanud Jeesus Kaanasse suundudes Naatsaretti. Ta ütles jüngritele, et prohvet ei ole kuulus oma maal. Inimesed hindavad inimest selle järgi, mida nemad väärtuslikuks peavad. Ahtad ja maailmameelsed inimesed otsustasid Kristuse üle Tema tagasihoidliku päritolu, riietuse ja töökoha järgi. Nad ei suutnud hinnata laitmatut hingepuhtust.

Sõnumid Kristuse tulekust Kaanasse levisid kiiresti kogu Galileas, andes lootusi kannatajatele ja kurbadele. Kapernaumas köitis kuuldu ühe juudi ülema tähelepanu, kes oli kuninga ametnik. (197) Ametniku poeg põdes tõenäoliselt ravimatut haigust. Arstid ei andnud enam mingit lootust, kuid isa otsustas abi paluda Jeesuselt. Laps oli väga nõrk ja kardeti, et ta sureb enne isa tagasijõudmist; ometi tundis isa, et ta peab Jeesusega isiklikult rääkima. Ta lootis, et isa palved äratavad Suure Arsti kaastunde.

Jõudnud Kaanasse, leidis ta Jeesuse rahvahulga keskelt. Äreva südamega trügis ta Jeesuseni. Nähes lihtsalt riietatud meest, lõi ülema usk kõikuma. Kas see Mees võib teha seda, mida ta oli tulnud Temalt paluma? Ometi pöördus ta Jeesuse poole, rääkis tuleku põhjusest ja palus Tal tulla temaga. (198) Ent Jeesus teadis juba kõik. Juba siis, kui kuninga ametnik oli koduuksest väljunud, oli Jeesus näinud tema ahastust.

Jeesus teadis sedagi, et isa oli oma mõtteis seadnud tingimused. Kui Jeesus poleks tema palvet rahuldanud, poleks ülem tunnistanud Jeesust Messiaks. Sisemiselt piinlevale mehele ütles Jeesus: «Kui te ei näe tunnustähti ega imetegusid, siis te ei usu.»

Hoolimata küllaldastest tõenditest, et Jeesus oli Kristus, oli paluja teinud usu Temasse sõltuvaks palve rahuldamisest. Jeesus kõrvutas tema kõhklevat usku samaarlaste lihtsa usuga. Samaarlased polnud palunud ühtki tõendit. Jeesuse sõnadel, mis tõendasid alati Tema jumalikkust, oli südameid veenev vägi. Kristusele tegi valu, et Tema oma rahvas, kelle hoolde olid usaldatud Pühad Kirjutised, ei osanud kuulda Jumala häält kõnelemas Tema Pojas.

Siiski oli kuninga ametnikul mingil määral usku, sest ta oli ju tulnud paluma seda, mis näis talle kõikidest õnnistustest väärtuslikem. Jeesusel oli anda talle palju enamat.

Jeesus soovis, et laps terveneks, kuid eelkõige soovis ta anda ametnikule ja tema perele päästeõnnistuse ning süüdata tuli Kapernaumas, kus Ta pidi varsti tööd alustama. Ennekõike tuli ülikul hakata mõistma oma vajadust. Kapernauma ametnik esindas paljusid neid, kes olid Jeesusest huvitatud omakasupüüdlikel ajenditel — neid, kes lootsid Tema väe läbi kasu saada ja tegid seega oma usu sõltuvaks maisetest eelistest, tundmata vaimulikku viletsust ja vajadust Jumala armu järele.

Õnnistegija sõnad paljastasid kuninga ametnikule tema südamemõtted. Ta mõistis, et ta oli otsinud Jeesust omakasupüüdlikel ajenditel. Ta nägi oma usu kõikuvust. Sügava ahastusega mõistis ta, et tema uskmatus võib maksta poja elu. Mees teadis, et ta seisis Tema ees, kes võis lugeda mõtteid ning kellele oli kõik võimalik. Valulikult hüüatas ta: «Issand, tule alla, enne kui mu laps sureb!» Tema usk klammerdus Kristusesse nii nagu kord Jaakob, kes ingliga võideldes hüüdis: «Ei ma lase sind mitte, kui sa mind ei õnnista!» (1.Ms.32,27).

Nii nagu Jaakob, nii võitis ka tema. Päästja ei pöördu ära inimesest, kes loodab hädas Tema peale. «Mine,» ütles Ta, «su poeg elab!» Kuninga ametnik lahkus Õnnistegija juurest rahu (199) ja rõõmuga, mida ta polnud varem tundnud. Ta uskus, et tema poeg paraneb, kuid veel enam — temas oli tärganud sügav veendumus, et Kristus on Päästja.

Samal hetkel märkasid sureva lapse põetajad Kapernaumas äkilist ja salapärast muutust. Surmavari kadus kannataja näolt. Palavikuõhetus asendus taastuva tervise maheda jumega. Tuhmunud silmadesse tuli elusäde ning jõud voolas kõhnunud kehasse. Kõik märgid haigusest kadusid ja poiss vajus rahulikku unne. Palavik alanes päeva kõige palavamal tunnil. Perekond oli üllatunud ning rõõm oli suur.

Kaana polnud Kapernaumast nii kaugel, et kuninga ametnik poleks jõudnud koju veel sama päeva õhtuks, kuid ta ei kiirustanud teel. Alles järgmisel hommikul jõudis ta Kapernauma. Milline kojutulek see oli! Jeesust otsima minnes oli ta süda olnud murest murtud. Päikesepaiste oli tundunud vaevana, lindude laul pilkena. Nüüd oli kogu loodus saanud uue näo. Ta nägi kõike uue pilguga. Kõik näis sel varahommikusel teekonnal kiitvat koos temaga Jumalat. Kui mees oli jõudnud kodu lähedale, ruttasid teenijad talle vastu, et kuulutada, mis oli toimunud, kuid nende imestuseks ei paistnud peremees üllatuvat. Seevastu päris ta innukalt, millal laps paranema hakkas. Nad vastasid: «Eile seitsmendal tunnil lahkus temast palavik.» Sel hetkel, kui isa usk haaras kinni tõotusest «su poeg elab,» puudutas jumalik armastus surevat last!

(200) Isa kiirustas tervitama poega. Ta surus poja rinnale ning tänas lakkamata Jumalat imelise tervekstegemise eest.

Kuninga ametnikus tärkas igatsus rohkem kuulda Kristusest. Kui ta hiljem Kristuse õpetusi kuulis, sai tema ja kogu ta pere Jeesuse jüngriteks. Nende kannatused pöörati õnnistuseks. Sõnumid imeteost levisid, ning Kapernaumas, kus Jeesus tegi hiljem palju vägevaid tegusid, valmistati tee Kristuse tegevusele.

Tema, kes õnnistas Kapernauma ülikut, soovib õnnistada ka meid. Ent vaevatud isa sarnaselt suundume meiegi Jeesuse juurde sageli mõne maise hüve pärast ning oleme valmis usaldama Teda siis, kui meie palve täidetakse. Päästja igatseb anda meile suuremaid õnnistusi, kui me palume; Ta viivitab meie palvele vastamisega, et avada meile meie südame kurjus ja sügav vajadus. Ta ei soovi, et me otsiksime Teda omakasu pärast. Mõistes oma abitust ja pakilist vajadust, tuleb meil õppida täielikult usaldama Tema armastust.

Ülik tahtis näha oma palve täitumist enne kui uskuda, kuid tal tuli rahulduda Jeesuse sõnadega, et tema palve on kuuldud ja õnnistus antud. Sama tuleb õppida meil. Me ei usu sellepärast, et me näeme või tunneme, et Jumal meid kuuleb; meil tuleb usaldada Tema tõotusi. Kui me tuleme usus Jumala juurde, tungib iga palve Tema südamesse. Kui oleme palunud Tema õnnistust, tuleb meil uskuda, et me selle saame ning tänada Teda, et me oleme selle saanud. Siis tuleb meil asuda oma kohustuste juurde veendunult, et abi saabub siis, kui me seda kõige enam vajame. Kui me oleme õppinud nii elama, teame, et meie palvetele vastatakse. Jumal teeb meile «enam kui rohkesti» «oma au rikkust mööda,» nii nagu on «Tema ülemäära suur vägi meie suhtes» (Ef.3,20.16; 1,19).

21. Peatükk Betsata ja Suurkohus

Joh.5. ptk.

«Jeruusalemmas on Lambavärava ligi tiik; seda hüütakse heebrea keeles Betsataks. Sellel on viis võlvitud hoonet. Neis lamas hulk haigeid, pimedaid, jalutuid, kõhetuid, kes ootasid vee liikumist.»

Teatud aegadel selle tiigi vesi liikus ning üldiselt usuti, et seda põhjustas üleloomulik vägi ja et see, kes pärast vee liikumist esimesena tiiki astub, saab terveks ükskõik millisest haigusest. Sajad kannatajad voorisid kohale ja tiigi ääres oli alati nii palju rahvast, et siis kui vesi liikus ja hädalised vette tormasid, tallasid nad jalge alla endast nõrgemaid. Paljud ei saanud tiigi ligigi. Paljud, kellel õnnestus tiigini jõuda, surid selle ääres. Tiigi äärde olid ehitatud katusealused, et haiged leiaksid varju päeva kuumuse ja öö jaheda eest. Mõned veetsid seal öid, roomates asjatult abi lootes päevast päeva tiigini.

Jeesus oli jälle Jeruusalemmas. Jalutades üksi mõtteisse vajununa ja palvetades, jõudis Ta tiigi juurde. Ta nägi õnnetuid kannatajaid ootamas seda, mida nad pidasid ainsaks tervenemisvõimaluseks. Jeesus igatses kasutada oma tervistavat väge ning teha terveks kõik kannatajad. Kuid oli hingamispäev. Palju rahvast tuli templisse Jumalat kummardama (202) ja Jeesus teadis, et selline tervekstegemine ärritanuks juute nii, et nad sundinuks katkestama Tema tegevuse.

Ent Päästja nägi üht kõige haletsemisväärsemat meest. Mees oli olnud abitu kolmkümmend kaheksa aastat. Haiguse oli suures osas põhjustanud tema enda patt; seda peeti Jumala karistuseks. Üksi ja sõpradeta, tundes, et tema eest on suletud Jumala arm, oli kannataja elanud mitmed pikad viletsuseaastad. Ajaks, mil loodeti vee liikumist, tõid need, kes tundsid talle kaasa, ta võlvitud hoonesse, kuid otsustaval hetkel polnud kedagi, kes oleks teda tiiki aidanud. Ta oli näinud vee virvendamist, ent polnud kunagi tiigi kaldast kaugemale jõudnud. Temast tugevamad sööstsid vette enne teda. Ta ei suutnud võidelda rüseleva hulgaga. Mehe püsivus ainsa eesmärgi nimel ning tema rahutus ja pidev pettumus kulutasid kiiresti tema viimsegi jõu.

Haige mees lamas matil ja tõstis järjekordselt pea, et silmitseda seda tiiki, kui kaastundlik nägu kummardus tema kohale ning sõnas: «Kas sa tahad terveks saada?» Lootus süttis südames. Ta tundis, et mingi abi nüüd tuleb. Kuid julgusetuhin hääbus pea. Talle meenus, kui sageli ta oli püüdnud jõuda tiigini: nüüd oli jäänud vähe lootust elada uue virvenduseni. Ta laskis pea väsinult alla, öeldes: «Isand, mul ei ole seda inimest, kes mind aitaks tiiki, kui vett segatakse, seni kui ma tulen, astub teine minu eel sisse.»

Jeesus ei oodanud, et see haige pidanuks tunnistama usku. Ta ütles lihtsalt: «Tõuse üles, võta oma voodi ja kõnni.» Ent mees haaras usus kinni (203) lausutud sõnadest. Igas

närvis ja lihases tuksatas uus elujõud, halvatud jäsemed kuuletusid. Midagi küsimata tärkas tahe täita Kristuse korraldust ning kõik lihased reageerisid mehe tahtele. Hüpanud püsti, avastas mees, et ta on võimeline liikuma.

Jeesus ei andnud mehele mingit tõotust jumalikust abist. Mees oleks võinud kahelda ja kaotada nii ainsa võimaluse terveneda. Kuid ta uskus Kristuse sõnu ja tegutsedes vastavalt, sai jõu.

Samamoodi saame meie usu läbi vaimuliku tervise. Patt on lahutanud meid Jumalast — Elust. Meie hing on halvatud. Oma jõust suudame elada püha elu sama vähe kui suutis halvatu kõndida. Paljud tunnevad enda abitust ja igatsevad vaimulikku elu, mis ühendaks neid Jumalaga. Tagajärjetult pingutavad nad. Ahastuses hüüavad sellised inimesed: «Oh mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellest surmaihust?» (Rom.7,24). Sellised masendunud, heitlevad inimesed vaadaku üles! Päästja kummardub su kohale, sest Tema on sind oma verega lunastanud, ning lausub hellalt: «Kas sa tahad terveks saada?» Ta palub sul tõusta tervena ja rahus. Ära oota, kuni sa tunned, et oled terveks tehtud. Usu Tema sõna, siis see teostub. Aseta oma tahe Kristuse poolele. Ole tahtlik Teda teenima; nii tehes saad sa Tema Sõnas tõotatud jõu. Kristus suudab ja igatseb sind vabastada igast halvast harjumusest või kirest, mille kauaaegne hellitamine on sidunud nii su hinge kui ihu. Tema tahab anda elu hingele, kes on «surnud oma üleastumistes ja pattudes» (Ef.2,1). Tema tahab anda vabaduse vangile, keda aheldavad nõrkused ja patuahelad.

Tervekssaanud halvatu kummardus, et võtta oma voodi — väike vaip ja tekk — ning siis, kui ta ennast taas sirgu ajas, et Tervistaja poole pöörduda, oli Jeesus kadunud rahva hulka. Mees kartis, et ta ei tunne Jeesust ära, kui nad peaksid veel kohtuma. Ta ruttas minekule kindlate, jõudsate sammudega, kiites ülevoolavalt Jumalat taastunud jõu pärast. Teel kohtas ta mõningaid varisere ning jutustas neile oma tervekssaamisest. Teda üllatas jahedus, millega variserid tema jutustust kuulasid.

Kulmu kortsutades katkestasid nad teda küsimusega, miks ta kannab hingamispäeval voodit. Nad manitsesid karmilt, et Issanda päeval ei tohi koormaid kanda. Rõõmu tõttu oli mees unustanud, et oli hingamispäev, ometi ei tundnud ta end käsust üleastujana, sest ta oli kuuletunud Temale, kellel oli selline jumalik vägi. (204) Ta vastas julgelt: «Kes mind terveks tegi, ütles mulle: Võta oma voodi ja kõnni.» Küsimuse peale, kes seda tegi, ei osanud ta vastata. Rahvavanemad teadsid hästi, et ainult üks võis sooritada sellise imeteo, kuid nad tahtsid otsest kinnitust, mille põhjal Jeesus hukka mõista. Nende meelest oli Ta käsust üle astunud nii sellega, et tervistas haige mehe hingamispäeval kui ka sellega, et käskis mehel kanda voodit.

Juudid olid käsu nii moonutanud, et see oli muutunud orjaikkeks. Teised rahvad tegid nende mõttetud nõuded naerualuseks. Eelkõige hingamispäeva piirasid arvukad väärastunud kitsendused. See päev polnud inimesele rõõmupäevaks, Issanda pühaks ja

austatud päevaks. Kirjatundjad ja variserid olid teinud selle talumatuks koormaks. Juut ei tohtinud teha tuld ega süüdata küünalt hingamispäeval. Kuna rabide reeglid keelasid juudil endal neid asju tegemast, kasutasid nad paganaid. Nad ei mõelnud sellele, et kui seda pidada patuks juudile, siis oli väär rakendada ka teisi. Nad mõtlesid, et õnnistus piirdus juutidega ning et mittejuutide niigi lootusetut olukorda ei muutnud miski enam halvemaks. Kuid Jumal pole andnud ühtki sellist käsku, millele ei suudaks olla sõnakuulelikud kõik inimesed. Tema käsus ei leidu arutuid isekaid kitsendusi.

Templis kohtas Jeesus meest, kes oli terveks saanud. Mees oli tulnud tooma patu- ja tänuohvrit tohutu armu eest. Jeesus lausus talle manitsevad sõnad: «Vaata, sa oled terveks saanud, ära tee enam pattu, et sulle ei juhtuks midagi hullemat.»

Tervekssaanud mees tundis ülimat rõõmu Vabastajaga kokkusaamise üle. Teadmata variseride vaenulikkusest Jeesuse vastu, ütles ta variseridele, et see oligi Tema, kes ta terveks tegi. «Ja sellepärast juudid kiusasid Jeesust taga, et Ta seda oli teinud hingamispäeval.»

Jeesus toodi Suurkohtu ette süüdistatuna hingamispäeva käsust üleastumises. Kui juudid oleksid tollal olnud iseseisev rahvas, oleks sellise süüdistuse pärast võidud inimene surmata. Rooma võimu all olek takistas neid. Juutidel ei olnud õigust langetada surmaotsust; Kristusele esitatud (205) süüdistus polnud aga Rooma kohtus piisav. Juudid taotlesid veel muudki. Hoolimata vastutööst oli Kristuse mõju rahvale ületamas nende oma. Rahvahulki, keda rabide sõnaderohked kõned ei rahuldanud, haarasid Jeesuse õpetused. Tema sõnad olid mõistetavad ning soojendasid ja lohutasid südant. Ta rääkis Jumalast mitte kui kättemaksuhimulisest Kohtunikust, vaid kui hellast Isast. Kõik, mida Ta Jumalast kõneles, peegeldus Temast endast. Tema sõnad olid palsamiks haavatud hingele. Nii Tema sõnad kui armastuseteod murendasid vanade traditsioonide ja inimeste poolt kehtestatud korralduste müüri. Jeesus esitas Jumala armastuse ammendamatut täiust.

Ühes vanimas Kristuse kohta käivas prohvetikuulutuses on kirjutatud: «Ei lahku valitsuskepp Juudast ega korraldamissau tema jalgade vahelt, kuni tuleb tema Valitseja, keda rahvad võtavad kuulda» (1.Ms.49,10). Rahvas kogunes Kristuse juurde. Vastuvõtlikke inimsüdameid mõjutasid pigem armastavad ja heatahtlikud õpetused kui preestrite karmid tseremoniaalnõuded. Kui preestrid ja rabid poleks vahele astunud, oleks Jeesuse õpetus äratanud sellise uuenduse, mida maailm polnud näinud. Kuid oma võimu säilitamiseks otsustasid juhid hävitada Jeesuse mõju. Sellele aitas kaasa ülekuulamine Suurkohtus, ning Tema õpetuste avalik hukkamõistmine, sest rahva aukartus vaimulike juhtide vastu oli ikka veel määrav. Rabide nõudeid eiravat inimest peeti süüdlaseks nii pühaduseteotuses kui riigireetmises. Selle uskumuse põhjal lootsid rabid äratada rahvas

eelarvamusi Kristuse vastu. Nad väitsid, et Ta püüab kummutada kehtivad tavad, tekitada segadust ning valmistada teed Rooma ikke suurenemisele.

Plaanid, mida rabid nii agaralt pidasid, pärinesid tegelikult ühest teisest nõukogust kui Sünedrion. Pärast ebaõnnestumist kõrbes koondas Saatan oma väed, et nurjata Kristuse missiooni. Seda, mida ta ei suutnud täide viia otseste, isiklike jõupingutustega, otsustas ta teostada kavalusega. Kohe pärast kokkupõrget kõrbes pidas ta oma inglitega plaani pimestada juute nii, et (206) nad ei tunneks ära oma Lunastajat. Saatan kavatses õhutada vaimulikkonna hulgas leiduvates abilistes sellist vaenu tõe pooldajate vastu, millist omas tema. Ta mõjutas neid hülgama Kristust ning tegema Tema elu nii kibedaks kui võimalik, et sel viisil Jeesust loobuma sundida. Nii muutusid Iisraeli juhid Saatana tööriistadeks võitluses Kristuse vastu.

Jeesus oli tulnud tegema «käsuõpetust suureks ja auliseks.» Ta ei tulnud selle väärtust vähendama, vaid ülendama. Kiri ütleb: «Tema ei nõrke ega murdu, kuni Ta maa peal on rajanud õiguse» (Jes.42,21.4). Ta oli tulnud kõrvaldama hingamispäevalt neid muserdavaid nõudmisi, mis olid muutnud selle õnnistuse asemel needuseks.

Sellepärast sooritas Jeesus hingamispäeval tervekstegemise Betsata tiigi ääres. Ta oleks võinud tervistada haige mõnel teisel nädalapäeval või öelda, et jätku voodi sinnapaika. Kuid nii poleks Ta saavutanud soovitud tulemust. Iga teo taga, mida Kristus maa peal olles tegi, oli sügav mõte. Kõik, mida Ta tegi, omas tähtsuse ja andis õpetuse. Tiigi äärest valis Ta kõige raskema haige, et näidata oma tervekstegevat väge. Ta käskis mehel kanda oma voodit selleks, et linnas saadaks teada suurest imeteost. See tõstatas küsimuse, mida oli luba teha hingamispäeval ning avas Jeesusele võimaluse avalikult hukka mõista Issanda päeva puudutavad juutide kitsendused.

Jeesus näitas, et vaevatute aitamine oli kooskõlas hingamispäeva käsuga. See oli kooskõlas inglite tööga, kes peavad pidevat sidet maa ja taeva vahel, et teenida kannatavat inimkonda. Jeesus ütles: «Minu Isa tegutseb tänini ja mina tegutsen.» Kõik päevad on Jumala päralt; kõigil päevil teostab Ta oma plaane inimkonna heaks. Kui juutide käsutõlgendus olnuks õige, siis eksinuks Jehoova, kes oli ellu kutsunud ja ülal hoidnud kõike elavat alates päevast, mil Ta pani maale aluse. Kui juutide käsutõlgendus olnuks õige, siis pidanuks Tema, kes tunnistas oma töö heaks ja seadis loomise mälestuseks sisse hingamispäeva, katkestama universumi lakkamatu liikumise.

Kas Jumal peaks keelama päikesel paista hingamispäeval, takistama soojendavate kiirte jõudmist maale, et toita taimestikku? Kas galaktikate kulg peaks seiskuma sel pühal päeval? Kas Ta (207) peaks lõpetama oja voolu, et see ei niisutaks põlde ja metsi ning peatama merelained? Kas peaks nisu ja odra kasv peatuma ning valmiv marjakobar ootama küpsemisega? Kas ei tohiks puud ja lilled avada hingamispäeval pungi ja õitseda?

Kui nii oleks, siis kaoksid viljad ja õnnistused, mis teevad inimese elu soovimisväärseks. Loodus jätkab oma muutmatut kulgu. Jumal ei või hetkekski peatada oma kätt, et inimene ei nõrkeks ega sureks. Ka inimesel on selleks päevaks töö. Vältimatud vajadused tuleb rahuldada, haigete eest hoolitseda, vaevatute tarbed rahuldada. See, kes hoidub kannatuste leevendamisest hingamispäeval, on süüdlane. Jumala püha puhkepäev tehti inimese pärast ning halastuseteod on selle päeva mõttega täielikus kooskõlas. Jumal ei soovi, et Tema loodolevused kannataksid hetkekski valu, kui seda saab leevendada hingamispäeval või mõnel muul päeval.

Jumalalt oodatakse hingamispäeval veel rohkemat kui teistel päevadel. Tema rahvas jätab siis oma argitöö ja kasutab aega mõtiskluses ja palves. Nad paluvad hingamispäeval Temalt veel suuremat armu kui teistel päevadel. Nad paluvad Tema erilist tähelepanu. Nad igatsevad Temalt erilisi õnnistusi. Jumal ei oota hingamispäeva lõppemist, et rahuldada siis nende palveid. Taeva tegevus ei lakka iialgi ja ka inimesed ei peaks kunagi puhkama heategemisest. Hingamispäev pole mõeldud tegevusetuks jõudeajaks. Käsk keelab teha Jumala puhkepäeval argitööd: rühmamine, millega teenime elatist, peab selleks päevaks lakkama. Sel päeval ei tule teha mingit tööd, mis pakub ajalikku kasu või mõnu. Nii nagu Jumal lõpetas oma loomistöö ja puhkas hingamispäeval ning õnnistas seda, nii tuleb ka inimesel jätta oma igapäevase elu askeldused ja kasutada need pühad tunnid tervislikule puhkusele, jumalateenimisele ja headele tegudele. Kristuse töö tervendada haige oli igati kooskõlas käsuga. See austas hingamispäeva.

Jeesuse õigused olid samad, mis Jumalal, kuna Tema tegi sama püha tööd, samasugust nagu Isa taevas. Varisere ärritas see veel enam. Nende arusaamise järgi oli Jeesus rikkunud käsku, kuid veel hullem — nimetades Jumalat «oma Isaks,» seadnud end nii Jumalaga võrdseks (Joh.5,18).

Kogu juudi rahvas nimetas Jumalat oma Isaks; sellepärast poleks raev olnud nii suur siis, kui Kristuse sõnad oleksid väljendanud samasugust vahekorda. Kuid süüdistades Teda (208) Jumala teotamises, näitasid variserid, et nad mõistsid Jeesuse poolt öeldu sügavamat tähendust.

Kristuse vastastel ei olnud põhjendust väita vastu tõdedele, mida Jeesuse sõnad nende südametunnistusele selgitasid. Nad võisid viidata ainult pärimustele ja kommetele, mis Jeesuse väidete kõrval olid mannetud. Kui rabidel oleks olnud pisutki soovi valgust tundma õppida, oleksid nad veendunud, et Jeesus rääkis tõtt. Kuid nad vältisid hingamispäeva puudutavaid argumente ja püüdsid kütta üles viha Tema vastu sellest küljest, et Ta väitis end olevat võrdse Jumalaga. Kui preestrid ja rabid poleks kartnud rahvast, oleksid nad Jeesuse otsekohe hukanud. Kuid Jeesuse populaarsus oli suur. Paljud pidasid Teda Sõbraks, kes oli ravinud nende haigusi ja lohutanud kurbuses. Sellised

inimesed mõistsid õigeks Betsata kannataja tervekstegemise. Nii pidid ülemad teatud ajaks oma viha ohjeldama.

Süüdistuse peale vastas Jeesus: Minu õigus teha seda, milles te mind süüdistate, on tõsiasjas, et ma olen Jumala Poeg, üks Temaga olemuselt, tahtes ja eesmärgis. Kõige loomises ja loodu alalhoidmises tegutsen ma koos Jumalaga, «Poeg ei või iseenesest teha midagi, kui vaid seda, mida Ta näeb Isa tegevat.» Preestrid ja rabid nõudsid Jumala Pojalt aru just selle töö pärast, mida Ta oli saadetud maailma tegema. Nende patud lahutasid nad Jumalast ning uhkus pani käima oma radu. Nad olid endaga ülimalt rahul ega leidnud vajadust kõrgemast tarkusest lähtuva juhtimise järele. Kuid Jumala Poeg oli alistunud Isa tahtele ning sõltus Tema väest. Kristus oli nii lõputult isekuseta, et Ta tunnustas täielikult Jumala plaani, mida Isa Talle päev-päevalt avas. Meil tuleb sõltuda Jumalast samamoodi, siis on meie elu Tema tahte täideviimine.

Kui Mooses asus ehitama pühamut eluasemeks Jumalale, kästi tal teha kõik eeskuju kohaselt, mida talle mäel näidati. Mooses oli tahtlik tegema Jumala tööd; kõige andekamad töömehed tegid teoks kavandatut — ja ometi tuli teha isegi iga kelluke, granaatõun, nupp, palistus, eesriie või muu pühamu riist nii nagu Moosesele oli näidatud. Jumal kutsus ta mäele ja näitas talle taevaseid asju. Jehoova kattis Moosese oma aupilvega, et ta näeks (209) eeskuju, mille järgi kõik teha tuli. Just nii sai Jumal ilmutada Iisraelile, kelle keskel Ta elada soovis, oma iseloomu ideaali. Eeskuju näidati mäel, kui anti käsud Siinail ja kui Jehoova möödus Moosesest ning kuulutas: «Jehoova, Jehoova on halastaja ja armuline Jumal, pika meelega ja rikas heldusest ning tõest, kes säilitab heldust tuhandeile, annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu» (2.Ms.34,6.7).

Iisrael oli valinud oma tee. Nad ei soovinud järgida eeskuju, kuid Kristus, tõeline tempel, kus elas Jumal, vormis oma maise elu iga detaili Jumala ideaali kohaselt. Ta ütles: «Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma heameelega ja sinu käsuõpetus on mu sisemuses» (Ps.40,9). Selliselt tuleb ka meie iseloom ehitada «Jumala eluasemeks Vaimus» (Ef.2,22). Meil tuleb teha «eeskuju järele,» mille jättis Tema, kes kannatas meie eest, et me käiksime Tema jälgedes (Heb.8,5; 1.Pet.2,21).

Kristuse sõnad õpetavad, et me peaksime ennast lahutamatult siduma oma Isaga taevas. Ükskõik, milline on meie koht elus, me sõltume Jumalast, kelle kätes on kõikide saatus. Tema on määranud meile töö ning on varustanud meid võimete ja vahenditega selleks tööks. Nii kaua, kui me alistame oma tahte Jumala tahtele ning usaldame Tema tugevust ja tarkust, käime turvalist rada, et täita meie osa Tema suures plaanis. Kuid inimene, kes toetub oma tarkusele ja jõule, lahutab ennast Jumalast. Selle asemel, et tegutseda kooskõlas Kristusega, täidab ta Jumala ja inimese vaenlase eesmärki.

Kristus jätkas: «Sest mida Isa teeb, seda teeb Poeg nõndasamuti... Sest nagu Isa äratab surnuid ja teeb elavaks, nõnda teeb ka Poeg elavaks, keda Ta tahab.» Saduserid ei

uskunud ülestõusmist, kuid Jeesus ütles neile, et Tema Isa üks suurim tegu on äratada üles surnud ning et Temalgi on vägi teha sama. «Tund tuleb ja on juba käes, mil surnud peavad kuulma Jumala Poja häält ja kes seda kuulevad, peavad elama.» Variserid uskusid surnute ülestõusmist. Kristus selgitas, et vägi, mis annab kord elu surnutele, oli nüüd nende keskel ja nad näevad selle avaldumist. Sama ülestõusmise vägi annab elu hingele, kes on «surnud oma üleastumistes ja pattudes» (Ef.2,1). Kristuses Jeesuses olev elu, «Tema ülestõusmise» vägi, vabastab inimesed (210) «patu ja surma käsust» (Flp.3,10; Rom.8,2). Kurjuse võim murtakse ning usu läbi hoitakse inimhing patustamast. See, kes avab südame Kristuse Vaimule, saab osa sellest võimsast väest, mis toob ta välja hauast.

Alandlik Naatsaretlane ilmutas oma tõelist suurust. Ta tõusis kõrgemale inimkonnast, heitis kõrvale patu ja häbi rüü ning astus kõigi silme alla inglitest Austatuna, Jumala Pojana universumi Loojaga üks olevana. Tema kuulajad olid kütkestatud. Ükski inimene polnud rääkinud selliseid sõnu ega käitunud sellise kuningliku majesteetlikkusega. Jeesuse sõnad Tema missiooni ja inimkonna kohustuste kohta olid selged ja arusaadavad. «Sest Isa ei mõista kohut kellegi üle, vaid kõik kohtu on Ta andnud Poja kätte, et kõik austaksid Poega, nagu nad austavad Isa. Kes ei austa Poega, see ei austa Isa, kes Tema on läkitanud... Sest nagu Isal on elu iseeneses, nõnda on Ta andnud ka Pojale, et elu on Temas eneses. Ja Ta on Temale andnud meelevalla ka kohut pidada, sellepärast, et Ta on Inimese Poeg.»

Preestrid ja ülemad olid võtnud endale õiguse kohut mõista Kristuse tegevuse üle, kuid Tema nimetas ennast nende ja kogu maailma Kohtumõistjaks. Kogu maailm oli antud Kristuse kätte. Tema kaudu jõuavad langenud inimsooni kõik Jumala õnnistused. Ta oli Lunastaja nii enne kui pärast lihakssaamist. Niipea, kui tuli patt, oli ka Lunastaja. Tema on andnud valgust ja elu kõigile ning igaühe üle mõistetakse kohut vastavalt saadud valgusele. Tema, kes on andnud valguse, ja kes igatseva palvega jälgib inimhinge, püüdes võita teda patust pühadusele, on ühtaegu nii Eestkostja, kui Kohtunik. Alates ajast, mil taevas sai alguse suur võitlus, on Saatan ajanud asju pettusega. Kristus on paljastanud tema plaane ja tegutsenud tema võimu murdmiseks. Tema, kes seisis silmitsi petjaga ning on läbi kõigi aegade püüdnud vabastada Saatana vange, mõistab kohut iga inimese üle.

Jumal «on andnud Temale meelevalla ka kohut pidada, sellepärast, et Ta on Inimese Poeg.» Kuna Jumala Poeg on joonud põhjani inimkannatuste ja kiusatuste karika ning mõistab inimese nõrkusi ja patte; kuna Ta on meie nimel löönud võidukalt tagasi Saatana kiusatused ning kohtleb õiglaselt ja õrnalt inimhingi, kelle pärast Ta on oma vere valanud, siis on Inimese Pojale antud õigus mõista kohut.

Kuid Kristuse põhitöö pole kohut mõista, vaid lunastada. «Sest Jumal ei ole oma Poega läkitanud maailma, et Ta maailma üle kohut mõistaks, vaid et (211) maailm Tema

läbi õndsaks saaks» (Joh.3,17). Suurkohtu ees ütles Jeesus: «Kes minu sõna kuuleb ja usub seda, kes mind on läkitanud, sellel on igavene elu ja see ei tule mitte kohtu alla, vaid on surmast läinud elusse» (Joh.5,24).

Andmata maad kuulajate imestusele, avas Kristus nende ees veel laiemalt tuleviku saladused. «Tuleb tund,» ütles Ta, «mil kõik, kes on haudades, kuulevad Tema häält, ning tulevad välja need, kes on teinud head, elu ülestõusmiseks, aga kes on teinud halba, hukkamõistmise ülestõusmiseks» (Joh.5,28-29).

Kindlust tulevasele elule oli Iisrael kaua oodanud. Nad lootsid seda omandada Messia ilmumisel. Nüüd paistis neile ainus valgus, mis võib valgustada hauapimedust. Ent isemeelsus on pime. Jeesus oli eiranud rabide traditsioone ja autoriteeti, seepärast ei tahtnud nad uskuda.

Aeg, koht, olukord ja ergud tunded muutsid Jeesuse sõnad Suurkohtu ees veel mõjuvamaks. Rahva kõrgeimad usujuhid püüdsid võtta elu Temalt, kes nimetas end Iisraeli uuendajaks. Hingamispäeva Issandalt päriti maises kohtus aru hingamispäevakäsu rikkumise süüdistuses. Jeesuse kartmatut tunnistust kuuldes vaatasid kohtunikud Teda imestuse ja raevuga. Tema sõnad olid ümberlükkamatud. Nad ei saanud Teda hukka mõista. Jeesus eitas preestrite ja rabide õigust Teda üle kuulata või Tema tööd takistada. Neil polnud selleks voli. Nende nõuded rajanesid uhkusel ja kõrkusel.

Selle asemel, et paluda andeks tegu, milles teda süüdi arvati või et selle ümber vaielda, pöördus Jeesus ülemate poole ning süüdistatust sai süüdistaja. Jeesus noomis neid südamekõvaduse ja Pühakirja mittetundmise pärast. Ta ütles, et nad olid hüljanud Jumala Sõna, kuna nad olid hüljanud Tema, kelle Jumal oli läkitanud. «Te uurite Pühi Kirju, sest te arvate enestel neis olevat igavese elu ja need on, mis tunnistavad minust» (Joh.5,39).

Iga lehekülg Vanast Testamendist — kõnelgu see ajaloost, käsust või prohvetikuulutustest, kiirgab Jumala Poja au. Kogu juutlik süsteem, niipalju kui see järgis Jumalast antud juhtnööre, oli tegelikult ettekuulutus evangeeliumist. Kristusest «tunnistavad kõik prohvetid» (Apt.10,43). Alates Aadamale antud tõotusest ning läbi (212) patriarhide ajastu ja käsuõpetuse, paistsid taeva selges valguses Lunastaja jalajäljed. Prohvetid nägid vaimusilmas Petlemma tähte, Rahuvürsti siis, kui tulevikusündmused salapärase pildiseeriana nende silme eest möödusid. Iga ohver kujutas Kristuse surma. Koos iga viirukisuitsupilvega tõsteti kõrgele Tema õigus. Iga pidulik trompetiheli kuulutas Tema nime. Aukartustäratavas kõigepühamas paigas elas Tema au.

Juutide käes oli Pühakiri ning nad arvasid, et paljalt teadmistes peitus igavene elu. Kuid Jeesus ütles: «... ega ole teil Tema Sõna püsivana teie sees.» Hüljanud Kristuse

Tema Sõnas, hülgasid nad Tema ka Isikus. «Te ei taha tulla minu juurde,» ütles Ta, «et te saaksite elu.»

Juuda juhid olid uurinud Messia kuningriigi kohta käivaid prohvetikuulutusi, kuid nad polnud uurinud neid siira sooviga saada teada tõde. Nad olid soovinud leida toetust oma auahnetele lootustele. Kuna Kristus tuli nende ootustele mittevastavalt, ei võtnud nad Teda vastu. Nad tembeldasid Ta petiseks. Olles kord juba astunud sellele teele, oli Saatanal kerge tugevdada neis vastuseisu Kristusele. Just need sõnad, mis tõendasid Tema jumalikkust, pöörati Tema vastu. Nii nimetasid nad Jumala tõde valeks ja mida otsesemalt Lunastaja neile oma armastusetegude kaudu rääkis, seda otsustavamalt lükkasid nad ära valguse.

Jeesus ütles: «Mina ei võta vastu austust inimestelt.» Ta ei soovinud Suurkohtu heakskiitu ega nende poolehoidu. Tema au ja autoriteet pärines taevast. Oleks Ta soovinud, oleksid inglid Teda selgi hetkel austama tulnud ning Isa oleks veelkord tunnistanud Tema jumalikkust. Kuid ülemad ja rahvas pidid mõistma Tema iseloomu ja võtma vastu õnnistuse, mida Tema oli tulnud neile tooma.

«Mina olen tulnud oma Isa nimel ja te ei võta mind vastu, kui teine tuleb iseenese nimel, tema te võtate vastu.» Jeesus tuli Jumala volitusel. Ta oli Jumala kuju. Ta täitis Tema Sõna ja taotles Tema au, ometi ei võtnud Iisraeli juhid Teda vastu. Teised, kes oleksid tulnud Kristuse nime all ja taotlenud oma au, oleksid leidnud vastuvõtu. Miks? Sellepärast, et see, kes ihkab austust, toetub kaasinimeste eneseülistussoovile. Seda ootasid juudid. (213) Nad oleksid võtnud vastu valeõpetaja, sest tema oleks kallikspeetud vaadete ja traditsioonide kinnitamisega kõditanud nende uhkust. Kristuse õpetus ei vastanud nende tahtmistele. Tema õpetus oli vaimulik ja nõudis eneseuhkusest loobumist; sellepärast ei võtnud nad Teda vastu. Nad ei tundnud Jumalat ja Tema hääl, kes kõneles Kristuse läbi, oli neile võõras.

Kas ei kordu sama meie ajal? Kas pole nii, et ka paljud usulised juhid teevad südame kõvaks Pühale Vaimule ning muutuvad seega võimetuteks ära tundma Jumala häält? Kas pole nii, et nad hülgavad Jumala Sõna selleks, et pidada pärimusi?

«Kui te usuksite Moosest,» ütles Jeesus, «usuksite te ka mind, sest tema on kirjutanud minust. Aga kui te tema kirju ei usu, kuidas te siis usuksite minu sõnu?» Kristus oli rääkinud Iisraelile Moosese kaudu. Kui nad oleksid kuulanud jumalikku häält, mis kõneles neile suure juhi kaudu, oleksid nad tundnud selles hääles ära Kristuse õpetused. Kui nad oleksid uskunud Moosest, oleksid nad uskunud Teda, kellest Mooses kirjutas.

Jeesus teadis, et preestrid ja rabid olid otsustanud Ta surmata, ometi selgitas Ta neile oma ühtekuuluvust Isaga ja suhet maailmaga. Rahvavanemad mõistsid, et nende vastuseis

Temale oli alusetu, kuid nende vahkviha ei taltunud. Neid valdas hirm, kui nad nägid Tema tegevuses ilmnevat veenvat väge, ometi tegid nad südame kõvaks ja sulgesid end pimedusse.

Neil ei õnnestunud kummutada Jeesuse autoriteeti ega pöörata Temalt ära rahva lugupidamist ja tähelepanu, sest paljusid veensid Tema sõnad. Isegi ülemad tajusid südamepõhjas oma süüd, kui Ta mõjutas nende südametunnistust, kuid see muutis nad veel vihasemaks. Nad olid otsustanud Ta tappa. Nad saatsid käskjalad üle kogu maa, et hoiatada rahvast Jeesuse kui petise eest. Salakuulajad käisid Ta kannul, et jälgida, mida Ta rääkis ja tegi. Siit peale langes Päästjale kindel risti vari.

22. Peatükk Johannese Vangistus ja Surm

Mat.11,1-11; 14,1-11; Mrk.6,17-28; Luk.7,19-28

Ristija Johannes oli esimesena kuulutanud Kristuse kuningriigist; esimesena pidi ta selle pärast ka kannatama. Kõrbe vabadusest ja rahvahulkade keskelt, kes teda kuulama olid tulnud, oli ta nüüd suletud vangla müüride vahele. Temast oli saanud vang Heroodes Antipase kindluses. Antipase valduses oleval Jordani idakaldal oli möödunud suur osa Johannese tööajast. Heroodes oli ise kuulanud Ristija Johannese jutlusi. Kombelõtv kuningas oli värisenud üleskutse ees meelt parandada. «Heroodes kartis Johannest, ta teadis teda õige ja püha mehe olevat... ja kui ta teda kuulis, jäi ta mõneski asjas kahevahele ja kuulas teda siiski hea meelega.» Johannes rääkis temaga avameelselt, mõistes hukka tema seadusevastase liidu Heroodiaga, Antipase venna naisega. Teatud aja jooksul püüdis Heroodes purustada armuahelaid, mis teda köitsid, kuid Heroodia mässis ta veel kindlamalt oma võrku ja maksis Ristija Johannesele kätte sellega, et mõjutas Heroodest heitma teda vangikongi.

Johannese elu oli olnud väga tegus; vangla süngus ja tegevusetus rõhusid teda raskelt. Kui nädal möödus nädala järele ilma mingi muutuseta, haaras teda meeleheide ja tulid kahtlused. Jüngrid ei jätnud Johannest maha. Neil lubati käia vanglas teda vaatamas ja nad jutustasid Jeesuse tööst ning sellest, kuidas rahvast voolas Tema juurde. Kuid neid vaevas küsimus: miks ei tee (215) uus Õpetaja, kui Ta on Messias, midagi Johannese vabastamiseks? Kuidas Ta lubab, et Tema ustav eelkäija vaevleb vangis ja jätab võib-olla elu?

Sellised küsimused jätsid jälje. Johannese mõtteisse kerkisid kahtlused, mis poleksid muidu tõusnud. Saatan rõõmustas, kui ta kuulis Johannese jüngrite sõnu ning nägi, kuidas need muserdasid Issanda käskjala hinge. Oo, kui sageli osutuvad need, kes peavad end hea inimese usaldusväärseteks sõpradeks, tema kõige ohtlikumateks vaenlasteks! Kui sageli nende sõnad masendavad ja rõhuvad selle asemel, et kinnitada usku!

Nii nagu ei mõistnud Kristuse jüngrid, nii ei mõistnud ka Ristija Johannes Kristuse kuningriigi olemust. Ta ootas, et Jeesus asub Taaveti troonile: kuid aeg möödus ja Kristus ei teinud midagi kuningliku võimu haaramiseks. Johannes oli hämmeldunud ja rahutu. Ta oli rahvale kuulutanud, et Issandale tee valmistamiseks peab täituma Jesaja prohvetikuulutus: mäed ja künkad tuleb tasandada, mätlikud teed õgvendada ja konarused siluda. Ta oli oodanud, et inimliku uhkuse ja võimu künkad alandatakse. Ta oli osutanud Messiale kui Isikule, kelle käes on visklabidas, kes puhastab rehealuse, kogub nisu aita ning põletab aganad kustutamatu tulega. Prohvet Eelija sarnaselt, kelle vaimus ja väes ta oli Iisraelile ilmunud, ootas temagi, et Issand ilmutaks ennast Jumalana, kes vastab tulega.

Ristija Johannes oli noominud nii ülikut kui lihtinimest. Ta oli julgenud otsekoheselt rääkida ka kuningas Heroodesega. Ta ei olnud pidanud elu kalliks selle nimel, et täita oma ülesannet. Ja nüüd ootas ta, et Lõvi Juuda suguharust lõpetaks rõhuja kõrkuse ning vabastaks vaese kannataja. Kuid Jeesus näis rahulduvat enda ümber jüngrite kogumise, rahva tervekstegemise ja õpetamisega. Ta sõi tölnerite lauas, samal ajal kui Rooma ike muutus Iisraelile iga päevaga rängemaks, ja kui kuningas Heroodes ning tema armuke tegid mis tahtsid.

(216) Kõrbeprohvetile näis see kõik mõistmatuna. Oli hetki, mil kiusaja sosistused piinasid ta hinge ja südamesse hiilis kohutav hirm. Kas võis olla, et kauaoodatud Vabastaja polnudki veel ilmunud? Ent mida tähendas siis kuulutus, mida temal oli tulnud kuulutada? Johannesele valmistasid töö tulemused kibeda pettumuse. Ta oli lootnud, et Jumala sõnum mõjub samasuguselt kui Joosija ja Esra päevil, mil loeti käsuseadust (2.Aja.34; Neh.8,9) ning järgnes põhjalik meeleparandus. Sellele ülesandele oli ta pühendanud kogu oma elu. Kas kõik oli olnud asjatu?

Johannes oli mures, nähes, et armastusest tema vastu kahtlustasid jüngrid Jeesust. Kas tema töö isegi nende juures oli olnud viljatu? Kas ta oli olnud oma töös ustavusetu, et ta kõrvaldati!? Kui tõotatud Vabastaja tõepoolest oli ilmunud ning Johannes oli ikkagi ustav olnud, miks siis Jeesus ei ohjeldanud rõhuja võimu ega vabastanud oma eelkäijat?

Kuid Ristija Johannes ei loobunud usust Kristusesse. Ta meenutas korduvalt taevast kostunud häält ja allalaskunud tuvi, Jeesuse veatut puhtust, Püha Vaimu väge, mis oli vallanud Johannest, siis kui ta oli Lunastaja läheduses, ja prohvetikirjade tunnistusi. Kõik need tunnistasid, et Naatsareti Jeesus oli Tõotatu.

Johannesel polnud kombeks jagada oma kahtlusi ja rahutust kaaslastega; ta otsustas pöörduda järelepärimisega otse Jeesuse poole. Nii valis ta kaks oma jüngritest lootuses, et vestlus Kristusega kinnitab nende usku ja temagi kuuleb mõne sõna Kristuselt otseselt enda jaoks.

Jüngrid tulid Jeesuse juurde küsimusega: «Kas oled Sina see, kes tuleb või peame me ootama teist?»

Vähe oli möödunud ajast, mil Ristija Johannes oli osutanud Jeesusele ja kuulutanud: «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patud.» «Kes tuleb pärast mind, kelle jalatsi paela lahti päästma mina ei ole vääriline» (Joh.29,27). Nüüd aga esitati küsimus: «Oled Sina see, kes tuleb?» See oli inimlikule olemusele lõikavalt valus. Kui ka Johannes, ustav eelkäija, ei mõistnud Kristuse missiooni, mida siis loota omakasupüüdlikult rahvahulgalt?

Kristus ei vastanud kohe Johannese jüngrite küsimusele. Ajal, mil nad imestunult seisid ja Jeesuse vastust ootasid, tulid haiged ja vaevatud Tema juurde. Pimedad kobasid

teed läbi rahvahulga, (217) mõned haiged tulid omal jalal, teised kanti kohale. Suure Arsti hääl tungis läbi kurtide kõrvade. Tema sõna, Tema käe puudutus avas pimedate silmad; nad nägid päevavalgust, looduse ilu, sõprade nägusid ning Vabastaja palet. Tema hääl kandus surijate kõrvu ning nad tõusid tervete ja elujõulistena. Kurjast vaimust vaevatud allusid Tema sõnale ja muutusid mõistlikeks ning kummardasid Teda. Samal ajal, kui Jeesus parandas, õpetas Ta rahvast. Vaesed talupojad ja töölised, keda rabid roojaseks pidasid, kogunesid Tema ümber ning kuulasid Tema huulilt igavese elu sõnu.

Nii möödus päev ja Johannese jüngrid jälgisid kõike. Lõpuks kutsus Jeesus nad enda juurde ning palus neil jutustada Johannesele seda, mida nad olid näinud, lisades: «Õnnis on see, kes minust ei pahandu» (Luk.7,23). Tõend Tema jumalikkusest peitus soovis leevendada kannatava inimkonna häda. Tema au ilmnes Tema alandumises meie tasemele.

Jüngrid viisid sõnumi ja sellest piisas. Johannes meenutas Messia kohta käivat prohvetikuulutust: «Jehoova on mind võidnud, Ta on mind läkitanud viima rõõmusõnumit alandlikele, parandama neid, kel murtud süda, kuulutama vabadust vangidele ja avama pimedate silmi, kuulutama Jehoova meelepärast aastat» (Jes.61,1.2). Kristuse teod tunnistasid sellest, et Ta oli Messias. Veel enam — need näitasid, millisel viisil rajatakse Tema kuningriik. Johannesele selgines sama tõde, mis Eelijale kõrbes, kui «tugev ning võimas tuul, mis lõhestas mägesid ja purustas kaljusid, käis Jehoova ees! Aga Jehoovat ei olnud tuules. Ja tuule järele tuli maavärisemine, aga Jehoovat ei olnud maavärisemises! Ja maavärisemise järele tuli tuli, aga Jehoovat ei olnud tules!» Kuid seejärel rääkis Jumal prohvetiga «vaikses, tasases sahinas» (1.Kun.19,11.12). Selliselt pidi ka Jeesus tegema oma töö: mitte relvade tärina või troonide ja kuningriikide kukutamisega, vaid kõnetades inimsüdant halastava ja ennastsalgava eluga.

(218) Ennastsalgavus, mis oli Ristija Johannese elu põhimõte, oli ka Messia kuningriigi põhimõte. Johannes teadis hästi, kui võõrastav oli see Iisraeli juhtidele. See, mis oli tema jaoks veenev tõend Kristuse jumalikkusest, ei veennud neid. Nad ootasid sellist Messiat, keda ei olnud tõotatud. Johannes mõistis, et Kristuse töö kutsus nendes esile ainult vihkamist ja hukkamõistu. Tema, eelkäija, jõi samast karikast, mille Kristus pidi tühjendama põhjani.

Õnnistegija sõnad: «Õnnis on see, kes minust ei pahandu,» olid õrnaks etteheiteks Johannesele. Need sõnad polnud asjatult öeldud. Mõistes nüüd selgemalt Kristuse töö olemust, usaldas ta end Jumalale kas eluks või surmaks, nii kuidas oli parem armastatud töö huvides.

Kui sõnumiviijad olid lahkunud, hakkas Jeesus rääkima rahvale Johannesest. Kristus tundis sügavalt kaasa ustavale tunnistajale, kes oli vangis Heroodese vangikojas. Ta ei soovinud jätta rahvast arvama, et Jumal oli Johannese hüljanud või et tema usk oli

katsumuse ajal lõppenud. «Mida te olete läinud välja kõrbe vaatama?» küsis Ta, «kas pilliroogu, mida tuul kõigutab?»

Jordani ääres kasvav kõrge pilliroog, mida painutas iga tuulepuhang, kujutas tabavalt rabisid, kes olid kritiseerinud Ristija Johannese tööd. Nad kõikusid sinna ja tänna üldise arvamuse tuules. Nad ei alandunud vastu võtma Ristija Johannese südamessetungivat kuulutust, kuid ei söandanud rahva pärast ka avalikult Talle vastu astuda. Ent Jumala käskjalg polnud selline. Kristuse ümber kogunenud rahvahulgad olid näinud Johannese tegevust. Nad olid kuulnud, kuidas ta kartmatult patte noomis. Ühesuguse otsekohesusega oli Johannes rääkinud eneseõigust täis variseride, saduseride, kuningas Heroodese, tema õukondlaste, vürstide, sõdurite, tölnerite ja talupoegadega. Tema ei olnud kõikuv pilliroog, keda kõigutanuks inimliku kiituse või eelarvamuse tuul. Vangis jäi ta Jumalale sama ustavaks ja seisis sama innukalt õigluse eest kui siis, kui ta kuulutas Jumala sõnumit kõrbes. Põhimõtetes oli ta kaljukindel.

Jeesus jätkas: «Või mida te olete välja läinud vaatama? Kas inimest, kes on riietatud peente riietega? Vaata, kes kannavad peeneid riideid, need on kuningate kodades.» Johannese ülesandeks oli noomida oma aja patte ja ebamõõdukust ning tema lihtne riietus ja ennastsalgav elu (219) tunnistas tema ülesandest ja iseloomust. Kallid rüüd ja toretsemine ei ole Jumala sulaste osa; neid asju taotlevad inimesed, kes elavad «kuninglikes kodades,» kellel on maine võim ja rikkus. Jeesus tahtis juhtida tähelepanu kontrastile Johannese riietuse ja riietuse vahel, mida kandsid preestrid ja ülemad. Ametnikud ehtisid end kallite kuubede ja hinnaliste ilustustega. Nad armastasid uhkeldamist, et pimestada rahvast ja tõmmata suuremat tähelepanu endale. Nad ihkasid inimeste imetlust ja mitte südamepuhtust, mis oleks pälvinud Jumala heakskiidu. Selliselt näitasid nad, et nende ustavus kuulub tegelikult maailmale.

«Või mida,» ütles Jeesus, «te olete välja läinud vaatama? Kas prohvetit? Tõesti ma ütlen teile, et ta on enam kui prohvet, Tema on see, kellest on kirjutatud:

«Vaata, mina läkitan Sinu palge eele oma ingli,

kes Sulle tee valmistab Sinu ees.»

«Tõesti, ma ütlen teile, ei ole naisest sündinute seast tõusnud suuremat kui Ristija Johannes.» Sakariasele enne Johannese sündi antud ettekuulutuses oli ingel öelnud: «Sest ta peab suur olema Issanda ees» (Luk.1,15). Mis on taeva silmis tõeline suurus? Mitte see, mida maailm peab suureks — mitte rikkus, seisus, suursugune päritolu või kõrged vaimuanded. Kui mõistusejõud, ilma mingit õilsamat eesmärki silmas pidamata, vääriks

austust, siis tuleks meil anda au Saatanale, kelle vaimse tasemega pole ükski inimene võrdne. Kõige suurem anne, mis on isekuse teenistuses, muutub sedavõrra suuremaks needuseks. Jumal hindab sisemisi väärtusi. Armastus ja puhtus on Tema silmis tõeliselt õilsad omadused. Johannes oli suur Jumala silmis siis, kui Ta Suurkohtu saadikute, rahva ja oma jüngrite ees loobus võtmast au endale ning juhtis kogu tähelepanu Jeesusele kui Tõotatule. Tema omakasupüüdmatu rõõm teenida Kristust näitab kõrgeimat õilsust, mis inimeses võib avalduda.

Need, kes olid kuulnud tema tunnistust Jeesuse kohta, rääkisid pärast tema surma: «Johannes ei teinud küll ühtki tunnustähte: aga kõik, mis Johannes sellest mehest on ütelnud, on tõsi!» (Joh.10,41). Johannese ülesandeks polnud kutsuda tuld taevast alla või äratada surnuid nagu tegi Eelija, (220) samuti ei sirutanud ta Moosese sarnaselt Jumala nimel välja keppi. Tema oli saadetud kuulutama Kristuse ilmumist ja kutsuma inimesi valmistuma Tema tulekuks. Ta täitis oma ülesande nii ustavalt, et siis kui inimesed meenutasid, mida ta neile Jeesusest oli õpetanud, pidid nad tunnistama: «Kõik mis ta Jeesusest õpetas, on tõsi.» Meistri iga jünger peaks andma Kristusest selliselt tunnistust.

Messia eelkäijana oli Johannes «enamgi kui prohvet.» Prohvetid olid vaimusilmas näinud Kristuse tulekut, kuid Johannes võis näha Teda silmast silma, kuulda tunnistust taevast, et Ta on Messias ning esitleda Teda Iisraelile Jumalast saadetuna. Ometi ütles Jeesus: «Väiksem taevariigis on suurem temast.»

Prohvet Johannes oli ühenduslüli kahe süsteemi vahel. Jumala esindajana näitas ta käsu ja prohvetite sidet kristliku ajajärguga. Tema oli väiksem valgus, millele järgnes suurem. Johannese mõistust valgustas Püha Vaim; tema pidi valgustama rahvast, kuid ainulaadseim, selgeim valgus langenud inimsoole paistis Jeesuse õpetustest ja elust. Kristust ja Tema ülesannet mõisteti ohvriteenistuse võrdkuju kaudu ähmaselt. Johanneski polnud täielikult mõistnud Kristuse poolt pakutavat igavest elu.

Arvestamata rõõmu, mida Johannes sai oma elutööst, oli tema elu olnud nukker. Tema hääl kõlas harva väljaspool kõrbet. Tema osaks oli elada üksi. Ka ei pidanud ta nägema oma töö tulemusi. Tal polnud eesõigust käia koos Kristusega ning näha suurema valgusega kaasnevat jumalikku väge. Tal ei olnud võimalust näha, kuidas pimedad said nägijaks, haiged terveks ja surnud ärkasid ellu. Ta ei kuulnud Kristuse sõnu, mis panid sädelema prohvetikuulutustes antud tõotused. Nõrgimgi jünger, kes nägi Kristuse vägevaid tegusid ja kuulis Tema sõnu, oli selles mõttes Ristija Johannesest eelistatumas olukorras; sellepärast oli ta suurem kui Johannes.

Suurte rahvahulkade kaudu, kes olid kuulanud Johannese jutlusi, oli Johannese kuulsus levinud üle maa. Tema vangistamisest kõneldi kõikjal. Ometi usuti, et prohveti laitmatu elu ja avaliku arvamuse soosiva suhtumise tõttu ei kasutata tema kallal vägivalda.

Heroodes uskus, et Johannes oli Jumala prohvet ning ta tõesti kavatses (221) prohveti vabaks lasta. Kuid Heroodiat kartes lükkas ta oma kavatsust edasi.

Heroodia teadis, et otsese rünnakuga ei suuda ta Heroodest mõjutada Johannest hukkama, seepärast tuli appi võtta kavalus. Kuninga sünnipäevaks oli kavandatud suur pidu riigiametnike ja õukondlaste osavõtul. Heroodia mõistis, et siis tuleb tema võimalus.

Kui see suur päev kätte jõudis ja kuningas koos vürstidega prassis, saatis Heroodia oma tütre peosaali külaliste silmarõõmuks tantsima. Salome naiselik ilu oli just puhkele löönud ning tema sulnidus hurmas joobnud suurmehi. Õukonna daamid ei osalenud tavaliselt sellistel pidustustel ja Heroodes külvati üle meelitustega ajal, mil hurmav Iisraeli preestrite ja vürstide tütar tantsis külaliste ees.

Kuningas oli joobnud. Kired olid üles köetud ja mõistus tumenenud. Ta nägi ainult peosaali hiilgust, prassivaid külalisi, rikkalikku toidulauda, punerdavat veini, säravaid tulesid ja noort tütarlast, kes tema ees tantsis. Hetke lummuses soovis Heroodes tõmmata endale ülikute imetluse. Vandega tõotas ta anda Heroodia tütrele ükskõik, mida ta palub, olgu või pool kuningriiki!

Salome kiirustas ema juurde küsima, mida paluda. Vastus oli kärme tulema — Ristija Johannese pead! Salome ei teadnud kättemaksuihast ema südames; ta kohkus, kuid Heroodia otsustavus võitis. Tütarlaps pöördus tagasi kohutava palvega: «Ma tahan, et sa mulle sedamaid annad vaagnal Ristija Johannese pea!» (Mrk.6,25).

Heroodest valdas õudus. Käratsev mürgel vaikis. Maad võttis pahaendeline vaikus. Kuningas oli rabatud mõttest võtta Johanneselt elu. Kuid sõna oli antud ja ta ei tahtnud tunnistada end järelemõtlematuks. Vandetõotus oli antud külaliste auks; kui kas või üks neist oleks nõudnud tõotuse tühistamist, oleks Heroodes rõõmuga prohvetile armu andnud. Ta andis külalistele võimaluse astuda vangi kaitseks välja. Nemadki olid kord tulnud kaugelt kohale selleks, et kuulda Johannese jutlust ning nad teadsid, et ta oli süütu Jumala sulane. Ent kuigi tütarlapse nõudmine neid vapustas, olid nad (222) end nii juhmistanud, et ei suutnud vastu väita. Ükski ei avanud suud, et päästa Taeva saadiku elu. Need mehed olid mõjukad mehed, neil lasus tõsine vastutus; ometi olid nad uputanud arukuse joomaklaasi. Muusika ja tantsu peadpööritama panev lummus oli suigutanud südametunnistuse. Vaikimisega kuulutasid nad Jumala prohvetile surmaotsuse, rahuldades nii kõlvatu naise kättemaksuiha.

Heroodes ootas asjatult, et ta vabastatakse vandest. Vastumeelselt andis ta siis käsu prohvet hukata. Peagi kanti kuninga ja ta külaliste ette Johannese pea. Huuled, mis olid ustavalt veennud Heroodest patuelust pöörduma, olid sulgunud. Enam ei kutsunud tema hääl inimesi meeleparandusele. Ühe öö jooming oli maksnud ühe suurima prohveti elu.

Oo, kui sageli on süütud inimesed pidanud ohverdama oma elu nende ohjeldamatuse tõttu, kelle ülesandeks on kaitsta õigust! See, kes tõstab huulile mürgistava karika, vastutab kogu kurja eest, mida ta võib sooritada joobeseisundis. Tuimestatud meeltel on võimatu hinnata asju kainelt ja langetada õiglasi otsuseid. Selline inimene avab tee Saatanale, kes tema kaudu rõhub ja hävitab süütuid. «Viin paneb pilkama, vägijook lärmama ja ükski, keda see paneb taaruma, pole tark» (Õps.20,1). Seetõttu on «õigus tagasi tõrjutud... ja kes loobub kurjast, laseb ennast paljaks riisuda» (Jes.59,14.15). Need, kellel on õigus langetada kaasinimeste elu üle otsuseid, on süüdlased kuriteos, kui nad joovad end purju. Kõik seaduseandjad peavad eelkõige ise olema käsupidajad, enesekontrolli võimega inimesed. Nad peavad omama kontrolli oma füüsiliste, vaimsete ja moraalsete võimete üle omamaks mõistusejõudu ja suurt õiglusetunnet.

Ristija Johannese pea viidi Heroodiale, kes võttis selle vastu saatanliku mõnuga. Kättemaksu teostumine kutsus esile juubelduse ning ta mõtles, et Heroodese südametunnistus saab nüüd rahu. Kuid oodatud rõõmu ei järgnenud. Heroodia nimi sai kurikuulsaks ja põlatuks, Heroodest aga vaevas südametunnistus veel rohkem kui siis, kui prohvet teda hoiatas. Johannese õpetuste mõju polnud võimalik lämmatada; see pidi kanduma läbi põlvkondade aegade lõpuni.

(223) Heroodese patt jälitas teda alati. Ta püüdis pidevalt vabaneda südametunnistuse süüdistusest, kuid mälestus Johannese ustavusest jäi. Meenutades Johannese ennastsalgavat elu, tema pühalikke, tõsiseid üleskutseid, tema otsusekindlust ja seda, kuidas ta suri, ei suutnud Heroodes leida rahu. Ajades riigiasju ja võttes vastu austusavaldusi suutis ta manada näole naeratuse, kuid süda oli vaevas. Ta piinles needuse kartuses.

Heroodesele olid jätnud mulje Johannese sõnad, et Jumala eest ei saa midagi varjata. Ta oli veendunud, et Jumal viibis kõikjal, et Tema oli näinud ka pidu ja kuulnud käsku Johannes hukata. Jumal oli näinud ka Heroodia võidurõõmu maharaiutud pea juures. Paljud asjad, mida Heroodes oli kuulnud prohveti huulilt, kajasid nüüd südametunnistusest vastu veel selgemalt kui kunagi kõrbes.

Seepärast oli Heroodes, kuuldes Kristuse tegudest, äärmiselt ehmunud. Ta mõtles, et Jumal on Johannese surnust üles äratanud ja saatnud ta veel suurema väega pattu noomima. Teda vaevas hirm, et talle makstakse Johannese surma pärast kätte. Heroodes lõikas vilja, mille külvab patt: «Värisev süda, kustuvad silmad ja lootuseta hing! Su elu ripub nagu juuksekarva otsas, sa värised ööd ja päevad ega ole kindel oma elu pärast. Sa ütled hommikul: «Oleks õhtu!» Aga õhtul sa ütled: «Oleks juba hommik!» Kartuse pärast, mis täidab su südant ja vaate pärast, mida su silmad näevad» (5.Ms.28,65-67). Patust süüdistavad ta enda mõtted. Ei saa olla suuremat piina, kui süüdioleva südametunnistuse torked, mis ei anna rahu päeval ega öösel.

Paljude jaoks tundub Ristija Johannese saatus arusaamatuna. Nad küsivad, miks ta pidi taluma vangistust ja surma. Meie pilk ei suuda lõpuni haarata toimunut, kuid see ei pea kõigutama meie usaldust Jumalasse; meenutame, et Johannes jagas osaliselt Kristuse kannatusi. Kõik, kes järgivad Kristust, kannavad kannatusekrooni. Isekad inimesed mõistavad meid kindlasti valesti. Kristuse järelkäijad on Saatana metsikute rünnakute märklauaks. Saatan on rajanud oma kuningriigi eneseohverdamise põhimõtte hävitamiseks. Ta võitleb selle põhimõtte vastu alati, kui see kuskil ilmneb.

(224) Johannese lapsepõlve, noorust ja meheiga iseloomustas kindlameelsus ja moraalne jõud. Kui kõrbes kõlas tema hääl: «Valmistage Issanda teed, õgvendage Tema teerajad» (Mat.3,3), kartis Saatan oma kuningriigi julgeoleku pärast. Patu patusus paljastus nii mõjusalt, et inimesed värisesid. Saatana vägi murti paljude südames. Ta oli väsimatult pingutanud, et nurjata Johannese Jumalale andumist, kuid tal ei õnnestunud see. Ka ei õnnestunud tal Jeesust võita. Saatan raevutses. Nüüd otsustas ta põhjustada Kristusele valu Johannesele hoobi andmisega. Vähemalt kannatusi sai ta tuua Temale, keda ei õnnestunud ahvatleda patule.

Jeesus ei astunud vahele, et vabastada oma sulast. Ta teadis, et Johannes kannatab katsumuse välja. Õnnistegija oleks meelsasti külastanud Johannest ja muutnud oma lähedusega vangikongi sünguse helgemaks, kuid Ta ei võinud anda end vaenlase kätte ega seada ohtu oma ülesannet. Meelsasti oleks Ta vabastanud ustava sulase, kuid tuhandete pärast, kellel hilisematel aegadel tuli taluda vangistust ja surma, tuli Johannesel tühjendada märtrikarikas. Jeesuse järelkäijad, kes pidid kannatama üksikutes vangikongides või surema mõõga, piina ja peksu läbi, Jumala ja inimeste poolt näiliselt hüljatuina, said suurt kinnitust mõttest, et Ristija Johannes, kelle ustavust Kristus ise tunnustas, oli talunud samasugust katsumust!

Saatanal lubati lõpetada Jumala saadiku maine elu, kuid elu, mis «on varjul ühes Kristusega Jumalas» (Kol.3,3), jääb hävitajale kättesaamatuks. Saatan juubeldas, et ta sai Kristusele haiget teha, kuid tal ei õnnestunud võita Johannest. Surm pani Johannese varjule kiusatuste eest. Selles võitluses avas Saatan oma iseloomu. Universumi pilkude all näitas ta oma vaenu Jumala ja inimese vastu.

Kuigi Johannest ei vabastatud ime läbi, ei olnud ta unustatud. Tema juures olid pidevalt taeva inglid, kes selgitasid talle prohvetikuulutusi Kristusest ja avasid Pühakirja imelised tõotused. Nemad toetasid teda nii nagu nad toetavad Jumala rahvast kõigil aegadel. Ristija Johannesele ja kõigile pärast seda, anti kinnitus: «Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma ajastu otsani» (Mat.28,20).

Jumal ei juhi oma lapsi kunagi teisiti, kui nad sooviksid, et Ta neid juhiks, kui nad näeksid lõppu algusest ja mõistaksid seda aulist (225) eesmärki, mida nad Tema kaastöölistena täidavad. Eenok, kes võeti taevasse, või Eelija, kelle viis sinna tulevanker,

polnud suuremad ega auväärsemad kui Ristija Johannes, kes suri üksi vangikongis. «Sest teile on armust antud Kristuse pärast mitte ainult uskuda Temasse, vaid ka kannatada Tema pärast» (Flp.1,29). Kõikidest andidest, mida Taevas inimesele anda võib, omab osadus Kristuse kannatustega kaalukaima ja austustpälvivaima koha.

23. Peatükk «Jumala Riik on Lähedal!»

«Aga pärast seda... tuli Jeesus Galileasse ja kuulutas Jumala evangeeliumi, öeldes: «Aeg on täis saanud ja Jumala riik on lähedal, parandage meelt ja uskuge evangeeliumisse» (Mrk.1,14,15).

Kõigepealt kuulutati Messia tulekust Juudamaal. Jeruusalemma templis oli altari juures teenivale Sakariasele kuulutatud eelkäija sünnist. Petlemma väljal olid inglid teatanud Jeesuse sünnist. Targad olid tulnud Jeruusalemma Jeesust otsima. Templis olid Siimeon ja Anna tunnistanud Tema jumalikkusest. Jeruusalemm ja kogu Judea oli kuulnud Ristija Johannese jutlust. Ka Suurkohtu saadikud olid kuulnud Johannese tunnistust Jeesusest. Juudamaal oli Kristus kutsunud oma esimesed jüngrid. Siin oli möödunud suurem osa Tema varasest tööperioodist. Jumalikkus, mis sähvatas templi puhastamisel, imeteod ja jumalikud tõed, mida õpetasid Tema huuled, kuulutasid üht ja sama — seda, mida Jeesus Suurkohtu ees pärast Betsata tervistamist oli öelnud: Tema oli igavese Jumala Poeg.

Kui Iisraeli juhid oleksid Kristuse vastu võtnud, oleks Ta andnud neile eesõiguse viia evangeelium maailmale, kuulutada Jumala riiki ja Tema armu. (232) Kuid Iisrael ei tundnud oma armuaega. Juuda juhtide kadedus ja uskmatus küpses avalikuks vihkamiseks ning rahvas ässitati Jeesuse vastu.

Suurkohus oli tagasi lükanud Kristuse tunnistuse ja ootas võimalust Teda surmata; sellepärast lahkus Jeesus Jeruusalemmast — preestrite, templi, usuliste juhtide ja sealse rahva juurest — ning pöördus oma sõnumiga põlatuma rahvaklassi poole, et koguda neid, kes viiksid evangeeliumi kõigile rahvastele.

Nii nagu Kristuse päevil, nii on toimunud kõigi järgnevate põlvkondade jooksul — vaimulikud juhid hülgavad tihtipeale Valguse ja Elu; Kristus on sunnitud jälle tagasi tõmbuma. Kui usupuhastajad kuulutasid Jumala Sõna, ei mõelnud nad eralduda riigikirikust, kuid usulised juhid ei sallinud valgust ja need, kes seda levitasid, pidid otsima tõde igatsevaid inimesi. Vähesed nendest, kes end kaasajal usupuhastajate järelkäijateks loevad, omavad usupuhastuse tõelist vaimu. Vähesed kuulavad Jumala häält ja on valmis vastu võtma tõde. Sageli on need, kes käivad usupuhastajate jälgedes, sunnitud lahkuma oma armastatud kogudusest selleks, et kuulutada Jumala Sõna selget õpetust. Ja sageli on need, kes otsivad valgust, sunnitud Jumala pärast jätma oma isade koguduse, et olla sõnakuulelikud Tema Sõnale.

Jeruusalemma rabid põlgasid galilealasi ja pidasid neid harimatuiks. Ometi osutus see piirkond Kristuse tööle vastuvõtlikumaks. Galilealased olid tõsisemad ja siiramad, vähem altid ebajumalateenimisele ning avatumad tõele. Siirdudes Galileasse, ei otsinud

Jeesus üksindust ega eraldatust. See maakond oli tol ajal tihedalt asustatud ja rahvuslikult kirevam kui Juudamaa.

Kui Jeesus rändas õpetades ja tervistades Galileas, kogunesid linnadest ja küladest Tema ümber suured inimhulgad. Paljud tulid Juudamaalt ja naabermaakondadestki. Sageli tuli Tal inimeste eest kõrvale tõmbuda, sest vaimustus paisus nii suureks, et võis tekitada rahutusekartusi Rooma võimudes. See aeg oli maailma jaoks eriline. Taevas laskus inimeste juurde. Nälgivad ja janunevad hinged, kes olid kaua oodanud Iisraeli vabastamist, tundsid rõõmu halastava Päästja armust.

(233) Kristuse jutluse keskne mõte oli: «Aeg on täis saanud ja Jumala riik on lähedal, parandage meelt ja uskuge evangeeliumisse.» Tema sõnum põhines prohvetikuulutustel. «Aeg,» mis Jeesuse sõnade kohaselt oli täis saanud, oli ingel Gabrieli kaudu Taanielile öeldud ajaperiood. «Seitsekümmend aastanädalat,» ütles ingel, «on seatud su rahvale ja su pühale linnale üleastumise lõpetamiseks, patule piiri panemiseks ja süüteo lepitamiseks, igavese õiguse toomiseks, nägemuse ja prohveti kinnitamiseks ja Kõigepühama võidmiseks!» (Tan.9,24). Päev vastab prohvetikuulutustes aastale. (Vaata 4.Ms.14,34; Hes.4,6). Seitsekümmend nädalat ehk nelisada üheksakümmend päeva tähendavad seega 490 aastat. Selle perioodi alguse kohta on öeldud: «Ja tea ning mõista: Sõna väljumisest alates Jeruusalemma taastamiseks ja ülesehitamiseks kuni Võitud Vürstini on seitse aastanädalat ja kuuskümmend kaks aastanädalat» (Tan.9,25), s.o. kuuskümmend üheksa nädalat ehk nelisada kaheksakümmend kolm aastat. Käsk Jeruusalemma taastamiseks ja ülesehitamiseks, mis sai lõpliku kinnituse Artaxerxes Longimanuse dekreediga (vaata Esr.6,15; 7,1.9), jõustus sügisel aastal 457 e.Kr. Liites sellele aastale 483 aastat, jõuame sügisesse a. 27 p.Kr. Prohvetikuulutuse kohaselt ulatus see periood Messiani, Võituni. Aastal 27 p.Kr. sai Jeesus ristimisel Püha Vaimu võidmise ning alustas oma tegevust. Siis hakkas kõlama sõnum: «Aeg on täis saanud.»

Ingel jätkas ettekuulutust: «Paljude meelest Ta ei hooli lepingust ühe aasta-nädala» jooksul (7 aastat; KJV: «kinnitab lepingu»). Seitsme aasta jooksul pärast Kristuse tegevuse algust pidi evangeeliumi kuulutatama eelkõige juutidele: kolm ja pool aastat tegi seda Kristus, seejärel apostlid. Ja «Ta lõpetab pooleks aastanädalaks (KJV: «aastanädala keskel») tapa- ja roaohvri» (Tan.9,27). Kevadel, a. 31 p.Kr., ohverdati Kristus — tõeline ohver — Kolgatal. Siis käristas nähtamatu käsi templi vaheteki kaheks, näidates, et ohvriteenistuse pühadus ja mõte oli lõppenud. Oli saabunud aeg lõpetada maise tapa- ja roaohvri toomise süsteem.

See üks nädal — seitse aastat — lõppes a. 34 p.Kr. Stefanose kividega surnuks viskamisega kinnitasid juudid lõplikult oma otsuse hüljata evangeelium. Jüngrid, keda tagakiusamine oli laiali pillutanud «käisid... mööda maad ja kuulutasid evangeeliumi

sõna» (Apt.8,4); üsna varsti pöördus tagakiusaja Saulus, kellest sai Paulus, paganate apostel.

(234) Kristuse tulemise aeg, Tema võidmine Püha Vaimuga, Tema surm ja evangeliseerimise ülekandumine paganatele oli seega täpselt ette öeldud. Juuda rahval oleks olnud võimalus mõista neid prohvetikuulutusi ja tunda nende täitumist Jeesuse elutöös. Kristus rõhutas oma jüngritele prohvetikuulutuste uurimise tähtsust. Osutades Taanielile antud ettekuulutustele, ütles Jeesus: «Kes seda loeb, pangu tähele» (Mat.24,15). Pärast ülestõusmist alustas Ta selgitust jüngritele «Moosesest ja kõigist prohveteist,» näidates, et kõigest sellest "oli ette öeldud» (Luk.24,27). Päästja oli kõnelnud prohvetite kaudu. «Kristuse Vaim nende sees ... ilmutas Kristust tabavaid kannatusi ja neile järgnevaid austusi» (1.Pet.1,11).

Taanielile tõi selle jumaliku kuulutuse peaingel Gabriel, kes oma positsioonilt järgneb Jumala Pojale. Gabriel läks Kristuse läkitusel hiljem ka armastatud Johannesele avama tulevikku ja kuulutama õnnistust neile, «kes kuulevad selle prohvetliku kuulutuse sõnu ja peavad tallel, mis sellesse on kirja pandud» (Ilm.1,3).

«Issand Jehoova ei tee midagi ilmutamata oma nõu oma sulastele prohvetitele.» «Varjatu kuulub Jehoovale, meie Jumalale, aga mis on ilmutatud, kuulub igavesti meile ja meie lastele» (Am.3,7; 5.Ms.29,28). Jumal on meile need asjad avanud ning Tema õnnistab prohvetikirjade palvemeelset uurimist.

Nii nagu sõnum Kristuse esimesest tulekust kuulutas Tema armuriigi saabumist, nii kuulutab sõnum Tema teisest tulekust Tema auriigi saabumist. Mõlemad sõnumid põhinevad prohvetikuulutustele. Ingli poolt Taanielile öeldud sõnad, mis puudutavad lõpuaega, avanevad lõpuajal. Sel ajal «uurivad paljud seda ja arusaamine kasvab.» «Õelad teevad õelust ja ükski õel ei mõista seda, aga mõistlikud mõistavad küll» (Tan.12,4.10). Kristus ütles oma tuleku märkidest kõneldes: «Kui te näete seda sündivat, siis tundke, et Jumala riik on ligidal. Aga hoidke, et te oma südameid ei koormaks liigsöömise ega purjutamise ega peatoiduse muredega ja et see päev ei tuleks teie peale äkitselt. Siis valvake ja paluge igal ajal, et teid arvataks väärt põgenema kõige selle eest, mis tuleb ja seisma Inimese Poja ees» (Luk.21,34.36).

(235) Me oleme jõudnud nendesse päevadesse. Lõpuaeg on kätte jõudnud, prohvetite nägemused on avatud ning neis sisalduvad tõsised hoiatused osutavad meie Issanda aulise tuleku lähedusele.

Juudid tõlgendasid vääralt Jumala Sõna ega tundnud oma eesõiguste aega. Kristuse ja Tema apostlite tegevuse aja — valitud rahvale määratud viimase väärtusliku armuaja — kulutasid nad Issanda käskjalgade hävitamist sepitsedes. Neid köitsid maised soovid; tagajärjetu oli pakkuda neile vaimulikku kuningriiki. Tänapäeval on samuti — kõik

maine hõivab inimmeeled niivõrd, et ei hoolita kiiresti täituvate prohvetikuulutuste ja peagi saabuva Jumala riigi märkidest.

«Aga teie, vennad, ei ole mitte pimeduses, nii et see päev teid saaks haarata kui varas. Teie kõik olete ju valguse lapsed. Meie ei ole mitte öö ega pimeduse lapsed.» Kuigi me ei tea Issanda taastuleku tundi, teame ometi, et see on ligidal. «Siis ärgem magagem nagu teised, vaid valvakem ja olgem kained!» (1.Tes.5,4-6).

24. Peatükk «Eks Seesinane Ole Joosepi Poeg»

Luk.4,16-30

Üle Kristuse tegevuse helgete päevade Galileas langes vari. Naatsareti elanikud ei võtnud Teda vastu. «Eks seesinane ole Joosepi poeg?» küsisid nad.

Lapsepõlves ja nooruses oli Jeesus koos oma vendadega käinud Jumalat teenimas Naatsareti sünagoogis. Pärast avaliku teenistuse algust oli Ta neist eemal olnud, kuid nad teadsid, mis oli toimunud. Kui Ta jälle Naatsaretti ilmus, oli huvi Tema vastu tohutu: Jeesus nägi tuttavaid nägusid. Jeesus nägi ema, vendi ja õdesid ning kõikide silmad olid suunatud Temale, kui Ta astus hingamispäeval kogudusekotta ja istus nende hulka, kes olid tulnud Jumalat kummardama.

Tollal alustati jumalateenistust tavapäraselt lõigu lugemisega prohvetikirjadest ning manitseti rahvast ikka ootama Teda, kes rajab hiilgava riigi ja ajab ära rõhujad. Lugeja püüdis julgustada kuulajaid tõenditega, et Messia tulek on lähedal ning kirjeldas Tema tuleku au, märkides ära, et Messias ilmub sõjavägede eesotsas vabastama Iisraeli.

Kui sünagoogis viibis mõni rabi, siis oodati, et tema kõneleks. Prohvetikirjadest võis lugeda iga iisraellane. Sellel hingamispäeval paluti Jeesusel seda teha. Ta "tõusis üles lugema. Ja Tema kätte anti prohvet Jesaja raamat» (Luk.4,16.17). Kirjakoht, mida Ta luges, oli üks nendest, mida mõisteti osutavat Messiale:

(237)

«Issanda Vaim on minu peal,

seepärast on Ta mind võidnud

kuulutama evangeeliumi vaestele,

Ta on mind läkitanud kuulutama vabakssaamist seotuile

ja nägemist pimedaile,

laskma rõhutuid vabadusse,

kuulutama Issandale meelepärast aastat.»

«Ja kui Ta raamatu oli kokku keeranud, andis Ta selle kojasulase kätte... ja kõikide silmad kogudusekojas olid sihitud Tema peale... Ja kõik tunnistasid Teda ja panid imeks neid armu sõnu, mis lähtusid Tema suust» (Luk.4,20-22).

Jeesus seisis rahva ees, et tõlgendada Temast kõnelevat prohvetikuulutust. Seletades loetud teksti, rääkis Ta Messiast kui rõhutute, seotute, haigusest vaevatute Vabastajast — Temast, kes annab pimedatele nägemise ja toob maailmale tõevalguse. Tema mõju ja sõnade hämmastamapanev sügavus erutas kuulajaid väega, mida nad polnud varem tundnud. Jumalik hoovus purustas tõkked — ning Moosese sarnaselt nägid nad Nähtamatut. Püha Vaim mõjutas südameid ning kuulajad vastasid innukate aamenite ja Jumala kiitmisega.

Ent siis, kui Jeesus ütles: «Täna on see kiri täide läinud teie kuuldes,» tundsid nad järsku, et see puudutas neid. Neid — iisraellasi, Aabrahami lapsi, nimetas Ta seotuks! Neid pidas Ta vangideks, keda tuleb vabastada kurjuse väest, pimedateks, kes vajavad tõevalgust! Nad haavusid ja eelarvamus tõstis pead. Jeesuse sõnad viitasid sellele, et Tema töö nende heaks on sootuks erinev sellest, mida nemad igatsesid. Nende tegusid nähti läbi. Hoolimata täpsusest väliste kommete täitmisel, kartsid nad Tema selgete silmade läbitungivat pilku.

Kes see Jeesus on, küsisid nad? See, kes nõudis endale Messia au, oli ju puusepa poeg. Ta oli töötanud koos oma isa Joosepiga. Nad olid näinud Teda kandamiga mäest üles ja alla liikumas, nad tundsid Tema vendi ja õdesid ning teadsid Tema elu ja tööd. Ta oli nende silme all kasvanud lapsest noorukiks ja noorukist meheks. Kuigi Tema elu oli laitmatu, ei tahtnud nad uskuda, et Ta oli Tõotatu.

(238) Ta rääkis ju uuest kuningriigist täiesti vastupidiselt sellele, mida nad olid kuulnud koguduse vanematelt. Jeesus ei öelnud sõnagi Rooma ikkest vabanemise kohta. Nad olid kuulnud Tema imetegudest ning lootsid, et Ta kasutab oma väge ka nende heaks, kuid näis, et Tal polnudki sellist kavatsust.

Avanud ukse kahtlusele, paadus süda sama kiiresti, kui see oli äsja sulanud. Saatan oli otsustanud, et vähemalt sel päeval ei avane pimedad silmad ega saa vabaks orjahinged. Ta kinnitas varmalt naatsaretlaste uskmatust. Nad unustasid täiesti, et hetk tagasi oli nende süda andnud märku, et kõneleja ongi nende Päästja.

Nüüd ilmutas Jeesus oma jumalikkust sellega, et avas nende salajased mõtted. «Siis ütles Ta neile: «Küllap te mulle ütlete selle vanasõna: «Arst, aita iseennast! Neid suuri asju, mida me oleme kuulnud Kapernaumas sündinud olevat, tee ka siin oma kodukohas!» Aga Ta ütles: «Tõesti, ma ütlen teile, ükski prohvet ei ole meelepärane oma kodumaal. Tõepoolest ma ütlen teile: palju lesknaisi oli Iisraelis Eelija ajal, mil taevas oli kinni pandud kolm aastat ja kuus kuud, kui suur nälg tuli üle kogu maa, aga ei ühegi juurde nende seast ei läkitatud Eelijat kui vaid Sareptasse Siidonimaale lesknaise juurde. Ja palju pidalitõbiseid oli Iisraelis prohvet Eliisa ajal, aga ükski neist ei saanud puhtaks kui vaid Naaman, see süürlane!» (Luk.4,23-27).

Esitades tuntud lood prohvetite elust, vastas Jeesus kuulajate küsimusele. Sulased, keda Jumal oli valinud erilisele tööle, ei pidanud nägema vaeva kõvasüdamelise ja uskmatu rahvaga. Tema jumalikkuse tõenditest said kasu need, kellel oli südant tundmiseks ja usaldust uskumiseks. Eelija päevil oli Iisrael taganenud Jumalast. Inimesed klammerdusid oma pattude külge ning hülgasid Jumala saadikute kaudu antud Vaimu hoiatused. Selliselt lahutasid nad end kanalist, mille kaudu Jumala õnnistused võisid neile voolata. Jehoova möödus iisraellaste majadest ja leidis oma sulasele varjupaiga paganlikul maal, naise juures, kes ei kuulunud valitud rahva hulka. Naine sai õnnistatud, sest ta järgis valgust. Tema süda avanes veel suuremale valgusele, mida Jumala prohvet tõi.

(239) Samal põhjusel jäeti Eliisa ajal kõrvale Iisraeli pidalitõbised. Kuid Naaman, kõrgest soost pagan, oli ustavalt järginud seda, mida teadis õige olevat ning tundis tõsist vajadust abi järele. Tema oli valmis vastu võtma Jumala armuande. Ta sai terveks pidalitõvest, kuid veelgi enam — ta õppis tundma tõelist Jumalat.

Meie seisukord Jumala ees ei sõltu sellest, kui palju me oleme saanud valgust, vaid kuidas me kasutame seda, mida oleme saanud. Seega on paganad, kes teevad õigust nii palju, kui nad seda teha oskavad, eelistatumas olukorras kui need, kellel on palju valgust ja kes väidavad end Jumalat teenivat, kuid kes hülgavad valguse ja kelle igapäevane elu on vastuolus nende sõnadega.

Jeesuse sõnad puudutasid nende eneseõiguse alust, näidates kibedat tõde, et nad olid lahkunud Jumalast ja kaotanud õiguse olla Tema rahvas. Iga sõna lõikas nagu noaga. Nad häbenesid usku, mida Jeesuse sõnad neis algul olid süüdanud. Nad ei tahtnud tunnistada, et Tema, kes põlvnes vaesest ja madalast soost, oli enam kui tavaline inimene.

Uskmatus tekitas õelust. Saatan õhutas takka ja nad hakkasid Kristuse peale vihaselt karjuma. Nad ütlesid «ei» Talle, kelle tööks (240) oli parandada ja üles ehitada. Nii sai avalduda vaenlase olemus.

Kui Jeesus ütles, et õnnistused antakse paganaile, ärkas kuulajate äge rahvuslik uhkus ja lärm summutas Ta sõnad. Käsupidamisega uhkustavad inimesed olid valmis sooritama mõrva. Koosolek katkestati ning, võtnud Jeesuse kinni, ajasid nad Ta välja kogudusekojast ja linnast. Kõik näisid olevat nõus Teda hukkama. Nad kihutasid Ta järsaku servale, et Ta sealt alla tõugata. Kisati ja sajatati. Mõned loopisid Tema suunas kive, kuid äkki oli Ta neil silmist kadunud. Taevased saadikud, kes olid olnud Tema kõrval kogudusekojas, olid Temaga ka hullunud rahva hulgas. Nad varjasid Ta vaenlaste eest ning saatsid ohutusse paika.

Nii kaitsesid inglid Lotti ja talutasid ta Soodomast välja. Nii kaitsesid nad Eliisat väikeses mägiasulas. Siis, kui ümbritsevad künkad täitusid ratsanike ja Süüria kuninga

sõjavankritega, nägi Eliisa ümbritsevatel nõlvadel Jumala vägesid — taevaseid tulevankreid, kes ümbritsesid Jumala sulast.

Inglid on saatnud Kristuse ustavaid järelkäijaid alati. Tohutud kurjuseväed koonduvad kõikide vastu, kes tahavad võita, kuid Kristus soovib, et me näeksime nähtamatuid ümbritsevaid taevavägesid. Me ei tea, millistest nähtavatest ja nähtamatutest ohtudest on meid inglid hoidnud; me näeme seda alles igavikus. Siis mõistame, et kogu taevase perekonna huvi oli seotud maise perekonnaga ning et saadikud Jumala juurest kõndisid iga päev meie kõrval.

Kui Jeesus luges kogudusekojas prohvetikirjast, katkestas Ta enne, kui jõudis Messia töö kohta käiva seletuse lõpuosani. Lugenud sõnad: «Kuulutama meelepärast aastat,» jättis Ta vahele lauseosa, «ja meie Jumala kättemaksu päeva» (Jes.61,2). See oli sama tõsi, kui prohvetikuulutuse esimene osa ja Jeesus ei eiranud vaikimisega tõde. Kuid kuulajad soovisid kuulda just neid sõnu. Nad ähvardasid nuhtlusega paganaid, (241) mõistmata, et nemad olid suuremad süüdlased. Juudid vajasid ise veel suuremat armu. Päeval, mil Jeesus seisis kogudusekojas nende keskel, oli soodus võimalus võtta vastu Taeva kutse. Tema, kes «armastab osadust» (Mik.7,18), soovis nad päästa hukkumisest, kuhu patud neid tõukasid.

Mõni aeg hiljem esitas Jeesus naatsaretlastele veel ühe meeleparanduskutse. Siis, kui Jeesuse töö Galileas hakkas lõpule jõudma, külastas Ta veelkord oma lapsepõlvekodu. Vahepeal oli Tema kuulsus täitnud kogu maa. Nüüd ei saanud kodulinlased enam eitada, et Tal oli vägi. Naatsareti elanikud teadsid, et Ta oli teinud head ja tervistanud kõiki, keda Saatan rõhus. Ümberkaudu leidus terveid külasid, kus ühestki majast ei kostnud haigete kaebeid, sest Jeesus oli kõik tervistanud. Tema elu igas teos avalduv arm tunnistas Tema jumalikust võidmisest.

Kui naatsaretlased uuesti Jeesuse sõnu kuulsid, mõjutas neid taas Jumala Vaim. Kuid nüüdki ei tahtnud nad tunnistada, et Inimene, kes oli üles kasvanud nende keskel, oli rohkem kui inimene. Endiselt näris neid kibe mälestus sellest, kuidas Ta oli neile mõista andnud, et Jumala silmis polnud nad paremad kui paganad. Seepärast ei võtnud nad Teda vastu, kuigi nad küsisid: «Kust on sellel inimesel selline tarkus ja need vägevad teod?» Nende uskmatuse pärast ei saanud Kristus nende seas palju imesid teha. Ainult mõned südamed avanesid Tema õnnistustele ja Ta lahkus sealt kurvalt, et mitte iialgi enam tagasi pöörduda.

Uskmatus, mis leidis kord tee südamesse, jätkas naatsaretlaste juhtimist. Uskmatus ajendas nii Suurkohut kui rahvast. Preestrite ja rahva lõpu alguseks sai hetk, mil nad esimest korda hülgasid Püha Vaimu väe avaldumise. Selleks, et õigustada oma vastupanu, jätkasid nad Kristuse sõnade kritiseerimist. Püha Vaimu hülgamise tulemuseks oli Kolgata, Jeruusalemma hävitamine ja rahva hajutamine üle maailma.

Oo, kuidas Kristus igatses avada Iisraelile väärtuslikke tõeaardeid! Ent nende vaimulik pimedus oli nii suur, et polnud võimalik (242) avada taevaseid tõdesid. Nad klammerdusid oma usutunnistuse ja mõttetute tseremooniate külge. Nad kulutasid raha aganatele ja kestadele, kuigi Eluleib oli käeulatuses. Miks ei pöördunud nad Jumala Sõna poole ega uurinud seda, et teada saada, kas nad mitte ei eksi? Vana Testamendi kirjad osutasid selgelt Kristuse tegevuse igale üksikasjale; üha uuesti tsiteeris Ta prohvetite kirju, öeldes: «Täna on see kiri täide läinud teie kuuldes!» Kui nad oleksid siiralt uurinud Pühakirja ja kontrollinud õpetusi Jumala Sõnaga, poleks Jeesus pidanud nutma nende meeltparandamatuse pärast. Ta poleks pidanud kuulutama: «Vaata, teie koda jäetakse teil maha!» (Luk.13,35). Nad oleksid näinud tõendeid, mis kuulutasid, et Ta oli Messias ja oleksid võinud vältida õnnetust, mis muutis varemeiks nende linna. Kuid juutide vagatsemine piiras nende taju. Kristuse õpetused paljastasid nende iseloomupuudusi ja nõudsid meeleparandust. Kui nad oleksid nõustunud Tema õpetustega, oleksid nad pidanud muutma oma kombeid ja loobuma hellitatud lootustest. Saamaks austust taevast, pidanuks nad ohverdama inimliku au. Kui nad oleksid kuuletunud uue Rabi sõnadele, oleksid nad läinud vastuollu tolleaja suurte mõtlejate ja õpetajate vaadetega.

Tõde oli Kristuse ajal ebapopulaarne. See on ebapopulaarne ka nüüd. Tõde on olnud ebapopulaarne alates sellest ajast, kui Saatan sisendas inimesele vastumeelsust tõe suhtes, rõhudes eneseülendussoovile. Me kohtame tänapäevalgi teooriaid ja õpetusi, millel puudub alus Jumala Sõnas. Inimesed klammerduvad nende külge sama visalt kui juudid oma pärimuste külge.

Juutide juhid olid täis vaimulikku uhkust. Nende ülbus avaldus isegi pühamuteenistuses. Nad armastasid esimesi pinke kogudusekojas. Nad armastasid tervitusi turuplatsidel ja tiitleid, millega inimesed neid kõnetasid. Kuna neil puudus tõeline jumalakartus, sidusid nad end seda kiivamalt oma traditsioonide ja kommetega.

Kuna nende arusaamist pimestasid isekad eelarvamused, ei suutnud nad näha Kristuse veenvate sõnade seost Tema tagasihoidliku eluga. Nad ei tajunud tõsiasja, et tõeline suurus ei igatse välist. Kristuse vaesus näis olevat täielikus vastuolus Tema väitega, et Ta on Messias. Nad küsisid: «Kui Ta on see, kelleks Ta ennast nimetab, miks Ta siis nii vähesele pretendeerib? Mis saab Tema rahvast ilma relvajõuta? (243) Kuidas saaks kauaigatsetud vägi ja au suruda põlvili teised rahvad? Preestrid õpetasid ju, et Iisrael hakkab valitsema kogu maailma! Kas suured usuõpetajad siis tõesti eksisid?»

Juudid ei hüljanud Kristust mitte ainult välise hiilguse puudumise pärast. Tema oli puhtuse kehastus ja nemad olid ebapuhtad. Ta elas inimeste seas laitmatult, täiusliku eeskujuna. Tema veatu elu paljastas nende südame kurjuse. Tema siirus kõneles nende ebasiirusest. See tõi päevavalgele nende tegudeõguse mõttetuse ja paljastas nende õeluse kogu vastikuses. Seda nad ei tahtnud.

Kui Kristus oleks tunnustanud varisere ning oleks ülistanud nende õpetust ja vagadust, oleksid nad Ta rõõmuga vastu võtnud. Ent kui Ta rääkis kogu inimkonnale kuuluvast taevariigist, esitas Ta religiooni seda osa, mida nad ei talunud. Nende eeskuju ja õpetus jättis Jumala teenimisest täiesti eemaletõukava mulje. Nähes, et Jeesus pööras tähelepanu just neile, keda nemad vihkasid ja eemale tõrjusid, ärkas uhke südame kibe viha. Hoolimata kiitlemisest, et «lõvi Juuda suguharust» (Ilm.5,5) ülendab Iisraeli üle kõikide rahvaste, olid nad pigem nõus taluma oma auahnete lootuste purunemist, kui seda, et Kristus neid nende pattude pärast noomis ja et Tema ligioleku puhtus neile etteheiteks oli.

25. Peatükk Kutse Mere Ääres

Mat.4,18-22; Mrk.1,16-20; Luk.5,1-11

Galilea järve kohal koitis päev. Viljatust öisest tööst väsinud jüngrid olid veel kalapaatidega järvel. Jeesus oli tulnud järve äärde vaikset tundi veetma. Varasel hommikutunnil lootis Ta veidi puhata rahvahulgast, kes Teda kõikjal saatis. Kuid varsti hakkas inimesi taas kogunema, ning peagi tungles kaldal suur rahvahulk. Vahepeal olid jüngrid randunud. Pääsemaks tunglemisest, astus Jeesus Peetruse paati ja palus tal sõuda kaldast pisut kaugemale. Nii võisid kõik Jeesust paremini näha ja kuulda ning Ta hakkas neid õpetama.

Millist pilti nägid inglid: nende austatud Käskija istus lainetel õõtsuvas kaluripaadis ja kuulutas päästesõnumeid kaldale kogunenud rahvahulgale. Taeva poolt Austatu kuulutas lageda taeva all oma kuningriigist lihtsatele inimestele. Ja samas oli see sobivaim paik. Järv, mäed, ümberkaudsed (245) viljapõllud ja särav päikesepaiste pakkusid suurepärast materjali õpetuste piltlikustamiseks ja nende paremaks meeldejätmiseks. Ükski Kristuse õpetus ei jäänud viljatuks. Iga sõna Tema huultelt oli kellegi jaoks igavese elu sõnaks.

Rahvahulk järvekaldal aina kasvas. Kepi najale toetuvad vanakesed, sitked mägismaa talupojad, kalurid järvelt, kaupmehed ja rabid, rikkad ja vaesed, vanad ja noored ruttasid kohale, et kuulda Õpetaja sõnu ja tuua Tema juurde haiged. Seda pilti ette nähes olid prohvetid kirjutanud:

«Sebulonimaa ja Naftalimaa,

mereäärne tee, maa sealpool Jordanit,

paganate Galilea —

rahvas, kes istub pimeduses,

näeb suurt valgust,

ja surma maal ja varjus istujaile,

neile tõuseb valgus.»

Jutustades Genetsareti kallastel olevale rahvahulgale, mõtles Jeesus veel paljudele teistele. Tema pilk vaatas läbi ajastute, nägi oma ustavaid sulaseid vangis ja kohtukojas, kiusatuses, üksilduses ja ahastuses. Kõik rõõmu, segaduse ja ahastusehetked olid Ta

silme ees. Rääkides järverannal kogunenutele, kõneles Ta ühtlasi seda, mida vajasid ka tulevased põlvkonnad — lootust katsumustes, lohutust mures ja taevast valgust pimeduses. Hääl, mis kõlas kaluripaadist Galilea rannal, kõneleb Püha Vaimu läbi inimsüdameile rahu aegade lõpuni.

Lõpetanud jutlustamise, pöördus Jeesus Peetruse poole ning palus sõuda kaugemale ja heita võrgud vette. Kuid Peetrus oli rõhutud. Kogu öö ei saanud ta ühtki kala. Vaiksete tundide jooksul oli ta mõelnud Ristija Johannese saatusest. Ta oli mõelnud Jeesuse ja Tema järelkäijate tulevikust, töö edutusest Judeas ning preestrite ja rabide õelusest. Isegi kalapüük ei õnnestunud. Silmitsenud tühje võrke, oli tulevik tundunud sünge ja rõhuvana. «Õpetaja,» ütles ta, «me oleme kogu öö rühelnud ega ole ühtegi saanud, aga Sinu sõna peale ma heidan võrgud välja!»

(246) Öö oli ainuke soodne aeg selge veega järves kala püüda. Tulemusteta öö järel näis olevat lootusetu heita võrgud vette päeval, kuid Jeesus oli nii öelnud ja armastusest Õpetaja vastu jüngrid kuuletusid. Siimon ja tema vennad heitsid võrgud vette. Kui nad neid välja tõmbama hakkasid, oli neis nii palju kalu, et võrgud hakkasid kärisema. Tuli kutsuda Jakoobus ja Johannes abiks. Kui saak oli paadis, istusid mõlemad raskes lastis paadid ohtliku piirini vees.

Kuid Peetrus ei mõelnud paatidele ega lastile. See ime ületas tema jaoks kõik varemnähtud ning tunnistas talle jumalikust väest. Jeesuse jumalikus läheduses tajus ta oma ebapühadust. Armastusest Õpetaja vastu, häbist uskmatuse pärast, tänulikkusest Kristuse armulikkuse eest ja eelkõige tundest, et ta on nii kõlvatu, langes Peetrus samal ajal, kui kaaslased võrke tühjendasid Kristuse jalge ette, hüüdes: «Issand, mine minu juurest ära, sest ma olen patune inimene!»

Sarnane jumaliku pühaduse ligiduse tunnetus oli sundinud prohvet Taanieli langema poolsurnuna Jumala ingli ette. Taaniel kirjeldas seda nii: «Mu tore välimus muutus hirmsaks ja ma jäin jõuetuks.» Jesaja hüüdis Jumala au nähes: «Häda mulle, sest ma olen kadunud! Sellepärast, et ma olen roojane mees huultelt ja elan roojaste huultega rahva keskel, sellepärast et mu silmad on näinud Kuningat, vägede Jehoovat!» (Tan.10,8; Jes.6,5). Nõrk ja patune inimene nägi end kõrvu jumaliku täiuslikkusega ja tundis oma täielikku ebapühadust. Seda on kogenud kõik, kellel on lubatud näha Jumala suurust ja ülevust.

Peetrus hüüdis: «Mine minu juurest ära, sest ma olen patune inimene,» ometi klammerdus ta Jeesuse külge, tundes, et ta ei saa lahkuda Temast. Kristus vastas: «Ära karda, nüüdsest alates pead sa inimesi püüdma.» Pärast seda, kui Jesaja oli näinud Jumala pühadust ja tajunud enda väärtusetust, usaldati talle jumalik sõnum. Pärast seda, kui Peetrus oli õppinud salgama ennast ja tundnud oma sõltuvust Jumala väest, kutsuti ta Kristuse töösse.

Kuni selle ajani ei olnud ükski jüngritest liitunud Jeesusega kaastöölisena. Nad olid näinud paljusid imetegusid ja kuulnud Tema õpetusi, kuid nad pidasid endist ametit. (249) Ristija Johannese vangistamine oli neile kõigile olnud kibedaks löögiks. Kui Johannes lõpetas selliselt, siis ei jäänud neilgi Õpetaja suhtes suuri lootusi, sest kõik usujuhid olid Tema vastu. Sel perioodil tundus neile kergendusena pöörduda tagasi kalapüügi juurde. Kuid nüüd palus Jeesus neil jätta endine eluviis ja seltsida täielikult Temaga. Peetrus võttis kutse vastu. Kaldal palus Jeesus veel kolme jüngrit: «Tulge minu järele ja ma teen teid inimeste püüdjaiks!» Samast hetkest jätsid nad kõik ja järgisid Teda.

Enne, kui Jeesus palus neil loobuda kaluriametist, andis Ta neile kinnituse, et Jumal rahuldab nende vajadused. Peetruse paadi kasutamine evangeeliumitööks tasuti rikkalikult. See, kes on «rikas kõikide heaks, kes Teda appi hüüavad,» on öelnud: «Andke, siis antakse ka teile, hea tuubitud ja raputatud ja kuhjaga mõõt antakse teie rüppe!» (Rom.10,12; Luk.6,38). Tema oli tasunud jüngritele kuhjaga. Iga Tema töö heaks toodav ohver tasutakse vastavalt Tema ülemäärasele rikkusele helduses (Ef.3,20; 2,7).

Kurva öö jooksul järvel, mil jüngrid olid lahus Jeesusest, rõhusid neid kahtlused ja tagajärjetu töö väsimus. Tema kohalolek sütitas südames usu ning tõi kaasa rõõmu ja edu. Sama lugu on meiega; lahus Kristusest on meie töö viljatu ning meil on kerge hakata kurtma. Ent kui Tema on meiega ja me töötame Tema juhtimisel, rõõmustab meid Tema vägi. Saatan püüab hinge masendada, ent Kristus püüab sisendada usku ja lootust.

Sügav õpetus, mille jüngrid sellest imeteost said, on õpetuseks ka meile: Tema, kelle sõna võis koguda kalad järvest, mõjutab inimsüdameid ning tõmbab neid oma armastuse paeltega nii, et Tema sulastest saavad «inimeste püüdjad.»

Galilea kalurid olid lihtsad ja harimatud mehed, kuid Kristus — maailma Valgus — oli võimeline valmistama neid tegema seda tööd, milleks Ta oli nad valinud. Kristus ei alahinnanud haridust. Haridus, mida juhendab Jumala armastus ja mida kasutatakse Tema teenimiseks on tohutu õnnistus. Kuid Jeesus jättis kõrvale oma aja targad mehed sellepärast, et nad olid liiga enesekindlad, et tunda kaasa kannatavale inimkonnale ja saada alandliku Naatsaretlase kaastööliseks. Neile tundus alandavana õppida Kristuselt. Issand Jeesus valib kaastöölisteks inimesi, kes on (250) tingimusteta valmis Temaga koos töötama. Esimene asi, mida tuleb õppida kõigil Jumala kaastöölistel, on see, et nad ei toetuks enesele. Ainult siis võivad nad omandada Kristuse iseloomu. Kõige kõrgem õppeasutus ei anna sellist haridust. See on tarkus, mida õpitakse ainult jumalikult Õpetajalt.

Jeesus valis harimatud kalamehed, sest neid polnud koolitatud pärimuste ja oma aja eksiõpetuste vaimus. Nad olid andekad mehed — ja nad olid alandlikud ning õpihimulised mehed, keda Tema võis koolitada oma töö jaoks. Lihtsatel ametikohtadel on

palju inimesi, kes täidavad kannatlikult oma igapäevaseid kohustusi, teadmata, et tegevusse rakendatuna võivad nende võimed olla võrdsed maailma austatuimate inimeste omaga. On vaja tarka kätt, mis äratаks uinunud võimed. Sellised mehed kutsus Jeesus oma kaastöölisteks ning andis neile võimaluse elada koos Temaga. Ühelgi maailma suurmehel pole olnud sellist Õpetajat. Kui jüngrid lõpetasid Kristuse kooli, ei olnud nad enam tahumatud ega harimatud. Nende mõistus ja iseloom olid muutunud Tema sarnaseks ning inimesed mõistsid, et nad olid Jeesusega olnud.

Hariduse juures pole kõige olulisem lihtsalt teadmiste edasiandmine, vaid see elav eeskuju, mille õpetaja õpilastele annab. Ainult elu kutsub esile elu. Milline eesõigus oli neil, kes kolme aasta jooksul puutusid iga päev kokku jumaliku Eluga, kellest hoovavad kõik õnnistused maailmale. Johannes, armastavaim jünger, oli kõige altim imetlusväärsele elustavale väele. Ta ütleb: «Elu ilmus ja me oleme näinud ja tunnistame ja kuulutame teile seda igavest elu, mis oli Isa juures ja ilmus meile.» «Sest Tema täiusest me kõik oleme saanud ja armu armu peale!» (1.Joh.1,2; Joh.1,16).

Issanda apostlid ei soovinud võtta au endale. Oli ilmne, et nende töö edu sõltus ainult Jumalast. Nende meeste elu, iseloomu kujunemine ja see tohutu töö, mida Jumal nende kaudu tegi, tunnistab sellest, mida Jumal teostab kõikides, kes võtavad õpetust ja on sõnakuulelikud.

See, kes armastab Kristust rohkem, teeb rohkem head. Pole piiri inimese kasulikkusel, kes, loobudes isekusest, (251) teeb ruumi Püha Vaimu tööle oma südames ja elab Jumalale täielikult pühendatud elu. Kui inimesed nõustuvad laskma end Jumalal kasvatada, ilma kartmata ja sellel teel väsimata, siis õpetab Jumal neid tund-tunnilt ja päev-päevalt. Ta igatseb avaldada oma armu. Kui Tema rahvas on tahtlik kõrvaldama tõkked, valab Ta välja oma rikkalikud õnnistused inimkanalite kaudu. Kui lihtsaid inimesi julgustataks tegema kõike seda head, mida nad võiksid teha ning kui takistavad käed ei vaigistaks nende indu, oleks Kristusel sadu töölisi seal, kus neid praegu on ainult üks.

Jumal võtab inimesi sellistena nagu nad on ja õpetab nad välja oma tööle siis, kui nad Talle alistuvad. Jumala Vaimust juhitud inimhinge kõik võimed elustuvad. Püha Vaimu juhtimisel areneb Jumalale pühendatud mõistus tasakaalustatuks ja kindlaks mõistma ja täitma Jumala tahet. Kõikuv iseloom saab tugevaks. Pidev palveühendus loob Jeesuse ja Tema jüngri vahel sellise läheduse, et kristlane muutub Kristuse sarnaseks mõistuse ja iseloomu poolest. Side Kristusega avardab ja selgitab silmaringi. Tajumisvõime teravneb, otsustusvõime areneb. See, kes igatseb töötada Kristuse heaks, saab Õigusepäikeselt sellist eluandvat väge, et ta kannab rohkesti vilja Jumala auks.

Kunstis ja teaduses kõrgelt haritud inimesed on omandanud kallihinnalised õpetused lihtsatelt kristlastelt, kes on maailma meelest olnud harimatud. Kuid silmapaistmatud

jüngrid said hariduse kõige kõrgemas koolis. Nad olid istunud Tema jalge ees, kes kõneles nii nagu polnud kõnelnud ükski inimene.

26. Peatükk Kapernaumas

Rännakute vaheaegadel elas Jeesus Kapernaumas ning seda linna hakati tundma «Tema linnana.» Kapernaum asus Galilea järve lähedal imekauni Genetsareti tasandiku serval, kui mitte otse tasandikul.

Sügava järvenõo tõttu valitses järve ümbritseval tasandikul soe lõunamaine kliima. Kristuse ajal kasvasid seal palmid ja õlipuud, lokkasid viljapuuaiad ja viinamarjaistandikud. Rohelisi põlde ja kirendavaid lillevälju niisutasid mägedelt voolavad ojad. Järvekallastel ja ümberkaudsetel küngastel paiknesid mitmed linnad ja külad. Järv oli täis kalurite paate. Kõikjal käis vilgas elu.

Kapernaum oli Kristuse töö keskuseks hea paik. Asudes Damaskusest Jeruusalemma ja Egiptusesse viival kaubateel oli linn omamoodi sõlmpunkt. Inimesed mitmetelt maadelt peatusid Kapernaumas, et jätkata teed eri suundades. Siin kohtas Jeesus erinevaid rahvusi ja igasugusest seisusest inimesi. Nii kandusid Tema õpetused kaugetesse maadesse ja paljudesse kodudesse. (253) Siit saadi kaasa huvi uurida prohvetikuulutusi ning Kristuse töö sai tuntuks üle maailma.

Vaatamata Sünedrioni vastutööle, ootas rahvas innukalt Jeesuse tegevuse jätkumist. Ka taevas oli ootel: inglid mõjutasid inimeste südant, et nad pöörduksid Kristuse poole.

Kapernaumas tunnistas Kristuse väest üliku poeg, kelle Ta oli terveks teinud. Kuninga ametnik ja tema perekond tunnistasid rõõmsalt oma usust. Kui saadi teada, et Õpetaja ise oli nende juures, virgus kogu linn. Rahvahulgad kogunesid Tema juurde. Hingamispäeval tungles rahvas sünagoogi ning paljud pidid ruumipuuduse tõttu tagasi pöörduma.

Kõik, kes kuulsid Kristust, «hämmastusid Tema õpetusest, sest Ta sõnal oli meelevald.» «Ta õpetas neid nagu see, kellel on meelevald ja mitte nõnda, nagu kirjatundjad» (Luk.4,32; Mat.7,29). Kirjatundjate ja vanemate õpetus oli külm ja ametlik. Jumala Sõna polnud saanud neid elustada ning nad asendasid Pühakirja õpetused sageli inimeste mõtete ja traditsioonidega. Teenistuse rutiinis näiliselt seletati käsku, kuid ei seletajat ega kuulajaid puudutanud Püha Vaim.

Jeesus ei pööranud tähelepanu juutide mitmesugustele vaidlusküsimustele. Tema ülesanne oli esitada tõde. Tema sõnad valgustasid patriarhide ja prohvetite õpetusi ning Pühakiri avanes inimeste ees uues valguses. Kuulajad polnud kunagi varem tajunud Jumala Sõnas sellist mõttesügavust.

Jeesus kõneles asjust, mida inimesed vajasid; Ta mõistis nende probleeme. Ta tegi tõe kauniks ning esitas seda otseselt ja lihtsalt. Tema kõnepruuk oli õilis, puhas nagu allikavesi. Tema hääles oli kõlav mahedus. Kuigi Tema õpetus oli lihtne, kõneles Ta

erinevalt kõikidest teistest nagu see, kellel on meelevald. Rabid kõnelesid kahtluse ja kõhklusega, justkui võiks Pühakirja tõlgendada kord nii, kord naa. Kuulajad sattusid iga korraga üha suuremasse segadusse. Kuid Jeesus õpetas Pühakirja kaheldamatu autoriteedina. Ükskõik millest Ta kõneles, esitas Ta öeldut väega, millele ei saanud vastu vaielda.

(254) Ometi oli Ta pigem tõsine kui tormiline. Ta kõneles nagu see, kellel on kindel eesmärk. Ta tõi silme ette igavese elu reaalsuse. Iga teema kaudu avas Ta Jumalat. Jeesus püüdis purustada klammerdumist maise külge. Ta esitas asjade õige tähtsuse järjekorra; alahindamata kõike seda elu puudutavat, näitas Ta, et see on igavese elu suhtes ometi vähemväärtuslik. Ta õpetas, et taevas ja maa on lähedases ühenduses ning et jumaliku tõe tundmise kaudu suudab inimene paremini täita ka igapäevase elu kohustusi. Ta rääkis nagu see, kes tunneb taevaseid asju ning on suguluses Jumalaga, samas hinnates ühtekuuluvust iga inimperekonna liikmega.

Tema kuulutus oli kohane kuulajaskonnale. Ta teadis, kuidas vastata väsinule (Jes.50,4), sest Tema huuled võiti jagama inimestele tõe aardeid kõige kütkestavamal kujul. Ta oskas suhtuda taktitundeliselt eelarvamuste kütkes olevatesse inimestesse ning üllatada näidetega, mis köitsid tähelepanu. Kujuka esituse kaudu jõudis Ta südameteni. Näited olid võetud igapäevasest elust ja ehkki need olid lihtsad, oli neis imeliselt sügav tähendus. Linnud, põllulilled, seeme, karjane ja lambad said Kristuse kõnes igavesi tõdesid illustreerivateks kujunditeks, ja hiljem, kui Tema kuulajad neid lihtsaid näitlike vahendeid looduses nägid, meenusid Tema sõnad. Kristus kordas pidevalt samu õpetusi.

Iial ei meelitanud Ta inimesi. Ta ei rääkinud kunagi seda, mis oleks esile kutsunud pettekujutlusi ega kiitnud heaks teravmeelseid väljamõeldisi. Kuid tõsised, eelarvamustevabad õpetlased võtsid omaks Tema õpetused ja leidsid neis haruldased sügavused. Tema sõnad kütkestasid kõrgelt harituid ja ühtaegu kõige vähem kooliharidust saanuid. Tema sõnum jõudis ka Pühakirja mitte tundvate inimesteni ja paganadki mõistsid, et Tal oli nende jaoks kuulutus.

Tema õrn kaastunne oli otsekui palsam väsinud ja vaevatud südamele. Ka keset vihaseid vaenlasi kiirgas Temast rahu. Tema näo armsus, iseloomu armastusväärsus ja eelkõige pilgus ning hääletoonis väljenduv armastus tõmbas Tema juurde kõiki, keda uskmatus polnud kalgistanud. Kui Tema igast pilgust ja sõnast poleks peegeldunud leebet osavõtlikkust, poleks Ta kütkestanud nii suurt hulka inimesi. Vaevatud inimesed, kes tulid Tema juurde, tundsid, et Ta (255) hoolis neist nagu ustav ja õrn Sõber ning nad soovisid kuulda rohkem tõest, mida Ta õpetas. Taevas tuli nende juurde. Nad igatsesid viibida Tema läheduses, et Tema armastav lohutus ümbritseks neid ikka.

Jeesus jälgis sügava tähelepanuga kuulajate näoilmet. Huvi ja heameelt väljendavad näod pakkusid Talle suurt rahuldust. Kui tõenooled läbistasid kuulajaid, purustades

isekuse müüre ning kutsudes esile patukahetsust ja sellele järgnevat tänulikkust, tundis Kristus rõõmu. Silmitsedes kuulajaid, tundis Ta ära tuttavad näod ning väljendas nende üle säravat rõõmu. Ta nägi nende hulgas lootusrikkaid inimesi, kes ootasid Tema kuningriiki. Kui tõsine tõde puudutas mõnda hella kohta, märkas Ta näoilmes muudatust — külma, kinnist pilku, sest valgus polnud meelepärane. Kui Ta nägi inimest hülgamas rahukuulutust, tundis Ta sügavat südamevalu.

Kogudusekojas rääkis Jeesus kuningriigist, mida Ta oli tulnud rajama ning eesmärgist vabastada Saatana vangid. Kõne katkestas hirmukarjatus. Üks kurjast vaimust vaevatu tormas läbi rahvahulga, karjudes: «Mis on meil Sinuga tegemist. Jeesus Naatsaretlane! Oled Sa tulnud meid hävitama? Ma tunnen Sind, kes Sa oled, Jumala Püha!»

Kõik sattusid ärevusse. Rahva tähelepanu koondus karjujale ning Kristuse sõnad läksid kõrvust mööda. Saatan seda just sooviski. Kuid Jeesus sõitles kurja vaimu, öeldes: «Ole vait ja mine temast välja! Ja kuri vaim viskas ta maha nende keskele ja väljus temast ega teinud talle ühtki kahju.»

Saatan oli pimestanud õnnetu kannataja mõistuse, ent Kristuse ligidus läbistas pimeduse. See inimene tundis igatsust vabaneda Saatana kontrolli alt, kuid kurjuse ingel hakkas vastu Kristuse väele. Kui vaevatu püüdis paluda abi Jeesuselt, pani kuri vaim talle suhu valulikud sõnad. Kurjast vaimust vaevatu mõistis osaliselt, et siin oli see, kes võiks teda vabastada, ent siis, kui ta püüdis jõuda võimsa käe ulatusse, takistas teda teise tahe ja suust paiskusid teise sõnad. Võitlus Saatana väe ja vaevatu vabaduseigatsuse vahel oli kohutav.

(256) Jeesus, kes oli võitnud Saatana kõrbekiusatuses, seisis taas silmitsi oma vaenlasega. Deemon kasutas kogu võimu, et mitte lasta käest oma ohvrit. Allaandmine tähendanuks Jeesuse võitu. Näis, et piinatud inimene jätab võitluses vaenlasega elu, kuid Kristus ütles mõjuvõimsad sõnad ja andis vangile vabaduse. Mees, kes oli olnud kurjast vaimust vaevatud, seisis imetleva rahvahulga ees õnnelikuna, et ta võis ennast valitseda. Isegi kurat oli tunnistanud Kristuse jumalikku väge.

Mees kiitis Jumalat vabastamise eest. Silmad, milles oli äsja helkinud sõgedus, särasid nüüd arukusest ja täitusid tänulike rõõmupisaratega. Rahvas oli imestusest tumm. Niipea kui inimesed said tagasi kõnevõime, küsisid nad üksteiselt: «Mis see on? Uus võimas õpetus! Ka rüvedaile vaimudele Ta annab käsu ja nad kuulevad Tema sõna!» (Mrk.1,27).

Salapõhjus, miks see mees oli muutunud kohutavaks oma sõpradele ja koormaks endale, peitus tema enda elus. Teda olid paelunud patu naudingud ning ta oli mõelnud muuta elu hiilgavaks karnevaliks. Ta polnud eales arvanud, et temast võiks saada rahva

hirm ja perekonna häbiplekk. Ta soovis nautida kergemeelset elu, kuid olles kord juba allakäigu teel, libises ta kiiresti põhja. Ohjeldamatus ja kergemeelsus hävitasid iseloomu õilsad küljed ja Saatan aheldas ta täielikult.

Kahetsus tuli liiga hilja. Siis, kui ta oli valmis ohverdama varanduse ja heaolu, et saada tagasi kaotatud elujõud, oli ta juba lootusetult Saatana haardes. Ta oli astunud vaenlase pinnale ning Saatan oli hõivanud kogu ta jõu. Kiusaja oli peibutanud teda paljude võluvate pakkumistega. Kui õnnetu mees oli tal kindlalt pihus, muutus hingevaenlane halastamatuks ja kohutavalt ründavaks. Nii juhtub igaühega, kes alistub kurjusele; nauding lõpeb lootusetuses või laostunud hinge hullumeelsuses.

Sama vaim, kes kiusas Kristust kõrbes ja valitses Kapernauma vaimuhaiget, juhtis ka uskmatuid juute. Nende juures kandis ta vagaduse maski. Nende olukord oli palju lootusetum kui hullumeelse olukord, sest nemad ei tundnud vajadust Kristuse järele ja sellepärast sai Saatan säilitada nende üle oma tugeva mõju.

(257) Aeg, mil Kristus isiklikult inimeste keskel töötas, oli ka pimeduse jõudude kõige vilkama tegevuse aeg. Läbi aegade olid Saatan ja tema kurjad inglid püüdnud valitseda inimeste keha ja hinge, et panna nad patustama ja põhjustada kannatusi; seejärel aga süüdistada kõiges Jumalat. Jeesus ilmutas inimestele Jumala iseloomu. Tema murdis Saatana väe ja vabastas Saatana vangid. Uus elu, armastus ja vägi puudutas inimsüdameid. Kurjusevürstil tuli hakata ägedalt võitlema oma võimu eest. Saatan koondas kogu jõu, et võidelda Kristuse tegevuse vastu.

Sama toimub suures lõpuvõitluses õiguse ja patu vahel. Samas, kui Kristuse jüngrid saavad ülalt uue elu, valguse ja väe, ägeneb ka pimedusejõudude tegevus. Pinge haarab kõiki maiseid jõude. Osavusega, mida Saatan on omandanud sajanditepikkuse võitluse kestel, arendab ta oma maskeeritud tegevust. Ta ilmub valguseingli rüüs ning rahvahulgad «hoiavad eksijate vaimude ja kurjade vaimude õpetuse poole» (1.Tim.4,1).

Kristuse päevil ei suutnud Iisraeli juhid ja õpetajad vastu seista Saatana tööle. Nad hülgasid ainsa vahendi, kuidas tõkestada kurje vaime. Kristus võitis Saatana Jumala Sõnaga. Iisraeli juhid väitsid, et nemad oskavad selgitada Jumala Sõna, kuid nad uurisid seda oma traditsioonide kinnitamiseks ja inimeste poolt seatud kommete toetamiseks. Pühakirja tõlgendades esitasid nad mõtteid, mida Jumal polnud iialgi väljendanud. Nende müstiline tõlgendus muutis segaseks selle, mida Jumal oli öelnud lihtsalt. Nad vaidlesid tühiste üksikasjade üle, kuid hülgasid elutähtsad tõed. Nii levis uskmatus. Jumala Sõnalt rööviti vägi ja kurjad vaimud tegid, mis tahtsid.

(258) Ajalugu kordub. Paljud meie aja usulised juhid hävitavad usu Piiblisse kui Jumala Sõnasse, kuigi see on nende käes ja nad väidavad end seda uskuvat. Nad arutlevad avalikkuse ees Piibli üle, kuid seavad oma arvamused Jumala Sõna selgetest

tõdedest kõrgemale. Nende käes kaotab Jumala Sõna oma uuestisünnitava väe. Sel põhjusel vohab uskmatus ja kasvab jumalakartmatus.

Kui Saatan on hävitanud usu Piiblisse, siis juhib ta inimesed valguse ja väe otsingul teistsuguste allikate juurde. Nende kaudu hiilib ta märkamatult sisse. Need, kes hülgavad Pühakirja selged õpetused ja Püha Vaimu, kes näitab pattu, satuvad deemonite meelevalda. Piibli kritiseerimine ja selle väidetega spekuleerimine on avanud tee spiritismile ja teosoofiale — muistse paganluse kaasaegsetele vormidele, mis on kanna kinnitanud isegi sellistes uskkondades, kes tunnistavad Issandat Jeesust Kristust.

Evangeeliumi kuulutamisega paralleelselt tegutsevad vale vaimude tööriistad. Mõnigi inimene hakkab selliste ilmingutega tegelema ainult teadmishimust, kuid nähes üleloomuliku väe avaldusi, tekib ahvatlus edasi minna, kuni teda juhib tahe, mis on tugevam tema omast. Ta ei suuda enam vabaneda salapärasest väest.

Hinge kaitsevallid on kokku varisenud. Tal ei jää ainsatki tõket patu vastu. Kui Jumala Sõna ja Püha Vaimu juhatus on hüljatud, ei tea ükski inimene, kui sügavale ta võib langeda. Salajane patt või ohjeldamatu kirg muudavad ta samasuguseks vangiks nagu Kapernauma abitu kurjast vaimust vaevatu. Ometi ei ole tema olukord lootusetu.

Abinõu, millega võime võita kuradi, on sama, millega võitis Kristus — Sõna. Jumal ei kontrolli meie meeli ilma meie nõusolekuta, ent siis, kui me tõsiselt soovime tunda ja täita Tema tahet, kuuluvad meile Tema tõotused: «Te tunnetate tõe ja tõde teeb teid vabaks.» «Kui keegi tahab teha Tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast» (Joh.8,32; 7,17). Uskudes nendesse tõotustesse võib iga inimene vabaneda eksituste püünistest ja patu mõjuvõimust.

Igal inimesel on vabadus valida, millisel jõul ta lubab enda üle valitseda. Keegi ei ole langenud nii sügavale, keegi ei ole nii paheline, et ta ei võiks leida päästet Kristuses. Kurjast vaimust vaevatu sai palve asemel öelda ainult Saatana sõnu, ja ometi kuuldi tema südame sõnulväljendamatut palvet. Mitte ühegi abivajava hinge karjatust, kui see jääb ka sõnades väljendamata, ei jäeta tähelepanuta. Neid, kes nõustuvad astuma lepingulisse vahekorda taeva Jumalaga, ei jäeta Saatana meelevalda või oma iseloomunõrkusesse. (259) Kristus kutsub neid: «Või olgu siis, et haaratakse kinni minu kaitsest, tehakse minuga rahu — rahu tehakse minuga» (Jes.27,5). Pimeduse vaimud võitlevad inimlapse pärast, kes on langenud nende valdusesse, kuid Jumala inglid võitlevad selle inimese pärast võidukalt. Jumal ütleb: «Kas võetakse sangarilt saak või põgenevad vägivallavalitseja vangid? Tõesti, nõnda ütleb Jehoova: küllap võetakse sangari vangid ja pääseb vägivallavalitseja saak: mina riidlen sellega, kes riidleb minuga ja mina päästan sinu lapsed» (Jes.49,24.25).

Jättes rahva kogudusekotta hämmastunud aukartusesse, läks Jeesus Peetruse koju, et natuke puhata. Kuid ka selle kodu üle oli langenud vari. Peetruse ämm oli kõrges palavikus. Jeesus tervendas ta ning haige tõusis ja teenis Õpetajat ja Tema jüngreid.

Sõnumid Kristuse teost levisid kiiresti kogu Kapernaumas. Kartes rabisid, ei söandanud inimesed tulla tervist otsima hingamispäeval, kuid vaevalt oli päike kadunud horisondi taha, kui tekkis suur sagimine. Kõikjalt tõttasid linnaelanikud tagasihoidliku elamu poole, kus Jeesus peatus. Haigeid kanti kohale mattidel, neid tuli kepile toetudes ja sõprade poolt talutatuna.

Tund kulus tunni järel; inimesed tulid ja läksid, sest keegi ei teadnud, kas homme on suur Arst veel nende keskel. See oli harukordne päev Kapernaumas. Kõikjal kõlasid rõõmsad hääled. Kristus rõõmustas rõõmu pärast, mida Ta oli esile kutsunud. Nähes nende kannatusi, kes tulid Tema juurde, tundis Ta sügavalt kaasa. Nähes nende taastunud tervist ja õnne, oli Ta südamest rõõmus.

Jeesus ei lõpetanud oma tööd enne, kui viimnegi abivajaja oli rahuldatud. Oli juba sügav öö, kui rahvahulk lahkus ja vaikus haaras Siimona maja. Pikk, erutav päev oli möödunud ja Jeesus vajas puhkust. Kuid varahommikul, enne koitu, kui linn oli veel unehõlmas, tõusis Kristus üles «ning läks ära tühja paika ja palvetas seal.»

Nii möödusid Jeesuse maise elu päevad. Ta laskis jüngritel sageli minna kodu külastama või puhkama, kuid keeldus armastusväärselt, kui nad palusid Temal tööst kõrvale tõmbuda. Kogu päeva Ta tegutses, (260) õpetas teadmatuses olijaid, tervistas haigeid, andis nägemise pimedaile, toitis rahvahulki, õhtul või varahommikul aga läks Ta mägede vaikusesse, et vestelda oma Isaga. Sageli veetis ta kogu öö palves ja mõtiskluses, pöördudes koidikul taas inimeste sekka.

Vara hommikul tulid Peetrus ja tema kaaslased Jeesuse juurde teatega, et Kapernauma rahvas juba otsib Teda. Jüngritele oli olnud kibedaks pettumuseks senine suhtumine Kristusesse. Jeruusalemma võimukandjad olid püüdnud Teda tappa, isegi Tema oma kaaslinlased olid üritanud sama, kuid Kapernaumas võeti Teda vastu rõõmsa vaimustusega ning jüngrite lootused süttisid uuesti. Võib-olla leidus just vabadust armastavate galilealaste hulgas uue kuningriigi poolehoidjaid? Seepärast üllatasid neid Kristuse sõnad: «Lähme teisale, lähemaisse alevitesse, et ma sealgi kuulutaksin, sest selleks ma olen välja tulnud.»

Elevuses, mis oli vallanud Kapernauma, oli oht kaotada silmist Tema missiooni eesmärk. Jeesus ei soovinud tõmmata endale tähelepanu Imetegijana või haiguste Ravijana. Ta püüdis köita inimesi Päästjana. Ta soovis pöörata rahva meeled maisetelt asjadelt vaimulikele. Maine edu oleks takistanud Tema tööd.

Muretu rahvahulga imetlus tegi Talle haiget. Ta ei tõstnud end iial esiplaanile. Inimese Pojale oli võõrastav au, mida omistatakse seisusele, haridusele või talendile. Jeesus ei kasutanud selliseid vahendeid, et võita poolehoidu või austust. Sajandeid enne Tema sündimist oli öeldud: (261) «Tema ei kisenda ega karju. Tema häält ei ole kuulda uulitsail! Rudjutud pilliroogu Ta ei murra katki ja hõõguvat tahti Ta ei kustuta ära. Ta levitab ustavalt õigust! Tema ei nõrke ega murdu, kuni Ta maa peal on rajanud õiguse» (Jes.42,2-4).

Variserid taotlesid silmapaistvust pedantse vormitäitmise, demonstratiivsete palvete ja heategevusega. Nad tõestasid oma usulist agarust usu ümber filosofeerimisega. Valitsevate sektide vahelised vaidlused olid ägedad ja pikad ning sageli võis kuulda tänavail kirjatundjate kimedaid väitlusi.

Jeesuse elu oli sellele täielik vastand. Ta ei astunud iialgi lärmakalt vaidlusse, ei demonstreerinud oma vagadust ega püüdnud pilke. Kristuse elu oli varjul Jumalas ja Jumal avaldus oma Poja iseloomus. Sellele soovis Jeesus kinnitada rahva tähelepanu.

Õigusepäike ei lahvatanud maailma silme ette täies hiilguses selleks, et pimestada oma säraga inimmeeli. Kristuse kohta on kirjutatud: «Tema tulek on kindel nagu koit!» Mahedalt hakkas paistma valgus maa peale, sundides taanduma pimedusevarjud ning äratades maailma elule. Nii tõusis «Õigusepäike ja paranemine Tema tiibade all» (Ml.3,20).

27. Peatükk «Kui Sa Tahad, Võid sa Mind Puhtaks Teha!»

Mat.8,2-4; 9,1-8.32-34; Mrk.1,40-45; Luk.5,12-28

Kõigist Idamaal tuntud haigustest oli pidalitõbi kõige hirmsam. Selle ravimatus, nakkus ja kohutavus ehmatas ka kõige julgemat inimest. Juudid pidasid pidalitõbe karistuseks patu eest ja seepärast kutsuti seda haigust ka «vitsaks,» «Jumala sõrmeks.» Kuna pidalitõbi oli süvenev, ravimatu ja surmav, peeti seda patu sümboliks. Kombekäsu kohaselt kuulutati pidalitõbine roojaseks. Ta isoleeriti inimestest nagu oleks ta juba surnud. Kõike, mida ta puudutas, peeti roojaseks — isegi õhku, mida ta hingas. Inimene, keda kahtlustati pidalitõves, pidi end näitama preestritele, kes pidid pärast põhjalikku uurimist langetama otsuse. Kui diagnoositi pidalitõbi, eraldati haige perekonnast, lahutati Iisraeli ühiskonnast ja lubati seltsida ainult nendega, kellel oli sama haigus. Korraldus oli eranditeta; sama nõue kehtis ka kuningate ja valitsejate kohta. Aukandja, kes oli nakatunud kohutavasse haigusesse, pidi loobuma kohast ja lahkuma ühiskonnast.

Eemal sõpradest ja sugulastest pidi pidalitõbine kandma oma haiguse needust. Ta oli kohustatud andma endast avalikult märku, hoiatama kõiki valjuhäälselt oma nakatavasse lähedusse sattumast. Üksildase pagendatu kaeblik hüüd: «Roojane! Roojane!» oli märguanne, mida kuuldes pageti hirmu ja õudusega.

Kristuse tegevuse piirkonnas oli palju selliseid haigeid. Ka nende kõrvu kandusid teated Tema tööst ning süütasid lootuskiiri. Prohvet Eliisa ajast teati küll juhust, mil sellestki haigusest oli terveks saadud, (263) kuid pidalitõbised ei julgenud loota, et Jeesus teeb seda, mida Ta ei olnud veel teinud. Ometi hakkas ühe haige südames kasvama usk. Mees ei teadnud, kuidas pääseda Jeesuse juurde, kuidas jõuda Suure Arstini, keda ümbritsesid pidevalt inimesed. Kas Kristus üldse tahab teda terveks teha? Kas Ta pöörab tähelepanu inimesele, keda peeti Jumalast neetuks? Kas Temagi ei sajata haiget variseride ja arstide sarnaselt ega sunni teda lahkuma inimeste ligidusest? Ta mõtles kõigele, mida Jeesusest oli räägitud. Mitte ühtegi abipalujat polnud Ta tagasi lükanud. Õnnetu inimene otsustas Õnnistegija üles otsida. Kuigi tal oli linnadesse minek keelatud, võis ju juhtuda, et nad kohtuvad mõnel kõrvalisel mägiteel või väljaspool linnamüüre? Takistused olid suured, ent Jeesus oli tema ainuke lootus.

Püha Vaim juhtis pidalitõbise sinna, kus oli Jeesus. Jeesus õpetas järvekaldal ja rahvahulk kuulas. Seisatades kaugel eemal, tabas pidalitõbise kõrv mõned Jeesuse sõnad. Ta nägi, kuidas Kristus pani käed haigete peale. Ta nägi, kuidas lonkajad, pimedad, halvatud ja mitmesuguste haiguste tõttu hääbujad tõusid tervetena ja kiitsid Jumalat abi eest. Tema südames kasvas usk. Ta hiilis rahvahulgale järjest lähemale, unustades

piirangud, rahva julgeoleku ja hirmu, mis haaras inimesi pidalitõbist nähes. Teda valdas ainult lootus terveneda.

Haigus oli kaugele arenenud ning seda õnnetut oli õudne vaadata. Märgates pidalitõbist, sattus rahvas paanikasse. Inimesed jooksid kobarasse kokku, püüdes vältida kokkupuudet haigega. Keegi püüdis takistada teda Jeesusele lähenemast. Ta ei näinud ega kuulnud neid. Teda ei mõjutanud nende vastikustunne. Ta nägi ainult Jumala Poega. Ta kuulis ainult häält, mis andis elu surijaile. Sööstes Jeesuse juurde, viskus ta Tema jalge ette, hüüatades: «Issand, kui Sa tahad, võid Sa mind puhtaks teha!»

Jeesus vastas: «Ma tahan, saa puhtaks!» ning sirutas tema üle käed (Mat.8,3).

Otsekohe toimus pidalitõbisega muutus. Tema lihaskude taastus, närvid omandasid tundlikkuse, korpadega kaetud nahk muutus õrnaks, jumekaks nagu lapsel.

(264) Jeesus keelas mehel rääkida toimunust ja käskis tal kohe näidata end templis, viies ühtlasi ohvrianni. Selliselt inimeselt ei võetud ohvrit vastu enne, kui preestrid olid uurinud ja langetanud otsuse, et inimene oli haigusest täiesti paranenud. Kuigi kogu protseduur oli preestritele ebameeldiv, ei saanud nad keelduda haiget uurimast.

Pühakiri näitab, et Kristus käskis mehel tungivalt vaikida ja koheselt tegutseda. Jeesus ütles temale: «Katsu, et sa seda ühelegi ei ütle, vaid mine näita ennast preestritele ja vii ohvriand, mille Mooses on seadnud neile tunnistuseks.» Kui preestrid oleksid teadnud, kuidas pidalitõbine oli terveks saanud, oleksid nad võinud vihast Kristuse vastu langetada ebaõiglase otsuse. Jeesus soovis, et mees näitaks ennast templis enne, kui kuuldused imeteost preestriteni jõuavad. See tagas erapooletu otsuse ning tervenenud pidalitõbine võis tagasi pöörduda perekonna ja sõprade ringi.

Kristus pidas vaikimiskorraldust andes silmas veel midagi. Ta teadis, et vastased püüdsid lõpetada Tema tegevust niipea kui võimalik ja kihutada rahvast Tema vastu üles. Ta teadis, et siis, kui sõnum leeprahaige tervendamisest levib, tõttavad Tema juurde veel paljud selle kohutava haiguse ohvrid ning rabidel on võimalus tõsta lärmi, et Ta laseb rahval nakatuda. Paljudele pidalitõbistele poleks tervis toonud õnnistust; samas oleks pidalitõbiste koondumine Jeesuse ümber andnud põhjust süüdistada Teda kombekäsu eiramises. See oleks toonud takistusi Tema kuulutustööle.

Sündmuste käik õigustas Kristuse hoiatust. Palju rahvast oli näinud pidalitõbise tervekstegemist ning tahtis nüüd õhinal kuulda preestrite otsust. Kui mees pöördus tagasi sõprade juurde, tekkis suur elevus. (265) Jeesuse hoiatusest hoolimata ei püüdnudki ta vaikida. Juhtunut polnud tõesti võimalik varjata, kuid pidalitõbine levitas lugu laialt. Arvates, et Jeesus keelas teda tagasihoidlikkusest, kuulutas ta kõikjal Suure Arsti väge. Ta ei mõistnud, et iga sõna süvendas preestrites ja vanemates otsust Jeesus mõrvata. Tervekssaanu tundis tervise väärtust. Tema rõõm taastunud elu jõu ja võimaluse üle olla

taas oma pere keskel oli tõesti piiritu. Ta ei suutnud hoiduda au andmast Arstile, kes oli seda teinud. Kuid heateo laialt levitamine takistas Kristuse tegevust.

Igal Kristuse teol olid sügavad põhjused — sügavamad, kui pealtnäha paistis. Nii oli ka seekord. Jeesus aitas kõiki, kes tulid Tema juurde, kuid Ta igatses õnnistada ka neid, kes ei tulnud. Köites tölnereid, paganaid ja samaarlasi, igatses Ta jõuda ikkagi ka preestrite ja õpetajateni. Ta ei jätnud nende heaks kasutamata ühtki võimalust. Saatnud paranenud pidalitõbise preestrite juurde, andis Ta neile tunnistuse, millega Ta soovis veelkord kõigutada nende eelarvamusi.

Variserid olid väitnud, et Kristuse õpetus oli vastuolus korraldusega, mille Jumal oli Moosese kaudu andnud, kuid Tema käskis puhtakssaanud pidalitõbisel tuua käsus ette nähtud ohver. See oli tunnistus kõigile, kes soovisid veenduda Jeesuse allumises Moosese kaudu antud korraldustele.

Jeruusalemma juhid olid käskinud salakuulajatel jälgida Jeesust teraselt, et leida ettekäänet Tema surmamiseks. Tema vastus salakuulajaile tunnistas, et ta armastas inimsugu, oli sõnakuulelik käsule ning omas väge vabastada patust. Nende kohta käisid sõnad: «Nemad tasuvad mulle head kurjaga ja mu armastust vihkamisega!» (Ps.109,5). Tema, kes ütles mäejutluses: «Armastage oma vaenlasi!» andis eeskuju, kuidas mitte tasuda «kurja kurjaga ega sõimu sõimuga, vaid vastupidi,» õnnistades (Mat.5,44; 1.Pet.3,9).

Needsamad preestrid, kes olid kord pidalitõbise isoleerinud, kinnitasid tema tervistumist. See avalik ja kirjas fikseeritud otsus tunnistas Kristuse väest. Ja tervenenud mees, kes võeti tagasi Iisraeli kogudusse preestrite endi kinnituse peale, (266) oli elav tõend Heategijast. Rõõmsalt tõi ta ohvri ning ülistas Jeesuse nime. Preestrid nägid veenvalt Kristuse jumalikku väge. Neile anti soodne võimalus tunda tõde ja võtta valgus omaks. Kuna nad selle tagasi lükkasid, ei tulnud enam kunagi seesugust võimalust. Paljud hülgasid valguse, kuid valgus ei paistnud asjatult. Mitme seni ükskõikse inimese meelde jättis toimunu sügava jälje. Kristuse eluajal näis, et Tema missioon äratas vähe vastukaja preestrite ja õpetajate ringkonnas, kuid peale Jeesuse ülestõusmist sai suur hulk preestreid «sõnakuulelikuks usule» (Apt.6,7).

Pidalitõbise tervendamine kujutab Kristuse tööd inimhinge puhastamisel patust. Jeesuse juurde tulnud mees oli «täis pidalitõbe.» Kohutav nakkus oli haaranud kogu organismi. Jüngrid püüdsid takistada Õpetajat haiget puudutamast, sest isikut, kes puudutas pidalitõbist, loeti samuti roojaseks. Kuid Jeesus ei nakatunud. Tema puudutus andis edasi eluandva väe. Pidalitõbine paranes. Sama lugu on patupidalitõvega: patt on sügavalt juurdunud; patt on surmav ja sellest on võimatu inimliku jõuga vabaneda. «Pea on päris haige ja süda täiesti põdur. Jalatallast pealaeni ei ole midagi tervet; ainult haavad, muhud ja värsked vorbid» (Jes.1,5.6). Ent Jeesus, kes tuli inimlihasse, ei

nakatunud. Tema lähedusel on patusele tervistav toime. Kõik, kes langevad usus Tema jalge ette, paludes: «Issand, kui Sa tahad, võid Sa mind puhtaks teha,» kuulevad vastust: «Ma tahan, saa puhtaks!» (Mat.8,2.3).

Mõningatel juhtudel ei tervistanud Jeesus palujat kohe. Kuid pidalitõve puhul rahuldati palve kohe. Kui palume maiseid õnnistusi, võib vastus meie palvele viibida või tulla teisel kujul, kui ette kujutasime, kuid vastus ei viibi siis, kui me palume patust vabanemise pärast. Tema soovib meid puhastada patust, teha meid oma lasteks ning aidata meil elada püha elu. Kristus «andis enese meie pattude eest, et Ta meid viiks välja praegusest kurjast ajastust Jumala ja meie Isa tahte järgi» (Gal.1,4). «Ja see on meie julge avameelsus, mis meil on Tema ees, et kui me midagi palume Tema tahtmist mööda, Ta kuuleb meid. Ja kui me teame, et Ta meid kuuleb kõiges, mida me palume, siis me ka teame, et meil on käes need palved, mis me Temalt oleme palunud» (1.Joh.5,14.15). «Kui me oma patud tunnistame, on Tema ustav ja õige, nii et Ta meile annab patud andeks ja puhastab meid kõigest ülekohtust» (1.Joh.1,9).

(267) Kristus kordas seda tõde Kapernaumas halvatu tervekstegemisel. Ta kinnitas seda imeteoga, et Temal on vägi anda patud andeks. Halvatu tervistamine räägib kujukalt veel mitmest tõest. See annab lootust ja julgust, kuid hoiatab vigu otsivaid varisere.

Nii nagu pidalitõbine, nii oli ka halvatu kaotanud igasuguse tervenemislootuse. Tema haigus oli patuelu tulemus: südametunnistuse piin suurendas kannatusi veelgi. Ta oli pöördunud variseride ja arstide poole, et saada leevendust, kuid nemad nimetasid teda külmavereliselt parandamatuks ja Jumalast neetuks. Variserid pidasid haigust jumaliku meelepaha märgiks ja vältisid kontakte haigete ja abivajajatega. Ometi olid sageli just need, kes pidasid end pühaks, palju suuremad süüdlased kui kannatajad, keda nad hukka mõistsid.

Halvatud mees oli täiesti abitu. Mõistes, et abi pole kuskilt loota, langes ta meeleheitesse. Siis kuulis ta Jeesuse imetegudest. Talle räägiti, et temataolised abitud ja patused olid saanud terveks — isegi pidalitõbised! Sõbrad julgustasid teda uskuma, et ka tema võib saada terveks, kui ta viia Jeesuse juurde. Kuid mõeldes sellele, miks ta oli haigestunud, kartis ta, et õilis Arst ei talu tema lähedust.

Ometi ei igatsenud ta niivõrd kehalist paranemist, kuivõrd vabanemist patukoormast. Kui ta saaks Jeesuselt kinnituse andestuse ja rahu kohta, siis tulgu, mis tuleb! Sureva mehe ohe oli: «Kui ma võiksin saada Tema lähedusse!» Tegutseda tuli kiiresti, sest haige füüsiline jõud oli otsakorral. Ta palus, et sõbrad kannaksid ta Jeesuse juurde. Sõbrad tegid seda rõõmuga. Kuid majja, kus Kristus asus, oli kogunenud nii palju rahvast, et kaugeltki kõik ei mahtunud uksest sisse. Haigel ja tema sõpradel oli võimatu jõuda Kristuseni või isegi Tema kuuldekaugusesse.

Jeesus õpetas Peetruse majas. Jüngrid istusid nii nagu tavaliselt Tema lähedal. Ees istusid ka variserid ja käsutundjad, kes olid tulnud paljudest Galilea ja Juuda küladest ning Jeruusalemmast. Nad olid tulnud salasooviga otsida süüdistust Jeesuse kohta. Ülematest tagapool tungles uudishimulik kirev rahvahulk — mitmest (268) rahvusest ja seisusest inimesed. «Ja Issanda vägi oli seal selleks, et Jeesus terveks teeks.» Elu Vaim viibis kohal, kuid variserid ja käsutundjad ei tajunud selle kohalolekut. Nad ei tunnetanud oma vajadust ja tervekstegemine ei tähendanud neile midagi. «Näljased on Ta täitnud heade andidega, aga rikkad tühjalt minema saatnud» (Luk.1,53).

Halvatu kandjad püüdsid mitmeid kordi rajada teed läbi rahvahulga, kuid asjatult. Haige mees vaatas meeleheites ringi. Ihaldatud abi oli nii lähedal; kas tõesti tuli loobuda. Tema ettepanekul kandsid sõbrad ta maja katusele, lõhkusid sellesse augu ning lasksid ta alla Jeesuse jalge ette. Kõne katkes. Kristus vaatas kurba näkku, Temasse kiindunud anuvatesse silmadesse. Ta mõistis! Siin oli Teda otsinud muserdatud ja ebalev inimhing — halvatu, kelles Kristus oli äratanud süütunde. Pärast seda, kui mees oli kodus kahetsenud oma patte ja hakanud uskuma, et Jeesusel oli vägi ta terveks teha, oli elustav arm õnnistanud tema igatsevat südant. Jeesus oli näinud esimest ususädet, millest tõusis usuleek. Ta oli näinud, kuidas haiges oli kasvanud usk Jeesusesse kui patuse ainsasse Aitajasse. Ta oli näinud mehe jõupingutusi jõuda Temani.

Kannataja kõrvu kostsid kauni muusikana Kristuse sõnad: «Ole julge, mu poeg, sinu patud antakse sulle andeks!»

Meeleheite koorem veeres haige mehe südamelt. Andestuse rahu täitis hinge ja säras välja näost. Füüsilised vaevad ununesid ja kogu tema olemus muutus. Abitu halvatu oli uuenenud, patusele oli andestatud!

Siiras usus võttis ta vastu Jeesuse sõnad. Ta ei palunud enam midagi, vaid lamas matil õnnejoovastusest tummana. Teda ümbritses taevane valgus. Rahvas vaatas kõike jahmunult pealt.

Rabid olid ärevalt oodanud, mida Jeesus teeb. Nad mäletasid, et see mees oli pöördunud nende poole abi pärast ning nemad polnud teda julgustanud ega talle kaasa tundnud. Vastupidi — nad olid öelnud, et tema pattude pärast lasus tal Jumala needus. Rabid mäletasid seda meest hästi. Nüüd nägid nad, millise huviga jälgis toimuvat rahvas. Oli oht, et nad kaotavad mõju inimeste üle.

(269) Rahvavanemad ei vahetanud omavahel ühtki sõna, kuid nende pilgud kõnelesid sellest, et midagi tuleb ette võtta. Jeesus oli öelnud, et halvatu patud on andestatud. Variserid pidasid selliseid sõnu jumalapilkeks. Nad nägid siin võimalust süüdistuseks. Südames mõtlesid nad: «Ta pilkab Jumalat. Kes muu võib patte andeks anda kui ainuüksi Jumal?» (Mrk.2,7).

Jeesuse pilk, mis neile ainiti otsa vaatas, pani nad kössi tõmbuma. Ta ütles: «Mispärast te mõtlete kurja oma südames? Sest mis on kergem öelda: Su patud antakse sulle andeks või öelda: Tõuse üles ja kõnni? Aga et te teaksite, et Inimese Pojal on meelevald maa peal anda patud andeks, ütleb Ta halvatu poole pöördudes: Tõuse üles, võta oma voodi ja mine koju!»

Mees, keda oli kanderaamil Jeesuse juurde kantud, tõusis nõtkelt jalgadele. Veri pulbitses ta soontes. Organism aktiviseerus. Tervisepuna asendas surmaeelse kahvatuse. «Ja sedamaid tõusis ta üles ja võttis oma sängi ja läks kõigi nähes välja, nõnda et kõik ehmusid ja andsid au Jumalale ja ütlesid: «Niisugust asja me pole ilmaski näinud!»

Oo, Kristuse imelist armastust, mis on valmis tervendama patust ja vaevatut! Jumala Poeg leevendab kannatava inimkonna haigusi! Oo, imestusväärset väge, mis saab nähtavaks inimlastele? Kes võib kahelda päästesõnumis? Kes võib põlata kaastundliku Lunastaja armu?

Kõduneva keha tervistamiseks oli vaja loomisväge. Sama hääl, mis andis elu (270) mullast vormitud inimesele, andis elu surevale halvatule. Sama vägi, mis andis elu ihule, uuendas südame! Tema, kes loomisel «ütles ja nõnda see sai, kes «käskis ja see tuli esile» (Ps.33,9), oli andnud elu üleastumistes ja pattudes surnud hingele. Ihu tervistamine tunnistas väest, mis oli uuendanud südame. Kristus käskis halvatul tõusta ja minna, «et te teaksite,» ütles Ta, «et Inimese Pojal on meelevald patte andeks anda.»

Halvatu sai Kristuselt nii vaimse kui füüsilise tervise. Esmalt vaimse! Mõtelge sellele! Tänapäeval igatsevad tuhanded füüsiliste haiguste all kannatavad inimesed halvatu sarnaselt kuulda: «Sulle antakse patud andeks.» Patukoorem, mis teeb rahutuks ja ootab kõrvaldamist, sünnitab haigusi. Inimesed ei leia abi enne, kui nad tulevad Hingearsti juurde. Rahu, mida ainult Tema saab anda, annab neile hingejõu ja ihuliku tervise.

Jeesus tuli selleks, et tühistada «kuradi teod.» «Temas oli elu» ja Ta ütleb: «Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja kõike ülirohkesti!» Ta on Vaim, «kes elustab» (1.Joh.3,8; Joh.1,4; 10,10; 1.Kor.15,45). Tema eluandev vägi on sama, mis Tal oli siis, kui Ta elas maa peal ning tervistas haige ja andestas patusele. «Tema annab andeks kõik su pahateod. Tema parandab kõik su vead» (Ps.103,3).

Pealtnägijaile tundus nagu oleks taevas avanenud ja parema maailma au ilmunud. Kui tervekssaanud mees Jumalat kiites läbi rahvahulga teed tegi, kaenlas koorem, mis tundus sulgkergena, tõmbus rahvas teed andes kõrvale. Aukartusega jälgisid nad teda, sosistades isekeskis: «Me oleme täna näinud imelisi asju!»

Variserid olid imestusest keeletud ja lüüasaamisest vihased. Nad mõistsid, et praegu oli võimatu rahvast Kristuse vastu üles ässitada. Nad nägid, et Kristusel oli vägi, mida

omistati ainult Jumalale. Samas oli Jeesuse käitumise leebe väärikus silmatorkavas kontrastis variseride kõrgi hoiakuga. Nad olid segaduses ja häbistatud; nad tundsid kõrgema Olevuse lähedust. Ometi ei tunnistanud nad seda. Mida kindlamad olid tõendid, et Jeesusel oli vägi andestada patte, seda kindlamalt (271) otsustasid nad mitte uskuda. Peetruse majast, kus nad olid näinud, kuidas halvatu Tema sõna peale tervenes, lahkusid nad veel kindlama kavatsusega töötada välja plaan Jumala Poja vaikima sundimiseks.

Kristus ravis kõige kohutavamaid füüsilisi haigusi; kuid hingehaigus süvenes neis, kes sulgesid silmad valgusele. Pidalitõbi ja halvatus ei olnud nii kohutavad, kui vagatsemine ja uskmatus.

Tervenenud halvatu kodus oli tohutu rõõm, kui pereisa astus tervena uksest sisse, kaenlas matt, millega ta nende juurest pisut aega tagasi oli ära kantud. Vaevalt uskusid nad oma silmi! Tema seni elutud käed allusid tahtele. Kõhetunud ja kahvatud lihased olid muutunud taas sitkeiks. Ta kõndis kindlalt ja vabalt. Kogu näoilme kõneles rõõmust ja lootusest. Kannatava pilgu asemel oli selgus ja rahu. Rõõmsad tänupalved tõusid selle pere palvealtarilt ning Jumala nimi sai Tema Poja kaudu austatud. See mees ja tema pere olid valmis andma oma elu Jeesusele. Ükski kahtlus ei tumestanud nende usku, uskmatus ei varjutanud truudust Temale, kes oli toonud valguse süngesse kodusse, andnud lootusetule lootuse ja rõhutule kindluse.

28. Peatükk Leevi Matteus

Mat.9,9-17; Mrk.2,14-22; Luk.5,27-39

Kõigist Palestiinas olevaist Rooma ametnikest vihati kõige enam tölnereid. Juutidele valmistas tõsist meelehärmi see, et võõra võimu esindajad kogusid neilt makse, tuletades nii pidevalt meelde nende sõltumatuse kaotamist. Maksukogujad olid liiati ka väljapressijad, kes rikastusid rahva arvel. Juuti, kes seda ametit pidas, peeti oma rahva au reetjaks. Teda põlastati kui reeturit ja loeti ühiskonna autu klassi hulka.

Sellesse rahvaklassi kuulus Leevi Matteus, keda Jeesus kutsus oma jüngriks lisaks neljale Genetsareti järve ääres valitud mehele. Variserid otsustasid Matteuse üle tema ameti järgi, kuid Jeesus nägi mehe avatud südant. Matteus oli kuulanud Päästja õpetusi. Kui Jumala Vaim oli veennud teda patus, otsustas ta paluda abi Kristuselt; kuid olles harjunud rabide ligipääsmatusega ei mõelnudki ta, et suur Õpetaja teda märkab.

(273) Istudes ühel päeval tollihoone ees, nägi tölner Jeesust lähenemas. Matteuse imestus oli suur, kui ta kuulis temale lausutud sõnu: «Järgi mind!»

Matteus «jättis kõik, tõusis ja järgnes Talle.» Ta ei kahelnud hetkegi, ei küsinud midagi ega kaalunud tulusa ameti vahetamist vaesuse ja raskuste vastu. Talle piisas sellest, et ta sai olla Jeesusega, kuulata Tema sõnu ja võtta osa Tema tööst.

Samuti olid toiminud varemkutsutud jüngrid. Kui Jeesus kutsus Peetrust ja tema kaaslasi, siis jätsid nad paadid ja võrgud. Mõnel jüngritest oli omakseid, kelle eest tuli hoolt kanda, kuid kuulnud Päästja kutsest, ei kõhelnud ega pärinud nad, kuidas nüüd ära elada või oma perekonda toita. Nad kuuletusid kutsele ja siis, kui Jeesus neilt hiljem küsis: «Kui ma teid läkitasin kukruta ja paunata ja jalatsiteta, kas oli teil midagi puudu?» võisid nad vastata: «Ei midagi!» (Luk.22,35).

Rikas Matteus ning vaene Andreas ja Peetrus seati ühe ja sama otsuse ette; kõik nad tegid sama valiku. Edu hetkel, siis kui võrgud olid täis kalu ja senise elu kutsumus oli tugevaim, palus Jeesus kaluritel jätta kõik evangeeliumitöö pärast. Nii proovitakse iga hinge — kumb soov on tugevam, kas igatsus maise heaolu järele või osaduse järele Kristusega.

Põhimõttekindlus nõuab alati palju. Keegi ei saa olla Jumala töös edukas siis, kui ta ei tee seda tööd kogu südamest ega pea kõike pühkmeks Kristuse kalli tundmise pärast. Mitte keegi, kes hoiab midagi tagasi, ei saa olla Kristuse jünger, veel vähem Tema kaastööline. Kui inimesed hindavad täielikult Tema suurt lunastustööd, ilmneb nendegi elus ennastohverdavus nagu ilmnes Kristuse elus. Nad järgnevad Talle rõõmuga kõikjale.

Matteuse kutsumine Kristuse jüngriks äratas pahameeletormi. See, et vaimulik Õpetaja valis oma lähedaseks abiliseks tölneri, solvas nii usulisi, ühiskondlikke kui ka

rahvuslikke tundeid. Toetudes rahva eelarvamustele, lootsid variserid pöörata avaliku arvamuse Jeesuse vastu.

Tölnerite seas tekitas asi suurt huvi. Neile sai jumalik Õpetaja lähedasemaks. Tundes rõõmu võimaluse üle olla Jeesuse jünger, igatses Matteus tuua Jeesuse juurde ka endiseid kaaslasi. (274) Selleks korraldas ta koduse pidusöögi ja kutsus kokku sugulased ja sõbrad. Kohale tuli palju neidki, kellel oli kahtlane kuulsus ja keda auväärsemad naabrid põlgasid.

Pidusöök korraldati Jeesuse auks ja Jeesus ei kõhelnud kutsele vastamast. Ta teadis hästi, et see solvab varisere ja heidab Talle rahva silmis ebasoodsat valgust, kuid avalik arvamus ei mõjutanud Tema käitumist. Välisel väljapaistvusel polnud mingit kaalu. Tema südamele oli armas iga eluvee järele janunev hing.

Jeesus istus aukülalisena tölnerite lauas, näidates oma meeldiva ja sõbraliku seltskondlikkusega, et Ta hindas inimesi, ning inimesed igatsesid pälvida Tema usaldust. Tema sõnad õnnistasid igatsevaid südameid ja andsid elurõõmu. Ühiskonnaheidikutele avanes uue elu võimalus, neis ärkasid uued ajed.

Sellistel kokkutulekutel jätsid Kristuse õpetused kustumatu mõju paljudesse, kes tunnistasid Teda pärast Tema taevaminemist. (275) Siis, kui valati välja Püha Vaim ja kui ühel päeval pöördus kolm tuhat inimest, oli nende hulgas mitmeid, kes kuulsid tõde esmakordselt tölnerite lauas. Mõnigi neist sai evangeeliumi kuulutajaks. Matteuse jaoks jäi Jeesuse eeskuju meelde alatiseks. Põlatud tölnerist sai üks andunumaid evangeliste, kes astus innukalt oma Õpetaja jälgedes.

Kui rabid kuulsid, et Jeesus viibis Matteuse juures pidusöögil, otsisid nad siit võimalust Teda süüdistada. Nad otsustasid tegutseda jüngrite kaudu. Tuli äratada jüngrite eelarvamused — ja nad Juhist võõrutada. Rabid süüdistasid Jeesust jüngrite ees ja jüngreid Jeesuse ees ning lootsid sel teel tabada kõige hellemat kohta. Nii on Saatan tegutsenud sellest alates, kui ta külvas taevas rahulolematust. Kõik, kes tekitavad lahkheli ja vaenu, tegutsevad tema vaimus.

«Mispärast teie Õpetaja sööb ühes tölnerite ja patustega?» küsisid kadedad rabid.

Jeesus ei oodanud, et Tema jüngrid vastaksid süüdistusele; Ta vastas ise: «Arsti ei vaja terved, vaid haiged. Ent minge ja õppige, mis see on: Ma tahan halastust ja mitte ohvrit. Sest ma pole tulnud kutsuma õigeid, vaid patuseid.» Variserid pidasid end vaimulikult terveiks ega tundnud vajadust arsti järele. Tölnerid ja paganad olid nende meelest haige hingega. Eks olnud siis Tema kui Arsti ülesanne aidata just neid, kes vajasid Tema abi?

Kuigi variserid olid enesest nii kõrgel arvamusel, oli nende lugu hullem kui neil, keda nad põlgasid. Tölnerid olid vähem kitsarinnalised ja ennastusaldavad ning seetõttu tõe mõjule avatumad. Jeesus ütles rabidele: «Ent minge ja õppige, mis see on: Ma tahan halastust ja mitte ohvrit.» Nii näitas Ta, et kuigi kirjatundjad väitsid, et nemad oskavad õpetada Jumala Sõna, oli Sõna olemus neile täiesti tundmatu.

Variseride suu oli selleks korraks suletud, kuid nende vaen muutus veel otsustavamaks. Nüüd seadsid nad sammud Ristija Johannese jüngrite juurde ja püüdsid neid kihutada Kristuse vastu. Variserid ei olnud võtnud vastu Ristija Johannese kuulutust. Nad olid pilganud tema kasinat elu, jämedakoelist riietust ja lihtsat käitumist ning nimetanud teda fanaatikuks. Kuna Johannes mõistis hukka nende silmakirjalikkuse, olid nad tema sõnu tõrjunud ja rahvastki seda tegema õhutanud. (276) Jumala Vaim oli puudutanud pilkajate südant, veennud neid pattudes, kuid nad olid hüljanud Jumala nõuanded ja teatanud, et Johanneses oli kuri vaim.

Nüüd, kui Jeesus sõbrustas inimestega, sõi ja jõi nende lauas, nimetasid nad Teda liigsööjaks ja joodikuks. Need sõnad olid õiged süüdistajate endi kohta. Saatan esitab Jumalat vääriti ja omistab Talle saatanlikud omadused; samuti esitavad kurjad inimesed Jumala saadikuid vales valguses.

Variserid ei mõistnud, et Jeesus sööb tölnerite ja patustega selleks, et tuua taevavalgust pimeduses olijaile. Nad ei taibanud, et iga jumaliku Õpetaja sõna oli elav seeme, mis idanes ja kandis vilja Jumala auks. Nad olid otsustanud valguse hüljata. Ehkki rabid olid hüljanud Ristija Johannese töö, lipitsesid nad nüüd tema jüngrite ümber selleks, et värvata nad Jeesuse vastu töötama. Rabid väitsid, et Jeesus eiras vanu traditsioone; nad vastandasid Ristija Johannese range kasinuse Jeesuse pidutsemisega tölnerite lauas.

Johannese jüngrid olid sel ajal väga mures. Pidusöök Matteuse kojas toimus enne seda, kui Johannes oma jüngrid Jeesuse juurde läkitas. Nende armastatud Õpetaja oli vangis ja tema jüngritel olid ahastusepäevad. Kuna Jeesus ei teinud ainsatki jõupingutust Johannest vabastada, oli kerge heita varju Tema õpetustele. Kui Johannes oli Jumalast läkitatu, siis miks toimisid Jeesus ja Tema jüngrid hoopis teistmoodi?

Johannese jüngrid ei omanud selget arusaamist Kristuse tööst. Seepärast tundus neile, et variseride süüdistusel oli alus. Nad järgisid mitmeid rabide eeskirju ja lootsid saada õigeks käsutegudest. Juudid pidasid paastumist teeneks. Kõige rangemad neist paastusid kaks päeva nädalas. Variserid ja Johannese jüngrid paastusid just sel päeval, mil Johannese jüngrid tulid Jeesuse juurde küsimusega: «Miks meie ja variserid paastume, aga Sinu jüngrid ei paastu?»

Jeesus vastas neile väga ettevaatlikult. Ta ei püüdnud parandada nende ekslikku arusaamist paastumisest, vaid anda õiget arusaamist oma tööst. Ta kasutas sama võrdlust,

mida oli kasutanud Ristija Johannes Jeesuse kohta. Johannes oli öelnud: «Kellel on pruut, see on peigmees, aga peigmehe sõber seisab ja kuulab teda ja on väga rõõmus (277) peigmehe häälest. «See mu rõõm on saanud nüüd täielikuks!» (Joh.3,29). Küllap meenusid Johannese jüngritele oma õpetaja need sõnad siis, kui Jeesus ütles: «Ega peiupoisid või paastuda sel ajal, kui peigmees on nende juures.»

Taevane Vürst oli oma rahva keskel. Jumala suurim And oli antud maailmale. Antud rõõmuks vaestele, sest Kristus oli tulnud tegema ka neid oma kuningriigi pärijaiks; antud rõõmuks rikastele, sest Tema õpetas neid koguma igavesi aardeid; see oli antud rõõmuks harimatutele, sest Tema tegi nad targaks pääsemise jaoks; antud rõõmuks harituile, sest Tema avas nende ees sügavaimad teadmised. Päästja avab inimestele tõed, mis on olnud varjul maailma rajamisest saadik.

Ristija Johannesel oli olnud rõõm näha Õnnistegijat. Kuid milline rõõm oli jüngritel, et nad võisid käia ja kõnelda taeva Majesteediga! Nüüd polnud aeg leinata ja paastuda! Nad pidid avama südame Tema au valgusele, et levitada valgust neile, kes olid pimeduses ja surma varjus.

Kristuse sõnad äratasid jüngrites helged lootused, kuid üksi Tema teadis, et üle kõige langes risti vari. Ta ütles: «Aga päev tuleb, mil peigmees neilt ära võetakse ja siis sel päeval nad paastuvad.» Siis, kui jüngrid nägid Issandat reedetuna ja ristilööduna, siis nad leinasid ja paastusid. Enne Kolgatat ütles Ta neile ülemises toas: «Üürikese aja pärast, siis te ei näe mind ja taas üürikese aja pärast te näete mind! Tõesti, ma ütlen teile, et te nutate ja kaebate, aga maailm on rõõmus. Teid kurvastatakse, aga teie kurvastus muutub rõõmuks!» (Joh.16,20).

Nende kurbus pidi pöörduma rõõmuks siis, kui Ta astus hauast välja. Pärast taevaminekut polnud Teda enam isiklikult nendega, kuid Tröstija kaudu oli Ta alati nendega ja neil ei tulnud ülejäänud elupäevil leinata. Seda tahtis Saatan. Tema soovis, et maailmale jääks mulje, nagu oleksid jüngrid petta saanud. Kuid usu kaudu pidid nad vaatama taevasesse pühamusse, kus Jeesus tegutseb Ülempreestrina. Nad pidid avama oma südame Pühale Vaimule, Jeesuse esindajale ja tundma rõõmu Tema ligiolekust. Siiski pidid tulema kiusatuste ja tagakiusamiste ajad, mil tuli seista selle maailma valitsejate ja pimeduse riigi vürstide ees ilma, et Kristus oleks olnud isiklikult (278) nendega, ja Tröstija oleks tundunud kõrval olema. Siis oli aeg paastuda.

Variserid püüdsid austada end range kombetäitmisega, kuid nende süda oli täis kadedust ja viha. «Vaata,» ütleb Pühakiri, «te paastute riiuks ja tüliks ja et lüüa õela rusikaga! Praegu te küll ei paastu selleks, et teha oma häält kuuldavaks ülal. Kas niisugune on see paast, mis mulle meeldib, päev, mil inimene alandab oma hinge, et ta painutab oma pead nagu kõrkjas ja teeb enesele aseme kotiriidest ning tuhast? Kas sa seda nimetad paastuks ja Jehoovale meelepäraseks päevaks?» (Jes.58,4.5).

Tõeline paastumine pole vorm. Piibel kirjeldab Jumalale meelepärast paastu nii: «Päästa valla ülekohtused ahelad, teha lahti ikke jutad, lasta vabaks rõhutud ja purustada kõik ikked!» ja see «kui sa pakud näljasele seda sama, mida sa ise himustad ja toidad alandatud hinge» (Jes.58,6.10). Selline teguviis esitab Kristuse töö meelsust ja iseloomu. Kogu Tema elu oli eneseohverdamine maailma päästmise nimel. Tema elu oli pühendatud kadunute lunastamiseks; seda nii siis, kui Ta paastus kõrbes kui ka siis, mil Ta sõi koos tölneritega Matteuse pidusöögil. Tõeline andumus ei avaldu tegevusetus kaeblemises, vaid enda talitsemises ja pidevas ennastohverdavas meelsuses. Kogu jumalateenimise mõte on tahtlikkus teenida Jumalat ja inimest.

Jätkates vastamist Johannese jüngritele, rääkis Jeesus tähendamissõna: «Ükski ei pane vanutamata riidetükki paigaks vanale kuuele, muidu augutäidis rebeneb selle küljest lahti ja auk läheb pahemaks.» Ristija Johannese kuulutust polnud võimalik seostada traditsioonide ja ebausuga. Katse sobitada Johannese andumust variseride silmakirjalikkusega rebestas vahet veelgi.

Samuti ei saanud Kristuse õpetusi ühendada variseride kombekäskudega. Kristus ei sillutanud teed üle lõhe, mille olid inimeste tavadesse löönud Johannese õpetused. Ta tegi veel selgemaks vahe vana ja uue vahel. Jeesus kordas öeldut veel teisegi näitega: «Ka ei pane ükski värsket viina vanadesse nahklähkritesse, muidu värske viin lõhub lähkrid ja viin ning lähkrid lähevad raisku.» Nahklähkrid, mida kasutati värske viina säilitamiseks, muutusid aja jooksul kuivaks ja rabedaks ning kasutamiskõlbmatuiks. Selle tuntud näitega kujutas Jeesus juutide olukorda. Preestrid, kirjatundjad ja ülemad olid (279) tseremooniate ja traditsioonide kütkeis. Nende südamed olid kipras nagu kuivetunud veinilähkrid, millega Jeesus neid oli võrrelnud. Kuna nad rahuldusid kirjatähereligiooniga, oli neil võimatu saada taeva elava tõe hoidjateks. Nad pidasid eneseõigust piisavaks ega soovinud oma usuellu midagi uut. Nad ei võtnud Jumala headust vastu annina, vaid lootsid selle ära teenida oma heade tegudega. Armastuse kaudu toimival usul, mis puhastab hinge, polnud midagi ühist variseride religiooniga, mis koosnes kommetest ja pärimustest. Asjatu oleks olnud ühendada Jeesuse õpetusi tollal valitseva usundiga. Jumala elav tõde oleks värske viina sarnaselt purustanud vanad, pragunenud variserlike traditsioonide lähkrid.

Variserid pidasid end liiga targaks, et vajada õpetust, liiga õigeks, et vajada päästet ning liiga auväärseks, et vajada Kristuselt lähtuvat au. Päästja pöördus otsima neid, kes võtaksid vastu taevase sõnumi. Koolihariduseta kalurites, tölnerites turuväljakul, Samaaria naises, lihtsates inimestes, kes Teda rõõmuga kuulasid, leidis Ta uued lähkrid uuele viinale. Evangeeliumitöös saab kasutada inimesi, kes võtavad rõõmsalt vastu valguse Jumalalt. Nende kaudu saab Ta viia maailmale tõetundmist. Kui inimesed soovivad Kristuse armu läbi saada uuteks lähkriteks, siis täidab Tema nad uue viinaga.

Kuigi Kristus sümboliseeris oma õpetust uue viinaga, ei olnud tegemist uue tõega, vaid sellega, mida oli õpetatud maailma algusest. Variseride käes oli Jumala tõde kaotanud oma esialgse tähenduse ja ilu. Nende jaoks oli Kristuse õpetus uus peaaegu igas suhtes; ja nad ei tunnustanud seda.

Jeesus näitas, et valeõpetuse vägi hävitab võime tõde hinnata ja selle järele igatseda. Ta ütles: «Keegi, kes joob vana, ei himusta värsket, vaid ütleb: «Vana on maitsev!» Kõik need tõed, mida maailmale esitati usuisade ja prohvetite kaudu, said Kristuse sõnade kaudu uue sära. Kuid kirjatundjad ja variserid ei igatsenud hinnalist uut viina. Nende südamesse ja meeltesse ei saanud Kristuse õpetus mahtuda enne, kui tuli tühjendada vana: traditsioonid, kombed ja harjumused. Nad klammerdusid surnud vormide külge ja pöörasid selja elavale tõele ning Jumala väele.

(280) Just siin peitus juutide hävingu põhjus ja see osutub paljude inimeste hävingu põhjuseks ka nüüd. Tuhanded kordavad viga, mida Kristus noomis Matteuse pidusöögil. Paljud hülgavad pigem tõe, mis pärineb valguse Isalt, kui et loobuvad mõnest omaksvõetud arvamusest või armsast mõttest. Nad usaldavad ennast ja oma tarkust ega mõista oma vaimulikku vaesust. Nad tahavad pääseda nii, et nad ise pääsemise ära teenivad. Mõistes, et päästet pole võimalik millegagi ära teenida, hülgavad nad selle hoopis.

Tegudele rajanev religioon ei saa inimesi iialgi juhtida Kristuse juurde, sest sellises usus puudub armastus ja puudub Kristus. Paastumine ja palvetamine, mida tehakse isekas meelelaadis, on Jumala silmis jälk. Pidulikud jumalateenistused, religioossete kommete ring, väline alandumine ja muljetavaldav ohvriand näitavad, et inimene peab end õigeks, kuid taeva silmis on see kõik pettus. Oma tegudega ei saa me iialgi teenida lunastust.

Nagu Kristuse päevil, nii ei tunne ka tänapäeva «variserid» oma vaimulikku puudust. Nendele kõlavad sõnad: «Sa ju ütled: «Ma olen rikas ja mul on vara küllalt ega ole mul midagi vaja. Ja sa ei teagi, et sa oled vilets ja armetu ja vaene ja pime ja alasti! Ma annan sulle nõu osta minult kulda, mis tules on puhastatud, et sa võiksid rikkaks saada, ja valged riided, et sa nendega riietuksid ja ei nähtaks sinu alastuse häbi» (Ilm.3,17.18). Usk ja armastus on tules puhastatud kuld. Kuid paljude kuld on tuhmunud või on kallis aare sootuks kaduma läinud. Kristuse õigus on sellise inimese jaoks kandmata kuub, puutumatu allikas. Temale öeldakse: «Aga mul on sinu vastu, et sa oled maha jätnud oma esimese armastuse. Siis mõtle nüüd, kust sa oled langenud ja paranda meelt ja tee esimesi tegusid, aga kui mitte, siis ma tulen su juurde ja lükkan su küünlajala tema asemelt ära, kui sa meelt ei paranda!» (Ilm.2,4.5).

«Jumala meelepärased ohvrid on murtud vaim, murtud ja purukslöödud südant ei põlga Jumal» (Ps.51,19). Inimene peab tühjenema isekusest enne, kui temast saab Jeesusesse uskuja selle sõna täielikus mõttes. Kui inimene on valmis anduma, siis saab

Issand teha temast uue loodu. Ainult uued lähkrid saavad säilitada värsket viina. Kristuse armastus äratab usklikus uue elu. Inimeses, kes vaatab usu Alustajale ja Täidesaatjale, avaldub Kristuse iseloom.

29. Peatükk Hingamispäev

Hingamispäev pühitseti loomisel. See päev anti inimesele siis, kui «hommikutähed üheskoos hõiskasid ja Jumala pojad tõstsid rõõmukisa.» Maal valitses rahu, sest maa oli kooskõlas taevaga. «Jumal vaatas kõike, mis Ta oli teinud ja vaata, see oli väga hea» ning Ta puhkas, tundes rõõmu lõpetatud tööst (Iob.38,7; 1.Ms.1,31).

Jumal «õnnistas seitsmendat päeva ja pühitses seda,» s.t. eraldas pühaks otstarbeks. See tähistas loomistöö mälestust ning rääkis Jumala väest ja armastusest. Kiri ütleb: «Tema on mälestuse seadnud oma imetegudele!» «Sest Tema nähtamatut olu, nii Tema igavest väge kui jumalikku olemist nähakse... Tema tegudes maailma loomisest alates» (1.Ms.2,3; Ps.111,4; Rom.1,20).

Kõik on loodud Jumala Poja läbi. «Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures... Kõik on tekkinud Tema läbi ja ilma Temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud» (Joh.1,1-3). Hingamispäev loomistöö mälestusena märgib Kristuse armastust ja väge.

Hingamispäev juhib meie mõtted loodusele ja ühendab Loojaga. Linnulaulus, puudekohinas, meremühinas kuuleme veelgi Tema häält, kes vestles (282) Aadamaga õhtu saabudes Eedenis. Nähes Tema väge looduses, saame lohutust, sest Sõna, kes on kõik loonud, kõneleb elust inimhinges. Tema, «kes ütles: «Paistku valgus pimedusest!» on see, kes on hakanud paistma meie südames, et tekiks tunnetuse valgus Jeesuse Kristuse isikus olevast Jumala aust» (2.Kor.4,6).

See mõte inspireeris looma laulu:

«Sest Sina, Jehoova, oled mind rõõmsaks teinud oma tegudega,

ma hõiskan Sinu käte tööde pärast!

Kui suured on Sinu teod, Jehoova!

Väga sügavad on Su mõtted!»

Prohvet Jesaja kaudu ütleb Püha Vaim: «Kellega te siis võrdlete Jumalat ja missuguse kujundi seate Temale vastu!? ... Kas te ei tea? Kas te ei ole kuulnud? Kas teile ei ole algusest peale kuulutatud? Kas teil ei ole taipu maailma algusest, et see on Tema, kes on maasõõri kohal, mille elanikud on nagu rohutirtsud, kes laotab taevad laiali loorina ja venitab neid nagu telki elamiseks selles... Kellega te siis võrdlete mind ja kelle sarnane ma olen? ütleb see, kes on Püha. Tõstke oma silmad kõrgele ja vaadake: kes on loonud need seal? Tema, kes nende väe viib välja täiearvuliselt, kes nimetab neid kõiki

nimepidi! Tema suure võimu ja tugeva jõu tõttu ei puudu neist ainustki! Mispärast ütled sina Jaakob ja räägid sina Iisrael: «Minu tee on varjul Jehoova eest ja mu õigus läheb mööda mu Jumalast?» Kas sa ei tea? Kas sa ei ole kuulnud? Igavene Jumal, Jehoova, on maailma otste Looja. Tema ei väsi ega tüdi... Tema annab väsinule rammu ja jõuetumale (283) palju jõudu!» «Ära karda, sest mina olen sinuga, ära vaata ümber, sest mina olen su Jumal, ma teen sind tugevaks, ma aitan sind, ma toetan sind õiguse parema käega!» «Pöörduge minu poole ja laske endid päästa, kõik maailma ääred, sest mina olen Jumal ja kedagi teist ei ole!» Sellest kuulutab loodus ning hingamispäeva eesmärk on hoida neid tõdesid alati inimmeeles. Kui Jehoova käskis Iisraelil pühitseda Tema hingamispäeva, ütles Ta: «Et need oleksid märgiks minu ja teie vahel, teadmiseks teile, et mina olen Jehoova, teie Jumal!» (Jes.40,18-29; 41,10; 45,22; Hes.20,20).

Hingamispäeva korrati Siinail antud käsus, kuid seda päeva ei seatud sisse Siinail. Iisraeli rahvas oli sellest teadlik enne Siinai mäe juurde jõudmist. Kui mõned inimesed teekonnal Siinaini hingamispäeva pühadust rikkusid, noomis Jehoova neid: «Kui kaua te tõrgute pidamast minu käske ja käsuõpetusi?» (2.Ms.16,28).

Hingamispäev ei antud ainult Iisraelile, vaid kogu maailmale. Sellest kõneldi inimestele Eedenis ja nii nagu kõik kümme käsku, on see alati kehtiv. Käskude kohta, mille hulka kuulub ka neljas käsk, ütles Kristus: «Kuni kaob taevas ja maa, ei kao käsuõpetusest mitte ühtki tähekest või ühtki märgikest.» Sest nii kaua, kui püsivad taevas ja maa, meenutab hingamispäev alati Looja väge. Siis, kui Eeden jälle maa peal õilmitseb, austavad kõik Jumala püha päeva. «Hingamispäevast hingamispäeva» tulevad uue maa elanikud «mu ette kummardama, ütleb Jehoova» (Mat.5,18; Jes.66,23).

Ükski muu korraldus, mida juudid pidasid, ei eristanud neid ümbritsevatest rahvastest nii selgelt, kui seda tegi hingamispäev. Jumal soovis, et selle päeva pidamine väljendaks Jumala teenimist. See pidi näitama, et on rahvas, kes ei teeni ebajumalaid, vaid kes on ühenduses tõelise Jumalaga. Kuid selleks, et pühitseda hingamispäeva, peavad inimesed olema pühad. Usu läbi tuleb neil osa saada Kristuse õigusest. Kui Iisraelile öeldi: «Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema,» ütles Jehoova neile ka, et «te peate olema minule pühitsetud inimesed» (2.Ms.20,8.22.30). Ainult selliselt võis hingamispäev näidata, et Iisrael oli Jumala kummardaja.

Kui juudid taganesid Jumalast ja keeldusid usu kaudu saadavast Kristuse õigusest, kaotas hingamispäev nende jaoks mõtte. Saatan püüdis eraldada inimesi Kristusest ja moonutada hingamispäeva, kuna see kõneleb (284) Kristuse väest. Juuda juhid viisid Saatana soovi ellu. Nad ümbritsesid Jumala puhkepäeva koormavate nõudmistega. Kristuse päeviks oli hingamispäev omandanud niivõrd moonutatud kuju, et selle pidamine kajastas pigem inimeste isekust ja omavoli kui armastava taevase Isa iseloomu. Rabid esitasid Jumalat karmi seaduseandjana, kelle korraldusi oli võimatu täita. Nad

õpetasid inimesi pidama Jumalat türanniks ning mõtlema, et selle türanni hingamispäeva pidamine muutis inimesed julmaks. Kristus tuli kõrvaldama väärarusaamu. Kuigi rabid jälitasid Teda halastamatult, ei andnud Ta isegi näiliselt järele nende nõudmistele. Ta käitus sirgjooneliselt ja pidas hingamispäeva nii nagu Jumal seda soovis.

Ühel hingamispäeval, kui Õnnistegija ja Tema jüngrid tulid jumalateenistuselt, viis nende tee nad läbi küpsevast viljapõllust. Jeesuse päev oli veninud pikale ja minnes nüüd läbi viljapõllu, napsasid jüngrid viljapäid, hõõrusid neid pihkude vahel ja sõid teri. Mõnel teisel päeval poleks selle teo kohta mingit ütlemist olnud, sest läbi viljapõllu, viljapuuaia või viinamarjaistanduse minejal oli õigus noppida oma kõhutäiteks. (Vt. 5.Ms.23,25.26). Ent hingamispäeval peeti sellist tegu pühaduseteotuseks. Viljapeade ärarebimist peeti viljalõikuseks ja terade puhastamist pihkude vahel vilja peksmiseks. Nii olid jüngrid rabide meelest kahekordselt patustanud.

Jälitajad kaebasid kohe Jeesusele: «Vaata, sinu jüngrid teevad, mida ei sünni teha hingamispäeval!» (Mat.12,2).

Kui Jeesust süüdistati hingamispäeva rikkumises Betsata tiigi ääres, kaitses Ta ennast kinnitusega, et Ta on Jumala Poeg ning oma Isa kaastööline. Nüüd, kui rünnati jüngreid, tuletas Jeesus (285) süüdistajatele meelde näiteid Vanast Testamendist, kus räägitakse Jumala teenistuses olevate inimeste toimetustest hingamispäeval.

Juudi juhid uhkeldasid oma Pühakirja tundmisega ning Kristuse vastuses peitus etteheide nende võhiklikkusele Pühakirja suhtes. «Eks te ole seda lugenud,» ütles Ta, «mida Taavet tegi, kui temal ja ta kaaslastel oli nälg, kuidas ta läks Jumala kotta ja võttis vaateleivad, ... ehk küll neid ei olnud luba süüa muil kui üksnes preestritel?» «Ja Ta ütles neile: «Hingamispäev on tehtud inimese pärast, aga mitte inimene hingamispäeva pärast.» Või eks te ole käsuõpetusest lugenud, et preestrid rikuvad hingamispäeval pühakojas hingamispäeva ja on ometi süüta? Kuid ma ütlen teile, et siin on see, kes on suurem kui pühakoda.» «Nii on Inimese Poeg ka hingamispäeva isand!» (Luk.6,3.4; Mrk.2,27.28; Mat.12,5.6).

Kui Taavet võis kustutada nälga, süües leiba, mis oli määratud pühaks teenistuseks, siis võisid ka jüngrid rahuldada oma vajadust, napsates hingamispäeva pühitsetud tundidel viljapäid. Preestrid templis tegid hingamispäeval isegi rohkemat kui teistel päevadel. Sama töö igapäevases asjaajamises oleks olnud patt, kuid preestrite töö oli Jumala teenimiseks. Nende tegevus osutas Kristuse lunastavale väele ja vastas hingamispäeva mõttele. Kuid nüüd oli Kristus tulnud. Jüngrid olid Jumala teenistuses ja seda, mis oli vajalik selle töö teostamiseks, võis teha hingamispäeval.

Kristus tahtis õpetada oma jüngritele ja vaenlastele, et Jumala teenimine on esmase tähtsusega. Jumala töö eesmärk maailmas on lunastada inimene, sellepärast on kõik see,

mida tuleb vältimatuna hingamispäeval selle töö nimel teha, kooskõlas hingamispäeva käsuga. Lõpuks nimetas Jeesus end «hingamispäeva isandaks» — Isikuks, kes on üle kõigi küsimuste ja korralduste. Kõikvõimas Kohtunik mõistis jüngrid õigeks nende samade käskude põhjal, millest üleastumises neid süüdistati.

Jeesus koputas nii veelkord oma vaenlaste südamele. Ta teatas, et oma pimeduses olid nad kaotanud silmist hingamispäeva mõtte. Ta ütles: «Aga kui te teaksite, mis see on: «Ma tahan halastust, aga mitte ohvrit! Siis te ei oleks hukka mõistnud süütuid!» (Mat.12,7). Nende arvukad mõttetud kombed ei saanud asendada (286) seda tõelise ustavuse ja õrna armastuse puudumist, mis iseloomustab tõelist Jumala kummardajat.

Jeesus kordas uuesti tõde, et ohvrid ei omanud lahus Temast mingit väärtust. Need olid vahendid, mitte eesmärk omaette. Need pidid juhtima Päästja juurde ja selliselt ühendama nad taas Jumalaga. Jumal hindab ainult armastusest tulenevat teenimist. Kui see puudub, on paljas kombetäitmine Tema solvamine. Sama lugu on hingamispäevaga. Selle mõtteks oli tuua inimesed Jumala juurde; ent mõttetud väsitavad nõudmised varjutasid hingamispäeva mõtte. Väline kombetäitmine oli asjatu.

Ühel teisel hingamispäeval, kui Jeesus astus kogudusekotta, nägi Ta seal kuivetanud käega meest. Variserid jälgisid hoolega Jeesuse käitumist. Päästja teadis väga hästi, et hingamispäeval terveks tegemise pärast hakatakse Teda süüdistama käsust üleastumises, kuid Ta ei kõhelnud purustamast müüri, mis oli laotud hingamispäeva ümber. Jeesus käskis haigel astuda ette ja küsis siis: «Kas tohib hingamispäeval teha head või kurja, et elu päästa või hukata?» Juutide põhimõte ütles, et siis, kui oli võimalus head teha, kuid seda ei tehtud, tehti tegelikult kurja. Elu päästmata jätmine võrdus tapmisega. Nüüd esitas Jeesus rabidele just selle mõtte. «Aga nad jäid vait. Ja Ta vaatas ümber nende peale vihaga ja oli ühtlasi kurb nende südamekanguse pärast ja ütles mehele: «Siruta käsi!» Ja ta sirutas, ja ta käsi sai jälle terveks!» (Mrk.3,4.5).

Kui Jeesuselt küsiti: «Kas sünnib terveks teha hingamispäeval,» vastas Ta: Kes on teie seast inimene, kellel on üksainus lammas ja kui see kukub auku hingamispäeval, et ta temast ei hakka kinni ega tõsta teda välja? Kui suur vahe on nüüd inimese ja lamba vahel? Sellepärast sünnib küll head teha hingamispäeval!» (Mat.12,10-12).

Salakuulajad ei tahtnud Kristusele vastata rahvahulga kuuldes. Nad teadsid, et Ta oli öelnud tõtt. Nad mõistsid, et nende traditsioonide põhjal oleks inimene pigem kannatama jäetud. Samas olid nad valmis hoolitsema looma eest, et vältida majanduslikku kahju. Siin peitub igasuguse väärreligiooni olemus. Sellised usundid õhutavad inimeses soovi tõsta end üle Jumala, kuid lõpptulemusena alandavad ta (287) loomast madalamaks. Iga usund, mis võitleb Jumala ülimaks olemise vastu, hävitab au, mis anti inimesele loomisel ja mida tuli taastama Kristus. Iga valeusundi õpetus teeb inimese lõppkokkuvõttes hoolimatuks inimese vajaduste, kannatuste ja õiguste suhtes. Evangeelium väärtustab

inimsoo, kelle Kristus on oma verega ostnud, ning õpetab hoolitsema inimese vajaduste ja murede eest. Issand ütleb: «Mina teen inimesed kallimaks puhtast kullast ja inimlapse kallimaks Oofiri kullast!» (Jes.13,12).

Kui Jeesus esitas variseridele küsimuse, kas hingamispäeval tohib teha head või kurja, päästa elu või hukata, paljastas Ta neile nende õelad kavatsused. Raevukalt olid nad valmis hukkama Teda, kes päästis elu ja tõi õnne. Kas hingamispäeval oli parem kanda südames mõrvamõtteid nagu tegid nemad või tervistada vaevatut, nagu tegi Tema? Kas Jumala pühal päeval oli õigem kanda südames tapmist või armastada halastavalt inimesi?

Tervistades kuivanud käega mehe, mõistis Jeesus hukka juutide kombe ning austas neljandat käsku nii nagu Jumal oli selle andnud. «Sünnib küll teha head hingamispäeval,» ütles Ta. Juutide mõttetute kitsenduste kõrvaldamisega austas Kristus hingamispäeva; Tema süüdistajad seevastu teotasid seda.

Need, kes arvavad, et Kristus tühistas käsu, õpetavad, et Ta ei pühitsenud hingamispäeva ja andis jüngritele õiguse samuti talitada. Nii jõuavad nad sinna, kus olid vigu otsivad juudid. Nad eitavad Kristuse sõnu: «Mina olen pidanud oma Isa käsusõnu ja jään Tema armastusse» (Joh.15,10). Päästja ega Tema järelkäijad ei astunud üle hingamispäeva käsust. Kristus oli käsu elav näide. Tema elu vastas käsu pühadele nõudmistele. Pöördunud rahva poole, küsis Jeesus kartmatult: «Kes teie seast võib mind patus süüdistada!» (Joh.8,46).

Päästja ei tulnud selleks, et kõrvaldada patriarhide ja prohvetite kaudu räägitut. Tema oli seda rääkinud. Kõik Jumala Sõna tõed lähtusid Temast. Kuid neid hindamatuid pärle ümbritsesid võltsraamid. Nende särav valgus teenis valet. Jumal soovis asetada oma tõed (288) õigesse valgusesse. Seda sai teha ainult jumalik käsi. Valega segatuna oli tõde teeninud Jumala ja inimese vaenlase huve. Kristus tuli taastama tõde, mis austab Jumalat ja toob õnnistusi inimestele.

«Hingamispäev on tehtud inimese pärast, aga mitte inimene hingamispäeva pärast,» ütles Jeesus. Kõik Jumala korraldused on antud inimkonna õnne nimel. «Kõik sünnib teie pärast.» «Olgu Paulus, olgu Apollos, olgu Keefas, olgu maailm, olgu elu, olgu surm, olgu praegused asjad, olgu tulevased, kõik on teie päralt ja Kristus on Jumala päralt!» (2.Kor.4,15; 1.Kor.3,22.23). Kümme käsku, millest hingamispäeva käsk moodustab ühe osa, on Jumala õnnistus inimsoole. «Ja Jehoova käskis meid,» ütles Mooses, «teha kõigi nende seaduste järele, karta Jehoovat, meie Jumalat, et meie käsi alati hästi käiks, et Ta hoiaks meid elus» (5.Ms.6,24). Laulja kaudu kuulutati Iisraelile: «Teenige Jehoovat rõõmuga, tulge Tema ette hõiskamisega! Teadke, et Jehoova on Jumal. Tema on meid teinud ja Tema omad me oleme, Tema rahvas ja Tema karjamaa kari! Tulge sisse Ta väravaist tänuga, Tema õuedesse kiitusega!» (Ps.100,2-4). Ja kõikide kohta, «kes peavad

hingamispäeva ega riku seda,» ütles Jehoova, «needki ma viin oma pühale mäele ja ma rõõmustan neid oma palvekojas!» (Jes.56,6.7).

«Inimese Poeg on hingamispäeva isand!» Neis sõnades on ühtaegu õpetus ja lohutus. Hingamispäev tehti inimese pärast, kuid see on Issanda päev. See kuulub Kristusele. Sest «kõik on tekkinud Tema läbi ja ilma Temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud!» (Joh.1.3). Kuna Tema on kõik teinud, on Ta teinud ka hingamispäeva. Tema eraldas selle päeva loomistöö mälestuseks. See kuulutab Tema Loojaks ja Pühitsejaks. See kuulutab, et Tema, kes lõi kõik taevas ja maa peal ja kelle kaudu kõike säilitatakse, on koguduse pea ning et Tema väe läbi lepitatakse meid Jumalaga. Rääkides Iisraelist, ütles Ta: «Ja ma andsin neile ka oma hingamispäevad kui märgi minu ja nende vahel, et nad teaksid, et mina olen Jehoova, kes neid pühitseb!» (Hes.20,12). Hingamispäev on tõend Kristuse väest teha meid pühaks. See on antud kõigile, keda Kristus pühaks teeb. Tema pühitseva väe märgina on hingamispäev antud kõigile, kes Kristuse kaudu ühinevad Jumala Iisraeliga.

(289) Jehoova ütleb: «Kui sa hingamispäeval peatad oma jalga ega tee mu pühal päeval, mis sulle meeldib, kui sa nimetad hingamispäeva rõõmuks, Jehoova püha päeva austusväärseks... siis sa tunned rõõmu Jehoovast» (Jes.58,13.14). Kõigile, kes võtavad vastu hingamispäeva tõendina Kristuse loovast ja lunastavast väest, muutub see päev rõõmupäevaks. Nähes selle päeva kaudu Kristust, tunnevad nad rõõmu Temast. Hingamispäev osutab nii Tema loomistööle kui Tema väele lunastada. Meenutades Eedeni kaotatud rahu, kõneleb see rahust, mille taastab Kristus. Kogu loodus kordab üht: «Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud ja mina annan teile hingamise!» (Mat.11,28).

30. Peatükk «Ta Määras Kaksteist»

Mrk.3,13-19; Luk.6,12-16.

«Ja Ta läks ülesse mäele ja kutsus enese juurde, keda Ta tahtis ja nad tulid Ta juurde. Ja Ta määras kaksteist, et need oleksid Tema juures ja Ta võiks neid läkitada kuulutama.»

Mäeveeru varjuliste puude all, üsna Galilea järve lähedal, kutsus Jeesus kaksteist meest apostliteks ja pidas Mäejutluse. Aasad ja mäed olid Jeesuse meelispaigad ning sageli õpetas Ta pigem lahtise taeva all kui templis või sünagoogides. Teda kuulama tulnud rahvahulgad poleks mahtunudki sünagoogi, kuid see polnud ainus põhjus, miks Jeesus õpetas looduses. Jeesus armastas loodust. Iga rahulik nurgake seal oli Tema jaoks püha tempel.

Eedeni puude lehtla moodustas esimese inimpaari pühamu. Seal oli Kristus vestelnud inimsoo esiisaga. Pärast paradiisist väljaajamist teenisid meie esivanemad Jumalat ikka nõmmedel ja metsasaludes. Seal kõneles Kristus neile oma armuevangeeliumi. Kristus kõnetas Aabrahami (291) Mamre tammikus, vestles Iisakiga õhtul väljal palvehetkel, rääkis Jaakobiga Peeteli nõlval, Moosesega Midjani mägismaal ning noore Taavetiga tema isa karjade juures. Kristuse korraldusel oli Iisrael tuhande viiesaja aasta jooksul jätnud igal aastal nädalaks oma kodu ning elanud lehtmajades.

Jeesus eelistas eemalduda linnakärast rahulikele väljadele ja mägedesse, et õpetada seal oma jüngreid. Need paigad pakkusid paremat tausta õpetustele, mida Ta soovis oma jüngritele jagada. Jeesus kogus meelsasti rahvahulga sinise taeva alla mõnele mäenõlvale või järvekaldale. Keset Jumala loomingut sai Ta pöörata oma kuulajate mõtted inimeste kätetöödelt Jumalale. Looduses toimuv kasvamine kujutas Tema kuningriigi põhimõtteid. Siis kui inimesed tõstsid pilgu mägede poole ja silmitsesid Jumala imelist kätetööd, meenutasid nad väärtuslikke õppetunde. Nii on igaühega, kes läheb Kristust südames kandes loodusesse. Ta tunneb pühalikkust. Loodus meenutab Issanda tähendamissõnu ja kordab Tema nõuandeid. Kohtumine Jumalaga looduses õilistab ja rahustab südant.

Nüüd oli aeg astuda esimene samm selle koguduse rajamiseks, kes pidi pärast Kristuse taevasseminemist olema Tema esindaja maa peal. Kristuse käsutuses ei olnud suurejoonelist pühakoda, kuid Ta viis oma jüngrid armastatud looduse rüppe. Edaspidi seondusid nende meeltes selle päeva pühad kogemused alati mägede, orgude ja mere iluga.

Jeesus oli kutsunud jüngrid selleks, et neist saaksid Tema tunnistajad, kes pidid kuulutama maailmale, mida nad olid Temaga olles näinud ja kuulnud. Nende ülesanne oli tähtsaim, mida inimlapsele anda saab. Ainult Kristuse töö oli sellest ülem. Nad pidid tegutsema Jumala kaastöölistena maailma päästmiseks. Nii nagu Vanas Testamendis

esindavad kaksteist patriarhi Iisraeli, nii pidid kaksteist apostlit esindama evangeelset kogudust.

Kristus tundis valitud meeste iseloomusid. Ta teadis kõiki nende nõrkusi ja vigu. Ta teadis (292) ohte, mis neid varitsesid ja vastutust, mida neil tuli kanda, ning Ta süda valutas nende pärast. Ühel mäeküljel Galilea järve kaldal veetis Ta kogu öö palvetades nende pärast, samal ajal kui jüngrid magasid mäejalamil. Koidikul kutsus Ta nad enda juurde, sest Tal oli ilmutada neile midagi tähtsat.

Jüngrid olid mõnda aega usinalt koos Jeesusega tegutsenud. Johannes ja Jakoobus, Andreas ja Peetrus, Filippus, Naatanael ja Matteus olid olnud Temaga lähemalt seotud kui teised. Nemad olid ka näinud rohkem Tema imetegusid. Peetrus, Jakoobus ja Johannes olid Talle kõige lähedasemad. Nad olid peaaegu alati Temaga. Johannes oli Jeesusesse nii kiindunud, et teda nimetati Jeesuse armastatuimaks jüngriks. Kristus armastas neid kõiki, kuid Johannes oli kõige vastuvõtlikum. Ta oli teistest noorem ja lapseliku usaldusega avas ta südame Jeesusele. Ta kasvas eriliselt kokku Kristusega ja Kristus sai tema kaudu anda hilisematele sugupõlvedele sügavaimad vaimulikud õpetused.

Ühes apostlite rühmas on mainitud esimesena Filippuse nime. Filippus oli esimene jünger, kellele Jeesus ütles: «Järgi mind!» Filippus pärines Betsaidast, Andrease ja Peetruse kodulinnast. Ta oli kuulanud Ristija Johannese jutlusi ja kuulnud, kui Johannes nimetas Kristust Jumala Talleks. Filippus otsis siiralt tõde, ent oli pikaldane uskuma. Kuigi ta liitus Kristusega, näitas vastus Naatanaelile, et ta polnud veel täiesti veendunud Jeesuse jumalikkuses. Ehkki hääl taevast oli kuulutanud Kristuse Jumala Pojaks, oli Jeesus Filippuse jaoks ikka vaid Joosepi poeg Naatsaretist (Joh.1,45). (293) Filippuse usupuudus ilmnes ka siis, kui söödeti viit tuhandet meest. Jeesus küsis just temalt: «Kust me ostame leiba, et need saaksid süüa?» Filippuse vastus väljendas uskmatust: «Leibu kahesaja teenari eest ei jätku neile, et igaüks natukesegi võtaks» (Joh.6,5.7). See kurvastas Jeesust. Kuigi Filippus oli näinud Tema tegusid ja tundnud Tema väge, ei jätkunud tal veel usku. Kui kreeklased palusid Filippusel jutustada neile Jeesusest, ei haaranud ta kinni võimalusest kõnelda, vaid läks Andrease juurde. Pisut aega enne Kristuse ristilöömist kõigutasid Filippuse sõnad veelkord ka teiste usku. Kui Toomas ütles Jeesusele: «Issand, me ei tea, kuhu sa lähed! Kuidas võime teada teed?» vastas Päästja: «Mina olen tee, tõde ja elu... Kui te mind oleksite ära tundnud, siis te tunneksite ka minu Isa.» Seepeale lausus Filippus ebalevalt: «Issand, näita meile Isa, siis me jääme rahule» (Joh.14,5-8). Jünger, kes kolm aastat oli olnud Jeesusega, oli nii pikaldane uskuma.

Rõõmustavaks vastandiks kõhklevale Filippusele oli Naatanaeli lapselik usaldus. Naatanael oli väga sügavutiminev mees, kelle usk haaras kinni nähtamatust. Kõigest

hoolimata oli Filippus õpilane Kristuse koolis ning taevane Õpetaja oli kannatlik tema aeglase uskumisega. Kui Püha Vaim valati jüngrite peale, sai Filippusestki jumaliku plaani kohaselt õpetaja. Ta teadis, millest ta rääkis ning veendumus, kuidas ta jumalikku tõde esitas, tõi inimesed pöördumisele.

Siis, kui Jeesus valmistas jüngreid edaspidiseks tööks, tuli Tema juurde mees, keda Ta polnud kutsunud. See oli Juudas Iskariot, kes tunnistas end Kristuse järelkäijaks. Ta soovis kõigest hingest pääseda jüngrite kitsamasse ringi. Tõsiselt ja siiralt kõlasid tema sõnad: «Õpetaja, ma tahan sind järgida, kuhu sa iganes lähed!» Jeesus ei öelnud talle ära, kuid ei tervitanud teda ka rõõmuga. Ta ütles lihtsalt tõsised sõnad: «Rebastel on augud ja taeva lindudel on pesad, kuid Inimese Pojal (294) ei ole, kuhu Ta oma pea võiks panna» (Mat.8,19.20). Juudas uskus, et Jeesus oli Messias. Ta lootis apostliks saades tagada endale kõrge koha uues kuningriigis. Selle lootuse mõttetusele viitas Jeesuse vastus.

Jüngrid soovisid väga, et Juudas tuleks nende hulka. Tal oli hea välimus, terav mõistus ja suur teovõime. Nad soovitasid teda Jeesusele inimesena, kes võiks olla Talle töös suureks abiks. Neid üllatas, et Jeesus võttis Juudase vastu nii jahedalt.

Jüngritele oli valmistanud suurt pettumust see, et Jeesus polnud püüdnud teha koostööd Iisraeli juhtidega. Nad pidasid veaks, et Jeesus ei taotlenud mõjukate meeste toetust. Kui Jeesus oleks sel hetkel Juudase tagasi lükanud, oleksid jüngrid seadnud kahtluse alla Õpetaja arukuse. Juudase käekäik näitas neile, kui ohtlik oli arvestada maise kaalutlusega siis, kui oli kõne all inimese sobivus Jumala tööks. Koostöö inimestega, keda jüngrid oleksid tahtnud näha kaasalööjatena, oleks tähendanud töö sattumist kõige kurjemate vaenlaste kätte.

Kui Juudas ühines jüngritega, ei jäänud ta ükskõikseks Kristuse iseloomu ilu suhtes. Ta tundis jumaliku väe mõju. Kristus, kes ei tulnud muljuma murtud pilliroogu ega kustutama suitsevat tahti, ei lükka ära inimest, kelle südames on väikseimgi soov valguse poole. Kristus nägi Juudase südant. Ta nägi neid kurjuse kuristikke, millesse Juudas võis langeda. Andes talle võimaluse olla Temaga, puudutas Jeesus teda päevast päeva oma isekusetu armastusega. Kui Juudas oleks avanud Kristusele südame, oleks jumalik arm võitnud ja Juudasest oleks võinud saada Jumala riigi kodanik.

Jumal võtab inimesi nii nagu nad on, ning kasvatab nad Teda teenima siis, kui nad lasevad Tal end kasvatada ja õpetada. Ta ei vali kedagi sellepärast, et ta oleks täiuslik. Ta võtab kõik vastu hoolimata ebatäiuslikkusest, selleks, et tõe tundmine ja selle järgi tegemine muudaks neid Kristuse armu läbi Tema kuju sarnaseks.

Juudasel olid samad võimalused, kui teistelgi jüngritel. Ta kuulis samu suurepäraseid õpetusi. Kuid tõed, (295) mida Kristus neile avas, olid vastuolus Juudase soovide ja eesmärkidega ning ta ei tahtnud loobuda oma arusaamadest.

Kristus kohtles äärmise delikaatsusega teda, kellest sai äraandja! Oma õpetustes puudutas Jeesus halastuse põhimõtteid; need tabasid ahnuse juurt. Ta kirjeldas Juudasele ahnuse kohutavat olemust ja nii mõnigi kord mõistsid jüngrid, et Jeesus kõneles just Juudasele, kuid Juudas ei tahtnud seda tunnistada ega ebaaususest loobuda. Ta oli enesega rahul. Selle asemel, et seista kiusatusele vastu, jätkas ta petmist. Kristuse elav eeskuju näitas, milliseks ta võib muutuda siis, kui ta võtab vastu jumaliku armu, kuid õpetused läksid Juudase kõrvust mööda.

Jeesus ei kohelnud teda karmilt. Ta ilmutas jumalikku kannatlikkust. Kuigi Ta osutas korduvalt tõsiasjale, et Ta näeb Juudast läbi, ei olnud noomitused teravad. Jeesus rääkis talle üllamatest motiividest. Kuna Juudas ikkagi hülgas tõevalguse, ei saanud midagi enamat teha.

Valguses käimise asemel eelistas Juudas säilitada oma puudusi. Ta hellitas patuseid soove, kättemaksuhimulist viha ja pahuraid mõtteid niikaua, kuni Saatan sai tema üle täieliku voli.

Siis, kui Juudas tuli Jeesuse juurde, oli tema iseloomus suurepäraseid jooni, mis oleksid võinud saada kogudusele õnnistuseks. Kui ta oleks tahtnud kanda Kristuse iket, oleks temast võinud saada juhtiv apostel; kuid ta ei talunud, et tema vigu paljastati. Uhkus ja mässumeel ihkasid auahnust. Nii muutus ta kõlbmatuks töö jaoks, mida Jumalal oleks olnud talle pakkuda.

Kõik jüngrid olid tõsiste puudustega, siis kui Jeesus nad oma teenistusse kutsus. Johanneski, kes oli tasasesse ja alandlikku Õpetajasse kõige enam kiindunud, polnud vagur mees. Teda ja ta venda nimetati «piksepoegadeks.» Teda pahandas ja ärritas igasugune vastupanu Jeesuse tööle. Armastavas jüngris leidus tujukust, kättemaksuhimu, kritiseerivat vaimu, uhkust, auahnust ja soovi olla esimene Jumala riigis. Kuid päev-päevalt nägi ta Jeesuse leplikkust ning kuulas Tema õpetusi alandlikkusest ja kannatlikkusest. Ta avas südame jumalikule mõjule; (296) ta polnud ainult kuulaja, vaid kuuldu ellu rakendaja. Isekus sulas. Ta õppis armastama Kristuse iket ja kandma Tema koormat.

Jeesus noomis jüngreid. Ta hoiatas neid, kuid Johannes ja ta vend ei jätnud Teda maha. Lõpuni jagasid nad Temaga katsumusi ja õppisid Tema elust. Vaadates Kristusele nad muutusid.

Apostlid olid harjumustelt ja iseloomult väga erinevad. Siin oli tölner Leevi-Matteus. Oli seloot Siimon, kes vihkas tuliselt Rooma võimu. Oli suuremeelne, kuid impulsiivne Peetrus ja alatu Juudas. Oli siiras, kuid pelglik Toomas. Oli liigselt kaalutlev ja kahtlev Filippus. Olid auahned ja teravmeelsed Sebedeuse pojad. Nii erinevad mehed, nii puudulikud. Mõned halvad kalduvused olid päritud, teised arendatud, kuid Kristus

liitis nad Jumala perekonnaks. Nad õppisid olema üks usus, üks õpetuses ja üks meelelaadis. Keskpunktis oli Kristus. Nad said üksteisele lähedaseks niivõrd, kuivõrd nad lähenesid Kristusele.

Kui Jeesus oli andnud jüngritele juhised, kogus Ta nad enda ümber, põlvitas nende keskele ja tõstis käed nende pea kohale ning pühendas nad palves pühale tööle. Nii õnnistas Issand jüngrid evangeeliumi kuulutamise ametisse.

Kristus ei vali oma töö teostamiseks inimeste keskel langemata ingleid. Ta valib inimesed, kellel on samad puudused kui neil, keda nad püüavad päästa. Selleks, et saada kontakti inimkonnaga, võttis Kristus endale inimolemuse. Jumalus vajas inimolemust, et võida olla sidekanaliks Jumala ja inimese vahel, sest maailma päästmine nõuab nii jumalikkust kui inimlikkust. Sama lugu on Kristuse kaastöölistega. Inimene vajab väljastpoolt, kõrgemalt tulevat väge, et temas saaks taastatud Jumala kuju ning ta oleks võimeline tegema Jumala tööd — kuid see (297) vägi ei tee inimlikku jõudu tarbetuks. Inimlikkus haarab kinni Jumala käest, Kristus asub usu kaudu elama südamesse ning koostöös jumalikuga suudab inimene teha head.

Tema, kes kutsus Galilea kalamehed, kutsub ka tänapäeval inimesi oma teenistusse. Sama tahtlikult ilmutab Ta oma väge meie kaudu. Hoolimata meie ebatäiuslikkusest kutsub Issand meid oma kaastöölisteks, Tema õpilasteks. Ta kutsub meid järgima jumalikku juhtimist, et me koos Temaga võiksime teha Jumala tegusid.

«Aga meil on see aare saviriistades, et üliväga suur vägi oleks Jumala poolt ja mitte meist» (2.Kor.4,7). Sel põhjusel usaldati evangeeliumi kuulutamine eksivatele inimestele. On ilmne, et vägi, mis tegutseb nõrkade inimeste kaudu, on Jumala vägi. See julgustab meid uskuma, et vägi, mis võib aidata teisi, võib aidata ka meid. Oluline on seegi, et need, kes on ise «nõdrad,» suudavad mõista neid, kes on «mõistmatud ning eksijad» (Heb.5,2). Need, kes on ise olnud ohus, tunnevad teekonna ohte ja raskusi. Jumal kutsub neid ulatama kätt inimestele, keda ähvardavad samasugused ohud. Inimene, keda vaevavad kahtlused, masendavad vead ja kelle usk kõigub, ei suuda alati klammerduda Nähtamatu külge. Kuid sõber, kes tuleb tema juurde Kristuse nimel, võib saada ühenduslüliks Kristuse külge klammerdumisel.

Me oleme taeva inglite kaastöölised. Me esitame maailmale Jeesust. Inglid ootavad, et töötaksime koos nendega. Siis, kui me andume kogu südamest Kristusele, tunnevad inglid rõõmu selle üle, et nad võivad meie vahendusel rääkida Jumala armastusest.

31. Peatükk Mäejutlus

Mat.5-7

Harva rääkis Kristus ainult jüngritele. Ta ei valinud kuulajaiks ainult neid, kes tundsid eluteed. Ta soovis jõuda rahvahulkadeni, kes olid teadmatuses ja vaimupimeduses. Ta oli Tõde, kelle «vööl oli tõde,» väljasirutatud kätes õnnistus, sõnades hoiatus, palve ja julgustus.

Kuigi Jeesus pidas Mäejutluse eelkõige jüngritele, kuulas Teda suur rahvahulk. Eraldanud ametisse apostlid, suundus Jeesus nendega mere äärde. Juba varahommikust peale oli hakanud kogunema sinna rahvast. Lisaks igapäevasele kuulajaskonnale Galilea linnadest tulid mitmed Juudamaalt, Jeruusalemmast, Pereast, Dekapolisest, Idumeast Juudamaa lõunaosas ning isegi Tüürosest ja Siidonist — Vahemere-äärsetest Foiniikia linnadest. «Suur rahvakogu, kes kuuldes, mis suuri asju Ta tegi» ... «oli tulnud Teda kuulama ja ennast laskma parandada oma haigustest, ... sest vägi lähtus Temast ja parandas kõik» (Mrk.3,6; Luk.6.17-19).

Kitsale rannaribale ei mahtunud kõik seismagi. Seepärast sammus Jeesus mäenõlvapidi pisut ülespoole. Tasasel platool, kuhu rahvas sai koguneda, istus Jeesus maha ning jüngrid ja rahvas järgisid Tema eeskuju.

(299) Jüngrid võtsid alati kohad sisse Jeesuse ümber, et mitte kaotada ühtki sõna Ta huulilt. Nad olid tähelepanelikud kuulajad, tahtlikud mõistma tõdesid, mida nad pidid hiljem edasi andma kõigile.

Tundes, et seekord oli sündimas midagi tähelepanuväärset, koondusid nad veel tihedamalt Õpetaja ümber. Nad uskusid, et Ta rajab varsti kuningriigi. Hommikused sündmused andsid mõista, et Tal oli midagi plaanis. Ootus valdas ka rahvahulka ning pinevil näod kõnelesid sügavast huvist. Rahva meeltes keerlesid pildid tulevasest aust. Kuulajate hulgas oli kirjatundjaid ja varisere, kes ootasid päeva, mil nad löövad puruks vihatud roomlased ja võtavad üle maailma impeeriumi hiilgavad rikkused. Vaesed talupojad ja kalurid ootasid kinnitust, et nende viletsad hütid, kasin toit, raske töö ja hirm puuduse ees asenduvad jõukate kodude ning muretute päevadega. Nad lootsid, et Kristus annab neile nende jämedakoelise rõiva asemel vallutajate uhked ja hinnalised riided. Kõikide südames põles lootus, et Iisrael saab peagi kõigi rahvaste peaks ning Jeruusalemm muutub ülemaailmse kuningriigi pealinnaks.

Maise suuruse ootajatele valmistasid Kristuse sõnad pettumuse. Mäejutluses püüdis Jeesus kummutada eelarvamusi, mida oldi hellitatud aastaid. Jeesus soovis anda kuulajaile õige arusaamise oma kuningriigist ja iseloomust. Ent Ta ei rünnanud inimeste eelarvamusi. Ta nägi patust põhjustatud viletsust, kuid ei rõhutanud rahva haletsusväärset olukorda. Ta õpetas neile sootuks paremat kui see, millele nad seni olid toetunud!

Kummutamata nende ettekujutusi Jumala riigist, rääkis Ta neile sinna saamise tingimustest ja jättis järeldused nende teha. Sel päeval kõneldud tõed on meie jaoks sama väärtuslikud. Me vajame sügavat Jumala riigi põhialuste tundmist.

Kristuse esimesed sõnad olid õnnistussõnad. Õnnelikud on need, ütles Ta, kes tunnevad oma vaimulikku vaesust ja (300) vajadust lunastuse järele. Evangeelium ei saa jõuda vaimulikult uhketeni, kes väidavad, et nad on rikkad ega vaja midagi; see saab jõuda ainult nendeni, kes on alandlikud ja tunnevad oma vajadust.

Uhke süda püüab lunastust ära teenida, kuid nii meie õigus taevasse pääseda kui meie sobivus sinna saada põhineb ainult Kristuse õigusel. Jumal ei saa inimese päästmiseks teha mitte midagi seni, kuni inimene ei anna end täielikult Jumala juhtimise alla. Alles siis võib ta saada anni, mida Jumal soovib anda. Inimene, kes tunneb oma vajadust, saab kõik; ta jõuab Temani, kelles elab kogu täius. «Sest nõnda ütleb kõrge ja üllas, kes igavesti elab ja kelle nimi on püha; Ma elan kõrges ja pühas paigas ja rõhutute ning vaimult alandlike juures, et elustada alandlike vaimu ja elavaks teha rõhutute südameid» (Jes.57,15).

«Õndsad on kurvad, sest neid trööstitakse.» Nende sõnadega ei taha Kristus öelda, et kurvastus iseenesest omaks väge kõrvaldada patusüü. Ta ei kiida heaks teesklust või mõttetut alandlikkust. Kurbus, millest Jeesus kõneleb, ei seisne enese alahindamises ega halisemises. Samal ajal, kui me kurvastume patu pärast, võime tunda rõõmu imelisest eesõigusest olla Jumala lapsed.

Sageli muretseme selle pärast, et meie halvad teod põhjustavad meile ebameeldivaid tagajärgi, kuid see pole patukahetsus. Tõeline kurbus patu pärast on Püha Vaimu tegevuse tulemus. Vaim annab märku, et me oleme põlanud ja kurvastanud Kristust, ning suunab meid pattu kahetsevaina risti alla. Iga patuga lööme me Jeesuse uuesti risti. Siis, kui vaatame otse Temale, keda me oleme haavanud, tunneme sügavat valu pattude pärast, mis on teinud Talle valu. Selline kurbus viib patust loobumiseni.

Jumalakartmatu inimene võib nimetada sellist kurbust nõrkuseks. Tegelikult on see jõud, mis seob kahetseva inimese kõikvõimsa Jumalaga katkematu sidemega. Patukahetsuspisarad on vihmapiisad, millele järgneb pühitsuse päikesepaiste. Selline kurbus eelneb rõõmule, mis voolab elava allikana inimhinge. «Aga tunne oma süüd, et sa oled üle astunud Jehoova, oma Jumala vastu. Siis ma ei näita teile oma sünget nägu, sest mina olen armuline, ütleb Jehoova» (Jer.3,13.12). «Siioni leinajaile,» on Ta otsustanud anda (301) «laubaehte tuha asemele, ülistusrüü kustuva vaimu asemele» (Jes.61,3).

Lohutus kuulub neilegi, kes kurvastavad katsumuste ja murede tõttu. Kurbusekibedus ja elu kitsaskohad on paremad patunaudingutest. Kannatuste varal näitab Jumal meile meie iseloomu vigu; Tema armu läbi võime neist vabaneda. Me märkame

endas seni tundmata külgi ning seisame silmitsi pakkumisega võtta vastu noomitus ja Jumala nõuanne. Kui meid tabab katsumus, ärgem torisegem ja halisegem. Ärgem rebigem end kiuslikult Kristuse käest lahti. Meil tuleb alanduda Jumala ette. Issanda teed on mõistmatud inimesele, kes soovib näha kõike enesele meelepärases valguses. Tema teed näivad meie inimloomusele vahel süngete ja rõõmututena. Kuid Jumala teed on armu teed, mille lõpul on lunastus. Eelija ei teadnud, mida soovis, kui ta kõrbe mahajäetuses palus elust väsinuna surma. Halastusrikas Jumal ei täitnud tema palvet. Eelijal oli veel suur töö teha; ja siis kui see oli tehtud, ei surnud ta nukralt üksildasena kõrbes, vaid tõsteti taevavankris üles Jumala trooni juurde.

Jumal lausub kurvale: «Ma olen näinud tema teid, aga ma parandan ja juhatan teda; ja ma tasun temale troostiga ning loon ta leinajaile huultevilja.» «Ma muudan nende leina rõõmuks, ma trööstin ja rõõmustan neid pärast kurvastust» (Jes.57,18; Jer.31,13).

«Õndsad on tasased.» Raskusi, millega me kokku puutume, võib leevendada vaoshoitus, nagu oli Kristusel. Kui meil on Õpetaja alandlikkust, oleme üle solvangutest, põlgusest ja meelehärmist, millega me päevast päeva kokku puutume. Need ei muuda meie meelt süngeks. Võimsaim tõend kristlase üllusest on vaoshoitus. See, kes pilke ja julma kohtlemise all ei suuda säilitada rahulikku ja usaldavat meelsust, röövib Jumalalt õiguse näidata tema kaudu oma täiuslikku iseloomu. Südamealandlikkus on jõud, mis annab Kristuse järelkäijatele võidu. See on tõend ühendusest taevaga.

«Sest Jehoova on kõrge ja näeb madalat» (Ps.138,6). Kristuse pilk jälgib õrnalt neid, kelles ilmneb Tema tasane ja alandlik meelsus. Maailm võib neid pilgata, kuid Jumala silmis on sellised inimesed väärtuslikud. Mitte ainult targad, suurtsugused või heategijad saavad passi taevastele õuedele; sinna saab mitte ainult (302) usin tööline, kes on täis indu ja väsimatut aktiivsust. Ei; rohket sissepääsu kogevad vaimust vaesed, kes igatsevad Kristuse alalist lähedust; südamest alandlikud, kelle suurimaks sooviks on täita Jumala tahet. Sellised inimesed on oma rüüd pesnud ja teinud valgeks Talle veres. «Sellepärast on nad Jumala aujärje ees ja teenivad Teda ööd ja päevad Tema templis. Ja see, kes aujärjel istub, laotab oma telgi nende üle» (Ilm.7,15).

«Õndsad on need, kellel on nälg ja janu õiguse järele.» Oma väärtusetuse tunnetus paneb südame nälgima ja janunema õiguse järele. Seda igatsust ei jäeta rahuldamata. Need, kes annavad südames koha Jeesusele, hakkavad mõistma Tema armastust. Kõik, kes igatsevad Jumala iseloomu sarnasust, saavad selle. Püha Vaim ei jäta kunagi abita inimest, kes vaatab Jeesusele. Kui pilk hoitakse püsivalt Kristusel, ei lakka Püha Vaimu töö enne, kui inimlaps on muutunud Tema sarnaseks. Siiras armastus avardab hinge, innustab saavutama suuremat ja avab selle mõistma taevaseid asju nii täiuslikult kui võimalik. «Õndsad on need, kellel on nälg ja janu õiguse järele, sest nemad rahuldatakse!»

Armulised saavad armu ja puhta südamega inimesed saavad näha Jumalat. Iga ebapuhas mõte rüvetab hinge, ähmastab kõlbelist taju ja nõrgestab Püha Vaimu mõju. Inimene kaotab silmist Jumala. Issand annab andeks kahetsevale patusele ent haavaarmid jäävad. Sellel, kes soovib omada selget arusaamist vaimulikest tõdedest, tuleb vältida ebapuhtust kõnes ja mõtetes.

Kuid Kristuse sõnad sisaldavad rohkemat kui vabanemist meelelisest ebapuhtusest, rohkemat kui vabanemist kombelisest rüvetumisest, mida juudid nii rangelt silmas pidasid. Isekus takistab meil nägemast Jumalat. Kui me ei loobu isekusest, ei suuda me mõista Teda, kes on armastus. Ainult isekuseta süda, alandlik ja usaldav meelsus näeb, et «Jehoova on halastaja ja armuline Jumal, pika meelga ja rikas heldusest ja tõest» (2.Ms.34,6).

«Õndsad on rahunõudjad.» Kristuse rahu tuleneb tõetundmisest. Rahu on kooskõla Jumalaga. Maailm on vastuolus Jumala käsuga, (305) patused on vastuolus Loojaga ja lõppkokkuvõttes vastuolus üksteisega. Kuid Laulja ütleb: «Sinu käsuõpetuse armastajail on suur rahu ja nad ei komista mitte!» (Ps.119,165). Inimlikud pingutused üksikisiku või ühiskonna õilistamiseks nurjuvad, sest need ei muuda südant. Ainus jõud, mis võib luua ja säilitada tõelist rahu, on Kristuse arm. Kui arm leiab sissepääsu südamesse, kõrvaldab see himud, mis põhjustavad tüli ja lahkarvamusi. «Kibuvitste asemel kasvavad küpressid, nõgeste asemel kasvavad mürdid» ja elukõrb «hõiskab ja õitseb nagu liilia!» (Jes.55,13; 35,1).

Rahvast hämmastasid sellised õpetused. Need erinesid tohutult variseride ettekirjutustest ja eeskujudest. Inimesed olid harjunud mõtlema, et õnn oleneb materiaalsete asjade rohkusest ning kuulsus ja au on midagi väga ihaldusväärset. Õnne tipuks peeti eesõigust olla nimetatud «rabiks» ning tunda end vooruslikkuse esindajana. Selle tohutu rahvahulga kuuldes ütles Jeesus, et maine kasu ja au oli kõik, mida inimliku au taotleja sai. Tema sõnu saatis veenev vägi. Inimesed vaikisid; neid valdas kartus. Ebaledes vaatasid nad üksteisele otsa. Kes nendest pääseb, kui öeldud sõnad on õiged? Paljud olid veendunud, et seda silmapaistvat Õpetajat juhtis Püha Vaim ning mõtted, mida Ta esitas, olid Jumalast.

Selgitanud, mida tähendas tõeline õnn ja kuidas seda saavutada, nimetas Jeesus täpsemalt jüngrite kohustusi. Ta teadis, et jüngreid ootab ees palju pettumusi ja vastuseisu, et neid pilgatakse ning nende tunnistus hüljatakse. Jeesus teadis väga hästi, et oma ülesannet täites külvatakse need lihtsad mehed, kes sel hetkel Teda tähelepanelikult kuulasid, üle laimuga, neid piinatakse, heidetakse vanglasse ja tapetakse. Seepärast Ta jätkas:

«Õndsad on need, keda taga kiusatakse õiguse pärast, sest nende päralt on taevariik. Õndsad olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja taga kiusavad ja valetades,

räägivad teist kõiksugust kurja. Olge rõõmsad ja ilutsege, sest teie palk on (306) suur taevas; samuti on nad taga kiusanud prohveteid enne teid.»

Maailm armastab pattu ja vihkab õigust. Seetõttu tunti vaenu ka Jeesuse vastu. Kõik, kes lükkavad tagasi Tema piiritu armastuse, leiavad, et kristlus häirib neid. Kristuse valgus hajutab patte katva pimeduse ja paljastab vajaduse uuenduse järele. Need, kes alistuvad Püha Vaimu mõjule, alustavad võitlust isekuse vastu, kuid need, kes klammerduvad patu külge, asuvad võitlema tõe ja selle esindajate vastu.

Nii puhkeb võitlus. Kristuse järelkäijaid süüdistatakse rahva rahutuks muutmises. Tegelikuks põhjuseks, miks maailm neid vaenab, on nende ühendus Jumalaga. Neid häbistatakse Kristuse pärast. Nad käivad sama teed, mida käis õilsaim inimolevus maailmas. Vaen ei peaks Kristuse järelkäijaid nukraks muutma, vaid rõõmustama. Iga katsumus muutub Jumala käes abivahendiks nende puhastamisel. Iga tuleproov muudab neid sobivamaks Jumala kaastööliseks. Igal võitlusel on oma koht suures võitluses õiguse eest; iga võit lisab rõõmu lõplikule võidule. Seda silmas pidades võtab inimene heameelega vastu usu ja kannatlikkuse proovi ega karda ja väldi seda. Soovides täita oma kohustust maailma ees ning olla Jumalale rõõmu valmistav kaastööline, täidab ta oma ülesanded inimeste vastuseisust või heakskiidust olenemata.

«Teie olete maa sool,» ütles Jeesus. Ärge tõmbuge nurka, et vältida vaenu. Teil tuleb olla inimeste keskel, et jumalik armastus võiks nagu sool hoida veel maailma.

Süda, mis allub Püha Vaimu mõjule, on kanal, mille kaudu voolavad Jumala õnnistused. Kui need, kes teenivad Jumalat, kaoksid maa pealt ning Tema Vaim tõmbuks inimeste juurest tagasi, siis käiks see maailm kiiresti põhja. Selleni viib Saatana ülemvalitsus. Ehkki jumalakartmatud sellele ei mõtle, võlgnevad nad tänu igapäevase elu õnnistuste eest Jumala rahva olemasolule siin maal — nendele, keda nad põlgavad ja rõhuvad. Ent kristlased, kes on kristlased ainult nime poolest, on maitse kaotanud sool. Nende mõju on vastupidine; Jumala väära esitamisega teevad nad rohkem halba kui uskmatud.

«Teie olete maailma valgus.» Juudid tahtsid piirata õnnistused oma rahvaga, kuid Kristus näitas neile, et (307) lunastus on nagu päikesepaiste. See kuulub kogu maailmale. Piibellikku usku ei saa jätta ei raamatukaante ega kirikuseinte vahele. Seda ei saa aeg-ajalt enda jaoks sealt välja võtta, et siis hoolikalt jälle kinni katta. Tõde peab pühitsema igapäevase elu, avalduma majandusasjades ja seltskondlikus suhtlemises.

Õiget iseloomu ei vormita väljaspoolt ega tõmmata selga nagu rõivatükki; see kiirgub sisemusest. Kui soovime juhatada teisi õiguse teele, peavad õiguse põhimõtted olema meie südames. Usust tunnistades kuulutame usu teooriat, kuid meie igapäevane pühendunud elu jutlustab tõde. Sõnadele vastava elu, pühitsetud seltskondlikkuse,

kõrvalekaldumatu aususe, tegeva, heatahtliku meelsuse ning pühendumise eeskuju kaudu näeb maailm valgust.

Jeesus ei laskunud siinkohal käsuõpetuse peensustesse, kuid ei jätnud kuulajaile ka muljet, nagu oleks Ta tulnud kaotama käsu nõudeid. Ta teadis, et salakuulajad olid valmis kinni haarama igast Tema sõnast. Ta teadis paljude kuulajate hinges olevaid eelarvamusi ning Ta ei kõigutanud sõnagagi nende usku Moosese kaudu antud korraldustesse. Kristus ise oli andnud nii moraali- kui tseremoniaalkäsud. Ta ei tulnud kõigutama inimeste usaldust Tema enda poolt antud korraldustesse. Tundes sügavat austust käsu ja prohvetite vastu, püüdis Ta purustada pärimustele rajatud nõudmiste müüri. Ta kõrvaldas juutide väära tõlgenduse Jumala käsu kohta, kuid hoiatas jüngreid tõsiselt selle eest, et nad ei loobuks heebrealastele usaldatud elulistest tõdedest.

Variserid uhkeldasid käsupidamisega, kuid teadsid ääretult vähe usu tegelikust olemusest. Seepärast tundusid Kristuse sõnad neile eksiõpetusena ja seda, kui Jeesus kõrvaldas prahi, mille alla tõde mattus, pidasid nad tõe kõrvaldamiseks. Nad sosistasid üksteisele: Ta alahindab käsku! Jeesus mõistis nende mõtteid ja vastas:

«Ärge arvake, et ma olen tulnud tühistama käsuõpetust või prohveteid; ma ei ole tulnud neid tühistama, vaid täitma.» Nii lükkas Jeesus ümber variseride süüdistuse. Ta tuli selleks, et kaitsta käsu pühi nõudeid, millest üleastumises nad Teda süüdistasid. Kui Jumala (308) käsku oleks saanud muuta või tühistada, siis poleks Kristus pidanud kannatama meie üleastumiste tagajärgede pärast. Ta tuli selleks, et näidata, milline on inimese suhe käsuga. Ta avas käsu põhimõtted oma sõnakuuleliku elu kaudu.

Jumal on andnud meile pühad eeskirjad sellepärast, et Ta armastab inimkonda. Soovides kaitsta meid seadusetuse tagajärgede eest, tegi Ta teatavaks õiguse põhimõtted. Käsk on Jumala mõtete väljendus; kui see võetakse vastu Kristuses, saab sellest ka meie mõttekäik. Me tõuseme siis kõrgemale isiklikest tahtmistest ja kalduvustest, kõrgemale kiusatustest, mis viivad patuni. Jumal soovib, et oleksime õnnelikud. Selle nimel andis Ta meile käsuõpetuse; käsu järgi elades tunneme me rõõmu. Kui inglid Jeesuse sündimise ööl laulsid:

«*Au olgu Jumalale kõrges*

ja maa peal rahu inimeste seas,

kelledest Temal on hea meel» (Luk.2,14),

Kuulutasid nad põhimõtteid, mida Tema tuli ülistama ja austama.

Siinail käsku andes avas Jumal inimestele oma iseloomu pühaduse, et inimesed võiksid selle valgel näha oma patusust. Käsk anti selleks, et tuua nad patutundmisele ja näidata, et kõik vajavad Päästjat. Käsk toimib siis, kui selle põhimõtted võetakse Püha

Vaimu kaudu omaks. Kui Jumala Vaim puudutab inimese südant ja Kristuse elu kõneleb inimesele vajadusest Tema lepitusvere ja õiguse järele, toimib käsk vahendina, mis toob meid Kristuse juurde, et me saaksime õigeks usust. «Jehoova käsuõpetus on laitmatu, see kosutab hinge» (Ps.19,8).

«Kuni kaob taevas ja maa,» ütles Jeesus, «ei kao käsuõpetusest mitte ühtki tähekest või ühtki märgikest, enne kui kõik on sündinud.» Taevast paistev päike ja maapind su jalge all tunnistavad, et Jumala käsk on muutmatu ja igavene. Ka siis, kui taevas ja maa häviksid, jäävad jõusse Jumala käsud. Kuid pigem kaob taevas ja maa, kui et hävib üks täheke käsuõpetusest! (Luk.16,17). Kogu pühamuteenistus, mis osutas Jeesusele kui Jumala Tallele, pidi lõppema Tema surmaga; kuid kümme käsku on muutumatud nagu Jumala troon.

Kuna «Jehoova käsuõpetus on laitmatu,» on väikseimgi kõrvalekaldumine sellest kurjast. Kristus peab mõistma hukka need, kes vaatavad Jumala käsule läbi sõrmede ja (309) õpetavad teisi sama tegema. Kristuse sõnakuulelik elu kinnitas käsku; see tõestas, et inimene võib täita käsku. Tema elu näitas, kui õilsaks areneb iseloom, mis saavutatakse kuulekuse teel käies. Kõik, kes on sõnakuulelikud Kristusele, kogevad samuti, et käsk on «püha ja õige ja hea» (Rom.7,12). Need aga, kes astuvad üle Jumala käsust, toetavad Saatana väidet, et käsk on ebaõiglane ja seda on võimatu täita. Selliselt teotavad nad Jumalat. Nad on suure mässaja lapsed — tema poolehoidjad, kes esimesena tõstis häält Jumala käsu vastu. Kui need inimesed saaksid taevasse, hakkaksid nad seal jälle vastu, tekitaksid lõhet ja ohustaksid kogu universumi heaolu. Mitte ükski inimene, kes teadlikult hülgab kas või ühe käsu, ei saa taevariiki.

Rabid pidasid oma õigust taevasse pääsemise viisaks, kuid Jeesus näitas, et see on kehtetu. Variserlik õigus põhines välistel kommetel ja tõe teoreetilisel tundmisel. Rabid püüdsid oma jõupingutuste abil käsku pidada, kuid nende teod olid lahutanud usust õiguse. Ehkki nad täitsid täpselt kombeid, oli nende elu vääritu ja ebapuhas. Nende niinimetatud õigus ei viinud kuhugi, veel vähem taevariiki.

Inimeste suurim eksitus Kristuse päevil seisnes arvamuses, et ainult tõega nõustumine annab õiguse. Kõik kogemused on näidanud, et tõe teoreetiline tundmine ei saa päästa inimhinge. See ei kanna õiguse vilja. Jumalikuks tõeks nimetatud usuliste tõekspidamiste ranged täitjad on sageli osutunud tõe kõige kibedamateks vaenlasteks. Ajaloo süngeimad peatükid jutustavad fanaatiliste vagatsejate kuritegudest. Variserid nimetasid end Aabrahami lasteks ja kiitlesid sellega, et nende valduses oli Jumala Sõna. Kuid see ei kaitsnud neid isekuse, alatuse, kasuahnuse ja silmakirjalikkuse eest. Nad pidasid endid suurimateks usklikeks maailmas, kuid oma niinimetatud õiguslikkuses lõid risti au Issanda.

Sama oht varitseb inimesi ka nüüd. Paljud peavad end kristlasteks lihtsalt sellepärast, et nad on nõus teatud usuliste õpetustega. Kuid nad ei rakenda tõde ellu. Nad ei ole tõde uskunud ja armastanud, sellepärast pole nad saanud jõudu ja (310) armu, mida tõde pakub. Inimesed võivad tunnistada, et nad usuvad tõde, kuid kui see ei muuda neid lahkeiks, kannatlikeks ja taevalikult meelestatuiks, saab see needuseks kõigepealt inimesele endale ja tema mõju kaudu kogu maailmale.

See õigus, mida Kristus õpetas, on südame ja elu kooskõla Jumala tahtega. Patused inimesed võivad saada õigeks ainult siis, kui nad usuvad Jumalasse ja on elavas ühenduses Temaga. Siis ülendab tõeline jumalakartus mõtted ja õilistab elu. Siis on sisu ja vorm kooskõlas. Siis pole jumalateenistus mõttetuks rituaaliks.

Jeesus nimetas eraldi mõnd käsku ja selgitas neis sisalduvate põhimõtete sügavust ja laiust. Ta kinnitas, et väär mõte või himukas pilk on juba Jumala käsust üleastumine. See, kes on osaline ükskõik kui väikeses ebaõigluses, rikub käsku ja alandab oma moraalset palet. Mõrv sooritatakse esmalt mõttes. See, kes kannab südames vihkamist, käib mõrvari teed ning tema palved on Jumala silmis jälgid.

Juudid haudusid kättemaksu. Viha roomlaste vastu purskus välja nende rängas hukkamõistus. Saatan kuulas neid temale omaseid väljendusi hea meelega. Nii harjusid juudid tegema kohutavaid tegusid, mille suunajaks oli Saatan. Variseride usuelus ei olnud midagi, mis oleks jumalakartuse paganate silmis soovimisväärseks teinud. Jeesus anus, et nad ei petaks end lootusega kätte maksta roomlastele ülekohtu eest.

Tõsi küll, on olemas õigustatud pahameelt. Kui Kristuse järelkäijad näevad, et Jumalat teotatakse, Tema teenimist häbistatakse ja süütuid rõhutakse, kerkib hinges õigustatud pahameel. Selline ergust õiglusetundest ajendatud viha ei ole patt. Kuid need, kes mingil muul põhjusel annavad voli vihale, avavad südame Saatanale. Kui tahame olla kooskõlas taevaga, tuleb hingest kõrvaldada kibedus ja vaen.

Õnnistegija läks veel kaugemale. Ta ütles: «Kui sa oma andi tood altarile ja seal meenub sulle, et su vennal on midagi sinu vastu, siis jäta oma and sinna altari ette ja mine (311) lepi enne oma vennaga ja siis tule ja too oma and.» Paljud on agarad tegutsema Jumala nimel, kuid samal ajal on nende ja vendade vahel õnnetuid lahkhelisid, mis tuleb lahendada. Jumal ootab, et sellised inimesed teeksid kõik võimaliku üksmeele taastamiseks. Ta ei saa võtta nende teenistust vastu niikaua, kui lepitus vendadega on tegemata. Kristlase kohustus selles asjas on selgelt väljendatud.

Jumal annab oma õnnistusi kõigile. «Tema laseb oma päikest paista kurjade ja heade ja ülekohtuste peale.» «Tema on lahke ka tänamatute ja kurjade vastu» (Luk.6,35). Ta õhutab meid järgima Tema eeskuju. «Õnnistage neid, kes teid ära neavad,» ütles Jeesus,

«tehke head neile, kes teid vihkavad, ... et te saaksite oma Isa lapsiks, kes on taevas.» Need on käsu põhimõtted. Siin on elu allikas.

Jumala ideaalid oma laste jaoks on kõrgemad kui küünib haarama inimmõte. «Teie olge siis täiuslikud, nõnda nagu teie taevane Isa on täiuslik.» See üleskutse on tõotus. Lunastusplaani eesmärgiks on meie täielik vabastamine Saatana võimu alt. Kristus eraldab alati kahetseva inimlapse patust. Ta tuli tegema tühjaks kuradi tööd. Tema on kandnud hoolt selle eest, et iga kahetsevat inimhinge hoiab Püha Vaim patustamast.

Kiusaja mõju ei vabanda ühtki vale tegu. Saatan juubeldab, kui ta kuuleb, kuidas end Kristuse järelkäijaks nimetavad inimesed kaitsevad oma iseloomuvigu. Selliste vabanduste juur on patus. Patule ei ole mingit vabandust. Iga kahetsev, uskuv Jumala laps saavutab püha iseloomu, Kristuse sarnase elu.

Kristliku iseloomu ideaal on sarnanemine Kristusele. Nii nagu Inimese Poja elu oli täiuslik, nii peavad ka Tema järelkäijad olema täiuslikud. Jeesus oli kõiges inimlaste sarnane. Ta oli samasugune liha ja luu nagu oleme meie. Ta tundis nälga, janu ja väsimust. Ta sai jõudu toidust ja kosutust unest. Ta oli kõiges nagu inimene, ja ometi oli Ta veatu Jumala Poeg. Ta oli lihasse tulnud Jumal. Meie iseloom peab saama Tema iseloomu sarnaseks. Nende kohta, kes usuvad Temasse, ütleb Issand: «Ma olen nende sees ja käin ja olen nende Jumal ja nad peavad olema mu rahvas» (2.Kor.6,16).

Kristust kujutas redel, mida nägi Jaakob: Kristus ulatub maa peale ja samas taeva väravateni, eluläveni. Kui sellel redelil oleks jäänud maast puudu kas või üks aste, oleksime me olnud kadunud. Kuid Kristus tuli meie juurde. Ta võttis endale meie olemuse ja võitis, et meie võiksime võtta Tema (312) olemuse ja võita. «Patuse liha sarnasuses» (Rom.8,3) elas Ta patuta elu. Jumalana sirutab Ta taevase aujärjeni, inimesena kummardub Ta meieni. Ta õhutab meid usu kaudu Temasse saavutama Jumala iseloomu aulisust. Sellepärast olgem täiuslikud nii nagu meie «taevane Isa on täiuslik.»

Jeesus näitas, mida tähendab õigus. Ta näitas, et õigus tuleb Jumalalt. Edasi kõneles Jeesus praktilistest kohustustest. Ta ütles, et annetamise, palvetamise ja paastumisega ei peaks me taotlema tähelepanu või austust. Anna kannatava vaese heaks siirast südamest. Otsi palves ühendust Jumalaga. Paastudes ära käi longuspäi ega luba südames valitseda isekatel mõtetel. Variseri süda oli nagu viljatu pinnas, milles polnud võimalik idanema hakata jumaliku elu ühelgi seemnel. See, kes annab end tingimusteta Jumalale, teenib Teda tõeliselt. Jumalaga ühenduses olles muutuvad inimesed Tema kaastöölisteks; nad esitavad inimkonnale Tema iseloomu.

Inimene, kes teenib Jumalat siira südamega, saab suure tasu: «Su Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule avalikult.» Elu, mida elame Kristuse armu tunnetades, vormib meie iseloomu. Algupärane ilu hakkab hinges taastuma. Ilmnevad Kristuse iseloomu

omadused ning meist hakkab välja paistma Jumala kuju. Inimesed, kes elavad ja töötavad koos Jumalaga, peegeldavad taevast rahu. Neil on ühendus taevaga. Sellistes hingedes on Jumala riik juba alguse saanud. Nad tunnevad Kristusele omast rõõmu olla õnnistuseks inimkonnale. Neil on au olla Õpetaja teenistuses; neile usaldatakse Tema nimel Tema töö.

«Ükski ei või teenida kaht isandat.» Me ei saa teenida Jumalat jagatud südamega. Piibellik usk ei ole üks mõju paljude teiste hulgas. Usk peab valdama kogu inimese, tungima kõigesse. See ei saa olla juhuslik värvilaik lõuendil; tõeline usk imbub läbi kogu elu nii nagu imab värvisse kastetud kanga iga kiud luitumatut värvi.

«Kui su silm on terve, siis on kõik su ihu valguses. Aga kui su silm on rikkis, siis on kogu su ihu pimeduses.» Siirus ja eesmärgikindlus on Jumalalt valguse saamise tingimuseks. Inimene, kes soovib tunda tõde, peab olema tahtlik vastu võtma kõike, mida tõde sisaldab. Ta ei tohi teha milleski kompromissi kurjaga. (313) Kõikuv ja pooliku südamega tõe pooldamine tähendab eksituse pimeduse ja saatanliku pettuse valimist.

Maailmalik elulaad ja õiguse vääramatud põhimõtted ei saa minna sujuvalt üle ühest teiseks nagu värvid vikerkaares. Igavene Jumal on tõmmanud maailmameelsuse ja tõearmastuse vahele laia, selge joone. Sarnanemine Kristusega erineb sarnanemisest Saatanaga sama selgelt nagu erineb keskpäev kesköösst. Ainult need, kes elavad Kristuse elu, on Tema kaastöölised. Kas või üks hellitatud patt, üks elus säilitatud vale komme rüvetab kogu olemuse. Inimesest saab ülekohtu relv.

Need, kes on valinud Jumala teenimise, peavad usaldama end Tema hoolde. Kristus osutas lindudele taeva all ja lilledele niidul ning palus kuulajail meenutada Jumala loovat väge. «Eks teie ole palju enam kui nemad?» (Mat.6,26). Jumalik tähelepanu hõlmab kõike. Jumal kaitseb ka väikest varblast. Põllulilled ja maad kattev muruvaip saavad osa meie taevase Isa tähelepanust ja hoolest. Suur Meisterkunstnik kujundas kauni liilia, suurepärasema kui Saalomoni kuninglikud ehted. Kui palju enam hoolitseb Jumal inimeste eest, kes on Tema kuju ja au. Ta igatseb näha oma lastes Tema sarnast iseloomu. Nii nagu päikesekiired toovad esile lillede värvivarjundid, nii annab Jumal inimhingele oma iseloomu ilu.

Kõik, kes valivad Kristuse armastuse, õiguse ja rahu ning hindavad neid üle kõige, on ühenduses taevaga. Siis kuuluvad neile ka kõik maiseks eluks vajaminevad õnnistused. Jumala raamatus, eluraamatus on igal inimesel oma lehekülg. Sellel leheküljel on kirjas meie eluloo kõik üksikasjad; meie «juuksekarvadki on loetud.» Jumalal on oma lapsed alati meeles.

«Ärge siis olge mures homse pärast» (Mat.6,34). Me peame järgima Kristust päev korraga. Jumal ei anna täna kätte homseks vajaminevat abi. Ta ei anna oma lastele

ühekorraga kogu elutee juhendmaterjali. See viiks nad segadusse. Ta räägib neile just nii palju, kui nad suudavad meeles pidada ja täita. Ta annab neile jõudu ja tarkust käesolevaid olukordi silmas pidades. «Aga kui kellelgi teist on puudu tarkusest» — tänaseks — «see palugu Jumalalt, kes kõigile annab suisa ega tee etteheiteid ja siis antakse temale» (Jak.1,5).

(314) «Ärge mõistke kohut, et teie üle ei mõistetaks kohut.» Ärge pidage ennast paremaks teistest inimestest ning ärge olge teiste kohtumõistjad. Kuna te ei suuda hinnata teise inimese tegude ajendeid, ei ole te võimelised teda süüdistama. Teist hukka mõistes langetate otsuse enda üle, sest te näitate, et olete Saatana sarnaselt vendade süüdistaja. Issand ütleb: «Katsuge iseendid läbi, kas te olete usus. Sest kui me enestest ise aru annaksime, siis meie üle ei mõistetaks kohut» (2.Kor.13,5; 1.Kor.11,31).

Hea puu kannab head vilja. Kui vili on maitsetu ja kõlbmatu, on puu halb. Vili, mida inimene oma elus kannab, tunnistab südame olukorrast ja iseloomu õilsusest. Heade tegudega ei saa iialgi ära teenida lunastust, kuid need tunnistavad usust, mis on tegev armastuse kaudu. Selline usk puhastab hinge. Ja kuigi igavest tasu ei maksta teenete eest, on tegudel ometi osa töös, mida tehakse Kristuse armu läbi.

Nii esitas Kristus oma riigi põhimõtted ja näitas, et need on elujuhiseks. Õpetuse ilmestamiseks lisas Ta näite. Ei piisa sellest, ütles Ta, kui te kuulete mu sõnu. Kuulekuse kaudu peavad need vormima teie iseloomu. Isekus on nagu tuiskliiv. Kui te toetute inimlikele teooriatele ja õpetustele, siis variseb teie hoone kokku. Kiusatuste tuuled ja katsumuste tormid pühivad selle teelt. Kuid põhimõtted, millest mina kõnelesin, jäävad püsima. Võtke mind vastu, ehitage minu sõnadele!

«Igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja teeb nende järgi on võrreldav mõistliku mehega, kes ehitas oma koja kaljule. Ja ränk sadu tuli ja tulid vetevoolud ja tuuled puhusid ja sööstsid vastu seda koda; aga ta ei langenud, sest tema alus oli rajatud kaljule» (Mat.7,24.25).

32. Peatükk Sõjaväepealik

Mat.8,5-13; Luk.7,1-17

Kristus oli öelnud kuninga ametnikule, kelle poja Ta tervistas: «Kui te ei näe tunnustähti ega imetegusid, siis te ei usu!» (Joh.4,48). Teda kurvastas sügavalt, et Tema rahvas nõudis tõendeid selle kohta, et Ta oli Messias. Ikka ja jälle hämmastas Teda nende uskmatus. Kuid seekord imetles Jeesus sõjaväepealiku usku. Sõjaväepealik ei kahelnud Kristuse väes. Ta isegi ei palunud, et Jeesus tuleks isiklikult kohale imetegu sooritama. «Ütle aga sõna,» ütles ta, «siis mu sulane paraneb.»

Sõjaväepealiku halvatud sulane oli suremas. Roomlaste silmis olid sulased orjad, keda osteti ja müüdi turul ning keda koheldi julmalt. Ent see väepealik armastas sügavalt oma sulast ja soovis väga, et ta paraneks. Ta uskus, et Jeesus võib haige terveks teha. Ta ei olnud Kristust kunagi näinud, kuid kuuldused Temast olid süüdanud roomlase usu. Juutide vormilikkusest hoolimata oli mees veendunud, et juutide religioon oli parem roomalste omast. Ta oli juba murdnud need rahvusliku eelarvamuse ja vihkamise barjäärid, mis lahutasid vallutajaid vallutatud rahvast. Ta oli osutanud austust juutide jumalateenistusele ning kohelnud juute lahkelt. Kristuse õpetustes, mis tema kõrvu kandusid, leidis ta rahu oma hingeigatsusele. Kristuse sõnad äratasid temas peidus olnud usu. Kuid ta tundis, et ta polnud vääriline minema Jeesuse juurde. Seepärast palus ta juutide vanemail esitada Jeesusele palve haige sulase pärast. Ta uskus, et juudid tunnevad (316) suurt Õpetajat ja oskavad Talle asja esitada.

Kui Jeesus jõudis Kapernauma, kohtus Ta sõjaväepealiku palve esitajatega. Nad rõhutasid: «Ta on seda väärt, et Sa temale seda teed; sest ta armastab meie rahvast ja tema on ehitanud meile koguduse koja.»

Jeesus asus kohe teele, kuid kuna Tema ümber tungles rahvast, jõudis Ta aeglaselt edasi. Teated Jeesuse tulekust jõudsid Temast ette ja sõjaväepealik, kes polnud endast kõrgel arvamisel, saatis Talle sõna: «Issand, ära tee enesele vaeva, sest mina ei ole väärt, et Sina mu katuse alla tuled.» Kuid Kristus läks edasi ja sõjaväepealik julges lõpuks ise Kristusele vastu tulla. Ta selgitas: «Sellepärast ei ole mina ennast arvanud väärt tulema Sinu juurde, vaid ütle aga sõna, siis mu sulane paraneb. Sest minagi olen inimene, kes on pandud valitsuse alla ja minu all on sõjamehi ja kui ma ütlen ühele: Mine! siis ta läheb ja teisele: Tule! siis ta tuleb ja oma sulasele: Tee seda! siis ta teeb.» Nii nagu mina esindan Rooma võimu ja minu sõdurid tunnustavad minu autoriteeti, nii esindad Sina kõikvõimsa Jumala võimu ja kogu loodu kuulab Sinu sõna. Sa võid käskida haigusel lahkuda ja see kuuletub. Sa võid kutsuda kohale taevased käskjalad ja nad jagavad tervistavat väge. Ütle ainult sõna ja mu sulane paraneb.

«Kui Jeesus seda kuulis, imetles Ta teda ja pöördus rahva poole, kes järel käis, ja ütles: «Ma ütlen teile, ma ei ole Iisraeliski leidnud nii suurt usku!» Ja Ta lausus sõjaväepealikule: «Nagu sa oled uskunud, nõnda sündigu sulle!» Ja tema sulane «sai terveks selsamal tunnil.»

Juutide vanemad, kes olid sõjaväepealiku eest kostnud, olid (317) näidanud, kui kaugel nad olid evangeeliumi olemuse mõistmisest. Nad ei mõistnud, et ainus põhjus Jumala armu saamiseks on inimese suur vajadus. Nad olid soovitanud sõjaväepealikut sellepärast, et ta oli osutanud heatahtlikkust «meie rahvale.» Kuid sõjaväepealik ütles: «Mina ei ole väärt.» Tema südant oli puudutanud Kristuse arm. Ta nägi oma väärtusetust, kuid ei kartnud paluda abi. Ta ei lootnud oma headusele; tema suur vajadus kõneles enda eest. Sõjaväepealiku usk haaras kinni Kristuse tõelisest olemusest. Ta nägi usu kaudu Kristuses inimkonna sõpra ja Päästjat.

Nii võib iga patune tulla Kristuse juurde. «Siis Ta päästis meid ei mitte õiguse tegude tõttu, mida me oleksime teinud, vaid oma halastust mööda» (Tit.3,5). Kui Saatan ütleb sulle, et sa oled patune ja ära loodagi saada õnnistust Jumalalt, siis ütle talle, et Kristus tuli maailma päästma patuseid. Me ei saa esitada Jumalale mingit soovituskirja, kuid me võime nüüd ja alati toetuda oma täielikule abitusele, mis teeb Tema lunastava väe meie jaoks vältimatuks. Loobudes eneseusaldusest, võime vaadata Kolgata ristile ja öelda:

«Maksta millegagi pole.

«Sinu risti alla tulen.»

Juutidele oli lapsepõlvest peale räägitud Messia tööst. Nende käes olid usuisade ja prohvetite Pühast Vaimust inspireeritud sõnad ja ohvriteenistuse sümboolika kaudu antud õpetused. Kuid nad olid hüljanud valguse ja nüüd ei näinud nad Jeesuses oodatut. Paganlikus keskkonnas sündinud ja keiserliku Rooma ebajumalateenistuse vaimus kasvatatud sõjaväepealik, kelle amet ja kasvatus näisid täiesti välistavat vaimulikkuse, mõistis tõde, mille suhtes Aabrahami lapsed olid pimedad. Seda meest ei heidutanud ka juutide usufanatismi eemaletõukavus ega põlgus, mida nad roomlaste vastu ilmutasid. Ta ei oodanud, et juudid tunnustaksid kõigepealt Kristust Messiaks. «Valgus, mis valgustab igat inimest» (Joh.1,9), oli väepealiku jaoks valgustanud Jumala Poja au.

Jeesusele kõneles see roomlane tööst, mida teostab evangeelium paganate hulgas. Rõõmuga vaatas Ta tulevikku, mil inimesed kõigist rahvastest kogutakse Tema kuningriiki. Sügava kurbusega kirjeldas Ta juutidele Tema armu põlgamise tulemust: (318) «Ent ma ütlen teile, et paljud tulevad idast ja läänest ja istuvad lauas Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga taevariigis, aga kuningriigi lapsed heidetakse välja kõige äärmisemasse pimedusse; seal on ulumine ja hammaste kiristamine!» Oo, kui paljud

kristlased astuvad sama saatusliku pettumuse suunas. Samal ajal võtavad paganluse pimeduses elanud inimlapsed vastu Kristuse armu. Paljud niinimetatud kristlased hülgavad valguse.

Enam kui kahekümne miili kaugusel Kapernaumast paiknes avara ja kauni Esdraeloni tasandiku ülaplatool Naini linnake. Sinna nüüd Jeesus suunduski. Jüngrid ja suur hulk teisi inimesi läks teele koos Temaga ning teekonna jooksul liitus nendega veel neid, kes soovisid kuulda Jeesuse armsaid ja kaastundlikke sõnu. Nad tõid kaasa haiged ja lootsid üha, et Jeesus kuulutab end ühel heal päeval Iisraeli Kuningaks. See lootusrikas rongkäik liikus kaljusel rajal mäestikuküla väravate poole.

Üsna külaväravate juures tuli neile vastu matuserongkäik. Aeglaselt sammusid leinajad matusepaiga poole. Kõige ees kanti avatud puusärki lahkunuga, sarga ümber kaeblesid nutunaised. Kogu Naini rahvas näis olevat kogunenud avaldama austust lahkunule ja kaasa tundma omastele.

See oli tõesti kaastunnet äratav pilt. Lahkunu oli oma ema ainus poeg, ema aga oli lesk. Murest murtud ema leinas oma ainukest maist toetajat ja silmatera. «Kui Issand seda nägi, oli Tal hale meel temast.» Kui nuttev ema Jeesust märkamata Temaga kõrvu jõudis, astus Jeesus naise juurde ja lausus õrnalt «Ära nuta!» Jeesus kavatses pöörata ema kurbuse rõõmuks, kuid enne ei suutnud Ta jätta lausumata kaastundlikke sõnu.

«Ta astus ligi ja puudutas puusärki.» Teda ei võinud rüvetada isegi kokkupuutumine surmaga. Kandjad seisatasid ja leinajad vakatasid. Mõlema salkkonna rahvas kogunes kirstu ümber; südames tärkas lootus. Siin oli Tema, kes oli parandanud haigeid ja taltsutanud deemoneid. Kas surmgi kuuletub Talle?

Selge, mõjuvõimsa häälega lausus Jeesus: «Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles!» See hääl tungis surnu kõrvu. Noormees avas silmad. Jeesus ulatas talle käe ja aitas tal tõusta. Poja pilk langes nutvale emale. Ülevoolavas rõõmus sülelesid ema ja poeg teineteist pikalt. Rahvahulk (319) seisis hetke tummana. «Neid kõiki valdas hirm.» Mõnda aega seisid nad vaikselt ja pühalikult otsekui Jumala palge ees. Siis andsid nad au Jumalale ja ütlesid: «Suur prohvet on meie seas tõusnud ja Jumal on tulnud oma rahvast katsuma!» Matuserongkäik pöördus Naini tagasi võidukalt. «Ja see jutt Temast levis Juudamaal ja kõigisse ümberkaudsetesse paikadesse.»

Tema, kes seisis leinava ema kõrval Naini väravate juures, seisab iga leinaja kõrval surivoodi ääres. Ta tunneb sügavalt kaasa meie murele. Tema armastav ja kaastundlik süda on liigutatud. Tema sõna, mis äratas elule surnu, ei ole tänapäeval jõuetum kui tol korral. Ta ütleb: «Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal» (Mat.28,18). See vägi ei ole aastate jooksul vähenenud ega lakanud olemast. Kõigi jaoks, kes Temasse usuvad, on Ta ikka veel elav Päästja.

(320) Jeesus muutis ema leina rõõmuks. Ta andis emale tagasi poja. Ometi jäi see elu noormehe jaoks muresid, vaeva ja ohte täis eluks, mis lõppes ka temale kunagi surmaga. Kuid Jeesus lohutab meid leinas võrratu lootusega: «Mina olen elav. Ma olin surnud ja vaata ma olen elav ajastute ajastuteni ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed!» (Ilm.1.17,18). «Et nüüd lapsed on liha ja vere osalised, siis Temagi sai otse samal viisil osa sellest, et Ta surma läbi kaotaks selle, kelle võimu all oli surm, see on kuradi ja vabastaks need, kes surma kartusest olid kogu eluaja kinni orjapõlves» (Heb.2,14.15).

Saatan ei saa hoida surnuid oma haardes siis, kui Jumala Poeg nad elule kutsub. Ta ei saa hoida ka vaimulikus surmas ühtki inimlast, kes Kristuse võimsa sõna usus vastu võtab. Jumal ütleb kõigile patuellu suikunuile: «Ärka üles, kes sa magad ja tõuse üles surnuist» (Ef.5,14). See sõna tähendab igavest elu. Jumala eluandev sõna, mis äratas surmaunest Naini noormehe, annab vaimuliku elu igale inimesele, kes Tema kutsele kuuletub. Jumal «on meid päästnud pimeduse võimust ja on meid asetanud oma armsa Poja riiki» (Kol.1,13). Elu pakutakse meile Tema sõna kaudu. Kui me sõna vastu võtame, saame päästetud.

«Aga kui selle Vaim, kes Jeesuse on surnuist üles äratanud, teis elab, siis Tema, kes Kristuse Jeesuse surnuist üles äratas, teeb ka teie surelikud ihud elavaks oma Vaimu läbi, kes teis elab» (Rom.8,11). «Sest et Issand ise tuleb taevast alla sõjahüüu, peaingli hääle ning Jumala pasunaga ja Kristuses surnud tõusevad üles esmalt; seejärel kistakse meid, kes elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilvede peal Issandale vastu üles õhku ja nõnda saame olla ikka ühes Issandaga» (1.Tes.4,16.17) Nende lohutavate sõnadega käsib Jeesus meil tröösti da üksteist.

33. Peatükk Kes On Minu Vennad ?

Mat.12,22-50; Mrk.3,20-35

Joosepi pojad suhtusid Jeesuse töösse osavõtmatult. Kuuldused, mis nendeni Tema tegevusest jõudsid, hämmastasid ja kohutasid neid. Nad kuulsid, et Ta veetis terveid öid palves ja et kogu päeva tungles Tema ümber palju rahvast, jätmata Talle aega söömisekski. Sõprade meelest kurnas Ta end lakkamatu tööga. Nad ei suutnud mõista Tema suhtumist variseridesse ja mõned kartsid, et Ta mõistus oli korrast ära.

Jeesuse vennad kuulsid lisaks kõigele ka variseride süüdistust, et Jeesus ajab kurje vaime välja Saatana väega. Nad tundsid ka end häbistatuna — Jeesus oli ju nende sugulane. Nad teadsid, millist rahutust tekitasid Jeesuse sõnad ja teod; neid viisid ärevusse Tema julged väited kirjatundjate ja variseride aadressil. Vennad otsustasid Jeesust veenda või lausa sundida lõpetama selline tegevus. Nad veensid Maarjat kaasa tulema, lootes ema kaudu Jeesust mõistlikkusele mõjutada.

Vahetult enne vendade tulekut oli Jeesus tervistanud juba teise kurjast vaimust vaevatu — pimeda ja tumma mehe. Variserid olid korranud süüdistust: «Kurjade vaimude ülema abil ajab Ta kurje vaime välja» (Mat.9,34). Kristus oli neile otse öelnud, et omistades (322) Püha Vaimu töö Saatanale, katkestavad nad ühenduse õnnistuse Allikaga. Need, kes olid süüdistanud Jeesust nägemata Tema jumalikku iseloomu, võisid saada andeks, sest Püha Vaim võis aidata neil näha oma eksitust ja anda kahetsuse. Kui inimene kahetseb ja usub, siis peseb Kristuse veri ta puhtaks ükskõik kui kohutavast patust. Kuid inimene, kes hülgab Püha Vaimu hääle, astub pinnale, kuhu kahetsus ja usk ei ulatu. Jumal töötab inimsüdames Püha Vaimu kaudu. Kui inimesed tahtlikult Püha Vaimu hülgavad ja väidavad, et Tema tegevus on Saatanast, sulgevad nad kanali, mille kaudu Jumal nendega ühendust peab. Kui inimene pöörab Pühale Vaimule lõplikult selja, ei saa Jumal selle inimese heaks enam midagi teha.

Variserid, kellele Jeesus need sõnad lausus, ei uskunud ka ise süüdistust, mille nad Talle esitasid. Nii mõnigi neist oli tundnud Kristuse kutset. Nad olid kuulnud südames Püha Vaimu häält, mis tunnistas, et Tema oligi Messias. See hääl anus neid tunnistama Teda Messiaks. Tema läheduse valguses olid nad näinud oma kõlvatust ja igatsenud õigust, milleni oma jõupingutused ei küündinud. Ent olles kord juba Jeesuse vastu avalikult välja astunud, oleks olnud liiga alandav tunnistada Ta nüüd Messiaks. Astunud kord uskmatuse teele, olid nad liiga uhked, et tunnistada oma viga. Summutamaks tõde, püüdsid nad meeleheitliku ägedusega Kristusele vastu seista. Tema väest ja armust kõnelevad tõendid tekitasid neis raevu. Nad ei saanud takistada Jeesust imesid tegemast ja õpetamast. Kuid nad tegid kõik, et Teda laimata ja Tema sõnu väänata. Ikka veel mõjutas neid Jumala kutsuv Vaim; nad pidid rajama palju tõkkeid selleks, et vastu seista

Vaimu väele. Võimsaim jõud, mis üldse inimsüdames toimib, mõjutas neid, kuid nad ei tahtnud alistuda.

Jumal ei pimesta inimeste silmi ega kalgista südant. Ta valgustab neid selleks, et parandada nende vigu ja juhtida nad ohututele radadele, ent siis, kui inimene hülgab jumaliku valguse, kaotab ta vaimuliku nägemise ja paadub. Sageli toimub see protsess vähehaaval ja peaaegu märkamatult. Jumala Sõnast loetu, Tema sulaste kaudu öeldu või otsene Jumala Vaimu märguanne puudutab inimest. Kui inimene jätab selle valguskiire tähele panemata, muutub vaimulik tajumisvõime tuimemaks ja järgmist valguskiirt on juba raskem märgata. Nii süveneb pimedus ja lõpuks haarab hinge öö. Nii juhtus (323) Juuda juhtidega. Nad olid veendunud selles, et Kristuse kaudu avaldus jumalik vägi, kuid selleks, et vastu seista tõele, tembeldasid nad Püha Vaimu töö Saatana tööks. Seda tehes valisid nad tahtlikult pettuse ja andsid end Saatana võimusesse.

Kristuse hoiatusega patust Püha Vaimu vastu seondus hoiatus mõttetutest ja kurjadest sõnadest. «Sellest, mida süda on täis, sellest räägib suu.» Kuid sõnad on rohkem kui lihtsalt iseloomu väljendus; sõnad mõjutavad iseloomu. Inimesi mõjutavad nende sõnad. Sageli lausutakse hetke ajel, Saatana mõjutusel kadedust või kahtlust külvavaid sõnu, mida isegi tegelikult ei usuta, kuid väljaöeldu avaldab mõju mõtetele. Inimesi petavad nende oma sõnad ja nad hakkavad uskuma seda, mida lausuma Saatan neid õhutas. Olles kord väljendanud mõnd arvamust või otsustust, ollakse sageli liiga uhke, et öeldut veaks tunnistada. Selle asemel püütakse tõestada, et neil oli õigus; lõpuks jäädakse ka ise seda uskuma. Ohtlik on kõnelda kahtlustavaid sõnu, küsitavaks teha ja kritiseerida jumalikku valgust. Komme hooletult ja lugupidamatult arvustada mõjutab iseloomu aukartusetuse ja uskmatuse suunas. Paljud sellise harjumusega inimesed on ohtu teadvustamata jätkanud seni, kuni nad on olnud valmis hukka mõistma ja hülgama Püha Vaimu. Jeesus ütles: «Inimesed peavad kohtupäeval aru andma igast tühjast sõnast, mis nad on rääkinud. Sest su sõnust arvatakse sind õigeks ja su sõnust mõistetakse sind hukka.»

Seejärel lisas Jeesus hoiatuse neile, keda Tema sõnad olid mõjutanud — neile, kes olid Teda meelsasti kuulanud, kuid kes polnud lasknud Pühal Vaimul eneses tegutseda. Inimhinge ei hukuta ainult vastupanu, vaid ka ükskõiksus. «Kui rüve vaim on inimesest väljunud,» ütles Jeesus, «käib ta kuivi paiku mööda ja otsib hingamist, aga ei leia. Siis ta ütleb: Ma lähen tagasi oma kotta, kust ma väljusin. Ja kui ta tuleb, leiab ta selle tühja olevat, pühitud ja ehitud. Siis ta läheb ja võtab enesega kaasa teist seitse vaimu, kes on temast kurjemad; ja kui nad sisse tulevad, elavad nad seal.»

Nii Kristuse päevil kui ka tänapäeval on palju neid, kelle üle Saatana kontroll näib teatud ajaks kaduvat. Jumala arm vabastab nad kurjusest, mis on neid aheldanud. (524) Nad rõõmustavad Jumala armastuse üle, kuid tähendamissõna kaljuse pinnase sarnaselt ei

jää nad Tema armastusse. Nad ei alistu Jumalale iga päev, et Kristus saaks hakata elama nende südames. Lõpuks pöördub kurjus tagasi, kaasas «teist seitse vaimu, kes on temast kurjemad,» ja vallutavad tühja paiga täiesti.

Kui inimene andub Kristusele, valdab uus vägi südame. Toimub muutus, mida inimene ei suuda esile kutsuda. See on üleloomulik töö, mis toob inimolemusse üleloomulikke mõjureid. Kristusele andunud inimhing saab Kristuse kantsiks selles mässavas maailmas. Kristus soovib, et selles kantsis valitseks ainult Tema. Selliselt taeva valduses olev inimene jääb Saatana rünnakutele kättesaamatuks. Ent siis, kui me ei usalda end Kristuse hoolde, haarab võimu Saatan. Me oleme paratamatult ühe või teise suure, teineteist välistava võimu kontrolli all. Ei ole oluline, et me tingimata valiksime pimeduseriigi, et sattuda kurjuse võimu alla. Piisab, kui jätame hooletusse ühenduse valguseriigiga. Kui me ei tööta koos taevaga, vallutab Saatan meie südame ja asub sinna elama. Ainus kaitse kurjuse vastu on Kristuse elamine meie südames usu läbi Tema õigusesse. Kui meil puudub elav ühendus Jumalaga, oleme võimetud tagasi lööma enesearmastuse, mugavuse ja kiusatuste hukutavat mõju. Me võime loobuda paljudest halbadest harjumustest, me võime teatud ajaks lüüa lahku Saatanast, kuid ilma elava ühenduseta Jumalaga, Temale igal hetkel alistumata, jääme kaotajaks. Kui me ei tunne Kristust isiklikult ega ole Temaga pidevalt seotud, langeme me vaenlase saagiks ja täidame ikkagi tema korraldusi.

«Ja selle inimese viimane lugu läheb pahemaks kui esimene.» Jeesus lisas: «Nii käib selle kurja sugupõlve käsi.» Paadunuimad on inimesed, kes on hüljanud armukutse ja suhtunud hoolimatult Pühasse Vaimu. Patt Püha Vaimu vastu ilmneb siis, kui inimene tõrjub pidevalt eemale Jumala kutset meelt parandada. Iga samm Kristusele selja pööramise teel on samm kogu lunastuse hülgamise teel, mis viib lõpuks patuni Püha Vaimu vastu.

Kristuse hülgamisega tegi Juuda rahvas andestamatu patu. Hüljates armukutse, võime meie teha sama vea. (325) Me solvame Eluvürsti ning häbistame Teda Saatana kaaskonna ja kogu universumi ees siis, kui keeldume kuulmast Tema volitusel tegutsevaid saadikuid, ja kuulame pigem Saatana saadikuid, kes lohistavad inimese Kristusest kaugemale. Nii kaua, kui inimene selliselt toimib, ei ole tema jaoks lootust ega andestust; lõpuks ta ei tahagi saada Jumalaga lepitatud.

Kui Jeesus veel rahvaga kõneles, tulid jüngrid teatega, et Tema ema ja vennad olid õues ning soovisid Teda näha. Jeesus teadis, mis mõtetega nad olid tulnud ja seepärast lausus Ta teate toojale: «Kes on mu ema ja kes on mu vennad?» Ja Ta sirutas oma käe jüngrite poole ning ütles: «Vaata, siin on mu ema ja mu vennad! Sest, kes iganes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas, see on mu vend ja õde ja ema!»

Kõik, kes võtsid usu kaudu Kristuse vastu, astusid Temaga sugulussidemest tihedamasse sidemesse. Nad said üheks Temaga nii nagu Tema oli üks Isaga. Uskudes Jeesusesse ja tegutsedes Tema sõnade järgi, oli Jeesuse ema Jeesusele lähem kui sugulane. Jeesuse vendadele ei andnud sugulus Jeesusega mingit kasu seni, kuni nad ei võtnud Teda vastu oma Päästjaks.

Kristuse maised sugulased oleksid võinud Teda suuresti toetada ja aidata, kui nad oleksid uskunud Temasse kui taevast Läkitatusse ja oleksid koos Temaga tegutsenud Jumala töös! Nende uskmatus muutis Jeesuse maise elu nukramaks. See lisas kibedust murekarikasse, mille Ta meie eest tühjendas.

(326) Inimsüdames süttinud vaen evangeeliumi vastu tegi Jumala Pojale haiget; kõige valusam oli seda tunda oma kodus. Lahke ja armastava pereliikmena hindas Jeesus õrnu perekonnasuhteid. Kuid Jeesuse vennad soovisid, et Ta jagaks nende vaateid ja nende nõudmine oli täiesti vastuolus Tema jumaliku ülesandega. Nad pidasid oma kohuseks Talle nõu anda. Nad otsustasid Tema üle inimlikust seisukohast ja arvasid, et juhul, kui Jeesus räägiks nii, nagu kirjatundjatele ja variseridele meeldib, väldiks Ta ebameeldivusi. Nende meelest oli meeletus, et Jeesus väitis end omavat jumalikku autoriteeti ja noomis rabide patte. Nad teadsid, et variserid otsisid põhjust Teda süüdi mõista ja neile tundus, et Ta oli andnud selleks ka küllalt põhjust.

Vendade piiratud vaimulik nägemine takistas neil mõistmast ülesannet, mida Jeesus tuli täitma ja sellepärast ei tundnud nad Talle kaasa. Nende teravad sõnad näitasid, et nad ei mõistnud Tema olemust ega tajunud, et jumalikkus põimus inimlikkusega. Sageli nägid vennad Jeesust nukrana, kuid selle asemel, et Teda lohutada, tegid nad oma meelsuse ja sõnadega Talle veel enam haiget. Jeesuse erku valuläve tallati, Tema käitumist mõisteti vääriti ja Tema tööd ei hinnatud.

Jeesuse vennad korrutasid Temaga vesteldes sageli variseride igivanu ja pähekulunud tarkuseteri. Nad kavatsesid õpetada Teda, kes mõistis kogu tõde ja tundis kõiki saladusi. Mõtlematult mõistsid nad hukka selle, millest nad aru ei saanud. Nende etteheited puudutasid Jeesust valusalt. Ta oli väsinud ja kurb. Nad tunnistasid end uskuvat Jumalasse ja arvasid, et kaitsevad Jumalat; ent Jumalat, kes istus nende keskel inimolemuses, ei tundnud nad ära.

Kõik see tegi Jeesuse elutee üsna okkaliseks. Kristust vaevas vääritimõistmine oma kodus niivõrd, et Talle tundus kergendusena minna kuhugi, kus Teda mõisteti. Oli kodu, kus Ta meelsasti viibis; see oli Laatsaruse, Maarja ja Marta kodu. Sealses usu ja armastuse õhkkonnas leidis Ta puhkust. Ometi polnud maa peal ühtki inimest, kes oleks mõistnud Tema jumalikku ülesannet ja koormat, mida Ta kandis inimkonna pärast. Sageli leidis Ta lohutust ainult üksi olles ja oma taevase Isaga lävides.

(327) Inimesed, kel tuleb kannatada Kristuse pärast, ning keda oma koduski valesti mõistetakse ja umbusaldatakse, leidku lohutust mõttest, et Jeesus koges sama. Jeesusele on nende tunded tuttavad. Ta pakub neile seltsiks ennast ja kinnitab, et nemadki saavad lohutust ühendusest Isaga.

Need, kes võtavad Kristuse vastu isiklikuks Päästjaks, ei jää orvuks ega pea üksi seisma keset elukatsumusi. Tema võtab nad vastu taevase perekonna liikmeiks ja palub neil nimetada Tema Isa oma Isaks. Nad on Tema «lapsed,» Jumala südamele kallid, seotud Temaga kõige õrnemate ja püsivamate sidemetega. Hellus, mida Tema nende vastu tunneb, ületab kaugelt selle, mida tunneb isa või ema oma lapse vastu.

Iisraelile antud käsus on kaunis kirjeldus Kristuse suhtumisest oma rahvasse. Kui heebrealane oli vaesuse tõttu sunnitud loobuma päritud maaomandist ja müüma ennast orjaks, oli tema lähema sugulase kohustuseks tema ja ta varandus lunastada (vt. 3.Ms.25,25.47-49. Rut.2,20). Meie patu tõttu kaotatud pärisosa lunastamine lasub Temal, kes on meie «lähim sugulane.» Selleks, et meid lunastada, sai Kristus meie sugulaseks. Issand ja Lunastaja on lähem kui isa, ema, vend, sõber või armastatu. «Ära karda,» ütleb Ta, «sest ma olen sind lunastanud, ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt.» «Et sa mu silmis oled kallis ja auline ja ma sind armastan, siis annan ma su asemel inimesi ja su hinge eest rahvaid!» (Jes.43,1.4).

Kristus armastab taevaseid olevusi, kes ümbritsevad Tema trooni; kuid millega võrrelda armastust, mis Tal on meie vastu? Me ei suuda seda mõista. Me võime tunda selle armastuse tõelisust kogemuslikult. Kui hoiame alal sugulussidet Temaga, kohtleme õrnusega neid, kes on meie Issanda vennad ja õed. Miks mitte olla varmad mõistma, mida nõuab meilt meie jumalik sugulus! Kas meie, kes oleme Jumala perekonna liikmed, ei peaks elama selliselt, et meie elu austab oma Isa ja õde-vendi?

34. Peatükk Kutse

Mat.11,28-30

«Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud ja mina annan teile hingamise!»

Need lohutussõnad lausus Jeesus rahvahulgale, kes Teda järgis. Kristus rõhutas, et inimesed võivad omandada Jumala tundmise ainult Tema kaudu. Ta oli öelnud oma jüngrite kohta, et neile oli antud taevaste asjade tundmine. Kuid Ta ei öelnud sellega, et keegi oleks Tema hoolest ja armastusest ilma. Kõik vaevatud ja koormatud võivad tulla Tema juurde.

Kirjatundjad ja rabid tundsid oma piinlikult täpse usukommete järgimise juures mingit vajakajäämist, mida rituaalide täitmine ei suutnud rahuldada. Tölnerid ja patused võisid näiliselt olla rahul meelelise ja maisega, kuid südames pesitses ebakindlus ja hirm. Jeesus nägi ahistatud ja koormatud südameid — inimesi, kelle lootused olid purunenud ning kes püüdsid vaigistada hingeigatsust maisete rõõmudega. Ta kutsus neid kõiki leidma rahu Temas.

Hellalt palus Ta vaevatuid: «Võtke endi peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamelt alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele.»

Nende sõnadega pöördub Kristus iga inimolevuse poole. Kõik on väsinud ja koormatud. Kõiki rõhub koorem, mida ainult Kristus saab kõrvaldada; meie kõige raskem koorem on patukoorem. Kui see jääks meie õlgadele, (329) siis me murduksime. Kuid Tema, kes oli patuta, kandis meie süükoormat. «Jehoova laskis meie süüteod tulla Tema peale» (Jes.53,6). Tema võtab surutise meie väsinud õlgadelt. Ta annab meile rahu. Ta kannab ka meie murede ja igapäevahoolte koormat, sest Tema kannab meid oma südames.

Inimsoo Vanem Vend, on igavese Jumala trooni kõrval. Tema kannab hoolt iga inimese eest, kes pöördub Tema kui Päästja poole. Kristus teab oma kogemuse põhjal inimeste nõrkusi, teab meie vajadusi ja seda, kust saada jõudu kiusatusi võita; Teda kiusati kõiges nagu meid, ometi jäi Ta patuta. Tema kaitseb sind, sa värisev Jumala laps! Oled sa kiusatuses? Tema vabastab sind. Oled sa nõrk? Tema teeb su tugevaks. On sul puudu tarkusest? Tema õpetab sind. On sul haavad? Tema tervendab. Issand «määrab tähtede arvu,» kuid parandab ka need, kellede süda on murtud ja seob kinni nende valusad haavad!» (Ps.147,4.3). «Tulge minu juurde,» kõlab Tema kutse. Ükskõik, millised on sinu mured ja katsumused, räägi neist Issandale. Sa saad jõudu vastu pidada. Sulle avaneb tee, mida käies vabaned meeleheitest ja raskustest. Mida nõrgemana ja abitumana sa ennast tunned, seda tugevamaks sa saad Tema jõus. Mida raskemad on sinu koormad, seda õnnistatum rahu täidab sind siis, kui sa usaldad need Koormate Kandjale.

Rahu, mida Kristus pakub, sõltub tingimustest, kuid tingimused on lihtsad. Igaüks võib need täita. Tema räägib meile, kuidas omandada hingerahu.

«Võtke endi peale minu ike,» ütleb Jeesus. Ike on töövahend. Veised ikestatakse töötegemiseks; ike on vältimatu selleks, et töötegemine oleks edukas. Seda kujundit kasutades õpetab Kristus meile, et meid kutsutakse Tema teenistusse kogu eluks. Meil tuleb võtta Tema ike ja saada Tema kaastöölisteks.

Ike, mis köidab meid teenimises, on Jumala käsk. Suur armastuse käsk, millest kõneldi Eedenis, mida kuulutati Siinail ning mis uues lepingus kirjutatakse südamesse, on see, mis seob inimese Jumala tahtega. Kui me jääksime oma kalduvuste hooleks, jääksime käima teed, mida meie tahame, langeksime me paratamatult Saatana võimusse ja muutuksime tema sarnaseks. Sellepärast seobki Jumal meid oma tahtega, mis on suurepärane, ülev ja õilistav. Ta soovib, et me täidaksime oma elukohustusi kannatlikult ja mõistlikult. Kristus kandis inimesena seda tööiket. Ta ütles: «Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega ja Sinu käsuõpetus on mu sisemuses!» (Ps.40,9). «Ma olen (330) taevast alla tulnud mitte oma tahtmist tegema, vaid selle tahtmist, kes mind on läkitanud» (Joh.6,38). Armastus Jumala vastu, soov austada Teda, ja armastus langenud inimsoo vastu ajendasid Jeesust tulema maa peale kannatama ja surema. Armastus oli Tema elu juhtiv jõud. Ta palub meil omaks võtta sama põhimõtte.

Paljude süda ägab murekoorma all, sest nad püüavad elada selle maailma malli järgi. Nad on teinud sellise valiku, võtnud endale need mured ja omandanud maailmameelsed harjumused. Sellega rikuvad nad oma iseloomu ja elu. Rahuldamaks auahnust ja maiseid soove, vägistavad nad oma südametunnistust ja kannatavad lisaks kõigele veel südametunnistuse piinade all. Pidev mure kurnab elujõu. Issand igatseb võtta neilt sellise surutise. Ta õhutab neid vastu võtma Tema iket: «Minu ike on hea ja minu koorem on kerge!» Ta palub neil otsida esmalt Jumala riiki ja Tema õigust, siis antakse neile Tema tõotuse kohaselt kõik selleks eluks vajalik pealegi. Mured pimestavad nii, et inimesed ei suuda mõista tulevikku; kuid Jeesus näeb lõppu algusest. Iga probleemi jaoks on Temal lahendus. Taevasel Isal on tuhandeid teid, kuidas meie eest hoolt kanda. Need, kes tahavad põhimõttekindlalt teenida Jumalat ja seavad Tema au oma elus esikohale, märkavad, et segadused hajuvad ja elutee tasandub.

«Õppige minust,» ütleb Jeesus, «et mina olen tasane ja südamest alandlik; ja te leiate hingamise oma hingele.» Meil tuleb astuda Kristuse kooli, õppida Temalt tasadust ja alandlikkust. Lunastus on protsess, mis kasvatab inimese taeva jaoks. See kasvatus tähendab Kristuse tundmist. See tähendab vabanemist vaadetest ja tavadest, mida on õpitud pimedusevürsti koolis. Inimesel tuleb vabaneda kõigest, mis takistab tal olemast ustav Jumalale.

Kristuse südames, kus valitseb täielik kooskõla Jumalaga, oli ka täielik rahu. Tähelepanuavaldused ei muutnud Teda uhkeks, hukkamõist ja pettumused ei masendanud. Ta säilitas julguse ka siis, kui Talle kõige rängemalt vastu seisti ja julmimalt koheldi. Kuid paljud end Tema järelkäijaks tunnistavad inimesed on mures ja rahutud; nad kardavad usaldada Jumalat. Nad ei andu Talle täielikult; sest nad kardavad kaotada asju, mida selline andumine eeldab. Ent ilma Jumalale andumiseta ei leia nad rahu.

Enesearmastusega kaasneb rahutus. Kui oleme sündinud ülevalt, on meis sama meelsus, mis oli Jeesusel. (331) Ta oli valmis alanduma selleks, et meie saaksime päästetud. Siis ei taotle me kõrgemaid kohti. Me igatseme istuda Jeesuse jalge ees ja õppida Temalt. Me mõistame, et meie töö väärtus ei seisne maailma ees lokku löömises või oma jõust askeldamises. Meie töö väärtus sõltub sellest, kui palju oleme saanud Püha Vaimu. Jumala usaldamine pühitseb meelsust ja aitab kannatlikkusega võita eluolukordi.

Ike asetatakse härja turjale selleks, et aidata loomal vedada koormat. Sama lugu on Kristuse ikkega. Kui me tahame kooskõlastuda Jumala tahtega ning kasutada Tema ande teistele õnnistuseks, leiame, et elukoorem on kerge. See, kes käib Jumala käskude teel, käib koos Kristusega, ning Tema armastuses saab süda rahu. Kui Mooses palus: «Õpeta mulle oma teed, et ma tunneksin Sind,» vastas Issand talle: «Minu pale läheb ühes ja ma annan sulle rahu!» Prohvetite kaudu öeldakse: «Nõnda ütleb Jehoova: astuge teede peale ja vaadake ja küsige muistsete radade kohta, missugune on hea tee ja käige sellel, siis leiate oma hingele hingamispaiga!» (2.Ms.33,13.14; Jer.6,16). «Kui sa ometi oleksid tähele pannud mu käske! Siis oleks su rahu sarnanenud jõele ja su õigus oleks olnud nagu mere lained!» (Jes.48,18).

Need, kes usuvad Kristuse sõnu ja annavad end Tema hoolde ning elu Tema juhtida, saavad rahu ja kosutust. Miski selles maailmas ei saa neid nukrutsema panna, sest Jeesuse lähedus rõõmustab neid. Täielikus kuulekuses on täielik rahu. Issand ütleb: «Kindlameelsele Sa hoiad rahu, rahu sest ta loodab Sinu peale» (Jes.26,3). Meie elu võib näida labürindina, ent siis, kui usaldame end targa Meistri hoolde, toob Ta esile sellise elu ja iseloomu, mis austab Teda. Inimene, kelle iseloom ilmutab Kristuse au — Tema iseloomu — saab Jumala riiki. Lunastatud elavad koos Lunastajaga, sest nad on seda väärt.

Kui me saame rahu Jeesuses, algab taevas juba siin maal. Me vastame Tema kutsele: «Tulge, õppige minust,» ja kui me tuleme, alustame me igavest elu. Taevas tähendab pidevat lähenemist Jumalale Kristuse kaudu. Mida kauem saame osa taevalikkusest, seda suurem au meie ees avaneb. Mida paremini õpime tundma Jumalat, seda õnnelikumad me oleme. Kui kõnnime Jeesusega siin maa peal, täitume Tema armastusega ja Tema lähedus pakub rahuldust. Siis omandame kõik, (332) mida inimolevus võib saada. Tulevase eluga

võrreldes on see ometi väike! Seal «on nad Jumala aujärje ees ja teenivad Teda ööd ja päevad Tema templis. Ja see, kes aujärjel istub, laotab oma telgi nende üle. Neil ei ole siis enam nälga ega janu; ka ei lange nende peale päikest ega mingisugust palavat; sest Tall, kes on keset aujärge, hoiab neid ja juhatab neid elava vee allikaile; ja Jumal pühib ära kõik pisarad nende silmist!» (Ilm.7,15-17).

35. Peatükk Torm Järvel

Mat.8,23.24; Mrk.4,35-41; Mrk.5,1-20; Luk.8,22-39

Üks sündmusrikas päev Jeesuse elus oli jõudmas õhtule. Galilea järve kaldal oli Ta rääkinud rahvale esimesed tähendamissõnad, selgitades hästi tuntud näidete abil veelkord oma kuningriigi olemust ja rajamise viisi. Jeesus oli võrrelnud oma tööd külvaja tööga, oma riigi arenemist sinepiiva kasvamisega ja juuretise mõjuga taignas. Suurt lõplikku vahetegemist jumalakartlike ja jumalakartmatute vahel oli Ta kujutanud võrdumitega nisust ja umbrohust ning noodast. Õpetatud tõdede tohutut väärtust oli Ta võrrelnud peidetud varanduse ja kallihinnalise pärliga. Tähendamissõna kaudu majaisandast õpetas Jeesus jüngritele, kuidas olla Tema esindajateks.

Kogu päeva oli Ta õpetanud ja tervistanud, õhtu saabudeski tungles Tema ümber inimesi. Päevast päeva oli Ta neid teeninud, vahel saamata aega süüa või puhata. Pahatahtlik kriitika ja laim, millega variserid Tal pidevalt kannul käisid, tegid Tema töö rängemaks ja vaevarikkamaks. Päeva lõpuks oli Jeesus kurnatud ja otsustas otsida vaikse paiga teiselpool järve.

Genetsareti järve idakallas ei olnud asustamata — siin-seal paiknesid asulad, kuid võrreldes järve läänekaldaga oli (334) see küllalt kõrvaline paik. Sealne elanikkond koosnes peamiselt paganatest, kellel puudus tihe side Galileaga. Nii võis Jeesus sealt leida vaikse koha. Ta palus ka jüngrid kaasa.

Pärast seda, kui Jeesus oli rahva laiali saatnud, istus Ta jüngritega paati ning nad asusid kiiresti teele. Kuid võimatu oli lahkuda üksi. Kalda ääres oli ka teisi kaluripaate; osa kuulajaist asus neisse ja mitmed paadid sõudsid Jeesuse paadile järele.

Kristus vabanes lõpuks tunglevast rahvahulgast ja vajus väsinuna paadipäras unne. Õhtu oli kaunis ja rahulik. Järvepind oli tüüne. Kuid äkki taevas tumenes, rajutuul idakalda mäekurudest pani järvevee lainetama ning puhkes raevukas torm.

Päike oli loojunud ja öö mähkis endasse mässava järve vood. Lained, mida tuuleiilid tagant piitsutasid, peksid vastu jüngrite paati ähvardades seda neelata. Karastunud kalameestena olid jüngrid suure osa elust veetnud järvel ja juhtinud oma paati läbi nii mõnestki ohtlikust tormist, kuid nüüd oli nende rahmeldamine ja osavus tulutu. Nad olid abituna tormi küüsis. Kogu lootus kadus, kui nad nägid, kuidas paat täitus üha enam veega.

Pingutades kogu jõudu, et end päästa, olid nad unustanud paadis oleva Jeesuse. Nähes oma vaeva asjatust ja surma silme ees, meenus neile äkki Tema, kes oli käskinud neil järvele sõuda. Jeesus oli nende ainus lootus. Abitult ja meeleheites hüüdsid nad: «Õpetaja, Õpetaja!» Pilkases pimeduses ei näinud nad Teda. Nende hüüded kadusid

tormimühinasse; nad ei kuulnud mingit vastust. Jüngreid haaras kahtlus ja hirm. Kas Jeesus oli nad hüljanud? Kas Tema, kes oli võitnud haigusi, deemoneid ja isegi surma, oli võimetu nüüd aitama? Kas Ta ei hooli neist selles ahastuses?

Nad hüüdsid veelkord, kuid ainsaks vastuseks jäi tormi ulgumine. Paat istus juba kriitilise piirini vees. Veel hetk ja nad vajuvad voogudesse.

Äkki läbistas pimedust välgusähvatus. Selle valgel nägid nad rahulikult magavat Jeesust. Hämmastuse ja meeleheitega hüüdsid nad uuesti: «Õpetaja, kas sa ei hooli sellest, et me hukkume?» Kuidas sai Ta nii rahulikult puhata ajal, mil nemad olid surmasuus?

(335) Nende hüüe äratas Jeesuse. Välgusähvatuse valgel nägid nad Tema näol taevalikku rahu! Tema pilk kõneles ennastunustavast hellast armastusest. Nad hüüatasid: «Issand aita! Me hukkume!»

Mitte ühegi inimese selline hingekarje ei jää kuulmata. Kui jüngrid haarasid viimaseks jõupingutuseks aerud, tõusis Jeesus püsti. Ta seisis jüngrite keskel keset vihast tuult, välgusähvatusi ja neist üle tuhisevaid laineid. Ta tõstis käe ja ütles raevutsevale merele: «Ole vait ja vaga!»

Torm lakkas. Lained rahunesid. Pilved hajusid ja tähed tulid nähtavale. Paat õõtsus vaiksel järveveel. Siis pöördus Jeesus nukralt jüngrite poole: «Miks te olete nii arad? Kuidas teil ei ole usku?» (Mrk.4,40).

Jüngrid vaikisid. Isegi Peetrus ei püüdnud väljendada oma hirmusegust aukartust. Paadid, mis olid Jeesusele järele sõitnud, olid olnud samasuguses ohus nagu jüngrite oma. Hirm ja meeleheide oli vallanud ka neis olijaid; kuid Jeesuse käsk vaigistas maru. Torm oli ajanud paadid lähestikku ja kõik paadisolijad olid näinud imet. Inimesed sosistasid üksteisele: «Kes see siis ometi on, et ka tuul ja meri kuulavad Tema sõna?» Saabunud rahus unustati hirm.

(336) Kui Jeesus äratati, oli Ta täiesti rahulik. Tema sõnades ega pilgus polnud jälgegi hirmust, sest hirmu polnud Ta südames — mitte seetõttu, et Tal oli kõikvõimas vägi, mitte seepärast, et Ta oli «maa, mere ja taeva Looja.» Selle au oli Ta maa peale tulles kõrvale pannud. Ta ütles ju: «Mina ei või iseenesest ühtki teha» (Joh.5,30). Jeesus usaldas Isa vägevust. Ta toetus usule, usu kaudu Jumala armastusele ja hoolekandele. Sõnade vägi, mis vaigistas tormi, oli Jumala vägi.

Nii nagu Jeesus toetus usu kaudu Isa hoolitsusele, nii tuleb ka meil toetuda oma Päästjale. Kui jüngrid oleksid Jeesust usaldanud, oleksid nad jäänud rahulikuks. Nende hirm hädaohu korral näitas nende uskmatust. Üritades end päästa, unustasid nad Jeesuse;

ja alles jõuetusest meeleheitesse aetuna pöördusid nad Tema poole palvega, et Tema neid aitaks.

Väga sageli kogeme sama, mis jüngrid. Siis kui saabuvad katsumustetormid ja sähvivad välgud; siis, kui lained löövad üle pea, võitleme me tormiga üksi, unustades, et on keegi, kes võib meid aidata. Me toetume oma jõule, kuni kaotame lootuse ja oleme valmis hukkuma. Siis meenub Jeesus, ja kui me hüüame Tema poole, et Tema meid päästaks, ei hüüa me asjatult. Kuigi Ta noomib kurvalt meid uskmatuse ja eneseusalduse pärast, ei jäta Ta meid iialgi vajaliku abita. Kui Kristus elab meie südames, ei ole meil vaja karta. Elav usk Lunastajasse rahustab elumere ja päästab meid ohust sel teel, kuidas Tema peab parimaks.

Tormi vaigistamises peitub veel üks vaimulik õpetus. Iga inimene võib oma kogemuste põhjal tunnistada Pühakirja sõnade õigsust: «Aga õelad on nagu mässav meri, mis ei saa rahuneda... Õelatel ei ole rahu, ütleb minu Jumal» (Jes.57,20.21). Patt on hävitanud meie rahu. Nii kaua, kui valitseb enese mina, ei ole rahu. Isekaid südamesoove ei suuda kontrollida inimlik jõud. Selles oleme sama abitud nagu jüngrid raevutseva tormi küüsis. Kuid see, kes rahustas Galilea laineid, on kõnelnud rahust igale inimlapsele. Olgu torm kui kohutav tahes, abi saavad need, kes hüüavad Jeesuse poole: «Issand, päästa meid!» Tema arm, mis lepitab hinge Jumalaga, vaigistab kirgedemöllu. Tema armastuses leiab süda rahu. «Ta muutis maru vaikseks ilmaks ja vete lained jäid vakka! Siis nad rõõmustasid, kui lained soiku jäid (337) ja Ta viis nad igatsetud sadamasse?» (Ps.107,29.30). «Et me nüüd oleme usust õigeks saanud, siis on meil rahu Jumalaga, meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi.» «Õigluse vili on rahu, õigluse tulemuseks püsiv rahulik elu ning julgeolek» (Rom.5,1; Jes.32,17).

Vara hommikul jõudsid Kristus ja Tema kaaslased kaldale. Tõusva päikese kiired kuldasid maad ja järve justkui rahuõnnistus. Vaevalt olid nad jalad maha saanud, kui nad nägid midagi, mis oli tormist kohutavam. Peidupaigast haudade vahelt tormas järvelt tulijate poole kaks hullumeelset, valmis rebima nad tükkideks. Hullumeelsete käte ja jalgade ümber kõlisesid ahelate jupid, millega neid oli püütud kinni hoida. Teravate kivide otsas rebitud veritsevad haavad olid kohutavad. Nad jõllitasid saabujaid pikkade pulstunud juuste vahelt; näis, et mehi valitsevad deemonid olid hävitanud neis kõik inimliku. Nad olid pigem metsloomad kui inimesed.

Jüngrid ja nende kaaslased põgenesid õuduses, kuid äkki nad märkasid, et Jeesust polnudki nendega. Nad läksid tagasi Teda otsima. Jeesus seisis paigal, kuhu nad olid Ta jätnud. Tema, kes oli vaigistanud tormi, kes oli varem kohtunud Saatanaga ja ta võitnud, ei põgenenud deemonite eest. Kui hullumeelsed hambaid kiristades ja suust vahtu välja ajades Jeesusele lähenesid, tõstis Ta käe, mis oli vaigistanud laineid; mehed peatusid. Nad märatsesid, kuid olid abitud Tema ees.

Mõjuvõimsalt käskis Jeesus rüvedatel vaimudel meestest taganeda. Tema sõnad tungisid õnnetute vaimuhaigete tumestunud mõistusesse. (338) Nad tajusid, et nad seisid Tema ees, kes võis nad päästa piinavate deemonite käest. Nad langesid Kristuse jalge ette, et Teda kummardada, ent siis, kui nad avasid suu, et Temalt armu anuda, karjusid nende kaudu deemonid: «Mis Sinul on minuga tegemist, Jeesus, Kõigekõrgema Jumala Poeg? Ma vannutan Sind Jumala juures, et Sa mind ei piinaks!»

Jeesus küsis: «Mis su nimi on?» Vastuseks öeldi: «Mu nimi on Leegion, sest meid on palju.» Kasutades vaevatud mehi meediumidena, anusid deemonid Jeesust, et Ta ei saadaks neid kaugele. Samas mäeküljel oli suur seakari. Rüvedad vaimud palusid luba minna sigadesse, ning Jeesus lubas. Silmapilkselt haaras seakarja peataolek. Sead tormasid meeletutena mäerinnakust alla ja suutmata peatuda rannakaljul, kukkusid järve ning uppusid.

Sel ajal oli kurjast vaimust vaevatud meestes toimunud imeline muudatus. Nende meeltesse oli tunginud valgus. Nende silmadest sädeles arukus. Nende näoilme, mis oli nii kaua olnud saatanlikult moondunud, muutus äkki meeldivaks, õhku kraapavad käed püsisid paigal ning rõõmsalt kiitsid nad Jumalat pääste eest.

Seakarjused olid mäenõlvalt kõike näinud. Nüüd ruttasid nad teatama juhtunust peremeestele ja linnarahvale. Hirmunult tuli kogu linna rahvas Jeesuse juurde. Kaks kurjast vaimust vaevatut olid terroriseerinud kogu ümbruskonda; aeg-ajalt olid nad tunginud kallale möödujaile. Nüüd istusid samad mehed riietatuna ja täie aruga Jeesuse jalge ees, kuulates oma Tervistajat ja ülistades Tema nime. Kuid rahvas, kes nägi seda hämmastavat pilti, ei rõõmustanud. Sigade kaotus näis neile tähtsamana kui õnnetute Saatana vangide vabastamine.

Jeesus oli lubanud sigadel hukkuda omanike südametunnistusele koputamiseks. Maised asjad olid hõivanud inimeste meeled niivõrd, et nad ei hoolinud vaimuliku elu eesõigustest. Jeesus tahtis purustada neid vallanud ükskõiksuse lummuse. (339) Kuid kahjutunne ja meelepaha materiaalse krahhi pärast takistas Gadara elanikel nägemast Kristuse armu.

Üleloomuliku väe avaldumine äratas rahvas ebausu ja tekitas hirmu. Võõra edasine viibimine nende juures võis kaasa tuua uusi õnnetusi. Nad kartsid majanduslikku allakäiku ja otsustasid Temast vabaneda. Need, kes olid ületanud järve koos Jeesusega, jutustasid möödunud ööl juhtunust — surmaohust ning sellest, kuidas tuul ja meri kuuletusid. Kuid nende sõnad jäid mõjuta. Hirmunud rahvas tungles Jeesuse ümber, anudes, et Ta lahkuks nende juurest. Jeesus täitis nende soovi; Ta astus paati, et sõuda vastaskaldale.

Gadara elanikud olid saanud elava tunnistuse Kristuse armust ja väest. Nad nägid mehi, kellele oli mõistus tagasi antud, kuid nad kartsid maisete huvide ohustamist niivõrd, et sundisid lahkuma pimedusevürsti Võitja. Meie võime käituda gadaralaste kombel siis, kui me keeldume kuuletumast Tema sõnale sellepärast, et kuulekus eeldab mõnegi maise huvi ohverdamist. Paljud hülgavad Jeesuse armu ja peletavad eemale Püha Vaimu kartuses, et Tema lähedus takistab materiaalset kasu.

Hoopis teisiti tundsid tervistatud mehed. Nad igatsesid olla Päästjaga. Tema läheduses tundsid nad kaitset deemonite eest, kes olid neid piinanud ja röövinud neilt elu parimad aastad. Kui Jeesus hakkas paati astuma, hoidsid nad Tema ligi, põlvitasid Tema jalge ette ja palusid luba jääda Tema juurde, et alati kuulata Tema sõnu. Kuid Jeesus käskis neil minna koju ja jutustada, milliseid suuri asju oli Issand neile teinud.

Nende töö oli siin — minna oma paganlikku koju ja jutustada õnnistusest, mille Jeesus oli toonud. Neil oli raske lahkuda Päästjast. Küllap nad tundsid, et neil ei saa kerge olema toime tulla paganlikus keskkonnas. Nende kauaaegne eraldatus ühiskonnast näis olevat muutnud nad kõlbmatuks Jeesuse poolt antud ülesannet täitma. Kuid nad olid valmis kuuletuma. Nad kõnelesid Jeesusest kodakondsetele ja naabritele, ent veel enam: nad käisid läbi kogu Dekapolise, kuulutades kõikjal Tema päästvat väge. Nad kirjeldasid, kuidas Ta oli nad vabastanud rüvedatest vaimudest. Nii tehes said nad suurema (340) õnnistuse, kui siis, kui nad ainult endale mõeldes oleksid jäänud Jeesuse juurde. Evangeeliumi sõnumi edasikandmine viib meid Kristusele ligemale.

Kaks tervistatud seestunut olid esimesed misjonärid, keda Kristus saatis evangeeliumi kuulutama Dekapolise piirkonda. Ainult mõne hetke olid need mehed kuulnud Kristuse õpetusi. Nad polnud kuulnud ühtki Tema jutlust. Nad ei saanud õpetada rahvast nii, nagu jüngrid, kes olid päev päeva kõrval olnud Jeesusega. Kuid neil oli isiklik tunnistus, et Jeesus oli Messias. Nad suutsid rääkida seda, mida nad teadsid, mida nad Temast olid näinud, kuulnud ja tundnud. Sama saab teha igaüks, kelle südant on puudutanud Jumala arm. Armastatud jünger Johannes kirjutas: «Mis algusest oli, mis me oleme kuulnud, mis me oma silmaga oleme näinud, mida me oleme vaadelnud ja mida meie käed on katsunud, seda me räägime Elusõnast... mida me oleme näinud ja kuulnud, seda me kuulutame teile» (1.Joh.1,1-3). Kristuse tunnistajatena tuleb meil rääkida sellest, mida me teame, mida oleme näinud, kuulnud ja tundnud. Kui me järgime Jeesust samm-sammult, võime väga lihtsalt, kuid mõjuvalt kõnelda teest, millel Tema on meid juhtinud. Me võime jutustada sellest kuidas oleme toetunud Tema tõotustele ning leidnud need olevat kindlad. Me võime tunnistada sellest, mida oleme kogenud Kristuse armust. Sellist tunnistust ootab Issand ja ilma sellise tunnistuseta maailm hukkub.

Kuigi Gadara rahvas ei võtnud Jeesust vastu, ei jätnud Jeesus neid pimedusse, mille nad valisid. Nad palusid Tal lahkuda kuulmata Temalt sõnagi. Nad ei teadnud, mida nad hülgasid. Sellepärast saatis Jeesus neile sõnumi nende kaudu, keda nad kuulasid.

Seakarja hävitamisega lootis Saatan pöörata inimesed Päästja vastu ning takistada evangeeliumi kuulutamist selles piirkonnas, kuid just see sündmus äratas tähelepanu kogu maal ja suunas mõtted Kristusele. Kuigi Päästja ise lahkus, jäid tervistatud mehed tunnistama Tema väest. Pimedusevürsti käsilastest olid saanud valgusekandjad, Jumala Poja saadikud. Inimesed imestasid nende hämmastava loo üle. Nii avati selle piirkonna jaoks uks evangeeliumile. Kui Jeesus pöördus hiljem tagasi Dekapolisesse, kogunes hulgaliselt rahvast Teda kuulama ja kolme (341) päeva jooksul kuulsid päästesõnumit tuhanded inimesed kogu Dekapolisest. Päästjal on voli isegi kurjade vaimude üle. Tema võib pöörata halva teenima head.

Kokkupuude Gadara seestunutega andis jüngritele õpetuse. See ilmestas sügavat langust, milleni Saatan tahab viia kogu inimkonna. Samas näitas see Kristuse tööd vabastada inimesed Saatana võimu alt. Haletsusväärsed olevused, kes elasid mahajäetud haudades ja keda vaevasid ohjeldamatud kiresööstud, näitasid kujukalt inimkonna käekäiku siis, kui Saatanal oleks täielik voli. Saatan püüab pidevalt segada inimeste meeli, sepitseda kurja ja õhutada vägivalda. Ta muserdab keha, pimestab mõistuse ning alandab inimväärikuse. Alati, kui inimesed hülgavad Kristuse kutse, jäävad nad Saatana mõju alla. Seepärast on vägivald ja kuritegevus levinud üle kogu maa ning kõlbeline pimedus mähib surilinasse kodud. Kavalate kiusatuste abil juhib Saatan inimesi kurjuses üha kaugemale, kuni nad täielikult laostuvad ja kokku varisevad. Ainus tee petja võimu alt pääseda on tulla Jeesuse juurde. Inimeste ja inglite ees on Saatan paljastanud end inimese vaenlase ja hävitajana. Kristus on tõestanud, et Tema on inimese Sõber ja Vabastaja. Kristus arendab inimeses kõike seda, mis õilistab iseloomu ja muudab väärikamaks olemust. Inimene hakkab peegeldama Jumala au ihu, hinge ja vaimu poolest. «Sest Jumal ei ole meile andnud arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistliku meele vaimu» (2.Tim.1,7). Ta on kutsunud meid, et me saaksime kätte «meie Issanda Jeesuse Kristuse au» — Tema iseloomu; et me oleksime «Tema Poja näo sarnased» (2.Tes.2,14; Rom.8,29).

Inimhinged, keda Saatan on kasutanud oma tööriistana, võivad ikka veel Kristuse väe kaudu muutuda õigusekuulutajateks, keda Jumala Poeg saadab jutlustama, «mis suuri asju Issand sulle on teinud ja kuidas ta sinu peale on halastanud» (Mrk.5,19).

36. Peatükk Usupuudutus

Mat.9,18-26; Mrk.5.21-43; Luk.8,40-56

Pöördunud Gadarast tagasi läänekaldale, leidis Jeesus eest rahvahulga, kes tervitas Teda rõõmuga. Ta jäi järve äärde tükiks ajaks, õpetas ja tervistas haigeid ning siirdus siis Leevi-Matteuse koju, kus oli korraldatud pidusöök tölneritele. Sünagoogi ülem Jairus leidis Jeesuse sealt.

Jairus tuli Jeesuse juurde suure murega; ta langes Jeesuse jalge ette ja hüüdis: «Mu tütreke on hinge vaakumas; ma palun, et sa tuleksid ja paneksid oma käed tema peale, et ta saaks terveks ning jääks ellu!»

Jeesus asus kohe koos ülemaga teele. Kuigi jüngrid olid näinud palju Jeesuse halastustegusid, hämmastas neid see, et Õpetaja nõustus kõrgi rabi palvega. Nad läksid kaasa ning ka elevil ja uudishimulik rahvahulk siirdus Jairuse maja poole.

Ülema maja ei olnud kaugel, kuid Jeesus ja jüngrid jõudsid edasi aeglaselt, sest rahvast tungles kõikjal. Murelik isa muutus viivitusest kannatamatuks, kuid Jeesus, kes inimestele kaasa tundis, peatus aeg-ajalt, et aidata mõnda kannatajat või lohutada murelikku südant.

Kodu ligidal trügis rahvamurrust läbi sõnumitooja, kes teatas Jairusele, et tema tütar on surnud ning pole mõtet Õpetajat tülitada. Jeesus kuulis seda. (343) «Ära karda,» ütles Ta, «usu vaid, siis ta saab abi.»

Jairus hoidus Kristuse ligi ja nad ruttasid majja. Juba olid kohal palgatud nutunaised ja vilepuhujad. Nende kaeblus kostis kaugele. Kogunenud rahvahulk ja lärm häirisid Jeesust. Ta püüdis leinajaid vaigistada sõnadega: «Mis te käratsete ja nutate? Laps ei ole surnud, vaid magab.» Inimesi pahandasid tulija sellised sõnad. Nad olid näinud lapse surmaagooniat ja naersid öeldu peale kibestunult. Käskinud kõigil majast lahkuda, võttis Jeesus endaga tütarlapse isa ja ema, kolm jüngrit — Peetruse, Jakoobuse ja Johannese — ning sisenes nendega ruumi, kus oli surnu.

Jeesus astus voodi juurde ja võtnud lapse käe oma pihku, lausus vaikselt tuttaval, kodusel viisil: «Neitsike, ma ütlen sulle, tõuse üles!»

Elutu keha värahtas. Pulss hakkas lööma. Huuled tõmbusid naerule. Silmad avanesid ning neiu silmitses imestunult voodi ümber olevaid inimesi. Ta tõusis istukile ja vanemad haarasid ta kaissu ning nutsid rõõmust.

Teel ülema majja oli Jeesus kohanud rahvahulgas õnnetut naist, kes oli kaksteist aastat kannatanud piinava haiguse käes.

Naine oli kulutanud kogu varanduse ravi ja ravimite peale, kuid arstid pidid tunnistama ta ravimatuks. Kui naine kuulis Kristuse tervekstegemistest, tärkas temas lootus. Ta oli kindel, et temagi paraneb, kui ta pääseb Kristuse juurde. Nõrga ja haigena tuli ta mere äärde, kus Jeesus õpetas, ning püüdis tungida läbi rahvamassi, kuid asjatult. Ka pärast seda, kui Jeesus oli väljunud Leevi-Matteuse majast, ei suutnud naine Temani trügida. Õnnetu oli lootust kaotamas. Just siis jõudis Jeesus läbi rahvahulga teed tehes sinna, kus seisis naine.

Oli avanenud kuldne võimalus. Suur Arst oli lähedal. Kuid keset üleüldist melu oli võimatu Jeesust kõnetada. Ainult hetk — ja Jeesus ongi möödunud. Kartes kaotada ainsat võimalust, trügis haige ettepoole, korrates endale: «Kui ma aga puudutaksin Tema riideid, saaksin ma terveks.» Hetkel, mil Jeesus möödus, sirutas naine käe ja ulatus hädavaevu puudutama Jeesuse kuuepalistust. Kuid samal hetkel tundis ta jõudu taastuvat. Sellesse puudutusse koondus kogu tema usk ning silmapilkselt saabus tervenemine.

(344) Süda tänust tulvil, püüdis ta kaduda rahva hulka, kuid äkki Jeesus seisatas ja kogu rahvas peatus koos Temaga. Jeesus pöördus ja küsis ringi vaadates kõlava häälega: «Kes puudutas mind?» Rahvas vaatas Talle imestunult otsa. Küsimus tundus kummaline, sest kogu aeg tõugeldi.

Peetrus, kes oli alati valmis rääkima, ütles: «Õpetaja, rahvahulgad tungivad Sulle peale ja rõhuvad Sind ja Sa küsid: «Kes puudutas mind?» Jeesus vastas: «Keegi puudutas mind, sest ma tundsin väe enesest välja minevat!» Kristus eristas selgelt usupuudutuse juhuslikest müksudest. Sellisest usust ei saanud vaikides mööda minna. Jeesus tahtis lausuda tagasihoidlikule naisele lohutussõnu, mis teda rõõmustaksid — sõnu, mis oleksid õnnistuseks ustavatele aegade lõpuni.

Jeesus tahtis tingimata näha naist, kes oli Teda puudutanud. Tundes, et varjamine on mõttetu, astus naine värisedes ettepoole (347) ja viskus Jeesuse jalge ette. Tänupisarad silmis jutustas ta oma kannatustest ning saadud abist. Jeesus ütles õrnalt: «Tütar, sinu usk on sind aidanud! Mine rahuga ja ole terve oma vaevast!» Jeesus ei toetanud millegagi arvamust, et tervendav vägi peitus pelgalt Tema riiete puudutamises. Tervenemine ei toimunud välise puudutuse pärast, vaid usu tõttu, mis klammerdus Tema jumaliku väe külge.

Imestunud rahvahulk, kes tungles Kristuse ümber, polnud tundnud mingit eluandvat väge. Ent kannatav naine, kes sirutas usus käe, et Teda puudutada, tundis seda. Sama lugu on vaimulikus elus. Pealiskaudsest usust või ilma hingejanu ja elava usuta palvest pole mingit kasu. Ainult suusõnaline tunnistus, et Kristus on maailma Päästja, ei saa tervendada hinge. Päästev usk ei ole mõistuslikult tõega nõustumine. See, kes tahab kõike ära seletada enne, kui uskuma hakata, ei saa õnnistusi Jumalalt. Ei piisa, et usume seda, mida Kristusest räägitakse, meil tuleb uskuda Temasse. Ainus usk, mis meile kasu toob,

on usk, mis võtab Kristuse vastu isiklikuks Päästjaks ning tunnustab Tema teeneid meie tegude asemel. Paljud peavad usku maailmavaateks. Päästev usk on leping, mille kaudu need, kes võtavad vastu Kristuse, sõlmivad liidu Jumalaga. Tõeline usk on elu. Elav usk tähendab kasvavat tarmukust ja kindlat usaldust, mille abil hinge voolab võitev vägi.

Olles naise tervistanud, soovis Jeesus, et naine tunnistaks saadud õnnistustest. Evangeeliumi kaudu saadud ande ei tohi hoida enda teada ega kasutada salaja. Issand kutsub meid tunnistama Tema headusest; «Teie olete minu tunnistajad,» ütles Jehoova «ja mina olen Jumal» (Jes.43.12).

Tema ustavusest tunnistamine on jumalik vahend Kristuse tutvustamiseks maailmale. Me peame tunnistama Tema armust nii nagu tunnistasid pühad mehed vanal ajal; kuid kõige mõjuvam tunnistus on isiklik kogemus. Me oleme Jumala tunnistajad, kui meie elu kõneleb jumalikust väest. Iga inimese elu on teistest erinev ning ühe inimese kogemused erinevad oluliselt teise omast. Jumal soovib, et meie tänu Talle oleks isikupärane. Kui kallite tunnistustega Tema armust liitub Kristusesarnane elu, on tegemist vastupandamatu väega, mis päästab inimesi.

(348) Kui kümme pidalitõbist tulid Jeesuse juurde tervist otsima, käskis Jeesus neil minna ja näidata end preestritele. Teel nende ihu paranes; kuid ainult üks neist pöördus tagasi Jeesusele au andma. Paljud inimesed käituvad sarnaselt. Issand tegutseb lakkamatult inimkonna heaks. Ta jagab pidevalt neile ande. Ta aitab inimestel tõusta tõvevoodist. Ta päästab inimesi ohtudest, mida nad ei näe. Ta saadab taeva ingleid päästma neid õnnetusest, «katkust, mis rändab pilkases pimeduses ja tõvest, mis laastab lõunaajal» (Ps.91,6); kuid nende süda jääb ükskõikseks. Jumal on andnud kõik taevarikkused inimese lunastamiseks ja ometi ei mõtle nad Tema suurele armastusele. Tänamatuses sulgevad nad südame Jumala armule. Nad on mõistmatud nagu kanarbik nõmmel ning nende hing närtsib kõrbepõuas.

Meie jaoks on vajalik, et me hoiaksime mälus värskena Jumala annid. Nii muutub meie usk tugevamaks ja soovib saada üha enam. Väiksemgi õnnistus, mida me saame Jumalalt, julgustab meid rohkem kui kõik jutustused teiste usukogemustest. Hing, kes võtab vastu Jumala armu, on nagu kastetud rohuaed. Tema haavad paranevad jõudsasti, talle koidab pimeduses valgus. Jumala au varjab teda. Meenutagem seepärast Issanda heldust ja Tema armastuse rohkust. Püstitagem Iisraeli rahva kombel mälestuskivid Temale ja kirjutagem neile tunnistusi sellest, mida Jumal on meie heaks teinud. Ja kui meenutame Tema tegusid möödunud rännakupäevil, siis hüüdkem tänust tulvil südamega: «Kuidas ma tasun Jehoovale kõik Tema heateod minu vastu? Ma tõstan üles päästekarika ja hüüan appi Jehoova nime! Ma tasun oma tõotused Jehoovale kogu Tema rahva nähes!» (Ps.116,12-14).

37. Peatükk Esimesed Evangelistid

Mat.10; Mrk.6,7-11; Luk.9,1-6

Apostlid olid Jeesuse perekonna liikmed. Nad olid saatnud Teda rännakul läbi Galilea. Nad olid jaganud Temaga töömuresid ja raskusi. Nad olid kuulanud Tema jutlusi, kõndinud ja vestelnud Jumala Pojaga, ning Tema oli neid iga päev õpetanud töötama inimkonna heaks. Kui Jeesus teenis Tema juurde kogunenud suuri rahvahulki, olid jüngrid agaralt valmis täitma Tema korraldusi ja aitama Teda. Nad aitasid rahvast organiseerida, tõid haigeid Kristuse juurde ja panid tähele vajadusi. Nad otsisid huvitatud kuulajaid, selgitasid neile Pühakirja ning tegutsesid mitmeti, et õhutada nende vaimulikku kasvu. Nad õpetasid seda, mida olid õppinud Jeesuselt ja omandasid iga päev rikkalikke kogemusi. Kuid nad vajasid ka üksi töötamise kogemusi. Neil tuli palju õppida kannatlikkust ja õrnust. Nüüd, mil Kristus oli veel nendega, saatis Ta nad enda esindajatena välja, et pärast kogemused läbi arutada ning nõu anda.

Jeesusega olles olid jüngreid sageli segadusse viinud preestrite ja variseride õpetused. Jeesus oli neile selgitanud Pühakirja tõdesid, mis läksid lahku variseride pärimustest. Ta oli kinnitanud jüngrite usaldust Jumala Sõnasse ja vabastanud neid hirmust rabide ees. (350) Kõige mõjuvam oli Kristuse enda eeskuju. Kui nad olid üksi, meenutasid nad iga Tema pilku, hääletooni ja sõna. Evangeeliumi vaenlaste vastuseisu kohates kordasid nad sageli Tema sõnu ja nähes sõnade mõju, tundsid siirast rõõmu.

Kutsunud kaksteist jüngrit enda juurde, käskis Jeesus neil kahekaupa minna linnadesse ja küladesse. Kedagi ei saadetud üksinda; vend saadeti vennaga ja sõber sõbraga. Nii võisid nad teineteist aidata ja julgustada, nõu pidada ja koos palvetada; ühe tugevad küljed täiendasid teise nõrku. Samamoodi saatis Ta hiljem välja seitsekümmend jüngrit. Kristus soovis, et evangeeliumikuulutajad töötaksid käsikäes. Meie ajal oleks evangeeliumitöö palju edukam, kui seda eeskuju järgitaks rohkem.

Jüngrite sõnum oli sama, mis Ristija Johannese ja Kristuse oma: «Taevariik on lähedal.» Nad ei pidanud laskuma inimestega vaidlusse selle üle, kas Jeesus Naatsaretist oli Messias; nad pidid Tema nimel tegema samu halastustegusid, mida oli teinud Tema. Jeesus ütles neile: «Tehke haigeid terveks, äratage surnuid üles, puhastage pidalitõbiseid, ajage välja kurje vaime. Muidu olete saanud, muidu andke!»

Oma tööperioodi jooksul kasutas Jeesus rohkem aega haigete tervistamiseks kui jutlustamiseks. Imeteod tõendasid Tema poolt öeldut, et Ta ei tulnud hävitama, vaid päästma. Kõikjale, kuhu Kristus läks, olid jõudnud kuuldused Tema halastustegudest. Seal, kus Ta oli viibinud, rõõmustasid tervise üle need, kes olid osa saanud Tema kaastundest. Jüngrite ümber kogunenud rahvahulgad tahtsid kuulda kõigest, mida Issand oli teinud. Paljude jaoks oli Tema hääl olnud elus esimest korda kuuldud hääleks, Tema

nimi seni tummale keelele esimeseks lausutud sõnaks, Tema nägu esimeseks nähtud näoks. Eks olnud ju põhjust armastada Jeesust ja kiita Teda! Läbides aleveid ja linnu, oli Ta nagu eluhoovus.

Kristuse järelkäijad peavad töötama nagu Tema. Me peame toitma näljaseid, riietama kehvi ja lohutama kannatajaid. Me peame aitama meeleheites olijaid ning sisendama lootust lootusetutele. Siis täitub meiegi suhtes tõotus: «Sinu õigus käib su ees. Jehoova auhiilgus järgneb sulle» (Jes.58,8). Kristuse ennastsalgavas teenimises avaldunud armastus on kurjategija meeleparandusele toomiseks palju mõjusam vahend kui mõõk või kohtukoda. (351) Mõõk ja kohus on vajalikud seaduserikkuja ohjeldamiseks, kuid armastav misjonär võib teha rohkem kui need. Laitus sageli kalgistab südant, kuid Kristuse armastuse mõjul see sulab. Misjonär võib leevendada füüsilisi kannatusi, kuid eelkõige saab ta suunata patuse Suure Arsti juurde, kes puhastab hinge patu pidalitõvest. Jumal sooviks, et haiged, õnnetud, kurjast vaimust vaevatud kuuleksid Tema sulaste vahendusel Tema häält ning saaksid rõõmu, mida maailm ei saa anda.

Esimesel misjonireisil pidid jüngrid minema «Iisraeli kadunud lammaste juurde.» Kui jüngrid oleksid hakanud kohe kuulutama evangeeliumi paganatele või samaarlastele, oleksid nad kaotanud võimaluse töötada juutide heaks. Variseride eelarvamused oleksid neid masendanud. Isegi apostlid olid pikaldased mõistma, et evangeelium kuulus kõigile rahvastele. Seni, kui nad seda ise ei mõistnud, polnud nad veel valmis töötama paganate heaks. Jumala plaani kohaselt oleksid evangeeliumi vastu võtnud juudid pidanud saama misjonärideks paganate hulgas. Sellepärast pidid nad kuulma sõnumit esimestena.

Kõikjal Kristuse tööpõllul oli hingi, kes olid hakanud mõistma oma vajadusi ning janunesid tõe järele. Oli saabunud aeg jõuda sõnumiga Tema armastust igatseva südameni. Seda sõnumit pidid jüngrid kandma Kristuse esindajatena. Uskujad pidid harjuma nägema neis Jumalast seatud õpetajaid, kes hoolitsevad nende eest siis, kui Kristus maa pealt lahkub.

Esimesel misjonireisil tuli jüngritel käia ainult seal, kus Jeesus oli juba käinud ja sõpru võitnud. Nende teekonnaettevalmistused pidid olema väga lihtsad. Miski ei pidanud juhtima nende tähelepanu kõrvale suurest ülesandest või äratama vastuseisu ja takistama edaspidist tööd. Neil tuli kanda tavalist kuube, et mitte tekitada võõristust lihtsate talupoegade hulgas. Neil tuli käia majast majja ja mitte korraldada sünagoogides pidulikke teenistusi. Nad ei pidanud kulutama aega asjatute tervituste peale ega uudishimutsema. Kuid igas paigas pidid nad kasutama lahke pererahva külalislahkust; võõrustajad pidid mõistma, et jüngrite isikus võtsid nad vastu Kristuse. Jüngritel tuli uksest sisse astudes lausuda kaunis tervitus: «Rahu olgu sellele kojale!» (Luk.10,5). See koda sai õnnistatud nende palvete, (352) nende kiituslaulude ja perekondliku Pühakirja uurimise kaudu.

Jüngrid pidid olema tõe kuulutajateks, valmistades teed Õpetaja tulekuks. Nende sõnum oli igavese elu sõna; inimeste saatus sõltus selle sõnumi vastuvõtmisest või hülgamisest. Seepärast andis Jeesus jüngritele korralduse: «Ja kes iganes teid vastu ei võta ega kuule teie sõnu, sellest kohast või sellest linnast minge välja ja puistake tolm oma jalgadelt. Tõesti mina ütlen teile, Soodoma ja Gomorramaal on kohtupäeval hõlpsam põli kui niisugusel linnal!»

Edasi kõneldes vaatas Kristuse pilk tulevikku; Ta nägi tööpõldu, mis laius Tema jüngrite ees läbi aegade, kuni Tema teise tulekuni. Ta osutas eesootavatele raskustele, avas võitluse olemuse ja viisi, kirjeldas hädaohte, mis neid ümbritsema pidid ning enesesalgamist, mida neilt oodati. Jeesus soovis, et nad hindaksid väärtusi õigesti, et vaenlane ei saaks neid äkkrünnakuga tabada. Nende võitlus polnud inimestega, vaid «valitsuste ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, taevaaluste kurjade vaimudega» (Ef.6,12). Nad võitlesid üleloomulike jõududega, kuid neile tagati ka üleloomulik abi. Kõik taevased olevused olid nende teenistuses. Võitlust juhtis Püha Vaim — Issanda vägede Ülemjuhataja esindaja. Meie iseloomus võib olla suuri puudusi, meie patud ja vead võivad olla rängad, kuid Jumala arm on kõigi jaoks, kes seda kahetseva meelsusega otsivad. Kõigevägevama abi toetab neid, kes loodavad Jumalale.

(353) «Vaata,» ütles Jeesus, «ma läkitan teid nagu lambaid huntide sekka! Olge siis arukad nagu maod ja vagurad nagu tuvid!» Kristus ei jätnud lausumata ühtki tõesõna, kuid Ta lausus need alati armastuses. Ta oli inimestega käitumises äärmiselt taktitundeline, lahke ja tähelepanelik. Ta ei olnud iialgi ebaviisakas, ei lausunud mõtlematult ühtki karmi sõna ega valmistanud inimlapsele mõttetult valu. Ta ei laitnud inimest nõrkuste pärast. Julgelt mõistis Ta hukka silmakirjalikkuse, uskmatuse ja ebaõigluse, kuid ka teravad noomitused lausus Ta valutava südamega. Ta nuttis armastatud Jeruusalemma pärast, kes keeldus vastu võtmast Teed, Tõde ja Elu. Nad hülgasid oma Päästja, kuid Tema hoolitses nende eest õrnalt ja tundis ängistavat kurbust. Iga hing oli Jeesusele kallis. Kuigi Ta jäi alati jumalikult väärikaks, kummardus Ta oma tähelepanuga Jumala perekonna iga liikmeni. Igas inimeses nägi Ta langenud hinge, kelle päästmiseks Ta oli tulnud.

Kristuse sulased ei tohi järgida oma südame kalduvusi. Nad peavad omama tiheda sideme Jumalaga, et kiusatustes ei tõstaks pead oma mina ning huulilt ei libiseks käredad sõnad. Nende sõnad peavad värskendava kastena kosutama närbuvat inimhinge. Vägi, millega nad peavad võitma kurja, on Kristuse vägi. Kristuse au on nende tugevus. Nad peavad vaatlema Tema armastusväärsust. Siis esitavad nad evangeeliumi jumaliku taktitunde ja lahkusega. Inimene, kes säilitab leebuse ka ärritavas olukorras, tunnistab tõest mõjuvamalt, kui ükskõik, milline veenev väide.

Need, kes seisavad silmitsi tõe vaenlastega, ei seisa silmitsi ainult inimestega, vaid Saatana ja tema väehulkadega. Meenutagu nad Kristuse sõnu: «Vaata, ma läkitan teid kui tallesid huntide sekka» (Luk.10,3). Kui nad jäävad Jumala armastusse, siis säilitavad nad hingerahu isegi solvangutes. Issand varustab nad jumaliku sõjavarustusega. Püha Vaim mõjutab mõistust ja südant nii, et nende hääl ei ühine huntide ulumisega.

(354) Jätkates nõuandeid jüngritele, ütles Jeesus: «Hoiduge inimestest.» Jüngrid ei pidanud pimesi usaldama neid, kes ei tundnud Jumalat; nad ei pidanud avaldama neile oma plaane, sest see oleks andnud Saatana käsilastele eelise. Inimeste kaalutlused on sageli vastuolus Jumala plaanidega. Need, kes ehitavad Jumala templit, peavad ehitama jumaliku eeskuju kohaselt. Kui Jumala sulased toetuvad selliste inimeste nõuannetele, keda ei juhi Püha Vaim, saab Jumal ja evangeelium teotatud. Maailma tarkus on Jumala silmis rumalus. Need, kes sellele toetuvad, eksivad kindlasti.

«Nad annavad teid kohtute kätte, ... teid viiakse minu pärast ka maavalitsejate ja kuningate ette, neile ja paganaile tunnistuseks.» Tagakiusamine aitab kaasa valguse levikule. Kristuse sulaseid viiakse maailma suurmeeste ette, kes ei saaks muud moodi kunagi kuulda evangeeliumi. Nad on näinud tõde kõverpeeglist. Nad on kuulnud valesüüdistusi Kristuse jüngrite usu kohta. Sageli on ainsaks võimaluseks, kuidas sellised juhtivatel kohtadel olevad inimesed kuulevad tõde, nende tunnistus, kes on kohtu ees usu pärast. Ülekuulamisel nõutakse neilt vastamist ja nende kohtumõistjad on kohustatud kuulama. Jumal annab oma sulastele armu ja tarkust. «Teile antakse,» ütles Jeesus, «sel tunnil see, mida teil tuleb rääkida. Sest teie ei ole need, kes kõnelevad, vaid see on teie Isa Vaim, kes kõneleb teie sees.» Kui Jumala Vaim valgustab Jumala sulaste meeli, kuulutatakse tõde jumalikus väes ja väärikuses. Need, kes hülgavad tõe, süüdistavad jüngreid. Kuid kannatuste, isegi surmaotsuse korral tuleb Jumala lastel säilitada taevase Eeskuju sarnane alandlikkus. Nii ilmneb Saatana käsilaste ja Kristuse esindajate erinevus. Kristus saab ülendatud valitsejate ja rahva ees.

Jüngrid ei saanud märtrite julgust ja meelekindlust enne, kui seda vajati; siis täitus Kristuse tõotus. Kui Peetrus ja Johannes andsid Suurkohtu ees tunnistust, panid inimesed «seda imeks ja tundsid nad ära, et nad olid need, kes olid olnud Jeesusega» (Apt.4,13). Stefanose kohta kirjutatakse: «Kui kõik Suurkohtus istujad temale otsa vaatasid, nägid nad tema palge olevat nagu ingli palge. Inimesed ei suutnud vastu seista tarkusele ja Vaimule, kelle läbi tema rääkis» (Apt.6,15.10). Paulus kirjutab oma kogemusest: «Kui ma esimest korda kohtus kostsin enese eest, ei olnud ükski mulle (355) toeks, vaid kõik jätsid mind maha. ... Aga Issand seisis minu eest ja kinnitas mind, et sõna kuulutamine minu läbi teostuks täiel määral ja kõik paganad kuuleksid seda; ja ma pääsesin lõukoera suust» (2.Tim.4,16.17).

Kristuse sulased ei pidanud valmistama ette kõnet, mida esitada juhul, kui nad viiakse kohtu ette. Nende ettevalmistus oli igapäevane Jumala Sõna kallite õpetuste uurimine ning usu kinnitamine palve kaudu. Läbikatsumise ajal meenutas Püha Vaim neile just neid tõdesid, mida nad vajasid.

Igapäevane tõsine soov õppida tundma Jumalat ja Temast läkitatud Jeesust Kristust annab inimesele jõudu ja teovõimet. Pühakirja hoolsa uurimisega omandatud teadmised meenuvad õigel ajal. Kuid see, kes on jätnud hooletusse Kristuse sõnadesse süvenemise ega ole kunagi kogenud Tema armu rikkust raskustes, ei saa loota sellele, et Püha Vaim Kristuse sõnu meelde tuletaks. Jumalat tuleb teenida iga päev jagamatu südamega ja siis usaldada Teda.

Vaen evangeeliumi vastu võib muutuda nii kibedaks, et ka kõige õrnemad maised sidemed purunevad. Kristuse jüngreid reedavad nende enda pereliikmed. «Ja teid vihatakse kõikide poolt minu nime pärast! Aga, kes otsani jääb püsima, see pääseb» (Mrk.13,13). Kuid Jeesus palus, et jüngrid ei paneks end asjatult kiusatusele välja. Ta vahetas ise mitmel korral tööpõldu, et pääseda nende käest, kes püüdsid Talt elu võtta. Kui naatsaretlased Ta hülgasid ja Teda tappa püüdsid, läks Ta Kapernauma; sealsed inimesed rõõmustasid Tema õpetuste üle, «sest Ta sõnal oli meelevald» (Luk.4,32). Tema sulased ei pidanud muutuma tagakiusamiste pärast araks, vaid otsima paika, kus jätkata tööd.

Ori ei ole suurem, kui tema isand. Taeva Vürsti nimetati Peeltsebuliks; Tema jüngreid koheldakse samuti. Kuid ka hädaohu korral peavad Kristuse järelkäijad tunnistama oma põhimõtteid. Varjamine alavääristab tõde. Nad ei või oodata tegevusetult ohutumaid aegu. Nad on pandud vahimeesteks hoiatama inimesi ohu eest. Kristuselt saadud tõde tuleb vabalt ja avalikult kuulutada kõigile. Jeesus ütles: «Mis ma teile ütlen pimedas, seda rääkige valges; ja mida te kuulete kõrva sisse räägitavat, seda kuulutage katuselt.»

(356) Jeesus ei ostnud kunagi rahu kompromissi hinnaga. Tema süda oli tulvil armastust kogu inimsoo vastu, kuid Ta ei soostunud iial pattudega. Ta oli inimesele liiga hea sõber, et vaikida, kui inimene valis tee, mis oli hukutav. Tema oli ostnud inimese oma vere hinnaga. Ta õhutas inimest taotlema usaldusväärsust, kõrgemaid ja igavesi eesmärke. Kristuse sulastele on antud samasugune ülesanne ning nad peavad olema valvel, et nad ei loobu lahkhelide vältimise nimel tõest. Nad peavad taotlema «seda, mis läheb tarvis rahuks» (Rom.14.19), kuid tõelist rahu ei saavutata iialgi kompromissidega põhimõtetes. Ükski inimene ei saa olla ustav põhimõtetele ilma vastuseisu äratamata. Tõeline vaimulikkus ärritab neid, kes on sõnakuulmatud. Jeesus palus jüngreid: «Ärge kartke neid, kes ihu tapavad, aga hinge ei või tappa.» Neil, kes on ustavad Jumalale, ei tule karta inimeste võimukust ega Saatana viha. Nende igavese elu lootus on Kristuses.

Neil tuleb karta ainult seda, et nad ei loobuks tõest ega petaks usaldust, mis Jumalal on nende suhtes.

Saatan püüab täita inimsüdameid kahtlusega. Ta mõjutab neid uskuma, et Jumal on karm kohtumõistja. Ta ahvatleb neid patustama ja sosistab siis, et nad on liiga halvad, et ligineda taevasele Isale. Issand mõistab seda. Jeesus veenab järelkäijaid, et Jumal tunneb oma lastele kaasa nende vigades ja nõrkustes. Iga ohe, iga valutukse, iga mure, mis läbistab inimlast, paneb võpatama Isa südame.

Piibel kõneleb meile kõrges ja pühas paigas elavast Jumalast, kes pole tegevusetu, vaikiv ja üksildusse tõmbunud. Teda ümbritsevad kümme tuhat korda kümme tuhat ja tuhat korda tuhat püha olevust, kes on valmis täitma Tema tahet. Meile nähtamatuks jäävate abiliste kaudu on Ta aktiivses läbikäimises oma riigi iga osaga. Ometi hõivab Tema ja kogu taeva huvi see maailmakilluke ja need inimlapsed, kelle päästmiseks Ta andis oma ainsa Poja. Jumal kummardub sügavale, et kuulda rõhutute ohkeid. Igale siirale palvele vastab Ta: «Siin ma olen.» Ta toetab kurvastatuid ja rõhutuid. Igas meie kiusatuses ja läbikatsumises on Tema ingel lähedal, et aidata.

Isegi varblane ei lange maha ilma Isa teadmata. Viha Jumala vastu paneb Saatana vihkama igat Kristuse hoolealust. Ta püüab rikkuda Jumala kätetööd. Saatan naudib (357) isegi loomade hävitamist. Kuid Jumal ei unusta ka varblasi. «Ärge siis kartke, teie olete kallihinnalisemad kui palju varblasi.»

Jeesus jätkab: Kui te mind tunnistate inimeste ees, siis tunnistan ka mina teid Jumala ja pühade inglite ees. Te peate olema minu tunnistajad maa peal — kanalid, mille kaudu minu arm saab voolata maailma. Mina olen teie esindaja taevas. Isa ei vaata teie puudulikule iseloomule, vaid Ta näeb teid kaetuna minu täiuslikkusega. Mina olen Vahemees, kelle kaudu taevased õnnistused jõuavad teieni. Ja igaüht, kes tunnistab mind ohvrimeelselt, tunnistab Jumal kord lunastatute au ja rõõmu osaliseks.

Inimese südames, kes tunnistab Kristust, peab elama Kristus. Ta ei saa teistele jagada seda, mida ta ise pole saanud. Jüngrid võisid ladusalt kõnelda õpetuslikest küsimustest, võisid korrata Kristuse sõnu, kuid ilma Kristusele omase tasaduse ja armastuseta ei olnud see tunnistus Temast. Kristuse meelsusega vastuolus olev meelsus eitab Teda, kuigi suusõnaline tunnistus võib väita teisiti. Inimesed eitavad Kristust siis, kui nad kõnelevad halba, räägivad tühja juttu ning lausuvad valelikke või ebasõbralikke sõnu. Nad eitavad Teda elukohustustest kõrvale hoidmisega, patustele lõbustustele andumisega, maailmaliku eluviisiga, ebaviisaka käitumisega, oma käsitluste juurde jäämisega, enda õigustamisega, tões kahtlemisega, asjatu muretsemisega ja pimeduse eelistamisega valgusele. Kõigil puhkudel näitavad nad, et Kristus ei ela nende südames. Ja «kes iganes mind ära salgab inimeste ees,» ütleb Ta, «teda salgan minagi oma Isa ees, kes on taevas.»

Kristus soovis, et jüngrid ei loodaks, et maailma vaen evangeeliumi suhtes nõrgeneb või pärast mõningast vastuseisu lakkab. Ta ütles: «Ma ei ole tulnud tooma rahu, vaid mõõka.» Seda võitlust ei kutsu esile evangeeliumi mõju, vaid sellele mõjule vastuseismine. Kõigist tagakiusamistest raskeim on erimeelsus kodus, armsaimate maiste sõprade võõrdumine. Ometi ütles Jeesus: «Kes isa või ema enam armastab kui mind, see ei ole mind väärt ja kes poega või tütart enam armastab kui mind, see ei ole mind väärt, ja kes ei võta oma risti enese peale ega järgi mind, ei ole mind väärt.»

Kristuse sulaste ülesanne pälvib suurt au ja püha usaldust. «Kes teid vastu võtab,» ütles Ta, «võtab mind vastu ja kes mind vastu (358) võtab, võtab vastu selle, kes mind on läkitanud.» Ükski Tema nimel tehtud lahke tegu ei jää märkamata ega tasumata. Sellise õrna tähelepanu väärilisеks peab Jumal oma perekonna kõige nõrgemaid ja silmapaistmatumaid liikmeid: «Kes iganes joodab üht neist vähemaist» — neist, kes usu ja Kristuse tundmise poolest on nagu lapsed — «karikatäie külma veega ta jüngri nime tõttu, tõesti ma ütlen teile, see ei jää ilma oma palgast.»

Nende sõnadega Kristus lõpetas. Tema nimel läksid kaksteist valitut välja nii, nagu tuli siia maailma Tema, et kuulutada «evangeeliumi vaestele... vabakssaamist seotuile, nägemist pimedaile, laskma rõhutuid vabadusse, kuulutama Issanda meelepärast aastat» (Luk.4,18.19).

38. Peatükk Puhake Pisut

Mat.14,1.2.12.13; Mrk.6,30-32; Luk.9,7-10

Misjonireisilt tagasipöördunud jüngrid jutustasid Jeesusele kõigest, mida nad olid teinud ja õpetanud. Siis ütles Ta neile: «Tulge teie kõrvale üksikusse paika ja puhake pisut; sest tulijaid ja minejaid oli palju ja nad ei saanud mahti süüagi.»

Jüngrite lähedane suhe Jeesusega andis neile julgust kõnelda Talle õnnestumistest ja ebaõnnestumistest, rõõmust töö tulemuste üle ja kurbusest ebaedu korral, oma vigadest ja nõrkustest. Kui Kristus kuulas nende avameelset juttu, mõistis Ta, et nad vajasid veel palju nõuandeid. Ta nägi ka, et nad olid tööst väsinud ning vajasid puhkust.

Kuid raske oli olla omaette, «sest tulijaid ja minejaid oli palju ja nad ei saanud mahti süüagi.» Rahvas tungles Kristuse ümber, soovides saada tervist ja kuulda Tema sõnu. Paljud igatsesid olla Tema läheduses, sest Temast näis õhkuvat õnnistust. Paljud neist, kes koondusid Kristuse ümber tervise pärast, võtsid Ta vastu Päästjana. Mitmed, kes tol korral kartsid Teda variseride pärast tunnistada, pöördusid ümber (360) Püha Vaimu väljavalamise ajal ning tunnistasid Ta vihaste preestrite ja käsutundjate kuuldes Jumala Pojaks.

Kuid nüüd igatses Kristus vaikust, et jääda isekeskis jüngritega, sest Tal oli neile palju öelda. Nad olid tundnud iseseisva töö koormat ja põrkunud kokku mitmesuguse vastuseisuga. Seni oli neil Kristus kõrval olnud, nüüd olid nad mõnda aega üksi tööd teinud ja vahetevahel väga mures olnud, teadmata, kuidas toimida. Töö oli neid palju julgustanud, sest Kristus ei saatnud neid välja ilma Püha Vaimuta. Usu kaudu Temasse olid nad teinud mitmeid imetegusid, kuid nüüd vajasid nad Eluleiba. Oli aeg tõmbuda kõrvalisse paika, et vestelda Jeesusega ja saada juhiseid tulevaseks tööks.

Jeesus ütles neile: «Tulge teie kõrvale üksikusse paika ja puhake pisut.» Kristus tunneb hellust kõigi vastu, kes on Tema teenistuses. Ta soovis jüngritele näidata, et Jumal ei nõua ohvrit, vaid halastust. Nad olid andunud kogu hingest tööle inimeste heaks ning see kulutas neid füüsiliselt ja vaimselt. Neil oli vajadus puhata.

Kui jüngrid nägid oma töö edu, oli oht, et nad hakkavad usaldama ennast ja muutuvad uhkeks, langedes nii Saatana saagiks. Neid ootas suur töö ja ennekõike tuli neil õppida, et nende jõud ei seisnenud neis endis, vaid Jumalas. Nii nagu pidi kord Mooses Siinai kõrbes, Taavet Juuda mägismaal ja Eelija Kriti jõe ääres eemalduma aktiivsest tegevusest ja kuulama Kristust, loodust ja oma südame häält, nii pidid seda tegema ka jüngrid.

Sel ajal, kui jüngrid olid misjonireisil, oli Jeesus teistes linnades ja külades kuulutanud taevariigi evangeeliumi. Umbes sel ajal sai Ta teada Ristija Johannese

surmast. Eelkäija surm tõi Jeesusele elavalt silme ette Tema tulevase käekäigu. Varjudering Tema ümber tõmbus koomale. Preestrid ja rabid otsisid varmalt põhjust Teda surma mõista. Salakuulajad käisid Ta kannul ja vandenõuvõrk tihenes. Kuuldused apostlite kuulutustööst Galileas jõudsid Heroodese kõrvu, pöörates tema tähelepanu Jeesusele ja Ta tööle. «See on Ristija Johannes,» ütles Heroodes, «tema on surnuist üles tõusnud.» Ta soovis Jeesust näha. Heroodes elas pidevas troonikukutamise hirmus. Rahva seas puhkes (361) aeg-ajalt rahulolematusi ja vastuhakku. Oli ilmne, et Kristuse avalik tegevus Galileas ei saanud kesta kaua. Tema kannatuste aeg ligines ning Ta igatses olla veidi aega eemal käratsevast rahvahulgast.

Johannese leinavad jüngrid olid matnud maha Johannese vigastatud keha. Siis tulid ja teatasid nad sellest Jeesusele. Johannese jüngrid olid olnud kadedad Kristuse peale. Nad olid koos variseridega Jeesust süüdistanud, et Ta meelitab rahvast enda järel ja sööb tölneritega. Nad olid kahelnud Tema jumalikus ülesandes, sest Ta ei vabastanud Ristija Johannest vangist. Kuid nüüd, kui nende õpetaja oli surnud ja nad igatsesid leinas lohutust ning juhiseid edaspidiseks tööks, tulid nad Jeesuse juurde. Ka nemad vajasid vaikset hetke, et Jeesusega vestelda.

Betsaida lähedal, järve põhjakaldal, oli üksildane nõmm, mida kattis kevadiselt värske rohelus. See oli sobiv paik puhkuseks. Jeesus ja jüngrid sõudsid üle järve; nad jätsid seljataha kaubateed ja linna melu. Loodus pakkus juba iseenesest puhkust. Siin võisid nad kuulata Kristuse sõnu ilma kirjatundjate vihaste vahelehõigeteta ja vastuväideteta. Siin oli neil võimalus lühikest aega olla suurepärases osaduses Issandaga.

Puhkus, mida Kristus ja tema jüngrid endale lubasid, ei olnud kasutu jõudeaeg. Nad vestlesid Jumala tööst ja võimalustest muuta see veel tõhusamaks. Jeesus andis neile nõu, kuidas vältida vigu ja selgitas taevaste tõdede suurepäraseid sügavusi. Jumalik vägi elustas ja täitis nad lootusega.

Kuigi Jeesus võis teha imesid ning oli andnud sama võimu ka jüngritele, käskis Ta oma jüngritel nüüd rahulikus paigas puhata. Olles öelnud: «Lõikust on palju ja vähe töötegijaid,» ei rõhutanud Ta jüngritele lakkamatu töö vältimatust, vaid lausus: «Paluge siis lõikuse Issandat, et Ta läkitaks töötegijaid välja oma lõikusele» (Mat.9.38). Jumal on (362) määranud igale inimesele töö vastavalt tema võimetele (Ef.4,11-13). Ta ei taha panna vastutusekoormat vähestele, samal ajal kui teised on muretud inimeste saatuse suhtes.

Kristuse kaastundlikud sõnad kõlavad ka Tema tänapäeva kaastöölistele: «Tulge teie kõrvale... ja puhake pisut!» Ta ütleb neile, kes on kurnatud ja väsinud. Ei ole mõistlik olla pidevalt töökoorma ja pinge all — isegi mitte siis, kui on kõne all inimeste vaimulikud vajadused — sest sel juhul jääb isiklik jumalakartus tahaplaanile ja inimene kurnab end igati välja. Kristuse jüngritelt nõutakse enesesalgamist ja ohvreid, kuid nad peavad hoolt

kandma ka selle eest, et nad liigses innukuses ei anna Saatanale võimalust kasutada ülepingest tekkinud inimlikku nõrkust. Nii kannatab Jumala töö.

Rabide meelest tähendas religioon pidevat vilgast tegevust. Täites väliseid kombeid, püüdsid nad demonstreerida ülimat jumalakartust. Nad eemaldusid Jumalast ja sulgusid ennastusaldavusse. Alati, kui tööhulk kasvab ja inimesed saavutavad tööd tehes edu, tekib oht hakata lootma inimlikele plaanidele ja meetoditele. Kaldume vähem palvetama ja vähem usku rakendama. Jüngrite sarnaselt on meilgi oht unustada sõltuvus Jumalast ning asetada rõhk oma toimekuse arvele. Me peame pidevalt vaatama Jeesusele, et mitte unustada, et Tema vägi teeb tööd. Samal ajal, kui me töötame innukalt kadunute päästmiseks, tuleb meil võtta aega mõtiskluseks, palveks ja Jumala Sõna uurimiseks. Ainult rohke palvega teostatud ja Kristuse teenete kaudu pühitsetud töö osutub lõpuks edukaks.

Mitte kellegi elu ei olnud nii tegevusrohke ja vastutusrikas kui oli Jeesuse elu. Ometi võttis Ta sageli aega palveks! Tema lävimine Isaga oli pidev. Ikka ja jälle leiame Tema maise elu kirjeldusest sõnad: «Ja vara hommikul enne valget tõusis Ta üles ning väljus ja läks ära tühja paika ja palvetas seal.» «Palju rahvast tuli Teda kuulama ja Temalt tervist saama tõbedest. Aga Tema läks kõrvale tühjadesse paikadesse ja palvetas seal.» «Neil päevil sündis ka, et Ta läks välja mäele palvetama ja viibis kogu öö Jumala palumises» (Mrk.1,35; Luk.5,15.16; 6,12).

Pühendanud kogu päeva teiste heaks, tundis Kristus (363) vajadust eemalduda rahvasaginast. Ta tõmbus tagasi elu lakkamatust askeldusest ja tegelemisest abivajajatega ning otsis vaikust, et olla segamatus ühenduses Isaga. Olles inimene nagu meie, oli Ta täiesti sõltuv Jumalast. Varjatud palvepaigas ammutas Ta jumalikku jõudu, et kohata katsumusi ja kohustusi. Patuses maailmas talus Jeesus hingelisi heitlusi ja piinu. Ühendus Jumalaga vabastas Ta muredest, mis Teda rõhusid; siit leidis Ta lohutust ja rõõmu.

Kristuse kaudu jõudis inimkonna hädahüüd halastava Isani. Inimesena viibis Ta põlvedel Jumala trooni ees, kuni Tema inimlikkust kinnitas taevane jõud, mis ühendas inimlikkuse jumalikkusega. Jumalalt saadu andis Ta edasi maailmale. Tema kogemus peab korduma meie elus.

«Tulge teie kõrvale,» kutsub Jeesus meid. Kui järgiksime Tema kutset, oleksime võimekamad ja kasulikumad. Jüngrid igatsesid Jeesuse järele ja rääkisid Talle kõigest ning Tema julgustas ja juhendas neid. Kui me võtame aega minna Jeesuse juurde ja rääkida Talle oma vajadustest, siis me ei pettu. Tema seisab meie kõrval ja aitab meid. Me vajame suuremat lihtsust, suuremat usku ja usaldust Päästjasse. Tema, kelle nimi on «Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst,» Tema, kelle «õlgadel on valitsus,» on «Imeline Nõuandja.» Palugem tarkust Temalt, «kes kõigile annab suisa ega tee etteheiteid» (Jes.9,5; Jak.1,5).

Kõigis Jumala õpilastes peab ilmnema eluviis, mis erineb maailmast, selle kommetest ja harjumustest. Igaüks peab isikliku kogemuse kaudu tundma Jumala tahet. Me peame kuulatama Tema häält. Kui kõik muud hääled on vaikinud ja me ootame vaikselt Tema ees, muudab hinge vaikimine Jumala hääle selgemalt kuuldavaks. Ta palub meid: «Vaikige ja teadke, et mina olen Jumal!» (Ps.46,11). Ainult selline on õige puhkus. See on mõjuv ettevalmistus kõigile, kes teevad Jumala tööd. Keset kiirustavat rahvamurdu, elu askeldavat pinget ja melu ümbritseb inimest, kes selliselt jõudu taastab, helgus ja rahu. Selline elu on meeldivaks lõhnaks. Selles ilmneb jumalik vägi, mis puudutab inimsüdameid.

39. Peatükk «Andke Teie Neile Süüa»

Mat.14,13-21; Mrk.6,32-44; Luk.9,10-17; Joh.6,1-13

Jeesus oli eemaldunud jüngritega üksikusse paika, kuid see harv puhkehetk lõppes pea. Jüngrid mõtlesid, et nad olid leidnud koha, kus neid keegi ei häiri, ent niipea, kui rahvas märkas jumaliku Õpetaja puudumist, päriti üksteiselt: «Kus Ta on?» Mõned olid märganud, millises suunas Kristus oli jüngritega läinud. Paljud suundusid sinnapoole maad mööda, teised sõudsid paadiga üle järve. Paasapühad olid tulemas ning palverändureid kogunes Jeruusalemma lähedalt ja kaugelt. Nad tahtsid Jeesust näha. Enne kui Kristus randus, oli rahvahulk juba kogunemas, kuid Tema randumine jäi märkamatuks ja Ta veetis veidi aega eemal koos jüngritega.

Mäeveerult nägi Jeesus sagivat rahvahulka ning Tal hakkas neist kahju. Kuigi puhkeaeg jäi väga lühikeseks, ei muutunud Jeesus kannatamatuks. Ta mõistis, et kogunenutele tuli osutada tähelepanu. Tal hakkas «neist hale meel, et nad olid nagu lambad, kellel pole karjast.» Lahkunud puhkepaigast, leidis Ta sobiva koha, kus nendega kohtuda. Inimesed ei leidnud abi (365) preestritelt ja ülematelt; Kristuse õpetused aga kosutasid hinge.

Jumala Poja lihtsad ja arusaadavad sõnad olid palsamiks hingele. Jeesuse jumaliku käe tervendav puudutus andis surijaile elu ja haigetele tervise. Sel päeval tundus neile, nagu oleks taevas laskunud maa peale ning nad unustasid täielikult, millal nad olid viimati söönud.

Lõpuks saabus õhtu. Päike vajus läände, kuid rahvas ei lahkunud. Jeesus oli töötanud kogu päeva söömata ja puhkuseta. Ta oli väsimusest ja näljast kahvatu, ning jüngrid palusid Tal lõpetada töö. Kuid Ta ei saanud jätta sinnapaika inimesi, kes tunglesid Tema ümber.

Lõpuks tulid jüngrid Jeesuse juurde nõudmisega, et inimesed tuleb ära saata nende endi pärast. Paljud olid tulnud kaugelt ja polnud hommikust saadik midagi söönud. Ümbruskonna linnadest ja küladest võisid nad toitu osta. Kuid Jeesus ütles: «Andke teie neile süüa.» Pöördudes Filippuse poole, küsis Ta: «Kust me ostame leiba, et need saaksid süüa?» Nii küsides tahtis Jeesus proovida jüngrite usku. Filippus vaatas peademerd ja mõtles sellest, kui võimatu oli hankida toitu nii suurele hulgale. Ta ütles, et ka kahesaja teenari eest ei jõuaks kõigile leiba osta. Jeesus tahtis teada, kui paljudel oli süüa kaasas. «Siin on üks poisike,» ütles Andreas, «kellel on viis odraleiba ja kaks kalakest; aga mis saab sellest nii paljudele?» Jeesus palus leivad ja kalad enda kätte. Siis käskis Ta jüngreil korraldada rahvas istuma viiekümne ja saja kaupa rühmadesse, et jüngritel oleks ülevaade ja rahvas näeks, mida Ta teeb. Seejärel võttis Jeesus toidu, vaatas üles taeva poole, palus

õnnistuspalve ning andis leivapalad jüngrite kätte, jüngrid omakorda rahvale. «Ja kõik sõid ja nende kõhud said täis. Ja korjati kokku kaksteist korvitäit palukesist ja kalust.»

Tema, kes õpetas rahvale, kuidas omada rahu ja õnne, hoolitses nii nende ajalike kui vaimulike vajaduste eest. Rahvas oli väsinud ja kurnatud. Kuulajaskonna hulgas oli emasid sülelastega, suuremad lapsed seisid kõrval. Paljud inimesed olid seisnud tundide kaupa. Nad olid kuulanud (366) Kristuse sõnu nii ennastunustavalt, et polnud püüdnud isegi istuda; liiati oli istudes oht saada jalge alla tallatud. Jeesus käskis neil maha istuda, et nad saaksid puhata. Selles paigas oli mõnus rohunõlv.

Kristus ei teinud ühtki imetegu ilma tõsise vajaduseta; iga imetegu pidi juhtima inimesi Eluandjani. Toit, mida jüngrite käed rahvale ulatasid, sisaldas suure õppetunni. Galilea järve kalameeste igapäevaseks toiduks olid kalad ja odraleib. Jeesus oleks võinud katta rahvale rikkaliku laua, kuid ainult söögiisu rahuldamiseks valmistatud toit poleks sisaldanud väärtuslikku õpetust. Kristus näitab selle sündmusega, et inimesed olid kasutanud vääriti Jumala poolt toiduks antut. Kokkutulnutele maitses see lihtne toit hõrgumalt kui ükski pidusöök.

Kui tänapäeva inimeste elutavad oleksid lihtsad ja kooskõlas loodusseadustega, jätkuks inimkonna vajadusteks küllalt toitu. Inimeste tahtmiste tase oleks madalam ja rohkem jääks võimalusi tegutseda koostöös Jumalaga. Enesehellitamine ja ebaloomuliku söögiisu rahuldamine on toonud maailma palju pattu ja viletsust; ühtedele liialduse ja teistele puuduse.

Jeesus ei püüdnud võita inimesi nende küllusesoovi rahuldamisega. Suurele, pikast ja väsitavast päevast kurnatud rahvahulgale kõneles lihtne toit nii Jumala väest kui Tema hellast hoolitsusest nende igapäevaelu vajaduste eest. Kristus ei tõotanud oma järelkäijatele maailma toredust; nende toit võis olla lihtne, isegi kasin; nende eluringi võis piirata vaesus; kuid Kristus tõotas, et Tema Sõna rahuldab nende vajadused ja pakub maisetest hüvedest palju paremat — Tema alalise läheduse lohutust.

Viie tuhande mehe toitmisega kergitas Jeesus katte ja näitas väge, mis toimib alati meie heaks. Kasvatades viljasaaki, teeb Jumal iga päev imet. Looduse vahendusel toimub sama ime, mis rahvahulga toitmisel. Inimesed valmistavad ette mullapinna ja külvavad seemne, kuid Jumalalt tulev elu paneb seemne idanema. Vihm, õhk ja päikesepaiste, mida Jumal annab, paneb kasvama «esmalt orast, pärast päid, siis täit nisu pea sees» (Mrk.4,28). Jumal toidab iga päev miljoneid inimesi maailma erinevates paikades. Inimene peab töötama koos Jumalaga, kandma hoolt vilja eest ja valmistama leiba, kuid ta ei tohi kaotada silmist jumalikku väge. (368) Tema väge ei saa kanda loodusseaduste või inimtegevuse arvele. Au kuulub Jumalale. Ometi kaldutakse austama inimest ja Jumala rikkalikud annid kulutatakse isekateks huvideks. Nii muutub õnnistus needuseks. Jumal püüab olukorda muuta. Ta soovib, et meie loiud meeled ärkaksid nägema Tema

heldet armu ja võimsust. Ta soovib, et me tunneksime Teda kõikide õnnistusttoovate andide andjana. Seda silmas pidades tegi Kristus sellegi imeteo.

Kui rahvas oli söönud, jäi üle palju toitu. Kuid Tema, kes käsutab ammendamatuid varusid, ütles: «Koguge ülejäänud palukesed kokku, et midagi ei läheks raisku.» Need sõnad lähendasid rohkemat kui leivatükkide kogumist korvidesse. Midagi ei tohi lasta raisku minna. Me ei tohi lasta käest igapäevase elu võimalusi. Me ei tohi alahinnata midagi, millega olla kasuks kaasinimestele. Kõik, mis võib leevendada nälgijate puudust, tuleb kokku koguda. Sama hoolikas tuleb olla vaimulikes asjades. Kui ülejäänud palad olid kogutud, mõtles rahvas oma kodustele. Nad tahtsid nendega jagada leiba, mida Kristus oli õnnistanud. Korvide sisu jagati inimestele, kes soovisid võtta kaasa toidupalu teistele ja nii kanti need laiali. Need, kes on saanud osa taevasest leivast, peavad jagama seda ka teistele, et rahuldada nendegi hingenälga. Neil tuleb jutustada kõike, mida Jumala imelised teod on neile õpetanud. Midagi ei tohi kaduma minna. Ükski inimese igavest päästet puudutav sõna ei tohi variseda kasutult maha.

Imetegu rahvahulga toitmisel õpetab usaldama Jumalat. Kristus toitis rohkem kui viit tuhandet inimest, kuigi Tal polnud käepärast näiliselt mingeid varusid. Ta oli tühjas paigas viie tuhande mehega, lisaks naised ja lapsed. Tema polnud kutsunud seda suurt rahvahulka kokku; nad olid tulnud ilma kutse ja käsuta, kuid Ta teadis, et pärast nii pikka kuulamist hakkasid nad tundma nälga ja väsimust nagu Ta isegi. Nad olid kodust kaugel ja öö oli tulekul. Paljudel neist polnud kaasas rahagi, mille eest toitu osta. Tema, kes oli nende pärast kõrbes nelikümmend päeva paastunud, ei tahtnud, et nad pöörduksid koduteele näljastena. Jumala ettenägevus oli juhtinud Jeesuse sellesse paika ja Jeesus usaldas, et Taevane Isa annab Talle võimaluse rahvast aidata.

(369) Kui jõuame elu kitsaskohtadesse, tuleb meil usaldada Jumalat. Meil tuleb kõiges rakendada tarkust ja mõistlikku meelt, et me mõtlematult ei satuks raskustesse. Meil ei tule tormata, pööramata tähelepanu Jumala poolt pakutud abivahenditele või kasutada vääralt Temalt saadud võimeid. Kristuse töölised peavad kõhklematult järgima Tema juhtnööre. Töö on Jumala töö, ja tahtes olla teistele õnnistuseks, tuleb meil järgida Tema plaane. Enese mina ei tohi olla keskmes, see ärgu saagu mingit au. Kui koostame plaane oma arusaamade kohaselt, jätab Issand meid meie vigadesse. Ent kui me Tema juhiseid järgides jõuame kitsaskohtadesse, siis Ta päästab meid. Me ei tohi julgusetuina jätta tööd pooleli, meil tuleb otsida abi Temalt, kelle käsutuses on ammendamatud varud. Meil tuleb usaldavalt toetuda Jumalale. Tema aitab igat hinge, kes on raskustes selle tõttu, et ta püüab käia Issanda teel.

Kristus on andnud prohveti kaudu nõu: «Murra oma leiba näljasele ja toida alandatud hinge,» «kui sa näed alastiolijat, riieta teda ning vii oma kotta viletsad kodutud» (Jes.58,7-10). Ta on meile öelnud: «Minge kõike maailma ja kuulutage

evangeeliumi kõigele loodule» (Mrk.16,15). Kuid sageli vaibub julgus ja lõpeb usk, kui näeme, kui suur on vajadus ja kui vähesed on vahendid meie käsutuses. Me hüüame nagu Andreas viit odraleiba ja kaht kala vaadates: «Mis saab sellest nii paljudele?» Sageli kõhkleme andmast kõike, mis meil on ning kardame end kulutada teiste heaks. Kuid Jeesus ütles: «Andke teie neile süüa.» Tema käsk on ühtaegu tõotus; selle taga on sama vägi, mis toitis rahvahulka järve ääres.

Kristuse tegu näljase rahvahulga toitmisel annab sügava vaimuliku õpetuse kõigile Tema töölistele. Kristus võttis vastu Isa käest ja andis edasi jüngritele, jüngrid andsid rahvale ja inimesed üksteisele. Nii saavad kõik, kes on ühenduses Kristusega, Temalt eluleiba, taevast toitu ja jagavad seda teistele.

Usaldades täielikult Jumalat, võttis Jeesus leivad ja kuigi sellest kogusest ei piisanud isegi jüngrite jaoks, andis Ta leivad nende kätte väljajagamiseks. Tema kätes toit paljunes; jüngrite käed, mis sirutusid Kristuse, Eluleiva poole, (370) polnud kunagi tühjad. Väikesest hulgast jätkus kõigile. Kui rahva vajadus oli rahuldatud, koguti kokku ülejäänu ning Kristus sõi jüngritega taevast antud kallist toitu.

Jüngrid olid vahendajateks Kristuse ja rahva vahel. See peaks tõsiselt julgustama Tema jüngreid tänapäeval. Kristus on keskpunkt, kogu jõu Allikas. Tema jüngrid saavad kõik vajamineva Temalt. Ka kõige võimekamad, kõige pühendunumad töölised võivad edasi anda ainult seda, mida nad on vastu võtnud. Iseenesest ei suuda nad rahuldada ühegi inimhinge vajadusi. Me võime edasi anda ainult seda, mida me saame Kristuselt; ja me võime saada ainult siis, kui jagame teistele. Kui me pidevalt anname, siis saame ka pidevalt; mida enam me jagame, seda enam saame. Nii usume, loodame ja saame pidevalt.

Kristuse riigi ülesehitamise töö läheb edasi, kuigi see näib minevat aeglaselt ja ebasoodsad olukorrad näivad kõnelevat vastupidist. Kuid töö on Jumala töö, ja Tema annab vahendid, saadab abilised, tõsised andunud jüngrid, kelle käed täidetakse toiduga nälgiva rahva jaoks. Jumal ei unusta neid, kes armastuses töötavad elusõna jagamisel hukkuvaile hingedele.

Jumala tööd tehes on aga oht hakata liialt lootma sellele, mis inimene oma talentide ja võimetega saavutab. Nii kaotame silmist Meistri. Sageli ei tunne Kristuse tööline isiklikku vastutust. Tal on kiusatus veeretada vastutus organisatsioonile, selle asemel, et toetuda Temale, kes on jõu Allikas. Suur viga Jumala töös on loota inimlikule tarkusele või arvukusele. Kristuse töö edu ei sõltu niivõrd inimeste arvust või talentidest, kui eesmärgi puhtusest ja lihtsast usaldavast usust. Tuleb kanda isiklikku vastutust, täita vajalikud kohustused ja teha isiklikke jõupingutusi nende heaks, kes Kristust ei tunne. Selle asemel, et veeretada vastutus kellelegi, keda sa pead endast andekamaks, tööta oma võimete kohaselt.

Kui su südant põletab küsimus: «Kust me ostame leiba, et nad saaksid süüa?» ärgu kõnelgu su vastus uskmatusest. Kui jüngrid kuulsid Kristuse korraldust: «Andke teie neile süüa,» mõtlesid nad kohe probleemidele. Nad küsisid: (371) «Kas peame minema küladesse toitu ostma?» Nii küsivad Jumala lapsed ka nüüd, kui inimestel on puudu eluleivast: «Kas me kutsume kellegi kusagilt kaugelt, et ta tuleks ja toidaks neid?» Kuid mida ütles Kristus? «Seadke nad maha istuma,» ja Ta toitis neid sealsamas. Kui su ümber on puuduses olevaid inimesi, siis tea, et Kristus on siinsamas. Astu Temaga ühendusse. Too oma odraleivad Jeesuse kätte.

Meie valduses olevad vahendid võivad näida tööks napid, ent kui me läheme edasi usaldades kõikesuutvat Jumalat, avanevad meie ees ammendamatud varud. Kui töö on Jumala töö, muretseb Ta ise vahendid, millega seda teha. Tema tasub ausameelse ja lihtsa usalduse. See pisku, mida kasutatakse targalt ja kokkuhoidlikult Issanda teenistuses, paljuneb jagamisel. Kristuse käes ei vähenenud toiduvarud seni, kuni nälginud rahvahulk oli toidetud. Kui me sirutame usukäed kõige jõu Allika poole, saame me abi isegi kõige raskemates tingimustes ning võime jagada eluleiba.

Issand ütleb: «Andke, siis antakse teile. Kes kasinasti külvab, see lõikab ka kasinasti ja kes rohkesti külvab, see lõikab ka rohkesti... Aga Jumal on vägev teile andma kõike armu rohkesti, et teil ikka oleks kõike igati küllaldaselt ning oleksite rikkad iga hea teo tarvis, nõnda nagu on kirjutatud:

«Ta puistab välja, Ta jagab vaestele,

Tema õigus püsib igavesti!»

«Aga Tema, kes annab seemet külvajale, annab ka leiba toiduks ja rohkendab teie külvi ja kasvatab teie õigusevilja, nõnda, et te saades rikkaks kõige poolest võiksite helde südamega teha kõik head, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale» (Luk.6,38; 2.Kor.9,6-11).

40. Peatükk Öö Järvel

Mat.14,22-33; Mrk.6,45-52; Joh.6,14-21

Istudes rohelisel tasandikul kevadõhtu hämaruses, sõi rahvas Kristuse poolt antud toitu. Sel päeval kuuldud sõnades tajusid nad Jumala häält. Nad olid näinud tervistamisi, mida ainult Jumala vägi võis teha. Kuid imetegu leibadega puudutas igaüht. Kõik olid sellest osa saanud. Moosese ajal oli Jumal toitnud Iisraeli mannaga kõrbes, ja kas polnudki Tema, kes neid täna oli toitnud, seesama, kellest Mooses oli kuulutanud? Inimliku väega polnud võimalik saada viiest odraleivast ja kahest kalast toitu tuhandetele näljastele inimestele. Nad ütlesid üksteisele: «See on tõesti see Prohvet, kes maailma pidi tulema!»

Päeva jooksul oli veendumus süvenenud. Õhtuhakul tehtud tegu kinnitas, et nende keskel oli kauaoodatud Päästja. Rahva lootus kasvas. Küllap just Jeesus muudab Juudamaa maiseks paradiisiks — maaks, mis voolab piima ja mett. Tema võib täita kõik soovid. Ta võib murda vihatud roomlaste võimu. Ta võib vabastada Juudamaa ja Jeruusalemma. Ta võib terveks teha kõik lahingus haavata saanud sõdurid. Ta võib varustada moonaga kogu armee. Ta võib vallutada rahvaid ning anda Iisraelile ihaldatud võimsuse.

(378) Ülimas vaimustuses oli rahvas kohe valmis kroonima Teda kuningaks. Neid hämmastas, et Ta ei püüdnudki tõmmata tähelepanu või nõuda au. Selle poolest erines Ta täiesti preestritest ja ülematest. Rahvas kartis, et Ta ei pretendeeri kunagi Taaveti troonile. Pidanud omavahel nõu, otsustasid nad kuulutada Jeesuse ise Iisraeli Kuningaks. Jüngrid toetasid rahva plaani. Nad seletasid, et Taaveti troon kuulus lausa seaduslikult nende Õpetajale. Nad ütlesid, et Kristus keeldus ainult tagasihoidlikkusest. Las rahvas valib nüüd Vabastaja. Siis on ka kõrgid preestrid ja ülemad sunnitud austama Teda, kellel on jumalik vägi.

Inimesed sagisid agaralt, ja Jeesus mõistis, mis oli teoksil. Ta teadis sedagi, milleni selline plaan oleks viinud. Preestrid ja vanemad ihusid kogu aeg Tema peale hammast. Nad süüdistasid Teda rahva pea segiajamises. Katsele tõsta Ta troonile oleks järgnenud vägivald ja mäss ning vaimuliku riigi ülesehitamine oleks takerdunud. Viivitamatult tuli asi lõpetada. Kutsunud jüngrid enda juurde, käskis Jeesus neil minna paati ja suunduda kohe Kapernauma poole. Tema jäi rahva laialisaatmiseks paigale.

Kunagi varem polnud Jeesuse korraldust olnud nii raske täita. Jüngrid olid kaua oodanud rahva vaimustuse puhkemist, mis toetaks Jeesuse Kuningaks tõstmist. Nad ei tahtnud, et kogu ärganud vaimustus läheks tühja. Rahvahulk, kes oli kogunenud paasapühaks, ihkas näha uut Prohvetit. Tema järelkäijatele näis see kuldse võimalusena tõsta armastatud Õpetaja Iisraeli troonile. Sellises õhinas oli raske lahkuda ja jätta Jeesus

üksi tühjenevale kaldale. Nad punnisid vastu, kuid Jeesus rääkis mõjuvõimsamalt kui kunagi varem. Jüngrid mõistsid, et vastuseis oli mõttetu ja vaikides astusid nad paati.

Seejärel käskis Jeesus rahval laiali minna. Tema käitumine oli nii otsustav, et inimesed ei söandanud Talle vastu hakata. Vaimustushüüded lakkasid. Sel hetkel, kui nad kavatsesid Ta endi õlule tõsta, peatusid nad ja rõõmujoovastus hajus. Rahva hulgas oli kindlameelseid ja teovõimelisi mehi, kuid Jeesuse kuninglik olek ja rahulikult lausutud napid korraldused vaigistasid melu ja põrmustasid nende plaanid. Nad tajusid (379) Temas erilist väge. Sõnagi lausumata nad alistusid.

Kui Jeesus jäi üksi, «läks Ta mäele palvetama.» Tundide kaupa kõneles Ta seal Jumalaga. Ta ei palunud enda, vaid inimeste pärast. Ta palus jõudu avada inimestele oma töö jumalik olemus, et Saatan ei saaks pimestada nende mõistust ega ähmastada otsustusvõimet. Kristus teadis, et Tema maapealne töö oli varsti lõppemas ning et vähesed tunnistavad Ta oma Lunastajaks. Valuliku südamega palus Ta oma jüngrite eest. Nad pidid kogema kibedaid katsumusi. Nende pikaaegsed lootused, mis rajanesid üldisele väärarusaamale, pidid purunema. Selle asemel, et näha Teda Taaveti troonil, pidid nad nägema Teda ristil. See oli Tema tegelik kroonimine. Kuid jüngrid ei mõistnud seda, ja sellepärast pidi nende usk tegema läbi tuleproovi. Jüngrite usk oleks lõppenud, kui Püha Vaim poleks valgustanud nende meeli ja avardanud arusaamist. Jeesusele tegi haiget, et nende ettekujutus Tema riigist piirdus maise au ja hiilgusega. See oli raske koorem Tema südamel ning Ta kõneles Jumalaga pisarais.

Jüngrid viivitasid lahkumisega, kuigi Jeesus oli käskinud neil kohe teele asuda. Nad ootasid veidi, et Jeesus tuleb ehk siiski, (380) ent nähes kiiresti pimenevaid õhtuvarje, «astusid nad paati ja tulid teisele poole merd Kapernauma.» Nad olid lahkunud Jeesusest rahulolematuina ja kannatamatumaina kui kunagi varem. Nad olid pahased, et Ta katkestas nende kavatsused. Nad süüdistasid üksteist, et nad olid nii kergesti järele andnud. Nad arvasid, et rohkem peale käies oleksid nad saavutanud eesmärgi.

Uskmatus hiilis südamesse. Auahnus oli muutnud nad sõgedaks. Nad teadsid, et variserid vihkasid Jeesust. Seepärast olid jüngrid tahtnud näha Teda ülendatuna nii, nagu Ta nende meelest pidi olema. Järgida Õpetajat, kellel oli selline vägi, ja ikkagi taluda variseride hurjutamist, tundus talumatuna. Kas neid pidi alati peetama valeprohveti järelkäijateks? Kas Kristus ei astu kunagi troonile? Miks Tema, kellel oli selline vägi, ei avanud oma olemust ega kergendanud nendegi eluteed? Miks Ta polnud päästnud Ristija Johannest hukkamisest? Nii nad kaalutlesid ja neid haaras sügav vaimulik öö. Kas tõesti võis Jeesus olla petis, nagu väitsid variserid?

Jüngrid olid näinud sel päeval palju Kristuse imelisi tegusid. Näis nagu oleks taevas laskunud maa peale. Selle suurepärase päeva mälestus oleks pidanud täitma nad usu ja lootusega. Kui nad oleksid omavahel vestelnud nende asjade üle, poleks nad sattunud

kiusatusse. Kuid pettumus tõrjus mõtteist kõik muu. Kristuse sõnad: «Koguge ülejäänud palukesed kokku, et midagi ei läheks raisku,» jäid unarusse. Jüngritele olid möödunud tunnid olnud suure õnnistuse tunnid, kuid kõik oli ununenud. Neis kees torm. Nende mõtted olid ägedad ja ebamõistlikud. Seepärast saatis Issand neile midagi, mis mõjutaks neid ja suunaks mõtted mujale. Kui inimesed kuhjavad oma mõtteisse asjatuid koormaid ja muresid, teeb Jumal sageli nii. Oht lähenes.

Rajutorm tuiskas jüngritest üle. Nad polnud selleks valmis. See tuli täieliku üllatusena, sest päev oli olnud kaunis. Nüüd valdas neid hirm. Nad unustasid rahulolematuse, uskmatuse ja kannatamatuse. Kõik asusid tegutsema, et hoida paati uppumast. Betsaidast paigani, kus nad lootsid Jeesust kohata, oli veeteed pidi ilusa ilmaga vaid mõnetunnine sõit, kuid nüüd triivis paat (381) aina kaugemale. Neljanda öötunnini aerutasid nad pingsalt. Siis jättis lootus nad maha. Tormitsev ja sünge vesi kõneles neile abitusest ja nad igatsesid Õpetaja lähedust.

Jeesus ei olnud neid unustanud. Ta nägi kaldalt hirmunud mehi tormiga võitlemas. Hetkekski ei lasknud Ta jüngreid silmist. Heitlevas paadis olevad kallid mehed pidid olema maailmale valguseks. Nii nagu armastav ema peab silmas oma last, nii valvas kaastundlik Õpetaja oma jüngreid. Kui nad olid alistunud ja auahnus vaibunud, palusid nad alandlikult abi ja said selle.

Samal hetkel, kui tundus, et nüüd on nad kadunud, nägid nad välgusähvatuse paistel salapärast kogu, kes tuli vett pidi nende poole. Nad ei tundnud Jeesust ära. Nad pidasid aitama ruttajat vaenlaseks. Õudus valdas neid. Raudsete käte haare aerude ümber lõtvus. Paat jäi lainete väntsutada. Paadisolijad jälgisid üksisilmi kogu, kes kõndis vahuharjaliste lainete vahel.

Nad arvasid, et see oli viirastus, mis ennustas hukku ja seepärast karjusid nad hirmust. Jeesus astus nii, nagu kavatseks neist mööduda, siis tundsid jüngrid Ta ära ja kisendasid Tema poole abi pärast. Armastatud Õpetaja pöördus, Tema hääl vaigistas nende hirmu: «Olge julged, mina olen see, ärge kartke!»

Niipea, kui nad taipasid imestusväärset tõsiasja, muutus Peetrus rõõmust peaaegu meeletuks. Suutmata veel päriselt uskuda, hüüdis Peetrus: «Issand, kui Sina oled, siis käsi mind tulla enese juurde vee peale!» Jeesus ütles: «Tule!»

Hoides silmad Jeesusel, kõndis Peetrus kindlalt, kuid heitmaks enesega rahulolevat pilku paadisolevate kaaslaste poole, pööras ta pilgu ära Kristuselt. Tuul oli metsik. Lained mühisesid kõrgelt ja rullusid tema ja Õpetaja vahele. Peetrust valdas hirm. Hetkeks kadus Kristus vaateväljast. Peetruse usk vankus. Ta hakkas vajuma. Ähvardava surmaga silmitsi olles tõstis Peetrus silmad vihastelt lainetelt taas Jeesusele, hüüdes:

«Issand, päästa mind!» Silmapilkselt haaras Jeesus väljasirutatud käest, öeldes: «Sa nõdrausuline, miks sa kahtlesid?»

Külg-külje kõrval, Peetruse käsi Õpetaja käes, astusid nad paati. Nüüd oli Peetrus mõtlik ja vaikne. Tal ei olnud põhjust hoobelda kaaslaste ees, sest uskmatuse ja (382) eneseülenduse pärast oleks ta võinud kaotada elu. Pööranud silmad ära Jeesuselt, kaotas ta kindla jalgealuse ning vajus lainetesse.

Raskustes oleme me sageli Peetruse sarnased! Vaatame laineid selle asemel, et hoida pilk Kristusel. Meie sammud libisevad; mühisevad lained pahisevad meile kaela. Jeesus ei kutsunud Peetrust paadist välja selleks, et ta hukkuks. Ta ei kutsu meid endale järgnema selleks, et meid siis maha jätta. «Ära karda,» ütleb Ta, «sest ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt! Kui sa lähed läbi vee, siis olen mina sinuga ja kui sa lähed läbi jõgede, siis ei uputa need sind, kui sa käid tules, siis ei pea sa põlema ja leek ei kõrveta sind! Sest mina olen sinuga. Ma olen Jehoova, su Jumal, Iisraeli püha, su Päästja» (Jes.43,1-3).

Jeesus tundis jüngrite iseloomu. Ta teadis, kui kibedad läbikatsumised neid ootasid. Selle juhtumiga järvel soovis Ta näidata Peetrusele tema nõrka kohta ja kinnitada, et julgeolek sõltus kindlast usaldusest Jumala väesse. Katsumuste torme oli võimalik läbida ohutult ainult täielikus usalduses Päästjasse. Hetkel, mil Peetrus mõtles end olevat tugeva, oli ta nõrk ja alles siis, kui ta tunnetas oma nõrkust, mõistis ta täieliku sõltuvuse vajadust. Kui Peetrus oleks sellest õppetunnist õppinud, ei oleks ta langenud suuremas katsumuses.

Päevast päeva õpetab Jumal oma lapsi. Igapäevase elu kogemustes valmistab Ta neid tööks laiemal tööpõllul. Igapäevaste katsumuste tulemus otsustab võidukuse või kaotuse elu otsustavates võitlustes.

Need, kes ei mõista igapäevase sõltuvuse vajadust Jumalast, langevad kiusatusse. Meile võib tunduda, et me seisame kindlalt ja et me ei kõigu iialgi. Me võime südilt öelda: «Ma tean, kellesse ma olen uskunud; miski ei saa kõigutada minu usku Jumalasse ja Tema Sõnasse.» Kuid Saatan püüab oma huvides kasutada meie pärilikke ja omandatud iseloomujooni ning takistada meil nägemast meie vigu ja puudusi. Ainult oma nõrkust tundes ja pidevalt Jeesusele vaadates võime olla kindlad.

Vaevalt oli Jeesus paati astunud, kui tuul vaibus. Varsti jõuti randa, kuhu nad sõita tahtsid. Koidupuna lõpetas kohutava öö. Jüngrid ja teised paadisolijad kummardusid Jeesuse jalge ette, tunnistades tänuliku südamega: «Tõesti, Sa oled Jumala Poeg!»

41. Peatükk Kriis Galileas

Joh.6,22-71

(383) Kui Kristus keelas end rahvahulgal kuningaks kuulutamast, teadis Ta, et Tema elus oli saabunud pöördepunkt. Paljud neist, kes tahtsid Teda täna tõsta troonile, pööravad Talle homme selja. Isekate taotluste nurjumine muudab nende armastuse vihkamiseks ja ülistuse needmiseks. Kuigi Kristus seda teadis, ei võtnud Ta kriisi vältimiseks midagi ette. Ta polnud kunagi andnud järelkäijatele mingeid lootusi maisele tasule. Mehele, kes oli tulnud Tema juurde sooviga saada jüngriks, oli Ta öelnud: «Rebastel on augud ja taevalindudel on pesad, kuid Inimese Pojal ei ole, kuhu Ta oma pead võiks panna!» (Mat.8.20). Kui inimesed oleksid saanud maailma koos Kristusega, oleksid nad vandunud Talle truudust, kuid sellist pakkumist ei saanud Ta vastu võtta. Maise kuningriigi lootuses Temaga ühinenutel tuli avada silmad. Kui nad polnud mõistnud äsjase imeteo sügavat vaimulikku õpetust, tuli seda neile selgitada; selgitus pani nad proovile.

Kuuldus 5000 mehe toitmisest levis kaugele ning järgmisel varahommikul kogunes rahvas Betsaidasse, et näha Jeesust. Inimesi tuli hulgakaupa mööda maad ja üle järve. Need, kes olid eelmisel õhtul Temast lahkunud, pöördusid tagasi, lootuses leida Ta eest, sest õhtul polnud ühtki paati jäänud kaldale. Kuid Jeesust polnud endises kohas ja paljud siirdusid Kapernauma.

(384) Pärast ühepäevast vaikusehetke oli Jeesus jõudnud Genetsareti äärde. Niipea, kui inimesed kuulsid, et Ta oli seal, «joosti kogu sealne ümbruskaudne maa läbi ning hakati haigeid vooditega kandma igale poole, kus Teda kuuldi olevat» (Mrk.6,55).

Veidi aja pärast läks Jeesus kogudusekotta. Betsaidast tulnud inimesed said jüngritelt kuulda, kuidas Jeesus oli järve ületanud. Neile jutustati tormi raevust, tundidepikkusest asjatust rabelemisest, vee peal kõndiva Kristuse ilmumisest, tekkinud hirmust, Tema julgustavatest sõnadest, Peetruse julgest ettevõtmisest ja selle tulemusest, tormi äkilisest vaigistamisest ja randumisest. Paljud kogunesid seejärel kogudusekotta Jeesuse juurde ja küsisid: «Rabi, millal Sa siis siia said?» Nad tahtsid imelist lugu kuulda veelkord Tema enda suust.

Jeesus ei rahuldanud nende uudishimu. Ta lausus nukralt: «Te ei otsi mind sellepärast, et te näete tunnustähti, vaid et te sõite leiba ja teie kõhud said täis.» Nad otsisid Teda ainult seetõttu, et lootsid saada jätkuvalt maiseid hüvesid. Jeesus palus: «Ärge hankige rooga, mis hävib, vaid rooga, mis jääb igaveseks eluks!» (385) Ärge igatsege ainult materiaalset heaolu. Ärgu olgu teie peaeesmärgiks hankida igapäevast rooga, vaid igatsege vaimulikku toitu — seda elutarkust, mis jääb igaveseks eluks. Ainult Jumala Poeg saab seda anda, «sest Teda on Jumal Isa pitseriga kinnitanud.»

Kuulajad teritasid kõrvu. Nad hüüdsid: «Mis me peame tegema, et võiksime teha Jumala tegusid?» Nad olid üritanud paljude tegude kaudu võita Jumala soosingut, nüüd soovisid nad kuulda mõnd uut näpunäidet, kuidas taevast ära teenida! Mida veel teha, et taevasse saada? Millise hinnaga maksta kinni tulevane elu?

«Jeesus vastas ning ütles neile: «See on Jumala tegu, et te usute Temasse, kelle Ta on läkitanud!»» Taeva hind on Jeesus. Tee taevasse läheb usu kaudu läbi «Jumala Talle, kes võtab ära maailma patud!» (Joh.1.29).

Kuid rahvas ei hinnanud sellist jumalikku tõde. Jeesus oli teinud kõik, mida prohvetid olid Messia kohta kuulutanud, kuid Ta polnud teinud seda, mida nende isekad lootused ette kujutasid. Tõsi küll, Kristus oli söötnud rahvast odraleibadega, ent Moosese päevil oli Jehoova toitnud Iisraeli mannaga 40 aastat, ja Messialt oodati palju enamat. Rahulolematud inimesed küsisid: Kui Jeesus võis teha palju imetegusid, siis miks Ta ei andnud kogu rahvale tervist, jõudu ja rikkust ega vabastanud neid rõhujate võimu alt? Tõsiasi, et Ta väitis end olevat Jumalast läkitatu ja ometi keeldus olemast Iisraeli Kuningas, oli mõistetamatu. Tema keeldumine tundus arusaamatuna. Paljud järeldasid, et Ta ei söandanud end esile tõsta sellepärast, et Ta kahtles oma ülesande jumalikkuses. Nii avasid nad südame uskmatusele ja Saatana külvatud seeme kandis vilja vääritimõistmise ja ärataganemise näol.

Seejärel küsis üks rabi pilklikult: «Mis tunnustähe Sa siis teed, et me näeksime ja usuksime Sind? Mis sa teed? Meie esiisad sõid kõrbes mannat, nagu on kirjutatud. Ta andis neile süüa leiba taevast!»

Juudid austasid Moosest manna andjana, nad omistasid au vahendajale ja unustasid Tema, kes seda tegelikult tegi. Nende vaarisad olid nurisenud Moosese vastu ja kahelnud tema ülesande jumalikkuses, (386) nüüd väljendasid nemad sama meelsust. «Siis Jeesus ütles neile: «Tõesti, tõesti ma ütlen teile! Mooses ei andnud teile leiba taevast.» Manna andja seisis nende keskel. Kristus ise oli juhtinud heebrealased läbi kõrbe ja toitnud neid iga päev taevase leivaga. Manna sümboliseeris eluleiba — eluandvat väge, mis voolab Jumala ammendamatust täiusest. Jeesus ütles: «Jumala leib on see, kes tuleb taevast alla ja annab maailmale elu!» (Joh.6,33).

Ikka veel mõeldes, et Jeesus kõneles igapäevasest toidust, hüüdsid mõned kuulajad: «Issand, anna meile ikka seda leiba!» Siis ütles Jeesus otse: «Mina olen Eluleib.»

Kristuse poolt kasutatud kujund oli juutidele tuttav. Mooses oli Püha Vaimu juhtimisel öelnud: «Inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jehoova suust.» Prohvet Jeremija oli kirja pannud: «Kui leidus Su sõnu, siis ma neelasin neid ja Su sõna oli mulle lustiks ja südamerõõmuks.» (5.Ms.8,3; Jer.15,16). Rabid kasutasid leiva söömise kujundit vaimulikus mõttes käsu uurimise ja heade tegude tegemise

tähenduses ning kordasid sageli, et Messia tulekul saab söönuks kogu Iisrael. 5000 mehe söötmine illustreeris prohvetite poolt öeldud sügavat vaimulikku õpetust; seda õpetust püüdis Kristus avada kuulajaile sünagoogis. Kui nad oleksid mõistnud Pühakirja, oleksid nad mõistnud Tema sõnu: «Mina olen Eluleib.» Eelmisel päeval oli suur hulk väsinud ja kurnatud inimesi saanud söönuks Tema poolt jagatud leivast. Nüüd oleksid nad saanud Kristuselt vaimulikku tugevust igaveseks eluks. «Kes tuleb minu juurde,» ütles Ta, «see ei näe nälga ja kes minusse usub, sellele ei tule iialgi janu!» Kuid Ta lisas: «Te olete mind näinud, ega usu mitte!»

Püha Vaim kõneles neile Kristusest. Tema väe elavad tõendid tunnistasid Temast iga päev; ometi nõudsid nad mingit märki. Seda anda oli mõttetu. Kui neid ei veennud nähtu ja kuuldu, siis polnud mõtet näidata neile veel imelisemaid asju. Uskmatus leiab alati põhjuse kahtlemiseks ja nimetab kõige kindlamaid tõendeid ebapiisavaiks.

Kristus ütles veelkord: «Kes minu (387) juurde tuleb, seda ma ei lükka välja.» Ta ütles, et kõik, kes Tema usus vastu võtavad, saavad igavese elu. Mitte ükski ei lähe kaduma. Variseridel ja saduseridel oli asjatu vaielda tulevase elu üle. Inimesed ei pidanud lootusetult leinama surnud omakseid. «See on mu Isa tahtmine, et igaühel, kes Poega näeb ja Temasse usub, on igavene elu ja ma äratan tema üles viimsel päeval.»

Kuid rahva juhid solvusid ja ütlesid: «Eks see ole Jeesus, Joosepi poeg, kelle isa ja ema me tunneme? Kuidas Ta siis ütleb: «Ma olen tulnud taevast?» Nad püüdsid äratada eelarvamust, põlastades Jeesuse madalat päritolu. Nad vihjasid Tema tavalise galilealase elule ning kehvale ja tähtsusetule perekonnale. Harimatu puusepa nõudmised ei väärinud nende tähelepanu! Vihjates Tema sündimise salapärastele asjaoludele, tahtsid nad heita Talle varju.

Jeesus ei püüdnudki seletada oma sünni saladust. Ta ei vastanud sõnagi küsimusele, mis puudutas Tema taevast tulekut. Ta ei rõhutanud imesid. Ta oli ennast vabatahtlikult alandanud ning võtnud sulase kuju. Kuid Tema sõnad ja teod avasid Tema iseloomu. Kõik, kelle süda oli avatud jumalikule valgusele, tundsid Temas «Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde» (Joh.1,14).

Variseride eelarvamus oli sügavam kui nende küsimus väljendas; selle juured peitusid nende südame kurjuses. Jeesuse iga sõna ja tegu äratas neis vastupanu, sest meelsus, mis neid juhtis, oli vastuolus Jeesuse meelsusega.

«Ükski ei või tulla minu juurde, kui Teda ei tõmba Isa, kes mind on läkitanud; ja mina äratan tema üles viimsel päeval. Prohvetite raamatuis on kirjutatud: nad kõik peavad olema Jumala poolt õpetatud! Igaüks, kes on Isalt kuulnud ja õppinud, tuleb minu juurde.» Kristuse juurde saab tulla ainult inimene, kes vastab Isa armastuse kutsele.

Jumal kutsub kõiki ja ainult need, kes panevad vastu Tema kutsele, keelduvad tulemast Kristuse juurde.

Sõnadega: «Nad kõik peavad olema Jumala poolt õpetatud!» osutas Jeesus Jesaja prohvetikuulutusele: «Kõik su ehitajad on Jehoova õpilased ning Su lastel on suur rahu» (Jes.54,13). (388) Juudid arvasid, et see tekst käib nende kohta. Nad pidasid uhkelt Jumalat oma Õpetajaks, kuid Jeesus näitas sellise väite asjatust: «Igaüks, kes on Isalt kuulnud ja õppinud, tuleb minu juurde.» Ainult Kristuse läbi võisid nad tundma õppida Isa. Inimsilm ei suudaks vaadata Jumala au. Need, keda Jumal õpetas, olid kuulnud Tema Poja häält. Naatsareti Jeesuses tundsid nad ära Tema, kes avas looduse ja sõna kaudu Isa.

«Tõesti, tõesti ma ütlen teile: Kes usub, sellel on igavene elu!» Armastatud Johannese vahendusel kuulutas Püha Vaim kogudusele: «Ja see on see tunnistus, et Jumal on andnud meile igavese elu ja see elu on Tema Pojas. Kellel on Poeg, sellel on elu» (1.Joh.5,11.12). Jeesus ütles: «Mina äratan tema üles viimsel päeval.» Kristus sai meiega üheks lihas, et meie saaksime Temaga üheks vaimus. Selle ühenduse jõul astume me kord hauast välja — mitte ainult Kristuse väe avaldumise tõttu, vaid selle tõttu, et Tema elu on usu kaudu saanud meie eluks. Nendel, kes näevad Kristuse tõelist olemust ning võtavad Ta vastu oma südamesse, on igavene elu. Vaimu läbi elab Kristus meis ja usu kaudu südamesse vastu võetud Püha Vaim on igavese elu algus.

Rahvas oli nimetanud mannat, mida nende esiisad kõrbes sõid, justkui oleks see olnud suurem imetegu. Jeesus näitas, kui palju väiksem oli tookordne õnnistus võrreldes õnnistustega, mida Ta nüüd tahtis anda. Manna tagas ainult maise elu; see ei hoidnud surma eest ega andnud surematust; ent taevane Leib toitis hinge igaveseks eluks. Õnnistegija ütles: «Mina olen Eluleib. Teie esiisad sõid kõrbes mannat ja surid. See on leib, mis taevast alla tuleb, et inimene seda sööks ega sureks. Mina olen elav Leib, kui keegi seda leiba sööb, siis ta elab igavesti.» Sellele sümbolile lisas Kristus veel ühe. Ainult Tema surm võis anda inimestele elu. Järgmiste sõnadega osutaski Ta oma surmale kui päästevahendile: «Leib, mille mina annan, on minu liha, mille ma annan maailma elu eest.»

Juudid pidid just hakkama pühitsema Jeruusalemmas paasapüha. Paasapüha oli mälestus Iisraeli vabastamise ööst, mil surmaingel lõi egiptlaste kodusid. Jumal soovis, et rahvas näeks paasatalles (389) Jumala Talle ning võtaks mälestusteenistuse kaudu vastu Tema, kes andis end inimkonna eest. Kuid juudid olid tähtsustanud sümboli ja unustanud selle tähenduse. Kristuse sõnad kõnelesid paasapühateenistuse mõttest, ent inimesed ei mõistnud Tema sõnu.

Seevastu hüüdsid rabid vihaselt: «Kuidas see võib meile anda oma liha süüa?» Nad eelistasid küsida sama tähenärijalikult nagu oli kord küsinud Nikodeemus: «Kuidas võib inimene sündida, kui ta on vana?» (Joh.3,4). Teatud määral mõistsid variserid Jeesuse

sõnade mõtet, kuid ei tahtnud seda tunnistada. Sõnade valesti tõlgendamisega lootsid nad äratada rahvas Kristuse suhtes eelarvamusi.

Kristus ei pehmendanud sümbolit, vaid rõhutas sama tõde veel kindlamalt: «Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et kui te ei söö Inimese Poja liha ja joo Tema verd, siis ei ole elu teis enestes! Kes sööb minu liha ja joob minu verd, sel on igavene elu! Ja mina äratan tema üles viimsel päeval. Sest mu liha on tõeline roog ja mu veri on tõeline jook. Kes sööb minu liha ja joob minu verd, jääb minusse ja mina temasse.»

Süüa Kristuse liha ja juua tema verd tähendab võtta Ta vastu isiklikuks Päästjaks, uskudes, et Tema andestab patud ja et Temas oleme me täiuslikud. Jälgides Tema armastust, kõneldes sellest, s.t. juues sellest, muutub meie iseloom Tema iseloomu sarnaseks. Selleks, milleks on toit ihule, peab Kristus saama hingele. Toidust pole meile mingit kasu, kui me seda ei söö. Samuti ei tähenda Kristus meile midagi seni, kuni me ei tunne Teda isikliku Päästjana. Teoreetiline tundmine on asjatu. Meil tuleb Temast toituda. Meil tuleb Ta võtta vastu oma südamesse nii, et Tema elu saab meie eluks. Tema armastus peab sulama meisse.

Kuid isegi need kujundid ei suuda ammendavalt esitada seda eesõigust, mida annab uskujale suhe Kristusega. Jeesus ütles: «Nagu elav Isa mind on läkitanud ja mina elan Isa läbi.» Jumala Poeg elas usus Isasse ja meil tuleb elada usus Kristusesse. Kristus oli valmis nii täielikult täitma Isa tahet, et Tema elu kõneles Isast. Ta jäi patutuks. Meie võime võita samuti, nagu võitis Kristus.

Kas sa oled Kristuse järelkäija? Kui jah, siis kõik, mis on kirjutatud vaimuliku elu kohta, puudutab sind ja sa võid seda saavutada ühenduse (390) kaudu Jeesusega. Kas su innukus on raugemas, esimene armastus jahtumas? Söö Tema liha ja joo Tema verd; nii saad sa üheks Isa ja Pojaga.

Uskmatud juudid ei tahtnud mõista Kristuse sõnade tegelikku mõtet. Kombekäsk keelas vere söömise ja nüüd tõlgendasid nad Kristuse sõnu pühaduseteotusena. Isegi paljud jüngrid ütlesid: «See kõne on kõva, kes võib seda kuulda?»

Kristus küsis neilt: «Kas see teid pahandab? Aga mis on siis, kui te näete Inimese Poja üles minevat sinna, kus Ta enne oli? Vaim on, kes teeb elavaks; lihast ei ole kasu millekski, sõnad, mis mina teile olen rääkinud, on vaim ja on elu.»

Kristuse elu, mis annab elu maailmale, on Tema sõnas. Sõnaga tervistas Jeesus haigeid ja ajas välja kurje vaime; sõnaga vaigistas Ta tormi ja äratas surnuid. Inimesed nägid, et Tema sõnadel oli vägi. Sama väega oli Ta rääkinud kõikide Vana Testamendi prohvetite ja õpetajate kaudu. Kogu Piibel kõneleb Kristusest ning Kristus soovis kinnitada oma järelkäijate usku sõnasse. Sõna pidi andma neile jõudu siis, kui Teda enam

nähtavalt nende kõrval polnud. Õpetaja sarnaselt pidid nad elama «igast sõnast, mis lähtub Jumala suust» (Mat.4,4).

Nii nagu toit kinnitab meie füüsilist elu, nii kinnitab Jumala Sõna meie vaimulikku elu. Iga inimene peab isiklikult saama elu Jumala Sõnast. Nii nagu igaüks meist peab sööma, et omastada toitaineid, nii peab igaüks meist omastama Sõna. Me ei saa seda omastada ühegi teise inimese kaudu. Meil endal tuleb tõsiselt süveneda Piiblisse ning paluda Jumalalt Püha Vaimu abi, et me Sõna mõistaksime. Meil tuleb uurida seda salm salmi haaval, et jõuda selgusele, millise mõtte on Jumal pannud sellesse salmi minu jaoks. Meil tuleb omastada see mõte, et me teaksime «mida ütleb Issand.»

Oma tõotustes ja hoiatustes peab Jeesus silmas just mind. Jumal armastas maailma niivõrd, et Ta andis oma ainsa Poja, et mina — uskudes Temasse — ei hukkuks, vaid saaksin igavese elu. Jumala Sõnas jutustatud kogemused peavad saama minu kogemusteks. Palved ja tõotused, õpetused ja hoiatused kuuluvad mulle. «Mina olen ühes Kristusega risti löödud! Ent nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus elab minu sees! Ja mida ma nüüd elan lihas, seda ma elan usus Jumala Pojasse, kes mind on armastanud ja on iseenese andnud minu eest» (Gal.2,19.20). (391) Kui usk niiviisi võtab vastu ja omastab tõe põhimõtted, siis saavad need osaks minust ja muutuvad minu elu liikumapanevaks jõuks. Jumala Sõna vormib siis mõtted ja kujundab iseloomu.

Kui me hoiame pidevalt ususilmade ees Jeesust, saame jõudu. Jumal avab oma nälgivale ja janunevale rahvale kõige kallimad tõed. Nad leiavad, et Kristus on isiklik Päästja. Toites end Tema Sõnaga, leiavad nad, et see on vaim ja elu. Sõna suretab loomuliku, maise iseloomu ja annab uue elu Jeesuses Kristuses. Püha Vaimu ümberkujundava toime kaudu taastatakse Kristuse järelkäijas Jumala kuju; ta muutub uueks looduks. Armastus asendab vihkamise ja inimsüda saab Jumala sarnaseks. Seda tähendab elada «igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.» Seda tähendab süüa taevast lähtunud leiba.

Kristus oli välja öelnud püha, igavese tõe enda ja järgijate vahelise suhte kohta. Ta tundis nende iseloomu, kes väitsid end olevat Tema jüngrid. Tema sõnad panid nende usu proovile. Ta selgitas, et neil tuli uskuda ja tegutseda Tema õpetuste järgi. Kõik, kes võtavad Ta vastu, saavad osa Tema iseloomust ning muutuvad Tema sarnaseks. Ent see tähendab kallikspeetud tahtmistest loobumist. See nõuab täielikku andumist Jeesusele. Jeesus kutsus inimesi enesesalgamisele, alandlikkusele ja kuulekusele. Nad pidid käima sama kitsast teed, mida käis Valudemees, kui nad tahtsid osa saada eluannist ja taeva aust.

Selline nõue tundus liiga rängana. Inimeste vaimustus, kes olid püüdnud Jeesust vägisi Kuningaks tõsta, jahtus. Nad väitsid, et kuuldud jutlus oli avanud nende silmad. Nüüd oli asi selge. Nende arvates kõnelesid Tema sõnad sellest, et Ta polnud Messias ja

et Temaga ühinemisel ei tasu oodata mingit maist kasu. Nad olid tundnud rõõmu Tema imettegeva väe üle; nad tahtsid vabaneda haigustest ja kannatustest, kuid ei tahtnud elada sellist ennastohverdavat elu nagu Tema elas. Nad ei hoolinud salapärasest vaimulikust riigist, millest Ta rääkis. Isekad ja silmakirjalikud Jeesuse järelkäijad ei igatsenud enam Teda. Kui Ta ei tahtnud kasutada oma väge ja mõju nende vabastamiseks roomlaste ikke alt, ei olnud neil Temaga mingit pistmist.

Jeesus ütles neile otse: «Aga teie seas on mõned, kes ei usu.» Seejärel Ta lisas: «Sellepärast ma olen teile ütelnud, et ükski ei või tulla minu juurde, (392) kui temale seda ei ole antud minu Isalt!» Ta soovis neile mõista anda, et põhjus, miks nad ei jõudnud Temani, oli selles, et nende süda polnud avatud Pühale Vaimule. «Maine inimene ei võta seda vastu, mis on Jumala Vaimust; sest see on temale jõledus ja ta ei või sellest aru saada, sellepärast, et seda tuleb ära mõista vaimselt» (1.Kor.2,14). Usu läbi näeb inimlaps Jeesuse au. See au on varjatud seni, kuni Püha Vaimu kaudu tärkab hinges usk.

Kuna Jeesus noomis avalikult selliste järelkäijate uskmatust, kaugenesid nad Temast veelgi enam. Nad olid väga pahased. Soovides solvata Kristust ja näidata poolehoidu variseridele, pöörasid nad Talle selja ning jätsid Ta põlglikult maha. Nad olid oma valiku teinud. Nad olid nõus elutu vormiga ja tuumata aganatega. Sellest otsusest ei taganenud nad ka hiljem, sest nad ei kõndinud enam Jeesusega.

«Ta visklabidas on Tema käes ja Ta puhastab oma rehealuse ja kogub oma nisud aita» (Mat.3,12). See oli puhastuse aeg. Tõesõna eraldas aganad teradest. Paljud pöörasid Jeesusele selja sellepärast, et nad olid pealiskaudsed ja ennast täis ega soovinud, et neid noomitaks. Nad armastasid seda maailma ega tahtnud elada vähenõudlikku elu. Paljud käituvad täna täpselt samuti. Iga inimene jõuab oma proovihetkeni nagu jüngrid Kapernauma sünagoogis. Kui tõde veenab südant, mõistab inimene, et tema elu pole kooskõlas Jumala tahtega. Ta tajub oma elu täieliku muutuse vajadust, kuid ei taha sellist enesesalgamist ette võtta. Sellepärast ta vihastub, kui ta patud avatakse. Ta lahkub pahandatuna, nurisedes: «See kõne on kõva, kes võib seda kuulda?»

Paljude kõrvadele meeldib kiitus ja meelitus, kuid mitte tõde. Kui Jeesuse ümber tungleb rahvamass, kui toidetakse tuhandeid ja kõlavad võiduhüüded, siis hõiskavad ka nemad, ent niipea, kui Jumala Vaim näitab neile nende patte ja palub pattudest loobuda, pööravad nad tõele selja ega käi enam Jeesusega.

Kui rahulolematud jüngrid Kristusest lahkusid, andsid nad end teise vaimu kontrolli alla. Nad ei suutnud näha Jeesuses kütkestavat isiksust, ehkki nad olid Temast kord sügavalt sissevõetud. Nad otsisid üles Tema vaenlased, kellega nad mõtlesid nüüd ühtemoodi. Nad tõlgendasid valesti Tema sõnu, väänasid Tema väiteid ja vaidlustasid Tema tegevusmotiive. (393) Selliselt puhusid nad lõkkele rahva meelepaha, nii et Kristuse elu sattus hädaohtu.

Kiiresti levisid teated, et Naatsareti Jeesus salgas oma Messiaks olekut. Selliselt pöördus avalik arvamus Galileas Tema vastu nagu aasta tagasi Juudamaal. Häda Iisraelile! Inimesed hülgasid Päästja, sest nad igatsesid sangarit, kes tagaks ilmaliku võimu. Nad tahtsid toitu, mis hävib, mitte seda, mis säilib igaveseks eluks.

Jeesuse süda oli lahkujaid nähes täis valu. Teadmine, et Tema kaastunnet ei hinnatud, et Tema armastus polnud äratanud vastuarmastust, ning et Tema halastus ja lunastus hüljati, tegi Ta väga nukraks. Sellised kogemused tegid Temast Valudemehe.

Püüdmata lahkujaid takistada, pöördus Jeesus kaheteistkümne poole ja küsis: «Kas ka teie tahate ära minna?»

Peetrus vastas küsimusega: «Issand, kelle juurde me läheme? Sinul on igavese elu sõnad. Ja me oleme uskunud ja tundnud, et Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg.»

«Kelle juurde me läheme?» Iisraeli õpetajad olid vormilikkuse orjad. Variserid ja saduserid olid alalises tülis. Lahkumine Jeesusest tähendas astumist nende ridadesse, kellel olid ainult kombed ja auahned taotlused. Kristuse vastuvõtmisest alates olid jüngrid leidnud varem kogemata jäänud rahu ja rõõmu. Kuidas võisid nad tagasi minna nende juurde, kes olid pilganud ja vaenanud patuste Sõpra? Nad olid kaua oodanud Messiat. Nüüd oli Ta tulnud ja nad ei saanud Teda hüljata.

«Kelle juurde me läheme?» Nad ei tahtnud pöörata selga Kristuse õpetustele, Tema armastusele ja halastusele. Kuigi Kristuse hülgasid paljud, kes olid olnud Tema imeliste tegude tunnistajaks, väljendas Peetrus jüngrite usku: «Sina oled Kristus.» Paljas mõtegi Tema kui nende hingeankru kaotamisest tekitas hirmu ja valu. Olla ilma Päästjata tähendas olla tuulest aetuna tormisel merel.

Paljud Jeesuse sõnad ja teod näivad piiratud inimmõistusele haaramatud, kuid igal sõnal ja teol on kindel koht lunastustöös. Kui me (394) suudaksime mõista Jumala plaane, mõistaksime, et kõik mis Tema ütleb või teeb, on tähtis, täiuslik ja kooskõlaline.

Kuigi me praegu ei suuda mõista kõiki Jumala töid ja teid, võime me ometi näha Tema suurt armastust. See, kes elab käsikäes Jeesusega, hakkab mõistma paljutki Jumala plaanidest. Ta hakkab tundma armu, mis noomib, paneb proovile iseloomu ja avab sisimad ajendid.

Kui Jeesus esitas proovilepaneva tõe, mille tulemusel paljud järelkäijad Talle selja pöörasid, teadis Ta, et nii läheb, kuid Ta pidi need tõed välja ütlema. Ta teadis, et kiusatusetunnil pannakse kõik Tema armastatud jüngrid karmile kaalule. Tema ahastus Ketsemanis, Tema äraandmine ja ristilöömine olid neile rängaks tuleprooviks. Kui poleks olnud eelnevat proovi, oleksid jäänud nende hulka mitmed, keda ajendasid ainult isekad motiivid. Kui Issand hukka mõisteti, kui rahvahulk, kes oli hõisates tervitanud Teda oma

Kuningana, vilistas Ta peale ja pilkas Teda, kui mõnitav rahvahulk karjus: «Löö Ta ristil» — kui kõik maised lootused luhtusid, siis oleksid silmakirjalikud jüngrid põhjustanud Jeesuse tõeliste jüngrite südantlõikavale valule lisa. Sellisel hetkel oleks seljapöörajate eeskuju võinud tõmmata kaasa ka teisi. Kuid Jeesus lubas ilmneda kriisil Galileas siis, kui Tema kohalolek sai kinnitada tõeliste järelkäijate usku.

Kaastundlik Lunastaja, kes täiesti teadlikuna eesootavast saatusest tasandas jüngrite teed, valmistas neid seisma jääma suurtes katsumustes.

42. Peatükk Pärimused

Mat.15,1-20; Mrk.7,1-23

Kirjatundjad ja variserid lootsid Jeesust näha paasapühal. Lõks oli Talle üles seatud. Kuid Jeesus, teades neid kavatsusi, ei läinud pidulikule kokkutulekule. «Ja variserid ja mõned kirjatundjatest... kogunesid Tema juurde.» Kui Tema ei tulnud nende juurde, siis tulid nemad Tema juurde. Mõnda aega näis, et galilealased tunnistavad Jeesuse Messiaks ja preestrite võim selles piirkonnas murdub. Kaheteistkümne apostli tegevus, mis osutas Kristuse töö avardumisele ja vastandas jüngrid rabidele, oli uuesti äratanud Jeruusalemma juhtides kadedust. Kristuse töö algul Kapernauma saadetud nuhid, kes olid püüdnud süüdistada Teda hingamispäevakäsust üleastumises, olid lüüa saanud, ent rabid tahtsid iga hinna eest oma eesmärgi ellu viia. Nüüd saadeti teele teised saadikud.

Etteheited lähtusid nagu varemgi sellest, et Jeesus jättis tähelepanuta pärimuslikud ettekirjutused, millega Jumala käsud olid üle kuhjatud. Nende ettekirjutuste abil püüti valvata käsust kinnipidamist, tegelikult olid need saanud käsust tähtsamaks. Kui pärimused sattusid vastuollu Siinail antud käskudega, andsid juudid rabide ettekirjutustele alati eesõiguse.

Rangeks tavaks oli saanud rituaalne puhastamine. Enne söömist teostatava pesemistseremoonia täitmata jätmist (396) loeti hirmsaks patuks, mille eest võidi üleastuja hukata.

Juhendeid puhastamiseks oli arvutul hulgal. Vaevalt suutis inimene kogu elu jooksul kõiki kombeid selgeks saada. Nende elu, kes püüdsid täita rabide nõudmisi, oli võitlus tseremoniaalse rüvetuse vastu, lõputu pesemine ja puhastamine. Kuna tähtsusetud asjad, mida Jumal polnud nõudnud, hõivasid rahva tähelepanu, jäid mõistmatuks Jumala käsu tähtsad põhimõtted.

Kristus ja Tema jüngrid ei järginud tseremoniaalseid pesemisi ning nuhid leidsid siit põhjuse süüdistamiseks. Nad ei läinud otserünnakule Kristuse vastu, vaid kaebasid Talle jüngrite peale: «Sinu jüngrid rikuvad vanemate pärimust? Sest nad ei pese käsi, kui nad hakkavad leiba võtma.»

Alati, kui tõekuulutus mõjutab inimesi, õhutab Saatan oma saadikuid alustama vaidlust mõne vähemtähtsa küsimuse üle. Nii püüab ta tähelepanu oluliselt kõrvale juhtida. Alati, kui alustatakse head tööd, on vigadeotsijad valmis sekkuma vaidlusesse kommete ja tehniliste üksikasjade pärast. Ärgu lastagu tõmmata end vaidlusse! Tähtsaim on küsida endalt: «Kas mul on päästev usk Jumala Pojasse? Kas minu elu on kooskõlas Jumala käsuga? «Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu: aga kes ei kuule Poja sõna, see ei saa elu näha.» «Ja sellest me tunneme, et me oleme Tema ära tundnud, et me peame Tema käske» (Joh.3,36; 1.Joh.2.3).

Jeesus ei püüdnud kaitsta ennast ega jüngreid. Ta ei vihjanud ühelegi süüdistusele, vaid osutas meelsusele, mis ajendas süüdistajaid. Ta ütles neile seda, mida nad koguaeg tegid: «Te heidate Jumala käsu kõrvale, et pidada oma pärimust! Sest Mooses ütles: Sa pead oma isa ja ema austama ja kes isa või ema neab, peab surma surema! Teie aga ütlete: Kui inimene ütleb oma isale või emale: Korbaan — see tähendab ohvriand — on see, mis sa iganes minu käest võiksid saada, siis te ei lase teda enam ühtki head teha oma isale ega emale!» Rabid alahindasid viiendat käsku, (397) kuid olid pedantsed pidama vanemate pärimusi. Nad õpetasid rahvale, et varanduse pühendamine templi heaks oli püham vanemate ülalpidamise kohustusest. Nende meelest piisas, kui kohusetundetu laps lausus oma varanduse kohta «korbaan,» pühendades selle justkui Jumalale, sest pärast omaniku surma pidi see minema templi valdusesse. Tegelikult kasutasid lapsed varandust rahuga enda heaks, jättes elatanud vanemad vara Jumalale pühendamise ettekäändel hooletusse.

Mitte kunagi ei vähendanud Jeesuse sõnad või teod inimese kohustust tuua Jumalale ande ja ohvreid. Kristus oli andnud korraldused kümnise ja ohvrite kohta. Kristus tõi eeskujuks lesknaise, kes andis templi tarbeks kõik, mis tal oli. Kuid preestrite ja rabide näiline innukus Jumala asja eest väljas olla oli silmakirjalikkus, mis varjas eneseülistamist. Nad petsid rahvast. Inimeste õlgadele laoti rasked koormad. Jumal ei tahtnud seda. Isegi Kristuse jüngrid ei olnud täiesti vabad päritud eelarvamuste mõjust. Jeesus püüdis vabastada pärimuste köidikuist kõiki, kes tõeliselt soovisid Jumalat teenida.

«Te silmakirjatsejad,» ütles Ta salakavalatele nuhkidele, «Jesaja on teist õigesti ennustanud üteldes: «See rahvas austab mind oma huultega, aga nende süda on minust kaugel; ilmaaegu teenivad nad mind, õpetades õpetusi, mis on inimeste käskimised!»» Kristuse sõnad heitsid väljakutse kogu variserlikule süsteemile. Jeesus näitas, et nõudmisega järgida pärimusi, olid rabid tõstnud end kõrgemale Jumalast.

Jeruusalemma saadikud sattusid raevu. Nad ei saanud süüdistada Kristust Siinail antud käsust üleastumises. Jeesus kaitses käsku. Käsu suured nõuded, mida Ta oli esitanud, olid teravas vastuolus tähtsusetute inimlike väljamõeldistega.

Jeesus seletas rahvale ja hiljem veel põhjalikumalt oma jüngritele, et rüvetus ei tule väljastpoolt, vaid seestpoolt. Inimest rüvetab halb tegu, halb sõna, halb mõte, Jumala käsust üleastumine, mitte aga väliste, inimese poolt kehtestatud kommete täitmata jätmine.

(398) Jüngrid nägid pealt nuhkide raevu. Nad märkasid kurje pilke ja kuulsid poolihääli lausutud kättemaksusõnu. Unustanud, et Kristuse ees olid inimsüdamed avatud nagu raamat, rääkisid jüngrid Talle rabide reaktsioonist: «Kas sa tead, et variserid pahandusid kuuldes seda sõna?»

Ta vastas: «Iga taim, mida mu Taevane Isa pole istutanud, kistakse välja.» Kombed ja pärimused, mida rabid nii kõrgelt hindasid, olid sellest maailmast, mitte taevast. Ükskõik, kui suur oli nende mõju rahvale, ei omanud need Jumala silmis väärtust. Kõik Jumala käskude asemele seatud inimlikud väljamõeldised osutuvad tühisteks päeval, kui «Jumal viib kõik teod kohtusse, mis on iga salajase asja üle, olgu see hea või kuri» (Kog.12,14).

Jumala käskude asendamine inimlike ettekirjutustega ei ole lakanud. Kristlasedki peavad korraldusi ja kombeid, mis on ainult esivanemate pärimused. Sellised korraldused on kõrvale tõrjunud Jumala käsu. Inimesed klammerduvad pärimuste külge, austavad vanu kombeid ja vihkavad neid, kes püüavad näidata nende eksitust. Tänapäeval, mil Jumal kutsub meid üles tagasi pöörduma Jumala käskude ja Jeesuse usu juurde, kohtame samasugust vaenulikkust nagu Kristuse päevil. Jumala ülejäänud rahva kohta on kirjutatud: «Ja lohe sai vihaseks naise peale ja läks sõdima nendega, kes naise soost olid üle jäänud ja kes peavad Jumala käske ja kellel on Jeesuse tunnistus» (Ilm.12,17).

Kuid «iga taim, mida mu Taevane Isa pole istutanud, kistakse välja.» Niinimetatud kirikuisade autoriteedi asemel käsib Jumal meil järgida Igavese Isa, taeva ja maa Issanda sõna. Ainult see on tõde. Taavet ütles: «Ma olen mõistlikum, kui kõik mu õpetajad, ma olen arukam kui vanad, sest ma panen tähele Su korraldusi ja mõlgutan mõttes Su tunnistusi!» (Ps.119,99,100). Need, kes peavad lugu inimlikust autoriteedist, kiriku kommetest või isade pärimustest, mõelgu Kristuse hoiatusele: «Ilmaaegu teenivad nad mind, õpetades õpetusi, mis on inimeste käskimised!» (Mat.15,9).

43. Peatükk Vaheseinad Kaotatakse

Mat.15,21-28; Mrk.7,24-30

Pärast kokkupõrget variseridega lahkus Jeesus Kapernaumast ning läbinud Galilea, siirdus mägismaale Foiniikia piiril. Lääne pool laiuval tasandikul võis näha muistset Tüürost ja Siidonit — kuulsaid sadamalinnu, kus oli palju paganlikke templeid, toredaid paleesid ja turuplatse. Taamal laius Vahemere sinine avarus. Peagi pidid evangeeliumi kuulutajad purjetama üle selle mere, et viia rõõmusõnumeid maailma suure impeeriumi linnadesse. Kuid praegu polnud selleks veel aeg. Jeesus valmistas jüngreid eelseisvaks tööks alles ette. Siit lootis Jeesus leida kõrvalise paiga, mis jäi leidmata Betsaidast. Ometi polnud see tuleku ainus eesmärk.

«Ja vaata, neist paigust väljus Kaanani naine; kes kisendas ning ütles Talle: «Issand, Taaveti Poeg, halasta mu peale! Mu tütart vaevab kuri vaim hirmsasti» (Mat.15,22). Siinne elanikkond põlvnes vanast Kaanani hõimust. Nad olid ebajumalateenijad ning juudid põlgasid neid. Naine, kes tuli Jeesuse juurde, oli juutide meelest samuti pagan. (400) Foiniiklaste seas elas palju juute. Kuuldused Kristuse tegevusest olid kandunud ka siinsete inimeste kõrvu. Mõned rahva seast olid kuulnud Tema sõnu ning näinud Tema imelisi tegusid. Nainegi oli kuulnud prohvetist, kellest räägiti, et Ta tervistas igasuguseid haigusi. Kui naine kuulis Jeesuse väest, tärkas tema südames lootus. Ema armastus otsustas esitada mure tütre pärast Jeesusele. Jeesus võis lapse tervendada. Naine oli otsinud asjatult abi ebajumalailt. Vahetevahel tuli kiusatus mõelda, kas kuulus juudi Õpetaja tahab tema heaks midagi teha. Kuid ta kordas endale kuuldut, et Jeesus tervendas kõiki haigeid, kes Temalt abi otsisid, olid nad siis rikkad või vaesed. Naine otsustas proovida ainsat võimalust.

Kristus teadis naise muret. Ta teadis, et naine igatses Teda näha, seepärast tuli Ta ise naise juurde. Ühtlasi sai Ta anda elava õppetunni oma jüngritele. Ta soovis, et jüngrid näeksid, milline teadmatus valitses Iisraelimaa naabruskonna linnades ja külades. Rahvas, kellele olid antud kõik võimalused tõde tunda, oli teadmatuses ümbritsevate rahvaste vajadustest. Nad ei teinud midagi, et aidata pimeduses olevaid inimesi. Vahesein, mille uhked juudid olid püstitanud, takistas isegi jüngritel paganlikule maailmale kaasa tundmast. Kuid vaheseinad tuli kõrvaldada.

Kristus ei vastanud naise palvele kohe. Ta kohtles põlatud rahva esindajat nii, nagu oleksid kohelnud juudid. Selliselt toimides soovis Ta anda jüngritele mõista, kui külm ja südametu oli juutide käitumine. Rahuldades seejärel naise palve, näitas Jeesus neile halastusrikkust, mida nad pidid ilmutama ahastuses olijate suhtes.

Kuigi Jeesus ei vastanud kohe, ei kaotanud naine usku. Hoolimata Jeesuse näilisest ükskõiksusest, järgnes naine Talle anudes. Pahandatuna naise pealetükkivusest, palusid

jüngrid Jeesust, et Ta käsiks pealekäijal lahkuda. Neile näis, et juutide põlgus kaananlaste vastu oli Jeesusele meelepärane. Kuid naine esitas palve kaastundlikule Päästjale. Vastuseks jüngrite nõudmisele ütles Jeesus: «Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde!» (401) Ehkki vastus kõlas juutidele omase suhtumisena, oli selles jüngritele noomitus, mida nad hiljem mõistsid; Jeesus oli tulnud maailma, et päästa kõiki, kes Ta vastu võtavad.

Naine palus järjest tungivamalt; ta kummardus Jeesuse jalge ette ja hüüdis: «Issand, aita mind!» Jeesus, kes näiliselt ikka veel tõrjus tema palvet, vastas: «Ei ole ilus võtta laste leib ja heita koerukeste ette.» Öeldu näis kinnitavat väidet, et polnud õiglane poetada Jumala valitud rahvale antud õnnistusi võõrastele. Vähem agar paluja oleks sellise vastuse peale araks muutunud, kuid naine mõistis, et see oli tema võimalus. Jeesuse näilise keeldumise taga tajus ta varjamatut kaastunnet. «Jah, Issand,» ütles ta, «ometigi söövad koerukesed raasukesi, mis nende isandate laualt langevad.» Kui lapsed söövad isa lauas, ei jää koeradki söömata. Neil on õigus raasukestele, mis langevad rikkalikult kaetud laualt. Kui Iisrael oli saanud palju õnnistusi, eks olnud siis kaananlasegi jaoks midagi! Kaananlast pidas juut küll koeraks, kuid sellisel juhul oli temalgi koera õigus saada raasukesi Jumala küllusest!

Jeesus oli just lahkunud seniselt tööpõllult sellepärast, et kirjatundjad ja variserid püüdsid võtta Talt elu. Nad nurisesid ja kaebasid, olid uskmatud ja kibedad ning hülgasid vabalt pakutud lunastuse. Siin kohtas Kristus üht õnnetu ja põlatud rahva esindajat, kes ei tundnud Jumala Sõna nii nagu nemad, ometi mõjutas naist Kristuse jumalikkus. Naisel oli kõikumatu usk Kristuse võimesse anda palutut. Ta palus ainult raasukesi Õpetaja laualt. Ta oli rahul koera eesõigustega. Ükski rahvuslik ega religioosne eelarvamus või uhkus ei mõjustanud tema käitumist. Ta tundis Kristuses ära kõikvõimsa Lunastaja.

Õnnistegija oli rahul. Ta oli kontrollinud naise usku. Kohelnud naist nii kummalisel viisil, näitas Jeesus, et inimene, keda peeti halvaks, polnud võõras, vaid Jumala perekonna liige. Jumala lapsena oli tal eesõigus osa saada Isa andidest. Seejärel täitis Kristus naise palve. Pilgus kaastunne ja armastus, pöördus Jeesus naise poole; «Oh naine, su usk on suur! (402) Sulle sündigu nõnda, kui sa tahad!» Samal hetkel sai haige tütar terveks. Kuri vaim ei vaevanud teda enam. Naine lahkus, tunnistades Jeesust oma Päästjaks ja palvete kuuljaks.

See oli ainus imetegu, mille Jeesus selle retke ajal teostas: Selle teo pärast oligi Ta tulnud Tüürose ja Siidoni aladele. Ta soovis aidata kannatavat naist ning anda eeskuju jüngritele. Ta tahtis jüngreid vabastada judaismi piiratusest; nende huvisfääris pidid olema kõik rahvad.

Jeesus igatses avada ajastuid varjul olnud tõe — nimelt, et paganad olid samuti pärijad ja «osalised Tema tõotusest Kristuses Jeesuses evangeeliumi kaudu» (Ef.3,6).

Jüngrid olid pikaldased seda tõde õppima, seepärast andis jumalik õpetaja neile ühe õppetunni teise järel. Tasunud Kapernauma sõjapealiku usu ja kuulutanud evangeeliumi Sühhari elanikele, oli Jeesus juba näidanud, et Ta ei jaganud juutide eelarvamusi. Kuid samaarlased olid pisut siiski olnud Jumalast teadlikud ning sõjapealik oli osutanud lahkust Iisraelile. Nüüd oli tegemist paganaga, kes jüngrite arvates ei omanud mingit teenet, miks saada abi Jeesuselt. Jeesus tahtis näidata, kuidas sellist inimest kohelda. Jüngrite meelest jagas Jeesus liiga lahkelt armuande. Jeesus tahtis õpetada, et Tema armastus ei piirdunud rassi või rahvusega.

Kui Ta ütles: «Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde,» siis ütles Jeesus õigesti. Aidates Kaanani naist, täitis Ta oma ülesannet. See naine oli üks kadunud lammastest, keda Iisrael oleks pidanud päästma. Kristus tegi seda, mida juudid olid hooletusse jätnud.

See tegu avas jüngrid nägema tööpõldu, mis ootas neid paganate juures. Nad nägid sellistest muredest koormatud inimesi, milliseid ei tundnud eesõigustatud rahvas. Põlatute hulgas oli inimesi, kes igatsesid abi Suurelt Arstilt ning janunesid tõevalguse järele, millega juudid pillavalt ümber käisid.

Hiljem, kui juudid pöörasid otsustavalt selja jüngritele, kuna nad kuulutasid Jeesuse maailma Lunastajaks, (403) ja kui juute paganaist lahutav vahesein oli Jeesuse surmaga maha kistud, meenusid apostlitele just sellised õppetunnid ja mõjustasid nende töösuundi.

Kristuse külaskäigul Foiniikiasse ja seal tehtud imeteol oli veel laiem mõte. Jeesus sooritas selle ime kannatava naise ja jüngrite pärast, kuid ka sellepärast, et «te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg ja et teil uskudes oleks elu Tema nime sees» (Joh.20,31). Samad jõud, kes lahutasid inimesi Kristusest üheksateist sajandit tagasi, tegutsevad tänapäeval. Uhkus ja eelarvamus püstitavad eraldusmüüre erinevate inimklasside vahele. Kristust ja Tema missiooni on esitatud vales valguses ja rahvahulgad tunnevad, et nad on kõrvale tõrjutud evangeeliumi õnnistustest. Kuid ärgu nad tundku end kõrvaletõrjutuna Kristusest. Inimene ega Saatan ei saa püstitada ühtki tõket, millest usk ei suudaks läbi tungida.

Usu kaudu viskus Foiniikia naine vastu müüri, mis oli rajatud juutide ja paganate vahele. Võites meeleheite ja mitte hoolides kahtlustest, usaldas ta Kristuse armastust. Jeesus soovib, et me kõik usaldaksime Teda selliselt. Lunastuse õnnistused on mõeldud kõigile. Ainult inimese enda valik võib takistada tal osa saamast evangeeliumi kaudu antud Kristuse tõotustest.

Jumal vihkab klassivahesid. Tema ei tunne selliseid piire. Tema silmis on iga inimene ühtviisi väärtuslik. «Ta on ühestainsast teinud kogu inimkonna kõige maa peale elama ning neile seadnud ettemääratud ajad ja nende asukohtade rajad, et nad otsiksid

Jumalat, kas nad Teda ehk saaksid kätega kombata ja leida, ehk Tema küll ei ole kaugel mitte ühestki meist.» Vaatamata ealistele, seisuslikele, rahvuslikele või usulistele erinevustele, kutsub Tema kõiki enda juurde. «Ükski, kes Temasse usub, ei jää häbisse! Siin ei ole vahet... Ei ole siin juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba.» «Rikas ja vaene kohtuvad, Jehoova on loonud nad mõlemad.» «Üks ja sama on kõikide Issand, rikas kõikide heaks, kes Teda appi hüüavad. Sest igaüks, kes hüüab appi Issanda nime, päästetakse» (Apt.17,26.27; Gal.3,28; Õps.22,2; Rom.10,11-13).

44. Peatükk Tõeline Tunnustäht

Mat.15,29-39; 16,1-12; Mrk.7,31-37; 8,1-21

«Ja kui Ta jälle välja läks Tüürose aladelt, tuli Ta Siidoni kaudu Galilea mere äärse Dekapolise alade keskkohale.»

Dekapolise piirkonnas oli Jeesus kord tervistanud Gadara seestunud. Seakarja hukkumisest ärevusse aetud rahvas oli palunud Jeesusel lahkuda, kuid nad olid kuulanud tunnistajaid, kes jäid kohale. Nii oli sealsel rahval tekkinud soov Jeesust näha. Kui Jeesus tuli uuesti sinnakanti, kogunes rahvahulk Teda kuulama. Üks kurttumm toodi Tema juurde. Seekord ei teinud Jeesus seda meest terveks ainult sõnaga. Viinud mehe rahvahulgast pisut eemale, pistis Jeesus oma sõrmed tema kõrvadesse ja puudutas tema keelt. Siis vaatas Ta taeva poole ning ohkas, mõeldes kõigi nende inimeste kõrvadele, kes ei tahtnud avaneda tõele, ja keeltele, mis keeldusid tunnistamast Päästjat. Lausunud: «Mine lahti!» taastus mehe kõnevõime ning hoolimata keelust mitte kellelegi sellest rääkida, levitas tervenenu oma lugu kõikjal.

Jeesus läks mäele ja rahvahulk kogunes Tema juurde, kaasas haiged ja vigased. Ta tervendas kõiki ning paganad austasid Iisraeli Jumalat. Kolme päeva jooksul tunglesid nad Päästja ümber; öösel magasid samas lageda taeva all ja päeval kuulasid innukalt Kristuse sõnu ning jälgisid tegusid. Kolmanda päeva (405) lõpuks oli kodunt kaasa võetud toidupoolis otsas. Jeesus ei tahtnud neid ära saata näljastena, ning Ta palus jüngritel rahvale toitu anda. Jälle väljendasid jüngrid uskmatust. Betsaida lähedal olid nad näinud, kuidas Kristuse õnnistus oli paljundanud napi toiduvaru, kuid nüüd ei kogunud nad usaldavalt kokku seda, mis veel leidus. Jüngrid mõtlesid sellele, et tol korral toitis Jeesus juute, siin oli tegemist mittejuutidega, nn. paganatega. Eelarvamus hääles, küsisid jüngrid: «Kust võib keegi siin kõrbes neid leivaga toita?» Kuid sõnakuulelikena tõid nad Tema kätte kõik, mis neil oli — seitse leiba ja kaks kala. Rahvahulk sai toidetud, seitse suurt korvitäit toidupalu jäi ülegi. Neli tuhat meest, lisaks naised ja lapsed said kehakinnitust ning Jeesus saatis rõõmsa ja tänuliku rahva teele.

Siis astus Ta jüngritega paati ja sõitis üle järve Magdalasse Genetsareti tasandiku lõunaserva. Tüürose ja Siidoni aladel oli Jeesuse vaimu värskendanud Foiniikia naise kindel usk. Dekapolise paganlik rahvas oli Ta rõõmuga vastu võtnud. Nüüd, kui Ta randus taas Galileas, kus Ta oli palju vägevaid tegusid teinud ja õpetanud, seisis Ta silmitsi põlgliku uskmatusega.

Variseridega olid liitunud rikkad ja kõrgid saduserid — preestrite kildkond, skeptikud ja aristokraadid. Kaks sekti olid omavahel vaenujalal. Saduserid taotlesid valitseva võimu poolehoidu, selleks et säilitada oma positsiooni ja autoriteeti. Variserid seevastu haudusid rahvuslikku viha roomlaste vastu ja igatsesid aega, millal rebida

puruks anastajate ike. Nüüd ühinesid variserid ja saduserid Kristuse vastu. Sarnane otsib sarnast; kurjus liitub kurjusega, et hävitada headust.

(406) Variserid ja saduserid tulid Kristuse juurde, soovides näha imet. Kui Iisrael Joosua päevil läks võitlusse kaananlastega Beet-Hooroni juures, seisis päike väejuhi käsu peale paigal, kuni saabus võit. Juutide ajalugu kõneles mitmetest taolistest imedest. Midagi sellist nõuti nüüd Jeesuselt. Kuid juudid ei vajanud imet. Mitte mingi väline tõend poleks toonud neile kasu. Nad vajasid vaimulikku uuendust.

«Oh te silmakirjatsejad,» ütles Jeesus, «taeva nägu te oskate küll mõista, kuid aegade tunnustähti te ei suuda mõista.» Kristuse poolt Püha Vaimu väes kõneldud sõnad, mis veensid neid patus, olid tunnustäheks, mida Jumal oli nende heaks andnud. Isa oli tunnistanud otseselt Kristuse tööst. Inglite laul karjastele, täht, mis juhtis tarku, tuvikujuline valgus ning hääl taevast Jeesuse ristimise ajal tunnistasid Temast.

«Siis Ta ohkas oma vaimus ja ütles: «Miks see sugu otsib tähte?» «Temale ei anta muud tähte kui prohvet Joona täht!» Nii nagu Joona oli kolm päeva ja kolm ööd kala kõhus, nii pidi Kristus olema «maapõues.» Nii nagu Joona kuulutus oli tõendiks Niineve elanikele, nii oli Kristuse kuulutus tõendiks Tema põlvkonnale. Kuivõrd erinevalt neisse kummalgi puhul suhtuti! Suure paganliku linna elanikud värisesid Jumalast saadud hoiatust kuuldes. Kuningad ja ülikud alandasid end, suurnikud ja alamrahvas hüüdis ühiselt taeva Jumala poole abi pärast ning Jumal andis neile armu. «Niineve mehed astuvad kohtus esile ühes selle sugupõlvega,» ütles Kristus «ja süüdistavad teda, sest nad parandasid meelt Joona jutluse tõttu. Ja vaata, siin on enam kui Joona!» (Mat.12,40.41).

Iga Kristuse imetegu kõneles Tema jumalikkusest. Ta tegi seda, millest kõnelesid prohvetikuulutused Messia kohta, kuid varisere pahandasid Tema halastusteod. Juuda juhid suhtusid inimkonna kannatustesse südametult. Paljudel juhtudel oli kannatuste põhjuseks ülemate isekus ja surve rahvale. Seepärast olid Kristuse imeteod ülematele etteheiteks.

Juudid hülgasid Päästja Tema jumalikkuse ülima tõendi pärast. Tema imeteod kõnelesid eelkõige sellest, et Ta soovis olla inimkonnale õnnistuseks. (407) Kõige kindlam tõend, et Ta tuli Jumala juurest, oli Tema elu, mis ilmutas Jumala iseloomu. Ta tegi Jumala tegusid ja rääkis Jumala sõnu. Selline elu on suurim kõigist imetegudest.

Kui tänapäeval kuulutatakse tõde, hüüavad paljud juutide kombel: Näidake meile tunnustähte! Tehke imetegu! Kristus ei teinud ühtki imetegu variseride nõudmise peale. Ta ei teinud ühtki imetegu kõrbes Saatana ahvatlusel. Ta ei anna meile väge selleks, et me ennast õigustada saaksime või uskmatute ülbeid nõudmisi rahuldaksime. Evangeeliumil on tõend jumaliku algupära kohta. Eks ole ju ime see, et me võime vabaneda Saatana köidikutest! Viha patu vastu ei ole inimsüdame omadus: selle annab

Jumala arm. Kui inimene, kes on olnud kangekaelne, vabaneb isemeelsusest ja usaldab end kogu südamest Jumala juhtimise alla, toimub ime. Samasugune ime sünnib siis, kui sügavalt eksinud inimene hakkab mõistma tõde ja hindama kõlblust. Iga kord, kui keegi pöördub ja õpib armastama Jumalat ning pidama Tema käske, täitub Jumala tõotus: «Ma annan teile uue südame ja panen teie sisse uue vaimu!» (Hes.36,26). Muutus inimsüdames, inimese iseloomu ümberkujunemine on ime, mis kõneleb Päästjast. Igapäevane elu Kristuses on suur ime. Tõend, mis peab kaasnema alati Jumala Sõna kuulutamisega, on Püha Vaimu ligiolu. Tema annab sõnale uuestisünnitava väe. Nii tunnistab Jumal maailmale oma Poja jumalikkusest.

Need, kes nõudsid Jeesuselt tunnustähte, olid uskmatuses nii paadunud, et nad ei näinud Tema iseloomus Jumala sarnasust. Nad ei tahtnud näha Temas Pühakirja täitumist. Tähendamissõnas rikkast mehest ja Laatsarusest ütles Jeesus variseride kohta: «Kui nad ei kuula Moosest ja prohveteid, ei nad veenduks ka, kui keegi surnuist üles tõuseks» (Luk.16,31). Mingist tõestusest poleks olnud kasu.

Jeesus «ohkas oma vaimus» ning jätnud tülinorijad maha, astus jüngritega paati. Nukralt vaikivaina ületasid nad jälle järve. Nad ei läinud tagasi tuldud paika, vaid suundusid Betsaida poole — sinnakanti, kus viis tuhat meest oli kord söönuks saanud. Jõudnud kaldale, ütles Jeesus: «Olge ettevaatlikud ja hoiduge variseride ja saduseride haputaignast.» (408) Moosese päevist saadik olid juudid harjunud kõrvaldama paasapühaks oma kodust haputaigna. Nad olid õppinud pidama haputaignat patu sümboliks. Ometi ei suutnud jüngrid sel hetkel Jeesuse sõnu mõista. Ootamatu lahkumise tõttu Magdalast olid nad unustanud kaasa võtta toidu. Nii oli neil mitmepeale ainult üks leib. Seetõttu pidasid nad Kristuse vihjet hoiatuseks mitte osta leiba variseridelt ja saduseridelt. Usupuudus ja ähmane vaimulik taju pani neid Jeesuse sõnu mitmel korral valesti mõistma. Jeesus hoiatas neid selle eest, et variseride ja saduseride riukalik arutlus ei nakataks jüngreid kahtlustega ega paneks Kristuse tegusid alahindama.

Jüngrid kaldusid mõtlema, et Kristus oleks võinud rahuldada nõudmise teha imet. Nad uskusid, et Ta oli seda suuteline tegema ning et selline tõend oleks pannud vaenlased vaikima. Jüngrid ei mõistnud tülinorijate silmakirjalikkust.

Mitme kuu pärast, «kui... rahvast oli tuhandeti kokku tulnud, nõnda, et nad üksteist tallasid,» kordas Jeesus sama õpetust. Ta hakkas «kõigepealt kõnelema oma jüngritele: «Hoiduge variseride haputaigna, see on silmakirjalikkuse eest!» (Luk.12,1).

Taignaga segatud haputaigen toimib märkamatult, muutes kogu taigna hapuks. Kui silmakirjalikkusel lubatakse elada südames, hõivab see kogu iseloomu. Tabava näitega «korbaanist» oli Jeesus juba osutanud variseride silmakirjalikkusele. Kirjatundjate ja variseride õpetus oli läbi põimunud salakavalatest põhimõtetest. Nad salgasid oma õpetuse tõelist suunitlust ning kasutasid igat võimalust, et kuulajate meeled sisse mässida.

Inimene, kes oli kord vastu võtnud väärad põhimõtted, imbus neist läbi, ja need kujundasid ta iseloomu. Seetõttu oligi inimestel raske vastu võtta Kristuse sõnu.

Samasugused mõjud toimivad tänapäeval nende kaudu, kes püüavad seletada Jumala käsku oma tahtmise järgi. Nad ei ründa Jumala käsku avalikult, vaid lasevad liikvele (409) teooriaid, mis õõnestavad käsu põhimõtteid. Selliselt käsku seletades püüavad nad hävitada selle jõudu.

Variseride silmakirjalikkus oli isekuse tulemus. See viis nad Pühakirja moonutamise ja vääriti tarvitamiseni ning pimestas arusaamise Kristuse tööst. Selline varjatud kurjus varitses ka Kristuse jüngreid. Need, kes nimetasid end Kristuse järelkäijaiks, kuid ei jätnud maha kõike, et saada Tema tõelisteks jüngriteks, olid aldid variseride mõjutustele. Sageli kõikusid nad usu ja uskmatuse vahel ega hinnanud Kristusesse kätketu väärtust. Isegi jüngrid, kes olid Jeesuse pärast väliselt kõik maha jätnud, hellitasid südames auahneid lootusi. Need lootused õhutasid võitlusvaimu. Sellist meelsust enda ja Kristuse vahel hoides ei suutnud nad paljus elada kaasa Tema ennastohverdavusele ning olid aeglased mõistma lunastuse saladusi. Nii nagu haputaigen, nii viib iseka meelsuse hellitamine inimhinge lõpuks käärimise ja roiskumiseni.

See kaval, petlik patt on tänapäeva Issanda järelkäijate seas laialt levinud. Sageli rikub salajane eneseülendamissoov Kristuse teenimise ja meie suhted üksteisega. Kui varmad oleme me ennast kiitma ja üles upitama. Enesearmastus, soov käia kergemat teed, kui Jumal on määranud, viib jumalike eeskirjade asendamiseni inimlike teooriate ja pärimustega. Kristuse hoiatavad sõnad olid öeldud jüngritele: «Vaadake ette, hoiduge variseride haputaignast.»

Kristuse usk on siiras. Jumala austamise soovi sisendab Püha Vaim; ja ainult Püha Vaimu tulemusrikas töö võib luua isekusest vaba meelelaadi. Ainult Jumala vägi puhastab omakasupüüdlikkusest ja silmakirjalikkusest. Selline muutus kõneleb Temast. Kui meie usk hävitab isekuse ja teeskluse, kui see paneb meid otsima Jumala au enda au asemel, on tegemist õige usuga. «Isa, austa oma nime» (Joh.12,28), oli Kristuse põhimõte. Kui me järgime Kristust, saab see ka meie elu põhimõtteks. Ta käsib meid «elada niisugust elu, nagu Tema elas» ja «sellest me tunneme, et me oleme Tema ära tundnud, et me peame Tema käske» (1.Joh.2,6.3).

45. Peatükk Risti Vari

Mat.16,13-28; Mrk.8,27-38; Luk.9,18-27

Kristuse maapealne töö lähenes kiiresti lõpule. Ta nägi selgesti risti. Enne, kui Ta sai inimeseks, teadis Ta kogu teed, millel Tal tuli käia, et päästa kadunut. Iga valu, mis läbistas Ta südant, iga solvang, iga tuleproov oli Ta silme ees siis, kui Ta võttis seljast kuningliku rüü ja peast krooni, ning astus alla troonilt, et katta oma jumalikkus inimlikkusega. Kogu tee sõimest Kolgatani oli Tal teada. Ta teadis ahastusehetki. Ja ometi ütles Ta: «Vaata, ma tulen, rullraamatus on minust kirjutatud! Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma heameelega ja Sinu käsuõpetus on mu sisemuses!» (Ps.40.8.9).

Kristuse silme ees oli alati Tema töö eesmärk. Tema maine elu, mis oli töörohke ja ennastohverdav, sai lohutust mõttest, et kogu vaev pole asjatu. Tema surma kaudu võib maailm saada jälle ühendatud Jumalaga. Kuigi Ta pidi taluma piina, kuigi kogu maailma patud pidid rõhuma Tema süütut hinge, kuigi murevarjud mähkisid Ta endasse, oli Ta sellele järgneva rõõmu nimel valmis ristikannatusteks, häbist hoolimata.

Tema kaastöölised ei mõistnud seda ikka veel, ent ligines aeg, mil nad (411) pidid nägema Tema piina. Nad pidid nägema Teda, keda nad armastasid ja usaldasid, vaenlaste kätes ja ristilööduna Kolgatal. Peagi pidi Ta neist lahkuma, et minna tagasi taevasse. Ta teadis, milline kibe vihkamine ja uskmatus neid tabab, seepärast soovis Ta valmistada neid ette katsumusteks.

Jeesus ja Tema jüngrid olid tulnud nüüd ühte Filippuse Kaisarea piirkonna linna. Nad olid väljaspool Galilead, väljaspool judaismi mõju — aladel, kus valitses ebajumalateenistus. Siinkandis olid esindatud mitmesugused paganluse vormid. Jeesus soovis, et jüngrid hakkaksid maailmas levinud ebajumalateenistust nähes tundma vastutust paganate pärast. Selles piirkonnas viibimise jooksul püüdis Ta olla eelkõige jüngritega.

Ta kavatses rääkida neile kannatustest, mis Teda ootasid. Kuid esmalt läks Ta üksi kaugemale ja palvetas, et nende süda võiks olla valmis vastu võtma Tema sõnu. Tulnud jüngrite juurde tagasi, ei hakanud Ta kohe rääkima seda, mida Ta rääkida soovis. Kõigepealt andis Ta neile võimaluse tunnistada usku Temasse. Ta küsis: «Keda ütlevad inimesed mind, Inimese Poja olevat?»

Kurvalt olid jüngrid sunnitud tunnistama, et Iisrael polnud tundnud Temas ära Messiat. Mõned olid küll nimetanud Teda imetegude põhjal Taaveti Pojaks. Rahvahulk, keda Jeesus oli söötnud Betsaidas, oli tahtnud Ta kuulutada Iisraeli kuningaks. Paljud olid valmis pidama Teda prohvetiks; kuid nad ei uskunud, et Ta oli Messias.

Seejärel küsis Jeesus jüngritelt otse: «Aga teie, keda teie ütlete mind olevat?» Peetrus vastas: «Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg!»

Peetrus oli algusest peale uskunud, et Jeesus on Messias. Paljud teised, kes olid tulnud patutunnetusele Ristija Johannese jutluse peale ja kes olid Kristuse vastu võtnud, hakkasid kahtlema Johannese töös siis, kui ta vangistati ja hukati. Ühtlasi kahtlesid nad selles, kas Jeesus oli Messias, keda nad olid igatsevalt oodanud. Mitmed jüngritest, kes olid lootnud, et Jeesus istub Taaveti troonile, jätsid Ta maha siis, kui neile sai selgeks, et Ta ei kavatsenudki seda teha. Kuid Peetrus ja tema (412) kaaslased jäid ustavaks. Inimeste arvamused, kes eile Teda ülistasid ja täna hukka mõistsid, ei murdnud Kristuse tõeliste järelkäijate usku. Peetrus ütles: «Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg.» Ta ei oodanud Issandalt kuninglikku au, vaid võttis Ta vastu nii nagu Ta oli.

Peetrus väljendas kaheteistkümne jüngri usku. Ometi olid jüngrid veel kaugel Kristuse elutöö mõistmisest. Preestrite ja ülemate laim ei suutnud neid Kristusest lahutada, kuid tekitasid palju segadust. Nad ei näinud selget sihti. Jüngrite varasema kasvatuse mõju, rabide õpetused ja traditsioonide jõud segasid arusaamist tõest. Aeg-ajalt mõistsid nad Jeesuse sõnu suurepäraselt, teisel hetkel aga meenutasid nad pimeduses kobavaid inimesi. Sellel päeval oli Püha Vaimu eriline vägi nendega. Väheseks ajaks pöördus jüngrite pilk «nähtamatuile asjadele» (2.Kor.4,18). Inimlikkusest kumas läbi Jumala Poja au.

Jeesus vastas Peetrusele: «Õnnis oled sina Siimon, Joona poeg, sest liha ja veri ei ole sulle seda ilmutanud, vaid mu Isa, kes on taevas.»

Tõde, mida Peetrus oli tunnistanud, on uskliku inimese usu alus. Jeesus ütles, et selles on igavene elu. Kuid selline äratundmine ei tohtinud tiivustada isekust. Peetrus tundis Kristuse ära mitte oma tarkuse või headuse põhjal. Inimene iseenesest ei tunnetaks iialgi jumalikku. «See on kõrgem kui taevad — mida sina suudad teha? Sügavam kui surmavald, mida sina sellest tead?» (Iob.11,8). Ainult lapselik usk avab meile Jumala sügavused. «Mida silm ei ole näinud ja kõrv ei ole kuulnud ja mis inimese südamesse ei ole tõusnud!» Jumal on meile selle ilmutanud Vaimu läbi; «sest Vaim uurib kõik asjad, ka Jumala sügavused!» (1.Kor.2,9.10). «Jehoova osadus on neil, kes Teda kardavad.» Tõsiasi, et Peetrus märkas Kristuse au, tunnistas sellest, et ta oli «Jumala poolt õpetatud» (Ps.25,14; Joh.6,45). Tõepoolest, «õnnis oled sa, Siimon, Joona poeg, sest liha ja veri ei ole sulle seda ilmutanud.»

Jeesus jätkas: «Ja mina ütlen sulle ka: Sina oled Peetrus ja sellele kaljule ehitan ma oma koguduse ja surmavalla väravad ei võida seda.» (413) Nimi Peetrus tähendab kivi — veerev kivi. Peetrus ei olnud kalju, millele rajada kogudus. Põrguväravad võitsid Peetruse siis, kui ta vandudes salgas Issanda. Kogudus rajati alusele, mida põrguväravad ei saanud võita.

Sajandeid enne Kristuse ilmumist oli Mooses osutanud Iisraeli päästekaljule. Jesaja oli kirjutanud: «Seepärast ütleb Issand Jehoova nõnda: «Vaata, see olen mina, kes paneb Siionis aluskivi, valitud kivi, kalli nurgakivi, kindla aluse» (5.Ms.32,4; Jes.28,16). Peetrus kasutas hiljem seda prohvetikuulutust Jeesuse kohta. Ta kirjutab: «Kui te olete maitsnud, et Issand on helde, tulles Tema juurde, kui elava kivi juurde, mis küll inimeste poolt on põlatud, aga Jumala juures on äravalitud ja väga kallis ja teiegi ehituge üles kui elavad kivid vaimulikuks kojaks» (1.Pet.2,3-5).

«Teist alust ei või keegi panna kui see, mis juba on pandud, see on Jeesus Kristus!» (1.Kor.3,11). «Sellele kaljule,» ütles Jeesus, «ma ehitan oma koguduse.» Jumala ja kõigi taevaste olevuste ning kuratlike väehulkade silme all rajas Kristus oma koguduse elavale Kaljule. See Kalju on Tema ise — Tema ihu, mis on meie eest murtud ja haavatud. Kogudust, mis on ehitatud sellele alusele, ei võida põrgu väravad.

Kui nõrgana näis kogudus siis, kui Kristus need sõnad lausus! Ainult käputäis usklikke, kelle vastu oli suunatud kogu kurjade vaimude ja kurjade inimeste viha; ometi ei pidanud Kristuse järelkäijad kartma. Kui nende aluseks oli Päästekalju, jäid nad võitmatuiks.

Kuue tuhande aasta jooksul on väga paljude inimeste usk toetunud Kristusele. Kuus tuhat aastat on Saatana vihalained peksnud vastu Päästekaljut, kuid Kalju seisab vääramatuna.

Peetrus väljendas tõe, mis on koguduse usu alus. Jeesus tunnustas seda ütlust kogu usklike pere tunnistusena. Ta ütles: «Ma annan sinule taevariigi võtmed ja mis sa maa peal seod, see on taevas seotud ja mis sa maa peal lahti päästad, on ka taevas lahti päästetud!»

«Taevariigi võtmed» on Kristuse sõnad. Kõik Pühakirja sõnad on Tema sõnad. Neil sõnadel on vägi avada ja sulgeda taevast. Need selgitavad, millistel tingimustel (414) Jumal saab võtta inimesed vastu või peab hülgama. Niisiis on nende töö, kes kuulutavad Jumala Sõna, kas elulõhn eluks või surmalõhn surmaks. Nende tööl on igavesed tagajärjed.

Kristus ei usaldanud evangeeliumitööd ainult Peetruse kätte. Korrates hiljem Peetrusele lausutud sõnu, kasutas Ta neid otseselt koguduse kohta. Peaaegu samad sõnad lausuti kaheteistkümnele apostlile. Kui Jeesus oleks andnud ühele jüngrile suurema võimu, poleks nad nii sageli vaielnud selle üle, kes oli suurem. Nad oleksid allunud Õpetaja soovile ja tunnustanud Õpetaja valikut.

Selle asemel, et määrata üks nende juhiks, ütles Kristus jüngritele: «Aga teie ärge laske endid hüüda rabiks... Ja ärge te laske ka endid kutsuda juhatajaiks, sest üks on teie juhataja — Kristus!» (Mat.23,8.10).

«Kristus on iga mehe pea.» Jumal «pani Tema kõigi asjade üle peaks kogudusele, kes on Tema ihu, selle täius, kes kõik kõiges täidab» (1.Kor.11,3; Ef.1,22.23). Kogudus on rajatud Kristusele kui alusele; kogudus peab kuuletuma Kristusele kui peale. Kogudus ei tohi sõltuda inimesest ega olla inimese mõjuvõimu all. Paljud väidavad, et vastutav koht koguduses annab neile õiguse dikteerida teistele, mida uskuda ja mida teha. Jumal pole andnud selleks mingit õigust. Kristus ütleb: «Teie kõik olete vennad!» Kõiki kiusatakse ja kõik on ekslikud. Usu Kalju on Kristuse elav kohalolek koguduses. Sellele võivad toetuda kõige nõrgemadki. «Neetud on mees, kes loodab inimeste peale, teeb liha oma käsivarreks.» Issand «on Kalju, Tema töö on täiuslik.» «Õndsad on kõik, kes Tema juures pelgupaika otsivad» (Jer.17,5; 5.Ms.32,4; Ps.2,12).

Pärast Peetruse tunnistust hoiatas Jeesus jüngreid, et nad ei räägiks ühelegi inimesele, et Ta on Kristus. Selle keelu andis Ta kirjatundjate ja variseride kindla vastuseisu pärast. Rahval ja isegi jüngritel oli Messiast nii vale ettekujutus, et Jeesuse avalik kuulutamine Messiaks poleks andnud neile õiget kujutlust Tema iseloomust ja tööst. Päev-päevalt avas Ta neile ennast Päästjana.

(415) Jüngrid lootsid ikka veel, et Kristus hakkab valitsema maise vürstina. Kuigi Ta oli end kaua varjus hoidnud, uskusid nad, et Ta ei jää alatiseks vaeseks ja tundmatuks; läheneb aeg, mil Ta rajab oma kuningriigi. Jüngrid polnud mõelnud sellele, et preestrite ja rabide viha ei lakka, et rahvas hülgab Kristuse, mõistab Ta hukka kui petise ja lööb kurjategijana risti. Kuid pimedusevürsti tund lähenes ja Jeesus pidi avama jüngritele eesseisva võitluse stseenid.

Siiani polnud Ta kõnelnud neile oma kannatustest ja surmast. Vestluses Nikodeemusega oli Ta öelnud: «Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, et igaühel, kes usub Temasse, oleks igavene elu!» (Joh.3,14.15). Kuid jüngrid ei kuulnud vestlust Nikodeemusega ja kui ka oleksid kuulnud, poleks nad seda mõistnud. Nüüd olid nad olnud Jeesusega, kuulnud Tema sõnu, näinud Tema tegusid ning võisid Tema vähenõudlikule välimusele vaatamata tunnistada koos Peetrusega: «Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg.» Nüüd oli aeg eemaldada tulevikku varjav kate: Ta peab minema «Jeruusalemma ja palju kannatama vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate poolt ja Ta tapetakse ja kolmandal päeval äratatakse üles.»

Jüngrid kuulasid hingevalust ja hämmastusest tummadena. Kristus oli heaks kiitnud Peetruse tunnistuse Temast kui Jumala Pojast, nüüd tundusid Tema sõnad, mis osutasid kannatustele ja surmale, neile arusaamatutena. Peetrus ei suutnud vaikida. Ta haaras Õpetajast kinni, otsekui tahtes Teda hoida ähvardava saatuse eest ning ütles: «Jumal hoidku, Issand! Ärgu seda Sulle sündigu!»

Peetrus armastas oma Issandat, kuid Jeesus ei kiitnud teda praegu selle eest. Peetruse sellised sõnad ei pakkunud abi ega lohutust katsumusetunnil. Need ei olnud kooskõlas

Jumala armuplaaniga kadunud maailma heaks. Peetrus ei soovinud näha risti Kristuse töös. Peetruse sõnad kõnelesid vastu enesesalgamisele, mida Kristus tahtis oma järelkäijatele õpetada. Seepärast pidi Kristus lausuma väga karmid sõnad: (416) «Tagane minust, Saatan, sa oled mulle pahanduseks; sest sa ei mõtle sellele, mis on Jumala, vaid mis on inimeste meelt mööda.»

Saatan püüdis Jeesust araks teha ja ülesandest kõrvale juhtida ning Peetrus oma pimedas armastuses oli kiusaja hääletoruks. Peetruse poolt välja öeldud mõtte autoriks oli kurjusevürst. Kõrbes oli Saatan pakkunud Kristusele maailma valitsemist tingimusel, kui Ta loobub alandusest ja ohvrist. Nüüd püüdis ta kinnitada Peetruse pilku risti asemel maise au külge. Peetruse kaudu püüdis Saatan uuesti Jeesust tabada. Saatan oli astunud Peetruse ja Tema Õpetaja vahele, et jüngri südant ei liigutaks Kristuse alandus. Kristus käskis taganeda mitte Peetrusel, vaid sellel, kes püüdis Peetrust Temast lahutada. «Tagane minust, Saatan!» Ära astu minu ja mu eksiva sulase vahele. Las me vaatame Peetrusega silmast silma, et ma võiksin avada talle oma armastuse saladuse.

Peetruse jaoks oli see kibedaks õppetunniks. Jüngrit kohutas mõte Issanda kannatustest osa saada. Kuid sulatustule kuumuses õppis ta tuleproovi õnnistust. Aastaid hiljem, kui tema ägedus oli raugenud elupäevade ja töökoorma all, kirjutas ta: «Armsad, ärge pidage võõraks tulekuumust enestes, mis teile on saanud katsumuseks, otsekui sünniks teile midagi võõrast, vaid sedamööda, nagu teil on osa Kristuse kannatamisest, olge rõõmsad, et võiksite rõõmustada ning hõisata Tema au ilmumisel» (1.Pet.4,12.13).

Seejärel selgitas Jeesus jüngritele, et Tema ennastsalgav elu on neile eeskujuks. Kutsunud ligi läheduses viibinud rahva, ütles Ta kõigile: «Kui keegi tahab minu järele tulla, siis ta salaku end ning võtku oma rist enese peale ja järgigu mind.» Rist viis mõtted Rooma võimule. See oli julmim ja alandavaim tapariist. Kõige alatumalt kurjategijalt nõuti risti kandmist hukkamispaigale. Enamasti alati, kui risti hakati panema hukkamõistetu õlgadele, põtkis ta meeleheitlikult vastu. (417) Kuid Jeesus käskis oma järelkäijail võtta rist ja kanda seda Tema jälgedes. Kuigi jüngrid taipasid Jeesuse sõnu ähmaselt, mõistsid nad, et need kõnelesid sügavaimast alandusest. Tuli olla valmis minema Kristuse pärast isegi surma. Täielikumat alandumist ei saanud olla. Kõike seda pidi Ta taluma inimeste pärast. Jeesuse jaoks polnud taevas hea elada seni, kuni meie olime kadunud. Ta vahetas taevased õued etteheidete ja solvangute vastu siin maal ning nõustus lõpuks häbistava surmaga. Tema, kellele kuulusid hindamatud varandused taevas, sai vaeseks, et meie võiksime saada Tema vaesuse kaudu rikkaks. Meil tuleb käia Tema poolt käidud teed.

Armastus inimlaste vastu, kelle eest Kristus suri, tähendab oma mina ristilöömist. Iga Jumala laps peab mõistma, et ta on lüli ahelas, mille taevas on andnud maailmale pääsemiseks. Ta on osaline Kristuse armuplaanis ning peab koos Temaga otsima ja

päästma kadunuid. Kristlane peab alati mõistma, et ta on pühendanud ennast Jumalale ja et tema iseloom peab näitama maailmale Kristust. Kristuse elus ilmnenud eneseohverdus, osavõtlikkus ja armastus peavad ilmnema Jumala kaastööliste elus.

«Sest kes iganes tahab oma hinge päästa, see kaotab selle; aga kes oma hinge kaotab minu pärast, see leiab selle.» Isekus on surm. Iga kehaliige kärbuks, kui see töötaks ainult enda heaks. Süda, mis jätaks saatmata verd kätesse ja pähe, kaotaks kiiresti töövõime. Nii nagu veri organismis, nii valgub Kristuse armastus igasse Tema vaimuliku ihu ossa. Me oleme üksteise suhtes kehaliikmed ja inimene, kes keeldub jagamast teistega, hukkub. «Mis kasu on inimesel sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, kuid oma hingele kahju teeks? Või mis lunahinda võib inimene anda oma hinge eest?»

Pärast osutamist eesseisvale viletsusele ja alandusele kõneles Jeesus oma taastulemise aust. Siis «Ta tasub igaühele tema tööd mööda.» Seejärel julgustas Ta neid tõotusega: «Tõesti, ma ütlen teile, neist, kes siin seisavad, on mõned, kes ei maitse surma, enne kui nad näevad Inimese Poja tulevat Tema kuningriigis!» Jüngrid ei mõistnud Tema sõnu. Kuningriik näis olevat nii kaugel. Nende silme ees olid käesolevad olukorrad, maise elu vaesus, alandus ja kannatus. Kas tõesti tuleb loobuda hiilgavatest lootustest Messia kuningriigile? Kas nad ei näegi oma Issanda tõusmist Taaveti troonile? (418) Kas oli võimalik, et Kristus tuli elama alandliku, kodutu ränduri elu? Mure rõhus südant, sest nad armastasid oma Õpetajat. Kahtlus vaevas meelt, sest näis mõistetamatuna, miks Jumala Poega nii kohutavalt alandatakse. Kui Ta pidi surema, siis kuidas võis Ta rajada oma kuningriigi selliseks, mida põrguväed ei võida?

Nad olid teel piki Galilea järve kallast linna poole, kus pidid purunema nende lootused. Nad ei söandanud vaielda Kristusega, kuid rääkisid omavahel poolihääli kurvalt sellest, mis ootas ees. Hoolimata kõigest klammerdusid nad mõtte külge, et mingi ootamatus pöörab selle, mis näis Issandat ootavat, teiseks. Kuus pikka ja sünget päeva nad kurvastasid ja kahtlesid, lootsid ja kartsid.

46. Peatükk Muutmine

Mat.17,1-8; Mrk.9,2-8; Luk.9,28-36

Õhtu saabudes kutsus Jeesus enda juurde kolm jüngrit — Peetruse, Jakoobuse ja Johannese — ning suundus nendega mööda looklevat rada üles üksildasele mäeveerule. Kristus ja jüngrid olid veetnud päeva ringi rännates ja õpetades, ning mäkketõus väsitas neid nüüd seda enam. Kristus kergendas paljude kannatajate koormaid, taastas paljude elujõu, kuid Teda väsitas mäkketõus samuti nagu jüngreid.

Loojuv päike kuldas veel mäetippu ja teed, mida mööda nad olid tulnud. Kuid varsti kustusid päikesekiired ja pimedus mähkis endasse üksikud rändajad. Saabuvad õhtuvarjud näisid kõnelevat kurvast saatusest, üha tihenevatest pilvedest jüngrite pea kohal.

Jüngrid ei söandanud küsida Kristuselt, kuhu ja milleks nad olid teel. Jeesus oli sageli veetnud terveid öid mägedes palvetamas. Tema, kelle käsi oli loonud mäed ja orud, tundis end looduses koduselt ja nautis sealset rahu. Nüüd viis Õpetaja jüngreid vaevarikast teed ülespoole, kuigi nad kõik olid väsinud.

Varsti Jeesus peatus. Astunud nende juurest veidi eemale, hakkas Valudemees häälega (420) palvetama, pisarad silmis. Ta palus jõudu taluda katsumusi. Ta igatses veelgi lähemat ühendust Kõikvõimsaga, sest ainult nii võis Ta vaadata tulevikku. Ta palvetas hardalt jüngrite pärast, et pimedusevõimu tunnil ei lõpeks nende usk. Öine kaste niisutas palvetajat, kuid Tema ei pannud seda tähele. Öövarjud tihenesid Ta ümber, kuid Temal polnud silmi nende jaoks. Nii möödusid tunnid. Alguses palvetasid jüngrid hardalt koos Õpetajaga, kuid veidi aja pärast valdas neid väsimus ja hoolimata pingutustest ärkvel olla, uinusid nad magama. Jeesus oli neile rääkinud oma kannatustest. Ta oli nad võtnud kaasa selleks, et nad palvetaksid koos Temaga. Kristus oli näinud jüngrite sügavat muret ja igatsenud leevendada nende südamevalu kinnitusega, et nende usk polnud asjatu. Kaheteistkümnest jüngrist kolm olid Temaga mäel. Nemad pidid nägema ka Tema ahastust Ketsemanis. Nüüd palus Kristus sellepärast, et Isa näitaks neile (421) au, mis oli Tal Isa juures enne maailma loomist. Ta palus, et inimsilmad näeksid Tema riiki ja saaksid nähtust julgust. Ta palus, et jüngrid näeksid tõendit Tema jumalikkusest, mis kinnitaks raskeimal hetkel teadmisega, et Ta on Jumala Poeg ja Tema häbistav surm on osa lunastusplaanist.

Olles veel kummuli kiviklibusel maapinnal, avanes äkki taevas Jeesuse pea kohal ning auhiilgus valgustas mäge ja Päästjat. Jeesuse varjatud jumalikkus kiirgas läbi inimlikkuse ja ühines ülalt paistva säraga. Kristus tõusis. Hingepiin oli möödunud. Tema pale hiilgas nagu «päike» ja Tema riided olid valged nagu «valgus.»

Ärganud jüngrid nägid säravat valgust, mis ujutas üle mäeküljе. Hirmu ja üllatusega silmitsesid nad Õpetaja hiilgavat kuju. Kui nende silmad harjusid imelise valgusega, nägid nad Jeesuse kõrval veel kahte taevast olevust, kellega Ta vestles. Need olid Mooses, kes Siinail oli Jumalaga kõnelnud ja Eelija, kellele andis Jumal eesõiguse jääda surmast puutumata.

Viisteist sajandit tagasi oli Mooses seisnud Pisga mäel ja silmitsenud Tõotatud Maad. Meribas tehtud patu pärast ei saanud ta üle piiri. Tema osaks polnud juhtida Iisraeli isade pärusmaale. Tema anuvat palvet: «Lase mind ometi minna ja näha seda maad — head maad, mis on teiselpool Jordanit, teiselpool seda ilusat mäestikku ja Liibanoni!» (5.Ms.3,25) ei rahuldatud. Lootus, mis nelikümmend aastat oli valgustanud kõrberännaku pimedust, jäi tema jaoks lootuseks. Vaevarikkad aastad ja südantpiinav hool lõppesid kõrbehauas. Kuid Tema, «kes enam kui rohkesti võib teha üle kõige selle, mida me palume või mõistame» (Ef.3,20), oli vastanud oma sulase palvele omal viisil. Mooses küll suri, kuid ta ei jäänud hauda kauaks. Kristus äratas ta üles. Saatan, kiusaja, oli nõudnud Moosese surnukeha tema patu pärast endale, kuid Kristus, Päästja, kutsus Moosese hauast välja (Jud.1,9).

Muutmise mäel oli Mooses tunnistajaks Kristuse võidust patu ja surma üle. Ta esindas neid, kes tõusevad (422) haudadest õigete ülestõusmisel. Eelija, kes võeti taevasse surma kogemata, esindas neid, kes Kristuse teise tuleku ajal elavad maa peal ning keda muudetakse «äkitselt ühe silmapilguga, viimse pasuna hüüdes,» kui «surev peab riietuma surematusega» (1.Kor.15,51-53). Jeesust ümbritses taevane valgus, mis ümbritseb Teda siis, kui Ta tuleb «teist korda ilma patuta neile, kes Teda ootavad õndsuseks.» Sest Ta tuleb «oma Isa auhiilguses ühes pühade inglitega» (Heb.9,28; Mrk.8,38). Kristuse tõotus jüngritele täitus. Mäel nägid nad tulevast auriiki miniatuuris — Kristust Kuningana, Moosest ülestõusnud pühade ja Eelijat muudetud pühade esindajana.

Jüngrid ei mõistnud küll nähtu tähendusrikkust, kuid rõõmustasid oma kannatliku Õpetaja, tasase ja alandliku Ränduri, austamise pärast. Nad uskusid, et Eelija tuli kuulutama Messiat kuningaks, ning et Kristuse kuningriik rajatakse varsti maa peale. Nad tahtsid igaveseks peletada mõtteist hirmu ja pettumuse. Sellises Jumala au ilmnemise paigas igatsesid nad viibida. Peetrus hüüatas: «Rabi, siin on hea olla! Teeme nüüd kolm telki; Sinule ühe ja Moosesele ühe ja Eelijale ühe!» Jüngrid olid veendunud, et Mooses ja Eelija olid saadetud kaitsma Õpetajat ning kinnitama Tema õigust kuninglikule kroonile.

Kuid enne krooni pidi tulema rist. Jeesusel tuli rääkida jüngritele veel oma surmast Jeruusalemmas, mitte kuningaks kroonimisest. Inimesena rändas Jeesus üksildasena inimeste keskel. Kui saabuva raskuse süngus Teda ahistas, tundis Ta end maailmas üksi. Isegi armastatud jüngrid, kes maadlesid kahtluste, kurbuse ja auahnete lootustega, ei

mõistnud Tema tööd. Ta oli elanud taevases armastuse ja sõpruse ringis, maailmas oli Ta üksi. Nüüd saatis taevas Jeesuse juurde oma saadikud — mitte inglid, vaid inimesed, kes teadsid, mida tähendas kannatus ja valu ning kes tundsid oma kogemustest Kristuse elu katsumusi. Mooses ja Eelija olid olnud Kristuse kaastöölised. Nad olid töötanud koos Kristusega inimkonna lunastamise nimel. Mooses oli palunud Iisraeli pärast: «Kui Sa nüüd siiski annaksid andeks nende patud! Aga kui mitte, siis kustuta mind oma raamatust, mille oled kirjutanud» (2.Ms.32,32). Eelija (425) oli tundnud end väga üksikuna siis, kui ta kolme ja poole aastase näljahäda jooksul talus rahva vihakoormat. Üksi oli ta seisnud Jumala ees Karmeli mäel. Üksi oli ta põgenenud ahastuses ja meeleheites kõrbesse. Need mehed olid tulnud kinnitama Jeesust Tema kannatamise eel. Nemad lohutasid Teda taevase kaastundega: nad kõnelesid maailma lootusest ja inimolevuse lunastamisest.

Unne suikunud jüngritel jäi kuulmata suurem osa sellest, millest Kristus ja taeva saadikud kõnelesid. Kuna nad ei suutnud valvata ja paluda, jäid nad ilma selguse saamisest Kristuse kannatuste ja sellele järgneva au kohta. Nad kaotasid õnnistused, mida nad oleksis võinud saada. Jüngrid olid pikaldased uskuma ja pidasid vähe lugu väärtustest, millega taevas püüdis neid rikastada.

Ometi said nad suure au osaliseks. Nad veendusid, et kogu taevas teadis Juuda rahva patust, kes hülgas Kristuse. Nad mõistsid paremini Kristuse tööd. Nad nägid oma silmaga ja kuulsid oma kõrvaga asju, mis ületasid inimliku mõistmise (2.Pet.1,16). Nad mõistsid, et Jeesus oli tõesti Messias, kellest tunnistasid patriarhid ja prohvetid. Taevaski tunnistas seda.

Kui nad üksisilmi jälgisid mäel toimuvat, «siis varjas neid hele pilv. Ja vaata, hääl pilvest ütles: «See on mu armas Poeg, kellest mul on hea meel! Teda kuulake!» Nähes aupilve, mis oli palju heledam kõrbes Iisraeli suguharusid juhtinud pilvesambast ja kuuldes aukartust sisendavat Jumala häält, mis pani värisema mäed, langesid jüngrid ehmunult silmili. Nad lamasid maas seni, kuni Jeesus tuli ja neid puudutas ning tuttavlikult lausus: «Tõuske üles ja ärge kartke!» Julgenud tõsta silmad, nägid nad, et taevane hiilgus oli möödunud, Mooses ja Eelija olid kadunud. Nad olid mäel üksi Jeesusega.

47. Peatükk Teenimiseorus

Mat.17.9-21; Mrk.9,9-29; Luk.9,37-45

Kogu öö möödus Jeesusel ja kolmel jüngril mäel ning päikesetõusul laskusid nad alla tasandikule. Jüngrid olid mõtlikud ja vait. Isegi Peetrus ei lausunud sõnagi. Meelsasti oleksid nad jäänud paika, kus oli ilmnenud taevane valgus ja Jumala Poja au, kuid neid ootas töö rahva hulgas, kes juba otsis Jeesust.

Mäe jalamile oli kogunenud palju inimesi. Kui Jeesus jõudis allapoole, palus Ta kolmel kaaslasel vaikida kõigest, mida nad olid näinud: «Ärge rääkige kellelegi sellest nägemusest, kuni Inimese Poeg surnuist üles tõuseb!» Jüngrid pidid nähtut meeles pidama, kuid teatud aeg sellest vaikima. Rahvale jutustamine oleks esile kutsunud asjatut imetlust või isegi pilget. Teised üheksa apostlit poleks seda mõistnud enne Kristuse ülestõusmist. Kolm väljavalitud jüngritki arutlesid omavahel, et mida Jeesus surnuist ülestõusmise all mõtles. (427) Tema sõnad tegid nad murelikuks ja nad ei soovinudki pärida Jeesuselt midagi selle kohta, mida nad tahtsid meelsasti uskuda teisiti.

Kui inimesed tasandikul Jeesust märkasid, jooksid nad Talle vastu ning tervitasid Teda vaimustusega. Kuid Jeesuse terane silm märkas, et nad olid hämmelduses. Jüngridki paistsid olevat mures. Äsjane vahejuhtum oli valmistanud neile kibeda pettumuse.

Mäe jalamile ootama jäänud jüngrite juurde oli üks isa toonud oma tumma poja, palvega teha ta terveks kurjast vaimust, kes teda vaevas. Siis kui Jeesus oli saatnud kaksteist jüngrit Galileasse kuulutama, oli Ta andnud neile väe ka kurjade vaimude üle. Jüngrite kindel usk oli taganud neile kordamineku. Nüüdki sõitlesid nad Kristuse nimel kurja, kuid deemon ainult irvitas nende üle, demonstreerides poisi kallal oma väge. Jüngrid, kes ei suutnud seletada oma võimetust, mõistsid, et toimunu häbistas neid ja Õpetajat. Rahva hulgas oli kirjatundjaid, kes kasutasid olukorra ära. Trügides varmalt jüngrite juurde, kimbutasid nad neid küsimustega, mis pidid tõestama, et jüngrid ja nende Õpetaja olid petised. Pealtvaatajad kaldusid toetama kirjatundjaid ning pilge ja halvakspanu muutus üleüldiseks.

Kuid järsku süüdistused vaikisid. Jeesus ja kolm jüngrit ilmusid nähtavale. Inimesed tormasid nende juurde. Taevases aus veedetud öö oli jätnud jälje Kristusele ja Tema kaaslastele. Nende näolt peegelduv valgus äratas rahvas aukartust. Kirjatundjad tõmbusid tagasi.

Kristus jõudis sündmuspaigale justkui kõigest teadlikuna. Suunanud pilgu kirjatundjatele, küsis ta neilt: «Miks te vaidlete nendega?» Nüüd astus ette murelik isa ja, langenud Jeesuse jalge ette, jutustas kogu loo.

(428) «Õpetaja,» ütles ta, «ma tõin Su juurde oma poja, kellel on keeletu vaim; ja kus ta iganes tuleb tema kallale, kisub ta teda... Ja ma ütlesin Su jüngritele, et nad ajaksid ta välja, kuid nad ei suutnud!»

Jeesus silmitses ümberolijaid — ehmunud rahvahulka, norivaid kirjatundjaid, segadusse sattunud jüngreid. Ta nägi nende südames uskmatust ning hüüdis kurvalt: «Oh, sina uskmatu tõug! Kui kaua ma pean olema teie juures? Kui kaua ma pean teiega kannatama?» Siis palus Ta õnnetut isa: «Tooge ta siia mu juurde!»

Poiss toodi Jeesuse juurde ja samal hetkel paiskas kuri vaim poisi valukrampides maha. Õnnetu vähkres teetolmus, ajas suust vahtu välja ja häälitses õudusttekitavalt.

Jälle kohtusid Eluvürst ja pimedusevürst võitlusväljal — Kristus, kes oli tulnud kuulutama vabakssaamist seotuile ja vabadust rõhutuile (Luk.4,18) ning Saatan, kes püüdis säilitada ohvri üle kontrolli. Valgusinglid ja deemonid jälgisid võitlust. Hetkeks lubas Jeesus kurjusel oma võimu näidata, et pealtvaatajad mõistaksid toimuvat.

Rahvas jälgis kõike seda hinge kinni pidades, poisi isa täitis lootus ja kartus. Jeesus küsis: «Kui kaua see on temal olnud?» Isa rääkis aastatepikkusest kannatusest ning hüüatas siis: «Kui Sa kuidagi võid, siis olgu Sul meist hale meel ning aita meid!» «Kui Sa võid!» Nüüdki veel kõhkles isa Kristuse väes.

Jeesus vastas: «Kõik on võimalik sellele, kes usub.» Kristusel oli vägi; poisi tervenemine olenes isa usust. Tajudes oma usunõrkust, jättis isa end Kristuse armu hoolde ja hüüdis pisarsilmil: «Ma usun, aita mu uskmatust!»

Jeesus pöördus haige poole sõnadega: «Sina keeletu ja kuri vaim, ma käsin sind: mine temast välja ja ära tule enam tema sisse!» Poiss karjatas ja tõmbles meeleheitlikult. Kuri vaim näis tahtvat ohvri hävitada. Siis jäi poiss liikumatult lamama. Rahvahulgas sosistati: «Ta on surnud.» Kuid Jeesus võttis poisil käest kinni, aitas ta püsti ja andis isa hoolde. Poiss oli täiesti terve. Isa ja poeg ülistasid (429) Vabastaja nime. Rahvas oli hämmastunud «Jumala suurest väest.» Tusased kirjatundjad lahkusid lüüasaanult.

«Kui Sa kuidagi võid, siis olgu Sul meist hale meel ning aita meid!» Nii hüüavad paljud patust koormatud inimesed. Kõigile neile vastab kaastundlik Päästja: «Kõik on võimalik sellele, kes usub?» Usk ühendab meid taevaga ja annab jõu võidelda pimedusejõudude vastu. Kristuses on abi iga patuse iseloomujoone ja kõige tugevama kiusatuse võitmiseks. Kuid paljud tunnevad, et neil ei ole usku ning hoiduvad Kristusest kaugele. Andku sellised inimesed oma abitus kaastundliku Päästja armu hoolde. Ärgu vaadaku nad endale, vaid Kristusele. Tema, kes oma maapealse elu jooksul tervendas haigeid ja taltsutas kurje vaime, on sama vägev Lunastaja ka tänapäeval. Usk tuleb Jumala Sõnast. Haarakem kinni Tema tõotusest: «Kes minu juurde tuleb, seda ma ei

lükka ära» (Joh.6,37). Viskugem Tema jalge ette palvega: «Ma usun, aita Sina mu uskmatust!» Kui me nii teeme, ei hukku me iialgi, mitte iialgi.

Lühikese aja jooksul nägid jüngrid kaht äärmust — au ja hävingut. Nad olid näinud Jumala sarnaseks muudetud inimesi ning nüüd Saatana sarnaseks moonutatud hädalist. Mäelt, kus Jeesus kõneles taevaste saadikutega ja kus hääl oli kuulutanud Ta Jumala Pojaks, nägid nad Jeesust laskumas ahastusttekitava, hullunud poisini, kelle inimsus oli moondunud. Inimlikud võimalused olid siin abitud. Võimas Lunastaja, kes mõned napid tunnid tagasi oli seisnud imetlevate jüngrite ees auhiilguses, kummardus, et aidata tõusta Saatana ohvril, kes oli äsja püherdanud maas, kuid tänu Kristusele vaimselt ja kehaliselt tervenenud.

Siin oli näide lunastusest: Jumala Poeg saabus Isa juurest, et päästa kadunuid. See juhtum kõneles jüngritegi tööst. Kristuse sulaste elu ei möödu ainult mäetipul Jeesuse seltsis vaimulikel kõrghetkedel. Neid ootab töö all orus. Saatana poolt orjastatud inimesed ootavad usu ja palvesõnu, mis tooks pääste.

Üheksa jüngrit kaalutlesid nurjumise põhjuste üle. Kui Jeesus jäi lõpuks nendega üksi, küsisid nad: «Miks meie ei võinud teda välja ajada?» Jeesus vastas neile: (430) «Teie nõdra usu pärast. Sest tõesti, ma ütlen teile, kui teie usk oleks nagu sinepiivake, siis te võiksite ütelda sellele mäele: siirdu siit sinna! Ja ta siirduks sinna ja miski ei oleks teile võimatu. Seesinane sugu ei lähe muidu välja, kui aga palve ja paastumisega!» Uskmatus, mis takistas neil tundmast sügavamalt (431) Kristust, ning hoolimatus, millega nad suhtusid nende kätte usaldatud pühasse töösse, tõi kaasa ebaõnnestumise.

Kristuse sõnad, mis osutasid Tema surmale, tekitasid jüngrites kurbust ja kõhklust. Lisaks kadestasid nad kolme jüngrit, keda Jeesus oli mäele kaasa võtnud. Selle asemel, et kinnitada usku palve ja Kristuse sõnade üle mõtisklemisega, korrutasid nad raskusi ja probleeme. Selliste mõtetega olid nad astunud võitlusse Saatanaga.

Edu saavutamiseks oleksid nad pidanud asuma tööle teistsuguse meelsusega — palve ja paastumise ning südame alandlikkusega. Neil tuli öelda lahti enese minast ja täituda Jumala Vaimuga. Ainult tõsised, püsivad usupalved Jumala poole, mis viivad täieliku pühendumiseni Tema tööle, tagavad inimesele Püha Vaimu abi võitluses «valitsuste ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, taevaaluste kurjuse vaimudega.»

«Kui teil oleks usku nagu sinepiivake,» ütles Jeesus, «siis te võiksite ütelda sellele mäele: siirdu siit sinna ja ta siirduks sinna.» Ehkki sinepiiva on tilluke, on temas sama salapärane elujõud, nagu kõige võimsamas puus. Kui sinepiiva langeb mulda, kasutab tilluke seeme kõiki Jumala poolt selle taimekese elutegevuseks vajalikke elemente ning seemnest võrsub kiiresti tugev taim. Kui teis on tillukegi ususäde, siis toetuge Jumala

Sõnale ja kõigile Tema poolt vaimuliku elu jaoks mõeldud abivahenditele. Niiviisi kogub teie usk jõudu ja ühendab teid taeva väega. Näiliselt ületamatud takistused, mida Saatan teie teele kuhjab, kaovad. «Miski ei oleks teile võimatu.»

48. Peatükk Kes On Suurim?

Mat.17,22-27; 18,1-20; Mrk.9,30-50; Luk.9,46-48

Pöördunud tagasi Kapernauma, ei läinud Jeesus paikadesse, kus Ta oli rahvast õpetanud, vaid otsis koos jüngritega ühe maja, mis sai Tema ajutiseks koduks. Galileas viibimise ülejäänud aja jooksul soovis Ta olla eelkõige jüngritega.

Teekonnal läbi Galilea oli Kristus püüdnud uuesti kõnelda jüngritele eesootavatest sündmustest. Ta rääkis neile Jeruusalemma minekust, hukkamisest seal ja ülestõusmisest. Ta lisas hämmastava tõsiasja: Ta reedetakse vaenlastele. Nüüdki ei mõistnud jüngrid Tema sõnu. Ehkki neid haaras ängistus, tärkas südames võistlusvaim. Nad vaidlesid omavahel selle üle, kes saab olema suurem Jeesuse kuningriigis. Nad ei soovinud, et Jeesus nende maajagamist kuuleks ja sellepärast ei sammunud nad harjumuslikult Tema kõrval, vaid vantsisid aeglaselt Ta kannul. Jeesus luges nende mõtteid ning igatses neile nõu anda ja neid õpetada. Ta ootas rahulikku hetke, mil nende süda oleks avatud.

Peagi pärast linna jõudmist tuli Peetruse juurde templimaksu koguja, küsides: «Kas teie Õpetaja ei maksa maksuraha?» (433) Tegemist polnud tavalise riigimaksuga, vaid rahasummaga, mida iga juut pidi igal aastal templi kulude katteks maksma. Maksurahast keeldumist peeti ustavusetuseks templi suhtes ja rabide meelest väga rängaks patuks. Kristuse suhtumine variseride seadustesse ning Tema otsesed laitussõnad traditsioonide kaitsjaile andsid alust süüdistada Teda templiteenistuse õõnestamises. Nüüd nägid vastased parajat võimalust heita Talle varju. Maksukoguja hakkas neile käemeheks.

Peetrus mõistis, et maksukoguja küsimus vihjas Kristuse seisukohale templi suhtes. Õpetaja au innuka kaitsjana vastas Peetrus Jeesusega nõu pidamata, et Jeesus maksab küll maksu.

Kuid Peetrus mõistis küsija tagamõtet osaliselt. Mõned ühiskonnakihid olid maksukohustusest vabad. Kui leviidid eraldati Moosese ajal templiteenistusse, ei saanud nad pärandiosa. Jehoova ütles: «Sellepärast ei ole Leevil osa ega pärandit ühes vendadega, Jehoova on tema pärisosa» (5.Ms.10,9). Kristuse päevil loeti preestrid ja leviidid endiselt templiteenreiks, kellelt ei nõutud iga-aastast maksu templi kulude katteks. Ka prohvetid olid templimaksust vabad. Nõudes Jeesuselt maksuraha, tahtsid rabid öelda, et nende jaoks polnud Jeesus ei prohvet ega õpetaja, vaid tavaline inimene. Jeesuse keeldumist olid nad valmis tõlgendama ustavusetusena templi teenistusele. Teisalt oleks Jeesuse maksu maksmine toetanud nende väidet, et Ta polnud prohvet.

Veidi aega tagasi oli Peetrus nimetanud Jeesust Jumala Pojaks; nüüd jättis ta kasutamata võimaluse tunnistada Õpetaja jumalikkust. Vastanud maksukogujale, et Jeesus maksab maksu, kinnitas ta tegelikult preestrite ja ülemate väärsuhtumist.

Kui Peetrus astus majja, ei puudutanud Kristus sõnagagi toimunud vestlust, vaid küsis: «Mis sa arvad Siimon? Kellelt võtavad kuningad maa peal tolli või maksu, kas omilt lastelt või võõrastelt?» Peetrus vastas: «Võõrastelt.» Jeesus ütles: «Siis on lapsed sellest vabad.» Kui mingi riigi elanikkond maksab oma kuninga jaoks maksu, siis kuninga lapsed ei maksa seda. Sarnaselt pidi Iisrael kui Jumala poolt valitud rahvas (434) toetama rahaliselt jumalateenimisega seotut, kuid Jeesus, Jumala Poeg oli sellest kohustusest vaba. Kui preestrid ja leviidid olid maksust vabad oma ameti tõttu, siis Kristus oli vaba seetõttu, et tempel oli Tema Isa koda.

Kui Jeesus oleks maksnud sõnagi lausumata maksu ära, oleks Ta toetanud väärarusaama ja salanud oma jumalikkuse. Enne, kui Ta maksis, näitas Ta sellise nõudmise alusetust. Ta selgitas veelkord, et Ta oli üks Isaga ega kuulunud maksustamisele.

«Mine merele,» käskis Jeesus Peetrust, «heida õng sisse ja võta esimene kala, mis üles tuleb; ja kui sa tema suu avad, sa leiad hõberaha. Võta see ja anna neile minu ja enese eest!»

Kuigi Jeesuse jumalikkust varjas inimlikkus, avaldas Ta selle teoga oma au. Tema oli Taaveti kaudu kuulutanud: «Sest kõik metselajad on minu omad ja lojused tuhandeil mägedel! Ma tunnen kõiki mägede linde ja loomad mu väljadel on mu juures! Kui mul oleks nälg, ei ma ütleks sulle seda; sest maailm ja selle täius on minu oma!» (Ps.50,10-12).

Kuigi Jeesus selgitas, et Ta oli vaba kohustusest maksta maksuraha, ei hakanud Ta selle pärast juutidega vaidlema. Nad oleksid vääranud Tema sõnu ikka oma tahtmise järgi. See oli jüngrite jaoks väärtuslik õppetund. Varsti pidid nad märkimisväärselt ümber hindama oma suhtumise templiteenistusse ja Kristus õpetas neid hoiduma asjatutest vastuollu minekutest kehtiva korraga. Kui võimalik, pidid nad vältima kõike, mis andnuks põhjust nende usku vääriti tõlgendada. Kuigi kristlased ei tohi ohverdada ühtki tõe põhimõtet, tuleb neil niipalju, kui võimalik hoiduda riiust.

Kui Peetrus läks järvele ja Kristus jäi jüngritega majja, küsis Ta neilt: «Mille üle te teel vaidlesite?» Jeesusega silmitsi olles oli Tema küsimusele väga raske vastata. (435) Häbi ja süütunne sundis neid vaikima. Jeesus oli rääkinud, et Ta peab nende pärast surema. Nende isekas auahnus oli Tema isekusetule armastusele täielikult vastupidine.

Kui Jeesus rääkis neile, et Ta surmatakse ja äratatakse üles, püüdis Ta tõmmata nad vestlusesse suurest usuläbikatsumisest. Kui nad oleksid olnud sel hetkel valmis kuulama seda, mida Jeesus soovis neile öelda, oleksid nad pääsenud hilisemast kibedast hingepiinast ja meeleheitest. Tema sõnad oleksid lohutanud neid leina- ja pettumusetunnil. Jeesus oli rääkinud selgelt ristist, ent kuna Ta mainis peatset

Jeruusalemma minekut, lootsid jüngrid ikka veel kuningriigi rajamisele. See lootus oligi tinginud omavahelise kõrgemate ametikohtade jagamise. Kui Peetrus järvelt tagasi jõudis, rääkisid jüngrid talle Kristuse küsimusest ja viimaks söandas keegi küsida: «Kes on küll suurim taevariigis?»

Kristus lausus: «Kui keegi tahab olla esimene, siis olgu ta kõikidest viimne ja kõikide teenija!» Jüngrid polnud senini veel mõistnud seesuguse mõtte pühalikkust ja mõju. Nad ei taibanud Kristuse kuningriigi tõelist olemust. Just seetõttu vaidlesid nad isekeskis kohtade pärast. Kuid tõeline põhjus oli veel sügavamal. Selgitusega oma kuningriigi olemusest oleks Kristus võinud jüngrite tüli selleks korraks lõpetada, kuid juurikas oleks jäänud paljastamata. Hilisemad sellesuunalised tülid oleksid võinud juhtida koguduse pärast Kristuse lahkumist suurde õnnetusse. Võitlust kõrgema koha pärast õhutas tagant meelsus, mis oli esile kutsunud võitluse taevas ja tinginud Kristuse kannatused. Jeesuse silme eest libisesid mööda pildid Lutsiferist, helkjast koidutähest, kes au poolest oli ületanud kõik trooni ümbritsevad inglid ja olnud väga lähedases läbikäimises Jumala Pojaga. Lutsifer oli öelnud: «Ma teen ennast Kõigekõrgema sarnaseks» (Jes.14,12.14). Eneseülendussoov oli põhjustanud võitluse taevastes õuedes ja kõrvaldanud sealt palju ingleid. Kui Lutsifer oleks tõepoolest soovinud olla Kõigekõrgema sarnane, ei oleks ta iialgi ihaldanud teist kohta taevas, sest Kõigekõrgema meelsus on isekusetu teenimise meelsus. Lutsifer ihkas Jumala võimu, mitte Tema iseloomu. Ta nõudis endale kõrgeimat (436) kohta ning igaüks, kes kuuletub tema õhutusele, toimib samuti. Tagajärjeks on võõrdumine, riiud ja võitlusvaim. Tugevam haarab võimu. Saatana riik on vägivalla riik, kus igaüks näeb teist tema tõusutee takistajana või hüppelauana kõrgemale.

Kui Lutsifer taotles võrdsust Jumalaga, siis Kristus, võrdne Jumalaga, «loobus iseenese olust ning võttis orja näo, saades inimeste sarnaseks; ja Ta leiti välimuselt inimesena; ja Ta alandas iseennast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi ristisurmani» (Flp.2,7.8). Nüüd oli Kristuse ees rist, kuid jüngrid olid isekad. Seetõttu ei suutnud nad mõista oma Issandat ja Tema sõnu alandumisest.

Väga õrnalt, kuid sügava rõhuga püüdis Jeesus näidata, milline põhimõte valitseb taevases kuningriigis ja milles seisneb tõeline suurus. Kõik, keda õhutas uhkus või auahnus, mõtlesid endale ja tasule, mida nad pidid saama, mitte aga sellele, kuidas tänada Jumalat saadud andide eest. Selliste inimeste koht polnud taevariigis, sest nad kuulusid Saatana alamate hulka.

Enne au on alandus. Taeva silmis on suur selline tööline, kes Ristija Johannese kombel on Jumala ees alandlik. Taevased olevused saavad töötada koos inimesega, kes ei püüa ülendada ennast, vaid päästa hingi. See, kes tunneb sügavat vajadust jumaliku abi järele, palub seda, ning Püha Vaim avab tema silmad nägema Jeesuse iseloomu ilu, mis

tugevdab ja ülendab hinge. Niiviisi Kristusega suheldes läheb ta tööle nende heaks, kes hukkuksid pattudes. Temaga on Jumala arm ning tal on edu seal, kus paljude õpetatud ja tarkade inimeste töö pole õnnestunud.

Ent kui keegi arvab ennast üles upitades, et ta on hädavajalik Jumala plaanide kordaminekuks, juhib Jumal vahel nii, et selline inimene jääb kõrvale. Ta peab mõistma, et Jumal ei sõltu temast. Tema kõrvaldamise pärast ei jää töö seisma, vaid läheb edasi veel suurema väega.

(437) Jeesuse jüngritele ei piisanud taevase riigi olemuse selgitamisest. Nad vajasid eelkõige südame uuendust, mis viiks nad kooskõlla Tema riigi põhimõtetega. Jeesus kutsus enda juurde väikese lapse, võttis ta sülle ja lausus: «Kui te ei pöördu ega saa kui lapsukesed, ei saa te taevariiki!» Väikese lapse sirgjoonelisus, lihtsus ja usaldav armastus on omadused, mida taevas hindab. Need on tõelise suuruse tunnused.

Jeesus selgitas jüngritele, et maine hiilgus, au ja uhkus ei kuulu Tema riigi juurde. Jeesuse jalge ees ununevad kõik väljapaistvad omadused. Seal ei mõtle rikas või vaene, õpetatud või kooliharidusetа inimene seisuse erinevustele ega eelistele. Kõik tunnevad end vere hinnaga ostetud inimlastena, kes sõltuvad täielikult Lunastajast.

Siiras kahetsev hing on Jumala silmis kallis. Jumal vajutab inimesesse oma pitseri mitte inimese seisuse, vaid sarnasuse järgi Kristusega. Au Issand on rahul nendega, kes on südamelt tagasihoidlikud ja alandlikud. «Sa annad mulle oma päästekilbi,» ütles Taavet. «Su alandus» — inimloomuse osana —«teeb mind suureks!» (Ps.18,36).

«Kes iganes ühe niisuguseist lapsist vastu võtab minu nimel,» ütles Jeesus «see võtab mind vastu ja kes iganes mind vastu võtab, see ei võta mind vastu, vaid Teda, kes mind on läkitanud. Nõnda ütleb Jehoova: Taevas on minu aujärg ja maa on minu jalajärg! ... Aga mina vaatan ka niisuguse peale, kes on vilets, kellel on rusukspekstud vaim ja kes väriseb mu sõna ees!» (Jes.66,1.2).

Kristuse sõnad kõigutasid jüngrite enesekindlust. Jeesus polnud pöördunud otseselt kellegi poole, kuid Johannes tahtis küsida, kas ta oli ühel puhul toiminud õigesti. Lapsemeelselt küsis ta Jeesuselt: «Õpetaja, me nägime Sinu nimel kurja vaimu välja ajavat meest, kes meid ei järgi ja me keelasime teda, sest ta ei järgi meid!»

Jakoobus ja Johannes olid meest noomides silmas pidanud Issanda au; nüüd nad taipasid, et nad olid tegelikult hoolitsenud oma au eest. Nad tundsid oma viga ja nõustusid Jeesuse noomitusega. «Ärge keelake teda! Sest kedagi ei ole, kes teeb vägeva teo minu nimel ja suudab sedamaid rääkida minust kurja!» Mitte kedagi, kes suhtus (438) sõbralikult Kristusesse, ei tulnud keelata. Väga paljusid inimesi olid Kristuse iseloom ja teod sügavalt mõjutanud ning nende süda oli Talle usus avanemas; jüngrid, kes ei suutnud mõista ajendeid, ei pidanud selliseid inimesi tõrjuma. Kui Jeesust polnud enam

isiklikult nendega ning töö jäi nende hoolde, ei tohtinud nad suhtuda kitsarinnaliselt või tõrjuvalt kellessegi, vaid osutama samasugust avarasüdamelist osavõtlikkust nagu oli osutanud inimeste vastu Õpetaja.

Asjaolu, et keegi pole kõigiti kooskõlas meie isiklike vaadete või veendumustega, ei õigusta meid takistamast teda tegemast Jumala tööd. Kristus on meie Suur Õpetaja. Meil ei tule kohut mõista ega käskida, vaid istuda andunult Jeesuse jalge ees ja õppida Temast. Iga inimlaps, keda Jumal on teinud tahtlikuks teenima, on kanal, kelle kaudu Kristus ilmutab oma andestavat armastust. Me peame olema väga ettevaatlikud, et me ei heidutaks ühtki Jumala valguse kandjat ega kataks kinni ühtki kiirt, mida Jumal soovib lasta maailmale paista!

Kui Jeesuse järelkäija on karm ja külm kellegi vastu, keda Kristus tõmbab enda poole, võib ta tõugata ligineja oma käitumisega vaenlase teele, kus ta hukkub. Jeesus ütles jüngri kohta, kes eemaletõukavalt käitub: «Sellele oleks parem, et veskikivi temale kaela pandaks ja ta merre visataks!» Ta lisas: «Ja kui su käsi sind pahandab, raiu ta maha; parem on sul vigasena minna ellu, kui et sul on kaks kätt ja pead minema põrgusse, kustumatusse tulle. Ja kui su jalg sind pahandab, raiu ta maha; parem on sul jalutuna minna ellu, kui et sul on kaks jalga ja sind heidetakse põrgusse» (Mrk.9,43.45).

Miks nii karmid sõnad? Sest «Inimese Poeg on tulnud päästma seda, mis on kadunud.» Kas jüngrid võisid hoolida kaasinimestest vähem, kui hoolis Taevane Kuningas? Iga inimhinge väärtus on hindamatu. Kui kohutav on lükata inimene Kristusest eemale; nurjub Kristuse armastus, alandus ja kannatus selle inimese suhtes.

«Häda maailmale pahanduste pärast! Sest pahandused peavad tulema!» (Mat.18,7). Saatana poolt mõjutatud maailm hakkab kindlasti vastu Kristuse järelkäijatele ning püüab hävitada nende usku, kuid häda Kristuse nime kandjale, kes (439) teeb sellist tööd! Inimesed, kes väidavad, et nad teenivad Jumalat, kuid esitavad valesti Tema iseloomu, teevad Issandale häbi.

Iga harjumus või komme, mis võib viia patustamisele ja häbistada Kristust, tuleb iga hinna eest hüljata. Taeva õnnistusest ei saa osa ükski, kes rikub õiguse igavesi põhimõtteid. Ühest hellitatud patust piisab, et rikkuda iseloom ja eksitada kaasinimesi. Kui arst inimese elu säilitamise nimel lõikab ära käe või jala või eemaldab silma, siis vaimuliku elu nimel tuleb loobuda igast patust.

Ohvriteenistuses lisati igale ohvrile soola. Sool (nagu ka viiruki ohverdamine) kujutas Kristuse õigust, mis muudab teenistuse Jumalale vastuvõetavaks. Viidates sellele kujundile, lausus Jeesus: «Iga ohvrit peab soolaga soolatama» (Mrk.9.49). «Olgu teil enestes soola ja pidage rahu isekeskis.» Kõik, kes tahavad anda end «elavaks, pühaks ja Jumala meelepäraseks ohvriks» (Rom.12,1), peavad vastu võtma päästva soola —

Kristuse õiguse. Ainult nii saab neist «maa sool,» mis ohjeldab kurjust nagu sool takistab riknemist (Mat.5,13). Ent siis, kui sool on kaotanud maitse, kui on olemas ainult jumalakartuse vorm ilma Kristuse armastuseta, on kõik mõttetu. Sellise elu mõju maailmale pole ülesehitav. «Sinu agarus ja suutlikkus minu kuningriigi ülesehitamisel,» ütles Jeesus, «oleneb sellest, kas sa oled saanud minu Vaimu. Te peate saama osa minu armust, et olla elulõhn eluks. Siis kaob võitlusvaim, omakasupüüdlikkus ja soov kõrgema koha järele. Teisse tuleb armastus, mis ei otsi oma, vaid teise kasu.»

Kui kahetsev patune hoiab pilgu Jumala Tallel, «kes võtab ära maailma patu» (Joh.1,29), ta muutub. Hirmu asemele tuleb rõõm, kahtluse asemele lootus. Ärkab tänumeel. Kivine süda mureneb. Hinge voolab armastus. Kristus saab temas eluvee allikaks, mis voolab igavesse ellu. Kui vaatleme Jeesust, Valudemeest rändamas kadunute, põlatute ja pilgatute päästmiseks linnast linna, kui näeme Teda Ketsemanis higistamas suuri verepisaraid või ristil surmaagoonias, siis ei taha me enam ennast austada. Kui vaatame Jeesusele, häbeneme oma külmust ja isekust. (440) Me soovime olla ükskõik kes või mitte keegi, et vaid südamest teenida Meistrit. Tunneme rõõmu võimalusest kanda risti Jeesuse jälgedes — kannatada raskusi, tunda pilget või tagakiusamist Tema pärast.

«Aga meie, kes oleme tugevad, peame kandma jõuetute nõrkusi ega tohi elada eneste meeleheaks» (Rom.15,1). Me ei tohi alahinnata ühtki Kristusesse uskuvat hinge, kuigi tema usk võib olla nõrk ja sammud ebakindlad nagu väikesel lapsel. Kõiges, mida meil on teistest rohkem — olgu haridust või südameharitust, iseloomu õilsust, kristlikku kasvatust või vaimulikke kogemusi — peame mõtlema sellele, et oleme ainult vahendajad, kes kasutavad oma võimeid teiste heaks. Kui oleme tugevad, peame toetama nõrkade käsi. Auinglid, kes pidevalt näevad isa palet taevas, rõõmustavad võimalusest teenida Tema kõige nõrgemaid lapsi. Värisevad inimhinged, kellel on palju ebameeldivaid iseloomujooni, on inglite erilise hoolitsuse all. Inglid on alati seal, kus neid kõige enam vajatakse — inimese juures, kellel on kõige rängem võitlus iseendaga ja kelle ümbrus on masendavaim.

Kui üks nõrgem inimlaps eksib sinu vastu, siis on sinu kohustuseks püüda teda edasi aidata. Ära oota, et tema astuks esimese sammu leppimise teel. «Mis te arvate?» küsis Jeesus, «kui kellelgi inimesel juhtub olema sada lammast ja üks neist eksib ära, eks ta jäta need üheksakümmend üheksa mägedele ja lähe otsima seda, kes on ära eksinud? Ja kui juhtub, et ta selle leiab, tõesti, ma ütlen teile, et ta sellest tunneb rohkem rõõmu kui üheksakümne üheksast, kes ei olnud ära eksinud. Nõnda ei ole ka teie Isa tahtmine, kes on taevas, et üks neist pisukesist hukka läheks.»

«Valva sa iseennastki, et ka sind ei kiusataks» (Gal.6,1) ning mine armastava meelsusega eksija juurde ja «noomi teda nelja silma all.» Ära häbista teda, paljastades

tema eksimusi teistele, ja ära häbista Kristust, avalikustades ühe Tema nime kandja pattu. Sageli tuleb eksijale öelda valusat tõtt; ta peab hakkama mõistma oma süüd, et ennast parandada, kuid sa ei tohi kohut mõista ega kritiseerida. Ära püüa esitada end eksimatuna. Pinguta jõudu selle nimel, et aidata. Hingehaavade ravimisel on vaja väga hella kätt ja tundlikku puudutust. Selles saab aidata ainult armastus, mis lähtub Kolgata Valudemehelt. Kohtle venda kaastundliku õrnusega, teades, et kordamineku puhul päästad sa «tema hinge» ja «katad kinni pattude hulga» (Jak.5,20).

(441) Kuid isegi sellised jõupingutused võivad nurjuda. «Siis,» ütles Jeesus, «võta enesega veel üks või kaks.» Võib-olla võidab ühine veenmine seal, kus üksi olid edutu. Kui teised ei ole kaasosalised, suudavad nad näha probleemi erapooletult ning nende nõuanne on eksijale mõjusam.

Kui ta neidki ei kuula, siis ja alles siis tuleb asi kanda koguduse ette. Koguduse liikmed kui Kristuse esindajad ühendagu oma palved ja armastavad anumised eksija pöördumise pärast. Püha Vaim veenab palvetajate nimel eksijat kahetsevalt Jumala juurde tagasi tulema. Apostel Paulus ütleb Pühast Vaimust juhituna: «Otsekui manitseks Jumal meie läbi. Me palume Kristuse asemel? Andke endid lepitada Jumalaga» (2.Kor.5,20). Inimene, kes hülgab sellise ühise osaduse, purustab sideme, mis seob teda Kristusega, ja lahutab end nii kogudusest. Seepärast ütles Jeesus: «Olgu ta sinu meelest nagu pagan ja tölner.» Kuid teda ei tohi pidada Jumalast hüljatuks. Tema endised vennad ärgu halvustagu ega unustagu teda, vaid käitugu temaga õrnalt ja kaastundlikult nagu kadunud lambaga, keda Kristus püüab talutada tagasi karja juurde.

Kristuse juhised eksija kohtlemisel kordavad õpetusi, mida Ta Iisraelile Moosese kaudu andis: «Ära vihka südames oma venda! Noomi julgesti oma ligimest, et sina ei peaks tema pärast pattu kandma!» (3.Ms.19,17). See tähendab, et siis, kui keegi jätab täitmata Kristuse poolt antud kohustuse eksijat aidata, on ta kaasosaline patus. Me vastutame ka pahede pärast, mida me oleksime saanud ära hoida.

Eksitust tuleb selgitada eksijale. Meil pole õigust kellegi teisega süüdlast tagaselja kritiseerida. Isegi pärast seda, kui probleemist on räägitud koguduses, pole meil õigust sellest kõnelda teistele. Kristlaste eksimuste teadmine on uskmatutele komistuseks, ning jutustades neist asjust, teeme ainult halba. Õpetades meid venna eksimusi parandama, õpetab Kristuse Vaim meid venda ka kaitsma isegi kaasvendade kriitika eest, kõnelemata siis uskmatute hukkamõistust. Me oleme samamoodi ekslikud ning vajame Kristuse halastust ja andestust. Ta soovib, et me toimiksime teistega just nii, nagu me soovime, et Tema toimiks meiega.

(442) «Mis te iganes maa peal seote, on ka taevas seotud ja mis te iganes maa peal lahti päästate, on ka taevas lahti päästetud.» Te olete taeva saadikud ja teie töö tulemused on igavese väärtusega.

Kuid meil ei tule kanda suurt vastutust üksi. Kristus on ligi kõikjal, kus Tema Sõnu siiralt hinnatakse. Ta ei viibi ainult koguduses, vaid kõikjal, kus mõnedki jüngrid Tema nimel kogunevad. Jeesus ütles: «Kui kaks teie seast ühel nõul on maa peal mingi asja pärast, mida nad iganes paluvad, siis see saab neile minu Isalt, kes on taevas.»

Jeesus ütleb: «Minu Isalt, kes on taevas,» otsekui meenutades jüngritele, et kuigi Ta inimesena oli üks neist, koges nende katsumusi ja tundis nende kannatusi, oli Ta Jumalana ühenduses Kõikväelisega. Imeline kinnitus! Taevased olevused tunnevad inimestele kaasa ja töötavad kadunute päästmiseks! Kogu taevas ühineb inimese püüetega tuua eksijad tagasi Kristuse juurde.

49. Peatükk Lehtmajade Pühal

Joh.7,1-l5.37-39

Kolm korda aastas pidid juudid kogunema Jeruusalemma Jumalat teenima. Pilvesambasse peitunud Iisraeli nähtamatu Juht oli andnud need pidulikke kokkutulemisi puudutavad juhtnöörid. Orjaajal ei olnud juutidel võimalust pühi pidada, kuid oma pärusmaal hakkas rahvas tähistama mälestuspühi. Jumala plaani kohaselt pidid iga-aastased pühad meenutama rahvale Teda. Kuid peale üksikute erandite olid preestrid ja rähvaülemad kaotanud silmist pühade tegeliku mõtte. Kristus mõistis sümbolite tähendust.

Lehtmajade püha oli aasta viimane püha. Jumal soovis, et inimesed mõtleksid siis Tema halastusele ja headusele. Kogu maa oli olnud Tema hoole all, saanud Tema käest õnnistusi päeval ja öösel. Päike ja vihm olid kasvatanud vilja. Palestiina orgudest ja tasandikelt oli saak juba kogutud. Oliivid olid nopitud ja kallihinnaline õli anumatesse talletatud. Palmipuud olid andnud saagi. Purpursed viinamarjakobarad olid surutõrtes sõtkutud.

(448) Lehtmajade püha kestis seitse päeva ning selle pühitsemiseks suundusid Palestiina eri piirkondade elanikud koos palveränduritega naabermaadest Jeruusalemma. Inimesi kogunes pealinna ligidalt ja kaugelt, tuues kaasa tänuandeid Temale, kes oli ehtinud aasta oma heldusega. Metsadest võeti kaasa mitmesuguseid oksi ning linn muudeti justkui kauniks metsasaluks.

See püha polnud ainult lõikustänu, vaid ka mälestus Jumala hoolitsusest Iisraeli eest kõrberännakul. Mälestusena toonasest telgielust elasid iisraellased lehtmajade püha ajal okstest lehtonnides. Need püstitati tänavatele, templi õuedele või majade katusele. Jeruusalemma ümbritsevad mäed ja orud olid täis tipitud «lehtmaju,» kus pulbitses elu.

Pühad laulud ja tänupalved kõlasid kokkutulnute huulilt. Veidi aega enne lehtmajade püha oli olnud lepituspäev, mil kõik, kes olid oma patte kahetsenud, kuulutati lepitatuks Jumalaga. Nii valmistati tee pühaderõõmule. «Tänage Jehoovat, sest Tema on hea, sest Tema heldus kestab igavesti!» (Ps.106,1) kõlas võiduhüüd mitmesuguste muusikariistade ja hoosianna-hüüete saatel. Tempel oli rõõmupühade keskus. Siin toimetati pidulikke ohvriteenistusi. Pühamu valge marmortrepi astmetel laulis leviitide koor. Pidulised lehvitasid palmi- ja mirdioksi ning laulsid kaasa refrääni. Siin ja seal kordasid inimesed samu laulusõnu ning ümbritsevad mäed kajasid kiidulauludest.

Õhtul valgustasid templit ja eesõue lambid. Muusika, lehvivad palmioksad, rõõmsad hoosianna-hüüded, ripplampide mahedast kumast valgustatud rahvahulk, preestrite piduriided ja tähelepanu köitvad tseremooniad näisid põimuvat üheks unustamatuks

muljeks pealtvaatajate hinges. Kõige mõjusamaks vaatepildiks oli kõrberännaku ühe sündmuse mälestusteenistus.

Koidu ajal puhusid preestrid pikalt ja kumedalt hõbedasi pasunaid ning rahvas vastas sellele lehtmajadest mägedel ja orgudes rõõmurõkatusega. (449) Siis ammutas preester Kiidroni jõest kannutäie vett, tõstis kannu peakohale ning astus aeglaselt ja väärikalt muusika taktis laia templitreppi pidi üles, lauldes samal ajal: «Meie jalad seisid su väravais, Jeruusalemm!» (Ps.122,2).

Preester kandis kannu veega altari juurde, mis asus preestrite eesõue keskel. Siin paiknes kaks hõbeanumat. Veenõu tühjendati ühte anumasse, teise valati kannutäis viina ning kummagi anuma sisu voolas Kiidroni jõega ühenduses olevasse kanalisse ja sealt kaudu Surnumerre. See pidulik vee väljavalamine kujutas vett, mis oli voolanud kaljust Jumala käsu peale, siis kui Iisrael janutas. Vee väljavalamise järel lauldi rõõmulaulu: Issand Jehoova on mu tugevus ja kiituslaul! Te ammutate rõõmuga vett päästeallikatest!» (Jes.12,2.3).

(450) Joosepi pojad, kes valmistusid minema lehtmajade pühale, märkasid, et Jeesus ei valmistunudki teekonnaks. Nad jälgisid Teda ärevalt. Peale haige tervistamist Betsatal polnud Jeesus osalenud rahvuslikel pidustustel. Vältimaks asjatuid vaidlusi Jeruusalemma juhtidega, oli Jeesus siirdunud tööle Galileasse. Tõsiasi, et Ta näis ilmutavat hoolimatust suurte usupühade suhtes ning preesterkonna avalik vaen Tema vastu, tekitasid rahutust naabruskonna inimestes, sugulastes ja jüngrites. Jeesus oli oma kõnedes korduvalt toonitanud õnnistusi, mis järgnevad kuulekusele Jumala käskudele ja samas näis Ta suhtuvat ükskõikselt Jumala korraldusel sisseseatud teenistustesse. Palju küsimusi äratas seegi, et Ta suhtles tölnerite ja teiste halva kuulsusega inimestega ega kuuletunud rabide nõudmistele ning heitis kõrvale hingamispäevaga seotud suusõnaõpetused. Vendade meelest tegi Jeesus suure vea sellega, et Ta hoidis eemale mõjukatest ja õpetatud meestest. Vennad olid näinud Jeesuse veatut elu ja Tema töö oli jätnud neile sügava mulje. Tema kuulsus Galileas kõditas nende auahnust ja nad lootsid endiselt, et Ta tõendab variseridele, kes Ta tegelikult on. Ent mis siis, kui Ta ikkagi oli Messias, Iisraeli Kuningas! Nad hellitasid seda mõtet uhke rahuloluga.

Just sellepärast sundisid nad Jeesust minema Jeruusalemma. «Mine siit ära Judeasse, et ka Su jüngrid näeksid Su tegusid, mida Sa teed; sest ükski ei tee midagi salajas, kui ta tahab olla avalikkuses. Kui Sa niisuguseid asju teed, siis ilmuta ennast maailmale!» (Joh.7,3.4). Sõna «kui» väljendas uskmatust ja kahtlust. Nad pidasid Jeesust araks ja nõrgaks. Kui Ta teab end olevat Messia, mispärast Ta end siis eemal hoiab ega tegutse. Kui Tal tõesti on vägi, miks Ta siis ei tule Jeruusalemma, et seal oma nõudmised esitada? Miks Ta ei tee Jeruusalemmas selliseid imetegusid nagu Galileas? Ära varju kõrvalisse provintsi, rääkisid nad, ära tee imetegusid vaeste talupoegade ja harimatute kalurite

hulgas. Esitle end pealinnas, võida preestrite ja ülemate poolehoid ning pane alus uuele riigile.

(451) Jeesuse vennad lähtusid samadest isekatest ajenditest, mis pesitsevad kõigi südames, kes tahavad äratada tähelepanu. Vendi ärritas see, et Kristus nimetas end Eluleivaks, kuid ei pürginud troonile. Nad olid väga pettunud, kui suur hulk järelkäijaid Ta maha jättis. Nad eemaldusid Temast, et vältida tunnistamast seda, millest kõnelesid Tema teod — et Ta oli Jumalast Läkitatu.

«Siis ütles Jeesus neile: «Minu aeg ei ole veel tulnud, aga teie aeg on alati soodus. Maailm ei või teid vihata, aga mind ta vihkab, sest mina tunnistan temast, et tema teod on kurjad. Minge teie üles pühiks; mina veel ei lähe üles neiks pühiks, sest minu aeg ei ole veel täis saanud.» Kui Ta neile seda oli ütelnud, jäi Ta Galileasse. Vennad olid Jeesust käskival toonil juhendanud, kuid Jeesus andis mõista, et Ta ei saanud neid arvata oma ennastsalgavate jüngrite hulka. «Maailm ei või teid vihata,» ütles Ta, «aga mind ta vihkab, sest mina tunnistan temast, et tema teod on kurjad.» Maailm ei vihka neid, kelle meelelaad on maailmale omane.

Kristuse elu maa peal polnud kerge ega toretsev. Ta ei otsinud võimu ega au. Maailm oli paik, kuhu Isa oli Teda saatnud. Ta oli siia tulnud teostama suurt päästeplaani. Ta täitis oma ülesande langenud inimsoo heaks. Kuid Ta ei võinud olla hulljulge ega tormata ohtudesse või kiirustada konflikti teket. Iga sündmuse jaoks Tema töös oli aeg. Ta pidi kannatlikult ootama. Ta teadis, et Tema töö lõpeb surmaga, kuid Isa ei soovinud, et Ta oleks seadnud end ohtu enneaegselt.

Jeruusalemmast olid kuuldused Jeesuse imetegudest levinud kõikjale, kus elas juute, ja kuigi Jeesus polnud paljude kuude jooksul pühadest osa võtnud, polnud rahva huvi Tema vastu vähenenud. Paljud tulid lehtmajade pühale eelkõige lootuses näha Jeesust. Pühad algasid ja paljud pärisid Tema järele. Variserid ja ülemad ootasid samuti, et Jeesus tuleb. Nad lootsid Ta lõpuks ometi hukka mõista. Kannatamatult küsisid nad: «Kus Ta on?,» kuid keegi ei teadnud. Kartusest ülemate ja preestrite ees ei julgenud inimesed (452) Teda avalikult Messiaks nimetada, kuid kõik rääkisid Temast vaikselt. Paljud pidasid Teda Jumala saadikuks, teised nimetasid Teda rahva eksitajaks.

Vahepeal oli Jeesus märkamatult Jeruusalemma saabunud. Ta oli valinud kõrvalise tee, et vältida ränduritevoolu. Kui Ta oleks ühinenud mõne karavaniga, oleks rahva tähelepanu pöördunud Temale ja üldine poolehoid oleks ässitanud rahvavanemad Tema vastu.

Kesk pühi, kui rahva huvi Tema vastu jõudis haripunkti, astus Kristus rahva nähes templiõue. Tema puudumise kohta pühilt rääkisid paljud, et Ta kartis preestreid ja

ülemaid. Kõiki üllatas Tema ilmumine. Sosistused vaikisid. Kõik imetlesid Tema väärikat ja julget käitumist võimalike vaenlaste keskel.

Seistes tohutu rahvahulga ees, kõneles Jeesus nii, nagu mitte keegi polnud varem rääkinud. Tema sõnad tunnistasid (453) Iisraeli käskude ja seadluste, ohvriteenistuse ja prohvetlike õpetuste sügavast tundmisest. Ta purustas vormilikkuse ja traditsioonide tõkked. Eelolev näis Ta silme ees avali olevat. Nähes nähtamatut, rääkis Ta ühtviisi asjatundlikult nii inimlikest kui jumalikest asjadest. Tema kõne oli sisukas ja arusaadav ning kuulajad imestasid nagu kord Kapernaumas, «sest Ta sõnal oli meelevald» (Luk.4,32). Korduvalt hoiatas Jeesus kuulajaid tagasi lükkamast õnnistusi, mida Ta on tulnud neile tooma. Ta tõendas neile kõigiti, et Ta oli Jumala Läkitatu ning püüdis õhutada neid meeleparandusele. Ta soovis säästa rahvast kuriteost.

Inimesed imetlesid Tema käskude ja prohvetite tundmist ning küsisid üksteiselt: «Kuidas see Kirja tunneb ilma õppimata?» Religioosseks õpetajaks peeti ainult inimest, kes oli käinud rabide koolis; Jeesust ja Ristija Johannest peeti hariduseta õpetajateks, sest nad polnud sellist kooliharidust saanud. Kuid kuulajaid liigutas sügavalt «õppimata» meeste Pühakirja tundmine. Neid oli õpetanud Jumal.

Kui Jeesus templis rääkis, kuulas Teda hiirvaikne rahvahulk. Isegi need, kes Teda vihkasid, polnud suutelised tegema Talle midagi halba.

Päev päeva järel õpetas Kristus rahvast, kuni saabus pühade viimane päev, «lõpetuspüha.» Selle päeva hommikul tundsid paljud väsimust pikkadest pühadest. Äkki hüüdis Jeesus valju häälega, mis kandus läbi templiõuede:

«Kui kellelgi on janu, see tulgu minu juurde ja joogu! Kes usub minusse, nagu Kiri ütleb, selle ihust peavad voolama elava vee jõed!» See üleskutse mõjus inimestele virgutavalt. Kõik möödunud pidupäevad olid olnud pilkupüüdvad. Imeilus muusika oli paitanud kõrvu, kuid terves tseremooniate reas polnud midagi sellist, mis oleks (454) rahuldanud hingeigatsust või kustutanud salajast janu millegi püsiva järele. Jeesus kutsus neid jooma allikast, mis võis neis saada igavesse ellu voolavaks lätteks.

Sellel hommikul oli preester teostanud tseremoonia, mis meenutas kõrbes kaljust vee saamist. Kalju kujutas Kristust, kelle surm pidi avama päästva allika iga januneva inimlapse ees. Kristuse sõnad olid eluvesi. Rohkearvulise rahva ees kõneles Ta enda lüüa andmisest selleks, et eluvesi võiks voolata. Lüües Kristust, lootis Saatan hävitada Eluvürsti, kuid löödud Kaljust voolas elu maailmale. Kui Jeesus nii rääkis, tundsid inimesed aukartust ja paljud olid valmis hüüdma Samaaria naise kombel: «Anna mulle seda vett, et ma ei januneks!» (Joh.4,15).

Jeesus teadis inimhinge vajadusi. Hiilgus, rikkus ja au ei saa rahuldada südameigatsust. «Kui kellelgi on janu, see tulgu minu juurde.» Rikas, vaene, ülem ja

alam on võrdselt teretulnud. Ta lubab vabastada vaevatuid, lohutada kurbi, anda lootust argadele. Paljud kuulajad leinasid oma pettunud lootusi, paljude hinges olid sügavad haavad, paljud püüdsid rahuldada rahutut igatsust selle maailma asjade ja inimeste austusega, kuid kõigele vaatamata leidsid nad end ühel hetkel pragunenud kaevu äärest, kust ei saanud kustutada janu. Rõõmsa elevuse keskel tundsid inimesed end tühjade ja kurbadena. Ootamatu üleskutse: «Kui kellelgi on janu,» äratas nad nukrusest ja järgnevad sõnad sütitasid uue lootuse. Püha Vaim avas väljaöeldud sümboli, milles nad nägid võrratut pääseteed.

Kristuse kutse janunevatele hingedele kõlab täna meile. See kõlab veel tungivamalt kui tookord lehtmajade püha viimasel päeval. Allikas on avatud kõigile. Vaevatutele ja koormatutele pakutakse igavese elu värskendavat vett. Jeesus hüüab: «Kui kellelgi on janu, see tulgu minu juurde ja joogu.» «Kellel on janu, tulgu; ja kes tahab, võtku eluvett ilma hinnata!» «Aga, kes iganes joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, vaid see vesi, mida mina temale annan, saab tema sees veeallikaks, mis voolab igavesse ellu» (Ilm.22,17; Joh.4,14).

50. Peatükk Keset Püüniseid

Joh.7,16-36.40-53; 8,1-11

Kogu Jeruusalemmas viibimise aja jälitasid Jeesust nuhid. Iga päev sepitseti uusi plaane Tema vaikima sundimiseks. Preestrid ja ülemad kavatsesid Tema tegevuse lõpetada vägivaldselt. Kuid mitte ainult nii. Nad tahtsid Galilea rabi enne rahva ees alandada.

Kohe esimesel päeval olid ülemad nõudnud Jeesuselt aru, kelle volitusel Ta õpetab. Nad tahtsid rahvale tõestada, et Tal polnud õigust õpetada. Ühtlasi lootsid nad tõsta oma kõikumalöönud autoriteeti.

«Minu õpetus ei ole minu oma,» ütles Jeesus, «vaid selle, kes mind on läkitanud. Kui keegi tahab teha Tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast või kas mina räägin iseenesest» (Joh.7,16.17). Jeesus ei vastanud kimbutajatele vastuväitega, vaid sõnastas hingeõnnistuseks olulise tõe: tõest arusaamine ja tõe hindamine ei sõltunud niivõrd mõistuse teravusest, kuivõrd südamest. Tõde tuleb südamega vastu võtta; see nõuab tahte alistamist. Kui tõde oleks võimalik tunnustada ainult mõistusega, ei takistaks uhkus seda tegemast. Kuid tõde saab vastu võtta ainult annina ning selle tingimuseks on loobumine igast patust, milles Jumala Vaim märku annab. Ükskõik kui suured võiksid olla inimese eelised tõde tunda, pole neist kasu, kui süda ei ole avatud (456) ning ei loobuta kõigist harjumustest ja kommetest, mis käivad vastu tõe põhimõtetele. Neile, kes anduvad Jumalale siira sooviga tunda ja täita Tema tahet, avaneb tõde Jumala väena õnnistuseks. Nad oskavad teha vahet inimeste vahel, kes kõnelevad Jumala nimel ja kes vaid enda nimel. Variserid ei allutanud oma tahet Jumala tahtele. Nad ei tahtnud tunda tõde, vaid tahtsid leida vabandusi, kuidas tõest mööda hiilida. Kristus näitas, et sellepärast ei mõistnud nad Tema õpetusi.

Seejärel nimetas Ta tunnuse, mille abil eristada õiget õpetajat petisest: «Kes iseenesest räägib, see otsib iseenese austust; aga kes otsib selle austust, kes teda on läkitanud, see on tõeline ja temas ei ole ülekohut» (Joh.7,18). Isekas meelsus rõhutab ennast. Kristus taotles Jumala au. Ta rääkis Jumala sõnu. See tunnistas Temast kui tõeõpetajast.

Jeesus tõestas rabidele oma jumalikkust sellega, et Ta luges nende mõtteid. Alates päevast, mil Jeesus tervistas haige Betsatal, olid rabid sepitsenud Jeesuse surma. Nii rikkusid nad käsku, mille kaitsjaiks nad endid pidasid. «Eks Mooses ole teile andnud käsuõpetuse,» ütles Ta, «ja ükski teie seast ei tee käsuõpetuse järele. Miks te püüate mind tappa?»

Välgusähvatusena valgustasid need sõnad rabidele kuristikku, kuhu poole nad sööstsid. Silmapilguks valdas neid kabuhirm. Nad taipasid, millise piiritu jõu vastu nad

võitlesid, kuid nad lämmatasid hoiatuse. Et säilitada mõju rahva üle, tuli varjata mõrvaplaane. Põigeldes kõrvale Jeesuse küsimusest, hüüdsid nad: «Sul on kuri vaim, kes püüab Sind tappa?» Nad väitsid öelduga, et Jeesuse imeteod olid tehtud kurja vaimu abil.

Kristus ei pööranud vihjele tähelepanu. Ta jätkas selgitusega, et tervistamine Betsata tiigi ääres oli kooskõlas hingamispäevakäsuga ning, et juutide käsu tõlgendus mõistis selle samuti õigeks: «Sellepärast on Mooses teile andnud ümberlõikamise; ja te lõikate inimese ümber ka hingamispäeval.» Vastavalt käsule tuli iga poeglaps ümber lõigata kaheksandal päeval. Ümberlõikamist teostati seega ka hingamispäeval. Seda enam oli (457) käsu vaimuga kooskõlas kogu inimese terveks tegemine hingamispäeval! Jeesus lisas: «Ärge mõistke kohut silmnäo järgi, vaid mõistke õiget kohut!»

Ülemad vaikisid ja mitmed rahva seast hüüatasid: «Eks see ole see, keda nad püüavad tappa? Ja ennäe, Tema räägib vabalt ja nad ei ütle Talle midagi. Kas on meie ülemad tõesti ära tundnud, et Tema on Kristus?»

Paljud Kristuse kuulajad, kes elasid Jeruusalemmas ja teadsid ülemate salasepitsusi, tundsid vastupandamatult tõmmet Kristuse poole. Neis kasvas kindel veendumus, et Ta oli Jumala Poeg. Kuid Saatan oli varmas äratama kahtlusi Messia ja Tema tulemise kohta käivate väärarusaamade pinnal. Üldiselt usuti, et Kristus sünnib Petlemmas, kuid kaob mõneks ajaks vaateväljast, et siis ilmuda ei tea kust. Paljud olid arvamusel, et Messial puudus igasugune sugulus inimkonnaga. Kuna Jeesus Naatsaretist ei vastanud nendes kinnistunud ootustele Messia kohta, kaalutlesid paljud kõhklevalt: «Ometi me teame, kust Ta on. Aga kui Kristus tuleb, siis ei tea ükski, kust Ta on.»

Jeesus luges nende mõtteid ja lausus vastuseks: «Küll te tunnete mind ja teate, kust ma olen ja ma ei ole tulnud iseenesest; aga tõeline on see, kes mind on läkitanud, keda te ei tunne.» Nad väitsid teadvat Kristuse päritolu, kuid tegelikult ei teadnud. Kui nad oleksid elanud Jumala tahte kohaselt, oleksid nad tundnud ära Jumala Poja.

Kuulajad pidid Kristuse sõnu mõistma. Need kordasid väidet, mida Ta mitu kuud tagasi oli Sünedrioni ees esitanud. Ka tol korral olid ülemad valmis Teda surmama, kuid neid takistas nähtamatu vägi, mis pani nende raevule piiri: «Siiani ja mitte kaugemale!»

Mitmed rahva hulgast uskusid Jeesust ja ütlesid: «Kui Kristus tuleb, kas Ta peaks tegema veel rohkem tunnustähti, kui see on teinud?» Variserid, kes jälgisid pingsalt sündmuste kulgu, kuulsid toetavaid hääli. Rutanud ülempreestri juurde, nõudsid nad Jeesuse vahistamist. (458) Nad tahtsid korraldada nii, et Jeesus võetaks kinni siis, kui Ta on üksi; rahva juuresolekul ei söandanud nad seda teha. Jälle paljastas Jeesus nende mõtted: «Ma olen veel üürikeseks ajaks teie juures,» ütles Ta «ja siis ma lähen selle juurde, kes mind on läkitanud. Siis Te otsite mind, aga ei leia ja kus ma olen, sinna te ei

või tulla.» Varsti pidi Ta pääsema nende põlguse ja viha alt. Varsti läheb Ta Isa juurde ja sinna ei saa Tema mõrtsukad iialgi.

Irvitades ütlesid rabid: «Kuhu Ta tahab minna, et me Teda ei peaks leidma? Mõtleb Ta minna hajuvil asuvate kreeklaste juurde ja õpetada kreeklasi?» Norijad ütlesid enesele teadmatult välja Kristuse töö olemuse. Kogu päeva oli Jeesus sirutanud käsi sõnakuulmatu ja kangekaelse rahva poole, ometi leidsid Teda need, kes ei osanud Teda otsida (Rom.10,20.21).

Preestrite mõju eksitas ka inimesi, kes olid veendunud, et Jeesus oli Jumala Poeg. Mõjusalt olid rahva õpetajad korrutanud Messia kohta prohvetikuulutust, et Ta on «Kuningas Siioni mäel ja Jeruusalemmas ja Tema vanemate ees paistab auhiilgus!» ning et «Ta valitseb merest mereni ja Eufrati jõest ilmamaa otsani!» (Jes.24,23; Ps.72,8). Seejärel kõrvutasid nad kirjeldatud au Jeesuse tagasihoidliku välimusega. Prohvetikuulutuse sõnu kasutati vale kinnitamiseks. Kui rahvas oleks ise uurinud Jumala Sõna, poleks saanud tõde selliselt väänata. Jesaja 61. Peatükk tunnistas, et Kristus tegi just seda, mida pidi tegema Messias. 53. Peatükk kõneleb Tema hülgamisest ja kannatustest ning 59. Peatükk kirjeldab preestrite ja rabide iseloomu.

Jumal ei sunni inimest lahti ütlema uskmatusest. Inimese ette on asetatud valgus ja pimedus, tõde ja vale. Ta peab otsustama kumba vastu võtta. Inimesele on antud võime eristada õigust valest. Jumal ei soovi, et otsustus tuleks teha hetke mulje ajel. Otsustada tuleb tõendite põhjal, hoolika Pühakirja ühe teksti võrdlemise põhjal teisega. Kui juudid oleksid jätnud eelarvamused ja võrrelnud kirjapandud prohvetikuulutusi Jeesuse eluga, oleksid nad märganud suurepärast kooskõla.

(459) Paljusid petetakse tänapäeval samuti nagu juute omal ajal. Usulised õpetajad seletavad Piiblit oma arusaamise ja pärimuste kohaselt; rahvas ise ei uuri Pühakirja ega otsusta, mis on tõde. Jumala Sõna kuulutamine ja õpetamine on Jumala poolt seatud vahend tõe levitamiseks, kuid meil tuleb igat õpetust kontrollida Pühakirjaga. Kes uurib Piiblit palves, sooviga tunda tõde ja sellele kuuletuda, mõistab kirjutatut. Ta hakkab Pühakirja mõistma, sest «kui keegi tahab teha Tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast» (Joh.7,17).

Püha viimasel päeval pöördusid sulased, keda preestrid ja ülemad olid saatnud Jeesust kinni võtma, tagasi ilma Jeesuseta. Vihase küsimuse peale: «Mispärast te ei ole Teda toonud?» vastasid nad tõsiselt: «Ükski inimene ei ole iialgi nõnda rääkinud, nagu see inimene.»

Sulaste kalgistunud südamesse olid tunginud Jeesuse sõnad. Nad olid kuulanud Jeesuse kõnet templiõues kavatsusega millestki kinni hakata, kuid Teda kuulates olid kavatsuse unustanud. Nad olid näinud seda, mida polnud näinud preestrid ja ülemad —

jumalikkust, mida kattis inimlikkus. Jeesus oli neid nii kütkestanud, et nad vastasid oma peremeeste küsimusele: «Mispärast te ei ole Teda toonud?» lihtsalt: «Ükski inimene ei ole iialgi nõnda rääkinud nagu see Inimene.»

Preestrid ja ülemad olid tulnud esimesel kokkupuutel Kristusega samale veendumusele. Nad olid Teda kuuldes sügavalt liigutatud ja neidki oli vallanud mõte: «Ükski inimene ei ole iialgi nõnda rääkinud nagu see Inimene.» Kuid nad olid Püha Vaimu mõju tõrjunud. Nüüd hüüdsid nad raevunult: «Kas teiegi olete eksitatud? Kas ükski variseridest või ülemaist on uskunud Temasse? Aga see rahvahulk, kes ei tunne käsuõpetust, on neetud!»

Need, kes tõde kuulevad, küsivad harva: «On see õige?» Tavaliselt küsivad nad: «Kes seda toetab?» Inimesed hindavad põhimõtteid toetajaskonna arvu järgi ja küsivad endiselt: «Kas paljud haritud mehed ja vaimulikud juhid usuvad seda?» Tänapäeval pole tõeline jumalakartus rohkem hinnas kui Kristuse päevil. Inimesed otsivad kõigest hingest maist heaolu igavese varanduse hinnaga. (460) Tõde ei tee tõeks see, kui suur hulk on valmis kuulutust vastu võtma või kas maailma suurmehed ja vaimulikud juhid seda tunnustavad.

Preestrid ja ülemad hakkasid hauduma uusi plaane Jeesuse kinnivõtmiseks. Väideti, et kui Ta kauemaks vabadusse jääb, ässitab ta rahva valitud juhtide vastu. Ainuke tee on panna Ta viivitamatult vaikima. Keset ägedat mõttevahetust katkestati neid äkki. Nikodeemus küsis: «Kas meie seadus inimese hukka mõistab, enne kui tema üle kuulab ja teada saab, mis ta on teinud?» Vaikus haaras nõukogu. Nikodeemuse sõnad äratasid südametunnistuse. Nad ei võinud üle kuulamata kedagi hukka mõista. Kõrgid ülemad põrnitsesid vaikides meest, kes julges kõnelda õiguse kaitseks. Nad olid segaduses ja tusased selle pärast, et ühte nende hulgast oli mõjutanud Jeesuse iseloom ning ta julges Teda kaitsta. Üllatusest toibunud, pöördusid nad Nikodeemuse poole salvava sarkasmiga: «Oled ka sina Galileast? Uuri ja vaata, et Galileast ei tõuse prohvetit!»

Ometi peatas protest nõukogu tegevuse. Ülemad ei saanud oma plaani läbi suruda ja Jeesust ülekuulamiseta hukka mõista. Selleks puhuks lüüasaanutena läks igaüks oma koju. «Aga Jeesus läks Õlimäele.»

Linnamelust ja reeturlike rabide juurest tõmbus Jeesus oliivisallu, kus Ta võis olla üksi Jumalaga. Kuid vara hommikul pöördus Ta tagasi templiõue ning kui rahvas kogunes Tema juurde, istus Ta maha ja õpetas neid.

Teda katkestati varsti. Salk varisere ja kirjatundjaid lohistas Tema poole hirmunud naist, keda toojad karmi ja ägeda häälega süüdistasid seitsmendast käsust üleastumises. Tõuganud naise Jeesuse ette, küsisid nad Temalt silmakirjaliku lugupidamisega: «Mooses on käsuõpetuses käskinud meid niisugused kividega surnuks visata. Mis siis Sina ütled?»

Nende teeseldud austus varjas salajast vandenõu. Nad haistsid siin soodsat võimalust Jeesus hukka mõista. Kui Jeesus oleks naise õigeks mõistnud, oleksid nad süüdistanud Teda Moosese käsu eiramises. Kui Jeesus oleks naisele surmaotsuse kuulutanud, (461) oleksid nad saanud süüdistada Teda roomlaste ees oma võimupiiride ületamises.

Hetkeks vaatas Jeesus üles. Ta nägi häbist värisevat naist ja karminäolisi halastuseta võimukandjaid. Jeesusele tegi vaatepilt haiget. Ta teadis väga hästi, miks selline stseen Tema ees lavastati. Ta luges kõigi asjaosaliste mõtteid, iseloomu ja elu. Need nõndanimetatud õigusekaitsjad olid ise meelitanud oma ohvri patuteele, et püüda Jeesust lõksu. Pööramata küsimusele tähelepanu, kummardus Jeesus maha ja hakkas kirjutama maa peale.

Vastuse viibimisest ja Jeesuse näivast ükskõiksusest kärsitud süüdistajad astusid lähemale, et näha, mis Ta seal teeb. Nende pilk langes teele Jeesuse jalge ees. Teetolmu olid kirjutatud nende elu salajased patud. Pealtvaatav rahvas nägi variseride näoilme muutust ja trügis ettepoole, et näha, milles oli asi.

Rabid olid tunnistanud end käsupidajateks. Nad pidid teadma, et abikaasa kohus oli tõsta süüdistus oma naise vastu. Nad teadsid, et mõlemat süüdiolevat poolt tuli karistada võrdselt. Süüdistajate tegevus oli seadusetu. Seadus nägi ette, et kividega viskamisel pidid tunnistajad esimestena kivi viskama. Tõustes püsti ja vaadates vandenõulastele otsa, ütles Jeesus: «Kes teie seast on patuta, see olgu esimene tema peale kivi viskama.» Ja kummardunud uuesti, jätkas Ta kirjutamist maa peale.

Ta ei hüljanud Moosese kaudu antud käsku ega astunud üle Rooma õigusest. Süüdistajad olid võidetud. Nüüd, kui pühaduse kate oli neilt rebitud, seisid nad süüdlastena ja hukkamõistetuina Tema ees, kes oli puhas ja laitmatu. Nad kartsid, et nende elu salapatud saavad rahvale teatavaks. Silmad maha löödud, hiilisid nad ükshaaval minema, jättes oma ohvri halastava Päästja juurde.

Jeesus tõusis ja vaatas naisele otsa: «Naine, kus on need sinu süüdistajad? Ega keegi ole sind hukka mõistnud?» Naine vastas: «Mitte keegi, Issand!» Jeesus ütles: «Ega minagi sind hukka mõista; mine ja ära tee enam pattu!»

(462) Naine oli seisnud Jeesuse ees hirmust rõhutuna. Jeesuse sõnad: «Kes teie seast on patuta, see olgu esimene tema peale kivi viskama,» olid kõlanud tema jaoks surmaotsusena. Ta ei julgenud vaadata Kristuse poole, vaid ootas vaikides oma saatust. Imestusega nägi ta, kuidas süüdistajad sõnatult lahkusid. Siis kuulis ta lootusrikkaid sõnu: «Ega minagi sind hukka mõista; mine ja ära tee enam pattu.» Naise süda sulas, ta viskus Jeesuse jalge ette, kiindunud ja tänulik, ning tunnistas nuuksudes oma patte.

See oli tema jaoks uue elu, Jumala teenimisele pühendatud puhtuse ja rahu elu algus. See ime oli suurem kui ükskõik millise füüsilise haiguse tervistamine. Kristus tervendas

ta hingehaigusest, mis oleks põhjustanud igavest surma. Sellest kahetsevast naisest sai üks Tema ustavamaid järelkäijaid. Ennastohverdava armastuse ja andumisega tasus ta Jeesuse andestava halastuse.

Naisele andestamises ja julgustamises elada paremat elu, ilmnes Jeesuse iseloomu täiusliku õiguse ilu. Kuigi Jeesus ei vabanda pattu ega vähenda süüd, ei mõista Ta hukka, vaid päästab. Maailm põlgas eksinud naist, kuid Jeesus rääkis talle lohutuse ja lootuse sõnu. Patuta Päästja tunneb patusele kaasa ning ulatab abistava käe. Ehkki silmakirjalikud variserid mõistsid naise hukka, lausus Jeesus: «Mine ja ära tee enam pattu!»

Ükski Kristuse tõeline järelkäija ei pööra eksijale põlglikult selga. Need, kes on agarad teisi süüdistama ja nende üle kohut mõistma, on sageli suuremad süüdlased. Inimesed vihkavad patust, kuid armastavad pattu. Kristus vihkab pattu, kuid armastab patust. Sama meelsus ilmneb kõigis Kristuse tõelistes järelkäijates. Kristuse armastus ei kiirusta hukka mõistma, vaid on valmis andestama, eksijat pühaduse teele aitama ning teda sellel edasi astuma julgustama.

51. Peatükk «Elu Valgus»

Joh.8,12-59; Joh.9

Siis rääkis Jeesus jälle neile ning ütles: «Mina olen maailma valgus. Kes mind järgib, see ei käi pimeduses, vaid temal on elu valgus.»

Jeesus lausus need sõnad templiõue selles osas, kus peeti lehtmajade püha jumalateenistused. Keset õue kõrgusid kaks sammast, mille otsas olid hiiglaslikud lambid. Pärast õhtust ohvrit süüdati lambid ja nende valgus paistis üle kogu Jeruusalemma. See valgus pidi meenutama tulesammast, mis juhtis Iisraeli kõrbes, ning osutama ka Messia tulekule. Õhtuti, kui lambid põlesid, muutus templiõu rõõmupaigaks. Hallipäised mehed, templi preestrid ja rahvavanemad moodustasid piduliku rongkäigu. Kõlasid muusikahelid ja leviitide laulud.

Pidulikult valgustatud Jeruusalemm kõneles rahvale Messiast, kes laseb oma valguse paista üle Iisraeli. Kuid Jeesuse jaoks tähendas see vaatepilt sootuks enamat. Templi heledad tuled valgustasid ümbrust; Kristus, vaimuliku valguse allikas valgustab maailma pimedust. Sümbol oli mõistagi puudulik. Valgus, mille Looja oli taevasse loonud, kujutas veel tabavamalt Tema töö au.

Oli hommik. Päike oli just tõusnud Õlimäe kohale ning selle kiired kuldasid marmorpaleesid ja (464) panid kiiskama templi seinte kulla. Jeesus ütles seda nähes: «Mina olen maailma valgus.»

Üks, kes neid sõnu kuulis, kordas neid aastaid hiljem suurepärase tunnistusena: «Temas oli elu; ja elu oli inimeste valgus ja valgus paistab pimeduses ja pimedus ei ole seda võtnud omaks.» «See tõeline valgus, mis valgustab igat inimest, oli tulemas maailma» (Joh.1,4.5.9). Ka Peetrus kasutas hiljem Kristuse poolt esitatud võrdlust, kui ta kirjutas jumalikust Vaimust valgustatuna: «Ja meil on veel kindlam prohvetlik sõna ja te teete hästi, et te seda tähele panete kui küünalt, mis paistab pimedas paigas, kuni päev jõuab kätte ning koidutäht tõuseb teie südameis» (2.Pet.1,19).

Valgus oli alati tähendanud Jumala rahvale Jumala kohalolu. Kui Looja käskis, hakkas valgus paistma pimeduses. Pilvesammas päeval ja tulesammas öösel juhatas Iisraeli kõrbeteel. Valgus lõõmas aukartustäratavas hiilguses Issanda ümber Siinai mäel. Valgus püsis armuaujärje kohal templis. Valgus täitis Saalomoni templi, kui tempel sisse õnnistati. Valgus paistis Petlemma küngaste kohal, siis kui inglid kuulutasid ootavatele karjastele Lunastaja sünnist.

Jumal on valgus. Öeldes: «Mina olen maailma valgus,» väljendas Kristus oma üksolemist Jumalaga ning sidet kogu inimperekonnaga. Tema oli see, kes oli öelnud: «Paistku valgus pimedusest!» (2.Kor.4,6). Tema annab valguse päikesele, kuule ja

tähtedele. Tema oli see vaimulik valgus, mis oli sümbolite ja prohvetikuulutuste kaudu paistnud Iisraelile. Kuid valgus ei kuulunud ainult juutidele. Nii nagu päikesekiired valgustavad kaugeimatki maanurka, nii paistab Õigusepäike igale inimlapsele.

«See tõeline valgus, mis valgustab igat inimest, oli tulemas maailma.» Maailmas on olnud suuri õpetajaid, terava mõistuse ja imekspandava uurijatalendiga inimesi, kes on välja pakkunud häid ideid ja avanud uued teadmiste valdkonnad. Selliseid inimesi on nimetatud austavalt suurteks juhtideks ja heategijateks. Kuid keegi on neist kõrgemal. «Aga kõigile, kes Teda vastu võtsid, andis Ta meelevalla saada Jumala lapsiks.» «Ükski ei ole Jumalat iialgi näinud, ainusündinud Poeg, kes on Isa süles, on Temast kõnelnud» (Joh.1,12.18). Me võime tundma õppida maailma suuri õpetajaid ajas nii kaugele tagasi, kui inimkonna ajalugu ulatub, (465) kuid Valgus oli enne neid. Nii nagu meie päikesesüsteemi kuu ja tähed peegeldavad päikese valgust, nii peegeldavad maailma suurte mõtlejate õpetused kõiges selles, milles nad on õigel teel, Õigusepäikese kiiri. Iga ülesehitav mõte, iga tõepärane arusaam pärineb maailma Valguselt. Tänapäeval kõneldakse palju «kõrgemast haridusest.» Tõelise «kõrgema hariduse» saame Temalt, «kelles peituvad kõik tarkuse ja tunnetuse aarded.» «Temas oli elu ja elu oli inimeste valgus» (Kol.2,3; Joh.1,4). «Kes mind järgib,» ütles Jeesus, «see ei käi pimeduses, vaid temal on elu valgus.»

Sõnadega «Mina olen maailma valgus,» kuulutas Jeesus ennast Messiaks. Elatanud Siimeon oli samas templis nimetanud Teda kord «valguseks,» mis peab ilmuma paganaile ja «auhiilguseks oma rahvale Iisraelile» (Luk.2,32). Siimeon oli kasutanud Iisraelile hästituntud prohvetikuulutuse sõnu Kristuse kohta. Püha Vaimu kaudu oli prohvet Jesaja kuulutanud: «Sellest on vähe, et Sa mu Sulasena taastad Jaakobi suguharud ja tood tagasi Iisraeli säilinud; ma panen Sind paganaile valguseks, et mu pääste oleks ilmamaa ääreni!» (Jes.49,6). Kõik nõustusid mõttega, et Jesaja ettekuulutus rääkis Messiast, ja kui Jeesus ütles: «Mina olen maailma valgus,» pidi rahvas mõistma, et Ta samastab end selle Tõotatuga.

Jeesuse väide tundus variseridele ja ülematele ülbe jultumusena. Nad ei talunud ühe inimese sellist väljakutsuvat ütlust. Põõramata tähelepanu lausutud sõnadele, küsisid nad kiuslikult: «Kes Sa siis oled?» Nad tahtsid sundida Teda kuulutama ennast Kristuseks. Tema olemus ja teed olid niivõrd vastupidised rahva ootustele, et salakavalad vaenlased lootsid agiteerida rahvast pidama Jeesust jultunud petiseks.

Kuid küsimusele: «Kes Sa siis oled?» vastas Jeesus: «Kõigepealt see, mida ma teile ütlengi» (Joh.8,25). Tema sõnad ja iseloom kõnelesid üht: Ta elas nii nagu Ta õpetas. «Ma ei tee midagi iseenesest,» jätkas Jeesus, «vaid räägin seda selle järele, kuidas mu Isa mind on õpetanud. Ja see, kes mind on läkitanud, on minuga; Ta ei ole mind üksi jätnud, sest ma teen ikka, mis on Tema meelt mööda.» Jeesus ei püüdnud tõestada, et Ta on

Messias, vaid näitas, et Ta on üks Jumalaga. Kui küsijate meeled oleksid olnud avatud Jumala armastusele, oleksid nad Jeesuse vastu võtnud.

(466) Paljudele usus Tema juurde tulnud inimestele lausus Ta: «Kui te jääte minu sõnasse, siis te olete tõesti minu jüngrid ja tunnete tõe ja tõde teeb teid vabaks.»

Need sõnad pahandasid varisere. Unustanud pika võõrvõimu all olemise, hüüdsid nad vihaselt: «Meie oleme Aabrahami sugu ega ole veel iialgi kedagi orjanud, kuidas Sa siis ütled: te saate vabaks?» Jeesus silmitses hetke kurjuse orje, kelle mõtteis oli kättemaks, ning ütles siis kurvalt: «Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et igaüks, kes teeb pattu, on patu ori!» Nad olid kõige rängemas orjuses — kurja vaimu võimuses.

Iga inimene, kes keeldub andumast Jumalale, laseb end kontrollida teisel võimul. Inimene ei kuulu endale. Ta võib rääkida vabadusest, olles samal ajal kõige rängemas orjuses. Ta ei suuda näha tõe ilu, sest Saatan kontrollib tema mõistust. Kuigi ta arvab ise otsustavat, täidab ta tegelikult pimedusevürsti tahet. Kristus tuli purustama ahelaid. «Kui nüüd Poeg teid vabaks teeb, siis te olete õieti vabad.» «Sest elu Vaimu käsk Kristuses Jeesuses» teeb meid vabaks «patu ja surma käsust» (Rom.8,2).

Lunastustöös pole sundust. Jumala Vaimu mõjul võib inimene vabalt valida, keda ta soovib teenida. Muutus, mis toimub inimhinges, kes annab end Kristusele, on vabatahtliku valiku tulemus. Patu mahajätmine oleneb inimese soovist. On tõsi, et meil ei ole jõudu vabaneda Saatana kontrolli alt, ent siis, kui me igatseme vabaneda patust ja anume hädas kõrgemat väge väljastpoolt, täitume Püha Vaimu jumaliku jõuga ning me alistame oma tahte Jumala tahtele.

Inimese ainus võimalus saada vabaks on saada üheks Kristusega. «Tõde teeb teid vabaks» ja Kristus on tõde. Patt võidutseb seal, kus ta saab nõrgestada mõistust ja hävitada sisemise vabaduse. Jumalale allumine taastab inimese tahte, tõelise au ja väärikuse. Jumalik käsk, millele me siis kuuletume, on «vabaduse käsk» (Jak.2,12).

Variserid olid nimetanud end Aabrahami lasteks. Jeesus ütles, et ainus võimalus seda väidet kinnitada on teha Aabrahami tegusid. Tõelised Aabrahami lapsed elaksid sellist Jumalale sõnakuulelikku elu nagu elas Aabraham. Nad ei püüaks tappa Teda, kes räägib tõtt. (467) Pelk põlvnemine Aabrahamist oli mõttetu, kui neis ei ilmnenud Aabrahami meelsus. Nad ei olnud tema lapsed.

Sama põhimõte kehtib pikka aega kristlikku maailma erutanud küsimuse kohta apostellikust õigusjärglusest. Aabrahamist põlvnemist tõendas iseloomu sarnasus, mitte nimi ega sugupuu. Apostellikku õigusjärglustki tõestab vaimulik sugulus, mitte kirikliku võimu järjepidevuse ülekandumine. Apostlite meelsust väljendav elu, nende poolt kuulutatud tõe uskumine ja õpetamine tunnistab tõelisest õigusjärglusest.

Jeesus lükkas ümber väite, et juudid olid Aabrahami lapsed. Ta ütles: «Teie teete oma Isa tegusid.» Rõhutatult vastasid variserid: «Meie ei ole sündinud porduelust; meil on üks isaks, Jumal.» Nendes sõnades peitus vihje Jeesuse sünni salapärastele asjaoludele, et häbistada Teda rahva ees. Jeesus ei pööranud alatule torkele tähelepanu, vaid lausus: «Oleks Jumal teie isa, siis te armastaksite mind, sest mina olen lähtunud Jumalast ja tulen Temast.»

Nende teod tunnistasid sugulusest temaga, kes on valetaja ja mõrtsukas. «Teie olete oma isast kuradist,» ütles Jeesus, «ja oma isa himude järgi te tahate teha! Tema on inimese tapja olnud algusest peale ega ole jäänud püsima tõesse, sest tõde ei ole tema sees... Aga et mina räägin tõtt, siis te ei usu mind!» (Joh.8,44.45). Tõsiasi, et Jeesus rääkis tõtt, pealegi sellise kindlusega, oli põhjuseks, miks juudi juhid ei võtnud Teda vastu. Tõde puudutas eneseõigeid mehi, paljastas eksituse ning mõistis hukka nende õpetuse ja tegevuse. Tõde oli seega täiesti vastumeelne. Nad olid valmis sulgema silmad tõe ees, kuid mitte alanduma, tunnistama oma eksimusi. Nad ei armastanud tõde. Nad ei igatsenud seda.

«Kes teie seast võib mind patus süüdistada? Kui mina tõtt räägin, miks te siis ei usu mind?» Kolm aastat olid Kristuse vaenlased Teda jälitanud. Saatan ja kogu kurjuse vägi oli üritanud Teda võita. Kuid nad polnud leidnud Temas midagi, millest kinni hakata. Isegi kurjad vaimud olid sunnitud tunnistama: «Sa oled Jumala Püha!» (Mrk.1,24). Jeesus elas käsuõpetuse kohaselt nii (468) langemata maailmade kui patuste inimeste nähes. Inglite, inimeste ja kurjade vaimude kuuldes oli Ta lausunud sõnad, mis kellegi teise huulilt oleksid olnud jumalapilge: «Ma teen ikka, mis on Tema meelt mööda.»

Tõsiasi, et juudid sellele vaatamata ei võtnud Kristust vastu, näitas, et neil polnud midagi ühist Jumalaga. Nad ei kuulnud Jumala häält Tema Poja kuulutuses. Nad arvasid end kohut mõistvat Kristuse üle, kuid Teda hüljates mõistsid nad kohut enda üle. «Kes Jumalast on, see kuuleb Jumala Sõna,» ütles Jeesus. «Teie ei kuule sellepärast, et teie ei ole Jumalast.»

Sama põhimõte kehtib igal ajal. Nii mõnigi inimene, kellele meeldib kahelda, kritiseerida ja otsida vastuolusid Jumala Sõnast, mõtleb, et ta demonstreerib sellega mõttevabadust ja vaimuerksust. Arvustades Piiblit, arvustab Ta tegelikult ennast. Ta näitab oma võimetust hinnata tõdesid, mis lähtuvad taevast ja kestavad igavesti. Ta askeldab kõrte ja õlgede korjamisega, tunnistades nii, et tema mõistus on piiratud ja iseloom ilmalik. Ta on kaotamas võimet hinnata Jumalat. Inimene, kelle süda on vastanud taevasele kutsele, igatseb kasvavat Jumala tundmist ning Tema puhastavat ja õilistavat tööd iseloomu juures. Nii, nagu lill pöördub päikese poole, mis annab sära õie kaunitele värvivarjunditele, nii pöördub inimhing Õigusepäikese poole, et taevavalgus kaunistaks iseloomu Kristuse iseloomu iluga.

Järgmiste sõnadega tõmbas Jeesus terava joone juutide ja Aabrahami vahele: «Aabraham, teie isa, hakkas rõõmutsema, et tema saab näha minu päeva. Ja ta nägi seda ja oli rõõmus.»

Aabraham oli südamest igatsenud näha tõotatud Lunastajat. Ta palvetas palavalt, et ta enne surma võiks näha Messiat. Ja talle näidati Kristust. Ta nägi Tema päeva ja oli õnnelik. Talle näidati pattude eest toodavat jumalikku ohvrit. Ta mõistis sellist ohvrit oma kogemuse põhjal. Jumal oli andnud Aabrahamile käsu: «Võta nüüd Iisak, oma ainus poeg, keda sa armastad... ning ohverda ta... põletusohvriks» (1.Ms.22,2). (469) Aabraham pani altarile tõotatud poja, kellesse oli keskendunud kogu tema lootus. Seistes altari kõrval, nuga ülestõstetud käes, et järgida Jumala korraldust, kuulis ta häält taevast: «Ära pane kätt poisi külge ja ära tee temale midagi, sest nüüd ma tean, et sa kardad Jumalat ega keela mulle oma ainsat poega!» (1.Ms.22,12). Tänu sellele kohutavale katsumusele võis Aabraham näha Kristuse päeva ning mõista Jumala suurt armastust maailma vastu — armastust, mis sundis Jumalat andma oma ainusündinud Poja häbistavaimasse surma.

Aabraham õppis Jumalalt rängeima õppetunni, mida inimene on õppinud. Ta sai vastuse palvele näha Kristust enne, kui ta sureb. Olles valmis panema altarile kõik, oli ta võimeline mõistma nägemust Kristusest. Talle näidati, et Jumal tõi oma Poja andmisega patuste eest ohvri, mida ükski inimene tuua ei saa.

Aabrahami kogemus vastas küsimusele: «Millega pean ma tulema Jehoova ette, kummardama kõrge Jumala ette? Kas pean tulema Tema ette põletusohvriga, aastaste mullikatega? Ons Jehooval hea meel tuhandeist jääradest, kümneist tuhandeist õlijõgedest? Kas pean andma oma esmasündinu üleastumise eest, ihuvilja oma hinge patu eest?» (Mik.6,6.7). Aabrahami sõnad: «Küllap Jumal vaatab enesele ohvritalle, mu poeg» (1.Ms.22,8), ning ohver, mille Jumal Iisaki asemele muretses, näitavad, et ükski inimene ei saa teha lepitust iseenda eest. Paganlik ohverdamissüsteem oli Jumalale jälk. Ükski isa ei pidanud ohverdama oma poega või tütart patuohvriks. Ainult Jumala Poeg võis kanda maailma patud.

Oma ahastava kogemuse kaudu suutis Aabraham mõista Päästjat kui Ohvritalle. Kuid iisraellased ei tahtnud mõista seda, mis oli uhkele südamele vastuvõetamatu. Kristuse sõnad Aabrahamist ei avaldanud kuulajaile mõju. Variserid leidsid siit ainult uut norimisainet. Nad küsisid Jeesuselt irvitavalt justkui oleks Ta meeltesegaduses: «Sa ei ole veel viiskümmend aastat vana ja oled näinud Aabrahami?»

Tõsise väärikusega vastas Jeesus: «Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et enne kui Aabraham sündis, OLIN MINA!»

Suur rahvahulk jäi vaikseks. Nime, millega Jumal ennast Moosesele tutvustas, kasutas nüüd (470) Galilea Rabi enda kohta. Ta oli kuulutanud end iseenesest

olemasolevaks, Iisraeli Tõotatuks, «kelle põlvnemine on muistseist päevist, igiaegadest!» (Mik.5,1).

Taas nimetasid rabid ja preestrid Jeesust Jumala teotajaks. Tema väide üks olemisest Jumalaga, oli juba varem õhutanud neid Teda tapma ning mõni kuu hiljem ütlesid nad otseselt: «Hea teo pärast me ei viska Sind kiviga, vaid Jumala pilkamise pärast ja et Sina, kes oled inimene, pead ennast Jumalaks» (Joh.10,33). Nad tahtsid Teda hukata sellepärast, et Ta oli Jumala Poeg ja seda avalikult tunnistas. Nüüd võtsid mitmed inimesed preestrite ja rabide eeskujul maast kivi, et Teda visata, kuid Jeesus väljus märkamatult pühakojast.

Valgus paistis pimeduses, aga «pimedus ei võtnud seda omaks» (Joh.1,5).

«Ja mööda minnes Ta nägi inimest, kes sündimisest saadik oli olnud pime. Ja Tema jüngrid küsisid Temalt: «Rabi, kes on teinud pattu, kas tema või ta vanemad, et ta on sündinud pimedana?» Jeesus vastas: «Ei ole tema pattu teinud ega tema vanemad, vaid et Jumala teod saaksid temas avalikuks... Kui Ta seda oli ütelnud, sülitas Ta maha ja tegi süljest muda ning võidis selle mudaga tema silmad ja ütles talle: «Mine pese silmi Siiloa tiigis!» Siiloa tähendab «Läkitatu.» Siis ta läks sinna ja pesi ja tuli tagasi nägijana.»

(471) Juudid uskusid, et kannatused olid kannataja enda või tema vanemate tehtud pattude eest karistuseks. On tõsi, et kõik kannatused on Jumala käsust üleastumise tagajärg, kuid seda tõde tõlgendati valesti. Saatan, kes on patu ja kõigi selle tagajärgede algataja, oli pannud inimesed uskuma, et haigused ja surm olid Jumalast saadetud meelevaldne nuhtlus patu pärast. Seetõttu peeti haiget või õnnetut inimest suureks patuseks.

Nii valmistusid juudid tasapisi Jeesust hülgama. Teda, kes «võttis... enese peale meie haigused ja kandis meie valusid,» pidasid juudid «Jumalast pekstuks ja vaevatuks,» kellest pilk ära pöörata (Jes.53,4.3).

Õpetuseks, millega Jumal püüdis panna piiri levinud väärvaatele, oli Iiobi lugu. Selles loos näitas Jumal otseselt, et kannatuste taga on Saatan, kuid Jumala halastus on üle kõige. Iisrael ei mõistnud seda õpetust. Kristust hüljates kordasid juudid sama viga, mille pärast Jumal oli noominud Iiobi sõpru.

Kristuse jüngrid arvasid patu ja kannatuste kohta samuti nagu juudid. Jeesus osutas nende eksitusele, kuid ei selgitanud haige mehe kannatuste põhjust. Ta ütles vaid, et selle kaudu saavad Jumala teod avalikuks. «Niikaua, kui ma olen maailmas, olen ma maailma Valgus,» ütles Ta. Olles võidnud pimeda mehe silmi, käskis Jeesus tal minna Siiloa tiigi äärde silmi pesema, ja mees sai nägijaks. Jüngrite kohus polnud arutleda selle üle, kes oli pattu teinud ja kes polnud, vaid mõista, et pimedale andis nägemise tagasi Jumala vägi ja arm. Oli ilmne, et tervistav mõju polnud savis ega tiigis, vaid Kristuses.

See tervistamine üllatas varisere, kuid vihastas rohkem kui kunagi varem, sest imetegu toimus hingamispäeval.

Noormehe naabrid ja need, kes teda tundnud olid, imestasid: «Eks see ole sama, kes istus ja kerjas?» Nad silmitsesid teda ebaledes, sest elavnenud silmad muutsid kogu tema näoilme. (472) Ühed ütlesid: «See on sama,» teised: «Ta on tema sarnane.» Kuid õnnelik mees tunnistas: «Mina olen see!» Siis ta jutustas neile Jeesusest ja mil viisil oli teda tervistatud ning nemad nõudsid: «Kus Ta on?» Tema ütles: «Ei mina tea.»

Nüüd viidi tervekssaanud mees variseride nõukogu ette. Veelkord küsiti talt, kuidas ta nägijaks sai. Mees vastas: «Ta pani muda mu silmadele ja ma pesin näo ning sain nägijaks.» Siis ütlesid mõned variseridest: «See inimene ei ole Jumalast, sest Ta ei pea hingamispäeva.» Variserid lootsid tõestada, et Jeesus oli patune ega saanud olla Messias. Nad ei tundnud Teda, kes oli tervistanud pimeda, hingamispäeva rajajana ja selle õige pidajana. Variserid olid hingamispäeva pidamises pealtnäha väga agarad, kuigi südames kandsid nad mõrvaplaane. Paljudele jättis pimeda tervistamine sügava mulje ning veenis neid selles, et Tema, kes oli avanud pimeda silmad, oli rohkem kui tavaline inimene. Vastuseks süüdistusele, et Jeesus oli patune, sest Ta ei pidanud hingamispäeva, ütlesid nad: «Kuidas võib patune inimene teha niisuguseid tunnustähti?»

Uuesti pöördusid rabid endise pimeda mehe poole: «Mis sina ütled Temast, et Ta su silmad avas?» Tema ütles: «Ta on Prohvet.» Siis ütlesid variserid, et mees polnudki pimedana sündinud ja nüüd alles nägijaks saanud. Nad kutsusid tema vanemad ja küsisid neilt: «Kas see on teie poeg, kelle te ütlete pimedana sündinud olevat?»

Variserid salgasid pigem oma silmaga nähtu ja kõrvaga kuuldu, kui et tunnistasid oma viga. Nii suur on eelarvamuse jõud, nii väärastav on variserlik õigus.

Variseridel oli varuks üks lootus — hirmutada mehe vanemaid. Vaga näoga küsisid nad: «Kuidas ta siis nüüd näeb?» Vanemad kartsid langeda põlu alla, sest oli öeldud, et kõik, kes tunnistavad Jeesuse Kristuseks, «lükatakse kogudusest välja»; see tähendas kogudusest väljapanemist kolmekümneks päevaks. Selle aja jooksul ei tohtinud eksinu majas last ümber lõigata ega surnut leinata. Sellist karistust peeti suureks õnnetuseks, ja kui eksija nende päevade möödudes ei kahetsenud, järgnes rängem karistus. Suur ime nende pojaga oli veennud vanemaid Jeesuse olemuses, kuid nad vastasid: «Me teame, et see on meie poeg ja et ta sündis pimedana. Aga kuidas ta nüüd (473) näeb, seda me ei tea, või kes ta silmad avas, seda me ei tea. Ta on küllalt vana, küsige temalt eneselt.» Nii veeretasid nad vastutuse pojale, sest nad kartsid tunnistada Kristust.

Rumal olukord, kuhu variserid oma kahtlustuste ja eelarvamustega nüüd sattusid, avas eelkõige lihtrahva silmad. Jeesus oli korduvalt teinud imetegusid otse tänaval ning

Tema teod olid alati leevendanud kannatusi. Paljud küsisid, kas Jumal teeb tõesti selliseid suuri tegusid petise kaudu, kelleks variserid Jeesust pidasid? Algas äge vaidlus.

Variserid mõistsid, et nad olid tõmmanud avalikkuse tähelepanu Jeesuse teole. Nad ei saanud imetegu salata. Pime mees oli rõõmus ja tänulik; ta silmitses loodust ning nautis maa ja taeva ilu. Ta jutustas julgelt oma läbielust ning uuesti püüdsid ülemad teda vaikima sundida, öeldes: «Anna Jumalale au! Me teame, et see inimene on patune.» See tähendas: «Ära ütle jälle, et see inimene andis sulle nägemise; Jumal on seda teinud.»

Pime mees ütles: «Kas Ta on patune, seda ma ei tea; üht ma tean, et olin pime ja nüüd näen!»

Siis küsisid nad jälle: «Mis Ta tegi sulle? Kuidas Ta su silmad avas?» Nad püüdsid teda igati segadusse ajada, et ta hakkaks tundma end petetuna. Saatan ja tema kurjad inglid olid variseride poolel ning püüdsid energiliselt ja kavalalt takistada Kristuse mõju. Ka Jumala inglid olid kohal, et kinnitada meest, kes oli saanud nägemise.

(474) Variserid arvasid seisvat silmitsi harimatu mehega, kes oli pimedana sündinud ega mõistnud, kelle vastu nad tegelikult võitlesid. Jumalik valgus paistis pimeda mehe hinge. Jumal aitas tal vastata silmakirjatsejatele jõuliselt ja tabavalt. Mees ütles vääramatult: «Ma juba ütlesin teile, aga te ei võtnud kuulda. Miks te jälle tahate kuulda? Või tahate teiegi hakata Tema jüngriks?» Siis nad hakkasid teda sõimama ja ütlesid: «Sina oled Tema jünger, meie aga oleme Moosese jüngrid! Me teame, et Jumal on rääkinud Moosesega, aga kust see Inimene on, seda me ei tea.»

Jeesus teadis tuleproovi, milles mees oli ning andis talle armu ja pani talle suhu sõnad, mis tunnistasid Kristusest. Ta vastas variseridele terava noomitusega. Variserid, kes pidasid end rahva usulisteks juhtideks, salgasid Jeesuse väe päritolu, iseloomu ja õiguse. «See ongi imelik.» ütles mees, «et te ei tea, kust Ta on ja Tema avas mu silmad! Me ju teame, et Jumal ei kuule patuseid, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb Tema tahtmist, siis seda Ta kuuleb. Maailma algusest ei ole kuuldud, et keegi on avanud sündinud pimeda silmad. Kui Ta ei oleks Jumalast, siis Ta ei võiks midagi teha!»

Mehe väidetele ei saanud vastu vaielda. Variserid olid üllatunud ja vaikisid mõneks ajaks lummatult. Siis tõmbasid nad oma rüü halvakspanu väljendavalt koomale, otsekui kartes rüvetuda kokkupuutest tervenenud mehega. Nad raputasid tolmu oma jalgadelt ja kuulutasid: «Sina oled koguni pattudes sündinud ja sina õpetad meid?» Ja nad tõukasid ta kogudusest välja.

Jeesus kuulis, mis oli toimunud. Kohtunud viivu pärast mehega, küsis Ta: «Kas sa usud Inimese Pojasse?»

Esimest korda vaatas mees oma Tervistaja näkku. Nõukogu ees oli ta näinud hirmunud ja hämmeldunud vanemate ning rabide raevunud nägusid, kuid nüüd vaatas ta Jeesuse armastavasse, rahulikku näkku. Nähtu kinnitas temas juba tärganud veendumust.

(475) Kristuse küsimusele: «Kas sa usud Inimese Pojasse?» vastas pime küsimusega: «Issand kes see on, et võiksin uskuda Temasse?» Ja Jeesus ütles: «Sa oled ju Teda näinud ja see on Tema, kes sinuga räägib.» Mees kummardas Päästja jalge ette. Ta oli saanud füüsilise nägemise ja nüüd sai ta ka vaimse. Ta võttis Kristuse vastu kui Jumalast Saadetu.

Grupp varisere seisis lähikonnas ja nende pilgus nägi Jeesus vastupanu. Ta ütles: «Mina olen tulnud kohtumõistmiseks sellesse maailma, et need, kes ei näe, saaksid nägijaks, ja kes näevad, saaksid pimedaks.» Kristus oli tulnud avama pimedate silmi ja tooma valgust pimeduses olijaile. Ta oli kuulutanud end maailma valguseks ja äsjane imetegu tunnistas sellest. Inimesed, kes nägid Lunastaja tulekut maailma, nägid jumaliku läheduse suurimat avaldumist. Kuid Jumala olemuse täielikum avamine pani proovile inimese iseloomu ja otsustas tema saatuse.

Mõned Kristuse kuulajaist, tundes, et Tema sõnad olid määratud neile, küsisid: «Kas meiegi oleme pimedad?» Jeesus vastas: «Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu.» Kui Jumal poleks andnud teile võimalust näha tõde, poleks teie teadmatus teile süüks. Aga nüüd te ütlete: «Me näeme!» Te usute, et olete võimelised nägema, ent hülgate ainsa vahendi, mille kaudu te saaksite nägemisvõime. Kõigile, kes tundsid oma vajadust, andis Kristus ammendava abi. Variserid ei tahtnud tunnistada oma vajadust, nad keeldusid tulemast Kristuse juurde ja jäid seetõttu pimedusse. Jeesus ütles: «Siis jääb teie patt teile!»

52. Peatükk Hea Karjane

Joh.10,1-30

«Mina olen Hea Karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest.» «Mina olen Hea Karjane ja tunnen omi... nõnda nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa ja ma jätan oma elu lammaste eest.»

Taas puudutas Jeesus kuulajate südant neile tuttavate võrdluste kaudu. Ta oli võrrelnud Püha Vaimu mõju külma, karastava veega. Ta oli nimetanud end valguseks ja eluallikaks. Nüüd kujutas Ta kauni sümboliga karjasest oma sidet Temasse uskujatega. See kujund oli kuulajaile väga lähedane ning Kristuse sõnad meenusid alati, kui jüngrid nägid karjaste hoolitsust karjade eest. Nad nägid igas ustavas karjases Kristust ja abitutes karjalammastes ennast.

Seda kujundit oli kasutanud prohvet Jesaja Messia kohta lohutavates sõnades: «Astu kõrgele mäele, Siioni sõnumiviija, tõsta valjusti häält, Jeruusalemma sõnumiviija, tõsta, ära karda! Ütle Juuda linnadele: «Vaata, teie Jumal!» Otsekui karjane hoiab Ta oma karja, kogub oma käsivarrega tallekesi ja kannab neid süles» (Jes.40,9-11). Taavet laulis: «Jehoova on mu Karjane; (477) mul pole millestki puudust!» (Ps.23,1). Hesekieli kaudu oli Püha Vaim kuulutanud: «Ja ma panen neile üheainsa Karjase, kes karjatab neid.» «Ma otsin kadunut ja toon tagasi eksinu, ma seon haavatut ja kinnitan nõtra.» «Ja ma teen nendega rahulepingu.» «Nad ei ole enam paganaile saagiks... vaid nad võivad elada julgesti ilma, et keegi neid peletaks» (Hes.34,23.16.25.28).

Kristus kasutas neid prohvetikuulutusi enda kohta ning tõi esile erinevuse enda ja Iisraeli juhtide iseloomu vahel. Variserid olid just ühe lamba karjast välja tõuganud, sellepärast, et ta julges tunnistada Kristuse väge. Sellega näitasid nad võimetust teha nende kätte usaldatud tööd. Jeesus lisas veel ühe võrdluse.

Ta ütles: «Kes ei lähe uksest sisse lambatarasse, vaid astub sisse mujalt, see on varas ja röövel! Aga kes uksest sisse läheb, see on lammaste karjane.» Variserid ei mõistnud, et need sõnad rääkisid neist. Kui nad arutlesid, mida Ta sellega öelda tahtis, ütles Jeesus otsekoheselt: «Mina olen uks. Kui keegi minu kaudu sisse läheb, siis ta saab õndsaks ja käib sisse ja välja ja leiab karjamaad. Varas ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ning hukkama. Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja kõike ülirohkesti!»

Kristus on Jumala koguduse uks. Maailma algusest peale on Tema lapsed astunud sellest uksest sisse. Varjuteenistuse sümbolites, prohvetite ilmutustes, jüngritele antud õpetustes ja rahva hulgas tehtud imetegudes nägid inimesed Jumala Talle, «kes võtab ära maailma patu» (Joh.1.29). Tema kaudu pääsesid nad Tema armu «tarasse.» Palju on esitatud erinevaid aluspõhju, millele usku rajada, leiutatud kombeid ja korraldusi, mille varal lunastust omandada ja Jumalaga lepitust leida, kuid ainuke uks on Kristus. Kõik,

kes on asendanud (478) Kristuse kellegi teisega ja püüdnud saada karja hulka mingil muul teel, on vargad ja röövlid.

Variserid ei tulnud uksest. Nad olid tunginud lambatarasse Kristusest mööda hiilides ja nad ei teinud tõelise karjase tegusid. Preestrid ja ülemad, kirjatundjad ja variserid hävitasid elustavaid karjamaid ning reostasid eluvee allikaid. Jumala Sõna nimetas neid õigusega valekarjasteks: «Te ei kinnita nõtra, ei ravi haiget, ei seo haavatut, ei too tagasi eksinut ega otsi kadunut, vaid valitsete neid valjuse ja vägivallaga» (Hes.34,4).

Läbi aegade on mõttetargad püüdnud arendada uusi teooriaid inimhinge vajaduste rahuldamisest. Igal paganlikul rahval on olnud oma suured õpetajad ja usulised süsteemid, mis on pakkunud eriilmelisi lunastusvahendeid ning pööranud inimeste silmad ära Isalt ja täitnud nende südame hirmuga Tema ees, kes on neid igati õnnistanud. Nii röövisid nad Jumalalt selle, mis on Tema oma loomise ja lunastuse kaudu. Nad röövivad Temalt ka inimese. Miljoneid inimesi kütkestavad väärreligioonid, orjaliku hirmu tuimus ning oma ponnistuste ahelad, mis röövivad elult lootuse, rõõmu ja turvatunde. Ainult Jumala armu evangeelium õilistab inimest. Jumala armastuse nägemine Tema Pojas liigutab ning elustab inimese hingejõudu paremini kui miski muu. Kristus tuli taastama inimeses Jumala kuju; igaüks, kes pöörab inimesed ära Kristusest, röövib neilt elumõtte, lootuse ja au.

«Aga, kes uksest sisse läheb, see on lammaste karjane.» Kristus on nii uks kui ka karjane. Tema ohver teeb Temast Karjase. «Sellele avab uksehoidja ja lambad kuulevad Ta häält ja Ta kutsub oma lambaid nimepidi ja viib nad välja. Ja kui Ta oma lambad on välja ajanud, käib Ta nende ees ja lambad järgivad Teda, sest nad tunnevad Tema häält.»

Lammas on loomadest pelglikem ja abituim. Idamaal hoolitses karjane väsimatult oma karja eest. (479) Vanasti polnud ohutu viibida väljaspool linnamüüri. Hulkuvad maanteeröövlid või kaljustes peidupaikades varitsevad kiskjad üritasid karja rünnata. Karjane valvas oma lambaid endagi elu hädaohtu seades. Jaakob, kes hoidis Laabani karju Haarani karjamaadel, kirjeldab oma väsimatut tööd nii: «Päeval piinas mind palavus ja öösel külm ja uni põgenes mu silmist!» (1.Ms.31,40). Taavet, kes noorpõlves karjatas üksinda oma isa lambaid, seisis vastakuti lõvi ja karuga ning päästis röövitud lambad nende lõugade vahelt.

Kui karjane juhib karja üle kaljuste mägede, läbi metsade ja lõhangute rohurikastele jõeäärsetele aasadele; kui ta valvab neid pikkadel öötundidel ja kaitseb röövlite eest ning põetab õrnalt haigeid ja nõrku, kasvab ta nendega ühte. Ükskõik kui suur on kari, karjane tunneb igat lammast. Igal lambal on nimi ja ta vastab karjase kutsele.

Nii nagu maine karjane tunneb oma lambaid, nii tunneb jumalik Karjane oma karja, kes on hajali kogu maailmas. «Ja teie olete mu lambad, mu karjamaa kari, te inimesed!

Mina olen teie Jumal, ütleb Issand Jehoova!» Jeesus ütleb: «Ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt!» «Ma olen sind märkinud oma peopesadesse» (Hes.34,31; Jes.43,1; 49,16).

Jeesus tunneb meid üksikisikuina. Teda puudutab kõik meiega seotu. Ta tunneb meid kõiki nimepidi. Ta teab maja, kus me elame ning iga sealse elaniku nime. Mõnikord on Ta läkitanud mõne oma sulase teatud tänavale teatud linnas, et vastavast majast leida üles üks oma lammas.

(480) Jeesus tunneb igat inimlast nii hästi nagu oleks see inimene ainus, kelle eest Ta suri. Igaühe ahastus puudutab Tema südant. Tema kõrvad kuulevad igat appihüüdu. Ta tuli koguma inimesi enda juurde. Ta palub: «Järgi mind!» Tema Vaim mõjutab neid. Paljud keelduvad kutsele järgnemast. Jeesus teab, kes nad on. Ta teab ka neid, kes rõõmuga kuulevad kutset ning on valmis tulema Tema kui Karjase hoole alla. Ta ütleb: «Minu lambad kuulevad minu häält ja mina tunnen neid ja nemad järgivad mind.» Ta hoolitseb igaühe eest nii, nagu poleks maa peal kedagi teist.

«Ta kutsub oma lambaid nimepidi ja viib nad välja... ja lambad järgivad Teda, sest nad tunnevad Tema häält.» Idamaal ei aja karjane lambaid enda ees. Ta ei kasuta vägivalda ega hirmutamist, vaid läheb ees ja kutsub loomi endale järgnema. Nad tunnevad tema häält ning järgivad tema kutset. Nii käitub Hea Karjane oma lammastega. Pühakiri ütleb: «Sa juhtisid nagu lammaste karja oma rahvast Moosese ja Aaroni käega.» Prohveti kaudu ütleb Jeesus: «Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga!» Ta ei sunni kedagi endale järgnema. «Ma tõmbasin neid,» ütles Ta, «inimlike sidemetega, armastuse paeltega» (Ps.77,21; Jer.31,3; Hos.11,4).

Kristuse jüngrid ei järgne oma Karjasele mitte karistuse hirmust ega igavese tasu lootusest. Nad näevad Tema võrratut armastust, mis avaldus Tema maises elus Petlemma sõimest Kolgata ristini. Pilk Temale kütkestab; see mahendab hinge. Vaataja südames tärkab armastus. Ta kuuleb Tema häält ja järgib Teda.

Nagu karjane seisab karja ees käies esimesena silmitsi hädaohtudega, nii seisab ka Jeesus oma rahva eest. «Kui Ta oma lambad on välja ajanud, käib Ta nende ees.» Kristuse jalajäljed näitavad teed taevasse. Tee võib olla järsk ja konarlik, kuid Jeesus on sellel käinud. Tema jalad on tallanud maha orjavitsa okkad, et tee oleks meie jaoks kergem. Iga koormat, mida Tema meil kanda palub, on Tema juba kandnud.

Kuigi Jeesus on nüüd Jumala juures ja istub universumi Valitseja troonil, ei ole Ta kaotanud midagi oma kaastundlikkusest. Ta sirutab oma läbiuuristatud käed veel rohkemate õnnistustega oma rahva poole. «Nemad ei saa iialgi hukka ja ükski ei kisu neid minu käest.» (483) Inimene, kes on andnud end Kristusele, on Tema silmis väärtuslikum kui kogu maailm. Kristus oleks talunud Kolgata piinu ka siis, kui ainult üks

inimene oleks võtnud Ta vastu. Ta ei jäta iialgi inimest, kelle eest ta on surnud. Kui Tema järelkäijad ei jäta Teda, siis hoiab Ta neid kindlalt.

Kõikides meie katsumustes on meiega ustav Abimees. Ta ei jäta meid üksi heitlema kiusatustega ega lase murduda koorma ja murede all. Kuigi meie surelikud silmad Teda praegu ei näe, võib meie usukõrv kuulda Tema häält: «Ära karda, ma olen sinuga. Ma olin surnud ja vaata, ma olen elav ajastute ajastuteni» (Ilm.1,18). Ma tean su muret, olen kogenud sinu võitlusi, tundnud samu kiusatusi nagu sina. Ma tean sinu pisaraid, sest ka mina olen nutnud. Ma tean muresid, mis peituvad liiga sügaval hingepõhjas, et neid sosistada inimkõrvadele. Ära mõtle, et sa oled üksi ja hüljatud. Kuigi su valu ei leia vastukaja üheski inimsüdames, vaata minule ja ela. «Mäed liiguvad ja künkad kõiguvad küll, aga minu heldus ei liigu su juurest ja minu rahuseadus ei kõigu, ütleb Jehoova, su halastaja» (Jes.54,10).

Kui palju ka üks karjane armastaks oma lambaid, armastab ta oma poegi ja tütreid rohkem. Jeesus on mitte ainult meie Karjane, vaid ka meie «igavene Isa.» Ta ütleb: «Mina... tunnen omi ja minu omad tunnevad mind, nõnda nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa» (Joh.10,14.15). Milline mõte! Ainusündinud Poeg Isa süles, keda Jumal on nimetanud «Kaaslaseks» (Sak.13,7), kujutab ühendust Kristuse ja Tema maapealsete laste vahel.

Jeesus armastab meid; Isa on meid Talle kinkinud ja me oleme Tema töö palk. Ta armastab meid nagu oma lapsi. Lugeja, Ta armastab ka sind! Taevas ei saa anda midagi enamat, midagi paremat. Ole siis julge!

Jeesus mõtles ka nendele inimestele üle kogu maailma, keda valekarjased on eksiteele viinud. Need, keda Ta igatses koguda oma karjamaale, olid hajali huntide seas. Ta ütles: «Ja mul on veel teisi lambaid, kes ei ole sellest tarast; needki ma toon siia ja nad kuulevad minu häält ja siis on üks kari ja üks Karjane» (Joh.10,16).

«Sellepärast Isa armastab mind, et ma jätan oma elu, et seda jälle võtta.» See tähendab, et Isa armastab inimlast nii, et (484) Ta andis oma parima tema lunastamiseks. Saades inimese Asemikuks ja Käemeheks, surres inimese eest, võttes enda kanda inimese võlad ja üleastumised, on Poeg saanud Isale veel kallimaks.

«Ma jätan oma elu, et seda jälle võtta. Ükski ei võta seda minult, vaid ma jätan selle iseenesest. Mul on meelevald seda jätta ja mul on meelevald seda jälle võtta.» Inimperekonna liikmena oli Kristus surelik, Jumalana oli Ta Eluallikas maailmale. Ta võis taluda surma või keelduda sellest, kuid Ta andis vabatahtlikult oma elu, et esile tuua elu ja surematus. Ta kandis maailma patud, talus patuneedust ja ohverdas oma elu, et inimesed ei peaks igavesti surema. «Tõepoolest võttis Ta enese peale meie haigused ja kandis meie valusid... Ent Teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude

tõttu! Karistus oli Tema peal, et meil oleks rahu ja Tema vermete läbi on meile tervis tulnud! Me kõik eksisime nagu lambad, igaüks meist pöördus oma teed, aga Jehoova laskis meie kõigi süüteod tulla Tema peale» (Jes.53,4-6).

53. Peatükk Teekond Galileast Jeruusalemma

Luk.9,51-56; 10,1-24

Kuna Kristuse avalik tööaeg lähenes lõpule, muutis Ta oma tööstiili. Siiani oli Ta püüdnud hoiduda suurtest rahvakogunemistest ning avalikkuse tähelepanuavaldustest. Ta oli keeldunud ülistusest ja siirdunud kiiresti teise paika siis, kui rahva vaimustus oli kerkinud liiga suureks ning võis muutuda kontrollimatuks. Ikka ja jälle oli Ta keelanud kuulutamast Teda Kristuseks.

Lehtmajade püha ajal läks Jeesus Jeruusalemma salamahti. Kui Tema vennad nõudsid, et Ta kuulutaks ennast avalikult Messiaks, vastas Ta: «Minu aeg ei ole veel tulnud» (Joh.7,6). Ta läks Jeruusalemma märkamatult ning sisenes linna ilma mingi austusavalduseta. Kuid viimasel teekonnal Jeruusalemma oli teisiti. Jeesus oli preestrite ja rabide õeluse pärast pealinnast mõnda aega eemal viibinud. Nüüd pöördus Ta tagasi kõige käidavamat teed mööda ning lubas teadetel Tema tulekust levida kulutulena ees. Jeesus ligines oma ohverdamispaigale ning rahva tähelepanu tuli tõmmata Ohvrile.

«Ja nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg» (Joh.3,14). Nii nagu kord Iisraeli pilgud suunati ridva otsa tõstetud maole, sümbolile Päästjast, nii pidid kõigi silmad pöörduma nüüd Kristusele — tõelisele ohvrile, kes päästab kadumaläinud maailma.

Jeesuse vendade vale arusaam Messia tööst (486) ja Jeesuse jumalikkusest sundisid neid nõudma, et Ta esitleks end rahvale lehtmajade pühal. Samadel ajenditel püüdsid nüüd jüngrid takistada Jeesust suundumast Jeruusalemma. Nad mäletasid Tema sõnu selle kohta, mis Teda seal ootas. Nad tundsid usujuhtide leppimatut viha ning soovisid, et Õpetaja ei läheks sinna.

Kristusel oli raske sammuda Jeruusalemma poole armastatud jüngrite kartuse, pettumuse ja uskmatuse pärast. Raske oli viia neid vastu ahastusele ja meeleheitele. Ning Saatan oli valmis igati kiusama Inimese Poega. Miks peaks Ta minema Jeruusalemma, kindlasse surma nüüd, kui kõikjal Tema ümber oli inimesi, kes janunesid eluleiva järele — inimesi, kes ootasid Temalt tervendavat sõna? Eks olnud ju evangeeliumi kuulutamine alles algusjärgus! Jeesus oli parimas mehe-eas. Miks mitte minna maailma tohututele misjonipõldudele kuulutama armusõna ja tervistama tuhandeid? Miks mitte tuua rõõmu miljonitele pimeduses ja kurbuses olijaile? Miks jätta vaimuliku lõikuse kogumine jüngrite hoolde, kes olid usus nõrgad, taipamiselt ja tegutsemiselt aeglased? Miks minna vastu surmale ja jätta alustatud töö pooleli? Vaenlane, kes oli kõrbes seisnud silmitsi Kristusega, ründas Teda nüüd ägedate ja kavalate kiusatustega. Kui Jeesus oleks hetkekski järele andnud, kui Ta oleks vähimalgi määral kaldunud ennast päästma, oleksid Saatana saadikud võidutsenud ja maailm oleks hukkunud.

Kuid Jeesus «suundus kindlasti minema Jeruusalemma poole.» Ta juhindus Isa tahtest. Poisipõlves templis käies oli Jeesus Maarjale öelnud: «Eks te teadnud, et ma pean olema selles, mis on mu Isa oma?» (Luk.2,40). Kaanas, kui Maarja soovis, et Jeesus ilmutaks oma imettegevat väge, oli Ta vastanud: «Minu aeg ei ole veel tulnud» (Joh.2,4). Sama vastas Ta oma vendadele siis, kui nad nõudsid, et Ta läheks lehtmajade pühale. Kuid Jumala suures plaanis oli määratud tund, mil Ta pidi end ohverdama inimeste pattude eest ja see tund oli saabumas. Ta ei tohtinud kõikuda ega kahelda. Tema sammud olid suunatud Jeruusalemma poole, kus vaenlased ootasid kauasepitsetud võimalust Teda hukata. Ta vaatas otsa tagakiusamisele, salgamisele, hülgamisele, needusele ja surmale.

«Ta läkitas käskjalad enese eele. Ja need läksid ja tulid ühte samaarlaste külla, valmistama Temale öömaja.» Kuid (487) rahvas keeldus Jeesust vastu võtmast seetõttu, et Ta oli teel Jeruusalemma. Samaarlased vihkasid juute. Kui Kristus oleks tulnud taastama templit Gerisimi mäel ja sealset jumalateenistust, siis oleksid nad Ta rõõmuga vastu võtnud, kuid nad ei tahtnud võõrustada Teda teel vihatud Jeruusalemma. Mõistmatult lükkasid nad oma ukse tagant ära taeva suurima anni. Jeesus palus inimestelt peatuspaika selleks, et ulatuda nendeni ja anda neile rikkalikke õnnistusi. Iga külalislahke tegu sai rikkaliku armuga tasutud. Kuid samaarlased kaotasid õnnistused eelarvamuste ja sõgeda kibestumise tõttu.

Kristuse saadikuid Jakoobust ja Johannest pahandas väga selline solvav käitumine. Nad olid nördinud, et samaarlased, keda Jeesus austavalt kohtles, olid Tema vastu nii ebaviisakad. Jakoobus ja Johannes olid hiljuti olnud Jeesusega muutmisemäel ja näinud Tema jumalikku au ning Moosese ja Eelija aupaklikkust. Nüüd tuli nende meelest küll lugupidamatuid samaarlasi nuhelda.

Jõudnud tagasi Kristuse juurde, rääkisid nad Talle, mida rahvas oli öelnud ja kuidas keeldunud andmast Talle öömaja. Nende meelest oli tegemist ränga ülekohtuga. Taamal kõrguv Karmeli mägi, kus Eelija oli hukanud valeprohveteid, innustas neid hüüatama: «Kas tahad, et me käsime tule tulla taevast maha ja nad hävitada?» Neid üllatas, et nad tegid Jeesusele valu. Veel enam üllatusid nad siis, kui Jeesus lausus noomivalt: «Te ei tea, missuguse vaimu päralt teie olete, sest Inimese Poeg ei ole tulnud inimesi hukka saatma, vaid ära päästma.» Ja Ta läks teise alevisse.

Kristus ei sunni inimesi Teda vastu võtma. Saatan ja Tema vaimust õhutatud inimesed püüavad avaldada survet südametunnistusele. Enda meelest õiguse eest seistes suruvad kurjade inglitega liidus olevad inimesed oma usulisi arusaamu kaasinimestele väevõimuga peale, kuid Kristus on alati armuline, Ta püüab alati võita inimesi armastusega. Ta ei saa lubada kahe isanda teenimist inimhinges ega vastu võtta osalist teenimist. Ta soovib ainult vabatahtlikku teenimist, tahtlikku armastusest ajendatud südame allutamist Temale. Tahe käsutada ja haavata neid, kes ei hinda meie tööd või

tegutsevad meie suundumustele vastu, on veenev tõend sellest, et meis elab Saatana vaim.

(488) Iga inimese keha, hing ja vaim kuuluvad Jumalale. Kristus suri selleks, et lunastada kõiki. Jumalale on kõige vastumeelsem selline usuline vagadus, mis põhjustab kannatusi neile, kes on ostetud Kristuse verega.

«Ja Tema läks sealt teele ja tuli Judea aladele ja maale sealpool Jordanit. Ja rahvast voolas jälle kokku Tema juurde ja Ta õpetas neid jälle nagu tavaliselt» (Mrk.10,1).

Suurema osa oma tööperioodi lõpukuudest veetis Jeesus Pereas, «sealpool Jordanit.» Siin tungles rahvas Tema ümber nagu kord töö alguses Galileas, ning Ta kordas siin mitmeid varasemaid õpetusi.

Nii nagu Ta oli välja saatnud kaksteist jüngrit, nii määras Ta «teised seitsekümmend ja läkitas neid kahekaupa enese eele igasse linna ja paika, kuhu Ta ise mõtles minna» (Luk.10,1). Need jüngrid olid olnud mõnda aega Temaga, et valmistuda tööks. Kui kaksteist jüngrit läksid välja esimesele iseseisvale misjonireisile, saatsid teised jüngrid Jeesust teekonnal läbi Galilea. Nii oli neil eesõigus olla Temaga ning saada isiklikke juhiseid. Nüüd oli seitsmekümne kord minna iseseisvale tööle.

Seitsmekümnele jüngrile antud korraldused olid samad, mis kaheteistkümnele antud, kuid seekord ei keelanud Jeesus minemast paganate või samaarlaste juurde. Kuigi samaarlased olid Jeesuse äsja ära tõuganud, oli Tema armastus nende vastu muutumatu. Seitsekümmend jüngrit läksid esmalt just Samaaria linnadesse.

Kristuse enda käik Samaariasse ning hiljem jutustus halastajast samaarlasest ja ühe samaarlasest pidalitõbise suhtumine, kes ainsana kümnest tuli Kristust tänama, olid jüngrite jaoks väga olulised. Enne oma taevasseminekut nimetas Jeesus jüngritele antud misjonikorralduses Jeruusalemma ja Juudamaa paikade kõrval Samaariat, kus tuli esmalt evangeeliumi kuulutada. Kui jüngrid läksid Õpetaja nimel Samaariasse, olid samaarlased valmis neid vastu võtma. Nad olid kuulnud Kristuse tunnustavaid sõnu kaasmaalaste kohta. Nad nägid, et hoolimata nendepoolsest ebaviisakusest, tundis Tema nende vastu armastust ja see võitis südamed. Kristuse jüngrid kogusid hiljem suure saagi nende hulgast, kes olid kunagi olnud juutide õelaimad vaenlased. (489) «Rudjutud pilliroogu Ta ei murra katki ja hõõguvat tahti Ta ei kustuta ära. Ta levitab ustavalt õigust.» «Ja paganad panevad oma lootuse Tema nime peale» (Jes.42,3; Mat.12,21).

Kui Jeesus saatis välja seitsekümmend jüngrit, palus Ta neil nagu kaheteistkümnelgi mitte olla pealetükkivad, kui neid vastu ei võeta. «Kuhu linna te iganes lähete ja kus teid vastu ei võeta,» ütles Ta, «sealt minge välja ta uulitsaile ning ütelge: «Tolmugi, mis teie linnast on hakanud meie jalgade külge, me pühime ära teile; ometi teadke, et Jumala riik on lähedal.» Nad ei pidanud olema pahased või haavunud, vaid näitama, kui kohutav oli

hüljata Issanda kuulutust ja Tema saadikuid. Hüljata Issanda sulaseid on sama, mis hüljata Kristust ennast.

«Ma ütlen teile,» lisas Jeesus, «et Soodomal on sel päeval hõlpsam põli kui tol linnal.» Siis pöördusid Ta mõtted Galilea linnadele, kus Ta oli veetnud suure osa oma teenistusajast. Sügava kurbusega ütles Ta: «Häda sulle, Korasin, häda sulle Betsaida, sest kui Tüüroses ja Siidonis oleksid sündinud need vägevad teod, mis teie juures on sündinud, küll nad oleksid ammu kotiriides ja tuhas istudes parandanud meelt! Ometi peab Tüürosel ja Siidonil olema kohtus hõlpsam põli kui teil! Ja sina, Kapernaum, eks sa olnud ülendatud taevani? Sind tõugatakse põrguni alla!»

Nimetatud kaubalinnadele Galilea järve ääres pakuti taeva rikkalikke õnnistusi. Paljude päevade jooksul oli Eluvürst astunud nende ustest sisse ja välja. Jumala au, mida prohvetid ja kuningad olid igatsenud näha, oli paistnud rahvale, kes tungles Kristuse ümber. Ometi ei võtnud nad taevast Andi vastu.

Kiitleva vagadusega olid rabid hoiatanud rahvast uue Õpetaja õpetuse eest, sest Tema sõnad ja kombed olid vastukäivad isade õpetustele. Rahvas uskus seda, mida preestrid ja variserid õpetasid ega püüdnud ise mõista Jumala Sõna. Nad austasid preestreid ja ülemaid, kuid ei austanud Jumalat; nad hülgasid tõe, et pidada pärimusi. Paljud olid tundnud sügavat mõjutust, kuid ei toiminud oma veendumuste kohaselt. Nad ei astunud Kristuse poolele. Saatan kiusas neid seni, kuni nende arusaamine tõest ähmastus. Nii hülgasid nad päästva tõe.

Ustav tunnistaja ütleb: «Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan» (Ilm.3,20). Iga Jumala Sõnas sisalduv või (490) Tema saadikute poolt esitatud üleskutse on koputus südameuksele. See on Jeesuse hääl. Iga koputuse kuulmata jätmine vähendab tahet avada. Püha Vaimu mõju, millest täna ei hoolita, kuuldub homme nõrgemana. Südame tundlikkus väheneb ja ajapikku muutub inimene tuimaks elu lühiduse ja aulise igaviku suhtes. Hukkamõistev otsus kohtupäeval ei tulene sellest, et me oleme eksinud, vaid sellest, et me oleme hooletusse jätnud taevast saadetud võimalused tundma õppida tõde.

Nagu apostlid, nii said ka seitsekümmend jüngrit üleloomulikud annid. Kui töö oli sooritatud, pöördusid nad rõõmsalt tagasi, öeldes: «Issand, ka kurjad vaimud alistuvad meile Sinu nime tõttu!» Jeesus ütles: «Ma nägin Saatana nagu välgu taevast maha langevat.»

Jeesus nägi vaimusilmas mineviku- ja tulevikusündmusi. Ta nägi Lutsiferi taevast alla heitmist. Ta nägi eelseisvat surmaheitlust, mil kogu universumi ees paljastub petja iseloom. Ta kuulis hüüdu: «See on lõpetatud» (Joh.19,30), mis näitas, et kadumaläinud inimsoo lunastus oli igaveseks teostatud ning taevas igaveseks kaitstud Saatana pettuste ja süüdistuste eest.

Teiselpool Kolgata risti ahastust ja häbi nägi Jeesus seda suurt päeva, mil selle maailma vürst hukatakse maal, mille Tema vastuhakk on laostanud. Jeesus nägi kurjuse igaveseks lõppemist ning Jumala rahuga täidetud taevast ja maad.

Kristuse järelkäijatel tuli pidada Saatanat võidetud vaenlaseks. Ristil pidi Jeesus saavutama võidu nendegi eest, ning Ta soovis, et nad võtaksid võidu vastu. «Vaata,» ütles Ta, «ma olen andnud teile meelevalla astuda madude ja skorpionide peale ja vaenlase kõige väe peale; ja miski ei tee teile kahju.»

Püha Vaimu kõikvõimas vägi on iga kahetseva hinge kaitse. Mitte ühtki, kes on patukahetsuses ja usus nõudnud Kristuse kaitset, ei jäta Ta vaenlase võimusesse. Päästja seisab oma kiusatud ja raskustes olevate laste kõrval. Koos Temaga on nad võidukad. Me suudame kõik Temas, kes teeb meid tugevaks. Kui tulevad kiusatused ja katsumused, (493) ära oota, kuni kõik vastuolud lahenevad, vaid vaata Jeesusele, oma Abimehele.

On kristlasi, kes mõtlevad ja räägivad liiga palju Saatana väest. Nad mõtlevad vaenlasest, nimetavad teda palvetes, kordavad jutustusi tema tegudest ning ta kasvab nende kujutluses järjest suuremaks. Saatan on tõepoolest vägev olevus, kuid tänagem Jumalat, et meil on võimas Päästja, kes heitis Saatana taevast välja. Saatan rõõmustab, kui me suurendame tema võimu. Miks mitte rääkida Jeesusest? Miks mitte ülistada Tema väge ja armastust?

Tõotuse vikerkaar, mis ümbritseb taevast trooni, on igaveseks tunnistuseks sellest, et «nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu!» (Joh.3,16). Kogu universum teab, et Jumal ei jäta kunagi oma rahvast kurjusega üksi võitlema. Tema tugevus ja kaitse on tõotatud meile niikaua, kui püsib Jumala troon.

Jeesus lisas: «Ometi ärge rõõmustage, et vaimud teile alistuvad, vaid rõõmustage palju enam sellest, et teie nimed on taevasse kirja pandud!» Väe omamise pärast rõõmustades võite kaotada silmist oma sõltuvuse Jumalast. Hoiduge eneseülistusest, et te ei hakkaks toetuma oma jõule. Isekus on alati valmis kirjutama töö edu enda arvele. Nii röövitakse kaasinimestelt teadmine, et Jumal on kõik kõigeks. Apostel Paulus ütleb: «Kui olen nõder, siis olen vägev» (2.Kor.12,10). Kui me tunneme oma nõrkust, siis õpime sõltuma väest, mis ei ole meie vägi. Miski ei valda südant mõjusamalt, kui alaline vastutustunne Jumala ees. Miski ei mõjuta tegutsemisajendeid sügavamalt, kui Kristuse andestava armastuse tunnetamine. Meil tuleb olla ühenduses Jumalaga, siis täitume Tema Püha Vaimuga, kes teeb meid võimeliseks töötama kaasinimeste heaks. Rõõmusta, et sa oled saanud Kristuse kaudu taevase perekonna liikmeks. Kui Sa Vaatad endast kõrgemale, hakkad järjest enam tundma oma nõrkust. Mida vähem sa ennast hellitad, seda täielikuma ja selgema pildi saad sa Päästja täiuslikkusest. Mida ligemale jõuad Valguse ja väe Allikale, seda suurem valgus su ees avaneb ja seda enam saad jõudu

Jumala tööks. Rõõmusta selle üle, et sa oled üks Jumalaga, üks Kristusega ja kogu taevase perekonnaga.

(494) Kui seitsekümmend jüngrit kuulasid Kristuse sõnu, siis vajutas Püha Vaim öeldu nende ärganud südamesse. Kuigi neid ümbritses rahvas, olid nad otsekui Jumalaga üksipäinis.

Nähes, et nad olid mõistnud Tema sõnade mõtet, Jeesus «rõõmustus Pühas Vaimus ja ütles: «Mina tänan Sind, Isa, taeva ja maa Issand, et Sa oled tarkade ja mõistlike eest selle pannud varjule ja oled selle ilmutanud väetimaile! Jah, Isa, see on nõnda olnud Sulle meelepärast! Kõik on mu Isa mulle andnud! Ja ükski ei tunne, kes on Poeg, kui vaid Isa ja kes on Isa, kui vaid Poeg ja kellele iganes Poeg tahab seda ilmutada!»

Maailma poolt austatud inimesed, nn. suured targad mehed ei suutnud oma kiidetud tarkuse juures mõista Kristuse iseloomu. Nad otsustasid Tema üle välimuse — selle alanduse — järgi, mille Ta oli endale võtnud. Kuid kalamehed ja tölnerid nägid Nähtamatut. Isegi jüngrid ei mõistnud kõike, mida Jeesus soovis neile avada, kuid hetkedel, mil Püha Vaim sai nende mõistuse avada, nad mõistsid. Nad tundsid, et võimas Jumal oli nende keskel inimesena. Jeesust rõõmustas teadmine, et ehkki targad ei mõistnud Teda, tundsid Teda silmapaistmatud inimesed. Sageli, kui Jeesus oli rääkinud neile Vana Testamendi kirjadest ja osutanud kirjapandu täitumisele Tema elus, valgustas nende arusaamist Püha Vaim. Nad said prohvetite kaudu räägitud vaimulikest tõdedest aru selgemalt kui prohvetid ise. Pärast seda lugesid nad Vana Testamendi kirju mitte kirjatundjate ja variseride õpetustena või kunagi surnud tarkade meeste sõnadena, vaid Jumala sõnadena. Nad vaatasid Teda, «keda maailm ei või vastu võtta, sellepärast et ta Teda ei näe ega tunne; aga teie tunnete Teda, sest Tema jääb teie juurde ja tahab olla teie sees» (Joh.14,17).

Ainus tee jõuda sügavama arusaamiseni tõest on hoida süda erguna ja Kristuse Vaimule vastuvõtlikuna. Inimhing peab saama puhastatud enesearmastusest, uhkusest ja kõigest, mis on seda täitnud, ning Kristus peab saama võimaluse seal valitseda. Inimlik tarkus on liiga piiratud mõistmaks lunastust. Lunastusplaan on nii ulatuslik, et mõttetarkus ei suuda seda seletada. (495) Alati jääb see saladuseks sügavaimagi arutluskäigu ees. Lunastust ei saa seletada, kuid seda võib õppida tundma kogemuste põhjal. Ainult inimene, kes näeb oma patusust, suudab mõista Kristuse õilsust.

Teekonnal Galileast Jeruusalemma andis Kristus hulgaliselt juhtnööre. Rahvas kuulas innukalt. Nii Pereas kui ka Galileas oli judaistliku kitsarinnalisuse mõju rahvale väiksem kui Juudamaal ning Jeesuse õpetused leidsid seal suurema vastukaja.

Oma maise tööperioodi viimastel kuudel rääkis Kristus palju tähendamissõnu. Preestrid ja rabid jälitasid Teda kasvava vaenulikkusega. Seepärast põimis Jeesus oma

hoiatused võrdumitesse. Variserid said aru Jeesuse poolt öeldu mõttest, kuid ei saanud Tema sõnadest kinni hakata. Enesega rahulolev palve: «Jumal, ma tänan Sind, et mina ei ole nõnda nagu muud inimesed,» oli tähendamissõnas variserist ja tölnerist teravas vastuolus alandliku palvega: «Ole mulle patusele armuline!» (Luk.18,11.13). Selliselt noomis Kristus juutide silmakirjalikkust. Võrdlustes viljatust viigipuust ja suurest õhtusöömaajast kõneles Ta hukatusest, kuhu tormab pattukahetsematu rahvas. Need, kes olid põlglikult hüljanud Talle pulma, kuulsid Tema hoiatavaid sõnu: «Sest ma ütlen teile, et ükski neist kutsutud meestest ei saa maitsta mu õhtusöömaaega!» (Luk.14,24).

Tähendamissõnad järelejätmatult paluvast lesest ja mehest, kes tuli kesköö leiba paluma, lisasid mõju Jeesuse sõnadele: «Paluge, siis antakse teile; otsige, siis te leiate; koputage, siis avatakse teile.» Jüngrite usk sai kinnitust, meenutades Kristuse sõnu: «Kas siis Jumal ei peaks muretsema õigust oma äravalituile, kes Tema poole kisendavad ööd ja päevad, ja kas Ta peaks viivitama neid aidates? Ma ütlen teile: Küll Ta peatselt muretseb neile õiguse!» (Luk.18,7.8).

Kristus kordas kaunist tähendamissõna kadunud lambast. Ta arendas sama mõtet edasi võrdumites kadunud drahmarahast ja kadunud pojast. Tol korral ei osanud jüngrid lõpuni mõista antud õpetusi; kuid pärast Püha Vaimu väljavalamist, kui nad nägid paganate pöördumist ja juutide kibedat viha, mõistsid nad kadunud poja loo sügavat õpetust ning ühinesid Kristuse sõnadega: «Nüüd oli tarvis pidu teha ja rõõmutseda, (496) sest see mu poeg oli surnud ja on ellu virgunud, ta oli kadunud ja on leitud!» (Luk.15,32.24). Ja siis, kui nad läksid välja oma Õpetaja nimel ning kogesid pilget, tagakiusamist ja vaesust, julgustasid nad end sageli sellel viimasel teekonnal kuuldud Kristuse õpetusega: «Ära karda, sa pisuke karjuke, sest teie Isa on heaks arvanud anda teile kuningriigi! Müüge ära, mis teil on ja andke armuande! Valmistage enestele kukrud, mis ei vanane ja varandus taevas, mis ei vähene, kuhu varas ligi ei pääse ja mida koi ei riku! Sest kus teie varandus on, seal on ka teie süda!» (Luk.12,32-34).

54. Peatükk Halastaja Samaarlane

Luk.10,25-37

Jutustuses halastajast samaarlasest selgitas Kristus tõelise usu olemust. Ta näitas, et see ei seisne süsteemis, usutunnistuses ega traditsioonides, vaid armastusetegudes, teiste heaks elamises ja südameheaduses.

Kui Kristus õpetas rahvast, küsis üks käsutundja kiuslikult: «Õpetaja, mis ma pean tegema, et ma päriksin igavese elu?» Hinge kinni pidades ootas suur kuulajaskond vastust. Preestrid ja rabid olid mõelnud Kristuse selle küsimusega ummikusse ajada, kuid Kristus ei laskunud vaidlusse. Ta küsis omakorda: «Mis on käsuõpetuses kirjutatud? Kuidas sa loed?» Juudid süüdistasid Jeesust Siinail antud käsu hooletusse jätmises, kuid Tema seostas lunastuse Jumala käskude pidamisega.

Käsutundja vastas: «Armasta Issandat, oma Jumalat kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma jõust ja kõigest oma meelest ja oma ligimest nagu iseennast.» Jeesus ütles: «Sa oled õigesti vastanud, tee seda ja sa pead elama.»

Käisutundjat ei rahuldanud variseride hoiak. Ta oli uurinud Pühakirja sooviga tundma õppida selle tõelist tähendust ja soovis nüüd tõesti teada: «Mis ma pean tegema?» Oma vastuses käsu nõuete (498) kohta jättis ta kõrvale kõik tseremoniaalteenistust puudutavad seadused ning esitas kaks suurt põhimõtet, millele rajanesid kõik käsud ja prohvetikuulutused. Vastus, mille Kristus heaks kiitis, pani lukku rabide suu. Nad ei saanud Teda hukka mõista.

«Tee seda ja sa pead elama,» ütles Jeesus. Ta esitas käsku jumaliku tervikuna ning õpetas, et pole võimalik pidada üht käsku ja üle astuda teisest, sest kõiki käske läbib üks põhimõte. Inimese saatuse määrab tema kuulekus kogu käsuõpetusele. Ülim armastus Jumala vastu ja erapooletu armastus inimese vastu on põhimõtted, mida tuleb järgida.

Käsutundja mõistis, et ta oli käsust üleastuja. Ta tundis oma süüd; ta ei olnud rakendanud ellu õigust, mida nõudis tema poolt nimetatud käsk. Ta ei olnud osutanud armastust kaasinimese vastu. Kahetsuse asemel püüdis ta end õigustada. Tõe tundma õppimise asemel püüdis ta väita, et käsku täita oli raske. Nii lootis ta pääseda hukkamõistust ja õigustada end inimeste ees. Kristuse sõnad näitasid, et tema küsimus oli mõttetu, sest ta oskas sellele ise vastata. Ometi küsis käsutundja veel: «Kes siis on mu ligimene?»

Juudid vaidlesid lõputult selle üle. Paganate ja samaarlastega oli asi selge — nemad olid võõrad ja vaenlased, ent kust tõmmata piir oma rahva hulgas, erinevate ühiskonnakihtide vahel? Keda pidi preester, rabi ja vanem pidama ligimeseks? Nad järgisid kiivalt tseremoniaid, mis pidid neid puhtaks tegema. Nad õpetasid, et

kokkupuude harimatu ja hooletu rahvahulgaga võis neid rüvetada. Kas nad pidid «ebapuhast» inimest pidama ligimeseks?

Jeesus ei laskunud vaidlusesse. Ta ei noominud vagatsevaid vandenõulasi, vaid maalis lihtsa jutustuse abil kuulajate silme ette pildi taevalikust armastusest. Räägitu puudutas kõiki ja sundis käsutundjat tunnistama tõde.

Et pimedust hajutada, tuleb avada sissepääs valgusele. Parim viis paljastada eksitust on esitada tõde. Jumala armastus paljastab enesekeskse südame patu.

(499) «Üks inimene,» ütles Jeesus, «läks Jeruusalemmast alla Jeerikosse ja sattus röövlite kätte. Kui need ta riided olid riisunud ja temale hoope andnud, läksid nad ära, jättes ta poolsurnuna maha. Juhtumisi tuli keegi preester sedasama teed mööda alla ja nägi teda ning läks mööda. Nõndasamuti ka leviit. Kui ta tuli sinna paika ja nägi teda, läks ta mööda.» Tegemist oli tõestisündinud looga, mida kuulajad hästi teadsid. Preester ja leviit, kes olid möödunud, seisid rahvahulgas, kellele Kristus selle loo rääkis.

Teel Jeruusalemmast Jeerikosse pidi rändur läbima Juuda kõrbe. Tee kulges läbi metsiku kõnnumaa, kus teekäijaid varitsesid tihtipeale röövlid. Rändurile, kellest oli jutt, tungiti kallale, võeti ära kõik väärtuslik ning ta peksti läbi ja jäeti poolsurnuna tee äärde lebama. Mõne aja pärast tuli sama teed mööda preester. Ta heitis vaid põgusa pilgu haavatud mehe poole. Siis tuli leviit. Uudishimulikult peatus ta kannatanu juures ja vaatas teda. Ta teadis, mida tulnuks teha, kuid see polnud meeldiv tegevus. Ta soovis, et ta poleks seda teed tulnud. Leviit veenis ennast, et asi ei puutunud temasse.

Mõlemad mehed teenisid pühas ametis ja olid Pühakirja seletajad. Just nemad pidid vahendama Jumalat inimestele. Nad pidid säästma «mõistmatuid ning eksijaid» (Heb.5,2), et tuua (500) inimeseni arusaamine Jumala suurest armastusest. Nad olid kutsutud tegema sama tööd, mida tegi Jeesus, kes ütles: «Issanda Vaim on minu peal; seepärast on Ta mind võidnud kuulutama evangeeliumi vaestele; Ta on mind läkitanud kuulutama vabakssaamist seotuile ja nägemist pimedaile, laskma rõhutuid vabadusse» (Luk.4,18).

Taeva inglid jälgivad Jumala perekonna ahistust maa peal ning on valmis koos inimestega leevendama häda ja kannatusi. Jumal oli juhtinud preestri ja leviidi seda rada, et nad näeksid haavatu vajadust halastuse ja abi järele. Kogu taevas jälgis, kas nende meeste süda tundis kaasa inimlikule hädale. Kristus oli juhtinud heebrealasi kõrbes. Pilve- ja tulesambas oli Ta andnud sootuks teistsuguseid õpetusi, kui esitasid rahvale preestrid ja rabid. Halastust nõuti isegi loomade kohtlemisel. Moosesele oli iisraellaste jaoks antud juhtnöör: «Kui sa kohtad oma vihamehe eksinud härga või eeslit, siis vii see temale tagasi. Kui sa näed oma vihamehe eeslit koorma all lamamas, siis ära jäta teda aitamata; aita teda lahtipäästmisel» (2.Ms.23,4.5). Röövlite poolt haavatud mehe kaudu

esitas Jeesus inimeste kannatusi. Kui palju enam oleks tulnud kaasa tunda kannatavale inimesele! Moosese kaudu oli öeldud, et Jehoova, nende Jumal, on «suur, vägev ja kardetav Jumal,» «kes teeb õigust vaeslapsele ja lesknaisele ja kes armastab võõrast.» «Seepärast armastage võõrast,» «armasta teda nagu iseennast» (5.Ms.10,17-19; 3.Ms.19,34).

Iiob ütles: «Võõras ei ole pidanud ööbima uulitsal, ma avasin teekäijale oma ukse.» Kui kaks inglit inimeste kujul tulid Soodomasse, kummardus Lott silmili maha ja ütles: «Ennäe, mu isandaid! Astuge ometi oma sulase kotta, jääge öömajale!» (Iob.31,32; 1.Ms.19,2). Preestritele ja leviitidele olid need õpetused tuttavad, ent nad ei rakendanud neid ellu. Rahvusliku eneseõiguse kool oli muutnud nad isekaks, kitsarinnaliseks ja ligipääsmatuks. Haavatut nähes ei saanud nad aru, kas ta oli nende rahvuskaaslane või mitte. Mõte sellest, et lamaja võis olla hoopis samaarlane, sundis nad eemalduma.

(503) Oma käitumises ei näinud käsutundjad midagi, mis oleks olnud vastuolus õpitud käsunõuetega. Jeesus jätkas:

«Üks samaarlane käis seda teed ja tuli tema juurde; ja kui ta teda nägi, läks ta meel haledaks.» Samaarlane ei küsinud, kas võõras oli juut või pagan, ehkki ta teadis hästi, et kui mees oleks juut ja tema, samaarlane, lamaks teeserval, sülitaks juut talle näkku ja läheks põlglikult mööda. Haavatu juurde jõudnud mees ei mõelnud ka sellele, et viivitus võis seada ohtu temagi elu. Ta nägi enda ees abivajavat inimest ja see oli praegu oluline. Ta võttis kuue seljast, mässis selle haavatule ümber, võidis ja kosutas teda enda tarbeks teele kaasa võetud õli ja viinaga ning tõstis ta oma looma selga. Aeglaselt talutas ta looma konarlikul teel, et haige saaks võimalikult vähe põrutada. Ta viis mehe ühte võõrastemajja ja hoolitses seal tema eest kogu öö. Hommikul, kui haige tundis end paremini, söandas samaarlane teele asuda. Enne lahkumist andis ta mehe võõrastemaja peremehe hoole alla, maksis kõik kulud ja jättis peremehe kätte raha võõra ülalpidamiseks. Vähe sellest — ta ütles peremehele veel: «Kanna hoolt tema eest ja mida sa veel peaksid kulutama, seda ma maksan sulle tagasi tulles.»

Jeesus lõpetas loo, vaatas teraselt käsutundjale otsa ning küsis: «Kes neist kolmest oli sinu arvates ligimene sellele, kes oli sattunud röövlite kätte?»

Käsutundja ei võtnud isegi nüüd samaarlase nime suhu. Ta vastas: «See, kes tema peale halastas.» Jeesus ütles: «Mine ja tee sina nõndasamuti!»

Nii on vastatud alatiseks küsimusele: «Kes on mu ligimene?» Kristus näitas, et meie ligimene ei ole ainult meiega ühte kogudusse kuuluv inimene. Oluline pole rass, nahavärv ega sotsiaalne seisund. Meie ligimene on iga inimene, kes vajab meie abi. Meie ligimene on iga inimene, keda on haavanud vaenlane. Meie ligimene on iga inimene, kes on Jumala poolt loodud.

Jutustuses halastajast samaarlasest rääkis Jeesus endast ja oma tööst. Saatan oli tunginud inimesele kallale, petnud ja haavanud teda, röövinud ta paljaks ja jätnud hukkuma, kuid Kristus tundis meie (504) abitusele kaasa. Ta jättis taeva au, et tulla meid aitama. Ta nägi meid suremas ja tuli meile appi. Ta ravis meie haavad. Ta kattis meid oma õigusekuuega. Ta viis meid varjule ja hoolitses meie eest ennastohverdavalt. Ta suri meie lunastamiseks. Ennast eeskujuks seades ütles Ta oma järelkäijatele: «Seda ma käsin teid, et te armastaksite üksteist! Nõnda nagu mina teid olen armastanud, et teiegi üksteist armastaksite» (Joh.15,17; 13,34).

Käsutundja oli Jeesuselt küsinud: «Mis ma pean tegema?» Ning Jeesus, tunnistades armastuse Jumala ja inimese vastu õiguse ühisnimetajaks, lausus: «Tee seda ja sa pead elama!» Samaarlane järgis lahke ja armastava südame häälele ning sai käsu täitjaks. Jeesus käskis käsutundjat: «Mine ja tee sina nõndasamuti.» Jumala lastelt oodatakse peale sõnade ka tegusid. «Kes ütleb enese Tema sisse jäävat, see on ka kohustatud elama niisugust elu nagu Tema elas» (1.Joh.2,6).

Tänapäeva maailm vajab sama õpetust. Isekus ja külm vormilikkus on kustutamas armastuse tuld ning hävitamas halastust. Paljud, kes tunnistavad Kristuse nime, on unustanud tõsiasja, et kristlane esindab Kristust. Kui me pole valmis enesesalgamiseks perepiiris, naabruskonnas, koguduses või ükskõik kus, ei ole me kristlased, hoolimata sellest, kuidas me ennast ka nimetaksime.

Kristus on ühendanud ennast inimkonnaga ning Tema palub meil töötada koos Temaga inimkonna päästmiseks. «Muidu olete saanud,» ütleb Ta, «muidu andke» (Mat.10,8). Patt on suurim õnnetus. Meie kohus on patust aidata. Paljud eksivad inimlapsed tunnevad häbi ja enda meeletust. Nad igatsevad julgustavaid sõnu. Nad mõtlevad oma vigadele ja eksimustele ning satuvad lausa meeleheitesse. Me ei tohi selliseid inimesi hüljata. Kui me oleme kristlased, ei saa me minna kaarega mööda neist, kes vajavad meie abi. Kui me näeme inimest ahastuses, olgu õnnetuse või oma patu tõttu, ei tohi me öelda: «See ei puutu minusse.»

«Teie, vaimulikud, parandage niisugust jälle tasase vaimuga» (Gal.6,1). Usu ja palvega sundige taganema vaenlane. Rääkige usu ja julgustuse sõnu, mis on tervendavaks palsamiks muserdatud ja haavatud inimesele. Väga paljud on eluvõitluses väsinud (505) ja masendunud, kuigi kas või üks sõbralikult julgustav sõna oleks aidanud neil võita. Me ei peaks kunagi möödu ma kannatajast, ilma et püüaksime teda lohutada nii nagu Jumal on lohutanud meid.

Kõik see on käsu põhimõtte täitmine. Sellest põhimõttest kõneleb jutustus halastajast samaarlasest. See põhimõte ilmnes Jeesuse elus. Tema iseloom avab käsu tõelise olemuse ja näitab, mida tähendab armastada ligimest nagu iseennast. Kui Jumala lapsed osutavad halastust, lahkust ja armastust kõigi inimeste vastu, tunnistavad nad taeva seadustest. Nad

tunnistavad, et «Jehoova käsuõpetus on laitmatu, see kosutab hinge» (Ps.19,8). Inimene, kelle elus ei avaldu selline armastus, astub üle käsust, mida ta ütleb austavat. Meelsus, mida ilmutame kaasinimeste vastu, kõneleb meie meelsusest Jumala vastu. «Kui keegi ütleb: «Mina armastan Jumalat» ja vihkab oma venda, siis ta on valelik. Sest kes ei armasta oma venda, keda ta on näinud, ei või armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.» Armsad, «kui me üksteist armastame, siis jääb Jumal meisse ja Tema armastus on saanud täieliseks meie sees» (1.Joh.4,20.12).

55. Peatükk Taevariik

Luk.17,20-22

Mõned variseridest tulid Jeesuse juurde küsimusega; «Millal tuleb Jumala riik?» Rohkem kui kolm aastat oli möödunud ajast, mil Johannes oli hakanud kuulutama: «Taevariik on lähedal!» (Mat.3,2). Kuid variserid ei näinud ikka veel mingit märki kuningriigi rajamisest. Paljud, kes hülgasid Johannese ja seisid igal sammul vastu Jeesusele, kuulutasid, et Tema töö on nurjunud.

Jeesus vastas: «Jumala riik ei tule tähelepanu äratades; ei öelda ka mitte: vaata siin! või: vaata seal! sest ennäe, Jumala riik on seespidi teie sees!» Jumala riik algab südamest. Ärge otsige siit või sealt taevariiki tähistavaid maise võimu märke.

«Päevad tulevad,» ütles Jeesus jüngritele, «mil te himustate näha üht Inimese Poja päevist ja te ei näe mitte!» Kuna minu tööga ei kaasne maine hiilgus, on teil oht mitte märgata selle aulisust. Te ei mõista, kui suur eesõigus on teil praegu käia kõrvu minuga, kes — ehkki inimlikus kujus — olen inimeste elu ja valgus. Tulevad päevad, mil te igatsete taga võimalusi, mida te praegu omate — käia ja kõnelda vahetult Jumala Pojaga.

Isekuse ja ilmalikkuse tõttu ei suutnud isegi Jeesuse jüngrid (507) näha taevariigi vaimulikku au. Alles pärast Kristuse taevasseminekut ja Püha Vaimu väljavalamist mõistsid jüngrid täielikult Kristuse olemust ja tööd. Püha Vaimu abil hakkasid nad mõistma, et nad olid kõndinud au Issanda kõrval. Kui nad meenutasid Kristuse sõnu, avanes neile prohvetikuulutuste ja Kristuse imetegude tähendus. Nad ärkasid otsekui unest. Nad mõistsid, et «Sõna sai lihaks ja elas meie keskel ja me nägime Tema au kui Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde» (Joh.1,14). Kristus oli tõepoolest tulnud Jumala juurest patusesse maailma, et päästa Aadama langenud poegi ja tütreid. See äratundmine andis jüngritele õige enesehinnangu. Nad ei tüdinud kordamast Kristuse sõnu ja tegusid. Tema õpetused avanesid neile uues valguses. Pühakiri muutus nende jaoks uueks raamatuks.

Kui Kristus oli läinud taevasse, uurisid jüngrid prohvetikuulutusi Tema kohta; nad tundsid osadust Jumalaga ja õppisid Temalt, et lõpetada Tema töö maa peal. Nad mõistsid, et ainult Tema abiga näeb asju õigesti. Hämmastusega lugesid nad üha uuesti prohvetlikke kirjeldusi Tema iseloomust ja tööst. Kui ähmaselt olid nad seni mõistnud prohvetite kirju! Kui pikaldased olid nad olnud tunnistama tõdesid, mis rääkisid Kristusest! Siis, kui Kristus inimesena kõndis inimeste keskel, ei mõistnud nad Tema lihakssaamise saladust, Tema kaksikolemust! Nende silmil oli nagu kae, mis takistas neil selgelt eristamast jumalikkust inimlikkuses. Ent pärast Püha Vaimuga ristimist igatsesid nad Kristust uuesti näha ja Tema jalge ees istuda. Nad soovisid südamest, et Tema võiks olla nendega ja seletada neile Pühakirja tekste, mida nad ei mõistnud! Kui

tähelepanelikult oleksid nad nüüd kuulanud Tema sõnu! Küll nad oleksid tahtnud teada kõike, mida Kristus oli mõelnud, kui Ta ütles: «Mul on teile veel palju ütlemist, aga te ei või nüüd seda kanda!» (Joh.16,12). Nad tundsid kurbust, et nende usk oli olnud nii (508) nõrk ja ettekujutused nii väärad.

Jumal oli saatnud käskjala kuulutama Kristuse tulekut ning juhtima juutide ja kogu maailma tähelepanu Tema tööle, et inimesed valmistuksid Kristust vastu võtma. Imetlusväärne Isiksus, kellest Johannes kuulutas, oli olnud nendega enam kui kolm aastat ja nad polnud tundnud ära Temas Jumalast läkitatut. Valgus oli paistnud selle maailma pimedusse, kuid nemad polnud mõistnud, kust see Valgust kiirgas. Sageli kordasid nad Tema lauseid ja ütlesid: «Miks me lubasime maistel mõtetel ning preestrite ja rabide vastuseisul meid niivõrd mõjutada, et me ei näinud enda kõrval Teda, kes oli Moosesest suurem ja Saalomonist targem.»

Toomas polnud uskunud seni, kuni ta oli sõrmega puudutanud rooma sõduri poolt löödud haava armi Jeesuse küljes. Peetrus oli Õpetaja salanud hetkel, mil Õpetajat alandati ja hüljati. Need piinavad mälestused tulid selgelt silme ette. Nad olid olnud Temaga, kuid polnud tundnud ega hinnanud Teda. Oo, kuidas nad seda kõike nüüd mõistsid!

Kui preestrite ja ülemate vaen suunati Kristuse järelkäijate peale, kui neid viidi kohtute ette ja heideti vangi, tundsid jüngrid rõõmu, «et neid oli väärt arvatud kannatama teotust selle nime pärast» (Apt.5,41). Rõõmuga tunnistasid nad inimeste ja inglite ees, et nad tundsid Kristuse au ja valisid Tema järgimise.

Ükski inimene ei suuda ilma Püha Vaimu valgustuseta näha Kristuse au. Maailma ja kompromisse armastav kristlus ei armasta Jumala tõde ja tööd. Issanda järelkäijad ei talla mugavuse, maise au ega ilmalikkuse radu. Nad on võitluse eesliinil, «selle pimeduse maailma valitsejatega, taevaaluste kurjuse vaimudega» peetava võitluse keskel (Ef.6,12). (509) Kristuse-aegsete variseride sarnaselt ei mõista neid ka tänapäeva preestrid ja variserid.

Jumala riik ei tule välist tähelepanu äratades. Jumala armu evangeeliumi ennastsalgav olemus ei saa iialgi olla kooskõlas ilmaliku meelsusega. Need kaks põhimõtet on üksteist välistavad. «Maine inimene ei võta seda vastu, mis on Jumala Vaimust; sest see on temale jõledus ja ta ei või sellest aru saada, sellepärast, et seda tuleb ära mõista vaimselt» (1.Kor.2,14).

Tänapäeva usulises maailmas üritavad paljud rajada Kristuse riiki maise valitsusvõimuna. Nad soovivad teha Issandast selle maailma riikide, õukondade, seadusandlike kodade, paleede ja majandusühenduste valitsejat. Nad ootavad, et Ta valitseks inimeste poolt kehtestatud seaduste järgi. Kuna Kristus ei ole veel isiklikult

troonile istunud, istuvad nad Tema asemel, et kehtestada Tema nimel seadusi. Just sellist riiklust igatsesid juudid Kristuse päevil. Nad oleksid Jeesuse vastu võtnud, kui Ta oleks olnud valmis rajama ilmalikku valitsust, kehtestama seadusi, mida nemad pidasid Jumala käskudeks, ning edutama neid Tema võimu saadikuiks. Kuid Jeesus ütles: «Minu riik ei ole sellest maailmast» (Joh.18,36). Ta ei soovinud istuda maisele troonile.

Riik, mille alamana Jeesus maa peal elas, oli paheline ja inimest rõhuv. Kõikjal valitses karjuv ülekohus: väljapressimine, sallimatus ja julmus. Ometi ei üritanud Kristus uuendada ühiskonda. Ta ei rünnanud ametkondlikke ebakohti ega mõistnud hukka rahvavaenlasi. Ta ei astunud vahele võimukandjate tegevusele. Tema, kes on meie eeskuju, hoidis end lahus maisest võimust — mitte sellepärast, et Ta oleks olnud ükskõikne inimeste kannatuste suhtes, vaid sellepärast, et olukorra lahendus ei peitunud inimlikes ja välistes ümberkorraldustes. Ainus tõhus abi oli puudutada inimsüdant ja muuta see.

Kristuse riiki ei kuuluta välja seadusandliku võimuorgani otsus või maailma suurmeeste nõukogu; Tema riigi rajamine toimub siis, kui inimhinge istutatakse Püha Vaimu vahendusel Kristuse iseloom. «Aga kõigile, kes Teda vastu võtsid, andis Ta meelevalla saada Jumala lapsiks, kes usuvad Tema nimesse, kes ei ole sündinud verest, ei liha tahtest ega mehe tahtest, vaid Jumalast» (Joh.1,12.13). See on ainus võim, mis (510) saab inimkonda õilistada. Selle töö teostab inimlike vahendajate kaudu Jumala Sõna.

Kui apostel Paulus alustas tegevust Korintoses — rahvarohkes, jõukas, pahelises linnas, kus viljeldi jälke paganlikke kombeid, ütles ta: «Sest me ei arvanud teie seas mitte midagi muud teadvat kui vaid Jeesust Kristust ja Teda kui ristilöödut» (1.Kor.2,2). Kirjutades hiljem samas linnas kristlusse pöördunud inimestele, võis ta öelda: «Aga te olete puhtaks pestud, olete pühitsetud, olete õigeks tehtud Issanda Jeesuse Kristuse nimes ja meie Jumala Vaimus.» «Ma tänan alati oma Jumalat teie pärast selle Jumala armu eest, mis teile on antud Kristuses Jeesuses» (1.Kor.6,11; 1,4).

Jumala riigi töö ei sõltu tänapäevalgi neist, kes taotlevad maisete valitsejate ja inimlike seaduste tuge, vaid neist, kes kuulutavad inimestele Tema nimel vaimulikke tõdesid, mille ellurakendamine paneb nende vastuvõtjad koos Paulusega tunnistama: «Ma olen ühes Kristusega risti löödud! Ent nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus elab minu sees» (Gal.2,19.20). Siis tahavad nad töötada inimeste heaks nii nagu Paulus, kes ütles: «Seepärast me oleme nüüd käskjalad Kristuse asemel, otsekui manitseks Jumal meie läbi. Me palume Kristuse asemel: andke endid lepitada Jumalaga!» (2.Kor.5,20).

56. Peatükk Laste Õnnistamine

Mat.19,13-15; Mrk.10,13-16; Luk.18,15-17

Jeesus armastas lapsi. Ta tundis heameelt nende lapselikust hellusest ja teesklematust armastusest. Tänulik kiitus nende huultelt kõlas muusikana Tema kõrvus. See kosutas Teda siis, kui kokkupuuted kavalate ja silmakirjalike inimestega kippusid Teda masendama. Kõikjal, kuhu Kristus läks, võitis Tema leebe ilme, armas ja lahke käitumine laste usalduse.

Juutidel oli kombeks tuua lapsi rabi juurde, et rabi tõstaks käed üle laste ja õnnistaks neid, kuid Jeesuse jüngrid pidasid Jeesuse tööd liiga tähtsaks, et Teda sellepärast katkestada. Kui emad tulid lastega Jeesuse juurde, vaatasid jüngrid neile pahaselt otsa. Nad leidsid, et lapsed olid veel liiga noored Jeesuse juurde tulemiseks ning arvasid, et Jeesus pahandab neid nähes. Kuid Jeesus pahandas hoopis jüngritega. Kristus mõistis emade hoolt ja muret, kes püüdsid õpetada oma lapsi Jumala Sõna järgi elama. Ta oli kuulnud nende palveid. Tema kutsus neid enda juurde.

Üks ema oli astunud koduuksest välja sooviga leida Jeesus. Teel kõneles ta kavatsusest naabrile ja naaber soovis samuti, et Jeesus õnnistaks ka tema lapsi. Nii kogunes päris mitu ema üsna tillukeste ja juba suuremate lastega. (512) Jeesus kuulas lahkelt ära emade argliku, pisarsilmil lausutud soovi, kuid viivitas, et näha jüngrite reaktsiooni. Kui Jeesus nägi, et jüngrid hakkasid emasid ära saatma, mõeldes sellega teha Temale head, astus Ta vahele: «Laske lapsukesed minu juurde tulla, ärge keelake neid, sest niisuguste päralt on Jumala riik!» Ta kaisutas lapsi ja õnnistas neid.

Kristuse sõnad julgustasid, ning emad pöördusid uut jõudu saanuna koju, et kanda rõõmsal meelel igapäevahoolte koormat. Tänapäeva emadel tuleks Jeesuse sõnu võtta vastu samasuguse usuga. Kristus on sama isiklik Päästja kui toona, mil Ta elas inimeste keskel. Ta aitab emasid. Ta õnnistab lapsi. Meie lapsed on täpselt samuti lunastatud Tema verega.

Jeesus tunneb iga ema südamekoormat. Tema, kelle ema tundis vaesust ja puudust, tunneb kaasa igale vaevanägevale emale. Tema, kes käis maha pika tee selleks, et leevendada Kaananimaa naise südamemuret, tahab teha sama tänapäeva emade heaks. Teda, kes andis Naini linna lesele tagasi ainsa poja ning kes surmaheitluses ristil ei unustanud oma ema, liigutab ka tänapäeva emade kurbus. Ta lohutab ja aitab igas südamevalus.

Emad tulgu oma probleemidega Jeesuse juurde. Temalt saavad nad vajalikku abi oma laste kasvatamiseks. Tema, kes ütles: «Laske lapsukesed minu juurde tulla, ärge keelake neid,» palub, et emad tooksid oma lapsed Tema juurde õnnistuste saamiseks. Paluva ema usu kaudu asub ka sülelaps Kõigekõrgema kaitse all. Ristija Johannes oli

sündimisest alates Püha Vaimu juhtimise all. Kui me tahame elada ühenduses Jumalaga, võime ka meie loota, et Jumala Vaim mõjutab meie lapsi nende esimesest eluhetkest alates.

Jeesus nägi lastes mehi ja naisi, kellest aastate pärast said Tema kaastöölised, Tema kuningriigi alamad. Mõned neist pidid taluma Tema pärast märtrisurma. (515) Jeesus teadis, et lapsed kuuletuvad Talle ja võtavad Ta vastu isikliku Päästjana tahtlikumalt kui mitmed kõvasüdamelised ja ennast targaks pidavad täiskasvanud. Jeesus rääkis lastele jumalikest asjadest neile arusaadavalt. Tema, taeva Majesteet, ei pidanud alandavaks vastata laste küsimustele ning kõnelda tähtsatest tõdedest lapsemeelselt. Ta külvas nende meeltesse tõeseemet, mis idanes ja kandis igavikku ulatuvat vilja.

Lapsed on ka nüüd evangeeliumi õpetustele vastuvõtlikumad kui täiskasvanud. Laste süda on avatud jumalikule mõjule ja nad talletavad saadud õpetused. Väikesedki lapsed võivad olla kristlased, oma eluaastatele vastava kogemusega. Neile tuleb õpetada vaimulikke asju ning vanemad peaksid tegema kõik, et vormida laste iseloomu Kristuse iseloomu sarnaseks.

Isad ja emad peaksid pidama lapsi Issanda perekonna nooremateks liikmeteks, kes on usaldatud nende hoolde kasvatamiseks taeva jaoks. Õpetusi, mida me ise Kristuselt saame, tuleb jagada oma lastega sellisel viisil, nagu nemad on võimelised neid mõistma. Nii muutub kristlik kodu kooliks, kus vanemad on noorem-õpetajad, Kristus ise vanem-õpetaja.

Töötades laste pöördumise heaks ei tuleks oodata silmnähtavaid tundepuhanguid, mis kõneleksid patutunnetusele tulekust. Samuti pole oluline teada nende pöördumise täpset aega. Me peame õpetama lapsi tooma oma patud Jeesuse ette, paluma Temalt andestust ja usku. Tema andestab ja võtab nad vastu nii nagu kord lapsed, kes tulid Tema juurde Juudamaal.

Kui ema õpetab lastele armastavat sõnakuulelikkust vanemate vastu, siis õpetab ta ühtlasi kristliku elu esimesi tähti. Ema armastus kõneleb lapsele Kristuse armastusest ning lapsed, kes usaldavad ema ja kuuletuvad temale, õpivad usaldama Päästjat ja kuuletuma Temale.

Jeesus oli lastele eeskujuks. Ta oli ka isade eeskujuks. Ta kõneles mõjuvõimsalt, kuid isegi toorete ja jõhkrate inimestega suheldes ei kasutanud Ta ühtki lahkusetut või torkavat sõna. Inimese südames elav Kristuse arm annab talle taevase väärikuse ja taktitunde. See mahendab karmust ning võidab kareduse ja lahkusetuse. Isad ja emad hakkavad kohtlema oma lapsi mõistuslike olevustena nagu nad sooviksid, et ka neid koheldaks.

(516) Lapsi kasvatavad vanemad uurigu õpetusi, mida Jumal on looduse kaudu andnud. Kui te kasvataksite nelke, roose või liiliaid, kuidas te siis toimiksite? Küsige aednikult, mida ta tegi, et iga oks ja leht kasvas täisväärtuslikuks ja kauniks. Aednik räägib teile, et midagi ei saa teha kõvakäeliselt ega jõuga, sest nii võib õrnu võrseid ainult vigastada. Kasvatamine nõuab pisiasjadena näivat tegelemist ning pidevat tähelepanu. Aednik kastis maad ja varjas sirguvaid taimi tugeva tuule ja kõrvetava päikese eest. Jumala väe mõjul puhkesid kaunid õied. Järgige laste kasvatamisel aedniku meetodit. Vormige hellalt ja armastavalt oma väikeste iseloomu Kristuse iseloomu sarnaseks.

Õhutage lapsi väljendama armastust Jumalale ja teistele inimestele. Põhjus, miks maailmas on nii palju kalgi südamega inimesi, on selles, et tõelist armastust on peetud nõrkuseks, mida on püütud takistada ja lämmatada. Inimeste õrnemad tunded on lämmatatud juba lapsepõlves; ainult jumalik armastus saab sulatada külma isekuse. Vastasel juhul ei saa inimene olla õnnelik. Kui soovime, et meie lastel oleks Jeesuse sarnane armastav meelsus ja selline kaastunne, nagu inglid meile osutavad, tuleb neile anda võimalus arendada heldust ja sõprust.

Õpetage lastele nägema Kristust looduse kaudu. Viige neid metsasallu või aeda ning õpetage imelises loomistöös nägema Tema armastust. Õpetage neile, et Tema on andnud seadused, mis valitsevad kogu loodut, ning Tema on andnud seadused ka meie jaoks; Tema seadused on meile õnneks ja rõõmuks. (517) Ärge väsitage neid pikkade palvetega ja igavate manitsusjutlustega, vaid õpetage neid loodusest võetud näidete varal kuuletuma Jumala käskudele.

Kui te võidate nende usalduse Kristuse järelkäijatena, siis on teil kerge õpetada neile suurt armastust, mis Jeesusel on meie vastu. Püüdes selgitada lunastustõdesid ja juhtida lapsi Kristuse kui isikliku Päästja juurde, seisavad inglid teie kõrval. Issand annab isadele ja emadele tarkust äratada lastes huvi kalli Petlemma lapse vastu, kes on maailma Lootus.

Kui Jeesus palus jüngreid, et nad ei keelaks lapsi tulemast Tema juurde, palus Ta oma järelkäijaid kõikidel aegadel — koguduse juhte, jutlustajaid, abilisi ja kõiki kristlasi. Jeesus kutsub lapsi enda juurde ja palub meid: «Ärge keelake neid!» Nad tahavad tulla, kui teie neid ei takista.

Ärge esitage oma mittekristliku iseloomuga Jeesust valesti. Ärgu takistagu teie jahedus ja karmus tulemast lapsi Tema juurde. Ärge andke neile kunagi põhjust arvata, et taevas pole meeldiv paik, kui ka teie seal olete. Ärge rääkige lastele, nagu ei suudaks nad usku mõista, ja nagu poleks lapsepõlves vaja Kristust vastu võtta. Ärge jätke muljet, et Kristuse usk on sünge usk ning nõuab loobumist kõigest, mis teeb elu rõõmsaks.

Kui Püha Vaim mõjutab laste südant, toetage Teda. Selgitage neile, et Kristus kutsub neid ja miski ei saa tuua elus suuremat rõõmu, kui see, et nad pühendavad Temale oma nooruse.

Kristus osutab lõpmatut armastust inimlaste vastu, keda Ta on lunastanud oma verega. Ta igatseb nende järele. Tema süda pole avatud ainult hästikasvatatud lastele, vaid ka neile, kes on pärinud ebameeldivad iseloomujooned. Paljud vanemad ei mõista, kuivõrd suur vastutus on neil laste iseloomu kujundamisel. Neil puudub õrnus ja tarkus kohelda õigesti eksivaid lapsi, kes on just vanemate tõttu sellised, nagu nad on. Kuid Jeesus on kaastundlik ka selliste laste vastu. Tema teab nii põhjust kui tagajärge.

Kristlik kaastööline võib aidata selliseid lapsi Kristuse juurde. Tarkuse ja taktitundega võib ta köita nad oma südame külge, julgustada ja innustada neid ning näha neis Kristuse armu läbi ümberkujundatud iseloomu. «Niisuguste päralt on Jumala riik.»

57. Peatükk «Üht Asja On Sulle Vaja»

Mat.19,16-22; Mrk.10,17-22; Luk.18,18-23

«Ja kui Ta ära läks teele, jooksis keegi Ta juurde, langes põlvili Ta ette ning küsis Temalt: «Hea Õpetaja, mis ma pean tegema, et igavese elu päriksin?»

Noormees, kes Jeesuselt nii küsis, oli riigitegelane. Tal oli suur varandus ja vastutav ametikoht. Ta kuulis Kristuse armastavat kutset lastele ja nägi, kui õrnalt Ta nad sülle võttis. Tema südames süttis armastus Kristuse vastu. Ta soovis saada Jeesuse jüngriks. Siis, kui Jeesus teele asus, jooksis noormees Talle järele, ja põlvitanud Jeesuse ette, küsis siiralt väga tõsise küsimuse: «Hea Õpetaja, mis ma pean tegema, et ma igavese elu päriksin?»

«Miks sa mind nimetad heaks?» küsis Jeesus. «Keegi muu ei ole hea kui ainult Jumal.» Jeesus tahtis proovida kõrge ametniku siirust ning andis noormehele võimaluse endale tunnistada, miks ta nimetas Jeesust heaks. Kas ta mõistis, et see, kellega ta rääkis, oli Jumala Poeg? Mida ta tegelikult mõtles?

Ülem oli kõrgel arvamisel oma õigusest. Ta ei tundnud ennast milleski eksinud olevat, kuid polnud endaga ka täiesti rahul. Ta tundis vajadust millegi järele. Võib-olla oli Jeesus nõus õnnistama ka teda, nagu Ta õnnistas lapsi, ja rahuldama nii tema salajasima vajaduse?

Vastuseks ütles Jeesus talle, et igavese elu pärimiseks on vajalik olla kuulekas Jumala käskudele. Jeesus nimetas mõnd käsku, mis kõnelesid inimese kohustustest kaasinimeste vastu. (519) Ülem vastas tõtakalt: «Seda kõike ma olen pidanud oma noorestpõlvest alates. Mis puudub mul veel?»

Jeesus vaatas noormehele otsa, justkui lugedes tema elu. Ta armastas seda noormeest ja soovis südamest tuua tema ellu rahu ja rõõm, mis muudab iseloomu. «Üht asja on sulle vaja,» ütles Ta, «müü ära kõik, mis sul on, ja jaga vaestele ja sul on siis varandus taevas; ja tule ning järgi mind!»

Kristus teadis, et noormees oli siiralt kinnitanud: «Seda kõike ma olen pidanud oma noorestpõlvest alates.» Jeesus igatses tuua küsija äratundmisele vajadusest anda süda üle Jumalale. Ta soovis, et noormees oleks valmis alanduma ja kahetsema ning tunneks vajadust armastada Jumalat üle kõige.

Jeesus nägi selles riigiametnikus just sellist kaastöölist, keda Ta vajas. Kui noormees oleks tahtnud saada Tema kaastööliseks, oleks Ta võinud teha palju head. Temast oleks võinud saada silmapaistev Kristuse tunnistaja, sest tal oli omadusi, mis Kristusele allutatuna oleks muutnud tema tunnistuse jõuliseks. Jeesus armastas noormeest. Ka ülema südames tärkas kiindumus Jeesuse vastu, sest armastus äratab vastuarmastust. Jeesus

soovis, et noormehe iseloom võiks hakata peegeldama Jumala iseloomu. Kui ülem oleks andnud end Kristusele, oleks ta kasvanud Tema läheduses. Kui ta oleks teinud sellise valiku, siis oleks tema tulevik olnud hoopis teistsugune!

«Üht asja on sulle vaja,» ütles Jeesus. «Kui sa tahad olla täiuslik, siis mine müü oma varandus ja anna vaestele, siis on sul varandus taevas ja tule ning järgi mind!» Kristus tundis ülema mõtteid. Üht asja oli talle vaja, kuid see «üks asi» oli elutähtis. Ta vajas avanemist Jumala armastusele. Selle puudumine võis saada talle saatuslikuks. Omakasupüüdlikkuse hellitamine kasvatab isekust. Jumala armastusest osasaamiseks tuleb loobuda egoismist.

Jeesus pani noormehe proovile. Ta laskis valida taevase varanduse ja maise suuruse vahel. Kuid enne taevase aarde omandamist pidi isekus purunema ja tahe alistuma Kristusele. Noorel ülemal oli võimalus võtta (520) vastu Jumala pühadus. Tal oli eesõigus saada Jumala pojaks ja koos Kristusega taevase varanduse kaaspärijaks. Ent tal tuli võtta rist ja järgneda Päästjale enesesalgamises.

Kristuse sõnades peitus kutse: «Valige endile täna, keda te tahate teenida!» (Jos.24,15). Noormehel oli valikuvabadus. Jeesus osutas tema iseloomu puudusele ja jälgis nüüd pingsalt, kuidas noormees valib. Ülem mõistis, et otsustades järgida Kristust, tuleks tal kuuletuda Talle kõiges. Tal tuleks loobuda oma auahnetest plaanidest. Tõsise ja mureliku igatsusega jälgis Päästja noort meest, lootes et ta järgib Püha Vaimu kutsele!

Kristus esitas riigitegelasele ainsa tingimuse, mille abil saab jõuda kristliku iseloomu täiuslikkuseni. Jeesuse sõnadele kuuletumises — ehkki need tundusid karmid ja nõudlikud — oli ülema ainus päästelootus. Kõrge positsiooni ja varanduse salakavalus mõjutas märkamatult tema iseloomu halvas suunas. Kui sellised asjad omandavad elus ülemvõimu, tõrjuvad need välja Jumala. Ükskõik kui suur või kui pisike asi jääks inimese ja Jumala vahele, takistaks see jumaliku jõu voolu temasse. Seejärel valdavad ilmalikud soovid tahes-tahtmata kogu olemuse.

Ülem taipas Kristuse sõnade tähendust ja see tegi ta nukraks. Kui ta oleks mõistnud pakutu väärtust, oleks ta otsustanud Kristuse kasuks. Ta oli juutide kõrge nõukogu liige ning Saatan ahvatles teda suurepärase väljavaatega. Noormees soovis omada varandust taevas, kuid ta soovis nautida ka maiseid eeliseid, mida rikkus võimaldas. Ta oli kurb, et Jeesuse tingimus oli selline; ta igatses igavest elu ilma ohvrit toomata. Igavese elu hind näis olevat liiga kõrge. Noormees lahkus kurvalt, «sest tal oli palju vara.»

Väide, et ta oli pidanud Jumala käske, osutus petlikuks. Tema valik näitas, et rikkus oli tema ebajumal. Ta ei saanud pidada Jumala käske, kui maailm oli esikohal. Ta armastas rohkem ande kui Andjat. Jeesus oli pakkunud talle oma sõprust. «Järgi mind,» ütles Ta. Kuid noormehe jaoks oli maine varandus ja kõlav nimi tähtsam Päästjast.

Loobuda nähtavast maisest varandusest nähtamatu taevase varanduse nimel, tundus arutu riskina. Küsija lükkas igavese elu pakkumise tagasi. (523) Tuhandete ees seisab sama põletav küsimus: Kristus või maailm. Paljud valivad maailma. Noore ülema sarnaselt pööravad nad Kristusele selja, öeldes sellega: ma ei taha sellist Juhti.

Kristuse käitumine noormehega annab meile eeskuju. Igal Jumala sulasel tuleb olla sõnakuulelik Tema käsule; mitte ainult kirjatäheliselt, vaid südamest. Selline kuulekus paistab välja iseloomust. Ainult neid, kes tahavad saada Kristuse kaastöölisteks; ainult neid, kes tahavad öelda: «Issand, kõik, mis mul on ja kõik, mis ma olen, on Sinu päralt,» saab Jumal tunnistada oma poegadeks ja tütardeks. Kõik peaksid mõtlema sellele, mida tähendab igatsus saada taevasse ja ometi loobuda sellest tingimust mitte täita tahtmise pärast. Noor riigitegelane ütles oma valikuga Kristusele: «Ei, ma ei saa Sulle kõike ära anda.» Kas meie ütleme samuti? Kristus pakub meile võimalust osaleda töös, mille Jumal on meile andnud. Ta pakub võimalust kasutada meile Jumalast antud vahendeid Tema töö edasiviimiseks. Ainult nii saab Ta meid päästa.

Ülema hoolde oli usaldatud varandus selleks, et ta oleks ustav majapidaja. Tal tuli jagada omandust neile, kes seda vajasid. Jumal usaldab inimestele varanduse, talendid ja soodsad võimalused, et nad Tema saadikuina aitaksid vaeseid ja kannatajaid. See, kes kasutab Tema kätte usaldatut nii nagu Jumal soovib, on kristlik kaastööline. Ta esitab Kristuse iseloomu.

Neile, kes on kõrgel ametikohal ja omavad rikkust, võib näida liiga suure ohvrina valmisolek loobuda kõigest selle nimel, et järgida Kristust. Täielik kuulekus on tingimus kõigile, kes tahavad saada Jeesuse jüngriks. Kuigi sageli võib nõudmine näida karm, pole muud võimalust, nii nagu ei saa ilma kasvaja eemaldamiseta päästa haiget.

Kui Kristuse järelkäijad annavad Issandale tagasi Temale kuuluva, koguvad nad varandust, mis antakse neile siis, kui nad kuulevad sõnu: «See on hea, sa hea ja ustav sulane... mine oma Issanda rõõmusse,» «kes risti kannatas Temale oodatava rõõmu asemel, häbist hoolimata ja on istunud Jumala aujärje paremale käele» (Mat.25,23; Heb.12,2). Rõõm näha Lunastatud ja igavesti päästetud inimlapsi saab osaks kõigile neile, kes sammuvad Jeesuse jälgedes.

58. Peatükk «Laatsarus, Tule Välja!»

Luk.10,38-42; Joh.11,1-44

Laatsarus Betaaniast oli üks Kristuse ustavaim jünger. Esimesest kohtumisest alates oli ta hakanud uskuma Kristusesse ning kiindus Temasse sügavalt. Jeesuski armastas Laatsarust väga. Kristus õnnistas kõiki, kes palusid Talt abi; Ta armastab kogu inimperekonda, kuid mõne inimlapsega sidusid Teda eriti õrnad sidemed. Jeesus tundis sügavat kiindumust perekonna vastu Betaanias. Selles peres tegi Ta ühe kõige imelisema teo.

Laatsaruse kodus oli Jeesus sageli puhanud. Jeesusel polnud oma kodu; Ta sõltus sõprade ja jüngrite külalislahkusest. Sageli, kui Ta oli väsinud ja igatses inimliku sõpruse järele, läks Ta sellesse majja, kuhu ei tunginud vihaste variseride kahtlustused ja kadedus. Siin oodati Teda alati ning siin võis Ta rääkida lihtsalt ja vabalt, teades, et Tema sõnu mõisteti ja hinnati.

Kristus hindas rahulikku kodu ja siiraid sõpru. Ta igatses inimliku õrnuse, headuse ja armastuse järele. Kõigile, kes võtsid vastu taevalikud õpetused, oli Ta valmis jagama suuremaid õnnistusi. Kui rahvahulk rändas Kristuse kannul üle (525) mägede ja läbi orgude, soovis Jeesus, et nad näeksid looduse ilu taga Jumala alalhoidvat kätt. Jeesus pööras kuulajate tähelepanu vaikselt langevale kastele, vihmahoogudele ja säravale päikesepaistele, mida Jumala headus jagas nii headele kui kurjadele. Ta soovis, et inimesed mõistaksid veel selgemalt, kuidas Jumal hoolitseb oma loodolevuste eest. Kuid rahvas oli aeglane öeldut taipama. Betaanias võis Jeesus puhata avaliku elu väsitavast melust. Siinsetes perekondlikes vestlustes rääkis Ta seda, mida Ta ei püüdnudki rääkida rahvahulgale. Sõpradele polnud vaja rääkida tähendamissõnades.

Maarja tavatses istuda andunult Jeesuse jalge ees ja kuulata. Kristuse esimesel külaskäigul Betaaniasse pöördus alati askeldav Marta Kristuse poole sõnadega: «Issand, kas Sa ei hooli sellest, et mu õde laseb mind üksi talitada? Ütle ometi temale, et ta mind aitaks!» Jeesusel ja jüngritel oli seljataga väsitav teekond Jeerikost. Marta soovis, et nad tunneksid end hästi ning püüdes teha omalt poolt parima, lausus ta need etteheitvad sõnad. Jeesus vastas sõbralikult: «Marta, Marta, sa muretsed ja teed enesele tüli paljude asjadega; kuid tarvis on vähe, õigupoolest üht! Maarja on selle hea osa valinud ja seda ei võeta temalt ära!» Maarja talletas endasse Kristuse imelisi sõnu, mis olid tema meelest väärtuslikumad kui kõige rikkalikumad aarded.

«Üks asi,» mida Marta vajas, oli tõsine, pühendunud meelsus, sügav soov õppida tundma igavese elu ja vaimuliku kasvamise saladusi. Marta oleks pidanud vähem muretsema kaduvate asjade pärast ja rohkem kasutama aega igavestele. Jeesus soovis õpetada oma järelkäijaid kasutama igat võimalust omandada teadmisi päästmisest.

Kristus vajas hoolsaid ja tarmukaid töölisi. Martadel on tööpõld lai, kui nad rakendavad oma agaruse vaimulikku töösse. Kuid esmalt peavad nad istuma koos Maarjaga Jeesuse jalge ees. Kristuse arm peab saama võimaluse pühitseda inimese agaruse ja tarmukuse, siis võib see inimene teha palju head.

Ent rahulikku kodusse, kus Jeesus oli puhanud, tuli mure. Laatsarus jäi äkki haigeks ja tema õed saatsid Jeesusele (526) sõna: «Issand, vaata see, keda Sa armastad, on haige.» Nad nägid venna haiguse tõsist kulgu, kuid teadsid, et Kristus oli võimeline ravima kõiki haigusi. Nad uskusid, et Ta elab nende murele kaasa ega lisanud seepärast sõnumile palvet kiirustada. Nad uskusid, et Ta tuleb nagunii kohe Betaaniasse.

Igatsusega ootasid nad Jeesuse saabumist. Nii kaua, kui vend veel elas, palvetasid nad ja ootasid Jeesuse tulekut. Kuid sõnumiviija pöördus tagasi ilma Jeesuseta. Tõsi küll, ta lisas Jeesuse lohutavad sõnad: «See haigus ei ole surmaks.» Õed klammerdusid lootuse külge, et Laatsarus jääb elama. Hellalt lohutasid ja julgustasid nad peaaegu teadvusetut haiget. Kui Laatsarus suri, olid nad kibedalt pettunud; kuid nad tundsid Kristuse jõuduandvat armu ning see hoidis neid süüdistavast meelsusest.

Jüngrite meelest võttis Jeesus teate Betaaniast vastu jahedalt. Näis, et Ta ei kurvastanudki. Vaadates jüngritele, ütles Jeesus: «See haigus ei ole surmaks, vaid Jumala austuseks, et Jumala Poega selle läbi austataks!» Kaheks päevaks jäi Jeesus veel paigale. Selline viivitamine oli jüngritele mõistetamatu. Tema kohalolek oleks lohutanud Laatsaruse kodakondseid. Jüngrid teadsid, kui väga Jeesus seda Betaanias elavat perekonda armastas ja seetõttu üllatas neid Jeesuse käitumine.

Kahe päeva jooksul näis Kristus olevat unustanud toodud teate, sest Ta ei rääkinud Laatsarusest sõnagi. Jüngrid mõtlesid Ristija Johannesele, Jeesuse eelkäijale. Nad olid imestunud, miks Jeesus, kellel oli vägi teha suuri imetegusid, oli lasknud Johannesel vireleda vanglas ja surra vägivaldset surma. Sama küsimust kordasid variserid vastuvaidlematu argumendina selle kohta, et Kristus ei olnud Jumala Poeg. Päästja oli rääkinud jüngritele eelseisvatest katsumustest ja tagakiusamistest. Kas Ta jätab nad raskuses maha? Kõiki haaras tõsine mure.

Oodanud kaks päeva, ütles Jeesus jüngritele: «Lähme jälle Juudamaale!» Jüngrid imestasid, miks Jeesus ootas kaks päeva, et siis minna Juudamaale. Kuid mure Kristuse ja nende (527) endi pärast valdas neid täielikult. Nad nägid ainult eesootavaid ohte. «Rabi,» ütlesid nad, «äsja püüdsid juudid Sind kividega visata ja Sa lähed jälle sinna?» Jeesus kostis: «Eks kaksteist tundi ole päevas?» Mind juhib minu Isa. Nii kaua, kui ma teen Tema tahtmist, olen ma kaitstud. Minu päeva kaksteist tundi ei ole veel lõpul. Ma olen astunud oma päeva õhtusse, ent niikaua, kui aega veel on, olen ma kaitstud.

«Kui keegi kõnnib päeval,» jätkas Ta, «siis ta ei komista, sest ta näeb selle maailma valgust.» See, kes täidab Jumala tahet, kes kõnnib Jumala poolt märgitud rajal, ei komista ega kuku. Jumala Vaim õpetab nägema õigesti tööülesannet ja juhib teda õigel teel, kuni töö lõpuni. «Aga kui keegi kõnnib öösel, siis ta komistab, sest temas ei ole valgust!» See, kes käib enda poolt valitud teel, millele Jumal ei ole teda kutsunud, komistab. Tema jaoks muutub päev ööks, mis on täis varitsevaid ohte.

«Ja pärast seda Ta ütles neile: «Laatsarus, meie sõber, magab, aga ma lähen teda unest äratama!» «Laatsarus, meie sõber magab.» Liigutavad ja kaastundlikud sõnad! Mõeldes ohule, mis Õpetajat Jeruusalemmas ees ootas, olid jüngrid peaaegu unustanud mureliku perekonna Betaanias. Kuid Kristus polnud unustanud neid. Jüngrid olid olnud pettunud, et Jeesus ei reageerinud kutsele koheselt. Neil tuli kiusatus mõelda, et Jeesus ei armastanudki nii väga Laatsarust ja tema õdesid. Kuid sõnad: «Laatsarus, meie sõber, magab,» julgustasid neid. Nad veendusid, et Kristus polnud unustanud oma kannatavaid sõpru.

«Siis ütlesid Tema jüngrid: «Issand, kui ta magab, siis saab ta terveks!» Aga Jeesus rääkis ta surmast; nemad aga mõtlesid, et Ta räägib une magamisest.» Kristus nimetab oma usklike laste surma magamiseks. Nende elu on koos Kristusega varjul Jumalas. Kes surevad, magavad Tema varju all kuni viimse pasuna hüüdeni.

Siis ütles Jeesus neile lausa: «Laatsarus on surnud ja ma olen rõõmus teie pärast, et ma ei olnud seal, et te usuksite. Aga läki tema juurde!» Toomas ei suutnud näha muud, kui surma, mis ootas Õpetajat Juudamaal, kuid ta tahtis olla vapper ja ütles teistele jüngritele: «Lähme ka meie, et ühes Temaga surra!» Ta teadis juutide viha Kristuse vastu. (528) Rahvavanemad olid otsustanud Ta surmata, ehkki nende eesmärk polnud veel õnnestunud. Jeesust kaitsesid taeva inglid ka Juudamaal, kus rabid pidasid plaani, kuidas Teda kinni võtta ja hukata.

Jüngrid imestasid Kristuse sõnade üle: «Laatsarus on surnud ja ma olen rõõmus, ... et ma ei olnud seal.» Kas Ta hoidus meelega eemale oma kannatavate sõprade kodust? Näis, et Ta jättis Maarja, Marta ja Laatsaruse üksi. Kuid nad polnud üksi. Jeesus nägi kõike, ja pärast Laatsaruse surma tröösti Tema arm leinavaid õdesid. Jeesus teadis nende südamevalu. Ta ütles valuliku südamega jüngritele: «Laatsarus on surnud.» Kuid Kristus ei pidanud mõtlema ainult armsatele Betaanias, vaid ka jüngritele. Nad pidid saama Tema esindajateks maailmas. Nende pärast lubas Ta Laatsarusel surra. Kui Ta oleks haige Laatsaruse tervendanud, oleks jäänud sooritamata imetegu, mis oli kindlaim tõend Tema jumalikust päritolust.

Kui Kristus oleks viibinud haigetoas, ei oleks Laatsarus surnud, sest Saatanal poleks olnud võimu tema üle. Surm ei oleks saanud tulla Eluandja juuresolekul. Sellepärast Kristus viivitas. Ta andis vaenlasele võimaluse näidata oma väge, et seejärel tõestada, et

surm on võidetud vaenlane. Kristus teadis, et leinavate õdede usk Lunastajasse teeb venna haudapanekul läbi tõsise proovi, kuid Ta teadis sedagi, et läbiproovitud usk hakkab särama palju eredamalt. Tema armastus nende vastu polnud vähenenud, kuid Ta viivitas, et õed, Laatsarus, Tema ise ja jüngrid näeksid võitu.

«Teie pärast... et te usuksite.» Kõigile, kes sirutavad käe Jumala juhtiva käe järele, muutub süngeima heitluse hetk jumaliku abi kõige lähedasemaks hetkeks. Tänulikult võivad nad vaadata tagasi oma elutee pimedaimale osale. «Issand teab päästa jumalakartlikke» (2.Pet.2,9). Igast kiusatusest ja katsumusest toob Tema nad välja kindlamaks muutunud usu ja rikkama kogemusega.

(529) Viivitades Laatsaruse juurde minekuga, pidas Kristus silmas ka neid, kes polnud Teda vastu võtnud. Laatsaruse surnuist äratamisega soovis Ta rahvale veelkord tõendada, et Ta on tõepoolest «ülestõusmine ja elu.» Ta ei tahtnud, et Iisraeli rahvas eksleks lootuseta. Tema süda oli täis valu nende meeltparandamatuse pärast. Armastavalt soovis Ta anda neile veel ühe tõendi. See pidi olema tõend, mida preestrid ei saanud valesti tõlgendada. Laatsaruse ülesäratamine pidi asetama Jumala pitseri Jeesuse tööle ja Tema jumalikkusele.

Teel Betaaniasse aitas Jeesus nagu alati haigeid ja abivajajaid. Jõudnud linna, saatis Ta käskjala õdedele teatama Tema tulekust. Kristus ei astunud kohe majja, vaid jäi varjulisse paika tee äärde. Kristus ei kiitnud heaks juutide leinakombeid. Ta kuulis palgatud nutunaiste halisemist ega tahtnud kohtuda õdedega keset sellist segadust. Leinajate hulgas oli perekonna sugulasi, kellest mõned olid vastutavatel ametikohtadel Jeruusalemmas. Neist mõned olid Kristuse suurimad vaenlased. Kristus teadis vastaste mõtteid ja sellepärast ei astunud Ta kohe esiplaanile.

Teade öeldi Martale nii vaikselt, et teised ruumisolijad ei kuulnud seda. Kurbusest haaratud Maarjagi ei kuulnud öeldut. Marta tõusis kohe üles ja läks kohtuma Issandaga, kuid Maarja mõtles, et ta läheb Laatsaruse hauale ega järgnenud talle.

Marta kiirustas kohtuma Jeesusega vastandlike tunnetega. Jeesuse väljendusrikas nägu kõneles muutumatust hellusest. Marta usaldus Jeesusesse polnud samuti muutunud, kuid ta mõtles armastatud vennale, keda ka Jeesus oli palavalt armastanud. Südamevaluga, et Jeesus polnud varem tulnud ja ometi lootusega, et Ta võib ka nüüd neid kuidagi lohutada, ütles ta: «Issand, kui Sa oleksid siin olnud, mu vend ei oleks surnud!» Keset leinajate halisemist olid õed korduvalt korranud neid sõnu.

Inimliku ja jumaliku kaastundega vaatas Jeesus murest murtud Martale otsa. (530) Marta ei hakanud jutustama möödunust, vaid lausus lihtsalt: «Issand, kui Sa oleksid siin olnud, mu vend ei oleks surnud!» Nähes Jeesuse armast pilku, lisas ta: «Aga nüüdki ma tean, et Jumal Sulle annab, mis Sa iganes palud!»

Jeesus kinnitas tema usku sõnadega: «Sinu vend tõuseb üles!» Öeldu eesmärk polnud äratada lootust kohe toimuvale muutusele. Jeesus juhtis Marta mõtted venna ülesäratamisele õigete ülestõusmises. Ta soovis, et Marta näeks Laatsaruse ülestõusmises kinnitust kõigi õigete surnute ülestõusmisele Kristuse väe läbi.

Marta vastas: «Ma tean, et ta üles tõuseb ülestõusmises viimsel päeval!»

Jeesus lisas selgituseks: «Mina olen ülestõusmine ja elu!» Kristuses on elu iseeneses, mitte kelleltki saadud elu. «Kellel on Poeg, sellel on elu» (1.Joh.5,12). Kristuse jumalikkus on usklike igavese elu tagatis. «Kes minusse usub,» ütles Jeesus, «see elab, ehk ta küll sureb! Ja igaüks, kes elab ja minusse usub, see ei sure igavesti, kas sa usud seda?» Kristuse pilk nägi sel hetkel Tema teist tulekut. Siis äratatakse õiged surnud kadumatutena ja elavad õiged võetakse taevasse surma kogemata. Imetegu, mida Kristus teha kavatses, kujutas kõikide õigete surnute ülestõusmist. Sõnade ja tegudega kuulutas Jeesus ennast ülestõusmise tagatiseks. Tema, kes pidi varsti surema ristil, seisis Laatsaruse hauasuul ning tõendas oma õigust ja väge anda igavest elu.

Kristus küsis: «Kas sa usud seda?» Marta vastas: «Jah, Issand, mul on see usk, et Sina oled Kristus, Jumala Poeg, kes maailma on tulnud!» Kuigi Marta ei mõistnud Kristuse kõikide sõnade tähendust, tunnistas ta oma usku Tema jumalikkusesse ja usaldas Jeesuse võimekust teha mida tahes.

«Ja kui Ta seda oli ütelnud, läks ta ja kutsus oma õe Maarja salaja ning ütles: «Õpetaja on siin ja kutsub sind.» Marta rääkis õega nii märkamatult, kui võimalik, sest preestrid ja ülemad olid valmis Jeesust võimaluse avanedes kinni võtma. Leinajate nutt summutas tema sõnad.

(533) Kuulnud neid sõnu, tõusis Maarja püsti ja astus majast tõtakal sammul välja. Mõeldes, et ta läheb haua juurde nutma, väljusid ka leinajad. Kui Maarja jõudis sinna, kus Jeesus teda ootas, põlvitas ta Jeesuse ette ning lausus hingevärinaga: «Issand, oleksid Sa siin olnud, mu vend ei oleks surnud!» Leinajate kaeblus tüütas. Ta soovis Jeesusega rahus vestelda. Kuid ka Maarja teadis, et mõnede kohalviibijate südames oli vaen ja kadedus Kristuse vastu, ning ta hoidis end vaos.

«Kui nüüd Jeesus nägi teda nutvat ja juute, kes temaga olid tulnud, ka nutvat, ärritus Ta vaimus ja võpatas.» Jeesus nägi kõikide juuresolijate südant. Ta nägi, et paljude kurbus oli teesklus. Ta teadis, et mõned praegused leinajad ihkasid varsti suure imeteo tegija surmale lisaks ka surnust ülesäratatu surma. Kristus oleks võinud rebida neilt maha maski, kuid Ta ei teinud seda. Õiglast pahameelt väljendavad sõnad jäid ütlemata armsa sõbra pärast, kes sel hetkel Tema ees teesklematus leinas põlvitas ja Temasse uskus.

«Kuhu te olete ta pannud?» küsis Ta. Nad ütlesid Temale: «Issand, tule ja vaata!» Rahvahulk suundus haua juurde. Õed nutsid nüüd lohutamatult, sest nad armastasid

Laatsarust väga. Ka Laatsaruse sõbrad nutsid. Nähes inimlikku valu ja sõprade kurbust ning mõeldes sellele, et leinajad nutsid Päästja juuresolekul taga sõpra, hakkas ka Jeesus nutma. Kuigi Ta oli Jumala Poeg, oli Ta võtnud endale inimolemuse ning Teda liigutas inimlik valu. Tema erk, kaastundlik süda tunneb alati kaasa. Ta nutab koos nutjatega ja rõõmustab rõõmsatega.

Kuid Jeesus ei nutnud üksnes inimlikust kaastundest Maarja ja Marta vastu. Tema pisarad voolasid kurbusest, mis on palju kõrgem inimese kurbusest. Kristus ei nutnud Laatsaruse pärast, sest Ta kavatses Laatsaruse hauast välja kutsuda. Ta nuttis sellepärast, et paljud neist, kes praegu leinasid Laatsarust, olid varsti valmis surmama Eluandjat. Uskmatud juudid tõlgendasid Jeesuse pisaraid omamoodi. (534) Inimesed, kes suutsid näha ainult antud hetke, ütlesid vaikselt: «Vaata, kuidas Ta teda armastas!» Teised püüdsid külvata kohalviibijate südamesse uskmatust pilkega: «Kas Tema, kes avas pimeda silmad, ei võinud teha, et ka see ei oleks surnud?» Kui Kristuse võimuses oli Laatsarus päästa, miks Ta siis lasi tal surra?

Kristuse prohvetlik pilk nägi variseride ja saduseride viha. Ta teadis, et nad ihkasid Tema surma. Ta teadis, et mitmed neist sulgevad enda ees peagi lootuseukse. Lähenesid sündmused, mis pidid jõudma Jeruusalemma hävitamiseni, mil keegi ei suutnud enam leinata surnuid. Kristus nägi Jeruusalemma ümberpiiravaid rooma leegione. Ta teadis, et paljud, kes nüüd nutsid Laatsaruse pärast, surevad ümberpiiratud linnas ilma lootuseta igavesele elule.

Kristus nuttis ka ajastute südamevalu koorma all. Ta nägi Jumala käsust üleastumise kohutavaid tagajärgi. Ta nägi, et maailma ajalugu oli Aabeli surmast alates olnud järjest pingelisemaks muutuv. Vaadates tulevikku, nägi Ta inimeste kannatusi ja kurbust, pisaraid ja surma. Tema südant pigistas valusalt inimkonna vaev kõikidel ajastutel ja kõikides maades. Patuse inimsoo õnnetused rõhusid Teda. Tema põski mööda voolasid pisarad.

Jeesus astus liigutatult haua juurde. Laatsaruse põrm oli pandud kaljusse raiutud hauda; hauasuule oli asetatud suur kivi. «Tõstke kivi ära!» ütles Kristus. Arvates, et Jeesus soovis surnud sõbrale pilku heita, ütles Marta tõrjuvalt, et matus oli juba neli päeva tagasi ja surnukeha lagunemisprotsess oli alanud. Need Laatsaruse ülestõusmisele eelnenud sõnad ei jätnud Kristuse vaenlastele võimalust väita, et tegemist oli pettusega. Variserid olid varasemate imetegude kohta levitanud valesid. Kui Jeesus äratas surnust Jairuse tütre, oli Ta öelnud: «Laps ei ole surnud, vaid magab» (Mrk.5,39). Kuna tüdruk oli olnud haige (535) lühikest aega ja ülesäratamine toimus peagi pärast surma, väitsid variserid, et laps polnudki surnud. Kristus oli ju ka öelnud, et laps ainult magas. Variserid püüdsid tõestada, et Kristus pettis. Kuid Laatsaruse puhul ei saanud ükski salata, et Laatsarus oli surnud.

Kui Issand kavatseb midagi teha, asub Saatan kohe vastutööle. «Tõstke kivi ära!» ütles Kristus. Nii palju, kui võimalik, valmistage teed minu tegevusele! Kuid kindla ja iseteadva iseloomuga Marta ei tahtnud, et lagunev surnukeha saaks nähtavaks. Inimsüda oli aeglane taipama Kristuse sõnu ning Marta ei mõistnud Kristuse tõotuse sügavat tähendust.

Kristus noomis Martat väga leebelt: «Eks ma ütelnud sulle, kui sa usuksid, saaksid sa näha Jumala au!» Miks sa kahtled minu väes? Miks sa seisad vastu minu korraldustele? Ma palusin teid. Kui te usute, näete Jumala au. Inimestele võimatuna näiv ei takista Kõigevägevama tööd. Kahtlemine ja uskmatus ei ole alandlikkus. Kõhklematu usk Kristuse sõnasse on tõeline alandlikkus, tõeline andumine.

«Tõstke kivi ära!» Kristus oleks võinud käskida kivil paigast liikuda ning kivi oleks liikunud. Jeesus oleks võinud paluda Tema kõrval seisvaid ingleid. Tema käsul oleksid nähtamatud käed veeretanud kivi kõrvale. Kuid kivi pidid lükkama kõrvale inimkäed. Kristus soovis näidata, et inimene peab töötama koos Jumalaga. Seda, mida suudab teha inimlik jõud, ei pea tegema jumalik vägi. Jumal hindab inimese kaastööd. Ta annab inimesele jõudu töötada koos Temaga, kui inimene kasutab Jumalast antud võimeid.

Korraldusele kuuletuti. Kivi veeretati ära. Jumal teeb kõik avalikult ja läbimõeldult. Kõigil oli võimalik näha, et tegemist polnud pettusega. Kaljuhauas lamas Laatsaruse elutu keha. Leinajate nutt katkes. Üllatunud seltskond seisis äraootavalt hauakambri juures.

Kristus seisis hauasuul. Kohalviibijaid haaras pühalik tõsidus. Jeesus astus hauale lähemale. Tõstnud silmad taeva poole, lausus Ta: «Ma tänan Sind, Isa, et Sa oled mind kuulnud!» Veidi aega tagasi olid Kristuse vaenlased haaranud maast kive, et Teda pühaduse teotuses süüdistatuna surnuks visata, sest Ta oli nimetanud end Jumala Pojaks. (536) Nad olid öelnud, et Ta tegi imetegusid Saatana väe abil. Kuid nüüd nimetas Kristus taas Jumalat oma Isaks ja tunnistas täie julgusega, et Ta oli Jumala Poeg.

Kõike, mida Kristus tegi, tegi Ta koos Isaga. Ta püüdis alati näidata, et Ta ei tegutsenud iseseisvalt. Usus ja palves teostas Ta sellegi imeteo. Kristus soovis, et kõigile saaks selgeks Tema suhe Isaga. «Ma tänan Sind, Isa,» ütles Ta, «et Sa mind oled kuulnud! Mina ju teadsin, et Sa ikka mind kuuled; kuid rahva pärast, kes siin ümber seisab, ma räägin, et nad usuksid, et Sina mind oled läkitanud!» Jüngrid ja rahvas pidid peagi nägema, et Kristuse väide oli õige.

«Ja kui Ta seda oli ütelnud, hüüdis Ta suure häälega: «Laatsarus, tule välja!» Jeesuse selge hääl tungis surnu kõrvu. Jeesuses välgatas jumalikkus hetkeks läbi inimlikkuse. Tema näol säras Jumala au. Kõigi silmad suundusid hauasuule. Iga kõrv püüdis tabada pisimatki heli. Rahvahulk oli ootel.

Vaiksest hauast oli kuulda liikumist ja ukseavasse ilmus mees, kes oli olnud surnud. Tema liikumist takistasid surilinad, ning Kristus ütles jahmunud pealtvaatajaile: «Päästke ta lahti ja laske ta minna!» Jeesus andis veelkord mõista, et inimene peab töötama koos Jumalaga. Inimene peab töötama inimese heaks. Laatsarus päästeti lahti. Ta seisis tunnistajate ees oma parimas elujõus. Tema silmades säras arukus ja armastus Kristuse vastu. Jumaldavas austuses laskus ta Jeesuse jalge ette.

Pealtvaatajad olid esialgu üllatusest sõnatud. Siis puhkes kirjeldamatu rõõm ja tänu. Õed said venna tagasi elavana! Keset üleüldist rõõmu lahkus Jeesus märkamatult sündmuspaigalt.

59. Peatükk Preestrite Salasepitsused

Joh.11,47-54

Betaania oli Jeruusalemmale nii lähedal, et teated Laatsaruse ülesäratamisest kandusid kiiresti pealinna. Salakuulajad, kes olid imetegu pealt näinud, rääkisid juhtunust Juuda juhtidele. Kohe kutsuti Suurkohus kokku otsustamaks, mida ette võtta. Kristus oli näidanud võimu surma ja haua üle. Tehtud imetegu oli Jumala võimas tõend sellest, et Jumala Poeg oli nende keskel. Iga vähegi mõtlev ja avatud südamega inimene veendus jumaliku väe olemasolus. Paljud, kes olid Laatsaruse ülesäratamise tunnistajaiks, hakkasid uskuma Jeesusesse. Kuid preestrite viha Jeesuse vastu süvenes. Nad olid tagasi lükanud tõendid Tema jumalikkusest ning nüüd vihastas iga uus imetegu neid tohutult. Surnu oli üles äratatud keskpäeval suure rahvahulga juuresolekul. Ükski riugas ei suutnud väärata sellist tõendit. Preestrid otsustasid iga hinna eest Kristuse tegevuse lõpetada.

Saduserid, kes küll Kristust ei soosinud, polnud Tema suhtes nii pahatahtlikult meelestatud kui variserid. Kuid nüüd sattusid ka nemad kibestunud ärevusse. Nad ei (538) uskunud surnute ülestõusmist. Niinimetatud teaduslikkuse toel olid nad väitnud, et surnut oli võimatu ellu äratada, ent Kristuse mõned sõnad Betaanias olid nende teooria kummutanud. Oli selge, et nad ei tundnud Pühakirja ega Jumala väge. Nad mõistsid, et imeteo mõju oli võimatu kõrvaldada. Laimujuttude liikvele laskmisest poleks olnud kasu, sest tehtut polnud võimalik eitada. Siiani ei olnud saduserid Kristuse surmamõistmise plaane toetanud. Peale Laatsaruse ülesäratamist otsustasid ka nemad teha lõpu Jeesuse tegevusele.

Variserid uskusid ülestõusmist ja võisid nüüd näha soovitud tõendit Jeesuse Messiaks olekust, kuid nad olid alati Kristusele vastu töötanud. Nad vihkasid Teda, sest Ta paljastas nende silmakirjalikud väited ja kõrvaldas vormilikkuse katte, mis varjas nende ebakõlblust. Jeesuse puhas usk mõistis hukka nende võltsi vagaduse. Nad ihkasid Talle kätte maksta teravate noomituste eest. Nad püüdsid provotseerida Teda ütlema või tegema midagi sellist, mis andnuks põhjust Teda hukka mõista. Mitmel korral olid nad püüdnud Teda kividega surnuks visata, kuid Ta oli märkamatult lahkunud.

Nad olid püüdnud süüdistada Teda hingamispäevast üleastumises. Nad olid püüdnud õhutada Heroodese pooldajaid Tema vastu, väites, et Ta püüab rajada uut kuningriiki. Nad olid püüdnud ässitada roomlasi Tema vastu, väites, et Ta õõnestab nende võimu. Kuid siiani olid nende plaanid nurjunud. Rahvahulgad, kes olid näinud Jeesuse halastustegusid ja kuulnud Tema õpetusi, tundsid, et need polnud ei hingamispäeva rikkuja ega Jumala teotaja teod ja sõnad. Isegi variseride poolt Jeesust kinni võtma saadetud ametnikke olid mõjutanud Jeesuse sõnad. Meeleheites olid juudid andnud välja käskkirja, mille kohaselt Jeesusesse uskuja heidetakse kogudusest välja.

Kui preestrid, käsutundjad ja ülemad nõupidamisele kogunesid, oli otsus Jeesus vaikima panna küps. (539) Variserid ja saduserid olid liitunud ühe mütsi alla. Senised vaenlased said liitlasteks võitluses Kristuse vastu. Nikodeemus ja Joosep olid varasematel nõupidamistel takistanud Jeesuse hukkamõistmist ning nüüd ei kutsutud neid kohale. Nõupidamisel oli teisigi mõjukaid mehi, kes uskusid Jeesusesse, kuid ka nemad ei suutnud otsust väärata.

Kõik nõukogu liikmed ei olnud ühte meelt. Suurkohus ei olnud sel ajal seaduslik rahvakogu; see tegutses ainult roomlaste nõusolekul. Mõned Sünedrioni liikmed kahtlesid mõistlikkuses Kristus surma mõista. Nad kartsid, et rahvas tõstab mässu ning preestrid langevad roomlaste silmis ebasoosingusse. Saduserid küll vihkasid Kristust, kuid olid ettevaatlikumad ja kartsid oma ametikohtade pärast.

Nõupidamisel, mis kogunes arutama Kristuse surmamõistmist, viibis Tunnistaja, kes oli kuulnud Nebukadnetsari hooplevaid sõnu, näinud Belsassari jõledat pidu ja olnud kohal siis, kui Kristus kuulutati Võituks. See Tunnistaja püüdis mõjutada ülemate meeli. Sündmused Kristuse elust kerkisid rahvavanemate silme ette ärevakstegevas selguses. Neile meenus juhtum templis, kui Jeesus 12-aastase lapsena seisis õpetatud käsutundjate ees ja esitas neile küsimusi, mille üle nad imestasid. Äsja sooritatud imetegu tunnistas, et Jeesus ei saanud olla keegi muu kui Jumala Poeg. Nende mõtteist vilksatasid läbi tekstid Vanast Testamendist. Segaduses küsisid nad üksteiselt: «Mida me peame tegema?» Arvamused läksid lahku. Püha Vaimu mõjul ei suutnud preestrid ja ülemad vabaneda veendumusest, et nad võitlesid Jumala vastu.

Kui nõupidajate nõutus oli kõige suurem, tõusis üles ülempreester Kaifas. Kaifas oli uhke ja julm mees. Tema sugukonnas oli sadusere — jultunud ja auahneid mehi, kes olid õeluse katnud õiguse maskiga. Kaifas oli uurinud prohvetikirju ja kuigi ta ei mõistnud nende õiget tähendust, rääkis ta autoriteetselt: «Te ei tea midagi, ega mõtle sellele, et teile on parem, et üks inimene sureb rahva eest, kui et kogu rahvas hukkub!» (540) Isegi juhul, kui Jeesus oli süütu, nõudis ülempreester Tema teelt kõrvaldamist. Jeesus oli neile tüliks. Tema oli üksi; parem kui Tema sureb, kui et ülemate autoriteet hävib. Kaifas väitis, et pärast sellist imetegu võivad Jeesuse järelkäijad tõusta mässule. Selle tulemusena võivad roomlased sulgeda templi, tühistada kõik juutide seadused ja häivitada rahvusriigi. Mis väärtust omas selle galilealase elu kogu rahva ellujäämisega võrreldes? Kui Ta oli takistus Iisraeli heaolu teel, siis oli Tema kõrvaldamine teene Jumalale! Parem hukkugu üks inimene, kui et hukkub kogu rahvas.

Need sõnad väljendasid, et Kaifas mõistis nii mõndagi prohvetikirjadest. Johannes lisas hiljem seda sündmust kirja pannes kõnealuse prohvetikuulutuse ning osutas öeldu avaramale tähendusele. Ta ütles: «Ja mitte ainult selle rahva eest, vaid et Ta ka hajuvil

elavad Jumala lapsed koguks ühtekokku.» Uhke Kaifas ei suutnud mõista Kristuse tegelikku ülesannet.

Kallis tõde muutus Kaifase poolt väljendatuna valeks. Tema mõttekäik rajanes paganlusest pärit põhimõttele. Paganad arvasid, et inimene peab surema inimkonna eest ning tõid seepärast inimohvreid. Nüüd kavatses Kaifas ohverdada Jeesuse, et päästa süüdiolev rahvas mitte nende üleastumistest, vaid üleastumistes, et anda võimalus jätkata patustamist. Sellise otsusega lootis ülempreester vaigistada hilisemaid vastuväiteid, et Jeesusel polnud mingit surmasüüd.

Sellel nõupidamisel langetasid Kristuse vaenlased otsuse. Püha Vaim oli neid mõjutanud. Kuid Saatan tegi kõik, et saada nad oma kontrolli alla. Ta juhtis nende tähelepanu näguripäevadele, mida nad olid tundnud Kristuse pärast ja sellele, kui vähe Ta oli hinnanud nende õigust! Jeesus rääkis palju suuremast õigusest, mida peab omama iga Jumala laps. Pööramata tähelepanu variserlikele kombetalitustele, oli Ta julgustanud patuseid pöörduma otse Jumala kui halastaja Isa poole ja kõnelema oma vajadustest Talle. Nende arvates oli Ta nii tehes preesterkonnale ülalt alla vaadanud. Ta oli keeldunud tunnistamast rabide teoloogiat, oli paljastanud preestrite ekslikke teguviise (541) ja oli sellega paratamatult rikkunud nende autoriteeti. Jeesus oli kahandanud pärimuste mõju ja öelnud, et nad tühistasid oma seadustega Jumala käsu.

Saatan sisendas neile vältimatust surmata autoriteedi säilitamise nimel Jeesus. Oht kaotada võim, oli nende meelest piisav põhjus otsuse langetamiseks. Väljaarvatud mõningad Suurkohtu liikmed, kes ei söandanud väljendada oma arvamust, võttis Sünedrion Kaifase sõnad vastu Jumala sõnadena. Nõupidajaid valdas kergendustunne ja lahkhelid lakkasid. Nad otsustasid Kristuse esimesel võimalusel hukata. Hüljates tunnistuse Jeesuse jumalikkusest, sulgesid preestrid ja ülemad end läbitungimatusse pimedusse. Nad langesid täielikult Saatana võimu alla ja tormasid hävingusse. Seejuures olid nad endaga väga rahul. Nad tundsid end isamaa päästjatena.

Suurkohus kartis siiski kasutada läbimõtlematuid vahendeid, et rahvast mitte ärritada ja enda vastu üles kihutada. Seetõttu viivitas nõukogu langetatud surmaotsuse täideviimisega. Kristus mõistis preestrite salasepitsusi. Ta teadis, et nad ihkavad Teda kõrvaldada ning varsti nende kavatsus täitub. Kuid Temal ei tulnud kiirendada sündmuste käiku. Seepärast lahkus Ta koos jüngritega sellest piirkonnast. Veelkord kinnitas Jeesuse käitumine õpetust: «Aga kui nad teid taga kiusavad ühes linnas, siis põgenege teise» (Mat.10,23). Kui ustavus Jeesuse vastu ei nõudnud elu ohtu asetamist, tuli Tema sulastel minna mujale inimlapsi teenima.

Nüüdseks oli Jeesuse avaliku töö periood kestnud kolm aastat. Inimesed olid näinud Tema ennastsalgavust ja omakasupüüdmatust, Tema elu puhtust, andumust ja kannatusi. Ometi suutis maailm taluda ainult kolm lühikest aastat oma Päästja lähedust!

Kogu eluaja kiusati Jeesust taga. Kurja kuninga pärast oli Ta pidanud lahkuma Petlemmast; naatsaretlased olid Ta hüljanud ja nüüd oli Ta süütult Jeruusalemmas surma mõistetud. (542) Teda ajas minema rahvas, kellele Ta oli kaasa tundnud, kelle haigeid tervistanud, pimedaile nägemise, kurtidele kuulmise ja tummadele kõnevõime andnud, kelle näljaseid toitnud ja kurbi lohutanud. Tema, kes kõndis mässavatel lainetel ja vaigistas ainsa ütlusega tormimöllu, Tema, kes sundis põgenema kurjadel vaimudel, kes äratas surnuid ja kütkestas tuhandeid oma tarkade sõnadega, ei suutnud leida teed nende südamesse, keda pimestasid eelarvamused ja viha ning kes kangekaelselt hülgasid valguse.

60. Peatükk Uue Kuningriigi Seadus

Mat.20,20-28; Mrk.10,32-45; Luk.18,31-34

Lähenesid paasapühad. Jeesus suundus jälle Jeruusalemma poole. Tema südant valdas rahu, sest Ta oli täielikult alistunud Isa tahtele. Kuid jüngreid täitis seletamatu kahtlus ja hirm. Kristus käis nende eel, ent Tema kannul käijaid haaras hirm.

Jeesus kogus taas kaksteist jüngrit enda ümber ning rääkis neile selgemalt kui kunagi varem reetmisest ja kannatustest. «Vaata,» ütles Ta, «me lähme üles Jeruusalemma ja kõik viiakse lõpule, mis prohvetid on kirjutanud Inimese Pojast! Sest Ta antakse ära paganate kätte ja Teda naerdakse ja teotatakse ja Tema peale sülitatakse ja kui nad Teda on rooskadega peksnud, tapavad nad Ta ja kolmandal päeval Ta tõuseb üles!» «Aga nemad ei saanud midagi aru sellest ja see kõne oli varjul nende eest ja nad ei mõistnud, mida üteldi.»

Alles pisut aega tagasi olid nad kuulutanud kõikjal: «Taevariik on lähedal!» Kristus oli äsja tõotanud, et paljud istuvad lauas koos Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga Jumala riigis. Ta oli ju lubanud kõigile, kes jätavad midagi maha Tema pärast, sajakordse tasu selles elus ja osa Tema riigis! Ja lõpuks oli Ta kõnelnud kaheteistkümnele ka kõrgetest aukohtadest Tema riigis ning kohtumõistmisest kaheteistkümne Iisraeli suguharu üle! (548) Nüüdki oli Ta öelnud, et täitub kõik, mis prohvetikirjades oli Temast kirjutatud. Ent prohvetid olid ju kuulutanud ette Messia valitsuse au. Kõige selle valgel näis Jeesuse jutt reetmisest, tagakiusamisest ja surmast ebamäärane ja arusaamatu. Jüngrid uskusid, et hoolimata raskustest rajatakse varsti Tema kuningriik.

Johannes, Sebedeuse poeg, oli olnud üks esimesi Jeesuse jüngreid. Tema ja ta vend Jakoobus olid meeleldi maha jätnud oma kodu ja sõbrad selleks, et olla Jeesusega. Tema oli neid rahustanud, ohtudest päästnud, nende kannatusi leevendanud ning kannatlikult ja õrnalt õpetanud. Nii olid nende südamed kasvanud kokku Tema omaga ning nad igatsesid palavalt olla Temaga Tema riigis. Johannes oli igal võimalusel Kristuse juures ning ka Jakoobus soovis olla Talle sama lähedane.

Johannese ja Jakoobuse ema oli Kristuse järelkäija ja heldekäeline annetaja. Emaarmastuse ja poegade heakäekäigu ajel esitas ta Jeesusele südames kantud palve.

«Mida te tahate, et ma teile teeksin?» küsis Jeesus.

Ema vastas: «Ütle, et need mu kaks poega istuksid üks Su paremale ja teine Su vasakule käele Sinu kuningriigis!»

Jeesus ei hakanud neid iseka soovi pärast noomima. Ta nägi nende südant. Ta tundis nende kiindumust Tema vastu. Nende armastus polnud pelk inimlik kiindumus. Kuigi sellega oli segunenud palju maailmalikkust, oli algallikaks Kristuse armastus. Jeesus ei

noominud neid, vaid kasvatas ja puhastas. Ta ütles: «Kas te võite juua seda karikat, mida mina joon, või endid lasta ristida selle ristimisega, millega mind ristitakse?» Neile meenusid Tema salapärased katsumustele ja kannatustele viitavad sõnad, ometi vastasid nad kindlalt: «Võime küll!» Nende meelest oli suur au kinnitada Issandale, et nad on valmis taluma kõike, mis saab osaks Talle.

«Seda karikat, mida mina joon, peate te jooma ja selle ristimisega, millega mind ristitakse, peab teid ristitama,» ütles Jeesus. Tema silme ees oli Kolgata, (549) kus Temast paremal ja vasemal ristil rippusid kaks kurjategijat. Johannes ja Jakoobuski pidid saama osa Õpetaja kannatustest: vanem vend pidi hukkuma mõõga läbi, noorem taluma teistest kauem töökoormat, etteheiteid ja tagakiusamist.

«Aga mu paremal ja vasakul käel istuda ei ole minu käes teile anda, vaid kellele mu Isa selle on valmistanud.» Jumala riiki ei saada soosingu alusel. Kohta seal ei omandata teenete põhjal. Seda ei anta meelevaldselt. Jumala riiki saab iseloomu põhjal. Kroon ja troon tunnistavad enesesalgamisest Issanda Jeesuse Kristuse läbi.

Aastaid hiljem, kui Johannes oli õppinud sügavamalt mõistma Kristuse kannatusi, kirjutas ta Jumala riiki pääsemise ainsast tingimusest. «Kes võidab,» ütles Kristus, «sellele ma annan istuda ühes minuga minu aujärjel, nõnda nagu minagi olen võitnud ja istunud ühes oma Isaga Tema aujärjele.» «Kes võidab, selle ma teen sambaks oma Jumala templis, ja tema ei lähe sealt enam välja ja ma kirjutan tema peale oma Jumala nime... ja oma uue nime» (Ilm.3,21.12). Apostel Paulus kirjutas: «Mind juba ohverdatakse ja minu lahkumisaeg on jõudnud ligi. Ma olen head võitlemist võidelnud, ma olen jooksmise lõpetanud, ma olen usu säilitanud! Nüüd on minule tallele pandud õiguse pärg, mille Issand, õige Kohtumõistja, mulle annab tol päeval» (2.Tim.4,6-8).

Kristusele kõige lähemal saab olla inimene, kes on siin maal kõige enam endasse imenud Tema ennastohverdavat armastust — armastust, mis «ei suurustele, ei ole ennast täis, ... ei otsi omakasu, ei ärritu, ei pea meeles paha» (1.Kor.13,4.5), — armastust, mis sunnib jüngrit pühendama kogu elu, töö ja omandi inimkonna päästmiseks. Selline meelsus avaldus Pauluse elus. Ta ütles: «Sest minule on elamine Kristus.» Pauluse elust nägid inimesed Kristust. Ta lisas: «Ja suremine on kasu» — kasu Kristusele. Ka surm ilmutab Tema armu väge ja kogub inimlapsi Kristusele. «Kristus saab auliseks minu ihus, olgu elu või surma läbi» (Flp.12,21.20).

Kui kümme jüngrit kuulsid Jakoobuse ja Johannese palvet, said nad pahaseks. Iga mees igatses ise kõrgemat kohta Jumala riigis. Nüüd näis, et kaks neist olid ette jõudnud.

(550) Jälle näis lõkkele löövat võitlus selle ümber, kes on suurim. Jeesus kutsus nördinud jüngrid enda juurde ja ütles: «Te teate, et paganate ülemad valitsevad nende üle ja suured isandad tarvitavad vägivalda nende kallal. Teie seas aga ei tohi nõnda olla!»

Maisetes riikides tähendas positsioon eneseülendamist. Rahvast peeti valitsevate klasside huvide täitjaks. Võim, rikkus ja haridus aitasid rahvast ohjes hoida. Kõrgemad klassid mõtlesid, otsustasid, lõbutsesid ja käsutasid, alamrahvas pidi kuuletuma ja teenima. Rahvalt oodati kõige selle uskumist ja täitmist, mida käskisid juhid. Inimese õigust mõelda ja tegutseda ei tunnustatud.

Kristuse kuningriik rajanes sootuks teistsugusele alusele. Ta kutsus inimesi valitsemise asemel teisi teenima ning tugevaid kandma nõrkade koormaid. Võim, amet, talendid ja haridus kohustasid nende valdajat teenima kaasinimesi. Kristuse silmapaistmatuimale jüngrile öeldakse: «Kõik sünnib teie pärast» (2.Kor.4,15).

«Inimese Poeg ei ole tulnud, et Teda teenitaks, vaid teenima ja oma hinge andma lunaks paljude eest!» Kristus oli igas mõttes jüngrite eest hoolitseja, nende koormakandja. Ta jagas nende vaesust. Ta salgas ennast nende pärast. Ta käis nende ees, et tasandada rasked rajad. Samad põhimõtted juhtigu kõiki Kristuse koguduse liikmeid. Lunastusplaani alus ja läbiv joon on armastus. Kristuse riigis on suurimad need, kes järgivad Tema eeskuju ja käituvad Tema koguduse karjastena.

Pauluse järgnevad sõnad väljendavad kristlase elu tõelist väärtust ja au: «Ehk ma küll olen vaba kõikidest, olen ma ometi hakanud kõikide orjaks» «ega otsi oma, vaid paljude kasu, et nad päästetaks!» (1.Kor.9,19; 10,33).

Inimesele peab jääma südametunnistuse vabadus. Keegi ei tohi käsutada teise mõtteid, määrata saatust või sundida südametunnistuse vastaselt tegutsema. Jumal jätab igale inimlapsele vabaduse mõelda ja tegutseda oma veendumuste kohaselt. «Nõnda tuleb meil igaühel anda aru iseenesest Jumalale.» Kellelgi ei ole õigust anda oma isiksust teise kontrolli alla. Kõigis põhimõttelistes küsimustes olgu «igaüks enese mõttes kindel oma veendumuses» (Rom.14,12.5). Kristuse riigis ei (551) rõhu ülemad alamaid; seal pole sundust. Taevainglid ei tule maa peale valitsema või austust nõudma: nad tulevad armukuulutajatena, et aidata koos inimestega kaasinimesi jalule.

Kristuse õpetuse põhimõtted ja Tema jumalikus ilus lausutud sõnad helisesid armastatud jüngri mälestustes. Johannese viimaste päevade tunnistus kõneles üht: «See on sõnum, mida te algusest saadik olete kuulnud, et me peame üksteist armastama.» «Sellest me oleme ära tundnud Jumala armastuse, et Tema oma elu on jätnud meie eest; ja meiegi peame jätma elu vendade eest» (1.Joh.3,11.16).

Selline meelsus valitses varakristlikus koguduses. Pärast Püha Vaimu väljavalamist olid usklikud nagu «üks süda ja üks hing; ja ükski ei öelnud oma varanduse kohta, et see on tema oma, vaid kõik oli neil ühine.» «Ei olnud ka ühtki vaest nende seas.» «Ja apostlid tunnistasid suure väega Issanda Jeesuse ülestõusmist ja suur arm oli nende kõikide juures» (Apt.4,32.34.33).

61. Peatükk Sakkeus

Luk.19,1-10

(552) Teel Jeruusalemma läbis Jeesus Jeeriko linna. Jeeriko asus mõne miili kaugusel Jordani jõest, oru lääneservas, keset troopilist rohelust ja lokkavat ilu. Palmialleed ja lopsakad viljapuuaiad, mida niisutasid looduslikud allikad, muutsid linna otsekui smaragdiks keset lubjakivimägesid ja viljatuid orge.

Paljud paasapühale suunduvad karavanid läbisid Jeeriko linna. Nende saabumine lõi alati piduliku meeleolu, kuid sedapuhku tõmbas rahva huvi miski muu. Teati, et Galilea Õpetaja, kes oli äsja Laatsaruse ellu äratanud, oli teel linna, ja kuigi sosistati preestrite salasepitsustest, tahtis rahvas Jeesusele austust avaldada.

Jeeriko kuulus linnade hulka, mis oli vanast ajast määratud preestrite elupaigaks ja ka Jeesuse ajal elas linnas palju preestreid. Kuna Jeeriko oli suur kaubateede sõlmpunkt, liikus siin rooma ametnikke ja sõdureid, samuti mitmest kandist saabunud võõramaalasi. Seepärast oli see linn ka paljude tolliametnike koduks.

«Tölnerite ülem» Sakkeus oli juut ja kaasmaalaste põlualune. Juudid põlgasid tölnereid ning (553) pidasid selliseid inimesi alati väljapressijateks. Sakkeus polnud siiski paadunud mees. Ilmalikkuse ja uhkuse taga oli varjul jumalikule mõjule vastuvõtlik süda. Sakkeus oli kuulnud Jeesusest, kes oli lahke ja vastutulelik ka põlgust pälvinud inimeste suhtes. Tölnerite ülemas tärkas igatsus parema elu järele. Ainult mõne miili kaugusel Jeerikost oli Ristija Johannes omal ajal jutlustanud ning Sakkeus oli kuulnud tema üleskutset meeleparandusele. Tölneritele öeldu: «Ärge nõudke rohkem, kui teile on seatud» (Luk.3,13), oli avaldanud talle sügavat mõju. Ta tundis Pühakirja ning mõistis oma tegevuse väärust. Kuulnud hiljem teiste käest Suure Õpetaja sõnu, tundis ta end Jumala ees patusena. Ometi äratas Jeesusest kuuldu tema südames lootusi. Ta uskus, et temalgi oli võimalik kahetseda ja elu muuta, sest uue Õpetaja üks ustavaim jünger oli samuti tölner. Sakkeus hakkas kohe oma veendumuse kohaselt tegutsema. Ta asus tagasi maksma neile, kellelt oli ebaõiglaselt maksu võtnud.

Just sel ajal hakkas Jeerikos levima kuuldus, et Jeesus oli saabumas linna. Sakkeus tahtis iga hinna eest Jeesust näha. Ta oli saanud tunda patu kibedaid tagajärgi — umbusaldust, vääritimõistmist ja kahtlustusi siis, kui ta püüdis oma ülekohut heaks teha. Tölnerite ülem igatses näha Jeesust, kelle sõnad olid sisendanud talle lootust.

Tänavad olid rahvast tulvil ning väikest kasvu Sakkeus poleks teiste seljatagant midagi näinud. Keegi poleks loovutanud talle oma kohta. Sellepärast jooksis rikas maksukoguja suure viigipuuni, mille oksad kaardusid tee kohale. Ta ronis puu otsa, et näha tulijaid. Jeesust saatev rahvahulk jõudis juba päris puu juurde ning Sakkeus otsis pingsalt Tema nägu, keda ta igatses näha.

Valjemalt preestrite ja rabide käratsemisest ning rahva rõõmukisast kuulis Jeesus tölnerite ülema sõnatut igatsust. Äkki seisatas üks salkkond viigipuu all; eespool ja tagapool olijad peatusid samuti, ja Tema, kelle pilk näis lugevat mõtteid, vaatas ülespoole. Vaevu oma kõrvu uskudes (554) kuulis mees puuvõras sõnu: «Sakkeus, tule usinasti maha, sest täna ma pean jääma sinu kotta!»

Rahvas andis allaronivale Sakkeusele teed ja tölner juhtis justkui unes Jeesuse oma koju. Rabid kortsutasid kulmu ja nurisesid rahulolematult: «Ta läks patuse mehe juurde jalgu puhkama!»

Sakkeus oli sõnatu sellest, et Kristus alandus armastusväärselt nii vääritu meheni nagu tema. Lõpuks sai ta sõna suust. Ta tahtis kõigi kuuldes tunnistada Jeesuse armastuse ajel toimunud muutusest oma südames ja kahetsusest.

(555) Rahva juuresolekul astus Sakkeus Issanda ette ning ütles: «Vaata, Issand, poole oma varandusest ma annan vaestele; ja kui ma kellelegi olen ülekohut teinud, annan ma neljakordselt tagasi!»

Siis Jeesus ütles temale: «Täna on sellele kojale õnnistus tulnud, sest ka tema on Aabrahami poeg!»

Kui mõni aeg tagasi rikas nooruk Jeesuse juurest lahkus, olid jüngrid imestanud Õpetaja sõnade üle: «Kui raske on neil, kelledel on palju vara, sisse minna Jumala riiki!» Jüngrid olid isekeskis arutanud: «Kes siis võib õndsaks saada!» Nüüd olid nad näinud tõdenemas Jeesuse sõnu: «Mis inimestel on võimatu, on Jumalal võimalik.» (Mrk.10,24.26; Luk.18,27). Nad nägid, kuidas Jumala armu läbi võis rikas mees siseneda Jumala riiki.

Enne, kui Sakkeus oli Kristust näinud, oli ta hakanud tegutsema. Tegutsemine tunnistas tema tõelisest meeleparandusest. Ta oli tunnistanud oma patte ilma, et teised oleksid teda selleks sundinud. Ta oli alistunud Püha Vaimu mõjule ning hakanud ellu rakendama kõigi aegade inimestele kuuluvat õpetust: «Kui su vend jääb kehvaks ja ta jõud väsib su kõrval, siis toeta teda, ta elagu su juures nagu võõras või majaline. Sa ei tohi temalt võtta renti ega vahekasu, vaid karda oma Jumalat ja lase oma vennal elada su juures. Ära anna temale oma raha rendi peale ja ära anna oma toitu vahekasu eest.» «Ükski ärgu tüssaku oma ligimest, vaid kartku oma Jumalat.» (3.Ms.25,35-37.17). Kristus oli kuulutanud need sõnad pilvesambast ning Sakkeus vastas kord öeldu kohaselt Kristuse armastusele kaastundega vaeste ja kannatajate vastu.

Tölnerid olid üksteist rahva riisumises ja petmistes toetanud. Väljapressimist peeti peaaegu endastmõistetavaks. Isegi preestrid ja rabid, kes põlgasid tölnereid, kuhjasid püha ameti varjus endale ebaausalt varandust kokku. Kuid niipea, kui Sakkeus allus Püha Vaimu mõjule, loobus ta ebaõiglasest tegevusest.

Ükski patukahetsus ei ole ehtne, kui see ei too kaasa uuendust. Kristuse õigus pole kate, mille alla peita ülestunnistamata ja mahajätmata patte; (556) Kristuse õigus on elu põhimõte, mis muudab iseloomu ja kontrollib käitumist. Pühadus tähendab Jumalale tingimusteta allumist — täielikku südame ja elu alistamist taevastele põhimõtetele.

Ärielus tuleb kristlasel toimida nii, et Issand võiks juhtida tema äritegevust. Igast tehingust peab ilmnema, et Jumal on tema õpetaja. Igale päeva- ja arveraamatule, kviitungile ja vekslile peaks saama kirjutada: «Püha Issandale.» Need, kes tunnistavad end Kristuse järelkäijaks ja käituvad ebaõiglaselt, annavad valetunnistuse pühast, õiglasest ja halastavast Jumalast. Iga tõeliselt pöördunud inimene näitab Sakkeuse kombel, et Kristus elab tema südames, sellega, et ta loobub ebaaususest. Tölnerite ülema sarnaselt heastab ta tehtud halva. Issand ütleb: «Kui see õel annab tagasi pandi, asendab röövitu ja käib elu seaduste järgi ilma ülekohut tegemata, ... ühtki ta pattu, mis ta on teinud, ei peeta meeles ta vastu, ... ta jääb tõesti elama» (Hes.33,15.16).

Kui me oleme teinud kellelegi ülekohut äritehingus, oleme kasutanud kavalust või tüssanud kedagi, tuleb meil tunnistada oma viga ja heastada nii palju kui võimalik. Korvata tuleb nii see, mida oleme võtnud, kui ka see, mille teine oleks saanud varanduse kasutamisest ajal, mil varandus oli meie käes.

Kristus ütles Sakkeusele: «Täna on sellele kojale õnnistus tulnud!» Õnnistuse sai kogu Sakkeuse kodakond. Kristus õpetas kogu tema perele Jumala riigi põhimõtteid. Rabide ja Jumala kummardajate põlguse tõttu polnud Sakkeuse pere käinud sünagoogis, kuid nüüd oli nende koduuksest astunud sisse jumalik Õpetaja, kes kõneles neile elusõnu.

Kui Kristus võetakse vastu isiklikuks Lunastajaks, saab inimene päästetud. Sakkeuse jaoks polnud Jeesus ainult ajutine külaline, vaid pidev elanik hingetemplis. Kirjatundjad ja variserid pidasid tölnerit patuseks ja pahandasid, et Jeesus läks patuse juurde, kuid Issand tunnistas ta Aabrahami pojaks. Sest «need, kes on usust, on Aabrahami lapsed» (Gal.3,7).

62. Peatükk Pidusöök Siimona Kojas

Mat.26,6-13; Mrk.14,3-11; Luk.7,36-50; Joh.11,55-57; 12,1-11

Siimonat Betaaniast peeti Jeesuse jüngriks. Ta oli üks vähestest variseridest, kes oli avalikult ühinenud Kristuse järelkäijatega. Ta tunnistas Jeesust Õpetajaks ja pidas võimalikuks, et Ta on Messias. Kuid Siimon polnud võtnud Jeesust vastu Päästjana. Tema iseloom polnud muutunud, tema põhimõtted olid endised.

Jeesus oli tervistanud Siimona pidalitõvest. Nüüd tahtis tervekssaanud variser väljendada oma tänu Jeesuse ja Tema jüngrite auks korraldatud pidusöögiga. Siimona peole kogunes palju juute. Jeruusalemm oli kihamas, Kristus ja Tema töö äratasid suuremat tähelepanu kui kunagi varem. Pidulised jälgisid Jeesust teraselt ning mõnest silmapaarist paistis palju ebasõbralikkust.

Kristus jõudis Betaaniasse kuus päeva enne paasapühi ning viibis nagu tavaliselt Laatsaruse kodus. Rändurid, kes suundusid Betaania kaudu Jeruusalemma, levitasid teadet, et Jeesus on teel Jeruusalemma ja jääb selleks hingamispäevaks Betaaniasse. Rahvas oli elevil ning paljud tormasid õhinal Betaaniasse — kes poolehoiust, kes uudishimust. Ühtlasi taheti näha surnust üles äratatud Laatsarust.

Paljud lootsid kuulda Laatsaruse suust imepärast lugu elust teiselpool surma. Nad olid üllatunud, et ta ei rääkinud neile midagi. (558) Laatsarusel polnudki midagi sellist öelda, sest Pühakiri ütleb: «Surnud ei tea midagi... Niihästi nende armastus kui viha, samuti nende armukadeduski on ammu kadunud» (Kog.9,5.6). Seevastu tunnistas Laatsarus Kristuse imeväärsest tööst. Selleks oligi Jeesus ta üles äratanud. Kindla veendumuse ja väega väitis ta, et Jeesus on Jumala Poeg.

Betaanias käinute teated suurendasid elevust Jeluusalemmas veelgi. Rahvas tahtis tungivalt Jeesust näha ja kuulda. Üleüldiselt arutleti selle üle, kas Laatsarus tuleb koos Jeesusega Jeruusalemma ja kas prohvet kroonitakse paasapühal Kuningaks. Preestrite ja ülemate viha Jeesuse vastu suurenes seda kõike nähes veelgi. Nad jõudsid vaevalt oodata võimalust Ta teelt kõrvaldada. Tasapisi hiilis hinge kartus, et Jeesus ehk ei tulegi Jeluusalemma. Neile meenus, kui tihti Ta oli nende mõrvakavatsused nurjanud ning nad kartsid, et Ta oli ka nüüd nende kavatsusi taibanud. Halvastivarjatud rahutusega küsisid nad ühelt ja teiselt: «Mis te arvate, kas Ta ei tule pühiks?»

Kutsuti kokku preestrite ja variseride nõupidamine. Laatsaruse ülesäratamisest alates hoidis rahvas kindlalt Kristuse poole ning Teda oli ohtlik avalikult kinni võtta. Seepärast otsustasid võimukandjad Ta vangistada salaja ja kuulata Ta üle nii vaikselt, kui võimalik. Nad lootsid, et hukkamõistev otsus pöörab muutliku avaliku arvamuse kiiresti nende kasuks.

Kuid nii kaua kui Laatsarus elas, ei saanud preestrid ja rabid olla rahus. Laatsaruse olemasolu iseenesest oleks põhjustanud varem või hiljem vastureaktsiooni. Rahvas maksab oma juhtidele kätte sellise Isiku hukkamise pärast, kes võis neli päeva hauas olnud mehe üles äratada. Seepärast otsustas Suurkohus ka Laatsaruse tappa. Nii kaugele on kadedus ja eelarvamus valmis inimese viima. Juuda juhid olid valmis tapma mehe, kelle oli hauast välja kutsunud jumalik vägi.

Samal ajal, kui Jeruusalemmas peeti vandenõu, kutsus Siimon Jeesuse ja Tema sõbrad Betaanias pidusöögile. Ühel pool Jeesust istus Siimon, kelle Ta oli kohutavast haigusest tervistanud ja teisel pool Laatsarus, kelle Ta oli surnust äratanud. Marta teenis lauasolijaid. Maarja aga kuulas pingsalt Jeesuse igat sõna. (559) Jeesus oli halastavalt andestanud Maarja patud. Ta oli äratanud ellu Maarja armsa venna. Maarja süda oli täis tänu. Ta oli kuulnud Jeesust kõnelevat oma lähenevast surmast ning soovis nüüd sügava armastuse ja kurbuse ajel avaldada Talle erilist austust. Maarja oli ostnud ohvrimeelselt alabasterriista täie kallist nardisalvi, et võida sellega Jeesuse surnukeha. Kuid nüüd kõnelesid paljud sellest, et Jeesus tuleks hoopis kuningaks kroonida. Maarja kurbus pöördus rõõmuks ja ta tahtis kohe oma Issandat austada. Murdnud alabasterriista katki, valas ta selle sisu Jeesuse pea peale ja jalgadele ning põlvitas siis nuttes maha. Kuna tema pisarad langesid Jeesuse jalgadele, pühkis ta need ära oma pikkade lahtiste juustega.

Maarja oli püüdnud vältida tähelepanu ja tema tegevus oleks ka märkamatuks jäänud, kui salvi lõhn poleks täitnud kogu ruumi. Juudas pani Maarja tegu väga pahaks. Selle asemel, et oodata Jeesuse hinnangut toimunule, hakkas ta lähedalolijaile sosinal kurtma, milline raiskamine see oli. Kavalalt lausutud vihjed oleksid peaaegu äratanud rahulolematust.

Juudas oli jüngrite varahoidja. Ühistest nappidest säästudest oli ta tihti salaja näpistanud enda tarbeks ja vähendanud nii tagavara miinimumini. Juudas oli alati kärmas panema kukrusse kõike, mida vähegi panna sai. Kukru sisu kasutati tihti vaeste abistamiseks ja alati kui osteti midagi, mida Juudas ei pidanud vajalikuks, ütles ta: «Miks selline raiskamine? Miks ei oleks võinud selle ostuks kulutatud raha panna kukrusse, et vaestele anda?» Maarja tegu oli ilmses vastuolus Juudase omaga. Juudas tundis end puudutatuna ning püüdis nagu ikka olukorrast väärikalt välja tulla. Pöördudes jüngrite poole, sõnas ta: «Mispärast ei ole see salv ära müüdud kolmesaja teenari eest ja raha antud vaestele?» «Aga seda ta ei ütelnud, et ta vaestest hoolis, vaid et ta oli varas ja et ta käes oli kukkur ja ta kõrvaldas, mis sisse pandi.» Juudas ei tundnud vaestele kaasa. Kui Maarja oleks salvi maha müünud ja raha tema kätte andnud, poleks vaesed saanud sellest midagi.

Juudas hindas kõrgelt oma oskust asju korraldada. Laekurina pidas ta end palju ülemaks kaasjüngritest ja püüdis teisigi seda arvama panna. Ta oli saavutanud nende

usalduse. Tema osavad vihjed mõjutasid ka neid (560) umbusaldama Maarja pühendunud tegu. Lauas tõusis nurin: «Mispärast on see raiskamine? Sest selle oleks võinud ära müüa hulga raha eest ja anda vaestele.»

Maarja kuulis seda kriitikat. Tema süda värises. Ta kartis, et õde hakkab teda pillamise pärast noomima. Õpetajagi võis pidada teda kergemeelseks. Olles valmis ennast õigustamata tagasi tõmbuma, kuulis ta Issandat ütlemas: «Jätke ta rahule! Miks te teete talle südamevalu?» Jeesus nägi, et Maarja oli segaduses ja nõutu. Ta teadis, et Maarja oli lihtsalt väljendanud tänutunnet pattude andestamise eest, seepärast ütles Jeesus kõigi kuuldes: «Ta on teinud mulle heateo. Sest vaeseid on ikka teie juures ja kui te tahate, võite neile head teha, aga mind ei ole teil mitte alati. Ta on teinud, mis ta võis. Ta on ennakult mu ihu võidnud matmiseks.»

Healõhnalise salvi, millega Maarja oli mõelnud võida Õpetaja surnukeha, valas ta nüüd elava Õpetaja pea peale. Pärast Jeesuse surma oleks salvi hea lõhn täitnud ainult surnukambri, kuid nüüd tegi see Õpetajale rõõmu kui tõend Maarja usust ja armastusest. Joosep Arimaatiast ja Nikodeemus ei ohverdanud oma armastuseande Jeesusele eluajal. Kibedalt nuttes võidsid nad oma väärtuslikud salvid Tema külmale, elutule kehale. Naised, kes tulid salviga Jeesuse hauale, leidsid oma ostu olevat tarbetu, sest Jeesus oli üles tõusnud. Kuid Maarja, kes võidis Jeesust siis, kui Jeesus oli teadlik tema pühendumisest, võidis Teda matmiseks. Kui Jeesus astus läbi suure katsumusetunni, kandis Ta endas mälestust sellest teost. See kõneles armastusest, mida lunastatud osutavad Talle läbi igaviku.

Paljud toovad oma väärtuslikud annid surnule. Nad lausuvad armsaid sõnu elutu inimese surnukeha juures. Õrnust, tunnustust ja armastust väljendatakse sellele, kes enam ei näe ega kuule. Neid sõnu oleks tulnud lausuda siis, kui väsinud inimlaps neid kõige enam vajas — kui kõrv veel kuulis ja süda mõistis heade sõnade hinda!

Maarja ei mõistnud oma armastuseteo täit tähendust. Ta ei suutnud vastata süüdistajatele. Ta ei osanud seletada, miks ta oli just sel korral Jeesust võidnud. Püha Vaim oli teda juhtinud ning ta oli kuuletunud Vaimu märguandele. Püha Vaim ei esita põhjendusi. Nähtamatu ligiolek kõnetab inimest ja paneb ta tegutsema.

Kristus selgitas Maarjale tema teo tõelist tähendust ja andis talle (563) nii rohkem, kui Maarja oli Talle andnud. «Sest salvi minu ihu peale valades,» ütles Ta, «tegi ta seda minu matmiseks.» Nii, nagu murti katki alabasterriist ja kogu maja täitus lõhnaga, nii pidi Kristus surema ja Tema ihu murtama; kuid Ta pidi hauast üles tõusma ja Tema elu pidi täitma kogu maailma. «Kristus on meid armastanud ja on iseenese andnud meie eest ohvriks, Jumalale magusaks lõhnaks» (Ef.5,2).

«Tõesti ma ütlen teile,» lausus Kristus, «et kus iganes seda evangeeliumi kuulutatakse kogu maailmas, seal räägitakse tema mälestuseks ka sellest, mis ta on teinud.» Vaadates tulevikku, kõneles Kristus veendunult. Evangeeliumi pidi kuulutatama kogu maailmas. Ja nii kaugele, kui kandub armuõpetus, levib ka Maarja siira teo õnnistav tähendus. Kuningriigid tõusevad ja langevad, valitsejate nimed unustatakse, kuid selle naise tegu jääb püha ajaloo leheküljedele. Aegade lõpuni jutustab murtud alabasterriist langenud inimkonnale Jumala mõõtmatust armastusest.

Maarja tegu oli teravas vastuolus Juudase kavatsustega. Õigusega oleks võinud süüdistada süüdistajat ennast. Tema, kes loeb iga inimese varjatud motiive ja mõistab iga teo ajendit, oleks võinud kõnelda pidulistele palju tumedaid lugusid Juudase elust. Võltsi ettepanekut, millele reetur oma sõnad rajas, oleks Jeesus võinud kergesti paljastada; selle asemel, et vaestele kaasa tunda, röövis Juudas nende aitamiseks mõeldud raha. Lesknaiste, vaeslaste ja abitute tagant varastamine oleks äratanud tema vastu pahameele. Kui Kristus oleks Juudase paljastanud, oleks olnud hiljem põhjust öelda, et paljastamine sai reetmise põhjuseks. Isegi varguses süüdistatuna oleks Juudas võitnud teatud määral jüngrite kaastunde. Sellepärast ei teinud Jeesus talle ühtki etteheidet ega andnud sellega vähimatki ettekäänet reetmiseks.

Kuid pilk, millega Jeesus Juudast silmitses, veenis teda, et Kristus nägi läbi tema silmakirjalikkuse ja tundis tema alatut iseloomu. Maarja teo tunnustamine oli karm etteheide Juudasele. Enne seda polnud Kristus Juudast kunagi otseselt noominud. Nüüd näris etteheide Juudase südant. Ta otsustas kätte maksta. Otse õhtusöömaajalt läks ta (564) ülempreestri lossi, kus nõukogu parajasti koos istus, ja pakkus ennast selleks, kes Jeesuse nende kätte toimetab.

Preestrid olid rõõmsad. Iisraeli juhid oleksid võinud Kristuse vastu võtta isikliku Õnnistegijana ilma hinnata, kuid nad keeldusid sellest väärtuslikust pakkumisest. Nad keeldusid vastu võtmast lunastust, mis on kallim kui kuld, ja ostsid selle asemel Issanda ära kolmekümne hõbetüki eest.

Juudas hellitas südames ahnust seni, kuni see võitis kõik hea tema iseloomus. Tema südames lõõmas kadedus, kui ta nägi, et Kristusele tehti maailma valitsejatele kohane kingitus. Juudas reetis Issanda kaugelt väiksema summa eest, kui oli kõnealuse salvi hind.

Teised jüngrid ei olnud Juudase sarnased. Nad armastasid Õpetajat, kuid ei osanud hinnata õigesti Tema ülevat iseloomu. Kui nad oleksid mõistnud seda, mida Tema oli nende heaks teinud, poleks nad pidanud Maarja tegu raiskamiseks. Targad mehed Idamaalt, kes teadsid Jeesusest nii vähe, olid näidanud, et nad mõistsid paremini osutada Talle kohast austust. Nad tõid Kristusele väärtuslikud annid ja kummardusid aupaklikult Tema ees, kes oli sel korral alles mähkmetes laps.

Kristus hindab südamest lähtuvat heategu. Ta ei keeldunud lihtsast lillest, mille lapse käsi noppis ja Talle ulatas. Ta võttis vastu kingitusi lastelt ning kirjutas nende nimed eluraamatusse. Armastust ja austust väljendavad teod tunnistavad usust Jeesusesse kui Jumala Pojasse. Püha Vaim nimetab ustavuseks Kristuse vastu seda, «kui ta on pühade jalgu pesnud, kui ta on aidanud hädas olijaid, kui ta on püüdnud teha kõiksugust head» (1.Tim.5,10).

Kristus tundis rõõmu Maarja siira soovi üle täita Issanda tahtmist. Ta võttis puhtas kiindumuses toodud anni vastu. Maarja soov teha midagi Issanda heaks oli Kristusele väärtuslikum kui maailma kõige hinnalisemad võided, sest see väljendas tooja usku Temasse kui maailma Lunastajasse. Kristuse armastus sundis Maarjat. Kristuse iseloomu võrratu ülevus täitis tema hinge. Salv kõneles andja südamest. See väljendas armastust, mida toitsid taevased jõed.

(565) Maarja tegu oli õppetund, mida jüngrid vajasid mõistmaks kui meeleldi Kristus oleks näinud, et nemad väljendanuks oma armastust Tema vastu. Ta oli olnud neile kõigeks. Kuid nad ei mõistnud, et varsti polnud Teda enam nende kõrval ja siis polnud enam sellist võimalust avaldada Talle oma tänu. Jüngrid ei mõistnud ega arvestanud õigesti Kristuse üksildust, kes tuli taevasest kodust, et elada inimese elu. Ta oli tihti nukker sellepärast, et jüngrid ei osutanud Talle tähelepanu, mida nad oleksid pidanud osutama. Ta mõistis, et Teda saatvate taevaste inglite mõjule alludes poleks nad pidanud liiga kalliks ühtki ohvrit.

Hiljem mõistsid jüngrid, mida kõike nad oleksid võinud teha Jeesusele, et väljendada oma südame tänu ja armastust. Siis, kui Jeesust ei olnud enam nendega ja nad tundsid end tõepoolest nagu lambad ilma karjaseta, taipasid nad, kuidas nende väikesed tähelepanuavaldused oleksid võinud tuua Talle rõõmu. Siis ei süüdistanud nad enam Maarjat, vaid ennast. Oo, kui oleks nüüd saanud võtta tagasi etteheited, mis näitasid, et nad pidasid vaeseid paremaks Kristusest! Jüngrid tundsid valulikku torget siis, kui nad võtsid ristilt maha oma Issanda moonutatud ihu.

Sama vea teeb tänapäeva maailm. Vähesed mõistavad, mida Kristus neile tähendab. Kui inimesed Teda hindaksid, siis väljendaksid nad Maarja sarnaselt oma armastust. Kallihinnalist andi ei nimetataks siis raiskamiseks. Midagi ei peetaks liiga kalliks Kristuse heaks; ükski ennastsalgav tegu poleks liigne ohver Tema pärast.

Pahameeles lausutud sõnad: «Milleks see raiskamine?» tõid elavalt Kristuse silme ette suurima ohvri — Tema eneseohverdamise kadunud maailma lepitamiseks. Issand on olnud inimperekonna vastu nii helde kui vähegi võimalik. Andes Jeesuse, andis Jumal kogu taeva. Inimlikult võttes tundub selline ohver pillava raiskamisena. Inimmõistuse jaoks on kogu lunastusplaan armu ja vahendite raiskamine. Imestunult jälgivad taevased

väehulgad inimlapsi, kes keelduvad laskmast Kristuse armastusel end ülendada ja rikastada. Inglid võiksid tõemeeli hüüatada: Milleks selline raiskamine?

Kuid kadunud maailma lunahind pidi olema külluslik ja täielik. (566) Kristuse ohver pidi jõudma iga inimhingeni. Seda andi ei piiritlenud vastuvõtjate hulk. Kõik inimesed ei pääse. Ometi pole lunastusplaan sellepärast raiskamine, et see ei saa kõigi juures teostada seda, milleks on pakutud külluslikud võimalused.

Juudase kriitika Maarja aadressil puudutas peoperemeest, ja Jeesuse käitumine üllatas teda. See riivas Siimona variserlikku uhkust. Ta teadis, et mitmed külalistest vaatasid Kristusele kõõrdi. Siimon mõtles endamisi: «Kui seesinane oleks prohvet, küll Ta siis ära tunneks, kes ja missugune see naine on, kes Teda puudutab, et ta on patune.»

Olles tervistanud Siimona pidalitõvest, oli Kristus päästnud ta «elavast surmast.» Nüüd tõusis Siimonal kahtlus, kas Päästja oli prohvet. Kuna Kristus lubas sellisel naisel endale läheneda, kuna Ta ei lükanud Maarjat ära kui inimest, kelle patud olid liiga suured, et neid andestada, kuna Jeesus ei andnud märku naise varasema elukäigu tundmisest, tuli Siimonal kiusatus mõelda, et Jeesus ei teadnudki, millise naisega oli tegemist.

Siimon mõtles nii seetõttu, et ta ei tundnud Jumalat ja Kristust. Ta ei mõistnud, et Jumala Poeg suhtub kõigisse jumaliku kaastunde, õrnuse ja halastusega. Siimona meelest ei saanud Maarja patukahetsust võtta tõena. Kui Maarja Kristuse jalgu suudles ja neid salviga võidis, tundis Siimon südames ärritust. Ta mõtles, et juhul kui Jeesus oleks prohvet, siis Ta hoopis noomiks seda naist.

Kristus lausus vastuseks Siimona väljaütlemata mõttele: «Siimon, mul on sulle midagi ütelda... Ühel rahalaenajal oli kaks võlglast: üks oli võlgu viissada teenarit, teine viiskümmend. Aga kui neil ei olnud maksta, kinkis ta mõlemale selle. Kumb neist nüüd teda rohkem armastab?» Siimon vastas ja ütles: «Ma arvan, et see, kellele ta rohkem kinkis!» Jeesus ütles temale: «Sa otsustasid õigesti.»

Nii nagu Naatan ütles kord tähendamissõna kaudu Taavetile tõtt, nii tegi seda nüüd Kristus. Ta andis võõrustajale võimaluse ise otsus langetada. Just Siimon oli ahvatlenud Maarja patusse. Ta oli sellele naisele palju kurja teinud. Tähendamissõna kaks võlgnikku kujutasid Siimonat ja Maarjat. Jeesus ei soovinud õpetada, et kõnealused kaks isikut peaksid tundma erineval (567) määral tänulikkust, sest kummagi tänuvõlg oli liiga suur, et seda suuta tasuda. Kuid Siimon pidas ennast Maarjast õigemaks ning Jeesus soovis, et Siimon mõistaks, kui suur süüdlane ta tegelikult oli. Jeesus soovis Siimonale näidata, et tema süü oli Maarja omast niisama palju suurem, kui viissada teenarit on suurem viiekümnest.

Nüüd hakkas Siimon taipama. Ta mõistis, et Maarja kaitseks välja astunud Isik oli enam kui prohvet. Ta nägi, et Kristuse terav prohvetlik pilk luges Maarja südame armastust ja pühendumist. Siimon häbenes. Ta tundis ennast Püha olevuse palge ees.

«Ma tulin sinu majasse,» jätkas Kristus, «sa ei andnud vett minu jalgade tarvis, tema aga on patukahetsuse pisaratega armastuse sunnil minu jalgu kastnud ja oma juustega kuivatanud. Sa ei ole andnud mulle suud; tema aga, keda sa põlgad, ei ole sellest ajast, kui ta sisse tuli, lakanud minu jalgadele suud andmast.» Kristus nimetas võimalusi, kuidas Siimon oleks võinud väljendada Issandale oma armastust ja tänutunnet tema heaks tehtu eest. Selgelt ja ometi taktitundeliselt veenis Kristus jüngreid selles, et Teda kurvastab tänamatus.

Südametundja nägi Maarja teo motiivi, kuid Ta mõistis ka Siimona sõnades väljendunud meelsust. «Kas sa näed seda naist?» küsis ta Siimonalt. Ta on patune. «Sellepärast, ma ütlen sulle, et tema rohked patud on andeks antud, sest ta on palju armastanud. Aga kellele pisut andeks antakse, see armastab pisut!»

Siimona külmus ja hoolimatus Kristuse vastu näitasid, et ta hindas vähe saadud armu. Enda meelest osutas Siimon Jeesusele küllalt au sellega, et ta kutsus Ta oma majja. Ent nüüd nägi ta ennast õiges valguses. Ta arvas oskavat lugeda külalise mõtteid, kuid külaline oli lugenud tema mõtteid. Ta nägi, kui õiglaselt oli Jeesus teda hinnanud. Tema religioon oli olnud ainult variserlik rüü. Ta oli halvustanud Jeesuse kaastunnet. Ta ei olnud tunnistanud Teda Jumala esindajaks. Maarja oli patune, kelle patud olid andestatud; tema aga oli patune, kelle patud olid andeks palumata. Range õigluse mõõdupuu, millega ta oli tahtnud mõõta Maarjat, mõistis hukka teda ennast.

Siimonat liigutas Jeesuse peenetundelisus; Jeesus polnud noominud teda avalikult külaliste ees. Ta ei olnud kohelnud Siimonat nii, nagu Siimon soovis kohelda Maarjat. Ta nägi, et Jeesus ei soovinud tema süüd teistele paljastada, vaid püüdis mõjutada süüdlast ning teda headusega võita. Karm noomitus oleks paadutanud Siimona südame ja takistanud tal kahetsemast, kuid kannatlik märkuandmine viis (568) vea mõistmiseni. Siimon nägi oma võla suurust Issanda ees. Tema uhkus murdus, ta kahetses ning uhkest variserist sai alandlik ja ennastsalgav jünger.

Maarjat oli peetud suureks patuseks, kuid Kristus teadis, millised olukorrad olid teda kujundanud. Jeesus oleks võinud kustutada tema hingest viimsegi lootusesädeme, kuid Ta ei teinud seda. Ta oli äsja aidanud Maarja välja meeleheitest ja hukkumisest. Seitse korda oli Jeesus vabastanud Maarja deemonitest, kes kontrollisid ta südant ja meelt. Maarja oli kuulnud Jeesuse tungivaid palvehüüdeid Isa poole tema pärast. Ta teadis, kui vastumeelne oli patt patuta Jeesusele ning Tema väes oli ka Maarja võitnud.

Kuigi Maarja olukord näis lootusetuna, nägi Kristus temas häid eeldusi. Ta nägi selle naise iseloomu parimaid külgi. Lunastusplaan oli avanud inimkonnale suured võimalused ja Maarja silme all need võimalused tõdenesid. Kristuse armu läbi sai ka tema osa jumalikust olemusest. See langenud naine, kelle süda oli olnud deemonite eluasemeks, sai Kristuse väga lähedaseks jarelkäijaks ja kaastööliseks. Maarja istus Jeesuse jalge ees ja õppis Temalt. Maarja seisis Jeesuse risti kõrval ja saatis Tema põrmu kuni hauani. Maarja oli esimesena haua juures pärast Jeesuse ülestõusmist. Tema kuulutas esimesena ülestõusnud Kristusest.

Jeesus tunneb inimhinge salasoppe. Sa võid öelda: Ma olen patune, väga patune. Sa võid seda ka olla, kuid mida halvem sa oled, seda enam sa vajad Jeesust. Tema ei lükka kõrvale ühtki nutvat, kahetsevat inimest. Ta ei räägi kellelegi kõike, mida Ta võiks paljastada, kuid Ta soovib, et iga kõikuv inimlaps saaks julgust. Ta tõotab rohket andestust kõigile, kes tulevad Tema juurest lepitust ja uuendust otsima.

Kristus võiks anda korralduse, et taeva inglid valaksid maailma peale nuhtlustekarika ja hukkaksid Jumalat vihkavad inimesed. Ta võiks pühkida ära meie planeedi kui universumi häbipleki, kuid Ta ei tee seda. Ta seisab praegu veel taevases templis suitsutusohvri altari juures, et kanda Jumala ette nende palveid, kes ootavad Temalt abi.

Jeesus vabastab inimhinged, kes Teda igatsevad, süüdistustest ja keelepeksust. Ükski inimene ega kuri ingel ei saa neid kahjustada. Kristus ühendab nad oma jumaliku-inimliku olemusega. Nad seisavad suure Pattudekandja kõrval Jumala troonilt lähtuvas valguses. «Kes võib süüdistada Jumala valituid? Jumal on, kes õigeks teeb. Kes on, kes võib hukka mõista? Kristus Jeesus on, kes suri ja mis veel enam, kes üles äratati, kes on Jumala paremal käel, kes meie eest palub» (Rom.8,33.34).

63. Peatükk «Sinu Kuningas Tuleb»

Mat.21,1-11; Mrk.11,1-10; Luk.19,29-44; Joh.12,12-19

«Ole üpris väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar! Vaata, sinu Kuningas tuleb sulle õiglane ja aitaja! Tema on alandlik ja sõidab eesli seljas, emaeesli sälu seljas!» (Sak.9,9).

Viissada aastat enne Kristuse sündimist kirjutas prohvet Sakarja need sõnad. Sakarja prohvetikuulutus pidi nüüd täituma. Tema, kes nii kaua oli keeldunud kuninglikest auavaldustest, oli tulemas Jeruusalemma Taaveti trooni tõotatud pärijana.

Kristuse võidukas tulek Jeruusalemma toimus nädala esimesel päeval. Rahvahulk, kes oli kogunenud Tema juurde Betaaniasse, saatis Teda nüüd teel Jeruusalemma, põnevil nägema sealset vastuvõttu. Palju rahvast suundus paasapühadeks pealinna. Teelised ühinesid Jeesust saatva rahvahulgaga. Kogu loodus näis rõõmustavat. Rohelusse uppunud õilmitsevad puud lõhnasid meeldivalt. Uus elu ja rõõm hingestas inimesi. Jälle tärkas lootus uuele kuningriigile.

Kavatsedes minna Jeruusalemma ratsa, oli Jeesus palunud kahel jüngril tuua emaeesel koos säluga. Kui Jeesus sündis, oli Ta sõltunud võõraste külalislahkusest. Sõim, kuhu vastsündinu pandi, oli laenatud paik. Ja nüüdki, ehkki «kõik kariloomad tuhandeil künkail» kuuluvad Temale, sõltus Ta võõra lahkusest. (570) Jeesuse jumalikkus ilmnes ka üksikasjades, mida Ta oma jüngritele sõidulooma hankimisega seoses andis. Nii nagu Jeesus oli öelnud, nii nõustus looma omanik jüngrite napi seletusega: «Issandal on neid tarvis!» Jeesus valis sälu, kelle seljas keegi polnud veel ratsutanud. Rõõmsa vaimustusega laotasid jüngrid oma kuued looma selga ja seadsid Õpetaja nende peale istuma. Siiani oli Jeesus alati jalgsi rännanud, ja jüngrid imestasid algul, miks Ta soovis äkki sõita ratsa. Nende südames süttis rõõmus lootus, et nüüd lõpuks kuulutab Ta ennast pealinnas Kuningaks. Looma toomas käies rääkisid jüngrid oma lootustest Jeesuse sõpradele ning kuuldused levisid kulutulena.

Jeesus otsustas saabuda linna nii nagu juudid olid harjunud nägema kuningat saabumas. Iisraeli kuningad olid ratsutanud eeslisälu seljas ja prohvetlikult oli ette kuulutatud, et nii tuleb ka Messias oma kuningriiki. Vaevalt jõudis Jeesus sälu selga istuda, kui hakkasid kõlama võiduhüüded. Rahvahulgad tervitasid Teda Messiana, oma Kuningana. Jeesus lubas nüüd osutada endale auavaldusi, mida Ta kunagi varem polnud lubanud, ning jüngrid nägid selles tõendit, et nende rõõmsad lootused olid täitumas. Rahvas oli kindel, et vabadusetund oli saabunud. Vaimusilmas nägid nad juba Rooma vägede minema kihutamist ja Iisraeli iseseisvuse taassündi. Kõik olid õnnelikud ja erutatud. Püüti üksteist ületada Jeesusele au osutamises. Tõsi küll, välist hiilgust ja toredust polnud võimalik pakkuda, kuid inimesed olid südamest õnnelikud. Nad laotasid

oma riideid vaibana Jeesuse teele ning poetasid sinna õlipuu ja palmioksi. Kuninglike lippude asemel lehvitasid nad palmioksi, hõisates valjult: «Hoosianna!»

Juubeldava rahvahulgaga liitus pidevalt inimesi, kes olid kuulnud Jeesuse tulekust ja ruttasid Talle vastu. Päriti üksteiselt: «Kes see on? Mida see kõik tähendab?» Inimesed olid Jeesusest kuulnud ja oodanud Tema Jeruusalemma tulekut, kuid nad teadsid ka, et Ta oli senini tõrjunud igasuguse katse Teda troonile tõsta. Miks Tema, kes oli väitnud, et Tema kuningriik ei ole sellest maailmast, nüüd niimoodi käitus?

(571) Innukas rahvahulk kordas ikka ja jälle hoosianna-hüüdu. See kajas vastu ümbritsevatelt mäerinnakutelt ja orgudest. Rongkäiguga liitus ka rahvahulk Jeruusalemmast. Tuhanded pühadeks linna tulnud inimesed kogunesid Jeesust tervitama. Nad lehvitasid palmioksi ja laulsid tänulaule. Preestrid templis puhusid õhtuse teenistuse algussignaali, kuid vähesed reageerisid sellele, ja rahvavanemad ütlesid erutatult üksteisele: «Kogu maailm käib Tema järel.»

Esimest korda oma maapealse elu jooksul lubas Jeesus toimuda midagi sellist. Ta teadis hästi, et Tema tee viis ristile. Tema eesmärk oli tõmmata tähelepanu endale kui Lunastajale. Ta soovis pöörata inimeste pilgud ohvrile, mis pidi kroonima Tema tööd langenud maailma heaks. Ajal, mil rahvas kogunes paasapühaks Jeruusalemma, valmistus tõeline Ohvritall vabatahtlikult ohvriks. Tema kogudus pidi kõikidel järgnevatel päevadel sügavalt mõtisklema Tema lepitussurma üle. Iga sellega seonduv üksikasi pidi toimunut kinnitama. Seepärast oli vajalik pöörata kõigi silmad Temale. Sündmused, mis eelnesid suurele ohvrile, pidid tõmbama tähelepanu. Pärast sellist pidulikku sissesõitu Jeruusalemma jälgisid kõikide silmad sündmuste kiiret arengut.

Võiduka rongkäiguga seonduv sai üleüldiseks kõneaineks ja teated sellest kandusid paljude kõrvu. Pärast Jeesuse ristilöömist seostasid paljud võidukäigu Tema kannatuste ja surmaga. Nad asusid uurima prohvetikuulutusi ja veendusid, et Jeesus oli Messias. Nii kasvas usku pöördunute arv.

Oma maise elu ainsa võiduka sündmuse puhul oleks Päästja võinud ilmuda taevaste inglite saatel. Tema ilmumisest oleks võinud märku anda Jumala pasun. Kuid see oleks olnud vastuolus põhimõttega, mis oli juhtinud Jeesuse elu. Ta jäi ustavaks alandlikule osale.

See päev oli jüngrite meelest nende elu kõrgpunkt. Nad oleksid ehmunud, kui nad oleksid mõistnud, et arvatav rõõmupäev oli eelmäng Õpetaja kannatustele ja surmale. Kuigi Jeesus oli neile korduvalt oma surmast jutustanud, (572) unustasid nad käesolevas võidujoovastuses Tema kurvad sõnad ja ootasid, et Ta astub Taaveti troonile.

Lakkamatult kõlasid hüüded: «Hoosianna Taaveti Pojale; Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel; hoosianna kõrges!»

Maailm polnud varem näinud nii iselaadset võidukäiku. See ei sarnanenud selle maailma kuulsate vallutajate omaga. Saabuja vaprusest ei tunnistanud leinavate vangide rodu. Küll aga tungles Kristuse ümber rahvahulk, kelle hulgas oli inimesi, keda Tema oli vabastanud Saatana vangist. Rongkäigu eesotsas sammusid Jeesuselt nägemise tagasi saanud pimedad. Tummad, kelle keelepaelad Tema oli valla päästnud, hõiskasid valjusti: «Hoosianna!» Endised jalutud hüppasid rõõmust ja lehvitasid agaralt palmioksi. Lesed ja orvud ülistasid Jeesuse nime Tema halastustegude pärast. Terveks saanud pidalitõbised laotasid oma kuubesid Jeesuse teele ja nimetasid Teda Aukuningaks. Laatsarus, kelle Jeesus oli surmaunest äratanud, juhtis nüüd terve ja tugevana looma, kellel Kristus istus.

Paljud variserid jälgisid toimuvat. Neis kees viha ja kadedus, kui nad püüdsid rahva tunnetevoolu vaigistada. Nad püüdsid oma autoriteediga melu lõpetada, kuid nende käskimised ja ähvardused ainult suurendasid vaimustust. Nad kartsid, et tohutu rahvahulk tõstab Jeesuse Kuningaks. Viimases hädas tungisid nad läbi rahva Jeesuse juurde ning laususid Talle ähvardava noomitusega: «Õpetaja, sõitle oma jüngreid!» Nad väitsid, et sellised kärarikkad rahvakogunemised on ebaseaduslikud ja võimude poolt keelatud. Kuid Jeesus vastas: «Ma ütlen teile, kui need vait jääksid, hakkaksid kivid kisendama!» Selline võiduhetk oli Jumalast määratud. Prohvet oli seda ette kuulutanud ja inimene oli võimetu Jumala plaani nurjama. Kui inimesed poleks Tema plaani teostanud, oleks Jumal andnud hääle elututele kividele ja need oleksid Tema Poega ülistanud. Kui variserid lüüasaanult (575) tagasi tõmbusid, kordasid sajad hääled prohvet Sakarja sõnu: «Ole üpris väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar! Vaata, sinu Kuningas tuleb sulle, õiglane ja aitaja! Tema on alandlik ja sõidab eesli seljas, emaeesli sälu seljas!»

Kui rongkäik jõudis mäeharjale ja valmistus laskuma linna, Jeesus peatus. Koos Temaga peatus kogu rahvahulk. Mäenõlval seisjate pilgu ees avanes loojuva päikese kiirtesse uppunud Jeruusalemm. Kõikide pilku püüdis tempel. Ülevas majesteetlikkuses kõrgus see hoone üle teiste otsekui taeva poole ainsale tõelisele ja elavale Jumalale osutav sõrm. Tempel oli kaua olnud Juuda rahva au ja uhkus. Ka roomlased olid uhked sellise suursuguse ehitise üle. Üks roomlaste poolt ametisse määratud kuningas oli koos juutidega hakanud templit ümber ehitama ning Rooma keiser oli teinud selle hoone heaks annetusi. Võimsuse, ilu ja suurejoonelisuse tõttu oli Jeruusalemma templist saanud üks maailma imesid.

Loojuv päike kuldas taevast ning pani särama templi seinte lumivalge marmori. Õhtutaeva värvid veiklesid kullatud sammastel. Mäeharjalt, kus Jeesus oma kaaslastega seisis, näis tempel massiivse lumelossina, mis oli kaunistatud kullatud tornikestega. Templi sissekäiku kaunistas kullast ja hõbedast viinapuu. Selle rohelised lehed ja massiivsed marjakobarad olid valmistatud kõige osavamate meistrite poolt. Meistritöö kujutas Iisraeli kui viljakat viinapuud. Kuld, hõbe ja säravroheline olid kokku sobitatud erakordse maitse ja ülipeene meisterlikkusega. Kaunilt ümber valgete sammaste

põimudes ja säravate väätidega kuldsete ornamentide külge klammerdudes säras viinapuu loojuva päikese kiirtes.

Jeesus silmitses linna pikalt, ja tohutu rahvahulk jälgis võlutuna silme ees avanenud kaunist vaatepilti. Inimesed vaatasid Jeesuse poole, lootes näha Tema näol samasugust imetlust nagu nad ise tundsid. Selle asemel nägid nad Tema näol valu. Nad olid üllatunud ja pettunud, nähes Tema silmi valguvaid pisaraid. Milline vaatepilt taeva inglitele — armastatud Käskija kibedais pisarais! Milline vaatepilt rõõmsale rahvahulgale, kes oli võiduhüüete ja palmiokste lehvitamisega saatmas Teda aulisse linna, kus Ta nende meelest pidi tingimata valitsema hakkama! Jeesus oli nutnud Laatsaruse haual (576) inimlikule valule kaasa tundes. Nüüdne äkiline kurbus tundus ebakõlana üleüldises võidulaulus. Keset rõõmujoovastust helkisid peatse aulise Iisraeli Kuninga silmis pisarad — mitte rõõmupisarad, vaid ägavast ahastusest põhjustatud pisarad. Rahvahulk sattus segadusse. Hüüded vaikisid. Paljud puhkesid nutma, nähes muret, mida nad ei mõistnud.

Jeesus ei nutnud eelseisvate kannatuste pärast. Otse ees nägi Ta Ketsemani aeda, kus Teda peagi ümbritsesid pimedusevarjud. Ta nägi hästi ka Lammasteväravat, mille kaudu sajandite kestel oli linna viidud ohvriloomi. Peagi pidi see värav avanema Tema kui tõelise Jumala Talle ees. Temale olidki kõik sajandite vältel toodud ohvrid osutanud. Läheduses oli Kolgata, kus Ta üsna pea pidi piinlema. Ja ometi ei nutnud ega äganud Päästja nähtud paikade pärast. Ta ei kurvastanud iseenda pärast. Jeesusele tegi valu Tema ees laiuv Jeruusalemm — linn, kes oli hüljanud Jumala Poja, põlanud Tema armastuse ja kes, laskmata end veenda Tema vägevatest imetegudest, kavatses Teda tappa. Jeesus teadis, kui kohutav asi on hüljata Lunastaja ning milline õnnistus oleks kaasnenud Tema vastuvõtmisega. Ta oli tulnud Päästjaks ka sellele linnale; kuidas võis Ta seda jätta?

Iisrael oli olnud eelistatud rahvas. Jumal oli tõotanud elada sealses templis. Tempel jutustas oma enam kui tuhandeaastase ajaloo jooksul Kristuse kaitsvast hoolest ja õrnast armastusest. Siin templis olid prohvetid lausunud pühalikke hoiatusi. Siin oli kõigutatud põlevaid viirukipanne, millelt suitsutamisrohu suits koos Jumalat teenima tulnud inimeste palvetega tõusis Jumala poole. Siin oli voolanud Kristuse verele osutav ohvriloomade veri. Siin asuva armuaujärje kohal oli Jehoova ilmutanud oma au. Siin olid preestrid aastasadu toimetanud sügavmõttelisi talitusi. Kuid kõik see pidi lõppema.

Jeesus tõstis käe, mis oli õnnistanud haigeid ja kannatajaid. Osutades süüdimõistetud linna suunas, hüüdis Ta murduval häälel: «Kui sina teaksid sel päeval, mis sinu rahule tarvis läheb?» Päästja vaikis, jättes ütlemata, milline oleks võinud olla Jeruusalemma olukord siis, (577) kui selle elanikud oleksid võtnud vastu abi, mida Jumal igatses neile anda. Kui Jeruusalemm oleks teadnud, milline eesõigus oli nende käes, ning kui ta oleks võtnud vastu valguse, mille taevas oli talle saatnud, siis oleks ta püsinud õitsengul kuningriikide kuningannana, vabana Jumalast antud väes. Siis poleks selle linna väravais

seisnud relvastatud sõdurid ega müüridel lehvinud Rooma lahingulipud. Jumala Poja silme ette kerkis Jeruusalemma auline käekäik siis, kui Jeruusalemm oleks tundnud ära oma Lunastaja: sealsed elanikud oleksid võinud saada Tema kaudu tervise, vabaneda köidikuist ning nende linn oleks võinud muutuda maailma võimsaks pealinnaks. Tema müüridelt oleksid rahutuvid lennanud kõikide rahvaste juurde.

Kuid suurepärase pildi asemel, mis oleks võinud olla, nägi Jeesus nüüd, milline oli Jeruusalemm Rooma ikke all, Jumala õiglase karistuse ees. Jeesus jätkas: «Ent nüüd see on varjule pandud sinu silmade eest. Sest päevad tulevad sinu peale, mil su vaenlased teevad sinu ümber valli ja piiravad sind ja vaevavad sind kõikepidi. Ja lõhuvad sind maha maatasa ja su lapsed sinu sees ega jäta kivi kivi peale sellepärast, et sa ei ole tundnud oma armukatsumisaega.»

Kristus tuli päästma Jeruusalemma elanikke, kuid variseride uhkus, silmakirjalikkus, kadedus ja kurjus olid Tema tööd takistanud. Jeesus teadis, milline kohutav kättemaks tabab hukkumisele määratud linna. Ta nägi Jeruusalemma vaenlase armeedest ümber piiratuna. Ümberpiiratud linnas nälgisid ja surid selle elanikud. Emad sõid oma laste laipu ning vanemad ja lapsed kisklesid viimase leivapala pärast. Jeesus nägi, et juutide kangekaelsus takistas neil ka alistumast pealetungivatele armeedele. Ta nägi Kolgata mäge täis pikituna riste nagu metsas puid. Ta nägi armetuid inimlapsi vaevlemas piinapinkidel ja ristidel; nägi kauneid paleesid hävitatuna ja templit varemeis ning põlluks küntud linna. Seda kohutavat vaatepilti nähes nuttis Päästja ahastavalt.

Jeruusalemm oli olnud Tema lemmiklaps. Nii nagu armastav ema ägab oma põhjakäinud poja pärast, nii nuttis Jeesus armastatud linna pärast. (578) Kuidas sind jätta! Kuidas suuta näha su kindlat hävingu poole suundumist! Üheainsa inimlapse hind on võrreldamatu. Siin ruttas hävingu poole kogu rahvas. Nii nagu kiiresti silmapiiri taha vajuv päike oli lõpetamas päeva, nii pidi lõppema ka Jeruusalemma armuaeg. Nii kaua, kui rongkäik Õlimäe harjal seisis, polnud Jeruusalemmal veel hilja kahetseda. Armuingel oli alles tiibu kokku panemas, et astuda maha kuldselt troonilt, andmaks maad õiglusele ja kiiresti liginevale kohtule. Ometi palus Kristuse õilis armastav süda veel Jeruusalemma pärast, kelle elanikud olid hüljanud Tema hoiatused ning olid valmis käsi Tema verega määrima. Veel polnud liiga hilja. Loojuva päikese viimased kiired mänglesid veel templitornidel ja müüriharjal. Ehk saab veel mõni hea ingel seda linna Kristuse armastuse poole pöörata! Kaunis, kuid patune linn, kes oli kividega surmanud prohveteid, hüljanud Jumala Poja ja oma kangekaelsusega ennast aheldanud, oli lõpetamas oma armupäeva!

Jumala Vaim pöördus veel kord Jeruusalemma poole. Enne kui päev lõppes, pidi antama veel üks tõend Kristusest. Valjult kõlas mineviku prohvetite tunnistus. Kui Jeruusalemm oleks seda kutset kuulnud, kui ta oleks võtnud vastu linnaväravast siseneva Lunastaja, siis oleks ta pääsenud.

Jeruusalemma ülemateni jõudsid teated, et Jeesus läheneb suure rahvahulga saatel linnale. Ülemad ei tahtnud tervitada Jumala Poega. Kartuses läksid nad linnast välja Talle vastu, et rahvahulka laiali ajada. Kui rongkäik laskus Õlimäelt alla, tõkestasid ülemad tee. Nad nõudsid aru. Küsimuse peale: «Kes seesinane on?,» vastasid jüngrid Pühast Vaimust juhituna kõlavalt prohvetikuulutusi meenutades:

«Aadam ütleks teile: Ta on naise seeme, kes rõhub mao pea.

Küsige Aabrahamilt, ja ta ütleks teile, et Ta on Melkisedek, Saalemi Kuningas, Rahu Kuningas (1.Ms.14,18).

Jaakob ütleks teile, et Ta on Siilo, Vürst Juuda suguharust.

Jesaja ütleks teile, et Ta on «Immaanuel,» «Imeline Nõuandja, Vägev Kuningas, Igavene Isa, Rahuvürst» (Jes.7,14; 9,5).

Jeremija ütleks teile: Ta on Taaveti võsu. «Jehoova, meie õigus» (Jer.23,6).

(579) Taaniel ütleks: «Ta on Messias.»

Hoosea ütleks: «Ta on «Jehoova, Vägede Jumal, Jehoova on Tema nimi» (Hos.12,6).

Ristija Johannes ütleks teile: «Ta on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu» (Joh.1.29).

Suur Jehoova on oma troonilt kuulutanud: «Ta on minu armas Poeg» (Mat.3,17).

Meie, Tema jüngrid, tunnistame: «Ta on Jeesus, Messias, Eluvürst, maailma Lunastaja.»

Ja pimeduse jõudude vürst ütleb: «Ma tunnen Sind, kes Sa oled — Jumala Püha» (Mrk.1,24).

64. Peatükk Süüdi Mõistetud Rahvas

Mrk.11,11-14.20.21; Mat.21,17-19

Kristuse võidukas sissesõit Jeruusalemma oli ähmane pilt Tema tulekust taeva pilvedel väes ja aus, inglite võidulaulu saatel. Siis täituvad Jeesuse sõnad, mis Ta lausus preestritele ja variseridele: «Nüüdsest peale ei saa teie mind näha seni, kui te ütlete: õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel!» (Mat.23,39). Prohvetlikus nägemuses näidati Sakarjale lõpliku võidu päeva. Prohvet nägi ka nende saatust, kes ei võtnud Kristust vastu Tema esimesel tulemisel: «Siis nad vaatavad sellele, keda nad läbi pistsid, ja kaebavad Tema pärast nagu kaevatakse ainsa lapse pärast, ja nutavad Tema pärast kibedasti, nagu nutetakse kibedasti esmasündinu pärast!» (Sak.12,10). Kristus nägi seda kõike vaimusilmas siis, kui Ta linna vaatas ja selle pärast nuttis. Jeruusalemma hävingus nägi Ta valitud rahva lõplikku hävingut, kes oli süüdi Jumala Poja veres.

Jüngrid nägid juutide viha Kristuse vastu, kuid ei mõistnud veel, milleni see viib. Nad ei näinud Iisraeli tegelikku olukorda ega karistust, mille Jeruusalemm enda peale tõmbas. Seepärast andis Kristus neile pisut hiljem ühe tähelepanuväärse õppetunni.

Viimane üleskutse Jeruusalemmale jäi vastukajata. Preestrid ja ülemad kuulsid kõrvus muistsete prohvetite häält, kuid nad lükkasid tagasi Püha Vaimu hääle. (581) Täis viha ja imestust püüdsid nad rahvast vaikima sundida. Rahva hulgas oli ka rooma ametnikke ja Jeesuse vaenlased pöördusid nende poole, süüdistades Jeesust mässu tõstmises. Nad väitsid, et Jeesus valmistub hõivama templit ja kogu valitsusvõimu Jeruusalemmas.

Jeesuse rahulik hääl kõlas viivuks üle kärarikka rahvahulga. Ta selgitas veelkord, et Ta polnud tulnud rajama maist kuningriiki; Ta läheb peagi tagasi Isa juurde ja Tema süüdistajad ei näe Teda enne, kui Ta tuleb tagasi aus. Siis tunnevad nad Ta ära, kuid on juba liiga hilja. Jeesus lausus need sõnad kurvalt ja erilise rõhuga. Rooma ametnikud vaikisid. Ehkki jumalik mõju oli neile võõras, tundsid nad varemkogematut kaastunnet. Nad nägid Jeesuse rahulikus, pühalikus silmavaates armastust ja väärikust. Neid valdas seletamatu poolehoiutunne. Selle asemel, et Jeesust vangistada, tundsid nad soovi Talle au anda. Pöördunud preestrite ja ülemate poole, süüdistasid roomlased neid paanika tekitamises. Tusased ja löödud rahvajuhid süüdistasid omakorda rahvast ja vaidlesid ägedalt isekeskis.

Sel ajal suundus Jeesus märkamatult templisse. Siin oli vaikne, sest rahvas oli rutanud Õlimäele. Hetkeks seisatas Jeesus templis. Ta silmitses seda nukralt. Siis pöördus Ta koos jüngritega tagasi Betaaniasse. Rahvas, kes Jeesust mõne aja pärast otsima hakkas, ei leidnud Teda linnast.

Jeesus veetis kogu öö palves. Hommikul tuli Ta jälle templisse. Teel möödus Ta viigipuuistandikust. Tal oli nälg ja «nähes kaugelt viigipuud lehis, läks Ta vaatama, kas Ta sellelt midagi leiab. Aga sinna juurde jõudes ei leidnud Ta midagi muud kui lehti; sest ei olnud veel viigimarja aeg.»

Viigimarjad olid selleks ajaks küpsed vaid mõnedes Juudamaa paikkondades. Jeruusalemma ümbritsevatel kõrgendikel võis aga õigusega öelda: «Ei olnud veel viigimarja aeg.» Viljapuuaias, millest Jeesus möödus, tundus üks puu olevat teistest jõudsamalt kasvanud. See oli juba lehes. Viigipuul areneb vili enne, kui avanevad lehed. Seepärast andis täies lehes puu lootust varajasele saagile. Kuid puu välimus oli petlik. Uurinud viigipuud alumistest okstest ülemisteni, ei leidnud Jeesus «midagi muud kui lehti.» Uhke lehestiku varjus polnud vilja.

(582) Kristus ütles: «Ärgu iialgi enam ükski sinust vilja söögu.» Järgmisel hommikul, kui Jeesus jüngritega jälle linna poole sammus, märkasid nad kuivanud okste ja närbunud lehtedega puud. «Rabi,» ütles Peetrus, «vaata, viigipuu, mille Sa needsid, on ära kuivanud.»

Viigipuu needmine oli jüngreid hämmastanud. Jeesuse suhtumist teades tundus see neile üllatavana. Tihti olid nad kuulnud Teda selgitamas, et Ta polnud tulnud maailma hukka mõistma, vaid päästma. Nad tuletasid meelde Jeesuse sõnu: «Sest Inimese Poeg ei ole tulnud inimesi hukka saatma, vaid päästma» (Luk.9,56). Jeesus oli alati parandanud, mitte hävitanud. «Miks Ta seekord nii tegi?» pärisid nad imestunult.

«Heldus on Tema meele pärast» (Mik.7,18). «Nii tõesti kui ma elan, ütleb Issand Jehoova, ei ole mul hea meel õela surmast» (Hes.33,11). Issandale on hävitustöö ja hukkamõistmine «võõras töö» (Jes.28,21 v.t.). Kuid Tema halastus ja armastus nõuab tulevikult saladuseloori kergitamist, et inimesed mõistaksid oma patuse eluviisi tagajärgi.

Viigipuu needmine oli sügavamõtteline tegu. Viljatu puu, mis lehvitas uhket lehestikku, sümboliseeris Juuda rahvast. Kristus soovis jüngritele selgitada Iisraeli hävingu põhjusi ja paratamatust. Viigipuust sai jumalike tõdede väljendaja. Juudid erinesid teistest rahvastest sellega, et nad tunnistasid (583) end olevat ustavad Jumalale. Nad olid tunda saanud Tema erilist hoolekannet ja pidasid end seetõttu teistest paremaks. Kuid ilmalikkuse armastus ja kasuahnus olid nad rikkunud. Nad kiitlesid tõetundmisega, ent ei tundnud Jumala tahet. Nad olid silmakirjalikud. Viljatu puu sarnaselt lehvitasid nad uhkelt lopsakat lehestikku, mis tundus pealtnäha kaunis, kuid neil olidki ainult «lehed.» Suurepärane tempel, pühad altarid, uhked peakatted preestrite peas ja mõjusad tseremooniad olid väliselt tõepoolest kaunid, kuid usus puudus alandus, armastus ja halastus.

Ükski puu viigipuuistanduses ei kandnud veel vilja. Lehtedeta puud ei äratanudki lootust. Need puud kujutasid paganaid. Ka neil puudus jumalakartus, kuid erinevalt juutidest polnud nad väitnudki, et nad Jumalat teenivad. Nad ei kiidelnud oma headusega. Nad polnud mõistnud Jumala töid ja väge. Nende jaoks ei olnud viljakandmiseaeg veel saabunud. Nad alles ootasid valgust ja lootust toovat päeva. Juudid, kes olid saanud Jumalalt suuremaid õnnistusi, olid ka rohkem vastutavad. Eesõigused, millest nad kiitlesid, eeldasid vastutust.

Jeesus tuli viigipuu juurde näljakustutuseks toitu otsima. Ta oli tulnud Iisraeli keskele igatsusega leida sealt õigusevilja. Ta oli andnud neile kõik võimalused ja eesõigused olla maailmale õnnistuseks. Vastutasuks ootas Ta neilt toetust ja kaastööd. Ta igatses neis näha ohvrimeelsust ja kaastunnet, innukust Jumala töös ning sügavat südameigatsust päästa kaasinimesi. Kui nad oleksid pidanud Jumala käsku, oleksid nad tegutsenud sama ennastsalgavalt nagu Kristus. Ent uhkus ja enesekindlus tõrjusid kõrvale armastuse Jumala ja kaasinimeste vastu. Keeldudes teenimast teisi, hävitasid nad ennast. Nad ei jaganud nende hoolde usaldatud tõe aardeid maailmaga. Viljatu puu kõneles neile nende pattudest ja hukkamõistmisest. Juurteni kuivanud paljas viigipuu kõneles tõsiasjast, milliseks muutub Juuda rahvas siis, kui Jumal oma armu neilt eemaldab. Olles keeldunud õnnistusi jagamast, ei pidanud nad neid ka enam saama. «Oo, Iisrael,» ütleb Issand, «sa ise oled end hävitanud» (Hos.13,9 KJV).

(584) See hoiatus kehtib kõikidel aegadel kõikide koguduste ja kõikide kristlaste kohta. Ükski inimene ei täida Jumala käsku, kui ta ei teeni teisi. Paljud ei ela Kristuse halastusrohket, omakasupüüdmatut elu. Mitmed, kes peavad end suurepäraseks kristlaseks, ei tea, mida tähendab Jumala teenimine. Nende plaanid on ainult nende eneste rahuldamiseks. Nende tegevus keerleb iseenda ümber. Aeg omab nende silmis väärtust ainult siis, kui nad seda enda huvides kasutada saavad. Nad ei teeni teisi, vaid ennast. Jumal lõi nad selleks, et elada maailmas omakasupüüdmatult. Tema plaani kohaselt tuleb igal inimesel aidata kaasinimesi nii, kuidas vähegi võimalik. Kuid paljude enese mina on nii suur, et nad ei näe midagi muud. Inimesed, kes ainult enesele elavad, sarnanevad viigipuule, millel oli küll ahvatlev lehestik, kuid puudub vili. Nad täidavad jumalateenistuse kombeid ilma meeleparanduse ja usuta. Nad tunnistavad suuga Jumala käsu pidamisest, kuid ei täida seda. Nad ütlevad, ent ei tee. Viigipuu needmisega näitas Kristus, kui jälk on Tema silmis pelk väline toredus. Jeesus ütleb, et avalikult patustaja on vähem süüdi, kui inimene, kes tunnistab end Jumala lapseks, aga ei kanna vilja Tema auks.

Tähendamissõna viigipuust, mille Kristus oli kord kõnelnud, oli otseselt seotud nüüd antud õpetusega. Tol korral oli Jeesus kõnelnud aednikust, kes palus viljatu puu pärast: «Jäta ta veel sellekski aastaks, kuni ma ta ümber kaevan ja talle panen sõnnikut! Ehk ta hakkab edaspidi vilja kandma; aga kui mitte, siis raiu ta maha!» Viljatule puule osutati

erilist hoolt. Ent puu, mis jäi kõigest hoolimata viljatuks, tuli maha raiuda. Tol korral polnud Jeesus rääkinud aedniku töö tulemustest. See sõltus rahvast, kellele Kristus need sõnad lausus. Viljatu puu kujutas valitud rahvast. Neil tuli otsustada oma saatus. Taevas oli andnud neile kõik võimalused, kuid nad ei kasutanud võimalusi ära. Tulemust selgitas tähendamissõna viljatu viigipuu needmisest. Nad olid valinud hukkumise.

Rohkem kui tuhande aasta vältel oli Juuda rahvas Jumala armu kuritarvitanud ja enda hukatust sepitsenud. Nad olid Jumala hoiatused hüljanud ja Tema prohvetid tapnud. Kristuse-aegne põlvkond toimis samuti. (587) See sugupõlv hülgas halastuse ja hoiatused. Kristuse-aegsed juudid klõpsatasid enda ümber kinni sajandeid sepitsetud ahelad.

Igal ajastul pakutakse inimestele valgust ja eesõigusi. Neile antakse prooviaeg, mille kestel nad võivad end Jumalaga lepitada lasta. Kuid armul on piirid. Iga inimese elus tuleb aeg, mil armu, mis on aastakümneid neile pakutud, pakutakse viimast korda. Armu korduv tagasilükkamine muudab kõvaks südame; see ei reageeri enam Jumala Vaimu mõjutusele. Püha Vaimu vaikne, noomiv ja hoiatav hääl vaikib.

Selline päev oli saabunud nüüd Jeruusalemmale. Jeesus nuttis ahastavalt süüdimõistetud linna pärast, kuid Ta ei saanud seda päästa. Ta oli kõiki võimalusi proovinud. Keeldudes kuulmast Jumala Vaimu hoiatusi, oli Iisrael hüljanud ainsa pääsetee. Mitte miski ei suutnud neid enam päästa.

Juuda rahvas sümboliseerib kõiki neid, kes põlgavad Jumala igavese armastuse kutse. Pisarad, mida Kristus valas Jeruusalemma pärast, voolasid kõikide aegade pattude pärast. Iisraelile lausutud hukkamõist kõlab kõigile, kes põlgavad Jumala Püha Vaimu noomituse ja hoiatused.

Paljud meie päevade inimesed lähevad sama teed nagu uskmatud juudid. Nad on näinud Jumala väge. Püha Vaim on kõnelnud nende südamele, kuid nad klammerduvad kõigele vaatamata uskmatuse ja vastupanu külge. Jumal hoiatab ja manitseb neid, kuid nad ei taha tunnistada oma eksimusi. Nad põlgavad Tema kuulutuse ja Tema saadikud. Vahendid, mida Jumal nende päästmiseks kasutab, saavad neile komistuskiviks.

Ärataganenud Iisrael vihkas Jumala prohveteid, sest prohvetid paljastasid nende salapatte. Ahabi meelest oli Eelija tema vaenlane, kuna prohvet noomis otsekoheselt kuninga ülekohtutegusid. Tänapäeva Kristuse sulane, kes noomib pattu, kogeb samuti põlgust ja halvakspanu. Piibli tõde, Kristuse usk, võitleb moraalse laostumise laviini vastu. Kaasaja inimesed on suuremate eelarvamuste kütkeis kui Kristuse-aegsed juudid. Kristus ei vastanud inimeste lootustele sellepärast, et Tema elu oli etteheiteks nende pattudele. Sama lugu on tänapäeval. Jumala Sõna tõde ei vasta inimeste eluviisidele ja lihalikele kalduvustele. Seepärast hülgavad tuhanded tõetundmise. Saatana poolt üles

õhutatud inimesed seavad kahtluse alla Jumala Sõna. (588) Nad valivad valguse asemel pimeduse ja teevad seda igavese elu hinnaga. Need, kes otsisid Kristuse sõnades vigu, leidsid norimiseks põhjust seni, kuni nad pöörasid selja Temale, kes on Tõde ja Elu. Sama toimub nüüd. Jumal ei kavatse kummutada kõiki vastuväiteid, mida lihalik süda võib Tema tõe vastu esitada. Neile, kes hülgavad valguskiired, mis paistavad pimedusse, jäävad Jumala Sõna saladused igaveseks mõistmata. Nende jaoks jääb tõde varjatuks. Nad on nagu pimedad, kes ei tea, missugune kuristik neid ootab.

Kristuse prohvetlik pilk nägi Õlimäe tipult kogu maailma ja kõiki ajastuid. Tema sõnad käivad iga inimese kohta, kes keeldub Jumala armukutsest. Ta pöördub täna ka sinu poole. Sina, just sina peaksid teadma, mis sinu rahuks tarvis läheb. Kristus valab sinu pärast kibedaid pisaraid, kuid sina ei nuta enda pärast. Sinu süda on saatuslikult kivinemas. Iga Jumala armu ilming, iga jumalik valgusekiir kas sulatab ja pehmendab inimhinge või siis paadutab lootusetut kangekaelsust.

Kristus nägi ette, et Jeruusalemm jääb kangekaelseks ega kahetse; ometi oli linn süüdimõistmises ise süüdi. Iga inimene, kes sarnaselt toimib, kuuleb samu sõnu: «Oo, Iisrael, sa oled iseend hävitanud.» «Kuule, maa! Vaata, ma toon õnnetuse sellele rahvale, nende mõtete vilja; sest nad ei pannud tähele mu sõnu ja põlgasid mu käsuõpetust!» (Hos.13,9 KJV; Jer.6,19).

65. Peatükk Templi Teistkordne Puhastamine

Mat.21,12-16.23-46; Mrk.11,15-19.27.33; 12,1-12; Luk.19,45-48; 20,1-19

Oma tööperioodi algul oli Kristus ajanud templist välja need, kes rüvetasid seda ebapüha kaubitsemisega. Jeesuse tõsine ja otsustav hoiak oli täitnud äritsevad kaupmehed hirmuga. Tööperioodi lõpul tuli Jeesus jälle templisse ning leidis olukorra seal veel halvema olevat. Templi väline eesõu oli nagu suur karjaaed. Loomade häälitsemise ja müntide kõlinaga segunes kaubitsejate vihane sõnelus. Sõnelejate hulgas oli ka pühas teenistuses olevaid mehi. Templi ülemad tegelesid ostmise, müümise ja rahavahetamisega. Nende kasuahnus oli Jumala silmis sama mis vargus.

Preestrid ja ülemad mõistsid vaevu oma töö pühadust. Igal paasapühal ja lehtmajade pühal tapeti tuhandeid loomi ning preestrid valasid nende vere altari peale. Juudid olid vereohvritega harjunud ja peaaegu unustanud tõsiasja, et see oli patt, mis tingis kogu sellise vere valamise. Nad ei näinud toimuvas sümbolit Jumala kalli Poja verest, (590) mis pidi valatama maailma eest, ega mõistnud, et ohvrid pidid suunama inimeste meeled ristilöödud Lunastajale.

Jeesus silmitses süütuid ohvriloomi ja nägi, kuidas juudid olid muutnud suured rahvakogunemised julmuse ja verevalamise vaatemängudeks. Selle asemel, et alanduses oma patte kahetseda, olid inimesed hakanud rohkem loomi ohverdama, justkui oleks selline südametu teenistus austanud Jumalat. Isekus ja ahnus olid paadutanud preestrite ja ülemate südame. Jumala Tallele osutavatest sümbolitest oli tehtud kasusaamise vahend. See oli ohvriteenistuse pühaduse rahva silmis peaaegu hävitanud. Jeesus teadis, et preestrid ja vanemad hindasid Tema verd, mis pidi varsti valatama maailma pattude eest, sama vähe kui loomade verd, mis templis lakkamata voolas.

Sellist tegevust oli Kristus juba prohvetite kaudu hukka mõistnud. Saamuel oli öelnud: «Ons Jehooval hea meel põletus- ja tapaohvreist samuti kui Jehoova hääle kuuldavõtmisest? Vaata, sõnakuulmine on parem kui tapaohver, tähelepanu parem kui jäärade rasv!» Jesaja pöördus juutide poole kui Soodoma ja Gomorra juhtide poole: «Kuulge Jehoova sõna, Soodoma pealikud, pane tähele meie Jumala õpetust, Gomorra rahvas! Milleks mulle teie tapaohvrite hulk? ütleb Jehoova. Ma olen küllastunud teie põletusohvrite jääradest ja nuumveiste rasvast! Värsside, tallede ja sikkude veri ei meeldi mulle! Kui te tulete vaatama mu palet, kes nõuab teilt siis mu õuede tallamist?» «Peske endid, puhastage endid, saatke oma tegude kurjus mu silme eest, lakake paha tegemast! Õppige tegema head, nõudke õigust, laitke rõhujat, tehke vaeslapsele õigust, lahendage lesknaiste kohtuasi!» (1.Sam.15,22; Jes.1,1-12.16.17).

Tema, kes oli need prohvetikuulutused omal ajal andnud, kordas viimast korda oma hoiatust. Rahvas oli Jeesuse Iisraeli Kuningaks kuulutanud. Tema oli nende austuse vastu

võtnud. Nüüd pidi Ta ka vastavalt tegutsema. Ta teadis, et Tema jõupingutused allakäinud preesterkonna uuendusele kutsumiseks on asjatud, kuid uuendus tuli ette võtta, et uskmatu rahvas saaks tõendi Tema töö jumalikkusest.

Jeesuse läbitungiv pilk libises üle templi rüvetatud eesõue. Kõik silmad pöördusid Temale. Preestrid ja ülemad, variserid (591) ja paganad vaatasid ehmunult ja aukartusega Talle otsa. Nende ees seisis taevane Kuningas. Jumalikkus välgatas läbi inimolemuse, andes Kristusele väärikuse ja au, mida rahvas polnud varem näinud. Need, kes seisid Talle kõige lähemal, tõmbusid instinktiivselt tagasi. Välja arvatud mõned läheduses olevad jüngrid, seisis Kristus üksi. Kõik vaikisid. Vaikus lausa rõhus. Siis lausus Kristus väega, mis rabas rahvast nagu tormihoog: «Kirjutatud on: minu koda peab hüütama palvekojaks, aga teie teete ta röövliauguks!» Tema hääl kajas templis otsekui võimas pasunahääl. Tema näolt väljenduv meelepaha näis põletava tulena. Võimukalt käskis Ta: «Viige need siit ära!» (Joh.2,16).

Kolm aastat tagasi olid templi ülemad Jeesuse käsu peale põgenenud. Nad tundsid pärast häbi oma tookordse kartuse üle. (592) Nad arvasid, et selline asi ei kordu enam iialgi. Ja ometi tundsid nad nüüd veel suuremat hirmu kui eelmisel korral ning kuuletusid veel kiiremini selle lihtsa Mehe käsule. Keegi ei söandanud Tema autoriteeti küsitavaks teha. Preestrid ja kaubitsejad põgenesid loomakarja ees ajades Jeesuse palge eest.

Templist välja tormates kohtasid nad rahvahulka, kes talutas haigeid Suure Arsti juurde. Põgenejate jutt sundis mõningaid inimesi tagasi pöörduma. Nad kartsid kohtuda nii võimsa Isikuga, kes oli suutnud isegi preestreid ja ülemaid ehmatada. Kuid üsna paljud trügisid läbi vastutulvava rahvamassi edasi, soovides iga hinna eest jõuda Temani, kes oli nende ainus Lootus. Osa rahvast jäi templisse. Nendega liitusid tulijad ja jälle täitus tempel haigete ja surijatega. Jälle andis Jeesus neile abi.

Mõne aja pärast julgesid preestrid ja ülemad templisse tagasi pöörduda. Paanika vaibudes tahtsid nad teada, mida Jeesus kavatses edasi ette võtta. Nad arvasid, et Ta asub nüüd Taaveti troonile. Templisse tagasi hiilinud, kuulsid nad täiskasvanuid ja lapsi Jumalat kiitvat. Sisenenud, tardusid nad paigale imeväärse vaatepildi ees. Nad nägid, kuidas haiged said terveks, pimedad nägijaiks, kurdid kuuljaiks ning jalutud hüppasid rõõmust. Lapsed rõõmustasid kõige enam. Jeesus oli nad terveks teinud. Ta oli nad sülle võtnud ja nende tänulike suudluste üle rõõmu tundnud. Mõned neist olid Tema sülle magama jäänud, Tema aga õpetas rahvast. Laste heledad hääled kordasid hoosiannasid, mida oli hüütud päev varem. Nad lehvitasid Lunastaja ees palmioksi. Tempel kajas vastu nende hüüetest: «Õnnistatud olgu, kes tuleb Jehoova nimel!» «Vaata, sinu Kuningas tuleb sulle, õiglane ja aitaja!» (Ps.118,26; Sak.9,9). «Hoosianna Taaveti Pojale!»

Õnnelikud, sundimatud hääled pahandasid templi ülemaid. Nad kavatsesid isetegevuse lõpetada. Nad seletasid inimestele, et laste jalad ja selline rõõmukisa

rüvetavad Jumala koda. Märganud, et nende sõnad ei avaldanud rahvale mingit mõju, pöördusid ülemad etteheitvalt Kristuse poole: «Kas Sa kuuled, mida need ütlevad?» Jeesus ütles neile: «Jah kuulen! Kas te iganes pole lugenud: «Laste ja imikute suust (593) oled Sa enesele valmistanud kiituse?» Prohvet oli öelnud, et Kristus kuulutatakse Kuningaks, ning öeldu pidi täituma. Kui preestrid ja Iisraeli ülemad keeldusid Teda austamast, mõjutas Jumal lapsi olema Tema tunnistajad. Kui laste hääled oleksid vaikinud, oleksid kivid templi müüris kiitnud Õnnistegijat.

Variserid läksid ähmi. Siin käsutas keegi, keda nad ei suutnud endale allutada. Jeesus polnud kunagi varem sellist mõjuvõimu ilmutanud. Ta oli sooritanud Jeruusalemmas ka enne imeväärseid tegusid, kuid mitte kunagi sellisel pühalikul ja mõjuval viisil. Rahva nähes ei julgenud preestrid ja ülemad Jeesusele avalikult vihavaenu osutada. Ehkki Tema vastus viis nad raevu ja suurendas segadust, ei suutnud nad sel päeval midagi enamat ette võtta.

Järgmisel hommikul hakkas Suurkohus jälle arutama, mida Jeesusega ette võtta. Kolm aastat tagasi olid nad nõudnud Talt imetähte tõendamaks, et Ta on Messias. Pärast seda oli Jeesus teinud imetegusid kogu maal. Ta oli parandanud haigeid, toitnud imeväärsel viisil tuhandeid, kõndinud lainetel ja vaigistanud mässava mere. Korduvalt oli Ta lugenud inimeste mõtteid nagu avatud raamatut. Ta oli minema kihutanud deemoneid ja äratanud surnuid. Ülemad olid saanud kuhjaga tõendeid Jeesuse messialikkusest. Nüüd otsustasid nad püüda Talt välja pressida mõnda väidet, mille põhjal Teda hukka mõista.

Pöördudes tagasi templisse, kus Jeesus õpetas, küsisid nad: «Missuguse meelevallaga Sa teed neid asju? Ja kes on Sulle selle meelevalla andnud?» Nad ootasid, et Ta vastaks, et Tema meelevald on Jumalalt. Kuid Jeesus vastas neile hoopis küsimusega, mis näis muust valdkonnast. Ta küsis: «Kust oli Johannese ristimine, kas taevast või inimestest?»

Preestrid nägid, et nad olid nurka aetud. Kui nad oleksid ütelnud, et Johannese ristimine oli taevast, oleksid nad näidanud oma järjekindlusetust. Kristus võinuks kohe öelda: «Miks ei ole te siis teda uskunud?» Johannes oli Kristusest tunnistanud: «Vaata, (594) see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu!» (Joh.1,29). Kui preestrid oleksid väitnud, et nad usuvad Johannese tunnistust, siis polnuks võimalik keelduda tunnistamast Kristust Messiaks. Ent kui nad oleksid tunnistanud, et Johannese ristimine oli inimestest, siis oleksid nad tõmmanud endale rahva meelepaha, sest üldiselt usuti, et Johannes oli prohvet.

Põnevil rahvahulk ootas vastust. Rahvas teadis, et preestrid olid tunnistanud end Johannese ristimise vastu võtnud olevat. Nad ootasid, et preestrid tunnistavad kahtlemata Johannese Jumalast läkitatuks. Kuid pärast vaikset nõupidamist otsustasid preestrid

vassida. Silmakirjalikult vastasid nad: «Me ei tea.» «Ega minagi teile ütle, missuguse meelevallaga ma neid asju teen,» ütles Kristus.

Kirjatundjad, variserid ja ülemad vaikisid. Lüüasaanult seisid nad Jeesuse ees, söandamata Talt enam midagi küsida. Nende autoriteet rahva silmis langes veelgi.

Kõigil Kristuse sõnadel ja tegudel oli tähtsus ning pärast Tema ristilöömist ja taevaminemist suurenes Tema sõnade mõjukus. Paljud nendest, kes põnevusega ootasid sel sündmusrikkal päeval vastust, said lõpuks Jeesuse jüngriteks. Stseen templis ei ununenud neil iialgi. Kui Jeesus ja ülempreester omavahel kõnelesid, märkasid pealtvaatajad kontrasti. Templi uhkel aukandjal olid üll toretsevad ja kallid rõivad ning peas särav tiaara. Ülempreestri käitumine oli rõhutatult väärikas. Tema juustes ja pikas lehvivas habemes oli aastate hõbedat. Tema välimus sisendas aukartust. Kõrvu ülempreestriga seisis vähenõudlikult riietatud Taeva Majesteet. Tema kuuel oli teekonna tolmu, kahvatul näol nukrust. Ometi oli Jeesuse ilmes seesugune väärikus ja heatahtlikkus, mis oli ilmses vastuolus ülempreestri uhke, enesekindla ja pahase pilguga. Paljud, kes sel korral toimunut pealt nägid, pidasid Jeesust südamesopis Jumala prohvetiks. Sedamööda, kuidas rahva poolehoid Jeesusele kaldus, kasvas preestrite viha. Tarkus, millega Ta vältis kindlapeale välja pandud lõksu ja mis tõendas veelkord Tema jumalikkust, lisas õli tulle.

Kristus ei soovinud oma vastaseid alandada. Ta ei tundnud rõõmu nende kimbatusse viimisest. (595) Ta tahtis õpetada neile midagi väga olulist. Ta laskis vastastel langeda nende enda seatud lõksu. Preestrite väide, et nad ei teadnud Johannese ristimise päritolu, andis Jeesusele võimaluse kõnelda. Jeesus kasutas saadud võimalust, et avada neile tõde ja anda veel üks hoiatus.

«Aga mis te arvate?» alustas Ta, «ühel inimesel oli kaks poega. Ja ta läks esimese juurde ning ütles: «Poeg, mine täna tööle mu viinamäele! Aga tema kostis ning ütles: «Küll ma lähen, isand! Ja ta ei läinud mitte. Siis isa läks ka teise juurde ja ütles niisamuti. See kostis ning ütles: «Ei mina taha! Pärast ta kahetses ja läks. Kumb neist tegi isa tahtmist?»

Ootamatu küsimus üllatas kuulajaid. Nad olid räägitut hoolega jälginud ja vastasid nüüd pikemalt mõtlemata: «Viimane.» Suunates neile oma läbitungiva pilgu, vastas Jeesus tõsiselt ja pühalikult: «Tõesti ma ütlen teile, et tölnerid ja hoorad saavad enne teid Jumala riiki. Sest Johannes tuli teie juurde õiguse teed ja te ei uskunud teda. Aga teie, ehk te küll seda nägite, ei kahetsenud pärastki, et teda uskuda.»

Preestrid ja ülemad olid sunnitud andma Kristusele õige vastuse. Teine poeg kujutas tähendamissõnas tölnereid, keda variserid põlgasid ja vihkasid. Tölnerid olid moraalselt tõesti allakäinud. Nad olid tõepoolest Jumala käskudest üle astunud ja Talle otsustavat

vastupanu osutanud. Nad olid olnud tänamatud ja ebapühad ning keeldunud minemast tööle Issanda viinamäele. Kuid siis, kui Johannes tuli ja kuulutas meeleparanduse-ristimist, võtsid tölnerid ta kuulutuse vastu ja lasksid end ristida.

Esimene poeg kujutas Juuda rahva juhte. Mõned variseridest olid patte kahetsenud ja Johannese ristimise vastu võtnud, kuid juhid ei tunnistanud Johannest Jumala saadikuks. Tema hoiatused ja manitsused ei kutsunud neis esile meeleparandust. Nad «tegid tühjaks Jumala tahte eneste kohta ega lasknud endid ristida» (Luk.7,30). Nad suhtusid Johannese kuulutusse põlgusega. Esimese poja sarnaselt ütlesid nad: «Jah, ma lähen,» kuid ei läinud. Preestrid ja ülemad väitsid end sõna kuulvat, kuid tegid Jumala tahte vastu. Nad kinnitasid valjuhäälselt oma vagadust ja pidasid end Jumala käskude täitjaiks, kuid nende sõnakuulmine oli mask. Variserid halvustasid tölnereid ja pidasid neid roojasteks, kuid Jeesus ütles, et (596) Jumala riiki lähevad pigem nemad kui et eneseõiged variserid.

Preestrid ja ülemad ei tahtnud kuulda südamesse lõikuvaid tõdesid. Ometi jäid nad vait, lootes, et Jeesus ütleb midagi, millest kinni hakata. Nii kuulsid nad midagi veel teravamat.

«Kuulge teist tähendamissõna,» ütles Kristus. «Oli majaisand, kes istutas viinamäe ja tegi selle ümber aia ja kaevas sinna surutõrre ja ehitas torni ja andis selle rendile aednike kätte ja läks võõrale maale. Kui siis viinamarja korjamise aeg lähenes, läkitas ta oma sulased aednike juurde oma vilja vastu võtma. Aga aednikud võtsid tema sulased kinni, mõnd nad peksid, mõne nad tapsid, mõne nad viskasid kividega surnuks. Taas ta läkitas teised sulased, rohkem kui esimesi; ja nad tegid nõndasamuti. Viimaks ta läkitas oma poja nende juurde, mõeldes: Küllap nad mu poega häbenevad. Aga kui aednikud nägid poega, ütlesid nad isekeskis: See on see pärija, tulge, tapame ta ära, siis saame tema pärandi enestele! Ja nad võtsid ja tõukasid ta välja viinamäest ning tapsid ta ära. Kui nüüd viinamäe isand tuleb, mis ta teeb nende aednikega?»

Jeesus esitas küsimuse kõigile kuulajaile, kuid vastasid preestrid ja ülemad. «Need kurjad,» ütlesid nad «hukkab ta ära kurjasti ja annab viinamäe teiste aednike kätte, kes annavad talle vilja omal ajal.» Vastajad ei mõistnud kohe tähendamissõna suunitlust, kuid taipasid peagi, et olid ennast hukka mõistnud. Tähendamissõna majaisand esitas Jumalat, viinamägi Juuda rahvast, ning aed selle ümber Jumala käsku, mis neid kaitses. Torn kujutas templit. Majaisand oli teinud viinamäe heaks kõik, mis vaja. «Kas oleks olnud vaja teha mu viinamäel veel midagi, mida olen jätnud tegemata?» küsis Issand (Jes.5,4). Öeldu kirjeldas Jumala raugematut hoolt Iisraeli eest. Aednikud pidid majaisandale teatud osa viinamäe vilja tagasi andma; Jumala rahvas pidi Jumalat austama pühadele eesõigustele vastava eluga. Kuid nii nagu aednikud tapsid sulased, keda majaisand vilja järele saatis, nii olid juudid surmanud prohveteid, keda Jumal saatis oma rahvast meeleparandusele kutsuma. Siiamaale oli tähendamissõna suunitlus täiesti selge, ja ka

edaspidine oli ilmne. Majaisanda armas poeg, kelle isa lõpuks oma sõnakuulmatute sulaste juurde saatis, kelle nad (597) kinni võtsid ja surmasid, esindas Jeesust ja Teda ootavat saatust. Preestrid mõistsid seda. Plaanid Tema hukkamiseks olid juba valmis. Tänamatute aednike kohta lausutud hukkamõistev otsus kujutas nende saatust, kes Kristuse surma mõistsid.

Vaadates kaastundlikult variseridele otsa, jätkas Kristus: «Kas te pole iialgi Kirjast lugenud: «Kivi, mille hooneehitajad kõrvale heitsid, on saanud nurgakiviks; Issandalt on see tulnud ja on imeasi meie silmis.» Seepärast ütlen ma teile: Jumala riik võetakse teilt ära ja antakse sellele rahvale, kes selle vilja kannab. Ja kes selle Kivi peale langeb, läheb rusuks; aga kelle peale iganes see langeb, selle teeb Ta pihuks!»

Seda prohvetikuulutust olid juudid sünagoogides tihti korranud Messiast kõneldes. Kristus oli juutide jumalateenimissüsteemi ja kogu lunastusplaani nurgakivi. Seda nurgakivi olid preestrid ja Iisraeli ülemad kõrvale heitmas. Kristus juhtis nende tähelepanu prohvetikuulutustele, mis näitasid neile nende ohtu. Kõikvõimalike vahenditega püüdis Ta avada neile selle teo olemust, milleks nad valmistusid.

Tema sõnadel oli veel üks eesmärk. Küsides: «Kui nüüd viinamäe isand tuleb, mis ta teeb nende aednikega?» ootas Kristus variseridelt niisugust vastust nagu nad andsid. Nad mõistsid end ise hukka. Tema tähelepanuta jäetud hoiatused panid pitseri nende saatusele, kuid Jeesus soovis, et nad mõistaksid, et nad olid ennast ise hävingule määranud. Ta tahtis neile näidata, et Jumal oli õiglane, kui Ta võttis neilt ära eelistatud rahva seisuse. Lõplikult pidi eelistus kaduma templi ja linna hävitamisega ning terve rahvuse laialipillutamisega.

Kuulajad said hoiatusest aru. Kuid hoolimata hukkamõistuotsusest, mida nad endale ise kuulutasid, olid preestrid ja ülemad valmis minema lõpuni: «See on see pärija, tulge, tapame ta ära.» «Ja nad oleksid Ta hea meelega kinni võtnud, aga kartsid rahvast, sest see pidas Teda prohvetiks.»

Kasutades prohvetikuulutust ärapõlatud nurgakivist, viitas Kristus tegelikule sündmusele Iisraeli ajaloos. Juhtunu oli seotud Saalomoni templi ehitamisega. Lugu nurgakivist puudutab nii Kristuse esimese tuleku aegseid inimesi kui ka meie aja rahvast. Kui Saalomoni templit (598) ehitati, tahuti hoone vundamendi ja seinte hiiglaslikud kiviplokid kivimurrus valmis. Ehituspaigale toodud kiviplokke polnud enam vaja töödelda. Need tuli vaid õigesse paika asetada. Vundamendi tarvis oli toodud kohale üks eriliselt suur ja iselaadse kujuga kivi, millele töömehed ei suutnud kohta leida. Seepärast jäeti kivi kõrvale. Kasutamata kivi oli jalus tülinaks. Kaua seisis kivi ehitusplatsil. Siis, kui vundamendi rajajad jõudsid nurgani, otsisid nad kaua sobiva suuruse ja kujuga kivi, mis taluks suurt raskust. Ebaõigelt valitud nurgakivi võis tähendada kogu hoone vajumist. Tuli leida kivi, mis kannataks välja põletava päikese kuumuse, külma ja rajutormide

piitsutuse. Mitu kivi oli juba välja valitud, kuid koormuskatse ajal olid need murenenud. Mõned kivid ei pidanud vastu äkilistele ilmastikumuutustele. Lõpuks pöörati tähelepanu kivile, mis oli omal ajal kõrvale jäetud. See oli seisnud väljas päikese ja tormide käes, ega olnud vähematki pragunenud. Ehitajad leidsid, et kivi oli kõigiti vastupidav, jäi vaid raskuskatse. Kivi asetati kohale — ja leiti, et see sobis sinna suurepäraselt. Prohvetlikus nägemuses oli Jesaja näinud Kristust Nurgakivina:

«Pidage pühaks vägede Jehoovat, Tema olgu teie kartus ja Tema olgu teie hirm! Tema on pühamuks, aga komistuskiviks ja pahanduskaljuks mõlemaile Iisraeli kodadele, lõksuks ja püüdepaelaks Jeruusalemma elanikele! Paljud neist komistavad, langevad ja vigastavad endid, püütakse kinni ja võetakse vangi!» Prohvet viitas nägemuses Kristuse esimesele tulekule. Jeesus talus läbikatsumisi ja surveproove nagu Saalomoni templi nurgakivi. «Seepärast ütleb Issand Jehoova nõnda: «Vaata, see olen mina, kes paneb Siionis aluskivi, valitud kivi, kalli nurgakivi, kindla aluse; kes usub, see ei tunne rahutust.» (Jes.8,13-15; 28,16).

Oma lõpmatus tarkuses valis Jumal nurgakivi ja pani selle paika. Ta nimetas seda «kindlaks aluseks.» Kogu maailm võis asetada sellele oma koormad ja mured ning see peab vastu. Täie kindlusega võib sellele toetuda. Kristus on «läbiproovitud kivi.» Need, kes Talle loodavad, ei pettu iialgi. Ta on vastu pidanud kõik proovid. Ta on talunud (599) Aadama ja kõigi Aadama järeltulijate süükoormat ning on jäänud võitjaks pimeduse jõudude surve all. Ta on vastu pidanud igale koormale, mille on Tema peale heitnud iga kahetsev patune. Kristuses on süüdlane süda leidnud rahu. Tema on kindel alus. Kõik, kes Temale loodavad, leiavad täieliku kindlusetunde.

Jesaja prohvetikuulutuses on öeldud, et Kristus on kindel alus, kuid ka komistuskivi. Apostel Peetrus kirjeldab Pühast Vaimust inspireerituna neid, kellele Kristus on aluskiviks, ja neid, kellele Ta on pahanduskaljuks.

«Kui te olete maitsnud, et Issand on helde, tulles Tema juurde kui elava kivi juurde, mis küll inimeste poolt on põlatud, aga Jumala juures on äravalitud ja väga kallis ja teiegi ehituge üles kui elavad kivid vaimulikuks kojaks ja pühaks preesterkonnaks ohverdama vaimulikke ohvreid, mis on Jumalale meelepärased Jeesuse Kristuse kaudu. Sellepärast ongi lugeda Kirjas: «Vaata ma panen Siionisse valitud kalli nurgakivi, ja kes Temasse usub, see ei satu häbisse!» Teile, nüüd, kes usute, on Ta kallihinnaline; aga uskmatuile on Ta «kivi,» mille hooneehitajad põlgasid, kuid mis sai nurgakiviks» ja «komistuskiviks ja pahanduseks.» Nemad «tõukavad Tema vastu,» sest nad ei kuule sõna ja selleks on need ka pandud» (1.Pet.2,3-8).

Neile, kes usuvad, on Kristus kindlaks aluseks. Nad on inimesed, kes Kalju peale langevad ja murduvad. Sellega mõeldakse alistumist Kristusele ja usku Temasse. Kaljule langemine ja murdumine tähendab eneseõigusest loobumist ja lapselikus alanduses

Kristuse juurde minemist, oma üleastumiste kahetsemist ning Tema andestava armastuse uskumist. Nii ehitame me oma usu ja sõnakuulmise Kristusele.

Sellele elavale kivile võivad ehitada nii juudid kui paganad. See on ainus alus, millele võime julgelt toetuda. See on küllalt suur mahutamaks kõiki ja küllalt tugev, et kanda kogu maailma surutist. Ühenduses Kristusega, elava Kiviga, saavad kõik, kes sellele alusele ehitavad, elavateks kivideks. Paljud inimesed võivad oma jõupingutustega end tahuda, poleerida ja kaunistada, kuid nad ei saa muutuda «elavateks kivideks» siis, kui nad pole ühenduses Kristusega. Ilma selle ühenduseta ei saa ükski inimene päästetud. Kui meis puudub Kristuse elu, ei suuda me vastu panna kiusatustele ja tormipäevadele. Meie igavene saatus sõltub sellest, kas me toetume kindlale alusele. Paljud ehitavad alustele, mis ei ole läbi proovitud. Kui tuleb paduvihm, raevutseb torm või mühisevad tulvaveed, (600) siis sellised kojad langevad. Need pole rajatud igavesele Kaljule, tõelisele nurgakivile Jeesusele Kristusele.

Nende jaoks, kes «ei kuula sõna,» on Kristus pahanduskaljuks. Kuid «kivi,» mille hooneehitajad põlgasid, sai nurgakiviks.» Kõrvalejäetud kivina talus Kristus oma maapealse elu jooksul põlgust ja solvanguid. «Ta oli põlatud ja inimestest hüljatud Valude Mees ja haigustega tuttav... Ta oli põlatud ja me ei hoolinud Temast!» (Jes.53,3). Kuid Tema austamise aeg lähenes. Ülestõusmise läbi surnuist kuulutati Ta «Jumala Pojaks väes» (Rom.1,4). Oma teisel tulemisel ilmub Ta taeva ja maa Issandana. Need, kes olid valmis Teda risti lööma, tunnustavad kord Tema suurust. Terve universumi ees saab hüljatud kivist nurgakivi.

«Kelle peale iganes see langeb, selle teeb ta pihuks.» Inimesed, kes Kristuse kõrvale tõrjusid, nägid varsti oma linna ja rahva hävingut. Nende au paisati põrmu ja hajus nagu tolm tuulde. Kalju, mis oleks kindlustanud juutidele ohutuse siis, kui nad oleksid sellele ehitanud, põrmustas nad. Jumala headuse põlgamine, õigluse halvustamine ja halastuse tõrjumine oli hävitav. Inimesed panid Jumalale vastu ja kõik see, mis oleks olnud neile pääsemiseks, muutus hävitavaks. Kõik, mida Jumal oli määranud neile eluks, sai surmaks. Kristuse ristilöömise tulemuseks oli Jeruusalemma hukkumine. Kolgatal valatud veri vajutas alla nende poolt valitud saatuse kaalukausi, mõistes nad hävingule nii selles kui ka tulevases maailmas. Sama toimub viimsel suurel päeval, kui Jumala armu põlgajaid tabab karistus. Kristusest, nende pahanduskaljust, saab neile kättemaksukalju. Tema palge auhiilgus, mis on õiglastele eluks, on ülekohtustele hävitavaks tuleks. Kuna patune on hüljanud Jumala armastuse ja põlanud Tema armu, ta hukkub.

Paljude näidete ja korduvate hoiatuste varal viitas Jeesus sellele, mis on Jumala Poja hülgamise tagajärg. Need sõnad kõlavad kõikidele inimestele kõikidel ajastutel, kes keelduvad Teda oma Lunastajaks vastu võtmast. Rüvetatud tempel, sõnakuulmatu poeg,

petised aednikud, järelemõtlematud ehitajad osutavad vastavale kogemusele iga patuse elus. Kui ta ei kahetse, ta hävib.

66. Peatükk Vaidlused

Mat.22,16-46; Mrk.12,13-40; Luk.20,20-47

Preestrid ja ülemad olid kuulanud Kristuse tabavaid sõnu vaikides. Nad ei suutnud Tema süüdistusi ümber lükata. Kuid veel otsustavamalt olid nad valmis Teda lõksu püüdma. Nad saatsid Jeesuse juurde «kavalad mehed, kes pidid teesklema õigeid, et Teda tabada kõnest ja Teda ära anda ülemusele ning maavalitseja meelevalda.» Preestrid valisid välja noored tulihingelised mehed, kellest nad arvasid, et Kristus neid ei tunne. Noorte meestega koos läksid mõned herodiaanlased, kes pidid olema kohtus Jeesuse vastu tunnistajaiks. Variserid ja herodiaanlased olid olnud kibedad vaenlased, kuid nüüd ühendas neid vaen Kristuse vastu.

Varisere oli alati ärritanud roomlastele maksu maksmine. Nad pidasid sellist asja Jumala käsu vastaseks. Nüüd haistsid nad siin võimalust Jeesus lõksu meelitada. Nuhid astusid Jeesuse juurde ja küsisid näilise siirusega: «Õpetaja, me teame, et Sa õpetad ja räägid õigesti ega arvesta ühegi isikut, vaid õpetad Jumala teed tõtt mööda. Kas meil sünnib keisrile anda maksuraha või ei sünni?»

(602) Sõnad «me teame, et Sa räägid ja õpetad õigesti» oleksid siirast südamest lausutuna olnud imeväärseks tunnistuseks; ka nüüd oli öeldu õige. Variserid teadsid, et Kristus rääkis ja õpetas õigesti. Nad teadsid, et nende tunnistuse põhjal mõistetakse nende peale kord kohut.

Küsimuse esitajad arvasid, et nad olid tagamõtet hästi varjanud, kuid Jeesus luges nende südant nagu avatud raamatut ja teadis nende silmakirjalikkust. «Miks te mind kiusate?» sõnas Ta. Sellega andis Ta mõista, et Ta näeb nende varjatud kavatsusi. Nad sattusid veel enam segadusse, kui Jeesus palus: «Näidake mulle teenariraha.» Saanud teenari, küsis Jeesus: «Kelle kuju ja pealkiri sellel on?» Nad vastasid: «Keisri.» Osutades mündisse vermitud tekstile, ütles Jeesus: «Siis andke keisrile, mis kuulub keisrile ja Jumalale, mis kuulub Jumalale.»

Lõksuseadjad olid oodanud, et Jeesus vastab nende küsimusele otse, kas ei või jaa. Kui Ta oleks öelnud, et keisrile maksu maksmine oli käsu vastu, siis oleks Tema vastusest kantud ette rooma võimudele ning Teda oleks olnud põhjust vangistada mässu õhutamises. Kui Jeesus oleks kuulutanud maksu maksmise õigeks, siis oleksid nad süüdistanud Teda kõigi kuuldes Jumala käsu alahindamises. Ent nüüd olid nad löödud. Nende plaanid olid läbi kukkunud. Vastus, mille Jeesus andis, tegi nad sõnatuks.

Kristuse vastus ei olnud küsimusest kõrvalehiilimine. Hoides pihus rooma münti, millel oli keisri nimi ja kujutis, kinnitas Jeesus, et Rooma võimu kaitse all elades tuleb sellele maksta ka nõutud toetust kõiges, mis polnud vastuolus Jumala tahtega. Neil tuli olla rahumeelsed riigikodanikud, kes olid ometi esmajärjekorras kuulekad Jumalale.

Kristuse sõnad: «Andke Jumalale, mis kuulub Jumalale!» olid intriige sepitsevatele juutidele tõsiseks etteheiteks. Oleks Juuda rahvas ustavalt täitnud oma kohustused Jumala ees, poleks nad langenud võõrvõimu alla. Rooma lipp poleks lehvinud Jeruusalemma kohal ega Rooma sõdur seisnud ta väravais. Juuda rahvas kandis karistust Jumalast ärataganemise pärast.

Kui variserid kuulsid Kristuse vastust, «imestasid nad ja jätsid Tema ja läksid ära.» Ta oli paljastanud nende silmakirjalikkuse ja (603) jultumuse ning esitanud suure põhimõtte, mis määratleb inimese kohustused maise valitsusvõimu ees ja Jumala ees. Paljude südames kaua muret põhjustanud küsimus leidis lahenduse. Siitpeale oskasid nad juhinduda õigest põhimõttest. Ehkki paljud lahkusid rahuldamatuina, imetlesid nad Kristuse selget ja avarat käsitlust.

Vaevalt olid variserid tagasi tõmbunud, kui kohale ilmusid saduserid. Need kaks parteid olid omavahel vaenujalal. Variserid pidasid pedantselt kinni välistest kommetest, palvetasid ja paastusid usinalt ning andsid tähelepanuäratavalt annetusi vaestele. Kristus aga väitis, et nad astusid Jumala käsust üle, õpetades õpetusi, mis olid inimeste käskimised. Üldiselt olid nad kitsarinnalised ja silmakirjalikud, kuigi nende hulgas oli tõeliselt jumalakartlikke inimesi, kes võtsid omaks Kristuse õpetused ja said Tema jüngriteks. Saduserid hülgasid variseride kombed. Nad tunnistasid suurt osa Pühakirjast elujuhisena, kuid olid tegelikkuses skeptikud ja materialistid.

Saduserid eitasid inglite olemasolu, surnuist ülestõusmist ja õpetust tulevasest elust. Seega ka õigete tasu ja õelate karistamist. Neis õpetusepunktides erinesid nad variseridest. Eriliseks vaidlusküsimuseks kahe partei vahel oli ülestõusmise küsimus. Variserid olid kindlalt uskunud ülestõusmist, kuid kibedate (604) vaidluste käigus ähmastusid ka nende vaated. Surm muutus nende jaoks seletamatult salapäraseks. Suutmatus kummutada saduseride vastuväiteid ärritas varisere. Diskussioonid kahe partei vahel lõppesid tavaliselt vihaste vaidlustega ja lõhe suurenes.

Sadusere oli tunduvalt vähem kui varisere ning nende õpetuste mõju lihtrahvale polnud kuigi suur. Kuid paljud saduserid olid jõukad ja see lisas neile mõjukust. Nende ridadesse kuulus suur osa preestreid ja tavaliselt valiti nende hulgast ka ülempreester. Valimise korral oli seatud tingimuseks, et saduserist preester oma skeptilisi vaateid avalikult ei kuulutaks. Nii pidid preestriametis olevad saduserid näiliselt variseride õpetusega nõustuma. Kuid tõsiasi, et sadusere üldse sellistele ametikohtadele valiti, lisas mõjukust eksiõpetustele.

Saduserid ei tunnustanud Jeesuse õpetusi ega Jeesuse meelsust. Nad uskusid Jumalat kui ainsat inimesest kõrgemat olevust, kuid eitasid jumalikku ettenägevust väitega, et see võtaks inimeselt moraalse vabaduse ja alandaks ta orja tasemele. Nende uskumuse kohaselt jättis Jumal inimese pärast loomist tegutsema sõltumatuna kõrgemast väest.

Nende meelest võis inimene vabalt kujundada enda elu ja käekäiku; inimese saatus oli inimese kätes. Nad eitasid Jumala Vaimu tegevust inimlike vahendajate või loodusseaduste kaudu. Seejuures uskusid nad, et inimene saavutab kõrgeima taseme oma võimete õige kasutamisega ning puhastub täpselt ja rangelt reegleid täites.

Nende arusaam Jumalast vormis nende iseloomu. Kuna Jumalal polnud nende meelest huvi inimese vastu, siis ei tundnud nemadki kuigi suurt huvi kaasinimeste vastu. Ja kuna nad eitasid Püha Vaimu mõju inimesele, puudus nende elus Püha Vaimu vägi. Juutidele üldomasena kiitlesid ka nemad oma sünnipärasest eesõigusest olla Aabrahami lapsed, kuid neil puudus Aabrahami usk ja headus. Nende kaastunne hõlmas väga kitsast ringkonda. Nad uskusid, et igal inimesel on võimalik (605) jõuda haljale oksale ning seetõttu ei liigutanud neid teiste vajadused ja kannatused.

Kristuse sõnad ja teod tunnistasid jumalikust väest. Ta kõneles tulevasest elust ja Jumalast kui inimlaste Isast, kes on alati hoolitsev. Jeesus näitas, et jumalik vägi ilmneb headuses ja kaastundes. See puudutas saduseride isekat enesessesulgumist. Jeesus õpetas, et Jumal mõjutab inimsüdant Püha Vaimu kaudu. Ta näitas, kui ekslik on loota iseloomu ümberkujundamisel inimlikele püüetele; inimest saab muuta ainult Jumala Vaim.

Saduserid olid otsustanud anda Jeesuse õpetustele avaliku vastulöögi. Nad otsisid võimalust Jeesusega vaielda, et vähemalt häbistada Teda rahva ees. Kõneaineks valisid nad ülestõusmise teema. Kui Jeesus saduseridega nõustuks, muutuksid variserid veel vihasemaks. Kui Ta nende arusaamu ei kinnitaks, pööravad nad Tema õpetuse naeruväärseks.

Saduserid arutlesid nii: kui inimese keha koosneb nii surematus kui surelikus olukorras samadest aineosadest, siis peab inimene surnust ülestõusmisel olema samasugune liha ja veri ning jätkama igaveses elus vahepeal katkenud elu. Sel juhul jätkuvad ka maised sidemed; mees ja naine heidavad ühte ning abielu jätkub samuti nagu enne surma; inimlikud nõrkused ja kired jätkuvad ka igaveses elus.

Vastates esitatud küsimusele, kergitas Jeesus katet tulevaselt elult. «Ülestõusmises,» ütles Ta, «ei võeta naisi ega minda mehele, vaid ollakse kui Jumala inglid taevas.» Ta näitas, et saduseride usk oli väär. Väär oli juba nende lähtepunkt. «Te eksite,» lisas Ta «kuna te ei mõista Kirja ega Jumala väge.» Jeesus ei noominud neid silmakirjalikkuse pärast nagu varisere, vaid uskumuse ekslikkuse pärast.

Saduserid pidasid enda meelest Pühakirjast täpsemalt kinni kui ükski teine. Kuid Jeesus näitas, et nad polnud mõistnud Pühakirja tõelist tähendust. Inimene saab seda mõista ainult Püha Vaimu töö tulemusel. Jeesus andis mõista, et põhjus, miks nende usk oli segane ja miks nad paljut ei mõistnud, oli selles, et nad ei tundnud Pühakirja ja Jumala väge. (606) Nad püüdsid mõtestada Jumala saladusi lahti oma mõistusega. Kristus õhutas

neid avama südant pühadele tõdedele, mis avardavad ja tugevdavad inimese arusaamist. Tuhanded inimesed ei usu sellepärast, et nende piiratud mõistus ei suuda hoomata Jumala saladusi. Nad ei suuda seletada Jumala väe imeväärset ilmnemist Jumala kõikenägevuses. Nad heidavad kõrvale tõendid Tema väest ja omistavad need loodusjõududele, mida nad veelgi vähem mõista suudavad. Ainus võti ümbritseva mõistmiseks on tunnustada Jumala ligiolekut ja väge. Inimene peab hakkama nägema Jumalas universumi Loojat, kes valitseb kõige üle. Inimene vajab avaramat arusaamist Jumala iseloomust ja Tema tegevusajenditest.

Kristus lausus kuulajaile, et siis kui poleks surnuist ülestõusmist, poleks mingit kasu usust Pühakirjasse, mida nad väitsid omavat. Ta ütles: «Aga kas te ei ole surnute ülestõusmisest lugenud, mis teile Jumal on öelnud: Mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal. Jumal ei ole mitte surnute, vaid on elavate Jumal.» Jumal arvestab sellega, mida veel pole, nii nagu juba olemasolevaga. Ta näeb lõppu juba algusest ja oma tegevuse tulemust nii nagu olekski see juba sooritatud. Õiged surnud Aadamast kuni viimase surmaunne suikunud usklikuni kuulevad Jumala Poja häält ning tõusevad üles igaveseks eluks. Jumal on nende Jumal ja nemad on Tema rahvas. Ülestõusnud pühade ja Jumala vahel eksisteerib lähedane side. Jumala silmis on selline tulevikuperspektiiv juba reaalsus. Selles mõttes on Tema jaoks surnud elavad.

Kristuse sõnad sulgesid saduseride suu. Nad ei saanud Talle vastata. Ta polnud öelnud ühtegi sõna, mis oleks andnud veidigi alust hukkamõistmiseks. Kristuse vaenlased ei saavutanud midagi peale rahva põlguse.

Variserid ei loobunud veel seetõttu, et nad Jeesuselt lüüa said. Nad õhutasid üht õpetatud kirjatundjat küsima Jeesuselt, missugune kümnest käsust on tähtsaim.

Variserid olid rõhutanud nelja esimest käsku, mis rääkisid inimese kohustusest oma Looja vastu, rohkem kui kuut ülejäänut, mis määratlesid inimese kohustused oma kaasinimese ees. Tulemuseks (607) olid suured puudujäägid praktilises jumalakartuses. Jeesus oli näidanud inimestele nende vajakajäämisi ja õpetanud heade tegude vajalikkust. Ta oli öelnud, et puud tuntakse viljast. Seetõttu oli Jeesust süüdistatud kuue viimase käsu kõrgemale tõstmises esimesest neljast.

Käsutundja küsis Jeesuselt: «Missugune käsk on kõige esimene?» Jeesuse vastus oli lühike ja mõjuv: «Esimene on see: Kuule Iisrael, Issand sinu Jumal on ainus Issand. Ja sina armasta Issandat, oma Jumalat kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma meelest ja kõigest oma väest.» See on esimene käsk. Teine on esimese sarnane, ütles Jeesus, sest see tuleneb esimesest: «Armasta oma ligimest nagu iseennast. Neist suuremat muud käsku ei ole!» «Neis kahes käsus on kogu käsuõpetus ja prohvetid koos.»

Kümnest käsust esimesed neli kõnelevad ühest suurest põhimõttest: «Armasta Issandat, oma Jumalat kõigest südamest.» Ülejäänud kuus ütlevad: «Armasta oma ligimest nagu iseennast.» Mõlema suure põhimõtte aluseks on armastus. Ei ole võimalik pidada esimest ja üle astuda teisest ega pidada teist ja üle astuda esimesest. Kui Jumal on inimese elus esikohal, siis suudame väärtustada õigesti ka kaasinimest. Me armastame teda nagu iseennast. Ainult siis, kui me armastame Jumalat üle kõige, saame omakasupüüdmatult armastada kaasinimest.

Kuna kõik käsud kõnelevad armastusest Jumala ja kaasinimese vastu, ei saa me ühestki neist üle astuda ilma, et me ei astuks üle armastuse põhimõttest. Kristus õpetas öelduga kuulajaile, et Jumala käsk pole üksikute reeglite kogu, millest ühed on tähtsamad ja teised vähemtähtsad — justkui saaks mõnda neist karistamatult ignoreerida. Meie Issanda silmis on nii esimesed neli kui kuus viimast jumalik tervik. Ta õpetab, et armastus Jumala vastu ilmneb kuulekuses kõikidele Jumala käskudele.

Kirjatundja, kes oli Jeesusele küsimuse esitanud, tundis käsuseadust hästi. Teda hämmastas kuuldud vastus. Ta polnud oodanud Jeesuselt nii sügavat ja põhjalikku Pühakirja tundmist. Jeesuse käsitlus käsu põhimõtetest oli tõeliselt avar. Ümberolevate preestrite ja ülemate ees tunnistas kirjatundja ausalt, et Kristus oli käsku õigesti tõlgendanud. Ta ütles:

«Õige küll Õpetaja, Sina oled tõtt mööda ütelnud, sest üksainus on olemas ja ei ole muud peale Tema! Ja Teda armastada kõigest südamest ja (608) kõigest meelest ja kõigest väest ja ligimest armastada nagu iseennast, see on rohkem kui kõik põletusohvrid ja muud ohvrid!»

Kristuse vastuses peituv tarkus veenis kirjatundjat. Küsija teadis, et Juuda religioon oli muutunud pigem väliste tseremooniate pidamiseks kui sisemiseks vagaduseks. Ta oli tundnud südames, et kombed ja loomade vere valamine pattude lepitamise nimel oli ilma usuta mõttetu. Armastus ja kuulekus Jumala vastu ning isekusetu tähelepanelikkus kaasinimeste suhtes näis talle väärtuslikumana kõigist rituaalidest. Kirjatundja valmidus tunnistada Kristuse arutluskäik õigeks ning tema avalikkuse ees lausutud otsustus tõendasid Jeesuse kasuks. Jeesus soovis julgustada kirjatundjat, kes oli julgenud preestrite meelepahale ja ülemate ähvardustele vaatamata öelda välja oma veendumuse. «Ja kui Jeesus nägi, et ta vastas mõistlikult, ütles Ta temale: «Sina ei ole kaugel Jumala riigist!»»

Kirjatundja oli Jumala riigile lähedal selles mõttes, et ta tunnustas õiguse teod Jumalale vastuvõetavamaks kui põletusohvrid. Nüüd oli vaja, et ta tunnustaks ka Kristuse jumalikku olemust ning võtaks usu kaudu Temasse vastu väe teha õiguse tegusid. Rituaalsel teenistusel ei olnud mingit väärtust ilma elava usuta Kristusesse. Samuti ei täida moraalikäsk oma eesmärki siis, kui ei nähta selle kokkukuuluvust Lunastajaga. Kristus oli korduvalt näidanud, et Tema Isa käsud olid midagi sügavamat kui lihtsalt ühed

autoriteetsed korraldused. Käsus on väljendatud sama põhimõte, mis evangeeliumiski. Käsk osutab inimese kohustustele ja näitab tema süüd. Siis tuleb inimesel minna Kristuse juurde, et saada andestust ja väge teha seda, mida käsk nõuab.

Variserid jälgisid vestlust väga lähedal seistes. Nüüd küsis Jeesus neilt: «Mis teie arvate Kristusest? Kelle poeg Ta on?» Selle küsimusega soovis Jeesus panna proovile nende arusaamine Messiast — kas nad pidasid Messiat lihtsalt inimeseks või Jumala Pojaks. Kõlas ühehäälne vastus: «Taaveti Poeg.» Nii olid prohvetid Messiat nimetanud. Kui Jeesus oli imetegude kaudu oma jumalikkust ilmutanud, kui Ta oli haigeid tervistanud ja surnuid ellu äratanud, siis olid inimesed hüüdnud: «Eks see ole Taaveti Poeg?» Sürofoiniikia naine, pime Bartimeos ja paljud teised olid hüüdnud Temalt abi paludes: «Issand, Taaveti Poeg, halasta minu peale!» (Mat.15,22). Kui Jeesus oli ratsutanud Jeruusalemma, oli rahvas (609) hõisanud: «Hoosianna Taaveti Pojale; õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel!» (Mat.21,9). Lapsed templis olid korranud sama hüüet. Kuid paljud, kes nimetasid Jeesust Taaveti Pojaks, ei tunnustanud Tema jumalikkust. Nad ei mõistnud, et Taaveti Poeg oli ka Jumala Poeg.

Seepeale lausus Jeesus: «Kuidas siis Taavet hüüab Teda vaimus Issandaks, kui ta ütleb: Issand on öelnud minu Issandale: Istu mu paremale käele, kuni ma Sinu vaenlased panen Su jalge alla? Kui nüüd Taavet Teda nimetab Issandaks, kuidas Ta siis on tema poeg?» Ja ükski ei julgenud sellest päevast peale Temalt midagi enam küsida.

67. Peatükk Hädakuulutused Variseridele

Mat.23; Mrk.12,41-44; Luk.20,45-47; 21,1-4

Viimast päeva õpetas Kristus templis. Jeruusalemma oli kogunenud palju rahvast, kõigi inimeste tähelepanu oli koondunud Jeesusele. Rahvas oli tungelnud templiõues, jälginud väitlust ja püüdnud ahnelt iga sõna, mis Ta lausus. See oli iseäralik pilt: rahvahulga keskel seisis noor Galilealane, kes ei kandnud väliselt ühtki kuningale kohast tunnust. Tema ümber seisvatel preestritel ja ülematel olid üll toretsevad rüüd, ning kirjatundjad sõrmitsesid kirjarulle, millele nad sageli viitasid. Jeesus seisis nende ees rahuliku, kuningliku väärikusega. Ta vaatas kohkumatult vaenlasi, kes olid põlanud Tema õpetused ja janunesid nüüd Tema verd. Nad olid Teda igati rünnanud, kuid kõik nende plaanid olid liiva jooksnud. Jeesus oli vastanud igale väljakutsele selgete õilsate tõdedega. Ta oli näidanud preestritele ja variseridele nende tõelist olukorda ja kõnelnud karistusest, mis järgneb, kui nad kurjusest ei tagane. Ta oli neid ustavalt hoiatanud. (611) Ja ometi tuli Kristusel veel midagi teha.

Rahva huvi Kristuse ja Tema töö vastu oli suuresti kasvanud. Inimesed olid Tema õpetusest vaimustatud, kuid suuresti ka hämmeldunud. Nad olid preestreid ja rabisid nende tarkuse ja näilise vagaduse pärast austanud. Kõigis usuküsimustes olid nad neid pimesi usaldanud. Nüüd nägid nad, kuidas lugupeetud mehed püüdsid häbistada Jeesust — Õpetajat, kelle puhtus ja tarkus lõid iga rünnaku järel eredamalt särama. Inimesed vaatasid järjest süngemaks tõmbuvaid preestreid ja vanemaid ning nägid nende näol tuska. Nad ei saanud aru, miks ülemad Jeesusesse ei uskunud, kuigi Jeesuse õpetused olid selged ja lihtsad. Rahvas ei osanud seisukohta võtta. Pingeliselt jälgisid nad nende käitumist, kelle nõuandeid nad seni olid kuulanud.

Kristus oli püüdnud tähendamissõnade kaudu ülemaid hoiatada ja samas õpetada seda osa rahvast, kes soovis end õpetada lasta. Kuid tuli rääkida veel selgemalt. Inimesed olid pärimuste ja rikutud preesterkonna mõju kütkeis. (612) Kristus pidi need ahelad murdma. Preestrite, ülemate ja variseride iseloom pidi avalikuks saama.

«Moosese istmel,» ütles Jeesus, «istuvad kirjatundjad ja variserid. Kõike nüüd, mis nad teile iganes ütlevad, seda tehke ja pidage, aga nende tegude järgi ärge tehke, sest nad ütlevad küll, aga ei tee.» Kirjatundjad ja variserid väitsid, et nad omasid samasugust jumalikku autoriteeti nagu Mooses. Nad pidasid end tema järglasteks käsu tõlgendajaina ja rahva kohtumõistjaina. Seega nõudsid nad rahvalt äärmist austust ja sõnakuulmist. Jeesus õhutas kuulajaid tegema kõike, mida rabid käsu kohaselt õpetasid, kuid hoiatas neil järgimast nende eeskuju. Rabid ei elanud õpetusi läbi.

Pealegi õpetasid rabid paljut, mis oli vastuolus Pühakirjaga. Jeesus sõnas: «Nad seovad kokku raskeid ja ränki koormaid ja panevad neid inimeste õlgadele, aga ise nad ei

taha sõrmegagi neid liigutada.» Variserid olid välja mõelnud terve hulga reegleid, mis rajanesid pärimustele. Selliselt piirasid nad isiksuse vabadust. Mõnda osa käsust seletasid nad omatahtsi. Nad sundisid rahvast nende seletuste järgi toimima, kuid tegid ise salaja teisiti.

Nad püüdsid pidevalt demonstreerida oma vagadust. Selle nimel ei olnud midagi liiga püha. Jumal oli Moosesele käskude kohta öelnud: «Seo need märgiks oma käe peale ja olgu nad naastuks su silmade vahel» (5.Ms.6,8). Neil sõnadel oli sügav sisu. Kui Jumala Sõna uuritakse ja seda ellu rakendatakse, siis õilistub kogu inimene. Õiglasi ja halastusrikkaid tegusid tegevad käed kõnelevad ilmekalt Jumala käsu põhimõtetest. Käed peavad jääma puhtaks altkäemaksust ning igasugusest rikutusest ja pettusest. Silmad, mis on suunatud õilsa eesmärgi poole, on selged ja siirad. Näoilme ja kõnekad silmad tunnistavad Jumalat armastava inimese laitmatust iseloomust. Kuid Kristuse päevade juudid ei mõistnud kirjapandut nii. Moosesele antud korraldust tõlgendati nõudena kanda Pühakirja lauseid enda küljes. Seetõttu kirjutati need pärgamendiribadele, mis seoti pilkupüüdvalt ümber pea ja käerandme. Kuid Jumala käsk polnud seega kinnitatud veel inimese südamesse ja meelde. Pärgamendiribasid kanti teiste (613) tähelepanu äratamiseks. Arvati, et need tõstavad kandja vagaduse mainet ja lisavad lugupidamist. Jeesus pidas silmas seda tühipaljast teesklust siis, kui Ta ütles:

«Kõik oma teod teevad nad selleks, et inimesed neid näeksid; sest nad teevad oma palvekaukad laiad ja oma riide tupsud suured. Nad armastavad ülemat paika lauas võõruspidudel ja esimesi istmeid kogudusekodades, ja teretusi turgudel ja et inimesed neid kutsuksid «Rabi!» Aga teie ärge laske endid hüüda rabiks, sest üks on teie Õpetaja; aga teie kõik olete vennad. Ja ärge te kutsuge kedagi maa peal oma isaks, sest üks on teie Isa, kes on taevas; ja ärge te laske ka endid kutsuda juhatajaiks, sest üks on teie Juhataja — Kristus!» Nii selgesõnaliselt paljastas Kristus iseka auahnuse, mis püüdles pidevalt kõrgema koha ja võimu järele; alanduse maski taga oli ahnust ja kadedust täis süda. Peole kutsutud külalised pandi lauda istuma auväärsuse järjekorras. Neile, kellele anti auväärseimad kohad, osutati ka peamist tähelepanu. Variserid püüdsid endale alati tagada sellist au. Sellise teguviisi mõistis Jeesus hukka.

Jeesus taunis mõttetut «rabi» ehk «õpetaja» tiitli tagaajamist. Ta ütles, et üks on Õpetaja — Kristus. Preestrid, kirjatundjad, ülemad, käsuõpetuse tõlgendajad ja täitjad olid kõik vennad, ühe Isa lapsed. Jeesus rõhutas rahvale, et nad ei pidanud omistama ühelegi inimesele sellist tiitlit, mis annaks inimesele õiguse omada kontrolli teiste südametunnistuse ja usu üle.

Kui Kristus oleks tänapäeval maa peal ja näeks enda ümber neid, kes kannavad kõrget vaimulikutiitlit, kordaks Ta oma ütlust: «Ärge ka laske endid kutsuda juhatajaiks, sest üks on teie Juhataja — Kristus!» Pühakiri ütleb Jumala kohta: «Püha ja kõrgeauline

on Tema nimi!» (Ps.111,9 KJV). Kui vähe on inimesel tarkust ja õiglust, mida see tiitel eeldab. Paljud nendest, kes sellist tiitlit kannavad, esitavad vääriti Jumala nime ja iseloomu! Oo, kui sageli varjab kullaga tikitud püha ametirüü auahnust, võimujanu ja moraalitust! Kristus jätkas:

«Sest kes on ülem teie seast, see olgu teie teenija. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.» Kristus oli korduvalt õpetanud, et tõelist suurust mõõdetakse moraalsete väärtustega. Taeva silmis annab iseloomusuurusele hinnangu kaasinimeste heaks elamine (614) ning armastus- ja halastustegude tegemine. Kristus, au Kuningas, teenis inimest.

«Häda teile, kirjatundjad ja variserid, teie silmakirjatsejad,» ütles Jeesus. «Te sulete taevariigi inimeste eest! Ise te ei lähe sisse ega lase sisse minna neid, kes tahavad sisse minna.» Pühakirja väänates olid preestrid ja käsutundjad ähmastanud nende meeled, kes võinuksid omandada teadmisi Kristuse kuningriigist ja sisemisest Jumalaga kooskõlas olevast elust, mis on vajalik tõeliseks pühaduseks.

«Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te sööte ära leskede hooned ja loete silmakirjaks pikki palveid! Sellepärast te langete seda raskema kohtu alla!» Variseride mõju rahvale oli suur ning nad kasutasid seda oma huvides. Nad võitsid vagade leskede usalduse ja veensid neid pühendama oma vara religioosseteks eesmärkideks. Saanud nende raha üle voli, kasutasid kavalad nõuandjad seda oma äranägemise järgi. Ebaaususe varjamiseks lugesid nad avalikes kohtades pikki palveid ja näisid igati väga vagad. Kristus ütles, et silmakirjalikkus on tohutu needus. Öeldu kehtib vagatsejate kohta ka meie päevil. Isekuse ja ahnusega määritud elu kaetakse näilise puhtuse rüüga ja nii petetakse mõneks ajaks kaasinimesi. Kuid keegi ei saa petta Jumalat. Tema näeb inimese igat ajendit ja mõistab igaühe üle kohut vastavalt tema tegudele.

Kristus mõistis säästmatult hukka väärteod, kuid ei vähendanud kohustusi. Ta noomis isekust, mis rebis vaeselt viimase ja kasutas vääriti leskede annetusi. Samas kiitis Ta leske, kes tõi oma annetuse Jumala annetustelaekasse. See, kui preestrid kasutasid annetatud raha vääralt, ei röövinud andjalt Jumala õnnistusi.

Jeesus seisis templiõues, kus asus ohvriraha kirst. Ta jälgis neid, kes panid sinna oma annetuse. Paljud rikkad lasksid laekasse suured rahasummad, tehes seda tähelepanuäratava žestiga. Jeesus vaatas neid kurvalt ja sõnatult. Äkki muutus ta rõõmsaks. Ta nägi, kuidas üks vaene lesknaine astus arglikult õue, soovides jääda märkamatuks. Kui rikkad temast uhke kaarega mööda astusid ja oma annetused laekasse lasksid, tõmbus naine kõrvale, söandamata edasi astuda. Ometi igatses ta teha midagi — ükskõik kui vähese osa — töö heaks, mida ta armastas. Ta vaatas münte pihus. Tema annetus oli väga väike võrreldes teiste omega, kuid tal polnud enamat. (615) Hetkel, mil

kedagi polnud ligiduses, laskis ta kiirustades mündid ohvrikirstu ja pöördus tõtakalt minekule. Just siis märkas naine Temale suunatud Jeesuse pilku.

Kristus kutsus jüngrid enda juurde ja pööras nende tähelepanu vaesele lesele. Lese kõrvu jõudsid Jeesuse heakskiidu sõnad: «Tõesti ma ütlen teile, see vaene lesknaine pani rohkem kui kõik muud!» Lese silmi valgusid rõõmupisarad. Ta oli tänulik, et tema tegu mõisteti ja hinnati. Paljud oleksid soovitanud kasutada tal tilluke summa enda tarbeks — liiati, et küllusega harjunud preestrite käes kadusid need mündid teiste hulka ära. Kuid Jeesus mõistis lese motiivi. Lesk uskus, et templiteenistus oli Jumalast sisse seatud ja ta tahtis omapooltki seda tööd toetada. Ta tegi, mis ta suutis, ja nii sai see tegu tähiseks läbi aegade. Naine andis koos annetusega oma südame. Annetuse väärtus ei sõltunud müntidest, vaid armastusest Jumala vastu ja huvist Tema tööle kaasa aidata.

Jeesus ütles vaese lese kohta, et ta «pani rohkem kui kõik.» Rikkad olid annetanud oma üliküllusest. Paljud olid teinud żesti selleks, et inimesed neid märkaksid ja austaksid. Nende suured annetused ei jätnud neid ilma ühestki mugavusest ega nõudnud seega ohvrit. Seepärast polnud need võrreldavad lese veeringuga.

Meie tegusid väärtustavad tegelikult meie ajendid — kas häbistades või austades meid. Jumala silmis pole väärtuslikemad need suured asjad, mida kõigi silmad näevad ja kõigi suu ülistab. Rõõmsal meelel täidetud väikesed kohustused, märkamatult antud väikesed annetused, mis võivad inimsilmale tunduda väärtusetuina, on Jumala silmis sageli kõige hinnalisemad. Usust ja armastusest tulvil süda on Jumalale kallim kui kõige hinnalisem annetus. Vaene lesk andis Jumala nimel kõik eluks vajaliku. Ta loobus toidust selle nimel, et anda kaks münti armastatud töö heaks. Ta tegi seda uskudes, et tema Taevane Isa ei unusta teda. Sellist isekusetut meelsust ja lapseusku Kristus tunnustaski.

Vaeste hulgas on palju neid, kes igatsevad väljendada Jumalale tänu Tema armu ja tõe eest. Nad soovivad tuliselt koos oma jõukamate vendadega Jumala tööd toetada. Selliste inimeste panust ei tohi tagasi lükata. Olgu ka neil võimalus talletada oma veeringud taeva panka. Kui andja südames on armastus Jumala vastu, muutub tema väike summa pühitsetud anniks, hindamatuks ohvriks, mis teeb Jumalale rõõmu ja mida Ta õnnistab.

(616) Kui Jeesus ütles lesknaise kohta, et ta «pani rohkem sisse kui need kõik,» siis mõtles Ta peale lese teo motiivi ka tema annetuse tagajärgedele. «Kaks leptonit, mis on üks veering,» on toonud Jumala varakambrisse kaugelt enam raha, kui panid sinna rikkad juudid. See väike annetus on olnud nagu jõgi, mis saab alguse väikesest ojast, kuid paisub sedamööda, kuidas ta on voolanud läbi sajandite. Tuhandel eri viisil on see leevendanud vaeste olukorda ja aidanud kaasa evangeeliumi levitamisele. Lese eeskuju on avaldanud mõju väga paljudele inimestele kõikides maades ja kõikidel aegadel. Tema ennastohverdavus on mõjutanud rikkaid ja vaeseid. Kõikide selliste inimeste ohvriannid

on suurendanud lese annetuse väärtust. Jumalast õnnistatuna on lese veeringud saatnud palju korda. Nii on iga anni ja iga teoga, mida tehakse siira sooviga austada Jumalat. Ükski inimene ei suuda hinnata nende head mõju.

Kristus jätkas kirjatundjate ja variseride noomimist: «Häda teile, te sõgedad teejuhid, kes ütlete: Kes iganes vannub templi juures, sellel ei ole sest midagi, aga kes vannub templi kulla juures, sellel on kohustus! Te jõledad ja sõgedad! Sest kumb on suurem, kuld või tempel, mis kulda pühitseb?» Preestrid tõlgendasid Jumala nõudmisi oma väära ja ahta arusaamise kohaselt. Nad olid enda meelest asjatundjad pattude suurusjärkude määratlemisel. Mõnda pattu, mis oli neile soodus, pidasid nad kergeks; mõnd vähemaid tagajärgi kaasa toovat aga andestamatuks. Raha nimel olid nad valmis vabastama inimesi nende tõotustest ja vaatama läbi sõimede tõsistele kuritegudele. Samas kuulutasid preestrid ja ülemad mõne lihtsa eksimuse eest välja karmi karistuse.

«Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te maksate kümnist mündist ja tillist ja köömnest ja jätate kõrvale, mis on tähtsam käsuõpetuses, õigluse ja halastuse ja ustavuse! Seda tuleks teha, aga teist mitte jätta tegemata!» Nende sõnadega mõistis Kristus hukka pühade kohustuste vääriti täitmise, kuid Ta ei kõrvaldanud kohustusi. Kümnisesüsteemi oli sisse seadnud Jumal ja seda oli ammuseist aegadest peale tunnustatud. Usuisa Aabraham maksis kümnist kõigest, mis tal oli. Juuda ülemad tunnustasid kohustust kümnist maksta ja see oli õige, kuid nad ei jätnud inimestele vabadust. (617) Iga juhu jaoks sätestati meelevaldsed reeglid. Nõudmised olid muutunud nii keerulisteks, et neid oli võimatu täita. Keegi ei teadnud, kas ta polnud kogemata millestki üle astunud. Jumala poolt antud süsteem oli õige ja loogiline, kuid preestrid ja rabid olid muutnud selle raskeks koormaks.

Kõik Jumala korraldused on kavakindlad. Kristus tunnustas kümnise maksmist kui kohustust, kuid näitas, et sellega ei saanud vabandada teiste kohustuste hooletussejätmist. Variserid maksid väga täpselt kümnist kõigist aiarohtudest: näiteks mündist, köömnest ja tillist. See läks maksma neile väga vähe, aga andis inimeste silmis neile täpsuse ja pühaduse maine. Samal ajal rõhusid nende mõttetud piirangud rahvast ja hävitasid lugupidamise Jumalast määratud pühasse süsteemi. Inimesed pidid tegelema mõttetute pisiasjadega, mis röövisid tähelepanu olulistelt tõdedelt. Õiglus, halastus ja ustavus kui käsuõpetuse põhiolemus jäi kõrvale. «Seda tuleks teha, aga teist mitte jätta tegemata,» ütles Kristus.

Sarnaselt olid rabid moonutanud teisigi korraldusi. Moosese kaudu oli Jumal keelanud süüa midagi ebapuhast. Keelatud oli sealiha ja mõningate teiste loomade liha söömine, sest nii sai inimeste veri rikutud ja lühenes inimeste eluiga. Variserid ei piirdunud Jumala poolt öelduga. Nad läksid äärmustesse. Inimestelt hakati muuhulgas nõudma kogu kasutatava vee sõelast läbi laskmist, et vette ei jääks mõnd putukakest, kes

polnud söödavate loomade killast. Jeesus vastandas sellised tühised nõudmised variseride tegelike pattude suurusega: «Te sõgedad teejuhid, kes kurnate sääski, aga neelate alla kaameleid!»

«Häda teile, te kirjatundjad ja variserid, et te olete lubjatud haudade sarnased, mis küll väljastpoolt on nägusad, aga seestpoolt on täis surnute luid ja kõike räpasust!» Nii nagu lubjatud ja kaunilt kujundatud hauakambris olid roiskuvad jäänused, nii varjas preestrite ja ülemate väline pühadus ülekohut. Jeesus jätkas:

«Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te ehite prohvetite haudu ja kaunistate õigete hauasambaid ja ütlete: Kui me oleksime elanud oma esiisade ajal, ei meie küll nende osalised oleks olnud prohvetite verd valamas! Nõnda te siis tunnistate iseeneste vastu, et te olete nende lapsed, kes (618) tapsid prohveteid!» Juudid kaunistasid hoolsalt surnud prohvetite haudu, kuid eirasid nende kaudu antud õpetusi ja manitsusi.

Kristuse päevil osutati uskumatult suurt austust matusepaikade suhtes. Hauakambrite kaunistamiseks kulutati suuri summasid. Jumala silmis oli see ebajumalateenistus. Ebaloomulik surnute austamine kõneles sellest, et inimesed ei armastanud Jumalat üle kõige ega kaasinimest nagu iseennast. Seesugune ebajumalateenistus lokkab ka meie päevil. Paljud jätavad hooletusse lese ja orvu, haiged ja vaesed, kuid ehitavad kulukaid mälestusmärke surnutele. Nende peale kulutatakse rohkesti aega, raha ja tööjõudu. Kuid kohustused elavate vastu, millest Kristus nii selgelt rääkis, jäetakse täitmata.

Variserid ehitasid prohvetitele hauakambreid, kaunistasid neid ja ütlesid üksteisele: «Kui meie oleksime elanud oma esiisade ajal, ei meie küll oleks olnud osalised Jumala sulaste verd valama!» Samal ajal plaanitsesid nad tappa Jumala Poega! Õpetagu see meile midagi! Paljud astuvad variseride jälgedes. Nad austavad neid, kes on surnud usu pärast. Nad imestavad, kuidas juudid nii pimedad olid, et nad Kristuse ära lükkasid. Nad väidavad, et kui nemad oleksid tol ajal elanud, poleks nad seda ilmaski teinud. Ent siis, kui kuulekus Jumala vastu nõuab neilt enesesalgamist ja alandumist, paadutavad selliselt ütlejad oma südametunnistuse ja keelduvad Jumalale kuuletumast. Nii avaldavad nad variseride meelsust.

Juudid suutsid vaevu mõista kohutavat vastutust, mida Kristuse hülgamine kaasa tõi. Alates ajast, mil voolas esimese süütu inimese veri — kui õiglane Aabel langes Kaini käe läbi — on kordunud üks ja sama. Kõikidel aegadel paljastasid prohvetid kuningate, valitsejate ja rahva patte. Nad rääkisid Jumalalt saadud sõnumit ning kuuletusid Talle oma elu ohtu seades. Põlvkondade vältel oli kuhjunud valguse ja tõe hülgajate kohutav süü. Selle võtsid Kristuse vastased nüüd enda peale. Preestrite ja ülemate patt oli palju suurem kui eelnevate põlvkondade oma. Kristuse hülgamisega tegid nad end vastutavaks (619) kõikide õigete inimeste valatud veres. Nende ülekohtu karikas oli servani täis.

Peagi pidi see valguma nende peale kohutava, õiglase karistusena. Seepärast hoiatas Jeesus:

«Et teie peale tuleks kõik vaga veri, mis on valatud maa peal alates Aabeli verest Sakarja, Berekja poja vereni, kelle te tapsite templi ja altari vahel! Tõesti, ma ütlen teile, see kõik tuleb sellesinase sugupõlve peale!»

Jeesust kuulanud kirjatundjad ja variserid teadsid, et Tema sõnad olid õiged. Nad teadsid, kuidas oli tapetud prohvet Sakarja. Prohveti huulil kustusid hoiatussõnumid siis, kui ta surmati saatanlikust vihast haaratud kuninga käsul. Prohveti veri oli sööbinud templiõue kividesse, kust seda ei suudetud maha pesta; see jäi ärataganenud Iisraelile alaliseks tunnistuseks. Niikaua kui püsis tempel, nõudis süütu prohveti veri Jumala õiglust. Kui Jeesus viitas kohutavatele kuritegudele, läbistas rahvahulka õudusevärin.

Vaadates tulevikku, ütles Jeesus, et juutide kahetsematus ja sallimatus Jumala sulaste suhtes on tulevikus sama suur nagu minevikus:

«Sellepärast, vaata, ma läkitan teie juurde prohveteid ja tarku ja kirjatundjaid! Ja muist neist te tapate ja lööte risti, ja muist neist te piitsutate oma kogudusekodades ja kiusate neid taga ühest linnast teise.» Mehed, kes olid täis usku ja Püha Vaimu, nagu Stefanos, Jakoobus ja paljud teised, mõisteti süüdi ja hukati. Käed taeva poole tõstetud ning jumalikust valgusest ümbritsetud, lausus Kristus need sõnad nagu kohtunik. Tema hääl, mida oli harjutud kuulma õrna ja kutsuvana, kõlas nüüd hukkamõistvana. Kuulajad värisesid. Jeesuse sõnad ja pilk sööbis nende mällu.

Kristuse pahameele pälvisid silmakirjalikkus ja patud, mis petsid ja hukutasid rahvast ning teotasid Jumalat. Preestrite ja ülemate teesklevates arutlustes nägi Kristus saatanlike jõudude tegevust. Ta mõistis teravalt hukka patu, kuid ei olnud kättemaksuhimuline. Ta tundis viha pimeduse vürsti vastu, kuid polnud ärritatud. Iga kristlane, kes elab kooskõlas Jumalaga ning on armastav ja halastav, tunneb küll õiglast (620) meelepaha patu vastu, kuid ei hurjuta neid, kes teda hurjutavad. Lausa petistegi suhtes säilitab ta Kristuses rahu ja enesevalitsemise.

Jumalik kaastunne peegeldus Jumala Poja näolt siis, kui Ta silmitses pikalt templit ja oma kuulajaid. Sügavast südamevalust katkeva häälega hüüatas Jeesus: «Jeruusalemm, Jeruusalemm, kes tapad prohveteid ja viskad kividega surnuks need, kes sinu juurde on läkitatud! Kui mitu korda ma olen tahtnud su lapsi koguda, otsekui kana kogub oma pojakesi tiibade alla, ja teie ei ole tahtnud!» Neis sõnades oli lahutuse valu. Kristuse kaebehüüdes avas Jumal oma südame tunded. See oli Jumala pikameelse armastuse hüvastijätt Jeruusalemmaga.

Nii variserid kui saduserid vaikisid. Jeesus kutsus oma jüngrid ja valmistus lahkuma templist — mitte kaotajana, kes oli sunnitud oma vaenlaste eest pagema, vaid töö lõpetajana. Ta lahkus võitjana.

Paljude südamesse talletusid sel mälestusväärsel päeval Kristuse poolt lausutud sõnad. Need tekitasid uusi mõtteid, äratasid uut igatsust. Paljude jaoks algas siit uus elu. Pärast Kristuse ristilöömist ja ülestõusmist astusid need inimesed esile ning täitsid Jumalast määratud ülesanded tarkuse ja tarmuga, mis vastas selle töö suurusele. Sõnum, mida nad kuulutasid, avaldas mõju tuhandeile ja sulatas vana ebausu. Selliste tunnistuste kõrval olid inimlikud arutluskäigud tühised muinasjutud.

Kuid Iirsael kui rahvas oli end Jumalast lahutanud. Õlipuu oksad olid murtud. Vaadates viimast korda templisse, sõnas Jeesus leinava paatosega: «Vaata, teie koda jäetakse teil maha! Sest mina ütlen teile: Nüüdsest peale ei saa te mind näha seni kui te ütlete: Õnnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel!» Siiani oli Ta nimetanud templit oma Isa kojaks; ent nüüd, kui Jumala Poeg oli sunnitud lahkuma nende seinte vahelt, kadus templilt igaveseks ka Jumala ligiolek. Siit alates olid sealsed tseremooniad mõttetud.

68. Peatükk Välises Eesõues

Joh.12,20-43

«Aga nende seas, kes olid tulnud pühiks palvetama, leidusid mõned kreeklased. Need tulid nüüd Filippuse juurde, kes oli Betsaidast, Galilea linnast, ja palusid teda, öeldes: «Isand, me tahame Jeesust näha!» Filippus tuleb ja ütleb seda Andreasele ja Andreas ja Filippus tulevad ning ütlevad seda Kristusele.»

Sel hetkel tundus, et Kristuse töö oli julmalt lüüa saanud. Ta oli võitnud küll vaidluse preestrite ja variseridega, kuid oli ilmne, et nad ei tunnista Teda iialgi Messiaks. Lõhe oli lõplik. Jüngrite meelest oli olukord lootusetu. Jeesus ligines oma töö lõpule. Sündmus, mis puudutas kogu maailma, oli ukse ees. Kui Kristus kuulis innukat soovi: «Me tahame Jeesust näha,» kuulis Ta selles otsekui kogu maailma janunevat hüüet. Jeesuse nägu muutus rõõmsaks ja Ta lausus: «Tund on tulnud, et Inimese Poega austataks!» Kreeklaste soovis nägi Ta oma suure ohvri tulemust.

Templi välises eesõues seisvad mehed tulid Läänest; aastaid tagasi olid targad mehed tulnud Idast. Nad otsisid Lunastajat. Kristuse sünni ajal oli Juuda rahvas nii hõivatud oma auahnetest plaanidest, et nad jätsid tähelepanuta Tema tulemise. Targad mehed (622) paganlikult maalt tulid kummardama maailma Päästjat ja tõid Talle kingitusi. Nüüd olid kreeklased tulnud selleks, et näha Jeesust. Inimesi kõikidest ajastutest ja kõikidelt maadelt kütkestab Kristuse rist. Paljud tulevad «idast ja läänest ning istuvad lauda Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga taevariigis» (Mat.8,11).

Kreeklased olid kuulnud Kristuse võidukast sissesõidust Jeruusalemma. Levisid kuuldused, et Kristus oli preestrid ja ülemad templist ära ajanud ning valmistus astuma Taaveti troonile. Kreeklased igatsesid teada saada tõde Kristusest. «Me tahame Jeesust näha,» ütlesid nad. Nende soov täideti. Kui jüngrid kreeklaste soovist Jeesusele teatasid, oli Ta parajasti templi selles osas, kuhu võis astuda ainult juut. Jeesus läks kreeklaste juurde välimisse eesõue ning kõneles nendega seal.

Oli saabunud aeg, mil Kristus pidi inimeste silme ette tõstetama. Ta seisis juba risti varjus, ning kreeklaste palve kõneles Jeesusele sellest, et Tema ohver liidab palju poegi ja tütreid Jumalaga. Ta teadis, et kreeklased näevad Teda peagi seal, kus nad ei oska arvata Teda nägevat. Nad näevad Kristust Barabase kõrval — röövli ja mõrvari kõrval, kes vabastatakse Jumala Poja asemel. Nad kuulevad, kuidas preestrite ja ülemate poolt üleskihutatud rahvas teeb oma valiku. Küsimuse peale: «Mida pean ma siis tegema Jeesusega, keda hüütakse Kristuseks?» vastavad juudid: «Löödagu Ta risti!» (Mat.27,22). Jeesus teadis, et Tema lepitusohver inimeste pattude eest paneb lõplikult aluse Tema kuningriigile, mis hõlmab kogu maailma. Tema asetab kõik oma kohale ja Tema Vaim mõjutab kõikjal. Hetkeks vaatas Ta tulevikku ja kuulis hääli, mis kuulutavad maailma eri

paigus: «Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu» (Joh.1,29). Võõramaalastes enda ees nägi Jeesus sümbolit suurest lõikusest, mis kogutakse siis, kui mureneb eraldusmüür juutide ja paganate vahel ning kõik rahvad ja hõimud kuulevad päästekuulutust. Selle otsuse täitumisest kõnelesid Jeesuse sõnad: «Tund on tulnud, et Inimese Poega austataks.» Kuid Kristus ei unustanud, kuidas Tema austamine toimub. Paganate kogumine sai järgneda ainult Tema surmale. Ainult Tema surm võis päästa maailma. (623) Inimese Poeg pidi surema nagu nisuiva; kuid Ta pidi ärkama taas ellu.

Kristus kirjeldas tulevikku näitega loodusest, mida jüngrid mõistsid. «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile,» lausus Ta, «kui nisuiva ei kuku mullasse ega sure, jääb ta üksi; aga kui ta sureb, siis ta kannab palju vilja!» Kui tera langeb mulda ja sureb, siis tärkab uus taim, mis kannab vilja. Samuti pidi Kristuse surm kandma vilja Jumala riigile. Jeesuse surma tulemuseks pidi olema elu.

Aastast aastasse kanduvad põllumehe teraviljavarud edasi tänu sellele, et ta justkui matab parima osa teraviljast maha. Teatud aeg on seeme varjul mulla all. Jumal hoolitseb selle eest. Siis ilmub oras, seejärel viljapea ning lõpuks vili pea sees. Kuid kasv saab toimuda ainult siis, kui tera esmalt maha maetakse.

Mulda maetud seemnest kasvab uus vili, mis hiljem omakorda maha külvatakse. Nii seeme paljuneb. Sarnaselt kannab Kristuse surm Kolgata ristil vilja igaveseks eluks. Tema ohvri viljana elavad lunastatud kord igavikus.

Nisutera, mis jääb mulda panemata, ei kanna vilja. See jääb üksi. Kristus oleks võinud, kui Ta oleks soovinud, säästa ennast surmast. Kui Ta oleks seda teinud, poleks Ta saanud tuua Jumala juurde poegi ja tütreid. Ainult elu ohverdades võis Ta anda elu inimkonnale. Ainult põrmu langedes, surres, võis Ta saada seemneks tohutule lõikusele, mis kogub kõigist rahvahõimudest, suguharudest ja rahvastest lunastatud Jumalale.

Selle tõega sidus Kristus õpetuse enesesalgamisest: «See, kes oma elu armastab, kaotab selle; aga kes oma elu vihkab selles maailmas, see hoiab seda igaveseks eluks.» Kõik, kes tahavad Kristuse kaastöölistena vilja kanda, peavad esmalt põrmu langema ja surema. Elu tuleb anda maailma vajaduste põllumaale. Enesearmastus ja isiklikud ambitsioonid peavad kaduma. Kuid enesesalgamise seadus on enesesäilitamise seadus. Põllumees säilitab oma vilja, kui ta külvab selle maha. Sama on inimese eluga. Anda tähendab elada. Elu, mida tahetakse säilitada, tuleb täielikult pühendada Jumala ja kaasinimeste teenimisele. Need, kes (624) on Kristuse pärast selles maailmas valmis eneseohverdamiseks, säilitavad end igaveseks eluks.

Isekalt kulutatud elu on nagu viljatera, mis ära süüakse. See kaob, kuid ei paljune. Inimene võib koguda kõike, mis ta suudab; ta võib elada ja plaane teha enda hüvanguks,

kuid tema elu möödub, ja talle ei jää midagi. Enda naha hoidmise seadus on enesehävitamise seadus.

«Kui keegi mind teenib, see järgigu mind; ja kus mina olen, seal peab ka minu teenija olema, ja kes mind teenib, seda tahab Isa austada.» Kõik, kes on koos Jeesusega kandnud risti, jagavad kord Temaga ka au. Kristus tundis kesk alandust ja piina rõõmu sellest, et Tema jüngrid saavad olla kord Temaga auriigis. Nad on Tema ohvri viljad. Kristuse iseloomu ja meelsuse ilmnemine inimlastes on Tema tasu ja rõõm läbi igaviku. Jeesuse rõõmu jagavad inimesed sellega, et nende töö ja enesesalgamine ilmneb viljana kaasinimeste südames ja elus. Nad on Kristuse kaastöölised ja Isa austab neid nii nagu Ta austab oma Poega.

Jeesust otsima tulnud kreeklased tõid Jeesuse silme ette kogu Tema töö alates ajast, mil taevas otsustati lunastusplaan. Nüüd seisis ees surm. Saladuslik pilv näis varjutavat Jumala Poega. Lähedalolijad tunnetasid selle külma hingust. Jeesus istus mõttesse vajunult. Lõpuks katkestas vaikuse Tema nukker hääl: «Nüüd on mu hing ehmunud! Ja mis ma pean ütlema? Isa, päästa mind sellest tunnist!» Mõtteis jõi Kristus juba kibedat karikat. Tema inimolemus tundis ängistust valutunni ees, mil näis, nagu oleks Jumalgi Ta maha jätnud. Jeesust kohutas mõte kohtumõistmisest, kus Teda koheldakse nagu suurimat kurjategijat ja mõistetakse häbistavasse surma. Ta tunnetas liginevat võitlust pimeduse jõududega, inimeste üleastumiste kohutavat koormat ja Isa viha patu vastu. See tõi Jeesuse näole surmavarju.

Siis alistus Ta alandlikult Isa tahtele. «Aga sellepärast olen ma tulnud sellesse tundi,» ütles Ta. «Isa, austa oma nime!» Ainult Kristuse surma läbi langes Saatana kuningriik. Ainult nii võis inimest lunastada ja taastada Jumala au. Jeesus nõustus kannatama. Ta oli valmis ohvriks. Taeva Majesteet nõustus kannatama pattude kandjana. «Isa, austa oma nime,» ütles Ta. (625) Kui Jeesus oli need sõnad lausunud, kõlas pilvest Tema kohal hääl: «Mina olen juba austanud ja austan veel!» Terve Kristuse elu sõimest kuni hetkeni, mil need sõnad lausuti, oli austanud Jumalat. Eelseisvad kannatused pidid austama Isa nime veelgi.

Koos häälega välgatas pilvest valgus, mis ümbritses Kristust justkui Igavese Jumala tuline embus. Inimesed jälgisid toimuvat hirmu ja imestusega. Keegi ei julgenud rääkida. Hinge kinni pidades vaatasid nad Jeesuse poole. Isa oli tunnistuse andnud, pilv tõusis üles ja hajus taevavõlvil laiali. Mõne aja pärast polnud enam näha nähtavat ühendust Isa ja Poja vahel.

«Siis rahvahulk, kes seal seisis ja seda kuulis, ütles pikse olevat müristanud. Aga teised ütlesid: «Ingel rääkis Temaga!» Kuid kreeklased, kes olid Jeesuse järele küsinud, nägid pilve, kuulsid häält, mõistsid selle tähendust ja tundsid Kristuse ära; nad nägid Temas Jumalast Läkitatut.

Jumala häält oli kuuldud Jeesuse ristimisel Tema tööperioodi algul ja teist korda muutmisemäel. Nüüd Jeesuse tööperioodi lõpul kuulis suurem hulk inimesi seda kolmandat korda. Jeesus oli just väljendanud ülimalt tõsiseid tõdesid juutide käekäigu kohta. Ta oli esitanud viimase üleskutse ja kõnelnud neile kohtust. Nüüd pani Jumal tasa pitseri oma Poja tööle. Ta tunnustas Teda, keda Iisrael oli hüljanud. «See hääl ei sündinud minu pärast, vaid teie pärast,» ütles Jeesus. Hääl oli veenvaks tõendiks sellest, et Jeesus oli Messias — Isa märguanne sellest, et Jeesusel oli õigus, kui Ta ütles, et Ta on Jumala Poeg.

«Nüüd käib kohus üle selle maailma,» jätkas Kristus, «nüüd tõugatakse välja selle maailma vürst. Ja mina tahan, kui mind maast üles tõstetakse, kõiki tõmmata enese juurde. Aga seda Ta ütles tähendades, mis surma ta pidi surema.» Maailmale on saabumas murranguline hetk, ütlesid Jeesuse sõnad. Kui minust saab inimeste pattude Lepitaja, siis valgeneb maailm Jumala aust. Saatana võim inimlaste üle murdub. Jumala kuju saab inimeses taastatud ning usklike pühade perekond pärib lõpuks taevase kodu. See on Kristuse surma tulemus. Jeesus süvenes mõtteisse: Ta nägi silme ees võidukat stseeni. Läbi risti ja sellega kaasnevate koletuste nägi Ta säravat au.

(626) Kuid ristil ei pidanud toimuma üksnes inimese lunastamine. Jumala armastus pidi avalikuks saama kogu universumile. Selle maailma vürst pidi tõugatama välja. Saatana süüdistused pidid saama kummutatud igaveseks. Ka ingleid tõmbas Lunastaja endale ligemale. Jeesus ütles: «Mina tahan, kui mind maast üles tõstetakse, kõiki tõmmata enese juurde.»

Siis kui Kristus need sõnad lausus, oli Tema ümber palju inimesi ja keegi neist ütles: «Me oleme kuulnud käsuõpetusest, et Kristus jääb igavesti. Kuidas siis Sina ütled, et Inimese Poeg ülendatakse? Kes on see Inimese Poeg?» Jeesus ütles nüüd neile: «Valgus on veel üürikeseks ajaks teie keskel; käige niikaua kui teil valgust on, et pimedus teid ei tabaks; sest kes käib pimeduses, ei tea, kuhu ta läheb. Uskuge valgusesse, niikaua kui teil valgus on, et te saaksite valguse lapsiks!»

«Ja ehk Ta küll palju tunnustähti oli teinud nende nähes, ei uskunud nad siiski Temasse.» Kord olid nad Lunastajalt küsinud: «Mis tunnustähe Sa siis teed, et me näeksime ja usuksime Sind?» (Joh.6,30). Nad olid näinud lugematul hulgal tõendeid, kuid nad olid sulgenud silmad ja paadutanud südame. Nüüd oli Isa kõnelnud, ja nad ei saanud nõuda ühtegi suuremat tunnustähte; ent nad keeldusid uskumast.

«Siiski uskus ka palju ülemaid Temasse; kuid variseride pärast nad ei tunnistanud seda, et neid ei lükataks kogudusest välja.» Oli neid, kes hindasid inimestelt saadavat austust enamaks Jumala heakskiidust. Vältimaks solvanguid ja häbi, salgasid nad Kristuse ja pöörasid selja igavesele elule. Väga paljud toimivad sarnaselt. Kõigi kohta kehtivad sel juhul Kristuse sõnad: «Kes oma elu armastab, see kaotab selle!» «Kes mind

põlgab ega võta vastu minu sõna, sellel on oma kohtumõistja. Sõna, mis ma olen rääkinud, see mõistab tema üle kohut viimsel päeval» (Joh.12,48).

Häda neile, kes ei tundnud oma võimaluste aega! Aeglaselt ja kurvalt lahkus Jeesus igaveseks templist.

69. Peatükk Ajamärgid

Mat.24; Mrk.13; Luk.21,5-38

Kristuse sõnad preestritele ja ülematele: «Vaata, teie koda jäetakse teil maha!» (Mat.23,38) äratasid neis hirmu. Näiliselt jäid nad ükskõikseks, kuid öeldu jäi meeli vaevama. Neid näis ähvardavat oht. Kas võis olla võimalik, et suurepärane tempel, mis oli rahvuse uhkuseks, muutub varemeiks? Jüngridki aimasid halba ning ootasid seepärast Jeesuselt mingit kindlamat seletust. Astudes koos Jeesusega templist välja, pöörasid nad Tema tähelepanu templi massiivsusele ja ilule. Templi kivid olid puhtast marmorist, lumivalged ja uskumatult suured. Osa templimüürist oli vastu pannud isegi Nebukadnetsari armee piiramisele. Ehitus oli nii täiuslik, et see näis kivimurrust toodud tervikliku kivina. Jüngrid ei suutnud mõista, kuidas sellised müürid võisid langeda.

Millised sõnatud mõtted liikusid Jumala Poja peas siis, kui Tema tähelepanu pöörati templi suurejoonelisusele? Tempel oli tõepoolest kaunis, kuid Jeesus lausus nukralt: «Ma näen seda kõike. Ehitis on imetlusväärne. Te osutate müüridele, mis näivad hävimatutena; kuid kuulake minu sõnu: Tuleb päev, kus siia ei jäeta kivi kivi peale, mida maha ei kistaks.»

(628) Kristus lausus need sõnad suure rahvahulga kuuldes, ent jäänud üksi Õlimäe nõlvale, palusid Peetrus, Johannes, Jakoobus ja Andreas: «Ütle meile, millal see kõik sünnib ja mis on Su tulemise ja maailma ajastu lõpetuse tunnus?» Jeesus ei eraldanud oma vastuses Jeruusalemma hävingut ja oma taastulemise suurt päeva. Ta kõneles neist kahest sündmusest paralleelselt. Kui Ta oleks seletanud jüngritele eelseisvaid sündmusi nii, nagu Tema neid nägi, ei oleks nad seletust mõistnud. Halastavalt sidus Ta kahe suure kriisiperioodi kirjeldused üheks, andes jüngritele võimaluse ise öeldu üle juurelda. Kui Jeesus rääkis Jeruusalemma hävitamisest, kandusid Tema prohvetlikud sõnad kaugesse tulevikku — sellesse päeva, mil Issand tõuseb, et karistada maailma ülekohtu pärast, ning mil maa ei kata enam kinni valatud verd ega mata seal tapetuid. Neid sõnu rääkides mõtles Jeesus ka neile, kes elavad maailma ajaloo viimastel päevadel.

Pöördudes jüngrite poole, ütles Kristus: «Katsuge, et ükski teid ei eksita! Sest paljud tulevad minu nime all ja ütlevad: Mina olen Kristus! Ja eksitavad paljusid.» Ilmuvad paljud valemessiad, kes väidavad end tegevat imesid ning kuulutavad, et Juuda rahva pääsemisaeg on saabunud. Nad eksitavad paljusid. Kristuse sõnad täitusid. Perioodil, mis jäi Tema surma ja Jeruusalemma ümberpiiramise vahele, kuulutasid mitmed mehed ennast Messiaks. Kuid sama hoiatus on kehtiv ka neile, kes elavad maailmaajaloo lõpul. Samad pettused, mis ilmnesid enne Jeruusalemma hävitamist, on esinenud läbi aegade ning korduvad taas lõpuajal.

«Aga te saate kuulda sõdadest ja sõnumeid sõjast; katsuge, et te ei ehmuks! Sest see peab sündima, aga ots ei ole veel käes.» Enne Jeruusalemma hävitamist võitlesid inimesed ülemvõimu pärast. Mõrvati keisreid. Hukati arvatavaid troonilepürgijaid. Olid sõjad ja jutud sõjast. «Sest see peab sündima,» ütles Kristus, «kuid ots (s.t. Juuda kui rahvuse ots) ei ole veel käes. Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu, ja nälga ja maavärisemist on paiguti; aga see kõik on sünnivalude hakatus.» Kristus viitas sellele, et rabid nimetavad neid märke Jumala karistuseks rahvastele, kes on orjastanud Jumala valitud rahva. Nad väidavad, et need märgid ennustavad Messia tulekut. (629) Kuid ärge eksige: see on Jumala nuhtluse algus. Inimesed on toetunud endale. Nad pole kahetsenud ega pöördunud, et Kristus võiks neid parandada. Märgid, mida nad peavad orjusest pääsemise tunnuseks, on nende hävingu märgid.

«Siis antakse teid viletsusse ja teid tapetakse ja te olete kõikide rahvaste all minu nime pärast. Ja siis taganevad paljud ja annavad üksteist ära ja vihkavad üksteist.» Kõike seda kogesid algkristlased tõepoolest. Isad ja emad reetsid oma lapsi. Lapsed reetsid vanemaid. Sõbrad andsid Sünedrioni meelevalda oma sõpru. Tagakiusajad tapsid Stefanose, Jakoobuse ja palju teisi kristlasi.

(630) Oma sulaste kaudu andis Jumal Juuda rahvale viimse võimaluse meelt parandada. Ta kõneles oma vahistatud tunnistajate suu läbi. Hoolimata nähtust ja kuuldust mõistsid kohtunikud nad surma. Maailm polnud selliseid inimesi väärt. Neid surmates lõid juudid uuesti risti Jumala Poja. Sama kordub. Võimukandjad annavad välja seadusi, mis piiravad usuvabadust. Nad võtavad endale õiguse, mis kuulub ainult Jumalale. Nad arvavad, et võivad sundida südametunnistust, mida ainult Jumal peaks valitsema. Praegu tehakse sellega algust ning jätkatakse seni, kuni jõutakse piirini, millest üle ei saa astuda. Jumal sekkub kaitsema oma ustavat, käske pidavat rahvast.

Igas tagakiusamises langetavad need, kes seda näevad, otsuse Kristuse poolt või Tema vastu. Need, kes ilmutavad kaastunnet süütult hukkamõistetute suhtes, osutavad oma poolehoidu ka Kristusele. Teised pahandavad, sest tõe põhimõtted on vastupidised nende eluviisidele. Paljud komistavad ja langevad, loobudes usust, mida nad seni tunnistasid. Need, kes kriisiajal usust taganevad, annavad oma isikliku julgeoleku nimel valetunnistusi ja reedavad oma vendi. Kristus on meid hoiatanud, et meid ei üllataks nende ebainimlik, julm käitumine, kes hülgavad valguse.

Jeesus andis jüngritele märgi Jeruusalemma liginevast hävingust ja andis nõu, kuidas pääseda: «Aga kui te näete Jeruusalemma olevat sõjaväe poolt ümber piiratud, siis tundke, et ta hävitus on ligidal! Siis põgenegu need, kes on Juudamaal, mägedele ja need, kes on linnas, mingu välja, ja kes on maal, ärgu mingu linna. Sest need on kättemaksu päevad, et läheks täide, mis on kirjutatud.» Selle hoiatuse järgi tuli toimida nelikümmend

aastat hiljem, siis kui Jeruusalemm hävitati. Kristlased tegutsesid nii nagu öeldud ja linna langemise ajal ei hukkunud ainuski neist.

«Paluge, et teie põgenemine ei juhtuks talvel ega hingamispäeval,» ütles Kristus. Tema, kes seadis sisse hingamispäeva, ei tühistanud seda ega naelutanud ristile. Hingamispäev ei kaotanud kehtivust Kristuse surmaga. Nelikümmend aastat pärast Tema ristilöömist pidi seda endiselt pühaks peetama. Nelikümmend aastat pidid jüngrid palvetama, et nende põgenemine ei toimuks hingamispäeval.

Jeruusalemma hävitamisega seoses olevalt suundus Kristus kiiresti olulisimale sündmusele, viimasele lülile inimkonna ajaloo ahelas — Jumala Poja tulemisele väes ja aus. Nende kahe sündmuse vahel nägi Kristus pikki pimedaid sajandeid — sajandeid, mis tähendasid Tema (631) kogudusele verd, pisaraid ja meeleheidet. Kõike seda poleks jüngrid suutnud taluda ja seepärast piirdus Jeesus põgusa mainimisega: «Sest siis tuleb suur viletsus, mille sarnast ei ole olnud maailma algusest kuni praeguse ajani ega tulegi. Ja kui neid päevi ei lühendataks, ei pääseks mitte ükski liha; aga äravalitute pärast lühendatakse need päevad.» Rohkem kui tuhande aasta jooksul pidid Kristuse järelkäijad tunda saama sellist vaenu, millist maailm polnud varem näinud. Miljonid Tema ustavad tunnistajad tapeti. Kui Jumal poleks sirutanud kätt, et oma rahvast hoida, oleksid kõik hukkunud. «Kuid äravalitute pärast,» ütles Jeesus, «lühendatakse need päevad.»

Edasi rääkis Jeesus otseselt oma teisest tulemisest ja hoiatas ohtude eest, mis Tema tulemisele eelnevad. «Kui siis keegi teile ütleb: «Vaata, siin on Kristus! või: vaata, seal, ärge uskuge. Sest valekristusi ja valeprohveteid tõuseb ja need teevad suuri tunnustähti ja imesid, et eksitada, kui võimalik, ka äravalituid. Vaata, ma olen teile seda ette öelnud! Kui teile siis öeldakse: Vaata, Ta on kõrbes! ärge minge välja; vaata Ta on kambrites! ärge uskuge. Sest otsekui välk sähvab ida poolt ja paistab läände, nõnda peab olema Inimese Poja tulemine.» Jeruusalemma hävitamisega seoses oli Jeesus öelnud: «Valeprohveteid tõuseb ja nad eksitavad paljusid.» Ilmusidki inimesed, kes eksitasid rahvast ja viisid suured hulgad kõrbesse. Petturid ja imetegijad, kes väitsid omavat imelist väge, meelitasid rahva asustamata mäestikesse. Kuid öeldu kehtib ka lõpuaja kohta. Seegi on Kristuse teise tulemise märk. Kaasajal teevad valekristused ja valeprohvetid tunnustähti ja imesid selleks, et viia eksiteele Kristuse järelkäijaidki. Eks me kuule hüüdu: «Vaata, Ta on kõrbes!» Eks tuhanded ole suundunud kõrbesse, et kohata Kristust seal! Eks me kuule tuhandeilt kokkutulekuilt hüüdu: «Vaadake, Ta on kambrites.» Need on kokkutulekud, kus inimesed väidetavalt suhtlevad surnud inimeste vaimudega. Selliselt hüüab spiritism, kuid Jeesus ütleb: «Ärge uskuge, sest nii nagu välk sähvab idast ja paistab läände, nii saab olema Inimese Poja tulemine.»

Päästja loetles nüüd oma tulemise märke ja ütles ka aja, mil esimene neist ilmub: «Aga varsti pärast nende päevade viletsust läheb päike pimedaks ja kuu (632) ei anna

oma valgust, ja tähed langevad maha taevast ja taeva vägesid kõigutatakse. Ja siis ilmub Inimese Poja tunnustäht taevas, ja siis hakkavad kõik rahva suguvõsad maa peal halisema ja näevad Inimese Poja tulevat taeva pilvede peal suure väe ja auhiilgusega. Ja Ta läkitab oma inglid suure pasunahäälega, nad koguvad kokku Ta äravalitud neljast tuulest, ühest taeva otsast teise.»

Jeesus ütles, et pärast seda, kui lõpeb suur paavstlik tagakiusamine, läheb päike pimedaks ja kuugi ei anna valgust. Seejärel toimub tähesadu. Ja Ta lisas: «Ent viigipuust õppige võrdumit: kui ta oksad juba on pungas ja ajavad lehti, siis te tunnete, et suvi on ligi. Nõnda ka teie, kui te näete seda kõike, siis teadke, et see on ligi ukse ees.»

Kristus on andnud meile Tema tulemisele eelnevad märgid. Ta ütleb, et meil on võimalik teada, millal Tema tulemine on ukse ees. Ta ütles nende kohta, kes neid märke näevad: «Selle põlve rahvas ei lõpe ära, enne kui kõik sünnib.» Need märgid on ilmunud. Nüüd teame kindlasti, et Issanda tulemine on lähedal. «Taevas ja maa hävivad, aga minu sõnad ei hävi,» ütleb Ta.

Kristus tuleb pilvedel suure auga. Teda saadab tohutu hulk ingleid. Ta tuleb surnuid äratama ja elavaid pühasid muutma aust ausse. Ta tuleb, et võtta endaga need, kes on Teda armastanud ja Tema käsusõnu pidanud. Ta ei ole unustanud neid ega oma tõotust. Üksteisest lahus olnud pereliikmed saavad taas kokku. Kui seisame siin oma kalli inimese põrmu juures, siis mõtelgem ülestõusmisehommikule, mil kõlab Jumala pasun ja «surnud tõusevad üles kadumatutena ja me muutume» (1.Kor.15,52). Veel pisut, ja me näeme Kuningat Tema aus. Veel pisut, ja Ta pühib pisarad meie palgeilt. Veel pisut ja Ta seab meid «veatuina oma auhiilguse palge ette hõiskamisega» (Jd.1,24). Seepärast ütles Jeesus oma tulemise märkidest kõneldes: «Aga kui see kõik hakkab sündima, siis vaadake üles ja tõstke oma pead, sest teie lunastus läheneb.»

Kuid Kristus ei öelnud oma tuleku päeva ja tundi. Ta ütles jüngritele selgelt, et Ta ei saa oma tuleku päeva ja tundi teatavaks teha. Kui Ta oleks saanud seda avaldada, poleks olnud mõtet manitseda neid pidevale ootamisele. On inimesi, kes väidavad, et nad teavad Issanda ilmumise täpset aega ja tundi. Nad on innukad ennustama. (633) Kuid Issand on meid selle eest hoiatanud. Inimese Poja tulemise täpne aeg on Jumala saladus.

Kristus jätkas maailma olukorra kirjeldamisega: «Sest nõnda nagu Noa päevad olid, nõnda peab olema ka Inimese Poja tulemine. Sest nõnda nagu inimesed olid neil päevil enne veeuputust: sõid, jõid, võtsid naisi ja läksid mehele selle päevani, mil Noa läks laeva, ega saanud aru, enne kui tuli veeuputus ja võttis nad puha ära, nõnda on ka Inimese Poja tulemine.» Kristus ei viita siin sõnagagi maisele tuhandeaastasele rahuriigile, mille jooksul kõik saaksid igaviku jaoks valmistuda. Ta ütleb, et nii nagu oli Noa päevil, nii saab olema Inimese Poja tulemise päevil.

Missugune oli maailm Noa päevil? «Jehoova nägi, et inimese kurjus maa peal oli suur ja kõik ta südame mõtlemised iga päev üksnes kurjad» (1.Ms.6,5). Enne veeuputust elanud inimesed pöörasid Jehoovale selja ja keeldusid täitmast Tema püha tahet. Nad juhindusid oma ebapühadest kujutlustest ja vääratest ideedest. Just nende kurjuse pärast nad hävitati; tänapäeva maailm läheb sama teed. Ei mingit tuhandeaastast õnneaega. Jumala käskudest üleastujad täidavad maailma kurjusega. Tehingud, võiduajamised, hasartmängud, prassingud, liiderlikkus ja kirgedemöll täidavad maailma kiiresti vägivallaga.

Ettekuulutuses Jeruusalemma hävitamisest ütles Kristus: «Ja et ülekohus läheb väga võimsaks, jaheneb paljude armastus. Aga kes otsani vastu peab, see pääseb! Ja seda kuningriigi evangeeliumi peab kuulutatama kogu maailma tunnistuseks kõigile rahvaile, ja siis tuleb ots.» Öeldu täitub veelkord. Tolle aja meeletu jumalakartmatus on võrdkuju praegusest. Ent täitub ka evangeeliumi kohta öeldu. Enne Jeruusalemma hävitamist kirjutas Paulus Püha Vaimu mõjul, et evangeeliumi oli kuulutatud «kõigele loodule taeva all» (Kol.1,23). Nii peab enne Inimese Poja tulekut kuulutatama evangeeliumi «kõigile rahvahõimudele, suguharudele, keeltele ja rahvastele» (Ilm.14,6.14). Jumal on seadnud päeva, «mil Ta tahab kohut mõista maailma üle» (Apt.17,31). Kristus kõneleb meile, kuidas see päev saabub. Ta ei ütle, et kogu maailm parandab meelt, vaid et «seda kuningriigi evangeeliumi peab kuulutatama kogu maailma tunnistuseks kõigile rahvastele, ja siis tuleb ots.» Kuulutades maailmas evangeeliumi, saame me kiirendada Issanda tulekut. Me ei pea Jumala päeva tulekut ainult ootama, vaid seda ka kiirendama (2.Pet.3,12). (634) Kui Kristuse kogudus oleks teostanud talle määratud töö nii nagu Issand käskis, siis oleks kogu maailm juba hoiatatud ning Issand Jeesus oleks tulnud väes ja aus.

Pärast seda, kui Kristus oli kirjeldanud oma tuleku märke, ütles Ta: «Kui te näete seda sündivat, siis teadke, et Jumala riik on ligidal.» «Valvake ja paluge.» Jumal on inimestele alati andnud hoiatuse eesootavate nuhtluste kohta. Need, kes uskusid neile antud kuulutust ja tegutsesid vastavalt — kes usu kaudu kuuletusid Tema käskudele — pääsesid nuhtlustest, mis tabasid sõnakuulmatuid ja uskmatuid. Noa sai sõnumi: «Mine sina ja kogu su pere laeva, sest ma olen näinud, et sa selle rahvapõlve seas minu ees õige oled.» Noa kuuletus ja ta päästeti. Ka Lott sai sõnumi: «Tõuske, minge siit paigast ära, sest Jehoova hävitab selle linna» (1.Ms.7,1; 1.Ms.19,14). Lott laskis end taevastel käskjalgadel juhtida ja ka tema päästeti. Kristus hoiatas jüngreid Jeruusalemma hävitamise suhtes. Need, kes panid tähele tulevase hävingu märke ja põgenesid linnast, pääsesid. Tänapäeval hoiatatakse meid maailma tabava hävingu suhtes. Need, kes hoiatust tähele panevad, päästetakse.

Kuna me ei tea Tema tulemise täpset aega, kästakse meil valvata. «Õndsad on need sulased, keda Issand tulles leiab valvavat!» (Luk.12,37). Need, kes ootavad Issanda

tulekut, ei oota jõude. Kristuse tuleku ootamine tähendab inimeste veenmist jumalakartusele ning tunnistamist, et Tema mõistab hukka ülekohtu. See tähendab inimeste silmade avamist, et nad näeksid, kui suur patt on põlata Kristuse armu pakkumist. Need, kes ootavad Issandat, puhastavad end tõele sõnakuulmises. Hoolsa valvamisega ühendavad nad tõsise tegutsemise. Kuna nad teavad, et Issand on ukse ees, kasvab päev-päevalt nende innukus töötada koos taevaste olevustega inimeste päästmiseks. Nad on ustavad ja mõistlikud sulased, kes annavad Issanda perekonnale «õigel ajal määratud roa» (Luk.12,42). Nad kuulutavad tõde, mis on mõeldud eriliselt meie ajaks. Nii nagu Eenok, Noa, Aabraham ja Mooses kuulutasid nende päevade jaoks olulist tõde, nii esitavad Kristuse sulased erilist hoiatuskuulutust oma põlvkonnale.

Kuid Kristus räägib ka teisest inimgrupist: «Aga kui see halb sulane mõtleb oma südames: Mu isand viibib tulles! ja hakkab lööma oma kaassulaseid, joomaritega sööma ja jooma, siis selle sulase isand tuleb päeval, mil ta teda ei oota.»

(635) Kuri sulane mõtleb oma südames: «Minu isand viibib tulles.» Ta ei ütle, et Kristus ei tulegi. Ta ei pilka mõtet Tema taastulekust. Kuid südames ja oma tegude ning sõnadega kuulutab ta, et Issanda tulek viibib. Tema mõju kahandab ka teiste kindlust Issanda peatsesse tulekusse. Tema eeskujul muutuvad teisedki muretuks ja enesekeskseks. Neist saavad maailmalikud ja tuimad kristlased. Maised mõtted ja rikutud soovid haaravad meeli. Kuri sulane sööb ja joob joomaritega ning otsib naudingut koos maailmaga. Ta hakkab oma kaassulaseid lööma — süüdistab ja mõistab hukka neid, kes on ustavad oma Päästjale. Ta sarnastub ülekohtuga. See on hirmuäratav sarnastumine. Selle sulase isand tuleb «päeval, mil ta ei tea arvata, ja raiub ta pooleks ja annab temale osa silmakirjatsejatega.»

«Kui sa nüüd ei valva, tulen ma kui varas ja sina ei tea, mil tunnil ma su peale tulen» (Ilm.3,3). Kristuse tulemine üllatab valeõpetajaid. Nad ütlevad: «Rahu ja julgeolek.» Nii nagu preestrid ja õpetajad enne Jeruusalemma langemist, nii ootavad ka nemad koguduse maist õitsengut ja au. Aegade märke tõlgendavad nad just nii. Kuid inspireeritud Sõna ütleb, et neid tabab «äkiline hukatus» (1.Tes.5,3). Kõigi jaoks, kes on teinud selle maailma endale koduks, on Jumala päev ootamatu nagu püünispael. See tuleb neile nagu hiiliv varas.

Maailma uinutab mässumeel, jumalatud naudingud ja näiline julgeolek. Inimesed lükkavad Issanda tulemise kaugesse tulevikku. Nad naeravad hoiatuste peale. Uhkelt hoobeldakse: «Kõik jääb nii, nagu oli loomise algusest.» «Olgu homne päev nagu tänane, veel suurepärasem!» (2.Pet.3,4; Jes.56,12). Kuid Kristus lausub: «Vaata, ma tulen kui varas!» (Ilm.16,15). Samal ajal, kui maailm põlglikult küsib: «Kus on Tema tulemise tõotus?» täituvad ajamärgid. Samal ajal kui inimesed hüüavad: «Rahu ja julgeolek,» tabab neid äkiline hukatus. Siis, kui pilkaja ja tõe põlgaja jultumus kasvab, kui elu

seisneb ainult raha tegemises, kui õppurid ammutavad innukalt teadmisi kõikjalt, aga mitte Piiblist — siis tuleb Kristus nagu varas.

(636) Kogu maailm käärib. Ajamärgid on kurjakuulutavad. Tulevaste sündmuste varjud pikenevad. Jumala Vaim tõmbub tasapisi maa pealt tagasi ja katastroof järgneb katastroofile nii merel kui maal. Tormid, maavärisemised, tulekahjud, üleujutused, mõrvad... Kes võib näha homset päeva? Kus on julgeolek? Kõik inimlik ja maine on ebakindel. Inimesed koonduvad kiiresti oma valiku lipu alla. Rahutult oodates jälgivad nad oma juhtide tegevust. Üks grupp ootab, valvab ja töötab oma Issanda tagasituleku nimel. Teised koonduvad suure ärataganeja ridadesse. Vähesed usuvad kogu südamest ja hingest, et on olemas hukatus, millest hoiduda, ja taevas, mida võita.

Kriis läheneb pikkamööda. Päike liigub taevas oma harilikku rada ning taevad jutustavad ikka veel Jumala aust. Inimesed söövad ja joovad, istutavad ja ehitavad, võtavad naisi ja lähevad mehele. Kaupmehed ostavad ja müüvad. Paljud võitlevad võimu pärast. Meelelahutuseotsijad kogunevad teatrisaalidesse, sporditribüünidele ja mängupõrgutesse. Põnevus on haripunktis, kuid prooviaeg on kohe-kohe lõppemas ning iga inimese saatus otsustatakse igaveseks. Saatan näeb, et tema aeg on üürike. Ta rakendab tegevusse kõik jõud, et inimesi petta, eksitada, hõivata ja kaasa tõmmata, kuni armuaeg lõpeb ning armuuks sulgub igaveseks.

Pühalikult kaiguvad läbi sajandite meie Issanda hoiatavad sõnad Õlimäelt: «Aga hoidke, et te oma südameid ei koormaks liigsöömise ega purjutamisega ega peatoiduse muredega ja et see päev ei tuleks teie peale äkitselt.» «Siis valvake ja paluge igal ajal, et teid arvataks väärt põgenema kõige selle eest, mis tuleb, ja seisma Inimese Poja ees!»

70. Peatükk Ühele Nendest Mu Vähemate Vendade Seast

Mat.25,31-46

«Aga kui Inimese Poeg tuleb oma auhiilguses ja kõik inglid Temaga, siis Ta istub oma aujärjele; ja siis kogutakse Tema ette kõik rahvad, ja Ta eraldab nad üksteisest» Nii kujutas Kristus Õlimäel oma jüngritele suure kohtupäeva sündmusi. Ta näitas, et kohtuotsus oleneb ühest asjaolust. Kui Tema ette on kogutud kõik rahvad, siis saavad nad jaguneda ainult kahte gruppi ja nende igavese saatuse otsustab see, mida nad on Temale teinud või tegemata jätnud vaeste ja kannatajate isikus.

Sellel päeval ei meenuta Kristus inimestele seda suurt tööd, mida Tema on nende heaks teinud, andes oma elu nende lunastushinnaks. Ta meenutab seda ustavat tööd, mida nemad on teinud Tema heaks. Neile, keda Ta kogub oma paremale käele, ütleb Ta: «Tulge siia, minu Isa õnnistatud, pärige kuningriik, mis teile on valmistatud maailma asutamisest! Sest mul oli nälg, ja te andsite mulle süüa; mul oli janu, ja te jootsite mind; ma olin võõras, ja te võtsite mind vastu; ma olin alasti, ja te riietasite mind; ma olin haige, ja te tulite mu juurde.» Need, keda Jeesus selliselt tunnustab, ei tea, et nad oleksid Temale midagi teinud. Nende imestunud küsimusele vastab Jeesus: «Mida te iganes olete teinud ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud!»

Jeesus oli jüngritele rääkinud, et inimesed hakkavad neid vihkama ja vaenama. Paljud aetakse oma kodust välja ja jäetakse viletsusse. Paljusid kimbutab haigus ja (638) puudus. Paljud heidetakse vangi. Kuid kõigile, kes Tema pärast on pidanud maha jätma sõbrad või kodu, tõotas Ta juba siin tagasi anda sajakordselt. Nüüd tõotas Jeesus erilist õnnistust neile, kes teenivad oma vendi. Igas inimeses, kes minu nime pärast kannatab, ütles Jeesus, tuleb teil näha mind. Teenige neid nii nagu te oleksite teeninud mind. Sellega tunnistate, et te olete minu jüngrid.

Kõik, kes on sündinud taevase perekonna liikmeks, on erilises mõttes meie vennad. Kristuse armastus seob Tema pere liikmed üksteisega ja seal, kus ilmneb selline armastus, on tegemist jumaliku sugulusega. «Sest igaüks, kes armastab, on Jumalast sündinud ja tunneb Jumalat» (1.Joh.4,7).

Need, keda Kristus kohtupäeval tunnustab, on tundnud võib-olla vähe teoloogiat, kuid nad on kalliks pidanud Tema põhimõtteid. Püha Vaimu mõjutusel on nad olnud õnnistuseks inimestele enda ümber. Ka paganate hulgas on neid, kes on olnud õnnistuseks. Enne, kui elusõnad nende kõrvu kandusid, on nad kohelnud misjonäre sõbralikult ning aidanud neid isegi oma elu kaalule pannes. Paganate hulgas on inimesi, kes teadmatult teenivad Jumalat — neid, kellele ükski inimene pole iialgi valgust toonud, ometi nad ei hukku. Ehkki nad ei tea midagi Jumala kirjutatud käsust, on neid kõnetanud

Tema hääl looduse kaudu ning nad on toiminud käsu nõuete kohaselt. Nende teod tõendavad, et Püha Vaim on puudutanud nende südant, ja Jumal tunnistab nad oma lasteks.

Kui üllatunud ja rõõmsad võivad olla kord paljud lihtsad inimesed paljude rahvaste hulgast, kui nad kuulevad Päästja sõnu: «Mida te iganes olete teinud ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud!» Millist rõõmu tunneb Päästja armastav süda, kui Tema järelkäijad kuulevad üllatuse ja rõõmuga Tema tunnustussõnu.

Kuid Kristuse armastus ei piirdu teatud inimklassiga. Ta samastab end iga inimlapsega. Ta sai maise pere liikmeks selleks, et meie võiksime saada taevase perekonna liikmeks. Ta on Inimese Poeg ja seega iga Aadama poja ja tütre vend. Tema järelkäijad ei peaks end eraldama hukkuvast maailmast enda ümber. Nad on osa inimkonnast ning taevas peab neid nii patuste kui pühade vennaks. Kristuse armastus hõlmab ka eksijaid ja patuseid; iga lahke tegu, millega püütakse julgustada eksinut, iga halastustegu on tehtud otsekui Kristusele.

(639) Taevased inglid läkitatakse teenima neid, kes pärivad õnnistuse. Me ei tea veel, kes on pärijad, sest pole veel selgunud, kes võidab ja jagab pühade pärisosa; kuid taeva inglid käivad maa risti ja põiki läbi ning lohutavad kurbi, kaitsevad ohusolijaid ja võidavad inimeste südameid Kristusele. Kedagi ei põlata, kellestki ei mööduta. Jumal ei tee vahet isikute vahel. Ta hoolitseb võrdselt kõikide inimlaste eest.

Kui sa avad oma ukse Kristuse puudustkannatavaile lastele, võtad sa ühtlasi vastu nähtamatud inglid. Nii ütled sa tere tulemast taevastele olevustele oma kodus. Nendega kaasneb pühalik rahu ja rõõm. Nende huulil on Jumala kiitus, mis kajab vastu taevas. Iga halastustegu paneb helisema taeva. Taevane Isa troonil hindab omakasupüüdmatuid töötegijaid väärtuslikemaks oma aaretest.

Need, kes olid Kristuse vasakul käel, olid jätnud Tema vaeste ja kannatajate isikus hooletusse ega tundnud oma süüd. Saatan pimestas neid nii, et nad ei mõistnud oma võlga vendade ees. Enesekesksetena ei hoolinud nad teiste vajadustest.

Jumal on andnud rikastele varanduse, et nad võiksid aidata ja tröösti da Tema kannatavaid lapsi. Liiga sageli jäävad aga jõukad ükskõikseks kaasinimeste hädade suhtes. Nad peavad end vaesematest vendadest paremaks. Nad ei aseta end vaese inimese seisukohale. Nad ei mõista vaeste kiusatusi ja võitlusi ning halastus neis hääbub. Rikkad tõmbuvad varju suurejoonelistesse elamutesse ja toredatesse kirikutesse ning kulutavad vahendid, mida Jumal neile on andnud abivajajate aitamiseks, toretseva isekuse peale. Nii jäävad vaesed ilma õpetusest, mida nad oleksid pidanud saama Jumala igapäevasest õrnast hoolekandest. Jumal on ju igakülgselt hoolitsenud selle eest, et neilgi oleks eluks vajaminev. Nad on sunnitud taluma kibedat vaesust ning langevad sageli kiusatusse

kadestada teisi ja mõelda teistest halba. Need, kes pole ise kunagi tundnud pigistavat vaesust, kohtlevad vaeseid tihti halvakspanuga ja rõhutavad muljet, et nad on kerjused.

Kuid Kristus näeb seda kõike ja ütleb: «Minul oli nälg ja mina olin janus. Mina olin võõras teekäija. Mina olin haige ja vangis. Siis, kui teie pidutsesite külluslikult kaetud laua ääres, nälgisin mina mõnes hurtsikus või tühjal tänaval. Siis kui teie elasite jõudeelu oma luksuslikes kodudes, polnud mul kohta, kuhu oma pead panna. (640) Siis, kui teie kuhjasite oma garderoobi kalleid rõivaid, olin mina ihukatteta. Siis, kui teie tegite lõbureise, närbusin mina vangikongis.

Alati olin ma teie juures puudustkannatajate näol, kuid teie ei märganud mind. Te ei tahtnud minuga tegemist teha. Ma ei tunne teid.»

Paljud peavad suureks eesõiguseks külastada paiku, kus Kristus oma maapealse elu jooksul viibis, kõndida Tema poolt tallatud radu, näha järve, mille kaldal Ta armastas õpetada, ning orgusid ja künkaid, mida Ta sageli silmitses. Kuid meil ei tarvitse minna Naatsaretti, Kapernauma või Betaaniasse, et kõndida Jeesuse jälgedes. Me leiame Tema jäljed haigevoodi äärest, viletsast hurtsikust, suurlinna rahvarikastelt tänavatelt ja paigust, kus inimsüda igatseb lohutust. Astume Jeesuse jälgedes siis, kui toimime nii nagu Tema.

Kõik saavad midagi teha. «Vaeseid on ikka teie juures» (Joh.12,8), ütles Jeesus. Keegi ei pea arvama, et tal pole võimalust Jeesuse heaks töötada. Miljonid inimesed suunduvad teadmatusest ja patust aheldatuina hukatuse poole. Nad pole iialgi kuulnud Kristuse armastusest nende vastu. Mida me sooviksime neilt siis, kui meie oleksime nende asemel ja nemad meie asemel? Kõike seda, nii palju kui on meie võimuses, on meie püha kohus teha neile. Kristuse elureegel, mille järgi igaühe üle Jumala kohtus otsus langetatakse, on see: «Sellepärast kõik, mida te tahate, et inimesed teile teevad, tehke ka neile» (Mat.7,12).

Kristus andis elu selleks, et rajada kogudus, kes hoolitseks kurbade, kiusatud inimlaste eest. Usklikud võivad olla vaesed, hariduseta ja vähe tuntud, ometi võivad nad koos Kristusega teha kodus, naabruses, koguduses ning isegi kaugetes maades tööd, mille tulemused ulatuvad igavikku.

Just seetõttu, et selline töö on hooletusse jäetud, ei jõua paljud noored usklikud kunagi kaugemale kristliku kogemuse esimestest tähtedest. Valgust, mis koitis nende südames siis, kui Jeesus neile ütles: «Sinu patud on sulle andeks antud,» oleksid nad saanud hoida põlevana puudustkannatajaid aidates. Noorte rahutu energia, mis saab neile sageli ohtlikuks, tuleks juhtida kanalitesse, mille kaudu (641) voolavad välja rikkalikud õnnistused. Tõsistes püüetes teha teistele head unustatakse enese mina.

Ülemkarjane teenib neid, kes teenivad teisi. Nad saavad osa elavast veest ja leiavad rahulduse. Siis ei igatse nad erutavaid lõbustusi ega vaheldusrikkust elus. Kogu nende

huvi keskeneb sellele, kuidas päästa hingi, kes on hukkumas. Kaasinimestega suhtlemine on kasuks ka neile endile. Lunastaja armastus seob südamed üksmeeles kokku.

Kui me mõistame, et oleme Jumala kaastöölised, siis ei kõnele me Tema tõotustest ükskõikselt; need põlevad meie südames ja sütitavad sõnu meie huulil. Jumal andis Moosesele, keda Ta kutsus teenima harimatut, kasvatamatut ja mässumeelset rahvast, tõotuse: «Minu pale läheb ühes ja ma annan sulle rahu.» Ta lisas: «Mina olen sinuga» (2.Ms.33,14; 3,12). See tõotus kehtib kõigi suhtes, kes töötavad Kristuse esindajatena Tema rõhutud ja kannatavate laste heaks.

Jumala armastus avaldub siin maailmas ligimesearmastusena. Me saame täita Tema lahkumissõnu: «Armastage üksteist nii, nagu mina teid olen armastanud» (Joh.15,12) siis, kui me armastame inimesi nii, nagu Tema on neid armastanud. Me oleme siis kõlblikud taeva jaoks, sest meil on taevas südames.

«Päästa need, keda viiakse surma ja peata, kes vanguvad tapmisele. Kui sa ütled: «Vaata, me ei teadnud seda!» kas siis südamete Läbikatsuja ei saa sellest aru? Su hinge Hoidja teab seda ja tasub inimesele ta tegu mööda» (Õps.24,11.12). Suurel kohtupäeval paigutab maailma Kohtunik need, kes ei ole töötanud Kristuse heaks, vaid on triivinud eluvoolus ainult endale mõeldes, nende hulka, kes tegid kurja. Nad saavad sama hukkamõistu osaliseks.

Igale inimesele on usaldatud töö. Igaühelt küsib kord Ülemkarjane: «Kus on kari, mis sulle oli antud? Sinu ilus kari?» «Mis sa siis ütled, kui Ta karistab sind?» (Jer.13,20.21 KJV).

71. Peatükk Sulaste Sulane

Luk.22,7-18.24; Joh.13,1-17

Ühe maja ülemises toas Jeruusalemmas istus Kristus koos jüngritega lauas. Nad olid kogunenud paasapüha pühitsema. Päästja soovis teha seda koos kaheteistkümnega. Ta teadis, et Tema tund oli tulnud; Tema oli tõeline paasatall, ja päeval, mil kõik paasatalle sõid, pidi Teda ohverdatama. Peagi pidi Ta tühjendama vihakarika ning läbi tegema kannatuste tuleproovi. Nüüd olid ees veel mõned rahulikud tunnid ja need soovis Ta veeta koos oma armastatud jüngritega.

Kogu Kristuse elu oli olnud omakasupüüdmatu teenimine. Iga Tema tegu kõneles põhimõttest: «Mitte ennast teenida lasta, vaid teisi teenida» (Mat.20,28). Kuid jüngrid ei olnud õpitut veel omandanud, Sellel viimasel paasa-õhtusöömaajal kordas Jeesus oma õpetust nii ilmekalt, et see jäi alatiseks nende meelde ja südamesse.

Jeesuse ja jüngrite vahelised vestlused olid tavaliselt vaiksed rõõmuhetked, mida kõik olid väga hinnanud. Paasa-õhtusöömaajad olid olnud eriti huvitavad. Kuid seekord oli Jeesus kurb. Tema süda oli raske ja näol nukrusevari. (643) Kui Ta tuli jüngrite juurde ülemisse tuppa, mõistsid nad, et midagi rõhus Ta hinge, ja ehkki nad ei teadnud põhjust, tundsid nad Tema murele kaasa.

Siis, kui nad olid kogunenud laua ümber, ütles Jeesus liigutavalt: «Ma olen südamest igatsenud seda paasatalle süüa ühes teiega, enne kui ma kannatan. Sest ma ütlen teile, et ma ei söö enam sellest, kuni kõik on täide läinud Jumala riigis!» Ja Ta võttis karika, tänas ja ütles: «Võtke see ja jagage eneste vahel. Sest ma ütlen teile, et mina ei joo enam viinapuu viljast, enne kui tuleb Jumala riik!»

Kristus teadis, et Tema jaoks oli saabumas aeg lahkuda sellest maailmast ja minna oma Isa juurde. Omasid, kes olid maailmas, armastas Ta kogu südamest. Ta viibis nüüd juba risti varjus ning piin näris südant. Ta teadis, et tunnil, mil Ta reedetakse, jätavad kõik Ta maha. Ta teadis, et Teda surmatakse viisil, kuidas surmati kõige häbiväärsemaid kurjategijaid. Ta teadis nende tänamatust ja julmust, keda Ta oli tulnud päästma. Ta teadis ohvri suurust, kuid sedagi, et paljude suhtes oli see asjatu. Teades kõike, mis Teda ees ootas, oleks Jeesus võinud laskuda enesehaletsusse. Kuid Ta mõtles kaheteistkümnele, kes olid Tema omad, ja kes pidid jääma pärast seda, kui Tema häbi, kannatused ja piin on möödas, üksi sellesse maailma võitlema. Jeesus mõtles alati jüngritele. Nende käekäik oli olulisem.

Sellel viimasel õhtul oli Jeesusel jüngritele palju rääkida. Kui nad oleksid olnud valmis vastu võtma seda, mida Ta neile öelda soovis, siis oleks see neid säästnud hilisemast südantlõhestavast piinast, pettumusest ja uskmatusest. Kuid Jeesus nägi, et nad ei suudaks öeldavat mõista. Vaadanud neile otsa, surid Ta huulil hoiatuse- ja

trööstisõnad. Jeesus vaikis. Ta näis midagi ootavat. Jüngrid muutusid rahutuks. Kaastunne ja hellus, mille Jeesuse mure neis oli äratanud, hajusid. Tema kurvad sõnad avaldasid vähe muljet. Pilgud, mida jüngrid üksteisele heitsid, kõnelesid kadedusest ja tülist.

«Nende seas tõusis vaidlus ka selle kohta, keda neist arvata suuremaks.» Vaidlus, mis jätkus Kristuse juuresolekul, kurvastas ja haavas Teda. Jüngrid uskusid endiselt, et Kristus võtab võimu üle ning asub Taaveti troonile. Südames igatses igaüks saada selles kuningriigis kõrgeimat kohta. (644) Nad olid andnud hinnangu endale ja üksteisele ning selle asemel, et arvata vendi väärilisemaks, oli igaüks neist seadnud esikohale ennast. Jakoobuse ja Johannese soov istuda Kristuse trooni paremal ja vasakul käel oli äratanud teiste meelepaha. Tõsiasi, et kaks venda julgesid küsida kõige kõrgemaid kohti, ärritas ülejäänud kümmet nii, et jüngrite grupp oli lõhenemas. Teised tundsid, et neid oli alahinnatud ning nende ustavust ja talente ei tunnustatud. Juudas oli Jakoobuse ja Johannese vastu kõige karmim.

Kui jüngrid astusid ülemisse tuppa, oli nende südames kibedus. Juudas pressis end Kristuse kõrvale vasakule poole, Johannes oli paremal pool. Kui üldse oli mingi kõrgem koht, siis oli Juudas otsustanud selle endale saada. Seepärast pidas ta auväärseks istuda Kristuse kõrval.

Oli ilmnenud veel üks tülipõhjus. Pühade puhul oli tavaks, et üks sulane pesi külaliste jalad, ja selgi korral olid vajalikud ettevalmistused selleks tehtud. Jalgade pesemise jaoks oli valmis kann, vaagen ja rätik, kuid kohal polnud ühtegi sulast. Keegi jüngritest pidi seda nüüd tegema, kuid haavunud meestest polnud keegi tahtlik sulase osa täitma. Külmaverelise ükskõiksusega istusid kõik paigal. Vaikimine kõneles tahtmatusest alanduda.

Kuidas võis Kristus neid aidata, et Saatan nende üle otsustavat võitu ei saaks? Kuidas võis Ta neile mõista anda, et jüngri nime kandmine ei tee neid veel jüngriteks ega kindlusta neile kohta Tema riigis? Kuidas võis Ta näidata, et armastav teenimine ja tõeline alandus on tegelik suurus? Kuidas võis Ta süüdata nende südames armastuse ja avada neid mõistma seda, mida Ta igatses neile rääkida?

Jeesus ootas natuke, et näha, mida jüngrid ette võtavad. Siis tõusis Ta lauast. Võtnud ült kuue, et see ei takistaks Tal tegutseda, võttis Ta rätiku ja sidus selle endale vööle. Hämmastunult jälgisid jüngrid Tema tegevust. «Pärast seda valab Ta vett vaagnasse ja hakkab pesema jüngrite jalgu ning kuivatama rätikuga, millega Ta oli vöötatud.» See tegu avas jüngrite silmad. Kibe häbi ja alandatus täitis nende südant. Nad mõistsid sõnatut etteheidet, ja nägid end hoopis uues valguses.

Nii väljendas Kristus oma jüngritele armastust. Nende isekus tegi Talle haiget, kuid Ta ei hakanud probleemi üle polemiseerima. (645) Selle asemel andis Ta neile eeskuju, mis jäi neile alatiseks meelde. Tema armastust nende vastu polnud võimalik häirida ega kustutada. Ta teadis, et Isa oli andnud kõik Tema kätte nii siis, kui Ta tuli Jumala juurest, kui ka siis, mil Ta läheb sinna tagasi. Ta oli täielikult teadlik oma jumalikkusest; kuid Ta oli võtnud ült kuningliku rüü ja peast krooni ning hakanud sulaseks. Nüüd, oma maise elu lõpul, vöötas Ta ennast kui sulane ja täitis sulase ülesandeid.

Enne paasapüha oli Juudas juba teist korda kohtunud preestrite ja kirjatundjatega ning sõlminud lepingu anda Jeesus nende kätte. Ometi tuli ta pärast seda jälle jüngrite hulka, justkui ei teaks ta reetmisest vähimatki, ning osales agaralt paasapüha ettevalmistuses. Jüngrid ei teadnud Juudase plaanidest. Ainult Jeesus luges tema saladust. Ometi ei paljastanud ta Juudast. Jeesus igatses ka teda päästa. Ta tundis Juudase pärast samasugust koormat nagu Jeruusalemma pärast, kui Ta hukkumisele määratud linna nähes nuttis: «Kuidas võin ma sind saatuse hooleks jätta?» Juudas tajus Jeesuse ääretut armastust. Siis, kui Kristuse käed pesid ta tolmuseid jalgu ja kuivatasid neid rätikuga, tundis Juudas sügavat liigutust ja vastupandamatut soovi kõik üles tunnistada, kuid ta ei tahtnud ennast alandada. Ta muutis südame kõvaks, et mitte kahetseda ning vanad mõjutused, mis olid hetkeks ununenud, said taas ülemvõimu. Nüüd muutus Juudas lausa pahaseks. Kui Jeesus oli valmis ennast nii alandama, mõtles ta, siis ei saa Ta küll olla Iisraeli Kuningas. Kõik lootused maisele aule maises kuningriigis kadusid. Juudas oli veendunud, et Kristuse järgimine ei paku midagi. Näinud Jeesust ennast alandamas — nagu ta arvas — sai temas jõudu otsus Jeesusest lahti öelda ja end petetuks tunnistada. Kuri vaim sai tema üle voli, ning ta otsustas kavatsetud reetmise ellu viia.

Valinud endale koha lauas, oli Juudas püüdnud trügida esimeseks ja nii teenis ka Kristus teda esimesena. Johannes, kelle vastu Juudas palju kibedust oli tundnud, jäi viimaseks. Kuid Johannes ei võtnud seda solvanguna. Jüngritele avaldas sügavat mõju Kristuse tegevus. Kui Jeesus jõudis Peetruseni, hüüatas Peetrus imestuses: «Issand, kas Sina minu jalgu pesed?» Kristuse alandus murdis ta südame. Ta tundis kohutavat häbi mõttest, et keegi jüngritest polnud tahtnud teenida. «Mida mina teen,» ütles Kristus, «seda sina nüüd ei tea, aga pärast sa pead teada saama!» Peetrusel oli raske näha oma Issandat, keda ta uskus olevat Jumala Poja, sulase osas. Kogu ta olemus tõstis mässu sellise alanduse vastu. (646) Ta ei mõistnud, et just Selleks oligi Kristus tulnud siia maailma. Rõhutatult hüüatas Peetrus: «Eladeski ei või Sina minu jalgu pesta!»

Kristus sõnas Peetrusele väga tõsiselt: «Kui mina sind ei pese, siis ei ole sul osa minuga!» Pesemine, millest Peetrus keelduda tahtis, oli sümbol olulisemast puhastusest. Kristus oli tulnud pesema südameid patust. Keeldudes laskmast Kristusel oma jalgu pesta, keeldus Peetrus sellestki puhastusest, mida jalgade pesemine sümboliseeris. Tegelikult keeldus ta Issandast. Meistrit ei alanda see, kui me lubame Tal meid

puhastada. Tõeline alandlikkus seisneb selles, et me võtame tänuliku südamega vastu kõik, mis meie heaks on tehtud ning oleme valmis innukalt teenima Kristust.

Siis kui Kristus ütles: «Kui mina sind ei pese, ei ole sul osa minuga!» loobus Peetrus oma uhkusest. Ta ei suutnud mõelda, et ta end Kristusest lahutab; see oleks tähendanud tema jaoks surma. «Issand, mitte üksnes mu jalgu, vaid ka käed ja pea!» hüüatas Peetrus. Jeesus ütles: «Kes on pestud, sellele ei ole vaja muud kui jalad pesta, sest ta on üldse puhas.»

Need sõnad tähendasid rohkem kui vaid kehalist puhtust. Puhtaks pestud jalad olid küll puhtad, kuid sandaalidesse kängitsetuna muutusid varsti jälle tolmuseks ja neid tuli uuesti pesta. Ka Peetrust ja tema vendi oli pestud allikas, mis puhastas kõigest patust ja rüvedusest. Kristus tunnistas nad omadeks. Kuid kiusatusele järgi andes olid nad teinud pattu ja vajasid jälle Tema puhastavat armu. Kui Jeesus vöötas end rätikuga, et pesta tolm nende jalgadelt, soovis Ta ühtlasi puhastada nende südamed võõrdumisest, vaenust, kadedusest ja uhkusest, See oli Jeesuse teo sügavam mõte. Meelsus, mida nad olid väljendanud, tegi võimatuks osaduse Kristusega. Kuni neis ei ilmnenud alandlikkus ja armastus, ei olnud nad valmis osa võtma paasa-söömaajast ega mälestusteenistusest, mille Kristus tahtis nüüdsest sisse seada. Nende süda pidi saama puhtaks. Uhkus ja isekus olid sünnitanud lahkmeele ja viha; Jeesus pesi selle maha nende jalgu pestes. Jüngrites toimus meelemuutus. Vaadates nüüd neile, võis Jeesus öelda: «Teie olete puhtad.» Neid valdas üksmeel ja armastus. Nüüd olid nad valmis laskma ennast õpetada. Kõik peale Juudase olid valmis loovutama teisele kõrgemat kohta.

Nii nagu Peetrust ja tema vendi, nii peseb ka meid Kristuse veri, kuid kurjusega kokku puutudes saab südamepuhtus sageli määritud. Me peame astuma Kristuse ette, et saada osa Tema puhastavast armust. Peetrus tõrkus andmast oma tolmuseid jalgu Issanda ja Õpetaja kätte, (649) kuid tihti ei mõtle me sellele, et meie patune iseloom, meie tühisus ja uhkus kurvastab Teda. Ometi tuleb meil anda kõik oma kurjus ja ebapuhtus Kristuse kätte, sest ainult Tema võib meid puhastada. Me ei ole valmis osaduseks Temaga, kui me ei luba Tema vere teenetel meid puhastada.

Jeesus ütles jüngritele: «Teie olete puhtad, aga mitte kõik!» Ta oli pesnud ka Juudase jalgu, kuid Juudase süda polnud Talle alistunud. Ta ei saanud seda puhastada.

Pärast seda, kui Kristus oli pesnud jüngrite jalad, pannud kuue selga ja võtnud istet, ütles Ta neile: «Kas teate, mis ma teile olen teinud? Te hüüate mind Õpetajaks ja Issandaks ja ütlete õigesti, sest mina olen see. Kui nüüd mina, Issand ja Õpetaja, teie jalad olen pesnud, siis peate teiegi üksteise jalgu pesema. Sest ma olen teile andnud eeskuju, et ka teie nõnda teeksite, nagu mina teile olen teinud. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: Ei ole ori suurem kui tema isand, ega käskjalg suurem kui tema läkitaja!»

Kristus tahtis oma jüngritele mõista anda, et ehkki Ta oli pesnud nende jalgu, polnud see vähendanud Tema väärikust. «Te hüüate mind Õpetajaks ja Issandaks ja ütlete õigesti, sest mina olen see.» Hoolimata sellest, et Ta oli neist lõpmatult kõrgem, oli Ta valmis teenima. Ükski inimene ei oma sellist au nagu Kristus — ja ometi oli Ta valmis täitma sulase kohustust. Selleks, et hoida oma rahvast isekusest, mis pesitseb lihalikus südames ja mida toidab iseenda teenimine, jättis Kristus sellise eeskuju. Ta pidas alandumist nii tähtsaks, et Tema — üks Jumalaga — teenis Sulasena oma jüngreid. Sel ajal, kui nemad vaidlesid kõrgeima koha pärast, kummardus Tema, kelle ees kummarduvad kõigi põlved, pesema nende jalgu, kes nimetasid Teda Issandaks. Jeesus pesi ka äraandja jalgu.

Jeesuse elu ja õpetused kõnelevad täiuslikust omakasupüüdmatust teenimisest, mis on pärit Jumalast. Jumal ei ela endale. Tõsiasi, et Ta lõi maailma ja hoiab seda ülal, kõneleb Tema pidevast hoolitsusest teiste eest. «Ta laseb oma päikest tõusta kurjade ja heade üle ja laseb vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale» (Mat.5,45). Teenimise ideaal väljendus Jumala Pojas. Jeesus pidi seisma inimkonna ees, et inimesed Tema eeskuju nähes õpiksid, mida tähendab teenida. Kogu Tema elu oli teenimine. Ta teenis kõiki. Nii elas Ta läbi Jumala käsud ning näitas oma eeskujuga, kuidas ka meie võime kuuletuda.

(650) Üha uuesti oli Jeesus püüdnud kasvatada jüngrites seda põhimõtet. Kui Jakoobus ja Johannes olid Talt kõrgeid kohti palunud, oli Jeesus öelnud: «Kes iganes teist tahab suureks saada, see olgu teie teenija!» (Mat.20,26). Minu kuningriigis ei ole kohta eelisõigusel või üleolekul. Ainus suurus on alandlikkuse suurus. Ainus väljapaistvus seisneb teiste teenimises.

Olles pesnud jüngrite jalad, ütles Jeesus: «Sest ma olen teile andnud eeskuju, et ka teie nõnda teeksite, nagu mina teile olen teinud.» Nende sõnadega ei rõhutanud Jeesus lihtsalt külalislahkust. Jeesus mõtles midagi enamat kui külaliste jalgadelt reisitolmu maha pesemist. Kristus seadis sisse religioosse talituse. Issand tegi alandusteenistusest püha talituse. Alandusteenistust järgides pidid jüngrid alati meenutama Jeesuse poolt antud teenimise ja alandlikkuse õppetunde.

Kristus soovis, et see talitus oleks ettevalmistuseks püha-õhtusöömaaja teenistusele. Inimsüda ei saa olla osaduses Kristusega siis, kui hellitatakse uhkust, lahkmeelt ja üleolekutaotlust. Me pole siis valmis osa saama Tema ihust ja verest. Seepärast seadis Jeesus enne mälestusteenistust sisse alandusteenistuse.

Asudes läbi viima seda talitust, peaksid Jumala lapsed mõtlema Issanda sõnadele: «Kas teate, mis ma teile olen teinud? Te hüüate mind Õpetajaks ja Issandaks ja ütlete õigesti, sest mina olen see. Kui nüüd mina, Issand ja Õpetaja, teie jalad olen pesnud, siis peate teiegi üksteise jalgu pesema. Sest ma olen teile andnud eeskuju, et ka teie nõnda

teeksite, nagu mina teile olen teinud. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Ei ole ori suurem kui tema isand ega käskjalg suurem kui tema läkitaja. Kui te seda teate, õndsad olete, kui te seda teete!» Inimesel on kalduvus pidada ennast vennast kõrgemaks. Ta mõtleb endale, nõuab kõrgeimat kohta. Tihti kaasnevad selle kõigega kurjad mõtted ja meelekibedus. Talitus, mis eelneb Issanda püha-õhtusöömaajale, peab sellised väärarusaamised kõrvaldama, inimese isekusest vabastama ja ta eneseülenduse pjedestaalilt maha rebima. Peab toimuma südamealandus; siis on ta valmis teenima oma venda.

Püha Vaim on neil hetkedel kohal, et mõjutada inimest südame läbikatsumisele, patutunnetusele ja andestusekindlusele. Kristuse armutäius soovib suunata meie mõtete kulgu isekuse kanalitest välja. Püha Vaim muudab nende meeled tundlikuks, kes oma Issanda eeskuju järgivad. Meenutades alandumist, (651) kerkib meie mõtetesse mälestusterida, mis kõneleb Jumala suurest armastusest ja maiste sõprade heatahtlikkusest. Meenuvad unustatud õnnistused, tähelepanuta jäänud arm ja enesestmõistetavana tundunud headus. Selguvad kibedusejuured, mis on lämmatanud armastusetaime. Meenuvad iseloomuvead, hooletus kohustustes, tänamatus Jumala vastu ja külmus vendade suhtes. Patt paistab sellises valguses nagu Jumal seda näeb. Me analüüsime ennast tõsiselt — ja meisse tuleb alandlikkus. Meie mõttevõimele annab Jumal jõu kiskuda maha kõik võõrdumist põhjustanud barjäärid. Me tahame loobuda kurjadest mõtetest ja sõnadest. Me tunnistame patud üles ja saame andestuse. Hinge täidab Kristuse alistav arm ning Tema armastus seob inimsüdamed.

Kui ettevalmistava teenistusega läbitakse selline õppetund, siis igatseb inimlaps sügava osaduse järele. Jumalik tunnistaja vastab sellele igatsusele. Inimene elustub vaimulikult. Me võime võtta püha-õtusöömaajast osa kindlusega, et meie patud on andestatud. Kristuse õiguse päikesepaiste täidab hingetempli. Me näeme «Jumala Talle, kes võtab ära maailma patu» (Joh.1,29).

Neile, kes mõistavad alandusteenistuse olemust, pole see pelk tseremoonia. Selle sisu on: «Teenige üksteist armastuses» (Gal.5,13). Jüngrite jalgu pestes tõendas Kristus, et Ta on valmis igati teenima, kui see aitab saada inimlastel igavese rikkuse pärijaiks. Tema jüngrid, kes järgivad Tema eeskuju, tõotavad samamoodi teenida oma vendi. Kui seda talitust mõistetakse õigesti, liituvad Jumala lapsed tihedalt üksteisega. Nad tõotavad pühendada oma elu omakasupüüdmatule teenimisele. Ja seda mitte ainult üksteist silmas pidades. Nende tööpõld on sama lai kui oli Meistri tööpõld. Maailm on täis inimlapsi, kes vajavad meie teenimist. Kõikjal on vaeseid, abituid ja teadmatuses olijaid. Need, kes on olnud osaduses Kristusega ülemises toas, lähevad välja teenima nii nagu läks Tema.

Kõikide poolt teenitud Jeesus tuli, et saada kõikide Sulaseks. Ja kuna Tema kõiki teenis, siis teenivad ja austavad Teda kord jälle kõik. Neil, kes tahavad saada osa Tema jumalikust iseloomust ja jagada Temaga rõõmu lunastatute üle, tuleb saada sulaseks.

Kõigest sellest kõnelevad Jeesuse sõnad: «Ma olen teile andnud eeskuju, et ka teie nõnda teeksite, nagu mina teile olen teinud.» Siin on alandusteenistuse mõte. Ta lisas: «Kui te seda teate,» s.t. kui te mõistate selle õppetunni mõtet, «õndsad olete, kui te seda teete!»

72. Peatükk Minu Mälestuseks

Mat.26,20-29; Mrk.14,17-25; Luk.22,14-23; Joh.13,18-30

«Issand Jeesus sel ööl, mil Ta ära anti, võttis leiva ja tänas ja murdis ning ütles: «See on minu ihu, mis teie eest antakse. Seda tehke minu mälestuseks.» Samuti võttis Ta karika pärast söömaaega ning ütles: «See karikas on uus leping minu veres. Seda tehke nii sageli, kui te iganes seda joote, minu mälestuseks.» Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, te kuulutate Issanda surma, kuni Ta tuleb!» (1.Kor.11,23-26).

Kristus oli jõudmas punkti, kus üks vaimulik süsteem läks üle teiseks. Ühe süsteemi suure püha asemele seati teine. Oli saabumas aeg, mil Tema, veatu Jumala Tall, pidi ohverdatama patuohvriks. Sellega pidi jõudma lõpule võrdkujude ja tseremooniate süsteem, mis nelja tuhande aasta jooksul oli osutanud Tema surmale. Nüüd kui Jeesus asus oma jüngritega sööma paasatalle, seadis Ta sisse teenistuse, mis pidi meenutama Tema suurt ohvrit. Juutide rahvuspüha pidi igaveseks minevikku vajuma, kuid teenistust, mille Kristus nüüd sisse seadis, pidid Tema järelkäijad läbi viima kõikides maades kõikidel ajastutel.

Paasapüha oli sisse seatud mälestuseks Iisraeli pääsemisest Egiptuse vangipõlvest. Jumal oli öelnud, et igal aastal tuli lastele jutustada selle teenistusega seoses pääsemise lugu. Nii pidi imepärane vabanemine alati meeles püsima. Issanda püha-õhtusöömaaja teenistus pidi hakkama (653) meenutama suurt päästet, mille tõi Kristuse surm. Seda tuleb teha Jeesuse taastulekuni. Mälestusteenistuse mõtteks on hoida Tema lepitustööd meie mälus alati värskena.

Ööl, mil Iisrael Egiptusest vabastati, sõid iisraellased paasatalle seistes, vöö vööl ja kepp käes, valmis rännakuks. Tol korral söödi nii seetõttu, et iga hetk võis saabuda korraldus asuda vaevarikkale ja raskele teekonnale läbi kõrbe. Kuid Kristuse ajal oli olukord teine. Iisrael polnud enam põgenik võõral maal, vaid oma kodumaa elanik. Seepärast söödi nüüd rahuaja olukorrale omaselt paasa-õhtusöömaaega lamavas asendis. Pidusöögist osavõtjad külitasid laua ümber asetatud pehmetel lamamisasemetel. Toetuti vasakule käele, parem käsi jäi söömiseks vabaks. Selline asend võimaldas ka toetada pea kõrvalistuja rinnale. Jalgu aga, mis olid sirutatud väljapoole, sai pesta see, kes käis väljaspool istujate ringi.

Kristus võttis aset paasasöömaajaks kaetud laua ääres. Laual olid paasapühiks valmistatud hapnemata leivad ja käärimata paasaviin. Kristus kasutas neid sümboleid oma laitmatu ohvri kujutamiseks. Miski, milles oli toimunud käärimis- või hapnemisprotsess — patu ja surma sümbol — ei võinud esitada «veatut ja laitmatut Talle» (1.Pet.1,19).

«Ja kui nad sõid, võttis Jeesus leiva, õnnistas ja murdis ja andis oma jüngritele ning ütles: «Võtke, sööge, see on minu ihu!» Ja Ta võttis karika, tänas ja andis neile ja ütles: «Jooge kõik selle seest! Sest see on minu veri, uue lepingu veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks. Aga ma ütlen teile: Nüüdsest peale ma ei joo enam viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma ühes teiega joon uut oma Isa riigis!»

Ka reetur Juudas oli lauas. Ta võttis Jeesuse käest vastu Tema murtud ihu ja valatud vere sümbolid. Ta kuulis sõnu: «Seda tehke minu mälestuseks.» Jumala Talle kõrval istudes haudus äraandja süngeid, kättemaksuhimulisi mõtteid.

Jalgade pesemise ajal oli Jeesus veenvalt osutanud sellele, et Ta nägi Juudast läbi. «Teie ei ole kõik puhtad!» (Joh.13,11), (654) oli Ta öelnud. Need sõnad andsid reeturlikule jüngrile märku, et Kristus teadis tema salaplaane. Nüüd ütles Kristus lausa otse: «Ma ei ütle seda teie kõikide kohta; ma tean, kelle ma olen ära valinud. Aga ma ütlen seda, et Kiri täide läheks: kes minu leiba sööb, on tõstnud oma kanna minu vastu.»

Isegi nüüd ei kahtlustanud jüngrid Juudast. Kuid nad nägid, et Kristus oli väga kurb. Üle kohalolijate libises vari, eelaimus kohutavast õnnetusest, mille olemust nad ei mõistnud. Olles viivu vaikides söönud, ütles Jeesus: «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, et üks teie seast annab mind ära!» Need sõnad panid jüngrid hämmelduses kohkuma. Neile ei mahtunud pähe mõte, et üks nende seast võiks reeta oma jumaliku Õpetaja. Miks peaks keegi Teda ära andma? Kes see võiks olla? Kindlasti mitte keegi kaheteistkümne hulgast, kellel oli olnud eesõigus kuulda kõiki Tema õpetusi ja osa saada Tema imeväärsest armastusest.

Mõistes, et Jeesus ei öelnud midagi asjatut ja et Tema sõnad olid alati olnud õiged, haaras neid hirm. Nad kaotasid usalduse endasse. Nad kaalusid oma mõtteid — oli neis midagi Õpetaja vastu? Valulikult hüüatasid nad ükshaaval: «Ega ometi mina?» Juudas istus vaikselt. Sügavalt piinlev Johannes küsis lõpuks: «Issand, kes see on?» Ja Jeesus vastas: «Kes minuga oma käe vaagnasse pistab, see annab mind ära. Inimese Poeg läheb küll ära, nõnda nagu Temast on kirjutatud, aga häda sellele inimesele, kelle läbi Inimese Poeg ära antakse! Hea oleks sellele inimesele, kui ta ei oleks sündinud!» Jüngrid olid vaadanud pingsalt üksteisele otsa siis, kui nad olid küsinud: «Ega ometi mina?» Nüüd tõmbas Juudase vaikimine tähelepanu temale. Küsimuste ja hämmastushüüete melu tõttu polnud Juudas kuulnud Jeesuse vastust Johannesele. Pääsemaks teiste jüngrite uurivate pilkude eest, küsis ka tema: «Ega ometi mina see ole, Rabi?» Jeesus vastas tõsiselt: «Sina jah.»

Üllatunud ja segaduses, et tema plaan on paljastatud, tõusis Juudas kiiresti lauast. Siis ütles Jeesus talle: «Mida sa teed, seda sa tee kähku!» «Kui ta nüüd palukese oli võtnud, läks ta sedamaid välja. Aga oli öö.» Öö saabus ka reeturi hinge, kes pööras selja Kristusele ja astus pimedusse.

Selle hetkeni polnud Juudas ületanud oma meeleparanduse võimaluse piiri. Ent lahkumisega Issanda ja (655) kaasjüngrite juurest langetas ta lõpliku otsuse. Ta oli piiri ületanud.

Imeväärse kannatlikkusega oli Jeesus Juudast kohelnud. Kõik, mis võimalik, oli Ta Juudase heaks teinud. Pärast seda, kui Juudas oli kaks korda otsustanud oma Issand ära anda, pakkus Jeesus talle ometi võimalust kahetseda. Reeturi salamõtete paljastamine oli viimane veenev tõend Jeesuse jumalikkusest. See oli viimane koputus reeturliku jüngri südamele. Kristus ei saanud teha enamat. Vastu kangekaelset uhkust põrkunud armulained veeresid veel tugevama armastuse voona Juudaseni, kuid süü avastamisest häiritud Juudas muutus veelgi otsusekindlamaks. Ta lahkus õhtusöömaajalt oma kavatsusi täide viima.

Kuulutades häda Juudasele, mõtles Kristus halastavalt teistele jüngritele. Öelduga andis Ta neilegi ülima tõendi sellest, et Ta oli Messias. «Nüüd ütlen ma teile seda enne, kui see sünnib, et kui see sünnib, te usuksite, et MINA SEE OLEN.» Kui Jeesus oleks vaikinud, jättes mulje nagu oleks Ta teadmatuses sellest, mis oli toimumas, oleks jüngritel olnud kiusatus mõelda, et nende Õpetajal puudus jumalik ettenägevus. Aasta tagasi oli Jeesus oma jüngritele öelnud, et üks nende hulgast oli kurat. Nüüd kõnelesid Juudasele lausutud sõnad tõsiasjast, et äraandmine oli Õpetajale täielikult teada. Nii kinnitasid need Kristuse tõeliste järelkäijate usku kannatusteajal. Juudase kohutav lõpp pidi neile meenutama hädakuulutust reeturile.

Kuid Päästja pidas silmas veel midagi. Ta oli teeninud ka seda inimest, kelle Ta teadis olevat äraandja. Jüngrid polnud mõistnud jalgade pesemise ajal lausutud sõnu: «Teie ei ole kõik puhtad.» Nad polnud mõistnud veel siiski, kui Ta ütles: «Kes minu leiba sööb, on tõstnud oma kanna minu vastu!» (Joh.13,11.18). Hiljem, kui nad nende sündmuste üle mõtisklesid, imetlesid nad Jumala kannatust ja halastust kõige rängema patuse suhtes.

Ehkki Jeesus tundis Juudast juba algusest, pesi Ta tema jalgu. Reeturil oli eesõigus saada osa ka pühast talitusest. Kannatlik Päästja andis talle kõik võimalused Teda vastu võtta, kahetseda ja patust puhtaks saada. Siin on eeskuju meile. Kui me arvame, et keegi on eksinud ja teeb pattu, siis ei peaks me temast kaugenema. (656) Me ei tohi teda kiusatusele veel enam välja panna ja Saatana poolele lükata sellega, et keerame talle selja. Kristus ei toiminud nii. Just seepärast, et jüngrid olid eksinud, pesi Ta nende jalgu. Kõiki peale ühe ajendas see meeleparandusele.

Kristuse eeskuju keelab kedagi Issanda püha-õhtusöömaajast välja arvata. Tõsi küll, avalik patt arvab süüdlase välja. Seda õpetab Püha Vaim selgesti (1.Kor.5,11). Kuid enamas ei peaks keegi otsust langetama. Jumal ei ole jätnud inimeste otsustada, kes peaksid püha-õhtusöömaajast osa võtma. Kes suudab näha inimese südamesse? Kes võib

eraldada umbrohtu nisust? «Aga inimene katsugu ennast läbi ja nõnda söögu ta seda leiba ja joogu sellest karikast,» «Sellepärast: kes iganes seda leiba sööb või Issanda karikat joob kõlvatult, sellel on Issanda ihust ja verest süüd.» «Sest kes sööb ja joob, see sööb ja joob enesele nuhtlust, kui ta enesele ei anna aru sellest ihust» (1.Kor.11,28.27.29).

Kui usklikud kogunevad neid talitusi läbi viima, siis on kohal ka saadikud, keda inimsilmad ei näe — inglid. Usklike inimeste hulgas võib olla Juudaseid, kelle ümber on pimedusevürsti saadikud, sest nad saadavad kõiki, kes keelduvad end laskmast juhtida Pühal Vaimul. Inglid on kohal igal jumalateenistusel. Koosolekule võivad tulla isikud, kes ei teeni südamest tõde ja pühadust, kuid kes avaldavad soovi teenistusest osa võtta. Ärgu neid keelatagu. Kohal on tunnistajad, kes nägid, kuidas Jeesus pesi jüngrite ja Juudase jalgu. Ka tol korral toimunut nägid rohkemad kui vaid inimeste silmad.

Kristus on Püha Vaimu kaudu kohal, et kinnitada Tema poolt sisseseatud teenistust. Ta püüab veenda ja pehmendada südameid. Ükski kahetsev pilk või mõte ei jää Tema tähelepanuta. Ta igatseb näha kahetseva südamega inimesi. Kõik on sellise inimlapse jaoks tehtud. Tema, kes pesi Juudase jalgu, igatseb pesta igalt südamelt patuplekid.

Keegi ei peaks osasaamisest kõrvale jääma seetõttu, et sellest teenistusest võtab osa tema meelest vääritu inimene. Igale jüngrile esitatakse üleskutse avalikult teenistuses osaleda ja sellega tunnistada, et ta võtab Kristuse vastu isikliku Päästjana. Tema enda poolt sisse seatud teenistusel kohtub Kristus oma rahvaga ja annab neile oma ligioleku läbi jõudu. Püha-õhtusöömaaega võib jagada inimene, kelle süda ja käed pole puhtad, kuid ometi teenib selle teenistuse kaudu Kristus oma lapsi. Kõik, kes kogunevad kindlas usus, saavad suuri õnnistusi. Igaüks aga, kes suhtub jumaliku eesõiguse hetkedesse hooletult, jääb ilma paljust. Nende kohta võib öelda: «Teie ei ole kõik puhtad.»

Võttes koos jüngritega osa leivast ja viinast, kinnitas Kristus, (659) et Ta on nende Lunastaja. Ta andis neile uue lepingu, mille kaudu kõik, kes Teda vastu võtavad, saavad Jumala lasteks ja Kristuse kaaspärijaiks. Selle lepingu alusel kuuluvad neile kõik õnnistused, mida taevas võib anda nii selles kui igaveses elus. Selle lepingu pidi kinnitama Kristuse veri. Püha-õhtusöömaaja teenistus pidi jüngritele alati meelde tuletama seda lõpmatut ohvrit, mis on toodud iga inimese eest.

Kuid osasaamisteenistus ei pidanud olema kurb teenistus. Hoopiski mitte. Kui Issanda jüngrid Tema laua ümber kogunevad, ei peaks nad mõtlema oma vigadele ja nende üle kaebama. Nad ei peaks meenutama möödunud usulisi kogemusi — olgu need ülendavad või rusuvad. Nad ei peaks mõtlema erimeelsustele vendade vahel. Kõik see kuulub ettevalmistava teenistuse juurde. Eneseanalüüs, pattude tunnistamine ja vastastikune leppimine on juba toimunud. Nüüd tullakse kohtuma Kristusega. Enam ei tule seista risti varjus, vaid selle päästvas valguses. Nüüd tuleb süda avada Õiguse Päikese säravatele kiirtele. Siis, kui Kristuse kallis veri saab puhastada inimlast, kes on

täielikult teadlik Tema nähtamatust ligiolekust, kõlavad Talle sõnad: «Rahu jätan ma teile; oma rahu ma annan teile, mina ei anna teile nõnda nagu maailm annab» (Joh.14,27).

Meie Issand ütleb: «Siis, kui sa tunned oma patusust, mõtle sellele, et mina surin sinu eest. Siis, kui sind minu ja evangeeliumi pärast vaenatakse ja tagakiusatakse, mõtle minu armastusele, mis on nii suur, et surin selle nimel. Siis, kui su kohustused tunduvad rängad ja elukoorem liiga raske, mõtle sellele, et ma kandsin sinu pärast risti, häbist hoolimata. Siis, kui su süda väriseb katsumuse ees, mõtle sellele, et su Lunastaja elab, kes sinu eest palub.»

Osasaamisteenistus osutab Kristuse teisele tulemisele. Selle mõtteks on hoida elavana Tema tuleku lootust Jeesuse järelkäijates. Alati, kui jüngrid kogunesid mälestama Tema surma, rääkisid nad isekeskis sellest, kuidas «Ta võttis karika, tänas ja andis neile ning ütles: «Jooge kõik selle seest! Sest see on minu veri, uue seaduse veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks. Aga ma ütlen teile: Nüüdsest peale ma ei joo enam viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma ühes teiega joon uut Isa riigis!» Ahastusaegadel lohutas neid lootus Issanda tagasitulekule. Kirjeldamatult kallis oli nende jaoks mõte: «Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, te kuulutate Issanda surma, kuni Ta tuleb!» (1.Kor.11,26).

(660) Neid asju ei tohi me kunagi unustada. Meil tuleb hoida eneses alati elavana Kristuse armastust ja Tema köitvat väge. Kristus seadis kõnealuse teenistuse sisse igatsusega, et see kõneleks meile Jumala armastusest. Meie ja Jumala vahel on ainult üks ühenduslüli — Kristus. Kristuse armastus peab saama võimaluse tugevdada armastust vendade vahel. Ainult Kristuse surm andis Tema armastusele mõjuvõimsa väe. Ainult tänu Tema surmale võime oodata rõõmuga Tema teist tulekut. Tema ohver on meie lootuste alus. Sellele peame rajama oma usu.

Korraldusi, mis osutavad meie Issanda alandusele ja kannatustele, peetakse liiga sageli formaalsuseks. Kuid Jeesus käskis seda teha kindlal eesmärgil. Meie meeltes peavad elavnema jumalakartuse saladused. Iga inimene peaks mõistma palju sügavamalt, kui ta seni mõistab, Kristuse vahemehelikke kannatusi. «Ja nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas,» nõnda on ülendatud ka Inimese Poeg, «et ükski, kes Temasse usub, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu» (Joh.3,14.16). Meil tuleb vaadata Kolgata ristile, kus ripub surev Lunastaja. Meie enda igavene heaolu nõuab, et meie usuksime Kristusesse.

Issand on öelnud: «Kui te ei söö Inimese Poja liha ega joo Tema verd, siis ei ole elu teis enestes, ... sest mu liha on tõeline roog ja mu veri on tõeline jook» (Joh.6,53-55). Öeldu kehtib ka meie füüsilise olemuse kohta. Kristuse surmale võlgneme me maise elu iga hetke. Leib, mida sööme, on saadud Tema murtud ihu hinnaga; vesi, mida joome, on ostetud Tema valatud verega. Mitte keegi — olgu ta püha või patune — ei söö oma

igapäevast leiba ilma, et teda toidaks Kristuse ihu ja veri. Kolgata rist on vajutatud igasse leivasse. See peegeldub vastu igast veeallikast. Kõike seda soovis Kristus õpetada oma suure ohvri sümbolite kaudu. Püha-õhtusöömaaja ülemast toast paistev valgus annab uue varjundi meie argielule. Perekonna söögilauast saab Issanda laud ning igast söögiajast püha hetk.

Ent Kristuse sõnad peavad veel enam paika meie vaimuliku elu seisukohalt. Jeesus ütles: «Kes minu liha sööb ja minu verd joob, sellel on igavene elu.» Ainult siis, kui me võtame vastu elu, mis meie pärast Kolgatal ohverdati, võime elada püha elu. Me võtame selle elu vastu siis, kui me võtame vastu Tema Sõna ja teeme seda, mida Tema on käskinud. Nii saame üheks Temaga. «Kes sööb minu liha ja joob minu verd,» ütleb Ta, «see jääb minusse ja mina temasse. Nagu elav (661) Isa mind on läkitanud ja mina elan Isa läbi, nõnda ka see, kes mind sööb, elab minu läbi» (Joh.6,54.56.57). Nimetatud Pühakirja tekst viitab eelkõige püha-õhtusöömaajale. Kui me vaatleme usu kaudu Issanda suurt ohvrit, siis sulame me ühte Kristuse eluga. Selline inimene saab igalt osasaaamisteenistuselt vaimulikku jõudu. Nii saab teenistusest elav side, mis ühendab uskliku Kristusega ja ühtlasi Isaga. Selline ühendus on eriline side inimolevuse ja Jumala vahel.

Kui võtame osa leivast ja viinast, mis sümboliseerivad Kristuse murtud ihu ja valatud verd, siis võtame kujutluses osa teenistusest ülemas toas. Me astume vaimusilmas aeda, mis kõneleb Tema ahastusest, kelle õlule asetati maailma patud. Me näeme võitlust, tänu millele sai teoks meie lepitus Jumalaga. Meie silme ees on ristilöödud Kristus.

Vaadates ristilöödud Lunastajale, hakkame sügavamalt mõistma ohvri suurust ja tähendust, mille tõi Taeva Kuningas. Lunastusplaan muutub meie jaoks selgemaks ning mõtted Kolgatast äratavad meis innukaid ja pühi tundeid. Meie hinges hakkab helisema tänulaul Jumalale ja Tallele. See kõlab meie huultelt, sest uhkus ja eneseülistus ei saa valitseda inimest, kelle mälus on Kolgata sündmused elavad.

Iga inimese mõtted, kes vaatleb Päästja võrratut armastust, õilistuvad, süda saab puhtaks ja iseloom muutub. Ta saab valguseks maailmale ning peegeldab edasi seda imepärast armastust. Mida enam mõtleme Kristuse ristile, seda veenvamaks saavad meile apostli sõnad: «Aga mulle ärgu juhtugu seda, et ma kiitleksin muust kui meie Issanda Kristuse ristist, kelle läbi maailm on minule risti löödud ja mina maailmale» (Gal.6,14).

73. Peatükk Teie Suda Ärgu Ehmugu

Joh.13,31-38; 14-17

Vaadates jüngreid, pilgus jumalik armastus ja õrn kaastunne, lausus Kristus: «Nüüd on Inimese Poeg austatud ja Jumal on austatud Temas!» Juudas oli ülemast toast lahkunud ja Jeesus jäänud sinna ülejäänud üheteistkümnega. Ta kavatses kõnelda neile peatsest lahkumisest, kuid esmalt osutas Ta oma töö suurele eesmärgile. See oli Tal alati silme ees. Teda rõõmustas teadmine, et kõik Tema kannatused ja alandus austavad Isa nime. Sellest Ta alustaski.

Siis jätkas Ta hellalt: «Lapsukesed, ma olen veel üürikese aja teie juures; te hakkate mind otsima. Ja nagu ma juutidele ütlesin: kuhu mina lähen, sinna teie ei või tulla! nõnda ma ütlen nüüd ka teile.»

Need sõnad ei võinud rõõmustada jüngreid. Nad tundsid hirmu. Nad surusid end Issandale ligemale. Nende Õpetaja ja armas Sõber oli neile kallim kui elu. Temalt olid nad saanud abi kõigis raskustes, lohutust mures ja pettumustes. Ja nüüd jätab Ta nad abita maha. Tumedad eelaimused täitsid nende mõtteid.

Kuid Issanda sõnad kõnelesid lootusest. Ta teadis, et vaenlane hakkab neid ründama ning Saatana kavalus õnnestub libedamalt siis, kui inimest rõhuvad raskused. Seepärast juhtis Ta nende mõtted «nähtavailt asjadelt nähtamatuile» (2.Kor.4,18). Maiselt pagendusemaalt suunas Jeesus nende mõtted taevasele kodule.

(663) «Teie süda ärgu ehmugu,» ütles Ta. «Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nii ei oleks, kas ma oleksin teile öelnud: Ma lähen teile aset valmistama? Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enese juurde, et teiegi oleksite, kus mina olen. Ja kuhu mina lähen, seda teed te teate!» Teie pärast tulin ma siia maailma. Ma tegutsesin teie heaks. Kuigi ma lähen ära, töötan ma teie heaks edasi. Ma tulin maailma ennast teile avama, et te usuksite. Ma lähen Isa juurde, et töötada koos Temaga teie heaks. Kristuse lahkumise eesmärk oli vastupidine sellele, mida jüngrid kartsid. See ei tähendanud lõplikku lahutust. Ta läks meile aset valmistama, et tulla tagasi ja võtta meid enda juurde. Ajal, mil Tema valmistab meile eluasemeid, peame meie laskma oma iseloomu vormida jumaliku kuju järgi.

Hoolimata kõigest olid jüngrid nõutud. Toomas, keda alatasa vaevasid kahtlused, küsis: «Issand, me ei tea, kuhu Sa lähed! Kuidas võime teada teed?» Jeesus ütles talle: «Mina olen tee ja tõde ja elu, ükski ei saa Isa juurde muidu kui minu kaudu! Kui te mind oleksite ära tundnud, siis te tunneksite ka minu Isa, ja sellest ajast te tunnete Teda ja olete Teda näinud!»

Taevasse ei lähe mitut teed. Iga mees ei saa valida oma. Kristus ütles: «Mina olen tee, ... ükski ei saa Isa juurde muidu kui minu kaudu.» Alates sellest, kui Eedenis lausuti, et naise seeme rõhub mao pea, on kuulutatud Kristust teena, tõena ja eluna. Ta oli teeks Aadama eluajal ja siis, kui Aabel esitas Jumalale tapetud talle vere, mis sümboliseeris Lunastaja verd. Kristus oli tee, kelle kaudu päästeti patriarhid ja prohvetid. Tema on ainus tee, mida mööda jõuame Jumala juurde.

«Kui te oleksite mind ära tundnud,» ütles Kristus, «siis te tunneksite ka minu Isa, ja sellest ajast te tunnete Teda ja olete Teda näinud!» Ent jüngrid ei mõistnud. «Issand, näita meile Isa,» palus Filippus, «siis me jääme rahule.»

Üllatunud nende pikaldasest mõistmisest, lausus Kristus nukralt: «Niikaua aega olen ma teie juures ja sa ei ole mind tundnud, Filippus?» Kas on võimalik, et sa ei näe Isa nendes tegudes, mida Ta teeb minu kaudu? Kas sa ei usu, et ma tulin Isast tunnistust andma? Kuidas sa ütled: «Näita meile Isa?» «Kes mind on näinud, see on näinud Isa.» Kristus polnud lakanud olemast (664) Jumal siis, kui Ta sai inimeseks. Ehkki Ta oli alandunud saama inimeseks, kuulus Talle endiselt Tema jumalikkus. Ainult Kristus võis esitada inimlastele Isa ning Teda olid jüngrid võinud näha enam kui kolm aastat.

«Uskuge mind, et mina olen Isas ja et Isa on minus; aga kui mitte, siis uskuge nende tegude pärast.» Nende usk võis kindlalt rajaneda Kristuse tegude tunnistusele. Selliseid tegusid polnud ükski inimene iialgi teinud ega või iialgi teha iseenesest. Kristuse töö tunnistas Tema jumalikkusest. Ta näitas Isa.

Kui jüngrid oleksid uskunud sellist elavat ühendust Isa ja Poja vahel, poleks nende usk kõikunud siis, kui nad nägid Kristuse kannatusi ja surma hukkuva maailma päästmiseks. Kristus püüdis neid juhtida usu alamastmeilt kogemusele, mille nad pidid saama siis, kui nad tõeliselt mõistavad, kes Ta on — Jumal inimlihas. Ta soovis, et nad mõistaksid, et nende usk peab vaatama üles Jumala poole ja juurduma Temasse. Tõsiselt ja kannatlikult püüdis kaastundlik Päästja valmistada jüngreid ette kiusatusetormiks, mis nende pea kohal varsti puhkes. Ta soovis, et nad oleksid koos Temaga varjul Jumalas.

Kristuse näol säras neid sõnu lausudes jumalik au ja kõik kohalolijad tundsid pühalikku aukartust, kui nad Teda kuulasid. Nende südamed põimusid veel tihedamalt Tema omaga; kasvav armastus Kristuse vastu lähendas neid ka üksteisele. Nad tundsid, et taevas oli väga lähedal ning sõnad, mida nad kuulsid, olid läkitus taevaselt Isalt.

«Tõesti, tõesti, mina ütlen teile,» jätkas Kristus, «kes usub minusse, see teeb ka neid tegusid, mida mina teen.» Kristus soovis igati, et Tema jüngrid mõistaksid, miks Ta oli ühendanud oma jumalikkuse inimlikkusega. Ta tuli maailma ilmutama Jumala au, et Tema uuendusttoov vägi õilistaks inimest. Jumal avas ennast Temas selleks, et Tema võiks avada end neis. Jeesus ei kasutanud mingit väge ega omadust, mida inimesel poleks

võimalik saada usu kaudu Temasse. Tema täiuslik inimolemus oli seesugune, millist võivad omada kõik Tema järelkäijad, kes tahavad olla Jumalale kuulekad nii, nagu Tema oli.

«Ja ta teeb veel suuremaid tegusid kui need on, sest mina lähen Isa juurde.» Kristus ei öelnud, et jüngrite töö saab olema midagi ülevamat kui Tema oma, vaid et nende tööl on suurem ulatus. Ta ei pidanud silmas ainult imetegusid, vaid kõike, mis pidi Püha Vaimu juhtimisel toimuma.

(667) Pärast Issanda taevaminemist mõistsid jüngrid Tema tõotuse täitumist. Kristuse ristilöömine, ülestõusmine ja taevaminek oli nende jaoks elav reaalsus. Nad nägid, et prohvetikuulutused täitusid täht-tähelt. Nad uurisid Pühakirja ja võtsid selle õpetused omaks usu ja kindlusega, mida nad varem polnud tundnud. Nad teadsid, et nende jumalik Õpetaja oli see, kelle Ta ütles end olevat. Siis, kui nad jutustasid oma kogemusest ja ülistasid Jumala armastust, pehmenes kuulajate süda ning suured hulgad uskusid Jeesusesse.

Lunastaja tõotus jüngritele on tõotus Tema kogudusele aegade lõpuni. Jumala kavatsuse kohaselt pidi imeväärne lunastusplaan tooma endaga kaasa tähelepanuväärsed tulemused. Kõik, kes tahavad töötada lootes mitte sellele, mida nemad võivad teha, vaid mida Jumal võib teha nende jaoks ja nende kaudu, kogevad kindlasti Tema tõotuse täitumist: «Kes usub minusse, see teeb ka neid tegusid, mida mina teen, ja teeb veel suuremaid kui need on, sest mina lähen Isa juurde!»

Jüngrid ei tundnud veel Issanda piiramatuid võimalusi ja väge. Ta ütles neile: «Tänini ei ole te midagi palunud minu nimel» (Joh.16,24). Ta selgitas, et nende edu saladus peitub selles, kui nad paluvad jõudu ja armu Tema nimel. Tema on Isa ees, et nende eest paluda. Ta esitab alandliku paluja soovi oma soovina selle inimese suhtes. Taevas kuuldakse iga siirast palvet. Võib-olla pole see esitatud voolavas sõnastuses, kuid kui palve tuleb südamest, tõuseb see pühamusse, kus Jeesus teenib. Tema esitab selle Isale kaunis ja meeldivas vormis koos Tema täiuslikkusega.

Siiruse ja südamepuhtuse tee pole takistusteta tee, kuid nähkem igas takistuses üleskutset palvele. Iga elava olevuse jõud lähtub Jumalalt — lättest, mis on avatud ka kõige nõrgemale. «Mida te iganes palute minu nimel,» ütles Jeesus, «seda ma teen, et Isa austataks Pojas! Kui te midagi minult palute minu nimel, siis ma teen seda.»

Palvetage «minu nimel,» käskis Kristus jüngreid. Kristuse nimel peavad Tema järelkäijad seisma Jumala ees. Nende eest toodud ohvri väärtus teeb ka nemad väärtuslikuks Jumala silmis. Kristuse õiguse tõttu on nad hinnalised. Kristuse pärast andestab Issand neile, kes Teda kardavad. Ta ei näe neid ebapühade patustena. Ta näeb neid oma Poja sarnastena, kellesse nad usuvad.

(668) Issandale valmistab pettumust see, kui Tema järelkäijad end alahindavad. Ta soovib, et Tema pärisosa hindaks end selle hinna järgi, mille Tema on nende eest maksnud. Jumal igatses inimlaste järele, muidu poleks Ta saatnud oma Poega nii kalliks maksma läinud lunastusteele. Tema soovib nendega koos töötada. Tal on hea meel, kui nad paluvad Temalt suuri asju, et austada Tema nime. Nad võivad oodata Temalt suuri asju, kui nad usuvad Tema tõotustesse.

Kuid Kristuse nimel palumine tähendab palju. See tähendab, et me peame omaks võtma Tema iseloomu ja meelsuse ning tegema Tema tegusid. Päästja tõotus on tingimuslik. «Kui te mind armastate,» ütles Ta, «siis pidage minu käsusõnu.» Ta päästab inimesi mitte koos pattudega, vaid pattudest; ja need, kes Teda armastavad, näitavad oma armastust kuulekusega.

Tõeline sõnakuulmine lähtub südamest. See on harmoonia Kristusega. Kui me Talle allume, siis samastab Ta oma mõtted ja eesmärgid meie omadega; meie mõtted ja tunded vormuvad Tema tahte järgi nii, et kuuletudes Temale, kuuletume me ühtlasi oma südame soovile. Meie õilistatud ja pühitsetud tahe leiab, et ülim rõõm on teenida Jumalat. Kui me tunneme Jumalat nii, nagu meil on võimalus Teda tunda, siis on meie elu pidev sõnakuulmise elu. Kui õpime mõistma Kristuse iseloomu ja oleme ühenduses Jumalaga, muutub patt meile vastikuks.

Nii nagu Kristus inimesena täitis käsku, nii täidame ka meie, kui me juurdume Jõuallikasse. Kuid me ei tohi panna vastutust oma kohustuste eest teistele ega oodata, et nemad ütleksid, mida meil teha tuleb. Me ei saa sõltuda inimlikest nõuannetest. Issand õpetab meile meie kohustusi sama meelsasti nagu Ta õpetab teistelegi. Kui me tuleme Tema juurde usus, siis avab Ta meile oma saladused isiklikult. Sageli põleb meie süda meis, kui Jumal astub meie juurde, et käia meiega nii nagu kord Eenokiga. Need, kes otsustavad, et nad ei taha teha iialgi seda, mis on Jumalale vastumeelt, saavad — olles kõnelnud oma eluasjadest Temale — teada seda, kuidas toimida. Nad saavad nii tarkust kui ka jõudu. Neile antakse Kristuse tõotuse kohaselt jõudu olla kuulekas ja teenida. Kõik, mis anti Kristusele, kõik, mida Ta vajas langenud inimkonna vajaduste rahuldamiseks, anti Talle kui inimkonna Esindajale ja Peale. Ja «mida me iganes palume, seda me saame Temalt, sest me peame Tema käske ja teeme, mis on Temale meelepärane» (1.Joh.3,22).

Enne kui Kristus andis end lepitusohvriks, palus Ta järelkäijate jaoks vältimatut täiuslikemat andi, (669) mis annab nende käsutusse Jumala armu piiramatud rikkused. «Ja mina palun Isa ja Tema annab teile teise Trööstija, et see teie juurde jääks igavesti, tõe Vaimu, keda maailm ei või vastu võtta, sellepärast, et ta Teda ei näe ega tunne; aga teie tunnete Teda, sest Tema jääb teie juurde ja tahab olla teie sees. Ma ei jäta teid vaeslasteks, ma tulen teie juurde» (Joh.14,16-18).

Püha Vaim oli maailmas ka enne seda, sest lunastustöö algusest peale on Ta teinud tööd inimeste südames. Kuid nii kaua, kui Kristus oli maa peal, ei igatsenud Tema jüngrid ühtegi teist aitajat. Alles siis, kui Ta neist lahkus, tundsid nad vajadust Püha Vaimu järele, ja siis Ta tuli.

Püha Vaim on Kristuse esindaja, kuid ilma inimliku kujuta ja sellest sõltumatu. Oma inimolemuses ei saanud Kristus olla isiklikult igal pool. Sellepärast oli jüngritele kasuks, et Jeesus läks Isa juurde ja saatis Püha Vaimu enda järglaseks maa peale. Nüüd polnud keegi eelistatum selle tõttu, et ta elas vastavas kohas ja sai Kristusega koos olla. Püha Vaimu läbi saab Issand olla kõigi juures. Selles mõttes oli Ta neile lähemal kui siis, kui Ta poleks läinud taevasse.

«Kes mind armastab, seda armastab minu Isa ja mina tahan teda armastada ja iseennast temale ilmutada.» Jeesus teadis, mis ootas jüngreid ees. Ta nägi, kuidas üks neist viiakse tapalavale, teine ristile, kolmas pagendatakse üksildasele kaljusaarele, ülejäänuid kiusatakse taga ja surmatakse. Ta julgustas neid tõotusega, et igas läbikatsumises on Ta nendega. Sama tõotus on kehtiv ka tänapäeval. Issand teab kõike oma ustavatest sulastest, kes Tema pärast on vangis või üksikutele saartele pagendatud. Ta tröösti neid oma ligiolekuga. Kui usklik seisab tõe pärast ebaõiglase kohtu ees, siis seisab Kristus tema kõrval. Kõik uskliku pihta suunatud laim on suunatud tegelikult Kristusele. Järelkäijate isikus mõistetakse Kristust üha uuesti hukka. Kui keegi suletakse vangla müüride vahele, kinnitab Kristus seal talle oma armastust. Kui keegi seisab Tema pärast silmitsi surmaga, ütleb Kristus: «Ära karda, mina olen esimene ja viimane ja elav; mina olin surnud ja vaata, ma olen elav ajastute ajastuteni, ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed!» (Ilm.1,18). Minu pärast ohverdatud elu säilitan ma igavese au jaoks.

Igal ajal ja kõikjal, kõigis meie muredes ja raskustes, kui tulevik näib tume ning me tunneme end abitute ja üksildastena, saadetakse vastusena usupalvele meie juurde Tröösti. (670) Olukorrad võivad lahutada meid kõikidest maisetest sõpradest, kuid ükski olukord ega vahemaa ei saa meid lahutada taevasest Lohutajast. Ükskõik, kus me oleme või kuhu läheme, on Tema alati meie paremal käel meid aitamas, toetamas ja julgustamas.

Jüngrid ei mõistnud ikka veel Kristuse sõnade vaimulikku tähendust, seepärast Ta jätkas. Ta seletas, et Püha Vaimu kaudu suhtleb Tema nendega. «Aga Tröösti, Püha Vaim, kelle minu Isa läkitab minu nimel, see õpetab teile kõik.» Te ei ütle siis enam, et te ei mõista. Te ei näe siis enam hägusalt nagu peegelpildis. Te mõistate siis «täiesti ühes kõigi pühadega, missugune on armastuse laius ja pikkus ja kõrgus ja sügavus» ja tunnete ära «Kristuse armastuse, mis ületab kõik tunnetuse» (Ef.3,18.19).

Jüngrid olid tunnistajad Kristuse elust ja tööst. Nende kaudu pidi Tema rääkima kõikidele rahvastele maa peal. Kuid seoses Kristuse alanduse ja surmaga pidid nad läbi

elama suure katsumuse ja pettumuse. Selleks, et pärast selliseid sündmusi võiks nende kuulutus olla tõepärane, tõotas Jeesus, et Tröödstija «tuletab teile meelde kõik, mis mina teile olen ütelnud.»

«Mul on teile veel palju ütlemist,» jätkas Ta, «aga te ei või nüüd seda kanda. Aga kui Tema, tõe Vaim tuleb, siis Ta juhatab teid kõigesse tõtte, sest Tema ei räägi iseenesest, vaid mida Ta kuuleb, seda Ta räägib ja tulevasi asju Ta kuulutab teile. Tema austab mind, sest minu omast Ta võtab ja kuulutab teile.» Jeesus oli avanud jüngrite ees tõe tohutud avarused, kuid neil oli ülimalt raske hoida Jeesuse õpetusi lahus variseride ja kirjatundjate pärimustest ning käitumisreeglitest. Nad olid harjunud pidama rabide õpetusi Jumala hääleks ja senise kasvatuse mõju oli ikka veel tuntav. Maised asjad ja arusaamad hõlmasid ikka veel suure osa nende mõttemaailmast. Nad ei mõistnud Kristuse riigi vaimulikku olemust, ehkki Jeesus oli seda neile sageli selgitanud. Nad ei suutnud hinnata Kristuse poolt esitatud Pühakirja tekstide väärtust. Paljud Tema õpetused näisid olevat nende jaoks kõrvust mööda libisenud. Jeesus nägi, et nad ei mõistnud Tema sõnade tõelist tähendust. Kaastundlikult lubas Ta, et Püha Vaim tuletab öeldu neile meelde. Ta oli jätnud ütlemata palju sellist, mida jüngrid ei suutnud mõista. Ka nende asjade suhtes pidi Püha Vaim elustama nende vaimuliku mõistmise. (671) «Kui Tema, tõe Vaim, tuleb, siis Ta juhatab teid kõigesse tõtte,» ütles Jeesus.

Tröödstijat nimetatakse «tõe Vaimuks.» Tema ülesandeks on tõde selgitada ja kinnistada. Püha Vaim asub südamesse kõigepealt tõe Vaimuna ja nii saab Temast Tröödstija. Tões on rahu ja lohutus, vales pole seda tõeliselt iialgi. Väärate teooriate ja pärimuste abil saab Saatan inimese oma mõju alla ning kujundab tema iseloomu vääras suunas. Kuid Piibli kaudu kõneleb inimesele Püha Vaim ja vajutab tõe südamesse. Selliselt paljastab Püha Vaim eksitused ja kõrvaldab need hingest. Tõe Vaimu abil, kes tegutseb Jumala Sõna kaudu, võidab Kristus oma valitud rahva enda poole.

Kirjeldades jüngritele Püha Vaimu tööd, püüdis Jeesus sütitada neis sama rõõmu ja lootust, mis põles Tema südames. Ta tundis rõõmu rikkaliku abi üle, millega Ta oli varustanud oma kogudust. Püha Vaim oli ülim andidest, mida Ta võis Isalt oma rahvale edasiandmiseks paluda. Püha Vaim pidi avalduma neis uuendusttoova väena. Ilma selle osata poleks Kristuse ohvrist midagi kasu. Kurjuse võim oli sajandite kestel üha tugevnenud ning inimeste alistumine Saatana ülemvõimule oli hämmastav. Patule võis vastu panna ja seda võita ainult Jumaluse kolmanda Isiku võimsa väe abil — mitte piiratud kujul, vaid kogu jumalikus täiuses. Püha Vaim muudab mõjuvaks maailma Lunastaja poolt sooritatud töö. Püha Vaimu kaudu saab süda puhastatud. Vaimu läbi saab usklik osa jumalikust iseloomust. Kristus on andnud oma Vaimu kui jumaliku väe, et võita kõik loomupärased ja juurdeõpitud kalduvused kurjale ning vajutada oma kogudusele oma iseloomu pitser.

Jeesus ütles Püha Vaimu kohta: «Tema austab mind.» Kristus austas Isa, avades maailmale Tema armastuse. Püha Vaim pidi austama Kristust, avades maailmale Tema armu. Jumala kuju peab inimestes taastuma. Jumala rahva iseloomu täiuslikkus on seotud Jumala au ja Kristuse auga.

«Kui Ta /tõe Vaim/ tuleb, siis Ta toob maailmale selguse patu kohta ja õiguse kohta ja kohtu kohta.» Jumala Sõna kuulutamine oleks kasutu, kui poleks Püha Vaimu pidevat ligiolekut ja abi. Tema on ainus Õpetaja, kes suudab edasi anda jumalikke tõdesid. (672) Ainult siis, kui koos tõega tuleb südamesse Püha Vaim, ärkab inimese südametunnistus ja muutub elu. Inimene võib esitada haaravalt Jumala Sõna kirjatähte, ta võib tunda kõiki selles antud käske ja tõotusi, kuid siis, kui Püha Vaim ei saa tõde elavaks teha, ei lange ükski inimlaps Kaljule ega murdu. Teadmiste hulk ega tohutud võimalused ei tee inimesest valguse vahendajat, kui tema töös ei osale Püha Vaim. Evangeeliumi seemne külvamine ei õnnestu, kui taevane kaste ei ärata seda ellu. Enne, kui kirjutati ükski Uue Testamendi raamat või peeti ainuski jutlus pärast Kristuse taevaminemist, said palvetavad apostlid Püha Vaimu. Siis tunnistasid nende vaenlased: «Te olete Jeruusalemma täitnud oma õpetusega» (Apt.5,28).

Kristus on tõotanud oma kogudusele Püha Vaimu anni ja see tõotus kuulub meile täpselt samuti nagu esimestele jüngritele. Kuid ka see tõotus on tingimuslik. Paljud usuvad seda tõotust ja väidavad, et öeldu käib nende kohta; nad kõnelevad palju Kristusest ja Pühast Vaimust, kuid sellest pole kasu. Nad ei anna ennast Jumala väe juhtimise ja kontrolli alla. Meie ei saa Püha Vaimu kasutada. Vaim peab kasutama meid. Püha Vaimu kaudu töötab Jumal oma rahva hulgas, et nad «tahaksid ja tegutseksid Tema hea meele järgi» (Flp.2,13). Kuid paljud pole sellega nõus; nad tahavad saavutada oma tahtmist. Seetõttu ei saagi nad taevast andi. Vaimu antakse ainult neile, kes alandlikult ootavad Jumalalt jõudu ja armu. Jumala vägi ootab nendepoolset igatsemist ja vastuvõtmist. Kui see tõotatud õnnistus usus vastu võetakse, toob Ta kaasa kõik teised õnnistused. Kristuse armu rohkuses on Ta valmis andma igale inimlapsele nii palju, kui ta suudab vastu võtta.

Selle vestluse vältel ei viidanud Jeesus kordagi oma kannatustele ja surmale. Seevastu kinnitas Ta viimaks jüngritele oma rahu. Jeesus ütles: «Rahu ma jätan teile; oma rahu ma annan teile; mina ei anna teile nõnda nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmugu ja ärgu mingu araks!»

Enne ülemast toast lahkumist laulis Kristus koos jüngritega rõõmsat kiituse- ja tänulaulu:

«Kiitke Jehoovat, kõik paganad,

ülistage Teda, kõik rahvahõimud!

Sest võimsaks on saanud Tema heldus meie üle

ja Jehoova tõde kestab igavesti!

Halleluuja!» Ps.117.

(673) Pärast laulmist läksid nad välja. Nad suundusid piki rahvarikkaid tänavaid linnast välja Õlimäe poole — aeglaselt, mõttessevajunult. Õlimäele liginedes ütles Jeesus murest murtud häälega: «Sel ööl te kõik taganete minust, sest kirjutatud on: Ma löön karjast ja karja lambad pillutatakse!» (Mat.26,31). Jüngreid hämmastas ja kurvastas öeldu. Neile meenus, kuidas paljud pärast Kapernauma kogudusekojas peetud Kristuse kõnet Eluleivast olid pahandanud ja Temast lahkunud. Kuid kaksteist olid ustavaks jäänud. Peetrus oli siis kõigi nimel Kristusele ustavust kinnitanud. Seepeale oli Kristus öelnud: «Eks ole mina teid kaksteistkümmend ära valinud, ja üks teie seast on kurat?» (Joh.6,70). Ka ülemas toas oli Jeesus ütelnud, et üks kaheteistkümnest annab Ta ära ning Peetrus salgab Teda. Kuid nüüd puudutasid Tema sõnad kõiki.

Peetrus protesteeris ägedalt: «Kui ka kõik Sinust taganevad, siis mina mitte!» Ülemas toas oli Peetrus väitnud: «Ma annan oma elu Sinu eest!» Jeesus oli siis hoiatanud, et ta selsamal ööl salgab oma Lunastaja. Nüüd kordas Kristus hoiatust: «Tõesti, mina ütlen sulle, täna, sellel ööl, enne kui kukk on kaks korda laulnud, salgad sina mind kolm korda!» Aga Peetrus ütles veel rõhutatumalt: «Kui ma Sinuga peaksin ka surema, ei salga ma Sind mitte!» Ja samuti ütlesid kõik (Mrk.14,29-31). Ennastusaldavalt jätsid nad tähelepanuta Jeesuse korduva hoiatuse. Nad polnud läbikatsumiseks valmis. Alles siis, kui kiusatus neid tabas, tundsid nad oma nõrkust.

Kui Peetrus kinnitas oma valmisolekut järgneda Issandale nii vangi kui surma, siis ta tõepoolest ka mõtles nii; kuid ta ei tundnud ennast. Sügaval südamepõhjas peitusid kurjad mõtted, mida olukorrad ellu äratasid. Kui Peetrus ei oleks saanud teadlikuks ohust, mis teda ähvardas, oleks see võinud ta hukutada. Lunastaja nägi temas enesearmastust ja enesekindlust, mis varjutas isegi armastuse Kristuse vastu. Peetruse elus oli ilmnenud palju ebakindlust, elujõus pattu, mõtlematust, ebapühi iseloomujooni ja kergemeelset suhtumist kiusatustesse. Kristuse tõsine hoiatus oli kutseks tõsisele eneseanalüüsile. Peetrus vajas eneseusalduse asemel sügavat usku Kristusesse. Kui ta oleks hoiatuse alandlikult vastu võtnud, oleks ta anunud, et Karjane oma lammast hoiaks. Galilea järvel vajuma hakates oli Peetrus hüüdnud: «Issand, aita mind» (Mat.14,30). Siis oli Kristus oma käe sirutanud (674) ja temast kinni haaranud. Kui ta oleks nüüd Jeesust palunud: «Päästa mind minu enese käest!» oleks Kristus teda hoidnud. Kuid Peetrusele näis, et

Jeesus ei usaldanud teda ja see tundus talle ebaõiglasena. Ta solvus ja kapseldus eneseusaldusse.

Jeesus vaatas kaastundlikult jüngritele. Ta ei saanud hoida neid ränga kogemuse eest, kuid Ta ei jätnud neid ka tröösti mata. Ta kinnitas neile, et Ta murrab haua ahelad ning Tema armastus nende vastu jääb muutumatuks. «Aga pärast oma ülestõusmist ma lähen teie eele Galileasse,» ütles Ta (Mat.26,32). Juba enne salgamist said jüngrid kinnituse andestusest. Pärast Tema surma ja ülestõusmist teadsid nad, et Ta oli neile andestanud ja nad olid Talle kallid.

Jeesus oli jüngritega teel Õlimäe jalamil asuvasse Ketsemani aeda. See oli üksildane paik, kus Ta oli sageli mõtisklenud ja palvetanud. Lunastaja oli selgitanud jüngritele oma ülesannet maailmas ja rääkinud vaimulikust ühendusest, mida nad pidid Temaga säilitama. Nüüd illustreeris Ta öeldut. Heledas kuuvalguses nägid nad lopsakat viinapuud. Jeesus juhtis sellele jüngrite tähelepanu.

«Mina olen tõeline viinapuu,» ütles Ta. Selle asemel, et võrrelda end kauni palmi, uhke seedri või tugeva tammega, võrdles Ta end toe külge klammerduva viinapuuga. Palm, seeder ja tamm seisavad püsti ilma toeta, kuid viinapuu põimub võre ümber ja sirutub nii ülespoole. Sarnaselt oli Kristus inimesena (675) sõltuv jumalikust väest. «Mina ei või iseenesest ühtki teha,» oli Ta öelnud (Joh.5,30).

«Mina olen tõeline viinapuu.» Juudid olid alati pidanud viinapuud kõige õilsamaks taimeks — jõulisuse, ülevuse ja viljakuse sümboliks. Iisraeli kujutati viinapuuna, mille Jumal oli istutanud tõotatud maale. Juudid rajasid oma päästelootuse tõsiasjale, et nad kuulusid Iisraeli hulka. Kuid Jeesus ütles, et Tema on tõeline viinapuu. Ärge mõelge, et te oma päritolu tõttu saate Jumalalt elu ja õiguse Tema tõotustele. Vaimulikku elu saab ainult Kristuse kaudu.

«Mina olen tõeline viinapuu, ja minu Isa on viinamäe Aednik.» Taevane Isa oli istutanud Palestiina küngastele Jeesuse kui kauni viinapuu. Isa oli ka Aednik. Paljusid kütkestas selle viinapuu ilu ja nad tunnistasid, et Ta pärines taevast, kuid Iisraeli rahva juhtide meelest oli Ta juur põuasest maast. Nad muljusid Ta puruks ja trampisid poriste jalgade alla. Nad kavatsesid Ta igaveseks hävitada. Kuid taevane Aednik ei kaotanud oma taime hetkekski silmist. Kui inimesed arvasid, et nad olid viinapuu hävitanud, võttis Tema selle üles ja istutas teisele poole müüri. Inimesed ei näinud nüüd enam puud ennast — see oli julmade rünnakute eest kaitstud — kuid oksad rippusid üle müüri. Need rääkisid viinapuust. Nende kaudu võis viinapuusse pookida uusi oksi. Pookokstest oli juba vilja saadud. Vili oli valminud ja möödujad olid seda noppinud.

«Mina olen viinapuu, teie olete oksad,» ütles Kristus oma jüngritele. Kuigi Ta oli neist lahkumas, ei katkenud nende vaimulik ühendus Temaga. Kristus seletas, et okste

kinnitumine viinapuusse kujutas ühendust, mida nad pidid Temaga säilitama. Oks poogitakse elujõulisse puusse ning see kasvab kiud-kiult sellega kokku. Viinapuu elu saab ka oksa eluks. Patune, kes seob oma nõrkuse Kristuse tugevusega, oma puudulikkuse Kristuse täiuslikkusega ning oma suutmatuse Kristuse piiritu jõuga, muutub Kristuse sarnaseks. Kristuse inimlikkus kasvas kokku meie inimlikkusega ning meie inimlikkus kasvab kokku Tema jumalikkusega. Nii saab inimene Püha Vaimu vahendusel osa jumalikust iseloomust. Ta on vastu võetud Jumala armastatud Pojas.

(676) Kui selline ühendus Kristusega on kord loodud, siis tuleb seda ka säilitada. Kristus ütles: «Jääge minusse ja mina jään teisse. Nagu oks ei või vilja kanda iseenesest, kui ta ei jää viinapuu külge, nõnda ka teie, kui te ei jää minusse.» Jutt pole juhuslikust puudutusest. Oks saab osaks elavast viinapuust. Elu, jõu ja viljakuse kandumine tüvest okstesse peab olema takistamatu ja pidev. Lahus viinapuust ei saa oks püsida eluvõimelisena. Samuti ei või ka teie elada lahus minust, ütles Jeesus. Elu, mille te olete minult saanud, võite te säilitada ainult pideva ühenduse kaudu. Ilma minuta ei või te võita pattu ega vastu panna ühelegi kiusatusele.

«Jääge minusse, ja mina jään teisse.» Jäämine Kristusesse tähendab Tema Vaimu pidevat vastuvõtmist — elu, mis on antud tingimusteta Tema teenistusse. Jumala ja inimese vahelist ühendust ei tohi miski katkestada. Nii, nagu viinapuu oks imeb pidevalt tüvest elujõudu, nii peame ka meie jääma Jeesusesse ja saama Temalt usu läbi jõudu ning Tema iseloomu täiuslikkust.

Juur saadab toitained oksa tipuni. Nii voolab Kristusest vaimulik jõud igale usklikule. Seni, kuni inimlaps on ühenduses Kristusega, ei ole ohtu, et ta kärbuks.

Viinapuus olev elu saab ilmsiks lõhnavates viljades. «Kes jääb minusse,» ütles Jeesus, «ja mina temasse, see kannab palju vilja; sest ilma minuta ei või te midagi teha.» Elades usus Jumala Pojasse ilmnevad meie elus Vaimu viljad; ükski neist ei puudu.

«Minu Isa on viinamäe Aednik. Iga oksa minu küljes, mis ei kanna vilja, Tema kõrvaldab.» Ehkki oks on pealtnäha viinapuuga ühenduses, võib elav ühendus tüvega puududa. Siis ei toimu ka kasvu ja viljakandmist. Sarnaselt võib inimesel olla näiline ühendus Kristusega, kuid elav ühendus Temaga puudub. Inimesed saavad koguduse liikmeteks oma usu tunnistamise põhjal, ent nende iseloom ja käitumine näitavad, kas nad on tegelikult ühenduses Kristusega. Kui nad ei kanna vilja, on nad kärbuvad oksad. Nende lahusolek Kristusest toob kaasa täieliku hävingu, mida kujutab kuivanud oks. «Kui keegi ei jää minusse,» ütles Kristus, «siis ta heidetakse välja, nagu viinapuu oks ning kuivab ära. Ja nad kogutakse kokku ja heidetakse tulle ning põletatakse ära.»

«Ja igaüht, mis kannab vilja, Tema puhastab (kärbib), et see kannaks rohkem vilja.» Kaheteistkümnest jüngrist, kes olid Jeesust järginud, (677) tuli üks kui kuivanud oks

kõrvaldada. Ülejäänuid pidi kärbitama kibedates läbikatsumistes. Kärpimine teeb küll valu, kuid nuga on Isa käes. Ta ei tegutse hoolimatu käe ega ükskõikse südamega. Oksad, mis kaarduvad maani, tuleb lahti lõigata maiste tugede küljest, kuhu nende väädid klammerduvad. Nad tuleb suunata ülespoole, et nad leiaksid tuge Jumalas. Samuti tuleb kärpida üleliigselt lopsakat lehestikku, mis röövib viljade valmimiseks vajaliku elujõu. Kõrvaldada tuleb ka vesikasvud, mis takistavad Õiguse Päikese tervendavate kiirte juurdepääsu. Aednik lõikab ära kõik selle, mis takistab viljakust.

«Selles on minu Isa austatud, et te kannate palju vilja,» ütles Jeesus. Jumal soovib sinu kaudu väljendada oma iseloomu pühadust, headust ja hellust. Ja seejuures ei käsi Kristus jüngritel ise rühmata, et vilja kanda. Ta käsib neil jääda Temasse. «Kui te jääte minusse, ja minu sõnad jäävad teisse,» ütles Ta, «siis paluge, mida te iganes tahate, ja see sünnib teile!» Oma sõna kaudu jääb Kristus järelkäijatesse. See on samasugune eluline side, nagu kujutas Tema liha söömine ja Tema vere joomine. Kristuse sõnad on vaim ja elu. Neid vastu võttes võtad sa vastu ka Viinapuu elu. Sa elad «igast sõnast, mis lähtub Jumala suust» (Mat.4,4). Kristuse elu kannab sinus sama vilja nagu ilmnes Temas. Elades Kristuses, jäädes Kristusesse, toetudes Temale ja Temalt vaimulikku toitu saades kannad sa vilja nii nagu kandis Tema.

Seejärel ütles Kristus oma jüngritele välja oma suure soovi — et nad armastaksid üksteist nii, nagu Tema neid oli armastanud. Ikka ja jälle rõhutas Ta seda: «Seda ma käsin teid,» ütles Ta korduvalt, «et te armastaksite üksteist.» Ülemises toas oli Ta alustanud sõnadega: «Uue käsusõna annan ma teile, et te üksteist peate armastama, nõnda nagu mina teid olen armastanud, et teiegi üksteist armastaksite!» Jüngrite jaoks oli see käsk uus sellepärast, et nad polnud armastanud üksteist nii, nagu Kristus neid oli armastanud. Kristus mõistis, et hoopis uued ideaalid ja ajendid pidid hakkama jüngreid juhtima. Ta teadis, et jüngrite elus pidid avalduma uued põhimõtted ning et Tema elu ja surma kaudu pidid nad saama uue mõiste armastusest. Käsk üksteist armastada sai Tema ohvri valgel uue tähenduse. (678) Kogu armutöö on pidev enesesalgamine. Kristuse maapealse elu igal hetkel tulvas Temast Jumala armastust. Kõik, keda täidab Tema Vaim, armastavad nii nagu armastas Tema. Sama põhimõte ajendab inimsuhetes ka neid.

See armastus tunnistab inimese jüngriksolekust. «Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid,» ütles Jeesus, «kui teil on armastus isekeskis!» Kui inimesed hoiavad ühte mitte isekatest huvidest ajendatuna, vaid armastusest, siis kõneleb see jõust, mis on ülem igast inimlikust jõust. Selline üksmeel tunnistab, et Jumala kuju on inimolemuses taastatud. See näitab, et jumalik olemus suudab seista vastu kurjuse üleloomulikule väele ning et Jumala arm võidab inimese lihalikus südames peituva isekuse.

Selline armastus äratab kindlasti Saatana viha. Kristus ei kõnelnud oma jüngritele kergest teest. «Kui maailm teid vihkab,» ütles Ta, «siis teadke, et ta mind on enne teid

vihanud. Kui te oleksite maailmast, siis armastaks maailm oma. Aga et te ei ole maailmast, vaid mina olen teid ära valinud maailmast, sellepärast vihkab teid maailm! Pidage meeles seda sõna, mis ma teile olen öelnud: Ei ole ori suurem oma isandast! On nemad mind taga kiusanud, siis nad kiusavad teidki taga. On nad pidanud minu sõnu, siis nad peavad teiegi sõnu. Aga seda kõike nad teevad teile minu nime pärast, sest nad ei tunne Teda, kes mind on läkitanud.» Evangeeliumi kuulutust kantakse edasi vasturünnakute hoopide all, keset vastupanu, hädaohte, kaotusi ja kannatusi. Kuid need, kes seda kogevad, käivad vaid Meistri jälgedes.

Maailma Lunastajat näis jälitavat pidev ebaõnn. Tema, kes oli tulnud maailma halastuse saadikuna, näis suutvat teha vähe ülesehitavat ja päästvat tööd, mida Ta teha igatses. Saatana väehulgad töötasid Talle pidevalt vastu, kuid Ta ei kaotanud julgust. Prohvet Jesaja kaudu ütles Ta: «Aga mina mõtlesin; Ma olen asjata vaeva näinud, kulutanud oma jõudu kasuta ja tühja. Ometi on mu õigus Jehoova käes ja mu tõotus on minu Jumala juures! ... Kuigi Iisrael ei saaks kogutud /ingl. k./, olen ma Jehoova silmis austatud ja mu Jumal on mu tugevus.» Kristusele anti ka selline tõotus: «Nõnda ütleb Jehoova, Iisraeli Lunastaja, tema Püha, täiesti põlatule, rahvaste poolt (679) jälestatule, ... nõnda ütleb Jehoova: ... ma olen sind hoidnud ja pannud rahvale seaduseks, taastama maad, jagama laastatud pärisosi, ütlema vangistatuile: «Minge välja!»; pimeduses olijaile: «Teil on valgus!» ... Ei ole neil nälga ega janu, neid ei pista palavus ega päike, sest nende peale Halastaja juhib neid ja talutab nad veeallika juurde!» (Jes.49,4.5.7-10).

Jeesus toetus sellele tõotusele ega andnud Saatanale jalatäitki järele. Kui Kristus pidi astuma viimased sammud oma alanduse teel, kui sügav kurbus haaras Ta hinge, siis ütles Ta jüngritele: «Selle maailma vürst tuleb ja ei saa minust midagi.» «Selle maailma vürsti üle on kohus mõistetud.» «Nüüd tõugatakse sellesinase maailma vürst välja» (Joh.14,30; 16,11; 12,31). Prohvetliku pilguga nägi Kristus eesootavat võitlust. Ta teadis, et siis, kui Ta hüüab: «See on lõpetatud!» tunneb kogu taevas rõõmu. Tema kõrv näis kuulvat juba kauget muusikat ja võiduhüüdeid taevasaalides. Ta teadis, et siis lüüakse Saatana kuningriigile matusekella ning Kristuse nimi kaigub läbi kõikide maailmade kogu universumis.

Kristus rõõmustas sellepärast, et Ta võis teha oma järelkäijate jaoks rohkem, kui nad oskasid paluda või ette kujutada. Ta rääkis kindlusetundega, teades, et Kõigevägevam oli nii kavandanud juba enne maailma rajamist. Ta teadis, et tõde, mida saadab Püha Vaimu vägi, võidab võitluse kurjusega. Ta teadis, et Tema verega niisutatud lipp lehvib võidukalt Tema järelkäijate kohal. Ta teadis, et Teda usaldavate järelkäijate elu on nii nagu Temagi elu lakkamatute võitude seeria, mida, tõsi küll, siin ei mõisteta, kuid mida mõistetakse kord igavikus.

«Seda ma olen teile ütelnud,» ütles Ta, «et teil oleks rahu minus. Maailmas on teil ahastust, aga olge julged, mina olen maailma ära võitnud!» Kristus ei masendunud. Tema järelkäijatel tuleb ilmutada sama püsivat usku. Nad peavad elama ja töötama nii nagu elas ja töötas Tema, sest nad sõltuvad Temast — Meistrist. Neil peab jätkuma julgust, energiat ja püsivust. Ehkki nende teele kerkivad ületamatud tõkked, peavad nad Tema armu läbi edasi minema. Neid kutsutakse üles raskusi võitma, neid ületama. Nad ei peaks meeleheitesse sattuma; nende lootus on vääramatu. Võrratu armastuse kuldse ketiga on Kristus ühendanud nad Jumala trooniga. Ta soovib, et nad mõistaksid, et suurim jõud universumis, mis lähtub ülima jõu Allikast, kuulub neile. Neil on jõud (680) vastu panna kurjusele — jõud, mida ei saa võita ükski vägi maa peal, ei surm ega põrguhaud; jõud, mis võimaldab neil võita nii nagu võitis Kristus.

Kristuse plaani kohaselt peab Tema koguduses siin maa peal valitsema sama kord, juhtimisviis ja kooskõla, mis valitseb taevas. Siis saab Ta austatud oma rahva kaudu. Nende kaudu paistab Õiguse Päike tumestamatuna maailmale. Kristus on andnud oma kogudusele palju võimalusi Teda austada. Ta on andnud oma rahvale võimed ja õnnistused, millega esindada Tema täiust. Kogudus, kes omab Kristuse õigust, on Tema varaait, mis kätkeb Tema armu, halastuse ja armastuse täiuslikke rikkusi. Kristus, Õiguse Päike, näeb puhtas ja täiuslikus rahvas tasu alanduse eest.

Päästja lõpetas oma õpetused jõuliste, lootusrikaste sõnadega. Seejärel palvetas Ta kogu südamest oma jüngrite pärast. Tõstes silmad taeva poole, lausus Ta: «Isa, tund on tulnud. Austa oma Poega, et ka Poeg austaks Sind, nagu Sa oled Temale andnud meelevalla kõige liha üle, et Ta annaks igavese elu kõigile, keda Sina oled Temale andnud! Aga see on igavene elu, et nad tunneksid Sind, ainust tõelist Jumalat ja Jeesust Kristust, keda Sina oled läkitanud.»

Kristus oli lõpetamas oma tööperioodi siin maal. Ta oli austanud Jumalat. Ta oli ilmutanud Isa nime. Ta oli kogunud need, kes pidid jätkama Tema tööd inimeste seas. Ja Ta jätkas: «Nendes ma olen austatud. Ja ma ei ole edaspidi enam maailmas, aga nemad on maailmas, ja mina tulen Sinu juurde. Püha Isa, hoia neid oma nimes, mille Sa oled mulle andnud, et nad oleksid üks, nõnda nagu meie! ... Aga ma ei palu mitte üksnes nende eest, vaid ka nende eest, kes nende sõna kaudu usuvad minusse, et nemad kõik oleksid üks, ... Mina nendes ja Sina minus, et nad täielikult saaksid üheks ja maailm tunneks, et Sina oled mind läkitanud ja oled armastanud neid, nõnda nagu Sa mind oled armastanud.»

Selliselt usaldas Kristus oma valitud koguduse Isa kätte. Pühitsetud Ülempreestrina palus Ta nüüd oma rahva eest. Ustava Karjasena kogus Ta oma karja Kõigekõrgema varju alla, tugevasse ja kindlasse pelgupaika. Teda ootas ees viimane võitlus Saatanaga. Ja Ta sammus sellele võitlusele vastu.

74. Peatükk Ketsemani

Mat.26,36-56; Mrk.14,32-50; Luk.22,39-53; Joh.18,1-12

Jüngrite saatel astus Jeesus aeglaselt Ketsemani aia poole. Täiskuu paistis heledalt pilvitus taevas. Üle palverändurite telkimispaikade oli laskunud sügav vaikus.

Jeesus oli rääkinud jüngritega palju ja väga tõsiselt, kuid Ketsemanile liginedes muutus Ta imelikult vaikseks. Ta oli selles aias sageli mõtisklenud ja palvetanud, kuid iialgi varem polnud Ta tulnud siia nii valuliku südamega. Kogu oma maise elu oli Ta kõndinud Jumala ligioleku valguses. Põrkunud kokku saatanlike jõudude kontrolli all olevate inimestega, oli Ta alati võinud öelda: «See, kes mind on läkitanud, on minuga; Ta ei ole mind üksi jätnud, sest ma teen ikka, mis on Tema meelt mööda» (Joh.8,29). Kuid nüüd näis, et Ta oli lahutatud Jumala jõuduandva ligioleku valgusest. Ta oli arvatud üleastujate hulka. Ta pidi kandma langenud inimsoo ülekohtu süüd. Meie kõigi ülekohus lasus Tema õlgadel, kes oli patuta. Patt näis Talle nii kohutav ja süü raskus niivõrd suur, et Teda kiusas kartus saada igaveseks lahutatud Isa armastusest. Tundes, kui kohutav on Jumala viha patu vastu, hüüatas Ta: «Minu hing on väga kurb surmani!»

Jüngrid märkasid Õpetajas toimunud muutust. Nad polnud Teda kunagi varem näinud nii kurva ja vaikivana. Rusutus näis süvenevat sedamööda, kuidas nad edasi läksid. Ometi ei julgenud jüngrid küsida Jeesuselt midagi. Jeesus vaarus nagu hakkaks Ta kukkuma. Jõudnud aeda, tahtsid Jeesuse pärast muretsevad jüngrid suunduda oma harilikku ööbimispaika, et Õpetaja võiks seal puhata. Iga samm näis nõudvat Talt suurt pingutust. Ta oigas valjusti, justkui oleks Ta õlgadel kohutav koorem. Kaks korda pidid Ta kaaslased Teda toetama, muidu oleks Ta kokku varisenud.

Jeesus palus jüngritel jääda aiavärava juurde ning palvetada eneste ja Tema eest. Koos Peetruse, Jakoobuse ja Johannesega suundus Ta aiasügavusse. Need kolm olid Kristuse lähimad kaaslased. Nad olid näinud Tema au muutmisemäel; nad olid näinud Moosest ja Eelijat Temaga kõnelemas ja kuulnud häält taevast. Nüüd soovis Jeesus, et nad oleksid suurel ahastusetunnil Tema lähedal. Jüngrid olid sageli selles varjulises paigas ööbinud. Tavaliselt olid nad pärast mõtisklemist ja palvet oma Meistri läheduses rahulikult uinunud; hommikul oli Ta nad äratanud uueks päevatööks. Nüüd soovis Jeesus, et nad oleksid Temaga palves kogu öö. Ometi ei tahtnud Ta, et nad näeksid Tema ahastust.

«Jääge siia ja valvake minuga,» ütles Ta.

Ta läks neist nii palju kaugemale, et nad võisid Teda näha ja kuulda, ja langes silmili maha. Ta tundis, et patt oli lahutamas Teda Isast. Kuristik näis nii lai, pime ja sügav, et Jeesus tundis õudust. Ta ei võinud kasutada meeleheitest vabanemiseks oma jumalikku väge. Inimesena pidi Ta taluma inimese patu tagajärgi ja tundma Jumala viha patu vastu.

Kristuse kannatusi kujutasid kõige paremini prohveti sõnad: «Mõõk, tõuse mu Karjase kallale, mu Kaaslase kallale, ütleb vägede Jehoova!» (Sak.13,7). Patuse inimese Asemiku ja Käemehena seisis Kristus nüüd jumaliku kohtu ees. Ta mõistis, mida tähendas õiglus. Seni oli Ta olnud Vahendaja teiste eest; nüüd igatses Ta ise vahetalitajat.

Kui Kristus tundis, et ühendus Isaga katkeb, kartis Ta suutmatust inimliku jõuga pimeduse jõududele vastu panna. Kiusatusekõrbes oli olnud kaalul inimkonna saatus — siis oli Kristus võitnud. (687) Nüüd ründas kiusaja viimase kohutava võitlusega. Ta oli valmistunud selleks Kristuse kolme tegevusaasta jooksul. Saatana jaoks oli kõik kaalul. Kaotus tähendanuks tema ülemvõimu lõppu; maailm on siis lõpuks ikkagi Kristuse oma. Kurjus purustatakse ja kõrvaldatakse. Võit tähendanuks, et Saatanale hakkaks alluma kogu maa ning inimkond oleks igaveseks tema meelevallas. Võitluse lõpptulemus silme ees, kartis Kristus kogu hingest lahutust Jumalast. Saatan sosistas Talle, et siis kui Ta hakkab Käemeheks patuse maailma eest, jääb Tema ja Isa vahele igaveseks lõhe. Ta ei saaks enam kunagi olla üks Jumalaga.

Ja mida Tema ohver annab? Inimeste patusus ja tänamatus näis olevat täiesti lootusetu. Saatan maalis Lunastajale olukorda kõige tumedamates toonides. «Rahvas, kes väidab end olevat maiste ja vaimulike eesõiguste poolest üle kõigist teistest, on Sind hüljanud! Sinu oma rahvas püüab Sind hävitada — Sind, kes Sa pidid olema nende tõotuste alus, keskpunkt ja pitser. Üks Sinu jüngritest, kes on kuulnud Sinu õpetusi ja olnud agar kogudusetöös, reedab Su. Sinu kõige innukaim järgija salgab Sind. Kõik jätavad Sind maha.» Kristust haaras õudus. Tema südant pigistas teadmine, et need, keda Ta oli tulnud päästma ja keda Ta nii armastas, ühinevad Saatana plaanidega. Võitlus oli kohutav. See võrdus Tema rahva, Tema süüdistajate ja äraandja ning kogu kurja võimuses oleva maailma süükoormaga. Inimeste patud lasusid raskelt Kristusel ning tunnetus Jumala vihast patu vastu näis Ta maha murdvat.

Silmitse vaimusilmas Teda, kes vaeb hinda, mida tuleb maksta inimese eest. Meeleheites surub Ta end vastu külma maapinda justkui püüdes hoida, et Teda Jumalast veel kaugemale ei rebitaks. Öö jahe kaste langeb üle maas lamava Jeesuse, kuid Tema ei pane seda tähele. Kahvatutelt huultelt tuleb kibe hüüatus: «Minu Isa, kui see on võimalik, mingu see karikas minust mööda!» Kuid samas Ta lisab: «Ometi mitte nõnda, kuidas mina tahan, vaid kuidas Sina tahad!»

Inimsüda igatseb kannatustes osavõtlikkust. Kristus tundis seda igatsust kogu olemusega. Äärmises hingepiinas tuli Ta jüngrite juurde, et kuulda neilt mingitki lohutussõna. Tema oli neid sageli trööstinud ja meeleheitehetkel julgustanud. Tema, kellel jätkus neile alati osavõtlikke sõnu, talus nüüd üliinimlikku piina ja igatses teada, et nad palvetavad nii Tema kui eneste eest. (688) Kui õudne näis patt. Suur oli kiusatus jätta

inimkond kandma oma patu tagajärgi; Tema oli süütu Jumala ees. Kui Ta näeks, et jüngrid Tema võitlust mõistavad ja hindavad, saaks Ta jõudu!

Valuliku pingutusega vaarus Jeesus sinna, kuhu Ta oli jüngrid jätnud. Kuid Ta «leidis nad magamas!» Kui Ta oleks leidnud nad palvetamas, tundnuks Ta suurt kergendust. Kui nad oleksid surunud end kaitset otsides vastu Jumalat, oleks nende kindel usk Jeesust kinnitanud. Kuid nad ei olnud tähele pannud Tema korduvat hoiatust: «Valvake ja paluge!» Algul olid nad olnud väga mures Õpetaja pärast, kes tavaliselt oli rahulik ja väärikas, kuid nüüd võitles meeleheitega, mida nad ei mõistnud. Nad olid kuulnud Tema valusaid karjeid ja olid siis palvetanud. Nad ei kavatsenud oma Issandat maha jätta, kuid neid oli vallanud unisus, mis oleks kadunud, kui nad oleksid püsivalt palvetanud! Nad ei mõistnud valvamise ja tõsise palve osa kiusatusele vastu panemises.

Veidi aega enne, kui Jeesus oli jüngritega Ketsemani jõudnud, oli Ta neile öelnud: «Te kõik taganete minust.» Nad olid Talle kinnitanud, et lähevad koos Temaga nii vangi kui surma. Ja vaene, enesekindel Peetrus oli veel lisanud: «Kui ka kõik Sinust taganevad, siis mina mitte!» (Mrk.14,27.29). (689) Nad ei otsinud abi vägevalt Abimehelt nagu Kristus soovis. Nad usaldasid ennast. Seepärast magasid nad hetkel, mil Kristus kõige rohkem nende kaastunnet ja palveid vajas. Ka Peetrus magas.

Johannes, armastav jünger, kes oli nõjatunud Jeesuse rinnale, magas samuti. Armastus Õpetaja vastu oleks pidanud teda küll ärkvel hoidma! Tema tõsised palved oleksid pidanud ühinema armastatud Lunastaja palvetega. Kristus oli veetnud terveid öid palves oma jüngrite pärast, et nende usk ei lõpeks. Kui Jeesus oleks nüüd küsinud Johanneselt ja Jakoobuselt, nagu Ta kord oli küsinud: «Kas te võite juua seda karikat, mida mina joon, või endid lasta ristida selle ristimisega, millega mind ristitakse?» ei oleks nad julgenud vastata: «Võime küll!» (Mrk.10,38.39).

Jeesuse hääl äratas jüngrid, kuid nad tundsid Ta vaevu ära, sest Tema nägu oli valust moondunud. Pöördudes Peetruse poole, küsis Jeesus: «Siimon, kas sa magad? Kas sa ei suuda ühtki tundi valvata? Valvake ja paluge, et te ei satuks kiusatusse! Vaim on küll valmis, kuid liha on nõder!» Jeesus tundis kaasa jüngrite nõrkusele. Ta kartis, et nad ei suuda läbida katsumusi. Ta ei heitnud neile ette, kuid lausus: «Valvake ja paluge, et te ei satuks kiusatusse.» Oma kannatustest hoolimata püüdis Ta neid kinnitada. «Vaim on küll valmis, kuid liha on nõder,» ütles Ta.

Uuesti haaras Jumala Poega üliinimlik meeleheide. Nõrga ja kurnatuna vaarus Ta tagasi endisesse paika. Nüüd oli Ta kannatus veel suurem kui enne. Hingepiina tõttu oli Ta «higi otsekui verepisarad, mis langesid maa peale.» Küpressid ja palmid olid Tema ahastuse vaikivad tunnistajad. Nende lehed poetasid Jeesuse peale kastepiisku, justkui oleks loodus nutnud pimeduse jõududega üksinda võitleva Looja pärast.

Veidi aega tagasi oli Jeesus seisnud võimsa seedrina keset torme, mis Teda piitsutasid. Kangekaelsed inimesed, kelle südames oli kurjus ja salakavalus, olid asjatult püüdnud Teda segadusse ajada ja võita. Ta seisis nende keskel jumalikult väärika Jumala Pojana. Nüüd oli Ta nagu raevutseva tormi käes murduv pilliroog. Ta oli jõudnud võitjana oma töö lõpufaasi. (690) Ta oli väitnud, et Ta on üks Jumalaga. Vankumatu kindlusega oli Ta laulnud kiituselaulu. Ta oli kõnelnud jüngritele julgustus- ja lembesõnu. Nüüd oli tulnud pimeduse jõudude tund. Nüüd kõlas keset öist vaikust Tema hääles võidukuse asemel meeleheide. Uniste jüngrite kõrvu kandusid Kristuse sõnad: «Minu Isa, kui see ei või muidu mööda minna kui et ma selle joon, siis sündigu Sinu tahtmine!»

Jüngrite esimeseks mõtteks oli tõtata Tema juurde, kuid Ta oli palunud neil olla seal ning valvata ja paluda. Kui Jeesus uuesti nende juurde tuli, olid nad jälle uinunud. Jälle tuli Ta otsima seltsi, mõnd sõna jüngritelt, mis leevendanuks ja hajutanuks Teda vallanud pimedust. Kuid «nende silmad olid unest rasked, ja nad ei teadnud, mida Talle vastata.» Tema ligiolek äratas nad. Nad nägid Tema näol verist vaevahigi ja neid haaras hirm. Nad ei suutnud mõista Tema meeleheidet. «Nõnda rikutud, ebainimlik oli Ta välimus, ja Ta kuju ei olnud inimlaste taoline» (Jes.52,14).

Jeesus pöördus ja läks tagasi ning langes maha, vallatud kohutava pimeduse õudusest. Jumala Poja inimolemus värises selles läbikatsumises. Nüüd ei palvetanud Ta enam oma jüngrite pärast, vaid enda pärast. Oli saabunud kohutav silmapilk, mil otsustati maailma saatus. Inimkonna tulevik oli vaekausil. Kristus võis veel keelduda joomast karikat, mis kuulus patusele inimesele. Veel polnud hilja loobuda. Jeesus võis pühkida laubalt verise higi ja jätta inimesed ülekohtusse hukkuma. Ta oleks võinud öelda: Las ülekohtune talub ise oma karistust; mina lähen tagasi oma Isa juurde. Kas Jumala Poeg tahab tühjendada alanduse ja meeleheite kibeda karika? Kas süütu tahab kanda patu needust, et päästa süüdlast? Üle Jeesuse kahvatute, värisevate huulte veeresid sõnad: «Minu Isa, kui see ei või muidu mööda minna kui et ma selle joon, siis sündigu Sinu tahtmine!»

Kolm korda palus Ta nii. Kolm korda ehmus Ta inimolemus tagasi viimase otsustava ohvri ees. Kuid siis kerkis Lunastaja silme ette kogu inimkonna ajalugu. Ta nägi, et iseenda hooleks jäetuna peavad käsust üleastujad hukkuma. Ta nägi inimese abitust. Ta nägi patu võimu. Tema kõrvus kajasid hukkumisele määratud maailma kaebed ja hädahüüd. Ta nägi maailma vältimatut (693) saatust ja Ta tegi oma otsuse. Ta päästab inimese — ükskõik, mis see Talle maksma läheb. Ta võtab vastu vereristimise, et Tema kaudu võiksid miljonid saada igavese elu. Ta jättis taeva õued, kus valitseb puhtus, õnn ja ülevus, selleks et päästa üht kadunud lammast, ainsat pattulangenud maailma. Ta ei loobu oma ülesandest. Ta tahab lepitada patutee valinud inimkonna. Nüüd väljendus Tema

palves vaid alistumine: «Kui see ei või muidu mööda minna, kui et ma selle joon, siis sündigu Sinu tahtmine!»

Olles nii otsustanud, langes Ta otsekui surnuna maha, kust Ta oli end pisut sirgu ajanud. Kus olid nüüd jüngrid, et kohendada õrnalt oma nõrkenud Meistri peaalust ja niisutada Tema palet, mis oli hingevalust tõepoolest rikutud? Lunastaja sõtkus surutõrt üksinda ja ükski inimene polnud Ta kõrval.

Kuid Jumal kannatas koos oma Pojaga. Inglid jälgisid Lunastaja meeleheidet. Nad nägid, kuidas Issandat ümbritsesid saatanlikud leegionid ning Teda vapustas salapärane hirm. Taevas valitses vaikus. Ükski kandlekeel ei helisenud. Kui inimesed oleksid näinud inglihulkade hämmastust, kes vaikides jälgisid, kuidas Isa varjas armastatud Poja eest valguse-, armastuse- ja aukiiri, mõistaksid nad paremini, kui jälk on Jumala silmis patt.

Langemata maailmad ja taevased inglid jälgisid pingsalt lõpule liginevat võitlust. Ka Saatan jälgis oma leegionidega pingeliselt otsustavat hetke lunastustöös. Nii headuse kui kurjuse jõud ootasid, millise vastuse saab Kristus kolm korda korratud palvele. Inglid igatsesid leevendada Jumala Poja kannatust, kuid nad ei tohtinud seda teha. Kristuse jaoks polnud pääseteed. Selles kohutavas kriisis, mil kõik oli kaalul ning kannatuste karikas värises Kannataja käes, avanes taevas ja valgus voogas otsustava hetke pimedusse. Võimas ingel, kelle koht oli Jumala palge ees seal, kust Saatan tagandati, tuli Kristuse juurde. Ingel ei tulnud karikat Kristuse käest ära võtma, vaid julgustama Teda seda jooma, veendes Teda Isa armastuses. Ta tuli jumalik-inimlikule Vahendajale jõudu andma. Ta osutas avatud taevale ning kõneles inimlastest, kes saavad tänu Tema kannatustele päästetud. Ingel kinnitas Jeesusele, et Isa on suurem ja võimsam kui Saatan ning et Jeesuse surm on Saatana jaoks lõplik löök; tema kuningriik antakse Kõigekõrgema pühade kätte. Ingel ütles, et Jeesus (694) saab näha oma vaevapalka ja tunneb rahuldust, kui Ta näeb igavikus suuri inimhulki päästetuina.

Kristuse hingepiin ei lakanud, kuid Tema hirm ja hüljatusetunne kadusid. Torm ei lakanud, kuid Tema, keda see piitsutas, oli saanud jõudu raevule vastu panna. Ta astus sellele vastu rahulikult ja kindlalt. Jeesuse veritseval näol oli taevane rahu. Ta oli talunud seda, mida ükski inimene ei suudaks taluda, sest Ta oli maitsnud surmapiinu iga inimese eest.

Lunastajat ümbritsev valgus oli äkitselt äratanud magavad jüngrid. Nad nägid inglit kummardumas maaslamava Õpetaja kohale. Nad nägid, kuidas ta surus Lunastaja pea oma rinnale ja osutas käega taeva poole. Nad kuulsid, kuidas ingel kõneles meloodilise häälega Jeesusele lohutuse- ja lootusesõnu. Jüngritele meenus muutmise mäel nähtu. Neile tuli meelde au, mis oli ümbritsenud Jeesust templis, ja pilvest kõlanud Jumala hääl. Nüüd nägid nad taas seda au ja nad ei kartnud enam Õpetaja pärast; Ta oli Jumala hoole

all, võimas ingel kaitses Teda. Jüngrid suikusid väsinuina neid vallanud imelikku unisusse. Nii leidis Jeesus nad jälle magamas.

Silmitsedes neid kurvalt, lausus Ta: «Te ikka veel magate ja puhkate! Vaata, tund on ligi ja Inimese Poeg antakse patuste kätte!»

Neid sõnu öeldes kuulis Ta juba Teda otsiva väesalga samme ning Ta sõnas: «Tõuske üles, lähme; vaata, see on ligidal, kes mind ära annab.»

Jeesuse näol polnud enam jälgegi äsjasest ahastusest, kui Ta valmistus kohtuma reetjaga. Astudes jüngritest sammu ettepoole, küsis Ta: «Keda te otsite?» Tulijad vastasid: «Jeesust Naatsaretist!» Jeesus ütles: «Mina olen see!» Kui Jeesus need sõnad oli lausunud, astus ingel, kes Jeesust äsja oli teeninud, Tema ja väesalga vahele. Jumalik valgus helkis Kristuse näol ning tuvikujuline kaitse oli Tema kohal. Verejanuline jõuk ei suutnud vaadata sellist taevast au. Nad põrkusid tagasi. Preestrid, vanemad, sõdurid ja Juudas langesid otsekui surnult maha.

Ingel lahkus ja valgus kadus. Jeesusel oli olnud võimalus põgeneda, kuid Ta jäi rahulikult paigale. Ta seisis majesteetlikult keset kalestunud salka, kes lamas nüüd abitult Tema jalge ees. Jüngrid vaatasid seda pealt hämmastuse ja aukartusega.

(695) Kuid vaatepilt muutus kiiresti. Salk tõusis jalule ning rooma sõdurid, preestrid ja Juudas kogunesid Jeesuse ümber. Nad tundsid häbi äsjase nõrkuse pärast ja kartsid, et Ta võib veel põgeneda. Veel kord küsis Jeesus: «Keda te otsite?» Neile oli antud tõend, et nende ees seisis Jumala Poeg, kuid nad ei tahtnud uskuda. Küsimusele: «Keda te otsite?» vastasid nad uuesti: «Jeesust Naatsaretist!» Siis ütles Päästja: «Ma olen teile ütelnud, et mina see olen! Kui te nüüd mind otsite, siis laske need ära minna.» Ta osutas jüngritele. Ta teadis, kui nõrk oli nende usk, ning Ta püüdis kaitsta neid kiusatuse ja läbikatsumise eest. Nende nimel oli Ta valmis ohverdama ennast.

Reetur Juudas ei unustanud oma osa. Kui salk aeda astus, oli ta tema kannul tulnud ülempreestrile teed näidanud. Jeesuse otsijaile oli ta öelnud: «Keda ma suudlen, see Ta on, Tema võtke kinni!» (Mat.26.48). Nüüd tegi ta näo nagu poleks tal kinnivõtjatega midagi asja. (696) Astunud Jeesuse juurde, surus ta tuttavlikult Õpetaja kätt. Öelnud: «Tere, rabi!» suudles ta Jeesust korduvalt, ning näis nutvat kaastundest hädaohtliku olukorra pärast.

Jeesus lausus talle: «Sõber, mispärast oled sina siin?» Ta hääl värises, kui Ta nukralt lisas: «Juudas, annad sa Inimese Poja suudlusega ära?» See küsimus oleks võinud äratada reeturi südametunnistuse ja puudutada kalestunud südant; kuid au, ustavus ja inimlik õrnus olid jätnud Juudase maha. Ta seisis seal jultunult ja väljakutsuvalt, ilmutamata märkigi kahetsusest. Ta oli end andnud Saatana kätte ja nüüd polnud tal enam jõudu talle vastu panna. Jeesus ei keeldunud äraandja suudlusest.

Salk sai julgust, nähes et Juudas puudutas Teda, keda äsja oli nende silme all austatud. Nüüd astusid nad Jeesuse juurde ja sidusid kinni need kallid käed, mis olid alati teinud ainult head.

Jüngrid olid arvanud, et Õpetaja ei lase ennast kinni võtta, sest sama vägi, mis surus kinnivõtjad vastu maad, oleks võinud hoida neid seni, kuni Jeesus oma kaaslastega põgeneb. Jüngrid olid pettunud ja pahased, kui nad nägid köit, millega hakati siduma neile kalleid käsi. Peetrus tõmbas vihaselt mõõga välja ja püüdis Õpetajat kaitsta, kuid suutis tabada ainult ülempreestri sulase kõrva. Kui Jeesus nägi toimuvat, vabastas Ta käed, mida rooma sõdurid tugevasti kinni hoidsid, ja lausunud: «Jätke sellega!» puudutas haavatud mehe kõrva ning tegi selle silmapilkselt terveks. Siis ütles Ta Peetrusele: «Pista oma mõõk tuppe tagasi, sest kõik, kes mõõga tõmbavad, saavad mõõga läbi hukka! Või arvad sa, et ma ei või oma Isa paluda, ja Ta läkitab mulle kohe enam kui kaksteistkümmend leegioni ingleid?» — see tähendab, leegioni iga jüngri kohta. «Oh,» mõtlesid jüngrid, «miks Ta siis ei päästa ennast ja muid?» Vastuseks nende väljaütlemata mõtetele lisas Jeesus: «Kuidas siis läheksid Kirjad täide, et see nõnda peab sündima?» «Eks mina pea jooma seda karikat, mille Isa mulle on andnud?»

Juuda ülemate ametiväärikus ei olnud neil takistanud ühinemast Jeesust kinni võtma tulnud sõduritega. Tema vangistamine oli liiga tähtis asi, et jätta see alluvate hoolde. Seepärast olid salakavalad preestrid koos templisulaste ja käratseva jõuguga järgnenud Juudasele Ketsemani. Missuguses salgas marssisid need väärikad aukandjad? Röövsalgas, kes viibutas mitmesuguseid tapariistu justkui mõnd metsikut looma taga ajama minnes.

(697) Pöördunud preestrite ja vanemate poole, suunas Kristus neile oma läbitungiva pilgu. Nüüd lausutud sõnad jäid neile meelde kogu eluks: «Te olete tulnud välja otsekui röövli vastu mõõkade ja nuiadega. Kui ma iga päev teie juures olin pühakojas, ei ole te pistnud käsi mu külge.» Teil oli templis alati selleks võimalus, aga te ei teinud seda. Muidugi, öö on teie töö jaoks sobivam! «See on teie tund, ja pimeduse võimus!»

Jüngreid haaras õudus, kui nad nägid, et Jeesus laskis end kinni võtta ja siduda. Neile tegi tuska see, et Ta lubas enda kallal sellist alandust. Nad ei suutnud Tema käitumist mõista ja panid seda pahaks. Nördinud ja hirmul Peetrus tegi ettepaneku, et nad end päästaksid. Nii «jätsid kõik jüngrid Tema maha ja põgenesid.» Kuid ka seda põgenemist oli Kristus ette kuulutanud: «Vaata, tund tuleb,» oli Ta öelnud, «ja on juba tulnud, et teid hajutatakse igaüks ise kohta ja te jätate mind üksi! Ja mina ei ole ometi mitte üksi, sest Isa on minuga!» (Joh.16,32).

75. Peatükk Ülempreestrite Ees

Mat.26,57-75; 27,1; Mrk.14,53-72; 15,1; Luk.22,54-71; Joh.18,13-27

Kinnivõtjad kiirustasid Jeesusega üle Kiidroni oja, mööda aedadest ja õlipuusaludest, piki uinunud linna vaikseid tänavaid. Südaöö oli möödunud ning Jeesust ümbritseva jõugu hüüded lõikusid öövaikusesse. Kristus oli kinni seotud ja hoolsa järelvalve all. Kinnivõtjad tõttasid Temaga kärsitult Annase, endise ülempreestri lossi poole.

Annas oli ametisoleva preesterliku suguvõsa pea ning auväärse ea tõttu pidas rahvas just teda ülempreestriks. Tema nõuandeid järgiti nagu Jumala häält. Annas pidi esimesena nägema Jeesust preestrite võimuses oleva vangina. Tema pidi vangi esmalt üle kuulama, sest kardeti, et vähekogenud Kaifas ei suuda võib-olla eesmärgile jõuda. Siin läks vaja Annase riukaid, võimekust ja salakavalust, sest Kristus tuli igal juhul hukka mõista.

Ülekuulamine Sünedrioni ees oli vajalik vormi pärast, kuid Annas pidi süüdimõistmise käivitama. Rooma ülemvõimu tõttu ei võinud Sünedrion surmaotsust täide viia. Suurkohus võis vangi küll üle kuulata ja otsuse langetada, kuid siis tuli süüdlane anda üle rooma võimudele. Seepärast oli vajalik esitada Jeesusele sellised süüdistused, (699) mis oleksid ka roomlaste silmis kuritegu. Ühtlasi tuli leida süüdistus, mis tagaks hukkamõistu juutide poolt. Preestrite ja ülemate hulgas oli mitmeid mehi, keda Kristuse õpetus oli veennud ja kes ainult ametikoha kaotamise kartusest ei tunnustanud Teda. Preestritel oli hästi meeles Nikodeemuse küsimus: «Kas meie seadus inimese hukka mõistab, enne kui ta tema üle kuulab ja teada saab, mis ta on teinud?» (Joh.7.51). See küsimus oli tol korral nõupidamise katkestanud. Nüüd jäeti Nikodeemus ja Joosep Arimaatiast üldse kohale kutsumata, kuid veel keegi võis ju julgeda õiguse eest välja astuda. Seepärast pidi ülekuulamine viima selleni, et kõik Suurkohtu liikmed saavad meelestatud Jeesuse vastu. Preestrid kavatsesid esitada kaks süüdistust. Kui õnnestuks tõestada, et Jeesus on Jumala teotaja, siis mõistaksid juudid Ta hukka. Ja kui õnnestuks tunnistada Ta mässajaks, siis teeksid seda roomlased. Algul püüdis Annas rõhuda just teisele süüdistusele. Ta esitas Jeesusele küsimusi Tema jüngrite ja õpetuste kohta ning lootis, et vang ütleb midagi, mis annaks talle otsa pihku. Ta üritas leida mõnd väidet, mis viitaks Jeesuse kavatsusele sepitseda salaja uut kuningriiki. Siis saaksid preestrid Ta roomlastele üle anda rahurikkujana.

Kristus luges preestrite mõtteid nagu avatud raamatut. Ta vastas nii, et süüdistaja ei saanud vastustest kinni haarata. Jeesuse tegevuses ja õpetustes polnud mingit salatsemist. «Ma olen avalikult rääkinud maailmale,» vastas Ta. «Ma olen alati õpetanud koguduse- ja pühakojas, kuhu kõik juudid kokku tulevad, ja salaja ei ole ma midagi rääkinud.»

Päästja kõrvutas oma töömeetodeid süüdistajate omadega. Nemad olid kuude kaupa Teda jälitanud ja lõksu meelitada püüdnud, et siis kohtu ette vedada ning seal valetunnistuste abil saavutada seda, mis oli ausal teel võimatu. Nüüd olid nad oma plaane ellu viimas. Nemad tegutsesid öise haarangu, pilkamise ja solvangute kaudu enne ülekuulamist ja süüdistuste esitamist. Nende tegevus oli seadusevastane. Ka nende oma seadused ütlesid, et igat inimest tuli kohelda süütuna seni, kuni süü polnud tõestatud.

Jeesus pöördus ülekuulaja poole sõnadega: «Miks sa küsid minu käest?» Preestrid ja ülemad olid ju käskinud salakuulajatel jälgida Tema tegevust ja tähele panna iga Tema sõna? Nad olid kohal igal (700) rahvakogunemisel ja kandnud ette kõigest! «Küsi nendelt, kes on kuulnud, mida ma neile olen rääkinud,» vastas Jeesus. «Vaata, need teavad, mis ma olen rääkinud.»

Vastuse kindlus pani Annase vaikima. Kartes, et Jeesus lausub midagi tema tegude kohta, mis ei kannatanud päevavalgust, ei öelnud ta Kristusele enam sõnagi. Üks Annase sulane, keda vihastas, et Annas vaikima pandi, ütles Jeesusele näkku lüües: «Kas Sa nõnda vastad ülempreestrile?»

Kristus vastas rahulikult: «Kui ma olen rääkinud pahasti, siis tõesta, et see on paha; aga kui ma olen rääkinud hästi, siis miks sa mind lööd?» Jeesus ei öelnud seda vihaselt ega kättemaksuhimuliselt. Tema rahulik vastus tuli patuta, kannatlikust ja õrnast südamest, mida polnud võimalik vihale ärritada.

Kristus kannatas solvangute ja teotuste all sügavalt. Kannatus oli seda valusam, et nii kohtlesid Teda inimesed, keda Ta oli loonud ja kelle pärast Ta end ohverdas. Täiusliku pühaduse ja patu vihkamise tõttu tajus Ta vastuseisu veel teravamalt. Tema jaoks oli tõsine katsumus seista inimeste keskel, kes olid andnud Saatanale oma elus voli. Ta teadis, et ainsa silmapilgu jooksul võis Ta oma jumaliku väe abil julmad piinajad põrmu paisata.

Juudid ootasid Messiat, kes ilmuks välises hiilguses. Nad ootasid, et Tema võimas vägi muudaks hetkega inimeste mõtete suuna ja allutaks nad Temale. Nad uskusid, et nii kindlustab Ta endale au ja rahuldab nende auahned lootused. Kui Kristust nüüd põlgusega koheldi, kiusati Teda demonstreerima oma jumalikku väge. Ainsa sõna või pilguga võis Ta sundida tagakiusajad tunnistama, et Ta oli suurem kui kuningas ja ülemad, preestrid ja tempel. Kuid Tal tuli jääda truuks vabalt valitud inimese osale.

Taevased inglid nägid kõike, mida nende armastatud Käskijaga tehti. Nad igatsesid Kristust päästa. Jumala sulastena on inglid kõikvõimsad. Kord hävitasid nad Kristuse käsku täites ühe ööga saja kaheksakümne viiest tuhandest mehest koosneva Assüüria armee. Kui kergesti oleksid inglid võinud hävitada Jumalat häbistavad ülekuulajad. Kuid neil ei kästud seda teha. Tema, kes oleks võinud vaenlased hukata, (703) talus nende

julmust. Tema armastus Isa vastu ja enne maailma algust antud tõotus saada pattude Kandjaks, sundis Teda kaebusteta taluma nende jõhkrat kohtlemist, keda Ta tuli päästma. Tema kohuseks oli taluda kõiki pilkeid ja solvanguid, millega inimesed Ta üle külvasid. Inimkonna ainus lootus seisnes Kristuse alistumises kõigele, mida inimesed Temaga tegid.

Kristus ei olnud öelnud midagi, millest süüdistajad oleksid saanud kinni haarata; ometi seoti Ta kinni. Tõsi küll, õigusemõistmisele oli veel vaja anda seaduslik varjund. Võimukandjad püüdsid seda kiirendada. Nad teadsid, et rahvas suhtus Jeesusesse lugupidamisega ja kartsid, et niipea kui teated Tema vangistamisest levivad, püütakse Teda vabastada. Kui kohtumõistmine ja otsuse täideviimine oleks jäänud venima, tulnuks see paasapüha tõttu terveks nädalaks edasi lükata. See võinuks nende plaanid päriselt nurjata. Jeesuse hukkamõistmiseks oli väga oluline rahvamassi meeleolu; suure osa kokkuaetud massist aga moodustas Jeruusalemma põhjakiht. Kui Jeesuse hukkamine oleks nädala võrra edasi lükkunud, oleks väga tõenäoliselt rahva meeleolud muutunud. Rahva paremik oleks asunud Kristuse poolele ja tunnistanud Tema süütust. Oleks ärganud rahva meelepaha Suurkohtu vastu. Seepärast otsustasid preestrid ja ülemad, et enne kui rahvas kokku jookseb, tuleb Jeesus anda roomlastele.

Kuid esmalt tuli leida süüdistus! Seni polnud see õnnestunud. Annas käskis Jeesuse Kaifase juurde viia. Kaifas kuulus saduseride hulka, kellest mõned olid Jeesuse kibedaimad vastased. Ehkki Kaifas oli vähem tahtekindel kui Annas, oli ta sama karm, südametu ja hoolimatu. Ta kavatses vahendeid valimata Jeesuse hukka saata. Nüüd oli juba varajane hommik, kuid veel väga pime; tõrvikute ja laternate valgel liikus relvastatud salk oma vangiga ülempreestri lossi poole. Siin küsitlesid Annas ja Kaifas niikaua, kui Suurkohtu liikmed kogunesid, uuesti Jeesust, ja jälle tagajärjetult.

Kui nõukogu oli kogunenud kohtusaali, istus Kaifas eesistuja kohale. Tema kõrval olid need, kes sellest kohtupidamisest eriti huvitatud olid. Rooma sõdurid seisid (704) Kaifase troonist madalamal astmel. Trooni ees seisis Kristus. Kõikide pilgud olid suunatud Temale. Ootusärevus oli haripunktis. Jeesus üksi oli rahulik ja vaikne. Teda näis ümbritsevat pühalikkus.

Kaifas oli pidanud Jeesust võistlejaks. Rahva õhin Kristust kuulata ja nende ilmne valmidus Tema õpetusi vastu võtta olid äratanud ülempreestris kibeda kadeduse. Kui Kaifas nüüd vangile otsa vaatas, imetles ta Tema õilsat ja väärikat käitumist. Temas tärkas veendumus, et see mees oli Jumalaga lähedalt seotud. Kuid hetk hiljem tõrjus ülempreester selle mõtte põlglikult peast. (705) Samas nõudis ta pilkava kõrgi häälega, et Jeesus teeks nende ees mingi vägeva ime. Tundus, nagu poleks öeldu Kristuse kõrvu jõudnud. Rahvas võis võrrelda Annase ja Kaifase ärritatud ja õelat käitumist Jeesuse

rahuliku, majesteetliku hoiakuga. Isegi kalestunud südameis kerkis küsimus: «Kas peab see Jumala sarnane inimene kurjategijana süüdi mõistetama?»

Kaifas, kes tajus seda mõju, kiirustas ülekuulamist. Jeesuse vaenlased olid kitsikuses. Nad tahtsid süüalust iga hinna eest hukka mõista, kuid nad ei teadnud, kuidas seda teha. Nõukogus oli nii varisere kui sadusere. Kaks parteid olid omavahel vaenujalal ja seetõttu ei söandatud tüli kartuses mõningaid vaidlusküsimusi esile tõsta. Paari sõnaga oleks Jeesus võinud ässitada lõkkele eelarvamusi ja selliselt nad üksteisega tülli pöörata. Kaifas teadis seda ja püüdis vaidluse tekkimist vältida. Arvukalt oli tunnistajaid, kes oleksid võinud tõestada, et Jeesus oli preestreid ja kirjatundjaid karmilt noominud; Ta oli nimetanud neid salalikeks ja tapjateks, kuid selliseid tunnistusi polnud praegu kasulik tarvitada. Saduserid olid ju teravates vaidlustes variseridega kasutanud samasugust keelt. Pealegi poleks sel roomlaste silmis mingit kaalu olnud. Veel oli rohkesti tõendeid selle kohta, et Jeesus oli jätnud tähele panemata juutide pärimused ja öelnud paljude nende korralduste kohta selgesõnaliselt, kuid ka pärimuste suhtes olid saduserid variseridega vastuolus ning roomlastele ei läinud sellised vaidlused üldse korda. Kristuse vaenlased ei julgenud Teda süüdistada ka hingamispäevast üleastumises; asja arutamisel oleks võinud selguda Tema tegude sügav mõte. Kui Tema tervistamised oleksid tähelepanu alla sattunud, oleks kõik luhtunud.

Preestrid olid palganud valetunnistajaid, kes pidid süüdistama Jeesust mässu õhutamises ja uue valitsuse rajamise katses. Kuid nende tunnistused olid ebamäärased ja vastuolulised. Küsitlemisel selgus, et nad rääkisid ise oma väidetele vastu.

Oma tööperioodi algul oli Kristus öelnud: «Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga!» Nii oli Ta prohvetlike sümbolite keeles kõnelnud oma surmast ja ülestõusmisest. «Ent Tema rääkis oma ihu templist» (Joh.2,19.21). Juudid olid võtnud neid sõnu sõna-sõnalises tähenduses Jeruusalemma templi kohta. Nüüd näis see ainsana, mida Tema vastu süüdistusena esitada. (706) Neid sõnu väänates lootsid preestrid eesmärgile jõuda. Ka roomlased olid templi ümberehitamisest ja kaunistamisest osa võtnud ning olid selle hoone üle väga uhked. Nii võis tempel osutuda põhjuseks, mis äratanuks ka roomlaste meelepaha. Kõik omistasid templile jumalikku au. Leiti kaks tunnistajat, kelle tunnistused polnud nii vastuolulised kui eelmiste omad. Üks neist, kes oli palgatud Jeesust süüdistama, väitis: «Tema on ütelnud: Mina võin Jumala templi lammutada ja kolme päevaga üles ehitada!» Nii moonutati Kristuse sõnu. Kui oleks öeldud täpselt nii, nagu Jeesus oli öelnud, poleks isegi Suurkohus saanud siit süüd leida. Kui Jeesus oleks olnud tavaline inimene, nagu juudid väitsid, oleksid Tema sõnad kõnelnud mõttetust rumalast hooplemisest ja ikkagi mitte jumalapilkest. Roomlased ei näinud isegi valetunnistajate moonutuses midagi, mida surmanuhtluse väärilisek kuriteoks pidada.

Kannatlikult kuulas Jeesus vastuolulisi tunnistusi. Ta ei lausunud sõnagi. Lõppude lõpuks süüdistajad takerdusid, kaotasid pea ja läksid raevu. Juurdlus ei nihkunud kübetki paigast; näis, et kavatsused luhtuvad. Kaifas oli meeleheitel. Jäi veel ainus abinõu: sundida Kristus ise end hukka mõistma. Ülempreester tõusis kohtujärjelt, nägu raevust moondunud. Tema hääletoon ja käitumine osutasid sellele, et ta oleks vangi heameelega siinsamas maha löönud. «Kas Sa midagi ei vasta selle peale, mis need tunnistavad Sinu kohta?» hüüdis ta.

Jeesus vaikis. «Teda piinati ja Ta alistus ega avanud suud nagu tall, keda viiakse tappa, nagu lammas, kes oma niitjate ees on vait, nõnda ei avanud Ta oma suud» (Jes.53,7).

Viimaks tõstis Kaifas parema käe taeva poole ja pöördus Jeesuse poole vannutava nõudmisega: «Ma vannutan Sind elava Jumala juures, et Sa mulle ütled, kas Sa oled Kristus, Jumala Poeg?»

Nüüd tuli vastata. Oli aeg vaikida, kuid oli ka aeg rääkida. Jeesus polnud öelnud sõnagi enne, kui Temalt otse küsiti. Jeesus teadis, et Tema vastus tähendab Talle surmaotsust. Kuid küsimuse esitas rahva kõrgeim aukandja Kõigekõrgema nimel. Kristus ei võinud väljendada hoolimatust seaduse suhtes. Liiati seadis küsimus kahtluse alla Tema suhte Isaga. Nüüd tuli anda selgelt tunnistust enda ja töö kohta. (707) Jeesus oli kord jüngritele öelnud: «Igaüks nüüd, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistan minagi oma Isa ees, kes on taevas» (Mat.10,32). Nüüd kinnitas Ta öeldut isikliku eeskujuga.

Kõigi kõrvad olid kikkis ja silmad vaatasid ainiti Teda, kui Ta lausus: «Jah olen!» Taevane valgus näis helkivat Ta kahvatul näol, kui Ta lisas: «Ometi ma ütlen teile: Sellest ajast te näete Inimese Poega istuvat Jumala väe paremal pool ja tulevat taeva pilvede peal!»

Hetkeks välgatas Kristuse jumalikkus läbi inimlikkuse. Ülempreester võpatas Lunastaja läbitungivat pilku nähes. See pilk näis lugevat tema varjatud mõtteid ja sööbis mällu. Elupäevade lõpuni ei unustanud ta tagakiusatud Jumala Poja uurivat pilku.

«Sellest ajast,» ütles Jeesus, «te näete Inimese Poja istuvat (708) Jumala väe paremal pool ja tulevat taeva pilvede peal!» Nende sõnadega kirjeldas Kristus antud olukorrale vastupidist stseeni. Tema, valguse ja au Issand, istub kord Jumala paremal käel. Tema mõistab kohut kogu maailma üle ja keegi ei saa Tema otsusele vastu vaielda. Kõik salajased asjad on avalikud Jumala palge ees ning iga inimese peale mõistetakse kohut tema tegude järgi.

Kristuse sõnad ehmatasid ülempreestrit. Mõte, et tuleb surnute ülestõusmine, mil kõik peavad astuma Jumala kohtujärje ette saama tegudele vastavat tasu, pani Kaifase

võpatama. Ta ei tahtnud uskuda, et tulevikus tasutakse talle kord tema tegude järgi. Tema silme eest libisesid mööda kohtupäeva sündmused. Hetkeks nägi ta vaimusilmas õudustäratavat pilti, kui hauad avanevad ja surnud tõusevad üles ning saavad avalikuks saladused, mis Kaifase arvates pidid jääma igavesti varjatuks. Hetkeks tundis ta end seisvat igavese Kohtuniku ees, kelle kõikenägev pilk luges tema hinge.

Nähtu möödus ülempreestri silme eest. Kristuse sõnad puudutasid saduser Kaifase hella kohta. Kaifas eitas ju õpetust ülestõusmisest, kohtust ja tulevasest elust. Nüüd ta hullus. Kas see vang tema ees julges rünnata tema kallikspeetud arusaamu? Käristades rüü lõhki, et rahvas näeks tema teeseldud õudust, nõudis ta, et ilma edasise küsitluseta mõistetaks vang Jumala teotamise pärast hukka. «Milleks meile veel on tunnistajaid vaja?» hüüdis ta. «Vaata, nüüd olete teie Tema jumalapilget kuulnud! Mis te arvate?» Ja nad kõik mõistsid Ta hukka.

Kaifas toimis nii seetõttu, et temas kees veendumus ja viha. Ta oli vihana endale selle eest, et ta südames uskus Kristuse sõnu, kuid selle asemel, et käristada lõhki süda ja tunnistada, et Jeesus on Messias, rebis ta vastupanus puruks oma preesterliku rüü. See tegu oli sügavalt tähendusrikas. Vaevalt mõistis Kaifas selle tähendust. Tegu, millega ülempreester mõtles mõjutada kohtunikke ja kindlustada Kristuse hukkamõistu, mõistis just tema hukka. Jumala käsu kohaselt ei olnud ta enam kõlblik olema preester. Ta oli endale kuulutanud surmaotsuse.

Ülempreester ei tohtinud oma rüüd katki rebida. Leviitliku käsu kohaselt oli see surmanuhtluse ähvardusel keelatud. Preester ei tohtinud mingil juhul nii teha. Juutide keskel oli levinud küll komme sõprade surma puhul rüü katki käristada, kuid (709) preestritel oli keelatud seda teha. Kristus oli Moosese kaudu selleks selge korralduse andnud (3.Ms.10,6).

Kõik, mida ülempreester kandis, pidi olema terve ja laitmatu. Tema kaunis ametiriie kujutas Jeesuse Kristuse kui suure eeskuju iseloomu. Jumalale oli vastuvõetav ainult täiuslikkus nii riietuses kui käitumises, nii sõnades kui meelsuses. Jumal on püha ning Tema au ja täiuslikkus peab paistma igast maisest teenistusest. Ainult täiuslikkus võis õigesti esitada taevase teenistuse pühadust. Inimene saab rebida lõhki oma südame kahetseva ja alandliku meelsuse näol. See on Jumalale vastuvõetav. Kuid preesterlikku rüüd ei tohtinud katki kiskuda, sest see oleks rikkunud sümboli taevastest asjadest. Ülempreestrit, kes julges toimetada püha teenistust templi juures lõhkikäristatud rüüga, tuli pidada Jumalast taganenuks. Rüü katkirebimise tõttu lakkas ta olemast esindaja. Jumal ei saanud teda enam oma teenistuses kasutada, Kaifase teguviis kõneles inimlikust vihast ja nõrkusest.

Oma rüü katkirebimisega astus Kaifas üle käsust ja järgis inimeste tavasid. Inimeste poolt välja mõeldud seadustikus oli öeldud, et jumalapilget kuuldes võis preester oma

riide õuduse märgiks katki rebida ja siiski ilma süüta jääda. Nii tegi inimlik seadus tühjaks Jumala käsu.

Rahvas jälgis huviga ülempreestri iga sammu ja selle teoga kavatses Kaifas rõhutada oma vagadust. Ent teoga, mis oli mõeldud Kristust hukka mõistma, teotas ta Jumalat. Langedes ise Jumala hukkamõistu alla, kuulutas Kaifas hukkamõistva otsuse välja Kristusele.

Kaifase tegu sümboliseeris Juuda rahva seisukohavõttu Jumala suhtes. Jumala eesõigustatud rahvas oli rebimas end lahti Jumalast ja muutumas Tema poolt põlatud rahvaks. Kui Kristus ristil hüüdis: «See on lõpetatud!» (Joh.19,30), ning templi vahetekk kärises kaheks, teatas taevane saadik, et Juuda rahvas on hüljanud Tema, kellele osutasid kõik nende võrdkujud ja varjuteenistus. Iisrael oli end Jumalast lahutanud. Ja Kaifas võis tõesti rebida lõhki oma preesterliku rüü, mis oli näidanud, et ta oli olnud suure Ülempreestri esindaja; siitpeale ei omanud tema ametirüü enam mingit tähtsust, ei tema ega rahva jaoks. Tõepoolest — ülempreestril oli põhjust rebida lõhki oma rüü õudusest enda ja oma rahva pärast!

(710) Suurkohus oli Jeesuse surma mõistnud. Kuid juudi seaduste kohaselt ei tohtinud kohtumõistmist vangi üle pidada öösel. Ametlikku kohtuotsust võis välja kuulutada ainult päevavalgel ja kogu nõukogu ees. Vaatamata sellele koheldi Jeesust nüüd juba hukkamõistetud kurjategijana ja lubati teotada rahvahulgal. Ülempreestri lossi ümbritsevasse eesõue oli kogunenud rahvast ja sõdureid. Läbi selle õue viidi Jeesus valveruumi ning igast küljest hõigati pilkeid selle kohta, et Ta oli end kuulutanud Jumala Pojaks. Korrati pilkavalt Tema sõnu: «Jumala väe paremal pool,» «tulevat taeva pilvede peal.» Ka valvurite ruumis, kus Jeesus ametlikku kohtuotsust ootas, polnud Ta kaitstud. Sõge rahvahulk oli näinud, kui julmalt Teda nõukogu ees oli koheldud ning see julgustas välja näitama inimestes peidusolevat saatanlikkust. Kristuse väärikus ja jumalik käitumine ajas kinnivõtjad pööraseks. Tema alandlikkus, süütus ja majesteetlik kannatlikkus täitsid nad saatanliku raevuga. Õiglus ja halastus tallati jalge alla. Iial polnud ühtki kurjategijat koheldud nii ebainimlikult nagu Jumala Poega.

Kuid Jeesuse südant piinas palju teravam valu, kui vaenlaste löögid anda suutsid. Ajal, mil Teda Kaifase ees üle kuulati, salgas üks Tema jüngritest Ta ära.

Pärast oma Õpetaja mahajätmist Ketsemani aias olid kaks jüngrit julgenud kaugelt järgneda kinnivõtjate salgale. Need olid Peetrus ja Johannes. Preestrid tundsid Johannest kui Jeesuse jüngrit ning lubasid ta kohtusaali, lootes, et mees loobub Juhi alandamist nähes oma mõttest, et selline on Jumala Poeg. Johannes kostis Peetruse eest ja sai ka tema jaoks sissepääsuloa.

Õues oli süüdatud lõke, sest käes oli öö kõige jahedam tund. Hakkas just koitma. Salkkond inimesi oli lõkke ümber ja Peetrus läks julgelt nende sekka. Ta soovis, et teda ei tuntaks ära Jeesuse jüngrina. Salgaga sundimatult ühinedes lootis ta, et teda peetakse üheks neist, kes Jeesuse kohtukotta tõid.

Kuid siis, kui lõkke valgus Peetruse näole langes, suunas uksehoidjaks olev naine talle uuriva pilgu. Naine oli märganud, et Peetrus tuli koos Johannesega ja pani tähele masendust tulija näol. Ta oletas, et Peetrus (711) võis olla üks Jeesuse jüngritest. Naine kuulus Kaifase teenijaskonda ja oli seetõttu asjast huvitatud. Ta sõnas Peetrusele: «Eks sinagi ole üks selle inimese jüngritest?» Peetrus kohkus ja sattus segadusse. Ümberolijate pilgud pöördusid temale. Peetrus tegi näo nagu ei saaks ta uksehoidjast aru, kuid naine oli järjekindel ja seletas ümberolijaile, et see mees oli olnud koos Jeesusega. Peetrus mõistis, et ta oli sunnitud vastama ning sõnas vihaselt: «Naine, ma ei tunne seda Inimest!» See oli esimene salgamine ja samas laulik kukk. Oo, Peetrus, nii ruttu tundsid sa häbi Õpetaja pärast ja salgasid oma Issanda!

Kohtukotta sisenenud Johannes ei püüdnud varjata tõsiasja, et ta oli Jeesuse järelkäija. Ta ei läinud jõhkra salga juurde, kes tema Meistrit teotas. Tema käest ei küsitud midagi, sest ta ei püüdnud näida kellegi teisena ega äratanud seega kahtlust. Ta otsis vaikse nurga, kus ta võis inimeste tähelepanu äratamata (712) olla Jeesusele nii lähedal kui võimalik. Seal nägi ja kuulis ta kõik, mis ülekuulamisel toimus.

Peetrus polnud arvestanud sellega, et ta ära tuntakse. Püüdes näida ükskõiksena, astus ta vaenlase pinnale ja langes kergelt kiusatusele saagiks. Kui tal oleks tulnud võidelda oma Meistri eest, oleks ta olnud vapper sõdur, kuid kui pilkav sõrm osutas tema suunas, muutus ta argpüksiks. Paljud, keda ei kohuta aktiivne võitlus oma Issanda eest, salgavad usu siis, kui neist saavad pilkealused. Ühinedes nendega, kellest nad peaksid hoiduma, panevad nad end kiusatustele välja. Nad kutsuvad vaenlase ligi ning on siis sunnitud ütlema ja tegema seda, mida nad muidu poleks iialgi teinud. Iga tänapäeva jünger, kes varjab oma usku häbi või hirmu pärast, salgab ära oma Issanda just nii nagu Peetrus kohtukojas.

Peetrus püüdis näida ükskõiksena hetkel, mil tema Meistrit üle kuulati, kuigi ta süda tõmbus valust kokku, kui ta kuulis jõhkrat mõnitamist ja nägi solvavat käitumist. Jah, ta oli üllatunud ja vihane, et Jeesus ennast ja oma järelkäijaid niivõrd alandada laskis. Selleks, et oma tõelisi tundeid varjata, püüdis ta ühineda Jeesuse tagakiusajate ebakohaste naljadega. Kuid ta käitus ebaloomulikult. Püüdes kõnelda sundimatult, ei suutnud ta varjata pettumust, et tema Õpetajat nii koheldi.

Teist korda pöörati talle tähelepanu ning uuesti nõuti talt aru, kas ta on Jeesuse järelkäija. Nüüd kinnitas Peetrus vandega: «Ma ei tunne seda Inimest.» Ent talle jäi veel üks võimalus. Möödus tund, ja siis küsis ülempreestri sulane, selle mehe lähedane

sugulane, kelle kõrva Peetrus oli ära raiunud: «Kas ma mitte ei näinud sind ühes Temaga aias?» «Tõesti, sinagi oled üks nende seast, sest sinu keelemurregi näitab seda, kust sa oled!» Seda kuuldes Peetrus vihastus. Jeesuse jüngrid olid tuntud viisaka kõne poolest, kuid selleks, et iga hinna eest küsitlejaid petta ja enda kuuluvust varjata, salgas Peetrus nüüd oma Meistri needmise ja vandumisega. Taas laulis kukk. Peetrus kuulis seda ja talle meenusid Jeesuse sõnad: «Enne kui kukk on kaks korda laulnud, salgad sina mind kolm korda!» (Mrk.14,30).

Rämedad vandesõnad veel õhus ja (713) kukelaul alles kõrvus, pööras Kristus pilgu kurjadelt kohtunikelt ja vaatas oma õnnetule jüngrile silma. Samal hetkel tõstis ka Peetrus pilgu. Ta märkas armsal näol kaastunnet ja sügavat valu, kuid mitte viha.

Kahvatu, kannatav nägu, värisevad huuled ja kaastunnet ning andestust tulvil pilk läbistas Peetruse südame. Tema südametunnistus ärkas. Mälestused elustusid. Talle meenus, kuidas Ta alles mõned tunnid tagasi oli tõotanud minna Issandaga nii vangi kui surma. Ta mäletas oma nördimust, kui Jeesus oli ülemas toas öelnud, et ta salgab samal ööl oma Issanda kolm korda ära. Peetrus oli hetk tagasi kinnitanud, et ta ei tunne Jeesust, kuid nüüd mõistis ta valulikult, et Jeesus tundis teda läbinisti.

Mälestused haarasid ta endaga. Talle meenus Kristuse hell armastus, headus ja pikkmeel eksivate jüngrite vastu. Talle meenus hoiatus: «Siimon, Siimon, vaata, Saatan on väga püüdnud sõeluda teid nagu nisu! Aga mina olen sinu eest palunud, et su usk ära ei lõpeks!» (Luk.22,31.32). Ta mõtles õudusega oma tänamatusele, kahekeelsusele ja reetlikkusele. Veel kord vaatas ta Õpetaja poole ja nägi, kuidas julm käsi tõusis lööma Talle vastu nägu. Suutmata kauem vastu pidada, sööstis Peetrus südamest murtuna kohtukojast välja.

Ta tormas üksi pimeduses edasi, mõtlemata sellele, kuhu ta läheb. Lõpuks leidis ta end Ketsemanist. Talle tulid elavalt meelde sündmused mõni tund tagasi. Tema silme ette kerkis mälupilt kannatavast, veritsevast, valust moondunud näoga Lunastajast. Ahastavalt mõistis ta, kuidas Jeesus oli nutnud ja üksinda meeleheites palvetanud, nemad aga olid maganud. Talle meenus Jeesuse pühalik hoiatus: «Valvake ja paluge, et te kiusatusse ei satuks!» (Mat.26,41). Siis meenus kohtukoda. Peetruse veritsevat südant piinas teadmine, et tema oli suurendanud Kristuse alanduse ja kurbuse koormat veelgi. Samas paigas, kus Jeesus oli meeleheites olnud silmili Isa ees, langes Peetrus silmili maha ja soovis, et ta võiks surra.

Just seetõttu, et Peetrus magas siis, kui Jeesus palus tal valvata ja paluda, oli Peetrus langenud. Magamine (714) kriitilisel tunnil sillutas jüngritele tee kaotusele. Kristus teadis, milline tuleproov neid ootas. Ta teadis, kuidas Saatan püüdis halvata nende meeli, et takistada neil valmistumast. Just seepärast palus Ta neil valvata. Kui aias veedetud tunnid oleksid möödunud mõtiskluses ja palves, ei oleks Peetrus lootnud oma nõrgale

jõule. Ta ei oleks oma Issandat salanud. Kui jüngrid oleksid olnud Kristuse kõrval Tema hingepiinas, oleksid nad olnud valmis nägema Teda ristil. Nad oleksid siis Tema kõikevaldavat meeleheidet pisutki mõistnud. Neile oleksid meenunud Tema sõnad oma kannatamisest, surmast ja ülestõusmisest. Tuleproovi sünguses oleksid nad näinud mõndki lootuskiirt.

Vaevalt oli päev alanud, kui Suurkohus uuesti kogunes ja Jeesus uuesti kohtusaali toodi. Ta oli nimetanud end Jumala Pojaks ja Suurkohus oli Tema sõnadest koostanud süüdistuse. Kuid nad polnud veel saanud Teda süüdi mõista, sest paljud neist polnud öisel istungil kohal olnud ja Ta sõnu kuulnud. Pealegi teadsid nad, et Rooma tribunal ei näeks selles midagi surma väärt olevat. Kuid kui nad Tema suust veelkord kuuleksid neid sõnu, jõuaksid nad eesmärgile. Tema väidet, et Ta on Messias, võiks tõlgendada poliitilise avaldusena.

«Kui Sina oled Kristus, siis ütle meile,» sõnasid nad. Kristus vaikis. Nad külvasid Ta küsimustega üle. Lõpuks vastas Jeesus nukra rõhuga: «Kui ma teile ütlen, ei usu te ju mitte, ja kui ma küsin, ei vasta te mitte!» Kuid et neile ei jääks vabandust, lisas Ta pühaliku hoiatuse: «Nüüdsest peale hakkab Inimese Poeg istuma Jumala väe paremal poolel.»

«Kas Sina siis oled Jumala Poeg?» nõudsid nad ühel häälel. Tema vastas: «Jah, ma olen.» Siis nad hüüdsid: «Mis tunnistust me veel vajame? Oleme ju seda ise kuulnud Tema suust!»

Olles kolmandat korda Juuda võimude poolt hukka mõistetud, pidi Jeesus surema. Nüüd oli veel vaja saavutada rooma võimude kinnitus ja Ta nendele üle anda.

Järgnes solvangute ja pilkamiste kolmas voor, veel kohutavam eelmistest. See toimus preestrite ja ülemate juuresolekul ja nende ässitusel. Igasugune inimlikkus ja kaastunne oli kadunud. Kui argumendid (715) olid küündimatud, siis jäi ju veel piinamine, vägivald ja surm.

Kui kohtunikud Jeesuse kohta surmaotsuse langetasid, haaras rahvast saatanlik raev. Nad möirgasid nagu metsloomad. Rahvas tormas Jeesuse poole kisaga: «Ta on süüdi, saatke Ta surma!» Kui poleks olnud rooma sõdureid, ei oleks Jeesus elanud niigi kaua, et Teda oleks saadud Kolgatal ristile naelutada. Ta oleks sealsamas kohtunike ees tükkideks rebitud. Kuid rooma võimud astusid vahele ja sundisid rahva relvade ähvardusel taanduma.

Paganausku roomlased olid vihased selle pärast, et nii ebainimlikult koheldi inimest, kelle suhtes polnud midagi tõestatud. Rooma ametnikud väitsid, et sellise teoga astusid juudid üle Rooma seadustest ja ka juutide seaduste põhjal polnud õigust inimest tema

ende tunnistuse põhjal surma mõista. See vahelesegamine jahutas hetkeks meeli, kuid Juuda ülemad ei hoolinud enam ei kaastundest ega häbist.

Preestrid ja ülemad unustasid oma väärikuse ja solvasid Jumala Poega kõige jämedamate sõnadega. Nad pilkasid Tema päritolu. Nad väitsid, et Tema jultumus väärib alatuimat surma. Ilged mehed häbistasid Teda jälgil kombel. Vana riidetükk visati Talle pähe ning piinajad nõudsid Teda näkku lüües: «Ütle, Kristus, meile kui prohvet, kes see on, kes sind lõi!» Kui kate eemaldati, sülitas üks armetu hing Talle näkku.

Jumala inglid panid ustavalt kirja iga solvava pilgu, sõna ja teo. Tuleb päev, mil need mehed, kes Teda pilkasid ja Tema rahulikku, kahvatusse näkku sülitasid, näevad Tema aulist palet, mis särab heledamalt kui päike.

76. Peatükk Juudas

Juudase lugu näitab, kui kurvalt lõppes elu, mis oleks võinud austada Jumalat. Kui Juudas oleks surnud enne viimast käiku Jeruusalemma, oleks teda peetud meheks, kel oli vääriline koht kaheteistkümne hulgas ja kellest oleks olnud suur puudus. Kuid just Juudase elu lõpusündmused on põhjustanud sajandite vältel tema suhtes põlastust. Ometi oli oluline, et tema iseloom saaks maailmale avalikuks. See pidi olema hoiatuseks kõigile, kes tema sarnaselt pühad asjad hülgavad.

Pisut enne paasapüha oli Juudas uuendanud preestritega kokkulepet, et ta annab Jeesuse nende kätte. Määrati kindlaks, et Kristus võetakse kinni Tema tavalises mõtiskluse- ja palvepaigas. Alates pidusöögist Siimona kojas oli Juudasel võimalus mõelda teo üle, milles ta oli kokku leppinud, kuid ta jäi oma otsuse juurde. Kolmekümne hõbetüki eest, mis oli orja hind, müüs ta Issanda teotusse ja surma.

Juudas oli loomupoolest väga rahaahne, kuid ta polnud igal ajal valmis selliseks teoks. Ta oli hellitanud ahnust seni, kuni sellest sai tema elu juhtiv jõud. Mammona-armastus võitis lõpuks armastuse Kristuse vastu. Muutudes selle pahe orjaks, andis ta end Saatana kätesse, kes viis teda üha sügavamale patusse.

Juudas oli jüngritega ühinenud siis, kui suured rahvahulgad järgisid Kristust. Kristuse õpetused liigutasid inimeste südant ja nad kuulasid neid võlutult nii sünagoogis, merekaldal kui mäenõlval. (717) Juudas nägi, kuidas haiged, vigased ja pimedad linnadest ja alevitest voolasid Jeesuse juurde. Ta nägi, kuidas surijaid Tema ette toodi. Ta nägi Jeesuse imetegusid. Juudas tajus ka oma elus Kristuse mõju. Ta pidas Kristuse õpetusi ülimaks kõigist senikuulduist. Ta armastas seda suurt Õpetajat ja soovis alati Temaga olla. Ta igatses muutust elus ja iseloomus ning lootis seda siis, kui temast saab Jeesuse järelkäija. Kristus ei lükanud Juudast tagasi. Ta võttis ta vastu kaheteistkümne hulka. Ta usaldas talle evangeeliumitöö. Ta andis talle väe tervistada haigeid ja ajada välja kurje vaime. Kuid Juudas ei andnud end Kristusele täielikult üle. Ta ei loobunud auahnusest ja rahaarmastusest. Ehkki ta võttis vastu Kristuse kaastöölise koha, ei lasknud ta Kristusel end vormida. Ta tahtis säilitada oma vaated ja seisukohad ning jätkata teiste kritiseerimist ja süüdistamist.

Teised jüngrid hindasid Juudast kõrgelt; ta oli neile autoriteediks. Juudaski hindas oma võimeid kõrgelt ning pidas vendi taibukuselt ja võimekuselt endast palju madalamaks. Tema meelest ei näinud nad võimalusi ega osanud olukordi õigesti ära kasutada. Kogudusel polnudki võimalik jõuda õitsengule nii lühinägelike meeste juhtimise all! Peetrus oli äge ja tegutses järelemõtlematult. Johannest, kes talletas Jeesuse huultelt kuuldud tõdesid, pidas Juudas kehvaks majandusmeheks. Matteus, keda oli kasvatatud olema väga täpne kõiges, oli tema meelest pedantselt aus ning mõtiskles alati Kristuse sõnade üle ja süvenes neisse sedavõrd, et talle ei saanud usaldada tähtsaid,

kaugelenägelikku pilku nõudvaid asju. Nii lahterdas Juudas kõik jüngrid ära ja meelitas end mõttega, et kui tema poleks nii hea asjaajaja, siis satuks kogudus kindlasti raskustesse. Juudas pidas end ületamatuks. Enda meelest oli ta Kristuse tööle auks ja laskis seda alati ka välja paista.

Juudas oli pime oma iseloomuvigade suhtes ning Kristus andis talle ülesande, kus tal oli võimalus ennast tundma õppida ja parandada. Jüngrite varahoidjana oli tema kohustuseks hoolitseda nende väikese grupi vajaduste eest ja leevendada vaeste puudust. Kui Jeesus talle paasapüha lauas ütles: «Mis sa teed, seda tee kähku!» (Joh.13,27), siis mõtlesid jüngrid, et Jeesus käskis tal (718) midagi osta pühade puhuks või midagi vaestele anda. Teenides teisi, oleks Juudas võinud arendada omakasupüüdmatust. Ent kuigi ta kuulis iga päev Jeesuse õpetusi ja nägi Tema isekusetut elu, armastas ta ka ahnust. Need väikesed summad, mis tema käest läbi käisid, olid talle pidevaks kiusatuseks. Sageli, kui ta oli midagi väikest Kristuse teenistuses teinud või vaimulike asjade jaoks aega kulutanud, võttis ta endale avanssi sellest kasinast fondist. Tema silmis õigustasid need vabandused tema käitumist, kuid Jumala silmis oli ta varas.

Lause, mida Kristus sageli kordas, et Tema kuningriik ei ole sellest maailmast, pahandas Juudast. Ta oli välja mõtelnud tegevusplaani, mida ta ootas Kristust järgivat. Tema plaani kohaselt tuli Ristija Johannes vangist vabastada. Kuid ennäe — Johannes hukati. Ja selle asemel, et Jeesus oleks maksma pannud oma väe ning Johannese surma eest kätte maksnud, eemaldus Ta jüngritega kõrvalisse maakohta. Juudas soovis ründavamat tegutsemist. Ta uskus, et siis kui Jeesus ei takistaks jüngritel nende plaane läbi viimast, võiks töö olla palju edukam. Ta märkas Juuda ülemate üha suurenevat vaenu ja nägi, et Kristus ei vastanud nende nõudmisele teha imet. Ta oli aldis uskmatusele, ning vaenlane külvas tema hinge kahtlevaid ja mässulisi mõtteid. Miks rääkis Jeesus nii palju kannatustest? Miks Ta kuulutas ette raskusi ja vaenu nii endale kui oma jüngritele. Juudas oli ühinenud Kristusega lootuses saada kõrge koht Tema uues kuningriigis. Kas tema lootused petavad? Juudas ei eitanud, et Jeesus oli Jumala Poeg, kuid tal oli kahtlusi ja ta püüdis Jeesuse vägevatele tegudele mingit seletust leida.

Kristuse sõnadest hoolimata hoidis Juudas pidevalt kinni mõttest, et Õpetaja hakkab Jeruusalemmas Kuningana valitsema. Tol korral, kui Jeesus söötis viit tuhandet meest, püüdis Juudas oma plaani ellu viia. Temagi jagas tol päeval toitu näljasele hulgale. Ta nägi kergendust, rõõmu ja rahu, mida Kristuse parandav arm toob inimsüdamele. Ta aitas tuua haigeid ja kannatajaid rahva hulgast Kristuse juurde ning tundis seda rahuldust, mida alati pakub Jumalaga koos töötamine. Ta oleks võinud mõista Kristuse töömeetodeid. Kuid isekad huvid pimestasid teda. Juudas oli esimene, kes tahtis ära kasutada vaimustust, mille tekitas imetegu leibadega. Tema tegi (719) ettepaneku Kristus väevõimuga Kuningaks tõsta. Tema lootused kerkisid kõrgele ja pettumus oli seda kibedam.

Kristuse sünagoogis peetud kõne eluleivast sai Juudase jaoks pöördepunktiks. Ta kuulis sõnu: «Kui te ei söö Inimese Poja liha ja ei joo Tema verd, siis ei ole elu teis enestes» (Joh.6,53). Ta nägi, et Kristus pakkus inimestele vaimulikke, mitte maiseid hüvesid. Ta pidas ennast ettenägelikuks ja arvas nägevat, et Jeesusele ei saa osaks au ning Ta ei paku järelkäijatele mingeid kõrgeid kohti. Ta otsustas, et ta ei seo end Kristusega nii lähedalt, et ta ei saaks Temast lahku lüüa. Ta tahtis jääda vaatlejaks. Ja ta jäigi.

Sellest ajast alates hakkas Juudas väljendama kahtlusi, mis jüngreid segadusse viisid. Ta kordas kirjatundjate ja variseride vastuväiteid ning äratas nii vaidlusi ja eksitavaid arvamusi. Kõiki väikesi ja suuri probleeme ja takistusi evangeeliumi kuulutamisel tõlgendas Juudas tõenditena tõe kahjuks. Ta osutas Pühakirja tekstidele, millel polnud midagi ühist tõdedega, mida Kristus esitas. Need terviktekstist lahutatud lõigud ajasid jüngrid segadusse ja suurendasid julgusetust, mis neid niigi vaevas. Juudas tegi seda kõike justkui töö huvides. Siis, kui jüngrid otsisid tõendeid, mis suure Õpetaja sõnu kinnitaksid, juhtis Juudas neid märkamatult hoopis teise suunda. Niiviisi esitas ta suure tarkuse ja vagaduse katte all asju sootuks teises valguses kui Jeesus ning andis Tema sõnadele tähenduse, mida neil polnud. Juudase ettepanekud äratasid jüngrites alatasa auahneid soove maiste hüvede järele ja pöörasid nende meeled ära tähtsatelt asjadelt, mille üle oleks tulnud mõtiskleda. Vaidlust, kes neist on suurem, alustas tavaliselt Juudas.

Kui Jeesus esitas rikkale noormehele jüngriks saamise tingimused, oli Juudas pahane. Tema meelest Jeesus eksis. Kui sellised inimesed nagu see ülem, ühineksid usklikega, edendaksid nad suuresti Kristuse tööd! Juudas mõtles, et tema nõuandeid arvestades võiks väikesel kogudusel olla palju suurem edu. Tema põhimõtted ja meetodid erinesid küll mõneti Kristuse omadest, kuid neis asjades pidas ta end Kristusest targemaks.

(720) Kõiges, mida Kristus jüngritele kõneles, oli midagi, millega Juudas oma südames nõus polnud. Juudase mõjul tegi rahulolematuse haputaigen oma tööd kiiresti. Jüngrid ei mõistnud tagamaid, kuid Jeesus nägi, kuidas Saatana jooned hakkasid Juudases kuju võtma, ja nii sai temast kanal ka teiste mõjutamiseks. Seepärast laususki Kristus juba aasta enne äraandmist: «Eks ole mina teid kahtteistkümmend ära valinud ja üks teie seast on kurat?» (Joh.6,70).

Juudas ei näidanud Õpetaja sõnade suhtes siiski avalikku vastuseisu ega kahelnud näiliselt Tema töös. Siimona pidusöögil nurises ta avalikult esimest korda. Kui Maarja Jeesuse jalgu võidis, paljastus Juudase ahne loomus. Jeesuse etteheide tegi ta sapiseks. Solvatud uhkus ja soov kätte maksta murdis kõik tõkked ning seni ohjes olnud ahnus sai ülemvõimu. Nii juhtub kõigiga, kes jätkavad patu hellitamist. Iseloomu pahelised kalduvused, millele ei seista vastu ja mida ei võideta, juhivad selleni, et inimene langeb Saatana kiusatuse ohvriks ning saab tema tahte orjaks.

Kuid Juudas polnud veel lõplikult paadunud. Isegi pärast seda, kui ta oli kaks korda teinud lepingu Kristus ära anda, oli tal võimalus kahetseda. Paasaõhtusöömaajal tõestas Jeesus oma jumalikkust äraandja eesmärkide paljastamisega. Ühtviisi armastavalt teenis Ta ka Juudast. Kuid viimane armastusekutse jättis Juudase külmaks. Nii langetas ta otsuse ja jalad, mida Jeesus äsja oli pesnud, tõttasid teostama äraandja tööd.

Juudas arutles nii: kui Jeesusel tuleb nagunii ristil surra ja kord see ikka sünnib, siis tema osa selles ei muuda tulemust. Kui Jeesus aga ei pea surema, siis aktiviseerib ta Jeesust tegutsema. Igal juhul saaks ta kasu. Ta leidis, et on sõlminud suurepärase tehingu.

Hoolimata kõigest ei uskunud Juudas, et Kristus laseb end kinni võtta. Teda reetes tahtis jünger Kristust õpetada. Ta tahtis etendada osa, mis mõjutaks Õpetajat temasse kohase lugupidamisega suhtuma. Juudas ei teadnud, et tema tegu lõpebki Kristuse surmaga. Variserid ja kirjatundjad olid sageli Kristuse näidetesse nii sisse elanud, et nad olid endale ise kohtuotsuse kuulutanud. Mõnikord, kui tõde oli neid kibedalt torganud, olid nad vihastanud ja maast kive haaranud, et Kristust visata, (721) kuid alati oli Jeesus pääsenud. Juudas arvas, et Kristus päästab end selgi korral.

Juudas otsustas katsetada. Kui Jeesus oli tõesti Messias, siis koguneb rahvas, kelle heaks Ta oli nii palju teinud, kindlasti kokku ja kuulutab Ta Kuningaks. Nii oleks reetmine saanud otsustavaks sammuks. Juudasele oleks kuulunud Kuninga Taaveti troonile tõstmise au. See kindlustanuks talle uues kuningriigis kõrge koha.

Nii sai jüngrist Jeesuse äraandja. Kui ta aias salga juhile ütles: «Keda ma suudlen, see Ta on, Tema võtke kinni» (Mat.26,48), uskus Juudas, et Kristus päästab end nende käest. Rahvavanemate etteheidete peale oleks ta öelnud: «Kas ma ei öelnud teile, et hoidke Teda kõvemini kinni?»

Juudas jälgis, kuidas vangivõtjad tegutsesid tema sõnade kohaselt. Imestusega nägi ta, et Õpetaja laskis end ära viia. Ärevusega järgnes ta Talle kohtukotta. Ta ootas pingsalt, et Kristus ilmutab neile oma väge ning paiskab nende plaanid põrmu. Aga tund kulus tunni järel ja Jeesus talus kõiki solvanguid. Äraandjat haaras kohutav hirm; ta oligi Õpetaja surma müünud.

Kui ülekuulamine lõpule lähenes, ei suutnud Juudas enam kauem südametunnistusepiinu taluda. Äkki kõlas kohtusaalis tema kare hääl, mis pani kõik õudusest võpatama: «Ta on süütu! Säästa Teda, Kaifas!»

Nähti, kuidas Juudase pikk kogu trügis läbi rahvahulga. Ta nägu oli kahvatu ja metsik, tema laubal pärlendasid suured higipiisad. Tormanud kohtujärje juurde, viskas ta (722) ülempreestri ette need hõbemündid, mis ta oli Issanda reetmise eest saanud. Kaifase rüüst kinni haarates seletas ta anuvalt, et Jeesus tuleb vabastada, sest Ta pole midagi

teinud, mis oleks surma väärt. Kaifas raputas ta vihaselt lahti, kuid oli segaduses. Preestrite reetlikkus oli paljastatud. Oli ilmne, et nad olid jüngri ära ostnud.

«Ma olen pattu teinud,» hüüdis Juudas uuesti, «et ma ära andsin süütu vere!» Kuid ülempreester, kes oli enesevalitsemise tagasi saanud, vastas põlglikult: «Mis see meisse puutub? Vaata ise!» Preestrid olid nõustunud kasutama Juudast oma tööriistana, kuid põlastasid tema alatust. Kui ta hingepiinas nende poole pöördus, lükkasid nad ta põlglikult kõrvale.

Nüüd viskus Juudas Jeesuse jalgade ette, tunnistades Teda Jumala Pojaks ja anudes, et Ta end päästaks. Jeesus ei noominud äraandjat. Ta teadis, et Juudas ei kahetsenud tegu, vaid tunnistas süüd hirmust hukkamõistu ja tulevase Jumala kohtu ees. Juudas ei tundnud sügavat südamevalu ega kurbust selle pärast, et ta oli reetnud veatu Jumala Poja. Ometi ei lausunud Jeesus ühtki hukkamõistvat sõna. Ta vaatas Juudasele haletsevalt otsa ja sõnas: «Just selle tunni pärast olengi ma maailma tulnud!»

Saali läbistas üllatusesumin. Hämmastunult jälgisid inimesed Kristuse kannatlikkust äraandja vastu. Jälle valdas neid veendumus, et tegemist polnud lihtsurelikuga. Ent miks Ta end siis ahelaist ei vabasta ja süüdistajatele kohta kätte ei näita, kui Ta on Jumala Poeg?

Juudas nägi, et tema palved olid asjatud ning ta tormas saalist välja hüüdega: «Liiga hilja! Liiga hilja!» Ta tundis, et ta ei suuda näha Jeesuse ristilöömist. Meeleheites läks ja poos ta enda üles.

Kui rahvahulk mõne aja pärast saatis Jeesust Pilatuse kohtukojast Kolgatale, katkesid äkki Jeesust saatva õela salga pilked. Ühest varjulisest paigast möödudes nägid nad kuivanud puu jalamil Juudase surnukeha. See oli äärmiselt eemaletõukav vaatepilt. Nöör, millega ta oli end üles poonud, oli tema keharaskuse all katkenud. Kukkudes oli surnukeha kohutavalt moondunud ja nüüd õgisid seda koerad. Juudase jäänused kästi küll kähku ära koristada, kuid inimeste huulilt kostus palju vähem pilkeid. Paljude kahvatud näod reetsid nende mõtteid. Näis, et juba oli saabunud kättemaks neile, kes olid süüdi Jeesuse veres.

77. Peatükk Pilatuse Kohtukojas

Mat.27,2.11-31; Mrk.15,1-20; Luk.23,1-25; Joh.18,28-40; 19,1-16.

Jeesus seisis Pilatuse, Rooma maavalitseja kohtukojas. Tema ümber olid sõdurid ja eemal kohtusaali kogunenud suur pealtvaatajaskond. Väljas sissepääsu juures olid Suurkohtu kohtunikud, preestrid, ülemad, vanemad ja rahvas.

Pärast hukkamõistmist Suurkohtus oli Jeesus toodud Pilatuse juurde, et ta nende otsuse kinnitaks ja täide viiks. Kuid Juuda ametnikud ei astunud rooma kohtusaali. Tseremoniaalkäsk oleks nad siis roojaseks tunnistanud ja nad poleks võinud paasasöömajast osa võtta. Sõgeduses ei mõistnud nad, et neid rüvetas mõrvarlik viha. Nad ei mõistnud, et Kristus oli tõeline Paasatall ja kuna nad olid Tema hüljanud, oli suur püha mõttetu.

Kui Jeesus kohtusaali toodi, heitis Pilatus Talle ebasõbraliku pilgu. Rooma maavalitseja oli oma magamistoast rutuga välja kutsutud ja ta tahtis asja võimalikult kiiresti kaelast ära saada. Ta kavatses vangi kohelda (724) oma positsioonile sobiva karmusega. Kohtumõistjaliku pilguga pöördus ta vaatama, mis inimene see oli, kelle pärast ta nii varasel tunnil oli üles äratatud. Ta mõistis, et tegemist oli Isikuga, kelle kiiret ülekuulamist ja kohest karistamist Juuda võimukandjad väga ootasid.

Pilatus heitis pilgu meestele, kes olid Jeesuse kohale toonud ja vaatas siis uurivalt Jeesusele. Maavalitseja oli tegelnud igasuguste kurjategijatega, kuid iial polnud tema ette toodud Inimest, kes oleks tundunud nii hea ja õilis. Ta ei näinud Jeesuse näol jälgegi süütundest, hirmust, jultumusest või kangekaelsusest. Ta nägi inimest, kes käitus rahulikult ja väärikalt ja kelle näol oli taevane pitser.

Kristuse välimus jättis Pilatusele soodsa mulje. Temas ärkasid paremad tunded. Ta oli kuulnud Jeesusest ja Tema tööst. Tema naine oli talle jutustanud imelistest tegudest, mida see Galilea Prohvet oli teinud. Nüüd elustusid need sõnad unenäona Pilatuse meeles. Talle meenusid kuuldused paljudest erinevatest allikatest. Ja ta otsustas juutidelt nõuda vangile esitatud süüdistust.

«Kes see on, ja miks te olete Ta siia toonud?» küsis Pilatus. «Milles te Teda süüdistate?» Juudid olid segaduses. Teades, et nad ei suuda oma süüdistusi Kristuse vastu tõestada, ei soovinud nad uut ülekuulamist. Nad vastasid, et tegemist on petisega, keda hüütakse Naatsareti Jeesuseks.

Jälle küsis Pilatus: «Mis teil on kaebamist selle Inimese peale?» Preestrid ei vastanud maavalitseja küsimusele, vaid laususid ärritatult: «Kui see ei oleks kurjategija, me ei oleks andnud Teda sinu kätte!» Kui juba Suurkohtu liikmed, rahvuse kõrgemad isikud toovad sinu juurde inimese, keda nad peavad surma vääriliseks, kas on siis veel

vajadust pärida süüdistusi? Nad lootsid kõrkusega Pilatust mõjutada. Nad nõudsid ägedalt, et nende otsus kinnitataks, sest nad teadsid, et rahvas, kes oli näinud Kristuse imeväärseid tegusid, võis jutustada Temast hoopis teistsuguse loo.

Preestrid lootsid, et nõrga ja kõhkleva iseloomuga Pilatuse juures õnnestub neil oma plaanid läbi suruda. Varemgi oli ta surmaotsusele kiiresti alla kirjutanud, mõistes seega surma inimesi, kellest nemad teadsid, et nad surma väärt ei olnud. Pilatuse silmis polnud vangi elul (725) suuremat väärtust, oli ta siis süütu või süüdi. Preestrid lootsid ka nüüd, et Pilatus kuulutab Jeesuse kohta surmaotsuse välja ilma Teda küsitlemata. Nad palusid, et ta osutaks neile teene nende suure rahvusliku püha puhul.

Kuid selles vangis oli midagi, mis takistas maavalitsejat nii tegemast. Ta mõistis preestrite kavatsust. Talle meenus, kuidas Jeesus alles pisut aega tagasi oli äratanud üles Laatsaruse, kes oli olnud surnud neli päeva; ja ta otsustas enne surmaotsusele alla kirjutamist jõuda selgusele Jeesuse vastu tõstetud süüdistuses.

«Kui teie olete Ta hukka mõistnud,» ütles ta juutidele, «siis miks te Ta minu juurde toote? Võtke teie Ta ja mõistke oma käsuõpetuse järele kohut Ta üle.» Sellise torke saanud preestrid pidid seletama, et nad vajasid otsusele Pilatuse kinnitust. «Missuguse otsuse te siis tegite?» küsis Pilatus. «Surmaotsuse,» vastasid nad. «Kuid seaduse järgi ei ole meil õigust ühtegi inimest surma saata.» Nad palusid, et Pilatus mõistaks Kristuse süüdi nende sõna peale. Vastutuse tagajärgede eest lubasid nad võtta enda peale.

Pilatus ei olnud õiglane ega südametunnistusega kohtunik. Hoolimata sellest keeldus ta seekord palvet rahuldamast. Ta ei tahtnud Jeesust hukka mõista enne, kui Tema vastu esitati süüdistus.

Preestrid olid nõutud. Nad nägid, et neil tuli varjata silmakirjalikkus suure saladuskatte alla. Nad ei tohtinud viia asja usulisele pinnale, sest sellisel süüdistusel poleks Pilatuse silmis mingit tähtsust. Neil tuli jätta mulje, et Jeesus oli pahuksis riigiseadustega; nii võis Teda karistada poliitilise kurjategijana. Juutide hulgas puhkes sageli mässe ja ülestõuse Rooma valitsuse vastu. Roomlased olid kohelnud selliseid mässajaid väga karmilt ning olid pidevalt valmis maha suruma kõike, mis võis viia mässuni.

Vaid mõned päevad tagasi olid variserid püüdnud Kristust lõksu meelitada küsimusega: «Kas on tarvis anda maksu keisrile või mitte?» Kristus oli siis paljastanud nende silmakirjalikkuse. Tol korral kohalviibinud roomlased olid näinud vandenõulaste täielikku läbikukkumist, kui Kristus vastas: «Siis andke keisrile, mis kuulub keisrile» (Luk.20,22-25).

Nüüd kavatsesid preestrid väita, et Kristus (726) oli vastanud nii, nagu nad lootsid Teda vastavat. Hädaga kutsusid nad appi valetunnistajad ja «hakkasid kaebama Tema

peale ning ütlesid: «Me oleme leidnud, et Tema rahvast eksitab ja keelab andmast maksuraha keisrile ning ütleb enese Kuninga Kristuse olevat!» Kolm süüdistust olid kõik alusetud. Preestrid teadsid seda, kuid nad olid valmis eesmärgi nimel vanduma valet.

Pilatus nägi neid läbi. Ta ei uskunud, et see vang oleks valitsuse vastu mässu tõstnud. Jeesuse meeldiv ja alandlik hoiak polnud süüdistustega sugugi kooskõlas. Pilatus oli veendunud, et süütu inimese hukkamõistmiseks oli plaanitsetud kaval vandenõu. Ilmselt oli mees Juuda aukandjate teel ees. Pöördunud Kristuse poole, küsis maavalitseja: «Kas Sina oled juutide Kuningas?» Jeesus vastas: «Jah olen.» Neid sõnu lausudes lõi Ta nägu särama.

Kuulnud Jeesuse vastust, nõudsid Kaifas ja ta kaaslased, et Pilatus tunnistaks, et Jeesus oli omaks võtnud kuriteo, milles Teda süüdistati. Häälekalt nõudsid nad Tema surmamõistmist. Nende hüüetega ühines rahvahulk ja kära oli kõrvulukustav. Pilatus sattus hämmeldusse. Nähes, et Jeesus ei vastanud süüdistajatele midagi, küsis ta vangilt: «Kas Sa midagi ei vasta? Vaata, kui raskesti nad Sind süüdistavad!» Kuid Jeesus ei vastanud enam midagi.

Seistes Pilatuse selja taga, kõikide õuesviibijate silme all, kuulis Kristus valesüüdistusi, kuid ei vastanud ühelegi neist. Kogu Tema olemus tunnistas süütust südametunnistusest. Teda ei liigutanud ümberringi metsikult lainetavad tundevood. Näis, nagu oleks raevutsev viha enne Temani jõudmist vaibunud. Ta seisis vaikivana ja nüüd oli vaikimine kõneosavus. See oli otsekui valgus, mis säras Tema seest.

Pilatust üllatas Jeesuse käitumine. Kas see mees ei hoolinud süüdistustest. Kas Ta ei hoolinud oma elust? Kui ta vaatas solvanguid vaikides taluvat Jeesust, tundis ta, et tema ei tohi olla nii ebaõiglane nagu käratsevad preestrid. Lootes Jeesuselt tõde teada saada ja kisendava rahvamassi eest rahu leida, viis Pilatus Jeesuse kõrvale ja küsis Talt veelkord: «Oled Sina juutide Kuningas?»

Jeesus ei vastanud otseselt. Ta teadis, et Püha (727) Vaim töötas Pilatuse südames ning seepärast andis Ta maavalitsejale võimaluse tunnistada oma veendumust. «Räägid sa seda iseenesest,» küsis Ta, «või on teised seda sulle minust ütelnud?» Teisisõnu: kas sa küsid seda preestrite süüdistuse pärast või soovist Kristuselt tõde kuulda? Pilatus mõistis Kristuse küsimuse mõtet, kuid südames tõstis pead uhkus. Ta ei tahtnud tunnistada veendumust, mis oli temas tärganud. «Egas ma juut ole!» sõnas ta. «Sinu oma rahvas ja ülempreestrid on Sind andnud minu kätte. Mis Sa oled teinud?»

Pilatuse kuldne võimalus möödus. Ometi ei jätnud Jeesus teda ilma lisavalguseta. Ehkki Ta ei vastanud otseselt Pilatuse küsimusele, selgitas Ta oma missiooni. Ta andis Pilatusele mõista, et Ta ei taotlenud maist trooni.

«Minu riik ei ole sellest maailmast,» ütles Ta, «oleks mu riik sellest maailmast, küll mu sulased oleksid võidelnud, et mind ei oleks antud juutide kätte. Ent nüüd ei ole mu riik mitte siit.» Seepeale küsis Pilatus: «Siis oled Sina ometi Kuningas?» Jeesus vastas: «Jah, olen, sest mina olen Kuningas. Ma olen selleks sündinud ja selleks tulnud maailma, et ma tõele tunnistust annaksin. Kes tõe seest on, see kuuleb minu häält!»

Kristus väitis, et Tema sõnad olid võti, mis avas saladused neile, kes olid valmis neid vastu võtma. Tema sõnas oli vägi, ja selles peitubki tõe kuningriigi levimise saladus. Ta soovis, et Pilatus mõistaks, et ainult tõe vastuvõtmine ja läbielamine saab tema rikutud iseloomu ümber muuta.

Pilatus tahtis tunda tõde. Ta oli segaduses. Ta kuulas pingsalt Lunastaja sõnu ning tema südames ärkas võimas igatsus teada saada, mis oli tõde ja kuidas seda leida. «Mis on tõde?» küsis ta. Kuid ta ei oodanud vastust. Väljast kostuv kära meenutas talle, et preestrid ootasid talt kohest tegutsemist. Astunud välja juutide juurde, lausus ta rõhutatult: «Mina ei leia Temast ühtki süüd!»

Need paganliku kohtuniku sõnad olid teravaks etteheiteks Kristust süüdistavatele Iisraeli juhtidele. Kui preestrid ja vanemad Pilatuse sõnu kuulsid, ei olnud nende pettumusel ja raevul piire. Nad olid kaua plaane pidanud ja seda võimalust oodanud. Kui nad nüüd nägid, et Jeesus võidakse vabaks lasta, näisid nad olevat valmis Teda tükkideks rebima. Valjult sajatasid nad Pilatust ja ähvardasid teda Rooma valitsuse ebasoosinguga. (728) Nad süüdistasid maavalitsejat keeldumises hukka mõista Jeesust, kes nende kinnitust mööda oli astunud välja keisri vastu.

Kostus vihaseid hääli, mis väitsid, et Jeesuse mässulist mõju oli tunda kogu maal. Preestrid laususid: «Tema ässitab rahvast ja õpetab mööda kõike Juudamaad, alates Galileast kuni siiani!»

Pilatus ei kavatsenud Jeesust hukka mõista. Ta teadis, et juutide süüdistuste taga oli viha ja eelarvamus. Ta teadis oma kohustust. Õiglus nõudis Kristuse viivitamatut vabastamist. Kuid Pilatus kartis rahva ebasoosingut. Kui ta keeldub Jeesust nende kätte andmast, tõuseb mäss ja mässu ta kartis. Kuulnud, et Jeesus pärines Galileast, otsustas ta saata vangi Heroodese juurde, kes oli selle provintsi valitseja ja viibis parajasti Jeruusalemmas. Nii mõtles Pilatus veeretada kohtumõistmise vastutuse Heroodese kaela. Ühtlasi nägi ta siin head võimalust heastada vana tüli enda ja Heroodese vahel. See lootus ka täitus. Kaks valitsejat said Kristuse kohtupidamise tõttu sõpradeks.

Pilatus andis Jeesuse jälle sõdurite hoolde ning rahvahulga pilgete saatel viidi Ta kiiresti Heroodese kohtukotta. «Kui siis Heroodes Jeesust nägi, sai ta väga rõõmsaks.» Ta ei olnud Jeesust varem näinud, kuid «oli hea meelega tahtnud Teda juba ammugi näha, kuna ta oli Temast palju kuulnud; ka lootis ta näha saada mõnd imetähte, mida Ta ehk

teeb.» Just selle Heroodese käed olid määritud Ristija Johannese verega. Kui Heroodes esmakordselt Jeesusest kuulis, haaras teda hirm ja ta ütles: «Johannes, kelle pea ma otsast ära raiusin, (729) on üles tõusnud!» «Sellepärast on imelised väed tegevad Tema sees!» (Mrk.6,16; Mat.14,2). Ometi soovis Heroodes Jeesust näha. Nüüd oli tal võimalus päästa selle prohveti elu, ja kuningas lootis igaveseks kustutada oma mälust pildid verisest peast, mis vaagnal tema ette toodi. Ühtlasi soovis ta rahuldada oma uudishimu, mõeldes, et Kristus teeb vabaks saamise lootuses kõike, mida Temalt nõutakse.

Suur hulk preestreid ja vanemaid saatis Kristust Heroodese juurde. Kui Lunastaja sisse toodi, hakkasid nad erutatult oma süüdistusi esitama. Kuid Heroodes pööras öeldule vähe tähelepanu. Ta nõudis vaikust, soovides saada võimalust Kristust küsitleda. Ta käskis Kristuse ahelaist vabastada ja süüdistas kinnivõtjaid vangi karmis kohtlemises. Vaadates kaastundlikult maailma Lunastaja rahulikku näkku, nägi ta seal tarkust ja puhtust. Ta veendus samuti nagu Pilatus, et Kristust süüdistati ainult õelusest.

Heroodes esitas Kristusele palju küsimusi, kuid Kristus vaikis. Kuninga käsu peale kutsuti ette haigeid ja vigaseid ning Tal kästi teha imet. «Inimesed räägivad, et Sa võid haigeid terveks teha?» ütles Heroodes. «Ma tahaksin väga näha, et Sinu laialdane kuulsus ei osutu valeks.» Jeesus ei vastanud ja Heroodes jätkas pealekäimist: «Kui Sa võid teha imetegusid teiste heaks, tee siis nüüd ka enda heaks; see tuleb sulle kasuks.» Veelkord käskis ta: «Näita meile imeteoga, et Sul on vägi, mis Sulle on omistatud.» Kuid Kristus poleks nagu midagi näinud ega kuulnud. Jumala Poeg oli võtnud endale inimolemuse. Igas olukorras pidi Ta käituma nagu inimene. Seepärast ei saanud Ta teha imet, et päästa ennast alandusest ja piinast, mida pidi kannatama inimene samasuguses olukorras.

Heroodes lubas, et kui Kristus tema ees imeteo teeb, lastakse Ta vabaks. Kristuse süüdistajad olid oma silmaga näinud Tema vägevaid tegusid. Nad olid kuulnud, kuidas Tema käsu peale oli surnu hauast välja astunud. Nüüd kartsid nad, et Ta teeb tõepoolest imeteo. Kõige enam kartsid nad Tema väe avaldumist, sest see teeks tühjaks nende (730) plaanid ja maksaks neile võib-olla ka elu. Äärmiselt erutatud preestrid ja ülemad kordasid järjest süüdistusi. Häält tõstes hüüdsid nad: «Ta on reetur, Jumala teotaja! Ta teeb imetegusid väe läbi, mille Talle on andnud Peeltsebul, kurjade vaimude ülem!» Kohtukojas tõusis kära, mõned karjusid üht, teised teist.

Heroodese südametunnistus oli nüüd palju tundetum kui siis, kui ta õudusest värisedes oli kuulanud Heroodia nõudmist tuua talle Ristija Johannese pea. Mõnda aega oli ta tundnud kohutavaid südametunnistuse piinu, kuid oli siis kõlvatu elu tagajärjel üha enam mandunud. Tasahaaval oli ta süda nii paadunud, et ta võis juba kiidelda karistusega, mille ta oli määranud Johannesele, kes oli julgenud talle etteheiteid teha. Nüüd ähvardas ta Jeesust, kinnitades korduvalt, et tal oli võim Teda vabaks lasta või hukka mõista. Kuid Jeesus ei teinud Heroodest kuulmagi.

Jeesuse vaikimine ärritas Heroodest. See näis viitavat täielikule hoolimatusele tema autoriteedi suhtes. Avalik etteheide oleks tühist ja uhket kuningat vähem pahandanud kui selline hoolimatus. Uuesti ähvardas ta Jeesust, kuid Jeesus jäi vaikivaks ja liikumatuks.

Kristus ei pidanud rahuldama selle maailma tühist uudishimu. Ta tuli parandama murtud südameid. Ta poleks vaikinud, kui Ta oleks saanud lausuda sõna patust rõhutud inimese hingehaavade parandamiseks. Kuid neile, kes trampisid tõde oma ebapühade jalgade alla, ei olnud Tal midagi öelda.

Kristus oleks võinud lausuda Heroodesele sõnu, mis oleksid kalestunud kuningat ehmatanud. Ta oleks võinud täita teda hirmuga, avalikustada kogu tema ülekohtuse elu ja läheneva karistuse õuduse. Kuid vaikimine oli karmim etteheide kui sõnad. Heroodes oli põlanud tõde, mida suurim prohvetitest oli talle kuulutanud, ja see kuulutus oli jõus. Taeva Kuningal polnud midagi enamat öelda. Kõrvad, mis olid alati ergud kuulma inimeste valu, olid Heroodese käskude jaoks kurdid. Silmad, milles sädeles alati kaastunne ja andestav armastus kahetsevate patuste vastu, ei vaadanud Heroodese poole. Huuled, mis olid väljendanud mõjukaid tõdesid ja manitsenud hellalt kõige patusemaid inimesi, olid suletud kõrgi kuninga ees, kes ei tundnud vajadust Lunastaja järele.

Heroodese nägu tumenes raevust. Pöördunud rahvahulga poole, (731) kuulutas ta Jeesuse petiseks. Siis lausus ta Kristusele: «Kui Sa ei anna mingit tõendust oma jumalikust päritolust, annan ma Su sõdurite ja rahva kätte. Võib-olla õnnestub neil Sind rääkima panna. Kui Sa oled petis, siis on surm nende käe läbi Sulle õige palk. Kui Sa aga oled Jumala Poeg, siis päästa end imeteo läbi.»

Vaevalt oli ta need sõnad välja öelnud, kui rahvas kargas Jeesuse kallale. Metsikute loomadena sööstsid nad saaki rebima. Jeesust veeti siia-sinna, ning Heroodes ühines Jumala Poja alandamisega. Kui Rooma sõdurid poleks vahele astunud ja hullunud massi tagasi hoidnud, oleks Lunastaja tükkideks kistud.

«Kui siis Heroodes oma sõjameestega teda oli halvaks pannud ja pilganud ning riietanud toreda riidega,» ühinesid pilkega ka roomlased. Õelad sõdurid koos Heroodese ja Juuda aukandjatega ei valinud sõnu. Kuid Jeesuse jumalik kannatlikkus ei lõppenud.

Kristuse tagakiusajad olid püüdnud võrrelda Kristuse iseloomu enda omaga ning pidanud Teda sama paheliseks nagu nad ise olid. Kuid äkki tundus neile, et nad näevad midagi, mida nad ühel päeval tegelikkuses näha saavad. Kui jõhker hulk pilgates Jeesuse eest möödus, pöördusid mõned, kes koos teistega Tema ees pilkavalt kummardasid, kartlikult ja vaikselt ümber. Veendumus kasvas ka Heroodese südames. Armupäikese viimased kiired paistsid tema patust paadunud hinge. Ta tundis, et vang tema ees polnud tavaline inimene: jumalikkus oli välgatanud läbi inimlikkuse. Hetkedel, mil Kristust

ümbritsesid pilkajad, abielurikkujad ja mõrvarid, tundis Heroodes, et ta näeb Jumalat Tema troonil.

Kõvasüdameline Heroodes ei julgenud kinnitada hukkamõistvat otsust Kristuse kohta. Ta soovis sellest kohutavast vastutusest vabaneda ja saatis Jeesuse tagasi Rooma kohtukotta.

Pilatus oli pettunud ja tõre, kui juudid vangiga tagasi tulid. Ta tuletas neile meelde, et ta oli juba Jeesuse üle kuulanud ega olnud leidnud Temast ühtki süüd. Ta oli saatnud Jeesuse Heroodese, Galilea nelivürsti ja nende kaasmaalase juurde, ning ka tema polnud leidnud midagi surma väärivat. Sellepärast,» ütles Pilatus, «tahan ma Teda karistada ja lahti lasta.»

Siin ilmnes Pilatuse nõrkus. Ta oli kuulutanud Jeesuse (732) süütuks ja ometi oli ta valmis Teda piitsutama, et süüdistajaid rahustada. Ta oli valmis ohverdama õigluse, kui nii võis rahvaga kokkuleppele jõuda. See andis võimaluse ta nurka suruda. Rahvas tegi panuse tema otsustusvõimetusele ja nõudis veel häälekamalt vangi elu. Kui Pilatus oleks algusest peale olnud kindel ja keeldunud hukka mõistmast inimest, kelle ta leidis olevat süütu, oleks ta murdnud saatusliku ahela, mis köitis teda kogu eluks. Oleks ta toiminud nii nagu ta teadis õige olevat, poleks juudid julgenud talle oma tahet peale suruda. Kristus oleks küll surmatud, kuid Pilatus oleks jäänud süüta. Kuid maavalitseja oli samm-sammult toiminud südametunnistuse vastu. Ta oli mõelnud endale vabandusi, miks ta ei saa olla õiglane ja erapooletu. Nüüd märkas ta oma abitust preestrite ja ülemate ees. Kõhklus ja otsustusvõimetus said talle hukatuslikuks.

Isegi nüüd ei jäetud Pilatust omapead. Jumal saatis talle veel ühe hoiatussõnumi. Vastusena Kristuse palvele oli taevane saadik mõjutanud Pilatuse naist. Naine oli näinud Jeesust unes. Pilatuse naine ei olnud juut, kuid unenägu oli nii selge, et ta ei kahelnud Tema tegevuses ja töös. Ta teadis, et Jeesus oli Jumala Vürst. Ta nägi unenäos Jeesust kohtukojas. Ta nägi Tema kõvasti kinniseotud käsi. Ta nägi, kuidas Heroodes ja sõdurid oma koletut tööd tegid. Ta kuulis, kuidas preestrid ja ülemad hullunult Teda süüdistasid. Ta kuulis sõnu: «Meil on käsuõpetus, ja käsu järgi Ta peab surema!» Ta nägi, kuidas Pilatus Jeesust piitsutada käskis, ehkki ta oli väitnud: Ma ei leia Temast ühtki süüd!» Ta kuulis, kuidas Pilatus Jeesuse kohta hukkamõistva otsuse langetas, ja nägi, kuidas Ta mõrvaritele üle anti. Ta nägi, kuidas Kolgatale rist püstitati ning kuidas maa mähkus pimedusse. Ta kuulis mõistatuslikku hüüatust: «See on lõpetatud!» Pilatuse naisele avanes veel üks pilt. Ta nägi Kristust suure valge pilve peal. Maa vappus ja Tema mõrvarid põgenesid Tema auhiilguse palge ees. Lõpuks ärkas ta õudusehüüdega ning kirjutas kohe Pilatusele hoiatuskirja.

Sellal, kui Pilatus kõhkles, mida teha, tungis läbi rahvahulga käskjalg ja ulatas talle kirja naiselt. Pilatus luges:

«Ärgu olgu sul ühtegi tegemist selle Õigega: sest ma olen täna unes palju kannatanud Tema pärast.»

(733) Maavalitseja kahvatas. Teda haarasid vastuolulised tunded. Kuid ajal, mil tema kõhkles, kütsid preestrid ja ülemad rahva meeli üles. Pilatus oli sunnitud tegutsema. Nüüd meenus talle tava, mis võis aidata. Paasapühal oli kombeks lasta vabaks üks vang, keda rahvas soovis. See oli paganliku päritoluga komme ning sellel polnud midagi tegemist õiglusega. Kuid juudid hindasid seda tava kõrgelt. Parasjagu pidasid Rooma võimud kinni vangi nimega Barabas, kes oli mõistetud surma. Barabas oli nimetanud end Messiaks. Ta väitis omavat õigust maailmas uus kord maksma panna ja maailm õigele teele juhtida. Saatanliku pettuse abil kinnitas ta, et kõik röövimise ja vargusega kogutu oligi tema oma. Ta oli teinud saatanliku väe abil imeväärseid asju, võitnud endale rahva hulgast palju poolehoidjaid ja õhutanud mässu Rooma valitsuse vastu. Usufanaatiku maski all oli tegelikult julma südamega paadunud kurjategija. Andes rahvale võimaluse valida sellise inimese ja süütu Kristuse vahel, lootis Pilatus äratada inimestes õiglusetunde. Ta lootis, et rahva poolehoid kuulub preestrite ja ülemate tahtest hoolimata Jeesusele. Pöördunud rahvahulga poole, lausus ta väga tõsiselt: «Kumma te tahate, et ma teile vabaks lasen, Barabase või Jeesuse, keda hüütakse Kristuseks?»

Rahvahulga vastus oli nagu metsloomakarja möiratus: «Lase meile Barabas vabaks!» Üha valjemaks paisus kisa: «Barabas! Barabas!» Arvates, et rahvas ei olnud tema küsimusest aru saanud, küsis Pilatus uuesti: «Kas tahate, et ma teile lasen vabaks juutide Kuninga?» Kuid nad kisasid: «Hukka ära, lase meile Barabas vabaks!» «Mis ma siis pean tegema Jeesusega, keda hüütakse Kristuseks?» küsis Pilatus. Uuesti möirgas voogav rahvahulk nagu deemonikari. Deemonid olid inimeste kujul tõepoolest nende keskel ja nõudsid: «Löödagu Ta risti!»

Pilatus oli hädas. Ta ei olnud mõelnud, et asi nii lõpeb. Teda ehmatas mõte anda süütu inimene kõige alatumasse ja julmemasse surma. Kui rahva kisa oli vaiksemaks jäänud, pöördus ta uuesti nende poole: «Mis Ta siis on kurja teinud?» Kuid asi oli läinud liiga kaugele, et selle ümber arutleda. Juudid ei soovinud kuulda tõendeid Kristuse süütusest. Nad nõudsid Tema hukkamõistmist.

Ikka veel püüdis Pilatus Jeesust päästa. «Siis ta ütles neile kolmandat puhku: «Mis Ta siis on kurja teinud? Ma pole Temast leidnud ühtegi surmasüüd. (734) Sellepärast ma karistan Teda ja lasen Ta vabaks!» Kuid pelk mainiminegi, et Jeesus vabastatakse, ajas rahva raevu. «Löö Ta risti! Löö Ta risti!» karjusid nad. Üha valjemaks paisus torm, mille Pilatuse otsustusvõimetus oli valla päästnud.

Väsimusest nõrka ja haavatud Jeesust hakati rahva nähes piitsutama. «Siis viisid sõjamehed Ta siseõue, see on kohtukotta, ja kutsusid kokku terve sõdurite salga. Ja nad riietasid Ta purpurkuuega ja punusid kibuvitsakrooni ning panid Temale pähe ja hakkasid

Teda teretama: «Tere, juutide Kuningas?» Ja nad... sülitasid Tema peale, heitsid põlvili maha ja kummardasid Teda.» Seejärel haaras üks õel käsi pilliroo, mis oli Jeesusele pihku pistetud ning lõi sellega vastu kibuvitsakrooni, mis Tal laubal oli. Okkad tungisid meelekohtadesse ja veri hakkas voolama üle näo habemesse.

Imestage, oh, taevad ja hämmastu, maa! Vaata rõhujat ja rõhutut. Hullunud jõuk ümbritses maailma Õnnistegijat. Pilked segunesid jõhkra mõnitusega. Kalestunud jõuk teotas Jeesuse madalat päritolu ja lihtsat elu. Naerdi seda, et Ta oli nimetanud end Jumala Pojaks.

Kristuse teotamise eestvedajaks oli Saatan. Ta pingutas igati, et õhutada Kristuses kättemaksuvaimu või panna Ta enda kasuks imet tegema. Siis oleks lunastusplaan luhtunud. Üksainus plekk Jumala Talle inimlikus elus, üksainus kord, kus Tema inimolemus ei oleks suutnud kohutavat proovi läbi teha, oleks teinud Ta ebatäiuslikuks ohvriks ja võtnud võimaluse olla inimeste Lunastaja. Kuid Tema, kelle üks sõna oleks võinud kutsuda appi taevased hulgad ja kelle vägi oleks võinud rahvahulga minema pühkida, alistus igasuguse vastuhakuta kõige jõhkramatele solvangutele ja vägivallale.

Kristuse vaenlased olid nõudnud Tema jumalikkust tõendavat imetegu. Siin oli tõend, mis oli suurem igast imest. Piinajate julmus alandas nad inimsusest madalamale, Saatana sarnaseks, kuid Jeesuse tasandus ja kannatlikkus tõstis Teda inimsoost kõrgemale ja tõendas, et Ta oli üks Jumalaga. Tema alandamine oli Tema ülendamise tagatis. Verepiisad, mis Jeesuse haavatud oimudelt näole ja habemesse veeresid, olid tagatiseks sellest, et Ta võitakse «rõõmuõliga» (Heb.1,9) meie Suureks Ülempreestriks.

(735) Saatana viha oli suur, kui ta nägi, et solvangud polnud suutnud Kristuse huultelt ühtki nurinat välja pigistada. Ehkki Ta oli võtnud inimolemuse, säilitas Ta jumaliku meelekindluse ega loobunud üheski pisiasjas Isa tahtest.

Kui Pilatus käskis Jeesust piitsutada ja pilgata, lootis ta äratada rahvahulgas kaastunnet. Ta lootis, et nad peavad karistust küllaldaseks. Tema meelest pidi see rahuldama ka õelaid preestreid. Kuid juudid mõistsid hästi, kui nõrk oli maavalitseja, kes käskis karistada süütuks tunnistatud inimest. Nad teadsid, et Pilatus püüdis vangi elu päästa ja otsustasid, et Jeesus ei pääse. «Pilatus on Teda nüüd lasknud peksta, et meile meeldida ja meid rahuldada,» mõtlesid nad, «kui me aga otsustavalt oma survet jätkame, saavutame kindlasti eesmärgi.»

Pilatus saatis mehed Barabast tooma. Ta pani kaks vangi kõrvuti ja osutades Kristusele, lausus pühalikult: «Ennäe inimest!» «Vaata, ma toon Ta teile välja, et te aru saaksite, et ma ei leia Temast ühtegi süüd!»

Pilatuse kohtukojas seisis Jumala Poeg, peas kibuvitsakroon ja üll pilkerüü. Vööst saadik paljastatud seljal olid näha julmade piitsalöökide pikad triibud, millest jooksis

verd. Tema kurnatud näol olid verenired. Kuid iial polnud see nägu tundunud nii kaunina kui praegu. Kristuse iga näojoon kõneles headusest, mõistvusest ning õrnast kaastundest julmade vaenlaste vastu. Tema käitumises polnud märgata arglikku nõrkust, vaid kannatlikkuses peituvat väärikust ja jõudu. Vang, kes Ta kõrval seisis, oli sootuks teistsugune. Barabase näoilme väljendas kalestunud jõhkrust. Kontrast kahe mehe vahel pani mõtlema iga pealtvaataja. Mõned neist nutsid. Jeesus äratas neis kaastunnet. Isegi preestrid ja ülemad veendusid, et Jeesuse väited olid õiged.

Rooma sõdurid, kes Kristust ümbritsesid, ei olnud kõik kõva südamega. Mõned vaatasid Talle tõsiselt otsa, et leida sealt ühtki kurjategijale omast märki. Seejärel heitsid nad halvustava pilgu Barabasele. Ei olnud vaja kuigi suurt läbinägelikkust, et mõista, kes oli Barabas. Taas vaatasid nad teist vangi. Nad märkasid Jumala Poja näol sügavat kaastunnet. Kristuse vaikiv alistumine vajutas nähtu neile sügavalt (736) meelde — kuni nad tunnistasid Ta Kristuseks või siis hülgasid Ta oma igaveseks hukatuseks.

Kristuse kaeblemiseta kannatlikkus üllatas Pilatust. Ta ei kahelnud, et pilk sellele mehele Barabase kõrval mõjutab ka juute. Kuid ta ei mõistnud preestrite fanaatilist viha Maailma Valguse vastu, kes oli ilmsiks toonud nende pimeduse ja eksituse. Uuesti karjus ülesköetud rahvahulk: «Löö risti! Löö risti!» Lõpuks, kaotades nende mõistmatu julguse pärast igasuguse kannatuse, hüüdis Pilatus lootusetult: «Võtke teie Tema ja lööge risti, sest mina ei leia Temast süüd!»

Julmade stseenidega harjunud rooma maavalitseja tundis kaasa kannatavale vangile, kes säilitas ikka veel kuninglikku väärikust. Kuid preestrid hüüdsid: «Meil on käsuõpetus, ja käsu järgi peab Ta surema, sest Ta on enese teinud Jumala Pojaks!»

Pilatus võpatas. Tal ei olnud õiget arusaamist Kristusest ja Tema missioonist, kuid tal oli ebamäärane usk Jumalasse ja inimestest kõrgematesse olevustesse. Mõte, mis oli kord tema peast läbi välgatanud, võttis konkreetsema kuju. Kas võis olla, et tema ees seisis jumalik Isik?

Uuesti läks ta kohtukotta ja küsis Jeesuselt: «Kust Sa oled?» Aga Jeesus ei vastanud. Ta oli Pilatusega juba otsekoheselt oma missioonist rääkinud. Pilatus oli valguse eemale tõrjunud. Ta oli kohtuniku kõrget ametit kuritarvitanud ja loobunud põhimõttekindlusest rahvamassi nõudmiste kasuks. Jeesusel ei olnud talle enam midagi muud pakkuda. Vaikimisest pahandatud Pilatus sõnas kõrgilt:

«Kas Sa ei räägi minuga? Eks Sa tea, et mul on meelevald Sind vabaks lasta ja meelevald Sind risti lüüa?»

Nüüd vastas Jeesus: «Sinul ei oleks mingit meelevalda minu üle, kui see sulle ei oleks antud ülalt; sellepärast on sellel, kes mind sinu kätte andis, suurem patt.»

Kannatav Lunastaja pehmendas veel rooma maavalitseja süüd, kes nõustus Teda risti lööma. Milline järelemõtlemisaine meile! Millist valgust heidab see Tema iseloomule, kes on kogu maailma Kohtunik!

(737) «Sellel, kes mind sinu kätte andis,» ütles Jeesus, «on suurem patt.» Nende sõnadega mõtles Kristus Kaifast, kes ülempreestrina esindas Juuda rahvast. Juudid teadsid palju rohkem. Neil oli valgus Kristusest kõnelevate prohvetikuulutuste näol. Neil olid Tema õpetused ja imeteod. Juuda kohtunikud olid saanud vastuvaidlematud tõendid Tema jumalikkusest. Ometi olid nad mõistnud Ta surma. Vastavalt saadud valgusele mõistetakse nende peale ka kohut.

Suurim süü ja raskeim vastutus lasus neil, kes olid Juuda rahva eesotsas. Pilatus, Heroodes ja rooma sõdurid teadsid Jeesusest suhteliselt vähe. Nad püüdsid Jeesust teotades olla preestritele ja ülematele meele järgi. Kui sõdurid oleksid kõike seda teadnud, mida teadis Juuda rahvas, poleks nad Kristust nii julmalt kohelnud.

Veelkord tegi Pilatus katse Kristust vabastada. Aga juudid kisendasid: «Kui sa selle vabaks lased, siis sa ei ole keisri sõber!» Selliselt teesklesid silmakirjatsejad keisri autoriteedi kaitsjaid. Juudid olid tegelikult Rooma võimu kõige kibedamad vaenlased. Kus vähegi võimalik, olid nad omarahvuslikes ja religioossetes nõudmistes väga jäigad, kuid koletu eesmärgi nimel olid nad valmis ka keisrivõimu ülistama. Kristuse hukkamise nimel tunnistasid nad ustavust võõrale võimule, keda nad tegelikult vihkasid.

«Igaüks, kes iseenese teeb kuningaks,» jätkasid nad, «on keisri vastane!» Sellega puudutasid nad Pilatuse hella kohta. Pilatuse maine rooma valitsuse silmis polnud kuigi hea. Ta teadis, et siis kui juudid tema kohta sellise aruande esitavad, on see talle hukatuslik. Ta mõistis, et juudid ei vali vahendeid, et talle kätte maksta. Tal oli silme ees kujukas näide püsivusest, millega nad püüdsid saavutada selle inimese hukatust, keda nad piiritult vihkasid!

Nüüd istus Pilatus kohtujärjele ja osutas uuesti Jeesusele: «Ennäe teie Kuningat!» Ja uuesti oli kuulda hullunud möiret: «Vii ära, vii ära, löö ta risti!» Pilatus kõmistas kõuehäälel: «Kas ma pean teie Kuninga risti lööma?» Ja jumalatteotavatelt huultelt kuuldusid sõnad: «Meil ei ole Kuningat, vaid on keiser!»

Selliselt valisid juudid paganliku valitseja Jumala asemel. (738) Nad olid hüljanud Jumala kui oma Kuninga. Siitpeale ei olnud neil päästjat. Neil ei olnud kuningat; oli keiser! Sellise tunnistuseni olid preestrid ja õpetajad rahva viinud. Selle ja kõigi kohutavate tagajärgede eest olid vastutavad nemad. Rahva patt ja rahva häving tulenes vaimulike juhtide tegevusest.

«Kui Pilatus nägi, et ta midagi ei võinud parata, vaid et kära läks veelgi suuremaks, võttis ta vett ja pesi rahva nähes käsi ning ütles: «Ma olen süüta selle verest! Küll te

näete!» Kartlikult ja ennast süüdistavalt vaatas ta Kristuse poole. Moondunud nägude tohutus meres oli ainult Jeesuse nägu rahulik. Sellelt näis kumavat pehmet valgust. Pilatus ütles endamisi: «Ta on Jumal.» Pöördunud rahva poole, kinnitas ta veelkord: «Ma olen puhas Tema verest. Võtke teie ja lööge Ta risti. Kuid pange tähele, preestrid ja ülemad, mina kuulutan Ta õigeks. Mõistku see, keda Ta nimetab oma Isaks, teie ja mitte minu üle kohut tänase päeva sündmuste pärast.» Siis lausus ta Jeesusele: «Andesta mulle. Ma ei saa Sind päästa.» Ja kui ta oli uuesti Jeesust piitsaga peksta lasknud, andis ta Teda risti lüüa.

Pilatus tahtis Jeesust päästa. Kuid ta nägi, et ta ei saa üheaegselt teha seda ja säilitada oma ametit. Ja ta valis pigem süütu surmasaatmise kui et ilmaliku au kaotamise. Paljud ohverdavad Pilatuse sarnaselt kaotusest või kannatustest pääsemise nimel oma põhimõtted. Südametunnistus ja kohusetunne osutavad üht, enese huvid aga teist teed. Vool tõmbab vales suunas, ja see, kes läheb kokkuleppele kurjusega, neeldub patupimedusse.

Pilatus andis järele rahvamassi nõudmistele. Selle asemel, et riskida oma ametiga, andis ta nõusoleku Jeesus risti lüüa. Hoolimata ettevaatusest, tuli talle varsti kätte see, mida ta kartis. Ta kõrvaldati kõrgelt kohalt ning solvatud uhkus ajendas varsti pärast Jeesuse ristilöömist lõpetama omagi elu. Nii tabab kõiki, kes lähevad kompromissile patuga, ainult häda ja hukatus. «Mehe meelest on nii mõnigi tee õige, kuid lõppeks on see surma tee!» (Apt.14.12).

Pilatus väitis, et tema polnud süüdi Kristuse veres, Kaifas oli aga hoolimatult kinnitanud: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!» Neid kohutavaid sõnu kordasid preestrid ja ülemad ja lõpuks kajas tagasi rahvahulgalt: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!»

Iisraeli rahvas oli oma valiku teinud. Osutades Jeesusele olid (739) nad öelnud: «Mitte Tema, vaid Barabas!» Röövel ja mõrtsukas Barabas oli Saatana esindaja. Kristus esindas Jumalat. Rahvas hülgas Kristuse ja valis Barabase. Barabase nad ka said. Oma valikuga tunnustasid nad teda, kes on valetajate ja mõrtsukate isa, Saatanat. Rahvana allusid nad edaspidi tema juhtimisele ja tegid tema tegusid. Rahvas, kes valis Kristuse asemel Barabase, pidi tundma Barabase julmust nii kaua, kui kestab maailm.

Vaadates pekstud Jumala Tallele, karjusid juudid: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!» See kohutav hüüd tõusis Jumala trooni ette. Otsus, mille nad enda kohta langetasid, pandi taevas kirja. Seda palvet kuuldi. Jumala Poja veri pidi lasuma neil ja nende lastel igavese needusena.

Kohutaval viisil täitus see Jeruusalemma hävitamisel. Kohutaval viisil on see ilmnenud Juuda rahva ajaloos kaheksateistkümne sajandi kestel. Nad on olnud otsekui

viinapuu tüvest eraldatud kuivanud oks — surnud ja viljatu, põletamistväärt. Paljude sajandite jooksul on neid paisatud maalt maale. Neid on surmatud; nad on surnud ka üleastumistes ja pattudes!

Kohutaval viisil täitub see palve Suurel Kohtupäeval. Kui Kristus tuleb tagasi — mitte käratsevast jõugust ümbritsetud vangina — siis näevad Teda inimeste silmad. Nad näevad Teda kui taevast Kuningat. Kristus tuleb oma, oma Isa ja oma pühade inglite aus. Kümme tuhat korda kümme tuhat ja tuhat korda tuhat kaunist ja aulist inglit on Temaga. Siis istub Ta autroonil ja Tema ette kogutakse kõik rahvad. Ja siis näevad Teda kõigi silmad — ka need, kes Ta risti lõid. Kibuvitsakrooni asemel kannab Ta aukrooni. Vana purpurse kuningarüü asemel, mis Talle mõnitavalt ümber pandi, kannab Ta säravvalget rüüd, «nagu neid ükski vanutaja maa peal ei suuda teha nii heledaks» (Mrk.9,3). «Ja Temale on Tema kuue ja puusa peale kirjutatud nimi: «Kuningate Kuningas ja isandate Issand!» (Ilm.19,16). Preestrite ja ülemate silme ette kerkib taas pilt kohtukojast. Iga üksikasi tuleb neile meelde, otsekui tulikirjas kirjutatuna. Need, kes siis palusid: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale,» saavad vastavalt oma palvele. Siis näeb ja mõistab terve maailm, (740) kelle vastu nõrgad, surelikud olevused on võidelnud. Kohutavas meeleheites hüüavad nad mägedele ja kaljudele: «Langege meie peale ja varjake meid selle palge eest, kes aujärjel istub, ja Talle viha eest! Sest on tulnud Tema suur vihapäev, ja kes võib püsida?» (Ilm.6,16.17).

78. Peatükk Kolgata

Mat.27,31-53; Mrk.15,20-38; Luk.23,26-46; Joh.19,16-30

«Ja kui nad jõudsid sinna paika, mida hüütakse Pealaeks, lõid nad Tema sinna risti.»

«Seepärast on ka Jeesus, et pühitseda rahvast oma vere läbi, kannatanud väljaspool väravat» (Heb.13,12). Aadam ja Eeva pidid lahkuma Eedenist seepärast, et nad astusid üle Jumala käsust. Kristus kui meie Asemik pidi kannatama väljaspool Jeruusalemma müüre. Ta suri väljaspool väravat, kus hukati kurjategijaid ja mõrtsukaid. Sügava tähendusega on sõnad: «Kristus on meid lahti ostnud käsu needusest, kui Ta sai needuseks meie eest» (Gal.3,13).

Tohutu rahvahulk järgnes Jeesusele kohtukojast Kolgatale. Kuuldused Tema hukkamõistmisest olid levinud kogu Jeruusalemmas ning inimesed ruttasid ristilöömispaigale. Preestrid ja ülemad olid lubanud, et nad ei kimbuta Kristuse järelkäijaid, kui Tema nende kätte antakse, ja seetõttu söandasid ka jüngrid ja usklikud nii linnast kui ümbruskonnast liituda rahvahulgaga, kes järgnes Lunastajale.

Kui Jeesus Pilatuse kohtukoja väravast välja viidi, pandi rist, mis oli tehtud Barabase jaoks, Tema haavatud ja veritsevatele õlgadele. Kaks Barabase kaaslast pidi hukatama koos Jeesusega ning ka neile anti ristid. Kuid Jeesuse koorem (742) oli nõrkuse ja üleelatud kannatuste tõttu Tema jaoks liiga raske. Paasa-õhtusöömaajast saadik ei olnud Ta söönud ega joonud. Ta oli Ketsemanis ahastavalt võidelnud Saatana jõududega. Ta oli talunud reetmise piina ja näinud, kuidas jüngrid Ta maha jätsid. Teda oli esmalt viidud Annase juurde, siis Kaifase ja Pilatuse ette. Pilatus oli Ta saatnud Heroodese juurde ning Heroodes tagasi Pilatuse juurde. Solvang oli järgnenud solvangule, pilge pilkele. Kaks korda oli Teda pekstud. Kogu öö kestsid sündmused, mis inimhinge äärmuseni proovile panid. Kristus oli vastu pidanud. Ta polnud lausunud ühtegi sõna, mis oleks Jumalat häbistanud. Kogu häbiväärse kohtufarsi jooksul oli Ta käitunud kindlameelselt ja väärikalt. Kuid kui pärast teist piitsutamist Talle rist õlgadele pandi, ei suutnud Tema inimlik jõud seda enam kanda. Ta varises koorma all kokku.

Rahvahulk, kes Kristusele järgnes, nägi Tema nõrkevat sammu, kuid ei ilmutanud mingit kaastunnet. Nad mõnitasid Teda, et Ta ei suuda isegi risti kanda. Uuesti asetati koorem Ta õlgadele, kuid jälle varises Ta selle all kokku. Piinajad nägid, et Ta ei suuda sellega enam edasi minna. Tuli leida keegi, kes tahaks nii alandavat koormat kanda. Juudid ei võinud seda teha, sest roojaseks saamine oleks takistanud neil pühitsemast paasat. Ka ei leidunud suure saatjaskonna hulgas ühtki, kes oleks olnud valmis risti kandma.

Sel hetkel astus teed mööda maalt linna poole Siimon Küreenest. Ta kuulis juba eemalt rahvahulga rõvetsemist. Tema kõrvu kandusid põlglikud sõnad: «Tehke teed

juutide Kuningale!» Hämmastunult seisatas ta teeservas. Nähes Siimona näol kaastunnet, haarasid ristilööjad ta kinni ja panid risti tema õlgadele.

Siimon oli Jeesusest kuulnud. Tema pojad uskusid Jeesusesse, kuid tema polnud jünger. Risti kandmine Kolgatale sai Siimonale õnnistuseks ning ta oli kogu elu tänulik jumaliku juhtivuse eest. See sündmus õpetas teda vabatahtlikult kandma Kristuse risti ja seda rõõmsalt tegema.

Rahva hulgas, kes saatis süütut Ohvrit teel julma surma, oli palju naisi. Nad haletsesid Jeesust. Mõned neist olid Teda varem näinud. Mõned olid toonud Tema juurde haigeid ja kannatavaid perekonnaliikmeid. Mõned olid ise Temalt tervise saanud. Jutustati asetleidnud sündmustest. Neid pani imestama rahva viha Õpetaja vastu, kes nende südant oli liigutanud. (743) Raevunud hulga käitumisest ning preestrite ja ülemate vihastest sõnadest hoolimata tundsid naised Talle kaasa. Kui Jeesus risti all nõrkes, puhkesid nad kibedalt nutma.

See oli ainus asi, mis Kristuse tähelepanu köitis. Kohutavalt kogu maailma pattude pärast kannatades ei jätnud Teda selline kurbus ükskõikseks. Jeesus vaatas õrna kaastundega naiste poole. Nad ei uskunud Temasse; Ta teadis, et nad ei nutnud Teda kui Jumalast Läkitatut, vaid lihtsalt kui kannatavat inimest. Ta ei alahinnanud nende poolehoidu, kuid see äratas Tema südames veel suurema kaastunde nende vastu. «Jeruusalemma tütred,» lausus Ta, «ärge nutke mind, vaid nutke iseendid ja oma lapsi!» Eesootavalt sündmuselt vaatas Kristus kaugemale — Jeruusalemma hukkumise ajale. Paljud nendest, kes praegu nutsid, pidid sellel kohutaval ajal koos oma lastega hukkuma.

Jeruusalemma hävitamiselt kandusid Jeesuse mõtted veel kaugemale — kohtuajale. Kangekaelse linna hävitamises nägi Ta sümbolit maad tabavast lõplikust hävingust. Ta sõnas: «Siis hakatakse ütlema mägedele: Langege meie peale! ja mäekinkudele: Katke meid! Sest kui seda tehakse toore puuga, mis sünnib siis kuivaga!» Toore puu all mõtles Jeesus ennast. Jumal lubas oma vihal patu vastu langeda armastatud Pojale. Jeesus löödi risti inimeste pattude pärast. Millist meeleheidet peab siis tundma patune, kes jääb pattudesse? Kõik uskmatud ja vastupanijad peavad tundma kord hingepiina, mida ei saa sõnul väljendada.

Rahvahulgas, kes järgis Kristust Kolgatale, oli palju neid, kes rõõmsate hoosianna-hüüete ja palmiokste lehvitamisega oli saatnud Teda siis, kui Ta ratsutas võidukalt Jeruusalemma. Mitmed neist, kes olid tookord koos teistega Teda ülistanud, karjusid nüüd: «Löö risti! Löö risti!» Siis, kui Jeesus Jeruusalemma ratsutas, olid jüngrite lootused tõusnud haripunkti. Nad olid hoidnud end Õpetaja ligi, tundes, et suur au oli Temaga olla. Nüüd, kui Ta oli alandatud, järgnesid jüngrid Talle kaugelt. Nad olid murest murtud. Petetud lootused masendasid. Täitusid Jeesuse sõnad: «Sel ööl te kõik taganete minust, sest kirjutatud on: Ma löön karjast ja karja lambad pillutatakse!» (Mat.26,31).

(744) Kui jõuti hukkamispaika, seoti vangid ristide külge. Kaks röövlit rabelesid sidujate käte vahel, kuid Jeesus ei osutanud mingit vastupanu. Jeesuse ema, keda toetas armastatud jünger Johannes, oli järgnenud Pojale Kolgatale. Ema oli näinud, kuidas Jeesus nõrkes raske risti all ning igatses niisutada Poja laupa ja silitada Ta haavus pead, kuid seda talle ei lubatud. Koos jüngritega lootis ta ikka veel, et Jeesus ilmutab oma väge ja vabastab end vaenlaste käest. Teda haaras ängistus, kui ta meenutas sõnu, mida Jeesus oli selle sündmuse kohta öelnud. Ta jälgis toimuvat ahastavas ärevuses. Kas Tema, kes oli surnutele elu andnud, lubab end risti lüüa? Kas Jumala Poeg lubab end nii julmalt hukata? Kas nüüd tuleb loobuda usust, et Jeesus oli Messias? Kas ta ei saa poega kuidagi aidata? Ta nägi, kuidas Jeesuse käed ristile sirutati. Siis toodi haamer ja naelad. Kui naelu läbi Kristuse ihu löödi, kandsid rõhutud jüngrid Jeesuse minestusse langenud ema kaugemale.

Kristus ei kurtnud ega kaevanud. Ta nägu jäi rahulikuks, kuid suured higipiisad ilmusid Ta laubale. Ükski kaastundlik käsi ei pühkinud surmahigi Ta palgelt. Ükski lohutav sõna ei kandunud Ta kõrvu. Kui sõdurid oma kohutavat tööd tegid, palus Jeesus oma vaenlaste eest: «Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!» Tema mõtted pöördusid oma kannatustelt Tema piinajate patule ja kohutavale hukatusele, mis neid ees ootas. Ta ei neednud sõdureid, kes Teda nii jõhkralt kohtlesid. Ta ei kisendanud kättemaksu preestritele ja ülematele, kes nautisid oma plaanide täitumist. Kristus haletses neid nende teadmatuse ja ülekohtu pärast. Tema ainus palve oli, et neile andestataks — «sest nad ei tea, mida nad teevad.»

Oleksid nad teadnud, et nad piinasid Teda, kes oli tulnud päästma patust inimsugu igavesest hukatusest, oleks neid vallanud hirm ja kahetsus. Ometi ei vabastanud teadmatus neid süüst. Neil oli olnud eesõigus Jeesust kui Lunastajat tundma õppida ja vastu võtta. (745) Mõned nendest tulid veel patutundmisele, kahetsesid ja pöördusid. Teiste kahetsematus tegi võimatuks, et Kristuse palve nende suhtes oleks saanud täituda. Kõigest hoolimata täitus Jumala eesmärk. Jeesus teenis ära õiguse saada inimeste Eestkostjaks Isa ees.

Kristuse palve vaenlaste eest haaras kogu maailma. See haaras endasse iga patuse maailma algusest kuni aegade lõpuni. Kõik on süüdi Jumala Poja ristilöömises. Kõigile pakutakse vabalt andestust. Igaüks, kes tahab, võib saada rahu Jumalaga ja pärida igavese elu.

Niipea, kui Jeesus oli ristile naelutatud, ajasid tugevad mehed risti püsti ja lükkasid selle jõhkralt varem kaevatud auku. Raputamine valmistas Jumala Pojale äärmist piina. Siis kirjutas Pilatus sedeli heebrea, kreeka ja ladina keeles ning käskis selle kinnitada Jeesuse pea kohale risti külge. Sinna oli kirjutatud: «Jeesus Naatsaretlane, juutide Kuningas.» Selline tekst ärritas juute. Pilatuse kohtukojas olid nad karjunud: «Löö Ta

risti... Meil ei ole Kuningat, vaid on keiser!» (Joh.19,15). Nad olid väitnud, et igaüks, kes tunnistab mõnd teist kuningat, on reetur. Pilatus pani selle nüüd kirja. Tekstis oli mainitud ainult, et Jeesus oli juutide Kuningas. See väljendas tegelikult juutide allumist Rooma võimule. See kuulutas, et igaühe, kes ütleb end olevat Iisraeli kuninga, mõistavad juudid surma. Preestrid olid just seda väljendanud. Kui nad Kristuse surma kavandasid, oli Kaifas öelnud, et parem on, kui üks inimene sureb kogu rahva eest. Nüüd paljastus nende silmakirjalikkus. Selleks, et Kristust hukata, olid nad valmis ohverdama isegi oma rahvusliku iseseisvuse.

Preestrid mõistsid, mida nad olid teinud, ja palusid Pilatusel kirjutatut muuta. Nad ütlesid: «Ära kirjuta «Juutide Kuningas,» vaid: «Ta on öelnud: Mina olen juutide Kuningas!» Kuid Pilatus oli endale äsjase nõrkuse pärast vihane ning põlastades sügavalt kadedaid ja salakavalaid preestreid, vastas ta külmalt: «Mida ma olen kirjutanud, seda ma olen kirjutanud.»

Sellise teksti paigutamist Jeesuse pea kohale oli juhtinud Pilatusest ja juutidest kõrgem võim. Jumal oli juhtinud nii, et kirjutatu äratas inimesi mõtlema ja Pühakirja uurima. Paik, kus Kristus risti löödi, oli linna lähedal. Parajasti oli Jeruusalemmas tuhandeid inimesi kõikidest maadest ning tekst, mis nimetas (746) Naatsareti Jeesust Messiaks, äratas nende tähelepanu. See oli tõde, mida inimkäsi oli Jumalast juhitult kirjutanud.

Kristuse kannatused ristil täitsid prohvetikuulutused. Sajandeid enne ristilöömist oli Lunastaja ette kuulutanud Talle osaks saavat kohtlemist. Ta ütles: «Sest koerad ümbritsevad mind, tigedate hulk keerleb mu ümber; nad uuristavad mu käsi ja jalgu, ma võin lugeda kõiki oma konte! Nemad vahivad mulle otsa ja parastavad mind! Nad jagavad mu riided eneste vahel ja heidavad liisku mu kuuele!» (Ps.22,17-19). Prohvetikuulutus Jeesuse riiete jagamise kohta täitus ilma, et Jeesuse sõbrad või vaenlased oleksid nii soovitanud. Tema riided anti sõduritele, kes olid Ta risti külge naelutanud. Kristus kuulis, kuidas mehed riiete jagamise juures vaidlesid. Ta kuub oli kootud ühes tükis, ilma õmblusteta, ja sõdurid otsustasid: «Ärgem kiskugem seda lõhki, vaid heitkem liisku selle kohta, kellele see saab!»

Teises prohvetikuulutuses oli Kristus öelnud: «Teotus on murdnud mu südame, ma olen haigeks jäänud. Ma ootasin säästmist, kuid seda ei olnud, ja tröösti jaid, kuid neid ma ei leidnud! Vaid nad andsid mulle süüa mürkrohtu ja mu janus jootsid nad mind äädikaga!» (Ps.69,21.22). Nendele, kes ristil piinlesid, oli lubatud anda kannatuste leevendamiseks uimastavat jooki. Seda pakuti ka Jeesusele, kuid olles pakutut maitsnud, keeldus Ta sellest. Ta ei tahtnud võtta midagi, mis oleks tumestanud Ta mõistust. Tema usk pidi toetuma kindlalt Jumalale. Jumal oli Tema ainus tugi. Meelte tumestamine oleks andnud Saatanale võimaluse.

Kui Jeesus ristil rippus, raevutsesid Ta vaenlased risti jalamil. Preestrid, ülemad ja kirjatundjad ühinesid rahvamassiga sureva Lunastaja mõnitamisel. Ristimisel ja muutmisemäel oli Jumala hääl kuulutanud Kristuse oma Pojaks. Vahetult enne Kristuse äraandmist oli Isa uuesti kinnitanud sama, kuid nüüd ei kostnud taevast ühtegi häält. Mitte keegi ei tunnustanud Teda. Üksinda kannatas Ta õelate inimeste teotust ja pilkeid.

«Kui Sa Jumala Poeg oled,» ütlesid nad, «siis astu ristilt alla!» «Aidaku Ta iseennast, kui Ta on Jumala Võitu, see Äravalitu!» Kiusatusekõrbes oli Saatan öelnud: «Kui Sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leivaks saaksid!» «Oled sa Jumala Poeg, siis kukuta ennast alla templi harjalt!» (Mat.4,3.6). Saatan ja ta inglid olid inimeste kujul kohal Kolgatal. (749) Peavaenlane oma väehulkadega oli seal tegevuses koos preestrite ja ülematega. Rahva õpetajad olid mõjutanud teadmatut massi nõudma Jeesuse hukkamõistmist, kuigi paljud nägid Teda esimest korda. Preestreid, ülemaid, varisere ja kalestunud jõuku ühendas saatanlik viha. Usujuhid olid mestis Saatana ja tema inglitega. Nad täitsid Saatana käsku.

Kannatav Jeesus kuulis preestrite sõnu: «Teisi on Ta aidanud, iseennast Ta ei või aidata; kui Ta on Iisraeli Kuningas, astugu Ta nüüd ristilt maha, siis me usume Temasse!» Kristus oleks võinud astuda ristilt maha. Kuid tänu sellele, et Ta ei astunud maha, on patusel lootus Jumala andestusele ja poolehoiule.

Mehed, kes pidasid end prohvetikuulutuste tõlgendajaiks, kordasid pilgates sõnu, mida Pühakiri oli ette öelnud. Ometi ei märganud nad sõgeduses, et nad täitsid prohvetikuulutusi. Nad laususid põlastades: «Ta on lootnud Jumala peale, see päästku nüüd Teda, kui Ta tahab: sest Ta on öelnud: «Ma olen Jumala Poeg,» kuid nad ei mõelnud sellele, et nende tunnistus kajab läbi sajandite. Ehkki nad ütlesid nii pilgates, ajendas öeldu inimesi Pühakirja uurima. Mõistlikud kuulsid, uurisid, mõtisklesid ja palvetasid. Nad ei jäänud rahule enne, kui nad üht kirjateksti teistega võrreldes mõistsid Kristuse missiooni tähendust. Iialgi varem polnud Jeesus olnud tuntum kui siis, kui Ta ristil rippus. Paljude südameisse, kes nägid ristilöömist ja kuulsid Jeesuse sõnu, paistis tõe valgus.

Jeesuse ristipiinadesse tungis üks lohutusekuma. See oli kahetseva röövli palve. Mõlemad mehed, kes Jeesusega koos risti löödi, olid alguses Teda mõnitanud. Ühte neist muutsid piinad veel meeletumaks ja kalgimaks. Kuid teine käitus teisiti. See mees ei olnud paadunud kurjategija. Halvad kaaslased olid ta kurjale teele juhtinud, kuid ta oli vähem süüdi, kui paljud neist, kes risti jalamil Kristust teotasid. Ta oli näinud ja kuulnud Jeesust ja veendunud Tema õpetuste õigsuses, kuid preestrid ja ülemad olid talle vastupidist kinnitanud. Püüdes südametunnistuse häält lämmatada, oli ta langenud aina sügavamale patusse, kuni ta vahistati, kurjategijana üle kuulati ja ristisurma mõisteti. Kohtukojas ja teel Kolgatale oli ta olnud koos Jeesusega. Ta oli kuulnud Pilatuse sõnu:

«Ma ei leia Temast ühtki süüd» (Joh.19,4). Ta oli tähele pannud Jeesuse (750) jumalikku käitumist ning Tema andestavat kaastunnet piinajate suhtes. Ristil nägi ta, kuidas kõrged vaimulikud Issandat Jeesust pilkasid. Ta nägi, kuidas nad pead vangutasid. Ta kuulis süüdistusi ka oma saatusekaaslase suust: «Eks sa ole Kristus? Aita iseennast ja meid!» Kuid ta kuulis mitme mööduja suust ka Jeesust kaitsvaid sõnu. Ta kuulis, kuidas nad kordasid Tema ütlusi ja jutustasid Tema tegudest. Ja temas tärkas taas veendumus, et tema kõrval on Kristus. Pöördunud oma kaaskurjategija poole, sõnas ta: «Kas sina ei karda Jumalat, kuna sa ise oled ju sama karistuse all?» Surevatel röövlitel polnud inimeste poolt enam midagi karta. Kuid üht neist mõjutas veendumus, et on Jumal, keda tuleb karta, ning mõte tulevikule pani ta värisema. Nüüd oli ta suure patusena oma elu lõpetamas. «Meie küll õiguse poolest,» oigas ta, «sest me saame kätte, mis meie teod on ära teeninud, aga seesinane ei ole teinud midagi ebakohast!»

Röövel ei esitanud enam küsimusi. Ta ei kahelnud ega teinud etteheiteid. Kuulnud kohtuotsust, oli röövel langenud lootusetusesse, kuid nüüd liigutas südames midagi imelikult hella. Ta tuletas meelde kõike, mida ta Jeesusest oli kuulnud: kuidas Ta oli haigeid tervistanud ja patte andestanud. Ta oli kuulnud nende sõnu, kes Jeesusesse uskusid ja Talle nuttes Kolgatale järgnesid. Ta oli näinud ja lugenud teksti Kristuse peakohal. Ta oli kuulnud, kuidas möödujad seda kordasid — mõned nukralt, värisevi sui, teised pilkavalt. Püha Vaim valgustas röövli mõistust ning vähehaaval lükkus tervikuks veendumuste ahel. Ärapekstud ja naerdud Jeesuses, kes rippus kõrvalristil, nägi ta Jumala Talle, kes kannab maailma patud. Lootus võitles meeleheitega, kui abitu, surev inimlaps usaldas end Lunastaja hoolde: «Issand, mõtle minule, kui Sa oma kuningriiki tuled!»

Kohe järgnes vastus. Jeesuse pehmelt helisev armas hääl lausus: «Tõesti ma ütlen sulle täna, sa pead minuga olema paradiisis!»

Pikkade piinatundide jooksul kandusid Jeesuse kõrvu ainult pilked. Igatsusega ootas Ta jüngritelt mõnd usuväljendust, kuid kuulis ainult kaeblikke sõnu: «Ent meie lootsime Tema olevat selle, kes Iisraeli rahva lunastab.» Seepärast tegi Lunastajale võrratut rõõmu sureva röövli usust ja armastusest kõnelev palve. Ajal, mil Juuda rahva juhid Teda sajatasid ja jüngridki Tema jumalikkuses kahtlesid, nimetas õnnetu röövel (751) igaviku lävel Jeesust Issandaks. Paljud olid valmis Teda Issandaks nimetama siis, kui Ta tegi imetegusid, või siis, kui Ta oli üles tõusnud, kuid ükski ei nimetanud Teda nii siis, kui Ta ristil rippus — välja arvatud kahetsev röövel.

Möödujad kuulsid, kui röövel Jeesust Issandaks nimetas. Kahetseva mehe hääl äratas nende tähelepanu. Needki, kes Kristuse risti jalamil Tema riiete üle vaidlesid ja kuue pärast liisku heitsid, jäid kuulatama. Nende vihased hääled vaikisid. Hinge kinni pidades vaatasid nad Kristuse poole ja ootasid Tema vastust.

Kui Jeesus tõotusesõnu lausus, sähvatas läbi sünguse lootuskiir. Kahetsev röövel sai täieliku rahu teadmisest, et ta on lepitatud Jumalaga. Kristus sai alanduses austatud. Tema, kes oli kõikide silmis kaotaja, oli võitja. Teda tunnustati pattude Kandjana. Inimesed võisid tarvitada vägivalda Tema ihu kallal, nad võisid Tema püha laupa kibuvitsakrooniga vigastada; nad võisid riisuda Talt riided ja neid jagades tülitseda, kuid nad ei saanud röövida Talt väge andestada patte. Nii tunnistas Ta ka surma eel jumalikkusest ja austas Isa. Ta kõrv ei olnud kurt kuulma ega käsi lühike aitama. Tema kuninglik õigus oli päästa täielikult kõik, kes Tema kaudu Jumala juurde tulid.

«Ma ütlen sulle täna, sa pead minuga paradiisis olema.» Kristus ei tõotanud, et röövel on Temaga paradiisis selsamal päeval. Ta ise ei läinud samal päeval paradiisi. Ta magas hauas ja ütles ülestõusmisehommikul: «Ma pole veel üles läinud oma Isa juurde» (Joh.20,17). Kuid Ta andis ristilöömispäeval tõotuse; näilise kaotuse ja pimeduse päeval — «täna» — päeval, mil Ta suri kurjategijana ristil, kinnitas Kristus õnnetule patusele, et ta on Temaga kord paradiisis.

Röövlid, kes koos Jeesusega risti löödi, paigutati «teine teisele poole, ja Jeesus keskele.» Nii tehti preestrite ja ülemate näpunäidete järgi. Röövlite vahel olevana pidid inimesed mõistma, et Ta oli suurim kurjategijaist. Nii täitus Pühakiri: «Teda arvati üleastujate hulka» (Jes.53,12). Kuid preestrid ei mõelnud sellele. Kui Jeesuse rist röövlite ristide «keskele» püstitati, siis püstitati Tema rist sümboolselt pattudes oleva maailma keskele. Andestussõnad, mis Jeesus kahetsevale röövlile lausus, süütasid valguse, mis särab maailma kaugeimate nurkadeni.

(752) Imestusega jälgisid inglid Jeesuse lõpmatut armastust. Ise äärmiselt piineldes, mõtles Ta teistele ja julgustas kahetsevat inimlast uskuma. Ta oli prohvetlike sõnadega Jeruusalemma tütarde poole pöördunud; Preestri ja Eestkostjana oli Ta palunud Isa mõrvaritele andestada; armastava Päästjana oli Ta andestanud kahetseva röövli patud.

Kui Jeesuse pilk libises üle rahvahulga, köitis Tema tähelepanu üks inimene. Risti jalamil toetus Johannesele Jeesuse ema. Ta ei suutnud olla kaugel Pojast ning Johannes, teades, et lõpp oli lähedal, tõi ema uuesti risti juurde. Surmaeelsel tunnil mõtles Kristus ka emale. Vaadates tema murest murtud näkku ja siis Johannesele, ütles Ta emale: «Naine, vaata, see on su Poeg!» ja siis Johannesele: «Vaata, see on su ema!» Johannes mõistis Kristuse sõnu ja võttis kohustuse vastu. Sellest päevast alates elas Maarja Johannese kodus ning Johannes hoolitses tema eest. Missugune kaastundlik, armastav Päästja! Oma vaevast hoolimata mõtles Ta hoolitsevalt emale. Tal ei olnud raha, millega emale ülalpidamine kindlustada, kuid Tal oli püha koht Johannese südames ja tema hoolde usaldas Jeesus oma ema kui kalli pärandi. Nii tagas Jeesus emale selle, mida ema enim vajas: sellise inimese õrna hoolitsuse, kes teda armastas sellepärast, et ta armastas

Jeesust. Nõustunud pühaliku ülesandega, sai Johannes suuri õnnistusi. Jeesuse ema tuletas talle ju alaliselt meelde tema armastatud Õpetajat.

Jeesuse eeskuju vanemate armastamisest särab tumestamatuna läbi aegade. Peaaegu kolmkümmend aastat oli Jeesus igapäevase tööga aidanud perekonna koormaid kanda. Ja nüüd, surmaagoonias, oli Tal meeles hoolitseda leinava, üksikuks jäänud ema eest. Samasugune meelsus ilmneb igas tõelises Issanda järelkäijas. Need, kes järgivad Kristust, tunnevad, et usuelu lahutamatu osa on austada oma vanemaid ja nende eest hoolitseda. Südames, kus elab Kristuse armastus, on isa ja ema jaoks alati õrna tähelepanu.

Au Issand oli suremas lepitushinnana inimkonna eest. Seda hetke ei tähistanud triumfihüüded. Kõik oli masendavalt sünge. Jeesust ei rõhunud hirm surma ees ega valu või ristisurma häbi. Kristus oli Valudemees, kuid Tema valu oli tingitud patu kohutavuse tunnetamisest ja teadmisest, et (753) inimene, kes oli patuga harjunud, ei tajunud enam selle kohutavust. Kristus nägi, kui sügavalt oli patt inimsüdamesse juurdunud ja kui vähesed soovisid sellest vabaneda. Ta teadis, et ilma Jumala abita inimkond hävib, ning Ta nägi vaimusilmas hukkumas lugematul arvul inimesi, kuigi abi oli kõigile kättesaadav.

Kristuse kui meie Asemiku ja Vahemehe peale asetati meie kõikide patud. Teda arvati üleastujate hulka, et Ta võiks meid käsu hukkamõistu alt lunastada. Aadama iga järeltulija süü rõhus Tema südant. Tunnetus, kui suur on Jumala viha patu vastu, täitis Jumala Poja kohkumisega. Kogu elu oli Kristus kuulutanud langenud maailmale häid sõnumeid Isa halastusest ja andestavast armastusest. Ta oli tahtlik andestama ka suurimale patusele. Kuid nüüd, kui Ta kandis kohutavat süükoormat, oli Isa andestav pale Tema eest varjatud. Jumaliku palge varjamine Lunastaja eest sellel kohutaval tunnil täitis Ta südame sellise piinaga, mida inimene täielikult iialgi mõista ei suuda. Tema ahastus oli nii suur, et kehaline valu jäi peaaegu märkamata.

Saatan ründas Jeesust metsikult. Kristusel polnud võimalik näha läbi hauaväravate. Lootuskiir ei kinnitanud, et Ta väljub hauast võitjana ning et Isa on Tema ohvri vastu võtnud. Ta kartis, et patt on Jumala meelest nii hirmus, et see lahutab nad igaveseks. Kristus tundis sellist piina, mida tunneb patune siis, kui langenud inimsoo armuaeg on lõppenud. Patukoorem, mis tõi Isa viha Tema kui inimese Asemiku peale, tegi karika kibedaks ja murdis Jumala Poja südame.

Imestusega jälgisid inglid Päästja lootusetut võitlust. Taevased väehulgad varjasid oma palge kohutava vaatepildi eest. Elutu looduski väljendas kaastunnet teotatud ja sureva Looja vastu. Päike keeldus seda kohutavat sündmust valgustamast. Oli keskpäev, kuid äkki näis päike kustuvat. Täielik pimedus nagu surmaloor mähkis endasse risti. «Pimedus tuli üle kogu maa üheksanda tunnini.» Tegemist polnud päikesevarjutuse või mingi muu loodusnähtusega. Pimedus oli sügav nagu pilvisel kesköö.

Selles pilkases pimeduses oli varjul Jumala ligiolek. Jumal tegi pimeduse oma telgiks ja varjas oma au inimsilma eest. Jumal ja (754) Tema pühad inglid olid risti juures. Isa oli koos Pojaga. Ometi polnud Tema ligiolek nähtav. Kui Tema au oleks tunginud läbi pimeduse, oleksid kõik inimesed hukkunud. Isa ligiolek ei saanud ka Kristust sel kohutaval tunnil tröösti da. Ta tallas surutõrt üksinda.

Selle pilkase pimedusega kattis Jumal oma Poja viimseid valuhetki. Kõik, kes olid Kristuse kannatusi näinud, olid Tema jumalikkuses veendunud. Inimene, kes oli Tema nägu kordki näinud, ei saanud seda iial unustada. Nii nagu Kaini nägu kõneles mõrvarist, nii kõneles Kristuse nägu süütusest, rahust ja headusest — Jumala kujust. Kuid Tema süüdistajad ei hoolinud taevasest pitserist. Pikkade, piinarikaste tundide jooksul oli Kristus olnud mõnitava rahvahulga pilkude all. Nüüd varjas Jumal Ta halastusrikkalt oma rüüga.

Kolgatale laskus hauavaikus. Risti ümber seisvat rahvahulka haaras kirjeldamatu hirm. Sajatused lakkasid poolelt sõnalt. Mehed, naised ja lapsed langesid silmili maha. Pilvest sähvisid pimestavad välgud, valgustades risti ja ristilöödud Lunastajat. Preestrid, ülemad, kirjatundjad, timukad ja rahvahulk mõtlesid, et kättemaks on saabunud. Keegi sosistas, et Jeesus astub nüüd ristilt maha. Endale vastu rinda lüües ja hirmunult halisedes püüdsid inimesed leida teed tagasi linna.

Üheksandal tunnil kadus pimedus rahva kohalt, kuid ümbritses ikka veel Kristust. See kujutas õudust ja valu, mis lasus Tema südamel. Ükski silm ei suutnud risti ümbritsevast pimedusest läbi tungida, ning ükski ei näinud veel suuremat pimedust Kristuse kannatavas hinges. Vihased välgunooled näisid sihtivat just Teda. Siis kisendas Jeesus suure häälega ja ütles: «Elii! Elii! Lemaa sabahtaani!» «Mu Jumal, mu Jumal! Miks Sa mind oled maha jätnud?» Kui pimedus Kristuse ümbert hajus, hüüatasid paljud: «Taeva karistus on Tema peal. Jumala viha nooled olid Temale suunatud, sest Ta väitis end olevat Jumala Poja.» Paljud, kes Temasse uskusid, kuulsid Tema meeleheitlikku hüüdu ja kaotasid igasuguse lootuse. Kui Jumal oli hüljanud Jeesuse, siis polnud Tema järelkäijatel ammugi lootust?

Kui pimedus Kristuse ahastavast hingest hajus, tunnetas Ta taas kehalist piina ja sõnas: «Mul on janu.» (755) Üks rooma sõdur, kelles Tema lõhkenud huuled kaastunnet äratasid, pani käsna iisopivarre otsa ja, kastnud selle äädikaastjasse, pakkus Jeesusele. Preestrid irvitasid Tema agoonia üle. Kui pimedus maad kattis, olid nad hirmunud; nüüd nende hirm kadus, kuid nad pelgasid, et Ta võib nende käest veel pääseda. Tema sõnu: «Elii! Elii! Lemaa sabahtaani!» mõistsid nad valesti. Põlglikult ja pilkavalt ütlesid nad: «Ta kutsub Eelijat!» Nad ei kasutanud viimast võimalust, et Tema piina leevendada. «Oota,» ütlesid nad, «saab näha, kas Eelijas tuleb Teda aitama!»

Süütu Jumala Poeg rippus ristil. Tema ihu veritses piitsalöökidest. Käed, mis olid sageli sirutunud õnnistusi jagama, olid nüüd naelutatud ristile. Jalad, mis olid olnud väsimatult armastuse teenistuses, olid löödud puu külge. Tema kuninglik pea oli kibuvitsakroonist vigastatud ja värisevatelt huultelt tuli hädahüüd. Kõik see, mida Jeesus kannatas — haavadest nirisev veri, piinav surmaheitlus, kirjeldamatu hingevalu, kui Isa oma palge Tema eest varjas — ütleb igale inimlapsele: Sinu pärast nõustus Jumala Poeg seda süükoormat kandma, sinu pärast võidab Ta surma ja avab sulle paradiisi väravad. Tema, kes vaigistas vihaseid laineid ja kõndis vahustel voogudel, kes pani värisema kurjad vaimud ja sundis taanduma haigusel, kes avas pimeda silmad ja andis elu surnule, ohverdas end ristil armastusest sinu vastu. (756) Tema, pattude Kandja, kannatas jumaliku õigluse viha ja sai sinu pärast patuseks.

Vaikides jälgisid pealtvaatajad kohutava sündmuse lõppu. Päike paistis jälle, kuid risti ümber oli veel pimedus. Preestrid ja ülemad vaatasid Jeruusalemma poole ja nägid linna ja Judea tasandiku kohal tumedat pilve. Õiguse Päike, maailma Valgus, peitis oma kiired Jeruusalemmalt, kunagi Jumalast õnnistatud linnalt. Jumala viha tulised välgud sähvisid hukkumisele määratud Jeruusalemma poole.

Äkki hajus risti varjanud pimedus ning Jeesus hüüdis selge kandva häälega, mis kajas looduses vastu otsekui pasunaheli: «See on lõpetatud!» «Isa, Sinu kätte annan ma oma vaimu!» Äkki ümbritses risti valgus ning Kristuse nägu säras nagu päike. Siis langetas Ta pea rinnale ja suri.

Keset kohutavat pimedust, otsekui Jumalast hüljatuna, oli Kristus joonud põhjani inimlike hädade karika. Noil kohutavail tundidel oli Ta toetunud Isa poolt varem antud kinnitusele, et Isa võtab Ta vastu. Ta tundis oma Isa iseloomu; Ta mõistis Tema õiglust, halastust ja suurt armastust. Usu läbi toetus Ta Temale, kellele Ta oli alati rõõmuga kuuletunud. Kui Ta end kuulekalt Jumala kätte usaldas, kadus tunne Isa poolehoiu kaotamisest. Usu läbi sai Kristus võitjaks.

Maailm polnud eales varem näinud sellist vaatepilti. Rahvahulk seisis halvatuna ja vaatas hinge kinni pidades Lunastajat. Uuesti kattis pimedus maa ja kuuldus valjule kõuekõminale sarnanev mürin. Toimus kohutav maavärisemine. Inimesed surusid end üksteise vastu. Järgnes metsik segadus ja kohkumus. Ümberkaudsetest mägedest vallandusid kaljupangad ja veeresid alla tasandikule. Hauad avanesid ja surnud paiskusid välja. Kogu loodus näis rebenevat tükkideks. Preestrid, ülemad, sõdurid ja rahvas lamasid õudusest sõnatuna silmili maas.

Kui Kristuse huulilt kõlas vali hüüd: «See on lõpetatud!» teostasid preestrid templis parajasti teenistust. Oli õhtuse ohvri aeg. Kristust kujutav tall oli valmis tapmiseks. Kaunis ja tähendusrikkas rüüs preester tõstis noa nagu omal ajal Aabraham, kui ta valmistus poega tapma. Inimesed vaatasid pingsalt pealt. Kuid äkki hakkas maa värisema.

(757) Nähtamatu käsi rebis kärinal templi sisemise vaheteki ülalt alla lõhki. Nii paljastus kohalolijaile paik, mida kord täitis Jumala ligiolek. Siin armuaujärje kohal oli ilmnenud Jumala au. Ainult ülempreester oli võinud paotada vahetekki, mis lahutas seda ruumi ülejäänud templist. Üks kord aastas oli ta sisenenud kõige pühamasse paika, et teha lepitust rahva pattude eest. Kuid nüüd oli vahetekk puruks rebitud. Maise pühamu kõige püham paik oli kaotanud oma pühaduse.

Kõiki haaras segadus ja õudus. Preester pidi just ohvri tapma; kuid nuga langes ta jõuetust käest ja tall põgenes. Varjuteenistus kohtus Jumala Poja surmas tegelikkusega. Suur ohver oli toodud. Tee kõige pühamasse paika oli avatud. Kõikide jaoks oli valmistatud uus ja elav tee. Enam ei pea patust rõhutud inimene ootama ülempreestrit. Nüüdsest teenib Lunastaja Preestri ja Eestkostjana taevaste taevas. Tundus nagu oleks üks hääl Jumala kummardajaile öelnud: «Kõikidele ohverdamistele ja patuohvritele on saabunud lõpp. Jumala Poeg on ise tulnud nii nagu Sõnas kirjutatud: «Vaata, ma tulen — rullraamatus on minust kirjutatud — tegema Su tahtmist, oh Jumal!» Iseenese verega on Ta läinud «ükskord sinna pühasse paika ning saavutas igavese lunastuse» (Heb.10,7; Heb.9,12).

79. Peatükk «See On Lõpetatud!»

Kristus ei surnud enne, kui Ta oli teostanud töö, mida Ta tuli tegema. Surmahetkel hüüatas Ta: «See on lõpetatud!» (Joh.19,30). Võitlus oli võidetud. Võitjana heiskas Ta lipu igavestele kõrgustele. Milline rõõm valitses inglite keskel! Kogu taevas võidutses Lunastaja võidu üle. Saatan oli löödud ja teadis, et tema võim oli murtud.

Inglite ja langemata maailmade jaoks oli hüüdel: «See on lõpetatud!» sügav tähendus. Nendegi jaoks tähendas see suure lunastustöö teostamist. Nad jagavad koos meiega Kristuse võidu vilja.

Alles Kristuse surm paljastas selgelt Saatana iseloomu inglitele ja langemata maailmadele. Peamässaja oli end nii osavalt maskeerinud, et isegi pühad olevused polnud mõistnud tema põhimõtteid. Nad ei olnud tema vastuhaku olemusest päriselt aru saanud.

Jumala vastu oli välja astunud olevus, kellel oli olnud imeväärne vägi ja au. Issand on öelnud Lutsiferi kohta: «Sa olid nagu eeskujulikkuse pitserimärk, täis tarkust ja täiuslikult ilus» (Hes.28,12). Lutsifer oli olnud Jumala au kattev keerub. Tema koht oli olnud Jumala palge valguses. Ta oli olnud kõrgeim kõigist loodolevustest ja peamine Jumala plaanide teatavaks tegija universumile. Seepärast oli tal kergem pärast (759) pattulangemist oma petlikkust maskeerida.

Jumal oleks võinud hävitada Saatana ja tema poolehoidjad sama hõlpsalt nagu me kivikesi kõrvale viskame. Kuid Ta ei teinud seda. Vastuhakku ei saanud jõuga lämmatada. Ainult Saatan kasutab jõuvõtteid. Jumala põhimõtetele on see võõras. Tema võim rajaneb headusel, halastusel ja armastusel. Jumala riigi aluseks on õiglus ning selle kõikehaaravaks jõuks — tõde ja armastus.

Jumal soovis tagada julgeoleku igavesteks aegadeks; seepärast otsustati taevases nõupidamises, et Saatanale antakse aega oma põhimõtete väljaarendamiseks. Saatan oli väitnud, et tema printsiibid olid paremad Jumala omadest. Jumal andis talle aega näidata neid kogu universumile.

Saatanal õnnestus meelitada inimesed patusse ja lunastusplaan käivitus. Nelja tuhande aasta kestel töötas Kristus inimese õilistamiseks, Saatan aga tema laostamiseks. Kogu taevane universum jälgis toimuvat.

Kui Jeesus tuli siia maailma, suunas Saatan kogu jõu Tema vastu. Alates ajast, mil Jeesus sündis lapsena Petlemmas, püüdis suur vastane Teda hävitada. Igal võimalikul viisil püüdis ta takistada Jeesuse täiusliku iseloomu arendamist nii lapsepõlves, mehe-eas kui pühas teenistuses, et Ta ei saaks veatuks Ohvriks. Kuid Saatan sai lüüa. Tal ei õnnestunud Jeesust patustama panna. Tal ei õnnestunud võtta Jeesuselt julgust ega meelitada Teda kõrvale tööst, milleks Ta siia maailma oli tulnud. Saatan ründas Teda

vihaselt, kuid mida halastamatum oli torm, seda kindlamalt hoidis Jumala Poeg kinni oma Isa käest ja kõndis edasi verega tähistatud teed. Kõik Saatana jõupingutused Jeesust võita tõid Tema veatu iseloomu veel säravamalt esile.

Kogu taevas ja langemata maailmad olid selle võitluse tunnistajad. Millise pingsa huviga jälgisid nad võitluse lõpuhetki! Nad nägid, kuidas Kristus astus Ketsemani aeda ja kuidas Ta suure pimeduse õuduses nõrkes. Nad kuulsid kibedat hüüdu: «Isa, kui on võimalik, siis mingu see karikas minust mööda!» (Mat.26,39). Kui Isa oma palge Tema eest varjas, nägid nad Teda sellises ahastuses, mis ületas isegi surmaheitluse. Verine higi tõusis Ta laubale (760) ja pudenes tilkadena maapinnale. Kolm korda tuli üle Ta huulte palve päästmise pärast. Taevas ei suutnud seda kauem taluda; taevane saadik läkitati Jumala Poega tröösti ma.

Taevas nägi, kuidas süütu Ohver anti mõrvarliku jõugu kätte ning kuidas Teda tassiti ühest kohtukojast teise. Taevas kuulis, kuidas Tema tagakiusajad Tema madalat päritolu irvitasid. Ta kuulis, kuidas üks Tema armastatuim jünger Teda needes ja vandudes salgas. Taevas nägi Saatana raevunud tegutsemist ja võimu inimsüdamete üle. Millised kohutavad hetked: Lunastaja võeti südaööl Ketsemanis kinni, veeti siia ja sinna — lossist kohtukotta, kaks korda preestrite ette, kaks korda Suurkohtusse, kaks korda Pilatuse ja üks kord Heroodese ette. Teda naerdi, peksti piitsaga, mõisteti surma ja viidi rasket risti kandes hukkamispaigale. Ümberringi nutsid Jeruusalemma tütred ja käratses pilkav rahvahulk.

Taevas jälgis valu ja imestusega, kuidas Kristus ristil rippus ja kuidas Ta haavadest veri voolas. Kätest ja jalgadest tilkus verd kivisesse maapinda risti all. Naeltehaavad kätes venisid keharaskuse all pikemaks. Jeesuse hingamine muutus kiiremaks ja vaevalisemaks, kui Ta hing ägas maailma pattude koorma all. Kogu taevast täitis imestus, kui Kristus keset kohutavaid kannatusi palvetas: «Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!» (Luk.23,35). Ja ometi tahtsid inimesed, kes olid loodud Jumala kuju järgi, võtta Jumala Pojalt elu. Milline vaatepilt kogu universumi jaoks!

Kolgatale olid koondunud Saatana väed, kes heitsid inimsüdameisse uskmatuse põrgulikke varje. Kunagi, kui Jumal lõi need olevused oma troonisaali, olid nad kaunid ja aulised. Nende ilu ja pühadus oli kooskõlas nende suursuguse seisukohaga. Nad olid rikkad Jumala tarkuses ja kaetud taevase rüüga. Nad olid Jehoova teenrid. Kuid nüüd oli raske langenud inglites ära tunda aulisi seeraveid, kes teenisid kord taevastes õuedes.

Saatana jõud mõjutasid koos kurjade inimestega rahvast uskuma, et Kristus oli suurim kurjategijaist. Nii sai Temast põlguse märklaud. Neid, kes irvitasid ristil rippuva Kristuse üle, juhtis esimese suure mässaja meelsus. Tema sisendas neile jämedaid (761) ja jõhkraid sõnu. Kuid kõige sellega ei saavutanud ta midagi.

Kui Kristuses oleks olnud üks ainuski patt, kui Ta oleks väikseimaski üksikasjas andnud järele Saatanale, et sellest kohutavast piinast pääseda, oleks võidutsenud Jumala ja inimese vaenlane. Kristus langetas viimaks pea ja suri, kuid Ta hoidis lõpuni kinni usust ja kuulekusest Jumalasse. «Ja ma kuulsin suurt häält taevast ütlevat: «Nüüd on õnnistus ja vägi ja kuninglik valitsus saanud meie Jumala ja meelevald tema Kristuse kätte, sest välja on visatud meie vendade süüdistaja, kes nende peale kaebab meie Jumala ees päevad ja ööd!» (Ilm.12,10).

Saatan nägi, et ta paljastati. Tema valitsuse olemus sai avalikuks kogu universumi ees. Ta osutus mõrvariks. Valades Jumala Poja vere, kaotas ta igaveseks taevaste olevuste poolehoiu. Siitpeale oli tema tegevus piiratud. Ükskõik, missuguse kuju ta endale võtnuks, ikkagi ei saanud ta enam taevastes õuedes elavate inglite ees laimata Kristuse vendi pimedusetegudes ja patus. Viimanegi ühendav side Saatana ja taevaste olevuste vahel oli katkenud.

Ometi ei hävitanud Jumal Saatanat veel siis. Inglid ei mõistnud ikkagi kõike suure võitluse kohta. Kaalul olevad põhimõtted tuli veel täiuslikumalt avalikustada. Ja ka inimese pärast tuli Saatana olemasoluaega pikendada. Nii inglid kui inimesed pidid nägema erinevust Valguse Vürsti ja pimeduse vürsti vahel. Inimesed pidid valima, keda nad tahavad teenida.

Suure võitluse alguses oli Saatan väitnud, et Jumala käskudele pole võimalik sõnakuulelik olla. Ta oli öelnud, et õiglust ja halastust ei saa ühendada ning et siis, kui käsust on üle astutud, pole enam andestuse võimalust. Saatan nõudis, et iga patt peab saama karistuse; kui Jumal patu andestaks, poleks Ta tõe ja õigluse Jumal. Kui inimesed Jumala käsust üle astusid ja Tema tahtega vastuollu läksid, siis Saatan juubeldas. Ta väitis, et see tõestas Jumala käsule kuuletumise võimatust. Ta nõudis, et inimesele ei andestataks. Kuna Saatan oli mässu pärast taevast välja heidetud, nõudis ta ka inimkonna igaveseks Jumalast lahutamist. Ta väitis, et Jumal ei saa olla ühtaegu õiglane ja patusele armuline.

Kuid isegi patusena oli inimene teistsuguses olukorras kui Saatan. Lutsifer oli patustanud taevas Jumala auvalguses. Ta oli näinud Jumala armastust nii nagu ükski teine loodolevus polnud näinud. (762) Mõistnud Jumala iseloomu ja tundnud Tema headust, otsustas Saatan siiski järgida oma isekat tahet. Tema valik oli lõplik. Jumal ei saanud midagi enamat teha tema päästmiseks. Kuid inimest peteti, sest Saatan oli valega teda pimestanud. Inimene ei tundnud Jumala armastuse kõrgusi ja sügavusi. Jumala armastuse tundmaõppimises peitus tema jaoks lootus. Jumala iseloomu silmas pidades võis inimene jõuda Jumala juurde.

Jeesus avas inimestele Jumala halastuse; kuid halastus ei kõrvalda õiglust. Käsk kõneleb Jumala iseloomuomadustest ja sellest pole võimalik kõrvaldada ainsatki tähekest

selleks, et kohandada seda inimese pattulangemisega. Jumal ei muutnud oma käsku, vaid ohverdas end Kristuses, et inimest lunastada.» Jumal oli Kristuses ja lepitas maailma iseenesega» (2.Kor.5,19).

Käsk nõuab õiglust — õiglast elu ja täiuslikku iseloomu, kuid seda inimesel ei ole. Ta ei suuda täita Jumala püha käsu nõudeid. Kristus tuli maailma inimesena, elas püha elu ja arendas välja täiusliku iseloomu. Neid pakub Ta vaba annina kõigile, kes tahavad Teda vastu võtta. Jumal arvestab sellise inimese elu asemele Kristuse elu. Nii saab inimene Jumala halastuse tõttu andeks senitehtud patud. Kuid veel enam — Kristus varustab inimlapse Jumala iseloomujoontega. Ta kujundab inimese iseloomu jumaliku iseloomu sarnaseks, vaimuliku jõu ja ilu kantsiks. Nii täitub Kristusesse uskuva inimese elus käsu õigus. Jumal «on õige, ja teeb õigeks selle, kes on Jeesuse usust» (Rom.3,26).

Jumala armastus avaldub nii Tema õigluses kui halastuses. Õiglus on Tema aujärje alus ja Tema armastuse vili. Saatan püüdis halastust tõest ja õiglusest lahutada. Ta püüdis tõestada, et Jumala käsu õigus on vaenujalal rahuga. Kuid Kristus näitas, et Jumala plaanis on nad lahutamatud — üht ei saa olla ilma teiseta. «Heldus ja tõde saavad üksteisega kokku, õigus ja rahu annavad üksteisele suud» (Ps.85,11).

Oma elu ja surmaga tõestas Kristus, et Jumala õiglus ei tühistanud Tema armu. Jumalal on võimalik inimesele patud andestada, kusjuures käsk jääb õigeks ja seda on võimalik täielikult täita. Saatana süüdistused lükati ümber. Jumal oli andnud inimesele vaieldamatu tõendi oma armastusest.

Siis pani Saatan käiku uue eksituse. Ta väitis, et arm tühistas õigluse ning Kristuse surm kõrvaldas Isa käsu. Kui käsku oleks olnud võimalik muuta või tühistada, poleks Kristusel tarvitsenud surra. Käsu tühistamine (763) oleks tähendanud üleastumise põlistamist ja maailma Saatana hoolde andmist. Jeesus suri just sellepärast, et käsku oli võimatu muuta ning inimest võis päästa ainult käsu nõudeid arvestades. Ometi esitas Saatan tegu, millega Kristus käsku kinnitas, käsu tühistamisena. Sellesse punkti keskeneb viimane võitlus Kristuse ja Saatana vahel.

Nüüd väidab Saatan, et käsk, mida Jumal kord ise kuulutas, on puudulik ja mõned selle osad on kõrvaldatud. See on Saatana viimane suur pettus. Ta ei pea ründama kogu käsuõpetust; kui tal õnnestub panna inimesed hülgama kas või üht käsku, on ta jõudnud eesmärgile. «Sest, kes kogu käsuõpetust peab ja eksib ühe vastu, on saanud süüdlaseks kõigi vastu» (Jak.2,10). Nõustudes üle astuma ühest käsust, annavad inimesed oma elus voli Saatanale. Jumala käsku inimese käsuga asendades püüab Saatan saada oma kontrolli alla kogu maailma. Sellest kõnelevad prohvetikuulutused. Suure ärataganenud võimu kohta, kes esindab Saatanat, on öeldud: «Ja ta kõneleb sõnu Kõigekõrgema vastu ning piinab Kõigekõrgema pühi! Ja ta püüab muuta aegu ja seadust, ja need antakse tema kätte» (Tan.7,25).

Inimesed annavad välja oma seadusi, mis on vastuolus Jumala seadustega. Nad püüavad avaldada survet kaasinimeste südametunnistusele ja suruda peale oma käske.

Võitlus Jumala käskude vastu, mis algas juba taevas, kestab maailma ajaloo lõpuni. Iga inimene seisab valiku ees. Kogu maailm peab otsustama, kas olla sõnakuulelik või sõnakuulmatu. Igaüks peab tegema valiku Jumala käsu ja inimeste korralduste vahel. See valik on eraldusjooneks. Saab olema vaid kaks inimklassi. Iga inimese iseloomu areng näitab, kas ta on valinud ustavuse või vastuhaku.

Siis tuleb lõpp. Jumal kaitseb oma käsku ja päästab oma rahva. Saatan ja kõik, kes on ühinenud temaga vastuhakus, hävitatakse. Patt ja patused hukkuvad; neist ei jää järele juurt ega oksa (Ml.3,19). Saatan on juur ja tema järelkäijad on oksad. Siis täitub kurjuse vürsti kohta lausutu: «Et sa omast meelest oled Jumala sarnane, ... seepärast tõukasin ma sind Jumala mäelt ja hävitasin sind, kaitsja keerub, tuliste kivide keskelt. ... Sa muutusid hirmutuseks ja sind ei ole enam iialgi!» «Natuke aega ja õelat ei ole enam; sa vahid tema aset, aga teda pole kuskil!» «Ja siis on, nagu ei oleks neid olnudki!» (Hes.28,6-19; Ps.37,10; Ob.1,16).

(764) See ei ole Jumala poolt meelevaldne tegu. Jumala armu põlgajad lõikavad lihtsalt seda, mida nad on külvanud. Jumal on elu allikas; kui inimene tahab teenida pattu, siis lahutab ta end Jumalast ja seega ka Eluallikast. Ta on «võõrdunud Jumala elust.» Kristus ütleb: «Kõik, kes vihkavad mind, armastavad surma» (Ef.4,18; Õps.8,36). Jumal annab inimesele eluea, et inimene arendaks välja iseloomu ja selgineksid tema sihid. Kui nii on toimunud, saab igaüks tasu vastavalt oma valikule. Jumala vastu mässav elulaad, nagu on Saatanal ja tema pooldajatel, on Jumala omale nii vastandlik, et Tema lähedus hävitab nad. Armastuse Jumala auhiilgus on nende jaoks hävitav tuli.

Siis kui suur võitlus algas, ei mõistnud inglid seda. Kui Saatan ja tema inglid oleksid koheselt lõiganud seda, mida nad olid külvanud, oleksid nad hukkunud; kuid siis poleks saanud taevastele olevustele selgeks, et tegemist oli patu vältimatu tagajärjega. Kahtlus Jumala headuse suhtes oleks jäänud kurjuse seemnena südamesse ning oleks võinud hiljemgi külvata patu ja hävingu surmavat vilja.

Kuid siis, kui lunastusplaan on täielikult lõpule viidud, on Jumala iseloom saanud ilmsiks kõigile mõistusega olevustele. Kõik näevad, et Tema käsu nõuded on pühad ja muutumatud. Patt on paljastanud oma olemuse. Saatana iseloom on selgunud. Siis räägib patu hävitamine Jumala armastusest ja kinnitab Tema au kõigi loodolevuste ees, kes tunnevad rõõmu Tema tahte täitmisest ja kelle südames on Tema käsud.

Sellepärast oli inglitel tõesti põhjust rõõmustada, kui nad vaatasid Lunastajat ristil: ehkki nad ei mõistnud siis veel kõike, teadsid nad, et patu ja Saatana hävitamine on igaveseks otsustatud, inimese lunastamine teostatud ning universumi julgeolek igaveseks

tagatud. Kristus mõistis oma ohvri tulemusi. Neid silmas pidades hüüdis ta: «See on lõpetatud!»

80. Peatükk Joosepi Hauas

Lõpuks sai Jeesus rahu. Pikk päev täis teotust ja piina oli lõppenud. Kui loojuva päikese viimased kiired kuulutasid hingamispäeva tulekut, lamas Jumala Poeg rahus Joosepi hauas. Töö lõpetanud, käed rinnal ristatud, puhkas Ta hingamispäeva pühad tunnid.

Loomistöö lõpul olid Isa ja Poeg pühitsenud hingamispäeva. Kui «taevas ja maa ning kõik nende väed valmis said» (1.Ms.2,1), rõõmustasid Looja ja kõik taevased olevused aulise maailma üle. Siis «hõiskasid hommikutähed üheskoos ja kõik Jumala lapsed tõstsid rõõmukisa» (Iob.38,7). Nüüd hingas Jeesus lunastustööst; ja ehkki inimestel, kes Teda armastasid, oli lein, helises taevas rõõm. Taevased olevused nägid aulist tulevikku. Jumala ja inglite silme ees oli taastatud loodus ja lunastatud inimkond, kes patu üle võidu saanuna enam iialgi ei lange. Kõige sellega seondub igaveseks päev, mil Jeesus puhkas. «Tema töö on täiuslik» ja «kõik, mis Jumal teeb, on igavene» (5.Ms.32,4; Kog.3,14). Kui «oma kohale asetatakse kõik, mis Jumal on rääkinud kõigi oma pühade prohvetite suu kaudu maailma ajastust alates» (Apt.3,21), jääb loomisel sisseseatud hingamispäev — (770) päev, mil Jeesus puhkas Joosepi hauas — puhkuse- ja rõõmupäevaks. Taevas ja maa ühinevad «hingamispäevast hingamispäeva» (Jes.66,23) Jumalat ülistama ning kõik päästetud rahvad kummardavad rõõmsalt Jumala ja Talle ees.

Ristilöömispäeva viimased sündmused andsid veelkordse tõendi prohvetikuulutuste täitumisest ja Kristuse jumalikkusest. Pärast seda, kui pimedus risti ümbert kadus ja kuuldi Lunastaja surmahüüdu, kuuldi kedagi ütlemas: «Tõesti, see oli Jumala Poeg» (Mat.27,54).

Neid sõnu ei lausutud sosinal. Kõik silmad pöördusid hääle suunas. Kes oli ütleja? Rooma sõjaväelane, pealik! Kristuse jumalik kannatlikkus, Tema äkiline surm ja huulilt vallandunud võiduhüüd avaldasid roomlasele sügavat mõju. Ristil rippuvas, rebitud ja pekstud surijas nägi pealik Jumala Poega. Ta ei suutnud vaikida. Nii tõdenes veelkord öeldu, et Lunastaja näeb oma vaevapalka. Jeesuse surmapäeval olid kolm täiesti erinevat meest tunnistanud oma usku Temasse — Rooma valvesalga ülem, mees, kes kandis Kristuse risti ja röövel, kes suri ristil Tema kõrval.

Õhtu saabudes laskus Kolgatale ebatavaline vaikus. Rahvahulk läks laiali ja paljud pöördusid Jeruusalemma tagasi hoopis teistsuguses meeleolus, kui nad olid tulnud hommikul. Paljud olid tulnud ristilöömist vaatama uudishimust, mitte vihast Kristuse vastu. Ometi uskusid nad preestrite süüdistusi ja pidasid Kristust kurjategijaks. Massipsühhoosi mõjul olid nad koos teistega Kristust teotanud. Kuid siis, kui maa oli mähkunud pimedusse ja südametunnistus piinas, tundsid nad end süüdi suures patus. Selles kohutavas pimeduses ei naerdud. Kui pimedus kadus, pöördusid nad vaikivaina koju. Nad olid veendunud, et preestrite süüdistused olid valed ning et Jeesus polnud

võimuhaaraja. Mõned nädalad hiljem, kui Peetrus nelipühipäeval jutlustas, olid nad tuhandete hulgas, kes meelt parandasid ja Kristusesse uskusid.

Kuid Juuda juhtides ei kutsunud need sündmused esile muutust. Nende viha Jeesuse vastu ei vähenenud. Pimedus, mis oli äsja maad katnud, ei olnud süngem kui pimedus, mis kattis preestrite ja ülemate meeli. Kristuse sünni puhul oli täht (771) juhatanud targad sõime juurde. Taevased väehulgad olid laulnud ülistust Petlemma lagendike kohal. Meri oli kuuletunud Tema käsule. Haigus ja surm olid allunud Tema autoriteedile. Päike oli Tema surmaheitlust nähes varju tõmbunud. Kaljud olid Tema hüüatusest lõhkenud. Elutu loodus oli tunnistanud Kristuse jumalikkusest, kuid Iisraeli preestrid ja ülemad ei tunnistanud Jumala Poega.

Ometi ei olnud preestritel ja ülematel rahu. Nad olid saanud, mis tahtsid; Kristus oli surnud, kuid nad ei tundnud oodatud võidurõõmu. Hoolimata edust vaevas neid mõte, mis saab edasi. Nad olid kuulnud hüüdu: «See on lõpetatud!» «Isa, Sinu kätte annan ma oma vaimu» (Joh.19,30; Luk.23,46). Nad olid näinud kaljude lõhkemist ja tundnud võimsat maavärisemist, ning nad olid rahutud ja mures.

Nad olid kadestanud Kristust siis, kui Ta elas; nad kadestasid Teda surnunagi. Nad kartsid surnud Kristust veel rohkem kui elavat. Nad kartsid, et rahva tähelepanu haaravad sündmused, mis kaasnesid ristilöömisega. Nad kartsid selle päeva tagajärgi. Nad ei tahtnud mitte mingil juhul jätta Tema keha hingamispäevaks ristile. Seepärast pöördusid nad Pilatuse poole palvega kiirendada ohvrite surma ja võtta nende surnukehad alla enne päikeseloojangut.

Pilatuski ei soovinud, et Kristuse surnukeha jääks ristile. Nii andis maavalitseja nõusoleku. Kahe röövli sääreluud murti, et kiirendada nende surma; kuid Jeesus oli juba surnud. Karmid sõjamehed olid nähtu ja kuuldu mõju all ega soovinudki murda Jeesuse luid. Nii täitus Jumala Talle ohverdamisel paasapüha talle kohta käiv nõue: «Midagi ärgu jäetagu sellest üle hommikuks ja selle luid ärgu murtagu; seda peetagu kõigi paasapüha seaduste järgi» (4.Ms.9,12).

Preestrid ja ülemad olid üllatunud, et Kristus oli juba surnud. Ristisurm oli tavaliselt pikaldane ja märkamatu. (772) Oli ennekuulmatu, et keegi suri ristil kuue tunni jooksul. Preestrid soovisid olla kindlad, et Jeesus tõepoolest surnud oli ning nende õhutusel torkas üks sõdur oda Lunastaja küljesse. Haavast voolas välja veri ja vesi. Kõik pealtvaatajad nägid seda ning evangelist Johannes kirjutab väga täpselt: «Üks sõjameestest pistis odaga Tema küljesse; ja kohe tuli välja verd ja vett. Ja see, kes seda nägi, on seda tunnistanud, ja tema tunnistus on tõsi, ja tema teab, et ta räägib tõtt, et teiegi usuksite. Sest see on sündinud, et Kiri täide läheks; «Tema luid ärgu murtagu!» Ja taas ütleb teine Kiri: «Nad saavad näha, kellesse nad on pistnud» (Joh.19,34-37).

Pärast ülestõusmist levitasid preestrid ja ülemad kuuldust, et Kristus ei surnud ristil, vaid lihtsalt minestas ning virgus pärast üles. Teine kõmu väitis, et hauda pandud surnukeha polnud tõeline, vaid järeletehtud. Rooma sõdurite tegevus kummutab need väärväited. Sõdurid ei murdnud Kristuse luid seepärast, et Ta oli juba surnud. Preestrite rahustamiseks torkasid nad Tema küljesse. Kui Kristus poleks olnud juba surnud, siis oleks see haav põhjustanud surma.

Kuid Jeesus ei surnud mitte odahaava või ristil piinlemise tõttu. Surmamomendil vallandunud kõva hääl (Mat.27,50; Luk.23,46) ning vere- ja veenire Tema küljest näitasid, et Ta suri südame lõhkemisest. Tema südame murdis hingeline piin; Teda tappis maailma patt.

Kristuse surmaga purunesid jüngrite lootused. Nad vaatasid Õpetaja suletud silmalauge ja rippuvat pead, verega määrdunud juukseid, naeltest läbistatud käsi ja jalgu ning neid haaras kirjeldamatu meeleheide. Kuni viimse hetkeni olid nad uskunud, et Ta ei sure. Vaevu suutsid nad nüüdki uskuda, et Ta oli surnud. Rusututena ei suutnud nad meenutada Tema sõnu. Nad nägid ainult risti ja sellel veritsevat ohvrit. Tulevik näis sünge ja lootusetu. Nende usk Jeesusesse oli kadunud; kuid iialgi varem polnud nad armastanud oma Issandat nii nagu nüüd. Iial polnud nad tundnud Temast sellist puudust.

Isegi surnuna oli Kristus jüngritele väga kallis. Nad igatsesid korraldada Talle austavad matused, kuid ei teadnud, kuidas seda teha. (773) Jeesus oli surma mõistetud Rooma riigi vastu mässamises ning inimesed, keda sel põhjusel hukati, tuli matta selliste kurjategijate jaoks eraldatud paika. Johannes ja Galileast tulnud naised olid jäänud risti juurde. Nad ei suutnud jätta Issanda ihu hoolimatute sõdurite matta. Ja ometi ei saanud nad ka midagi ette võtta. Nad ei saanud loota Juuda võimukandjate või Pilatuse poolehoiule.

Sel raskel hetkel tulid jüngritele appi Joosep Arimaatiast ja Nikodeemus. Mõlemad mehed olid Suurkohtu liikmed ning tundsid hästi Pilatust. Need jõukad ja mõjukad mehed olid otsustanud Jeesuse väärikalt matta.

Joosep läks julgelt Pilatuse juurde ja palus luba Jeesus maha matta. Pilatuski sai nüüd teada, et Jeesus oli tõepoolest surnud. Temani olid jõudnud vastukäivad kuuldused ristilöömisega seotud sündmustest, kuid Kristuse surma fakti oli tema eest teadlikult varjatud. Preestrid ja ülemad olid Pilatust hoiatanud, et jüngrid võivad teda osavalt petta. Seepärast laskis Pilatus Joosepi palvet kuuldes kutsuda pealiku, kes oli risti juures valves. Pealik kinnitas, et Jeesus oli surnud ning kõneles sündmustest Kolgatal. Kõik ühtis Joosepi poolt öelduga.

Joosepi palve täideti. Ajal, mil Johannes Õpetaja matuste pärast muretses, jõudis Kolgatale Joosep Pilatuselt saadud loaga. Saabus ka Nikodeemus, kes tõi mürrist ja

aaloest koosnevat kallist salvi Jeesuse võidmiseks. Ühelegi Jeruusalemma auväärseimale mehele poleks saanud surma puhul osutada suuremat austust. Jüngrid olid hämmastunud, nähes, et need jõukad ametimehed olid Issanda matustest samapalju huvitatud kui nad ise.

Joosep ega Nikodeemus polnud Kristuse eluajal avalikult oma usku Temasse tunnistanud. Nad teadsid, et niisugune samm oleks nad Suurkohtust kõrvaldanud, kuid nad lootsid Teda oma mõjuga nõukogus kaitsta. Teatud aja jooksul näis see neil õnnestuvat, ent kavalad preestrid, kes tajusid nende poolehoidu Kristusele, trumpasid nad üle. Joosepi ja Nikodeemuse äraolekut kasutades oli Jeesus hukka mõistetud. Nüüd, kui Jeesus oli surnud, ei varjanud Joosep ja Nikodeemus enam oma poolehoidu. Hetkedel, mil jüngrid kartsid tunnistada end Tema järeltulijateks, (774) tulid Joosep ja Nikodeemus neile julgelt appi. Selles olukorras oli rikaste ja auväärsete meeste abi äärmiselt vajalik. Nad võisid oma surnud Õpetaja jaoks teha seda, mida vaesed jüngrid ei suutnud. Ühtlasi takistas nende jõukus ja mõju suurel määral preestrite ja ülemate viha.

Õrnalt ja aupaklikult võtsid nad Jeesuse ristilt maha. Kaastundepisarad silmis vaatasid nad Tema rebitud ja piinatud surnukeha. Joosepile kuulus üks kaljusse raiutud uus haud Kolgata ligiduses. Ta oli seda hoidnud enda jaoks, kuid nüüd otsustas ta matta sinna Jeesuse. Surnukeha mähiti koos Nikodeemuse toodud kallite lõhnarohtudega linadesse ja kanti hauda. Kolm jüngrit seadsid sirgeks Jeesuse kangestunud jalad ja ristasid elutul rinnal Tema haavus käed. Galilea naised jälgisid kõike. Nad nägid, kuidas raske kivi veeretati haua sissekäigu ette. Naised olid olnud viimased risti juures ja nad olid viimased ka Kristuse haua juures. Õhtuvarjud pikenesid juba, kuid Maarja Magdaleena ja teised Maarjad nutsid ikka veel Issanda puhkepaiga lähedal. «Kui nad olid tagasi tulnud, valmistasid nad lõhnarohte ja salvi. Aga hingamispäeval nad seisid rahul käsu järgi» (Luk.23,56).

See oli unustamatu hingamispäev kurbadele jüngritele, kuid ka preestritele, ülematele, kirjatundjatele ja rahvale. Valmistamispäeva päikeseloojangul kuulutasid trompetid hingamispäeva algust. Paasapüha peeti nii nagu seda sajandeid oli peetud, kuid Tema, kellele paasapüha osutas, lamas kurjadest kätest tapetuna Joosepi hauas. Hingamispäeval täitusid templiõued Jumala kummardajatega. Kolgatal olnud ülempreester seisis rahva ees kaunis preesterlikus rüüs. Valgete peakatetega preestrid täitsid toimekalt oma kohustusi. Kuid mitmed kohalviibijad tundsid rahutust härgade ja sikkude verd nähes. Inimesed ei teadnud, et võrdkuju oli kohtunud tegelikkusega ja igavene ohver maailma pattude eest oli toodud, ning siitpeale polnud rituaalsel teenistusel mingit väärtust. Ent kunagi varem polnud paljud inimesed osalenud paasapühateenistusel nii vastuoluliste tunnetega. Muusikariistade helid ja lauljate hääled kõlasid sama selgelt kui tavaliselt. Kuid kõik tundus nii kummalisena. (775) Inimeste pilkudes oli üllatus. Seni oli kõige pühamat paika nende silmade eest kiivalt kaitstud. Nüüd oli see kõikidele nähtav. Raske, puhtast linasest lõngast kootud vahetekk, mida kaunistasid kuldse,

purpurse ning helepunase lõngaga tehtud tikandid, oli pikuti pooleks rebenenud. Paik, kus Jehoova oli kohtunud ülempreestriga, et ilmutada oma au, paik, mis oli olnud Jumala püha vastuvõturuum, oli avatud ja Jumal ei tunnustanud seda enam omaks. Süngete eelaimustega teenisid preestrid altari ees. Kõige pühama paiga püha puutumatuse paljastamine täitis neid tulevase õnnetuse aimusega.

Paljud mõlgutasid mõtteis Kolgata sündmusi. Ristilöömise ja ülestõusmise vahelistel unetutel öödel uurisid paljud prohvetikuulutusi — mõned selleks, et jõuda selgusele paasapüha õiges tähenduses, teised selleks, et leida tõendeid Jeesuse väite vastu, kolmandad otsisid mureliku südamega kinnitust, et Ta oli Messias. Ehkki Pühakirja uuriti erineva eesmärgiga, veendusid kõik ühes — mõne päeva jooksul olid täitunud prohvetikuulutused ja Ristilöödu oli maailma Lunastaja. Paljud, kes sel hingamispäeval paasapüha pühitsesid, ei teinud seda enam iialgi. Mitmed preestritestki olid veendunud Jeesuse tõelises olemuses. Nad polnud prohvetikuulutusi asjatult uurinud; pärast Jeesuse ülestõusmist tunnistasid nad Ta Jumala Pojaks.

Kui Nikodeemus nägi Jeesust ristile tõstetavat, meenusid talle Õlimäel kuuldud sõnad: «Ja nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, et igaühel, kes usub Temasse, oleks igavene elu» (Joh.3,14,15). Hingamispäeval, mil Kristus hauas lamas, oli Nikodeemusel aega nende sõnade üle järele mõelda. Ta mõistis Jeesuse poolt öeldut nüüd hoopis selgemini. Ta tundis, et ta oli palju kaotanud seetõttu, et ta polnud liitunud Kristusega Tema eluajal. Nüüd elas ta mõtteis uuesti läbi kõik Kolgata sündmused. Kristuse eestpalve mõrvarite eest ning Tema vastus sureva röövli palvele kõnelesid õpetatud nõukogu liikme südamele. Uuesti silmitses ta vaimusilmas Jeesust surmaheitluses; uuesti kuulis ta Jeesuse viimast hüüet: «See on lõpetatud!» Uuesti nägi ta vabisevat maad, mustaks tõmbunud taevast, katkirebitud vahetekki, vappuvaid kaljusid, ning tema usk sai kinnitust. Sündmus, mis (776) purustas jüngrite lootused, veenis Joosepit ja Nikodeemust Jeesuse jumalikkuses. Kindlast ja kõikumatust usust tulenev julgus võitis kartused.

Kristus polnud kunagi varem köitnud rahvahulga tähelepanu sel määral nagu nüüd, mil Ta lebas hauas. Inimesed tulid oma haigete ja kannatavate omastega templiõuedesse, ja pärisid: «Kes võib meile öelda, kus on Naatsareti Jeesus?» Paljud olid tulnud väga kaugelt, et Temaga kohtuda. Nad tahtsid leida Kristust, suurt Arsti! Templisse tulid ka need, kel oli täheldatud pidalitõve tunnuseid, et end preestrile näidata. Paljud kuulsid nüüd, et nende abikaasa või lapsed tunnistati pidalitõbisteks ja pidid lahkuma oma kodukatuse alt ning sõpraderingist. Nüüdsest pidid nad hoiatama möödujaid kaebliku hüüdega: «Roojane, roojane!» Naatsareti Jeesuse sõbralikud käed, mis polnud kunagi keeldunud puudutamast eemaletõukavat pidalitõbist, puhkasid nüüd Ta rinnal. Huuled, mis olid anuja palvele lohutavalt vastanud: «Ma tahan, saa puhtaks!» (Mat.8,3), olid vaikinud. Paljud ootasid nüüd ülempreestritelt ja võimukandjatelt kaastunnet ja

kergendust, kuid asjata. Oli ilmne, et inimesed tahtsid elavat Kristust jälle endi keskel näha. Püsivalt ja tungivalt küsisid nad Tema järele. Nad ei tahtnud ära minna, kuid nad aeti templiõuedest välja, ja sõdurid seisid väravaisse, et takistada rahvahulka, kes nõudis sisselaskmist.

Kannatajad, kes olid tulnud Kristuselt tervist saama, langesid meeleheitesse. Tänavatel kaikusid nende kaebed. Asjatult pöördusid nad arstide poole. Kellelgi polnud seda, mis oli olnud Temal, kes lamas Joosepi hauas.

Kannatajate kaeblikud hüüded tõid paljude südamesse veendumuse, et suur valgus oli maailmast lahkunud. Ilma Kristuseta oli maailm must ja pime. Paljud, kes olid mõtlematult kaasa kisanud: «Löö risti! Löö risti!» mõistsid õnnetust, mille nad olid enda peale tõmmanud. Nad oleksid nüüd õhinal hüüdnud: «Andke meile Jeesus! Oh oleks Ta veel elus!»

Kui inimesed kuulsid, et preestrid olid Jeesuse surma saatnud, küsiti Tema hukkamise põhjust. Ülekuulamise üksikasju hoiti nii salaja kui võimalik; kuid selle aja jooksul, mil Jeesus hauas puhkas, oli Tema nimi tuhandete huulil ning teated (777) Tema naeruväärsest ülekuulamisest ja rahvavanemate ebainimlikkusest levisid kõikjal. Targad mehed palusid preestreid ja ülemaid seletada Vana Testamendi prohvetikuulutusi Messia kohta. Valesid kokku klopsides muutusid vastajad lausa sõgedaiks. Nad ei osanud seletada prohvetikuulutusi, mis osutasid Kristuse kannatamisele ja surmale. Paljud küsijad veendusid, et Kiri oli tõdenenud.

Loodetud magus kättemaks oli muutunud preestrite jaoks juba nüüd kibedaks. Nad teadsid, et rahvas arvustas neid karmilt; nad teadsid, et needsamad inimesed, keda nad olid kihutanud Jeesuse vastu, jälestasid nüüd oma häbiväärset tegu. Preestrid olid püüdnud end veenda, et Jeesus oli petis, kuid asjata. Mõned neist olid seisnud Laatsaruse haua juures ja näinud, kuidas surnu ellu ärkas. Nad värisesid mõtte juures, et Kristuski võib surnust üles tõusta ja uuesti nende ette ilmuda. Nad olid kuulnud Tema väidet meelevallast elu jätta ja seda jälle võtta. Neile meenusid Tema sõnad: «Lammutage see tempel ja ma püstitan selle kolme päevaga!» (Joh.2,19). Juudaski oli kinnitanud, et Jeesus oli rääkinud jüngritele teekonnal Jeruusalemma: «Vaata, ma lähen üles Jeruusalemma ja Inimese Poeg antakse ülempreestrite ja kirjatundjate kätte, ja nad mõistavad Tema surma ja annavad Tema paganate kätte pilgata ja piitsutada ja risti lüüa; ja kolmandal päeval Ta äratatakse üles!» (Mat.20,18.19). Tol korral olid nad öeldu üle naernud. Kuid nüüd mõtlesid nad sellele, et Kristuse ettekuulutused olid seni täitunud. Ta oli ju öelnud, et Ta tõuseb kolmandal päeval üles, ja, kes teab, võib-olla tõusebki? Preestrid soovisid sellistest mõtetest vabaneda, kuid ei suutnud. Oma isa kuradi sarnaselt uskusid ja värisesid nemadki.

Nüüd, kui metsiku erutuse vimm oli möödas, kerkis Kristus uuesti nende silme ette. Nad nägid, kuidas Ta seisis rahulikult ja vaikselt vaenlaste ees, ning talus nurisemata nende pilkeid ja solvanguid. Kõik ülekuulamise ja ristilöömisega seotud sündmused tulid uuesti neile meelde ning nad veendusid, et Ta oli Jumala Poeg. Nad tajusid, et Ta võib taas nende ette astuda ja süüdistatavast saab süüdistaja, hukkamõistetust hukkamõistja, tapetust mõrvarite surma nõudja.

Vähe said nad sel hingamispäeval puhata. Ehkki nad ei astunud (778) üle paganate läve kartusest rüvetuda, korraldasid nad nõupidamise Kristuse surnukeha asjus. Surm ja haud pidid hoidma kinni Teda, kelle nad olid risti löönud. «Teisel päeval, mis järgneb valmistamispäevale, tulid ülempreestrid ja variserid kokku Pilatuse juurde ning ütlesid: «Isand, meile meenub, et see petis veel elus olles ütles: «Ma tõusen kolme päeva pärast üles! Käsi nüüd hauda valve all pidada kolmanda päevani, et jüngrid ei tuleks ja Teda ära ei varastaks ega ütleks rahvale: Ta on surnuist üles tõusnud! Nii osutuks viimne pettus pahemaks kui esimene!» Pilatus ütles neile: «Siin on teile valvesalk! Minge ja pidage valvet nii hästi kui oskate!» (Mat.27,62-65).

Preestrid juhendasid haua valvamist. Hauasuule oli veeretatud suur kivi. Üle selle kivi tõmmati köied, mille otsad kinnitati kalju külge ja pitseeriti Rooma pitsatiga. Kivi polnud võimalik liigutada ilma pitsereid lahti murdmata. Sajameheline valvesalk asus hauakambrit valvama, et takistada igasugust pettust. Preestrid tegid kõik, mis nende võimuses, et hoida Jeesust hauas. Ta pitseeriti nii kindlalt kaljusse, et tundus, nagu peaks Ta sinna tõepoolest igaveseks jääma.

Nii plaanitsesid nõrgad inimesed. Vähe mõistsid mõrvarid oma pingutuste mõttetust. Kuid nende tegevuse kaudu sai Jumal austatud. Jõupingutused, mida tehti Kristuse ülestõusmise takistamiseks, on veenvaimad tõendid Tema ülestõusmisest. Mida suurem hulk sõdureid oli haua ümber, seda kindlam oli tunnistus Tema ülestõusmisest. Sajandeid enne Kristuse surma oli Laulja Püha Vaimu mõjul öelnud: «Miks paganad möllavad ja rahvad mõtlevad tühja? Ilmamaa kuningad astuvad esile ja vürstid peavad üheskoos nõu Jehoova ja Tema Võitu vastu. Kes taevas istub, naerab; Issand irvitab neid!» (Ps.2,1-4). Rooma valvesalk ja rooma relvad ei suutnud sulgeda elu Issandat hauda. Tema vabanemise hetk ligines.

81. Peatükk «Issand On Üles Tõusnud!»

Mat.28,2-4.11-15

Nädala esimese päeva öö hakkas aeglaselt lõppema. Oli koidueelne pimedaim hetk. Kristus oli veel kitsas hauakambris. Suur kivi oli hauasuul, Rooma pitser puutumata ning rooma sõdurid valves. Jeesuse haua juures oli veel nähtamatuid valvureid. Sinna olid kogunenud langenud inglite hulgad. Kui oleks olnud võimalik, oleks pimedusevürst ja tema mässuline armee Jumala Poja igaveseks hauda sulgenud. Kuid ka taevased väed seisid haua juures. Vägevad inglid ootasid hauasuul hetke, mil Eluvürsti tervitada.

«Ja vaata, suur maavärisemine sündis, sest Issanda ingel astus taevast alla.» Jumalikus aus tuli ingel taevastest õuedest. Jumala au hele sära heitis valgust ta teele. «Ta nägu oli otsekui välk ja ta riided valged nagu lumi! Aga hirmu pärast tema ees värisesid valvajad ja jäid otsekui surnuks!»

Vaprad sõdurid, kes polnud iialgi kartnud inimlikku jõudu, olid nüüd justkui mõõga ja odata võetud vangid. Olevus, kes nende ees seisis, polnud (780) surelik sõjamees. See oli Issanda väehulkade kõige vägevam ingel — käskjalg, kes täitis kohta, kust Saatan langes. Tema oli Petlemma küngastel kuulutanud Kristuse sündi. Nüüd värises tema tulekust maa ja pimedus põgenes. Siis, kui ta veeretas kõrvale kivi, näis taevas laskuvat maa peale. Sõdurid nägid, et ingel veeretas kivirahnu nagu kruusatera teetolmus. Nad kuulsid tema hüüdu: «Jumala Poeg, tule välja! Sinu Isa kutsub Sind!» Nad nägid, kuidas Jeesus tuli hauast välja, ja kuulsid, kuidas Ta kuulutas avatud haua ees: «Mina olen ülestõusmine ja elu.» Kui Jeesus majesteetlikuna ja austatuna hauasuule ilmus, kummardus inglite hulk sügavas austuses Lunastaja ees ning tervitas Teda ülistuslauluga.

Maa värises siis, kui Kristus hinge heitis, maa värises nüüd, kui Ta võitjana ellu astus. Surma ja haua võitja sammudest värises maa, sähvisid välgud ja kõmises kõu. Siis, kui Jeesus tuleb tagasi, väriseb Tema tulekust mitte ainult maa, vaid ka taevas. «Maa taarub tugevasti, joobnu sarnaselt ja õõtsub otsekui vahionn.» «Taevad keerduvad otsekui rullraamat,» ning «taevad hukkuvad raginal ja maailma algained laostuvad tules.» «Jehoova on varjupaigaks oma rahvale ja kindlaks linnaks Iisraeli lastele» (Heb.12,26; Jes.24,20; Jes.34,4; 2.Pet.3,10; Joel.3,16).

Sõdurid olid Jeesuse surmapäeval näinud maad keskpäeval pimedusse mähkuvat; ülestõusmisel nägid nad säravat inglit valgustamas ööd ning kuulsid taevaseid olevusi rõõmujoovastuses laulmas: «Sa oled vangistanud Saatana ja pimeduse võimud; Sa oled surma ära neelanud võidusse!»

Kristus tuli hauast austatuna ja rooma sõdurid nägid seda. Nende silmad vaatasid ainiti Tema poole, keda nad alles hiljuti olid näinud pilkealusena. See auline Olevus oli olnud vang kohtukojas. Temale olid nad pununud kibuvitsakrooni. Ta oli seisnud

vastupanuta Pilatuse ja Heroodese ees, kehal veritsevad piitsahoobid. Tema oli naelutatud ristile ja preestrid ning ülemad olid rahulolevalt pead vangutades öelnud: «Teisi Ta on aidanud; iseennast Ta ei või aidata» (Mat.27,42). Tema oli pandud Joosepi hauda. Taevase korralduse peale (781) astus Ta nüüd välja. Kui Tema hauasuule oleks kuhjatud ka mägesid, ei oleks need takistanud Teda välja tulemast.

Nähes ingleid ja austatud Kristust, langesid rooma sõdurid hirmust otsekui surnuna maha. Kui taevane saatkond silmist kadus, tõusid sõdurid üles ja ruttasid aiavärava poole nii kiiresti kui värisevad jalad neid kanda suutsid. Vaarudes nagu joobnud, kiirustasid nad linna, jutustades neile, keda nad teel kohtasid, vapustavaid uudiseid. Sõdurid tahtsid minna Pilatuse juurde, kuid juhtunu jõudis enne Juuda võimukandjate kõrvu ning ülempreestrid ja vanemad palusid neil esmalt nende juurde tulla. Sõdurid nägid kummalised välja! Hirmust värisevad, näost lubivalged, kõnelesid nad Kristuse ülestõusmisest. Sõdurid jutustasid kõigest nii, nagu nad olid näinud. Neil ei olnud aega mõelda ega rääkida muud kui tõtt. Vaevaliselt laususid nad: «See oli Jumala Poeg, kes risti löödi; me kuulsime, kui ingel nimetas Teda Taeva Majesteediks ja Au Kuningaks.»

Preestrid kahvatusid. Kaifas püüdis midagi öelda. Tema huuled liikusid, kuid häält ei tulnud kuuldavale. Sõdurid olid juba nõupidamisruumist lahkumas, kui hüüatus nad peatas. Kaifas oli saanud lõpuks kõnevõime tagasi. «Oodake, oodake!» hüüdis ta. «Ärge rääkige kellelegi, mida te nägite!»

Siis õpetas ta sõduritele, mida rääkida, «Rääkige nii,» õpetasid preestrid, «et Jeesuse jüngrid tulid öösel ja varastasid Ta ära, kui me magasime.» (782) Siin pingutasid nõuandjad üle. Kuidas võisid sõdurid öelda, et jüngrid olid Jeesuse surnukeha varastanud sellal, kui nemad magasid? Kui nad magasid, siis kust nad teadsid, mis juhtus? Ja kui jüngrid tõesti oleksid surnud Kristuse ära varastanud, siis oleksid ju preestrid esimestena valvurid kohtu alla andnud. Või kui sõdurid oleksid haua juures maganud, oleksid just preestrid neid Pilatuse ees süüdistanud?

Sõdurid ehmusid mõttest tunnistada, et nad valvepostil magasid. See oli kuritegu, mida karistati surmaga. Kas nad peaksid nüüd tunnistama valet ja petma rahvast ning saatma ohtu oma elu? Nad olid ju hoolsalt ärkvel olles väsitavat valvekorda pidanud! Kuidas võisid nad seista kohtu ees ja olgu või raha pärast tunnistada valet?

Leevendamaks nende hirmu, lubasid preestrid tagada vahisõdurite julgeoleku, öeldes, et Pilatuski ei soovinud sellise tunnistuse levimist. Nii müüsid rooma sõdurid oma aususe juutidele raha eest maha. Enne oli neid koormanud hämmastav tõekuulutus; nüüd koormas neid raha ja valetunnistus, mida preestrid olid neile õpetanud.

Vahepeal oli teade Kristuse ülestõusmisest jõudnud juba Pilatuse kõrvu. Ehkki Pilatus oli vastutav Kristuse surma saatmises, oli ta seni olnud suhteliselt muretu. Kuna ta

oli Kristuse hukka mõistnud vastumeelselt ja kaasa tundes, ei olnud ta tundnud siiani südametunnistuse piina. Nüüd sulges ta hirmunult end oma majja ega soovinud kedagi vastu võtta. Ometi pressisid preestrid end sisse ja jutustasid talle väljamõeldud lugu ning palusid, et Pilatus oleks sõduritele hooletuse pärast leebe. Kuid Pilatus küsitles salaja ka sõdureid. Oma julgeoleku pärast hirmul mehed ei julgenud tema eest midagi varjata ning Pilatus sai kõik teada. Ta jättis küll asja nii nagu oli, kuid sellest hetkest peale polnud tal enam rahu.

Kui Jeesus hauda asetati, võidutses Saatan. Ta julges loota, et Päästja ei ärka enam ellu. Ta nõudis kontrolli Issanda põrmu üle endale ning pani oma valvesalga haua juurde. Ta raevutses, kui tema inglid taevase saadiku ees põgenesid. Nähes Kristust võidukalt hauast välja astuvat, teadis Saatan, et tema võimule saabub lõpp ja tal tuleb kord surra.

(785) Preestrid olid saanud Saatana tööriistadeks. Nüüdseks olid nad täielikult tema meelevalla all. Nad olid end mässinud võrku, millest ei paistnud muud väljapääsu, kui jätkata võitlust Kristusega. Kui nad kuulsid lugu Jeesuse ülestõusmisest, hakkasid nad kartma rahva viha. Nad teadsid, et nende elu oli hädaohus. Nende ainus lootus oli tunnistada Kristus petturiks ja eitada Tema ülestõusmist. Nad maksid kinni sõdurid ja tagasid Pilatuse vaikimise. Nad levitasid oma valet kaugel ja lähedal. Kuid oli tunnistajaid, keda nad ei suutnud vaikima panna. Paljud olid kuulnud sõduritelt Kristuse ülestõusmisest. Mõned neist surnutest, kes tõusid üles koos Kristusega, ilmusid paljudele ja rääkisid Tema ülestõusmisest. Preestritele toodi sõnumeid isikutest, kes olid neid ülestõusnuid näinud ja nende tunnistust kuulnud. Preestrid ja ülemad kartsid, et nad seisavad ühel hetkel tänaval või oma koduuksel silmitsi Kristusega. Nad ei tundnud end kusagil turvaliselt. Riivid ja lukud ei suutnud tõkestada Jumala Poega. Ööl ja päeval oli nende silme ees mälupilt kohutavast stseenist kohtukojas, kui nad karjusid: «Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!» (Mat.27,25). See mälestus saatis neid elu lõpuni. Iial enam ei saanud nad rahulikult pead padjale panna.

Kui võimas ingel Kristuse haua juures lausus: «Sinu Isa kutsub Sind!» tuli Kristus hauast välja selle elu väes, mis oli Temas eneses. Nüüd tõdenesid Jeesuse sõnad: «Ma jätan oma elu, et seda jälle võtta... Mul on meelevald seda jätta ja mul on meelevald seda jälle võtta.» Nüüd täitus ka Tema prohvetlik ennustus preestritele ja ülematele: «Lammutage see tempel ja ma püstitan selle kolme päevaga» (Joh.10,17.18; 2,19).

Joosepi avatud hauakambri uksel oli Kristus võidukalt kuulutanud: «Mina olen ülestõusmine ja elu.» Selliseid sõnu võis lausuda ainult Jumal. Kõik loodud olevused elavad Jumala tahte ja väe läbi. Nende elu sõltub Jumalast. Kõrgeimast seeravist lihtsaima elusolendini saavad kõik elu Temalt. Ainult Tema, kes on üks Jumalaga, võis öelda, et Tal on meelevald oma elu jätta ja meelevald seda jälle võtta. Olles Jumal, oli Kristusel vägi murda surma ahelad.

Kristus tõusis surnust üles esiannina surnute seast. Temas täitus kõigutamisevihu sümbol: Tema ülestõusmine toimus (786) just sel päeval, mil uudseviljavihk toodi Jehoova ette. Seda sümboolset teenistust oli sooritatud enam kui tuhande aasta kestel. Viljapõllult korjati küpsenud vilja esimesed pead ning siis, kui rahvas kogunes paasapühaks Jeruusalemma, kõigutati sellist uudseviljavihku tänuohvrina Jehoova ees. Alles pärast seda lõigati ülejäänud vili ja seoti vihkudesse. Jumalale pühendatud vihk esindas kogu lõikust. Samuti esindas Kristus uudseviljana seda suurt vaimulikku lõikust, mis kogutakse Jumala riiki. Tema ülestõusmine on kõikide õigete surnute ülestõusmise tagatis. «Sest kui me usume, et Jeesus on surnud ning üles tõusnud, nõnda ka Jumal toob esile Jeesuse kaudu need, kes ühes Temaga on läinud magama» (1.Tes.4,14).

Siis, kui Kristus tõusis üles, tõusis koos Temaga üles salkkond hauas puhanud inimesi. Tema surmapäeval toimunud maavärisemine avas nende hauad ning siis, kui Jeesus üles tõusis, tõusid ka nemad. Need inimesed olid olnud Jumala kaastöölised, kes olid oma elu hinnaga tunnistanud tõest. Nüüd pidid nad tunnistama Temast, kes oli nad surnust äratanud.

Oma tööperioodi jooksul oli Jeesus äratanud ellu surnuid. Ta oli äratanud Naini lesknaise poja, Jairuse tütre ning Laatsaruse. Kuid nimetatud inimesed ei saanud surematust. Kuigi Jeesus äratas nad ellu, pidid nad uuesti surema. Kuid inimesed, kes tulid haudadest välja Kristuse ülestõusmisel, äratati igavesele elule. Nad läksid koos Jeesusega taevasse tõendusena Tema võidust surma ja haua üle. «Need,» ütles Kristus, «ei ole enam Saatana vangid; ma olen nad lunastanud. Ma olen toonud nad hauast välja oma väe uudseviljana, et nad oleksid seal, kus olen mina, ega näeks enam iialgi surma ja kogeks kurbust.»

Need inimesed läksid linna, ilmusid paljudele ja kuulutasid: «Kristus on surnuist üles tõusnud ja ka meie oleme tõusnud koos Temaga.» Nii sai ülestõusmise auline tõde surematuks. Ülestõusnud pühad kinnitasid: «Sinu surnud ärkavad ellu, sinu surnud tõusevad üles.» Nende ülestõusmine oli prohvetikuulutuste täitumine miniatuuris. «Ärgake ja laulge, kes te põrmus elate; sest sinu kaste on otsekui rohtude kaste, ning maa heidab välja oma surnud» (Jes.26,19 KJV).

Uskliku jaoks on Kristus ülestõusmine ja elu. Lunastaja kaudu saadakse tagasi patu läbi kaduma läinud elu, sest Temal on elu eneses, (787) et äratada üles need, keda Ta tahab. Temal on õigus anda surematust. Ta võtab elu, mille Ta inimesena meie eest jättis ning annab selle inimestele. «Mina olen tulnud,» ütles Ta, «et neil oleks elu ja kõike ülirohkesti!» «Kes iganes joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, vaid see vesi, mida mina temale annan, saab tema sees veeallikaks, mis voolab igavesse ellu!» «Kes minu liha sööb ja minu verd joob, sel on igavene elu; ja mina äratan tema üles viimsel päeval» (Joh.10,10; 4,14; 6,54).

Uskliku jaoks on surm pisiasi. Kristus kõneleb sellest kui lühikesest puhkehetkest. «Kui keegi minu sõna peab, siis ta ei näe surma igavesti.» Kristlase jaoks on surm ainult uni, hetk vaikust ja pimedust. Meie elu on varjul ühes Kristusega Jumalas, ning kui Kristus, meie elu, saab avalikuks, siis saame ka meie ühes Temaga avalikuks au sees (Joh.8,51.53; Kol.3,4).

Hüüatust ristilt: «See on lõpetatud!» kuulsid ka surnud. See tungis läbi hauakambri seina ja kutsus magajaid ärkama. Samuti on siis, kui Kristuse hääl hüüab taevast. See hääl tungib haudadesse, avab need ning Kristuses surnud tõusevad üles. Siis, kui Kristus üles tõusis, avas Ta vaid mõned hauad, kuid Tema teisel tulemisel kuulevad Tema häält kõik Jumalale kallid surnud ning tulevad välja surematutena. Sama vägi, mis äratas üles Kristuse, äratab üles ka Tema koguduse ning austab seda koos Temaga üle kõikide vürstiriikide, võimude ja nimede.

82. Peatükk Miks Sa Nutad ?

Mat.28,1.5-8; Mrk.16,1-8; Luk.24,1-12; Joh.20,1-18

Naised, kes olid seisnud Kristuse risti juures, ootasid hingamispäeva möödumist. Nädala esimesel päeval läksid nad väga vara haua juurde, kaasas kallid salvid, millega võida Kristuse ihu. Nad ei mõelnud üldse ülestõusmisele. Nende lootuste päike oli loojunud ja nende südames valitses öö. Haua poole astudes meenutasid nad Kristuse halastustegusid ja Tema lohutavaid sõnu. Kuid nad ei mäletanud, et Ta oli öelnud: «Ma tahan teid jälle näha» (Joh.16,22).

Teadmata, mis haua juures parajasti toimus, liginesid nad aiale, omavahel arutades: «Kes veeretab kivi ära haua ukselt?» Nad teadsid, et nemad ei suuda kivi liigutada, kuid jätkasid siiski teed. Ja äkki valgustas taevast sära, mis ei tulenenud tõusvast päikesest. Maa värises. Naised nägid, et suur kivi oli kõrvale veeretatud. Haud oli tühi.

Naised ei olnud haua juurde tulnud kõik ühest suunast. Maarja Magdaleena jõudis kohale esimesena. Näinud, et kivi oli hauasuu kõrval, tormas ta asjast jüngritele teatama. Hetk hiljem jõudsid kohale teised naised. Hauda ümbritses valgus, kuid Jeesuse surnukeha polnud hauas. Nõutult seisvad naised märkasid äkki, et nad polnud üksi. Kivil istus säravas rüüs noormees. See oli ingel, kes oli kivi ära veeretanud. Ta oli võtnud endale inimkuju, et (789) Jeesuse sõpru mitte ehmatada. Ometi säras temast taevast valgust. Naised kartsid. Nad pöördusid, et põgeneda, kuid ingel sõnas: «Ärge kartke, sest ma tean, et te otsite Jeesust, kes oli risti löödud. Teda ei ole siin, sest Ta on üles tõusnud, nõnda nagu Ta ütles. Tulge siia, vaadake aset, kus Ta on maganud, ja minge usinasti ütlema Tema jüngritele, et Ta on surnuist üles tõusnud.» Naised vaatasid uuesti üle hauaukse ja kuulsid imepärast sõnumit. Hauas nägid nad teist inglit inimkujul, kes lausus: «Miks te elavat otsite surnute juurest? Tema ei ole siin, vaid on üles tõusnud! Tuletage meelde, mis Ta teile rääkis veel Galileas olles, kui Ta teile ütles, et Inimese Poeg antakse patuste inimeste kätte ja lüüakse risti ja kolmandal päeval Ta tõuseb jälle üles!»

Ta on üles tõusnud! Ta on üles tõusnud! Naised kordasid neid sõnu üha uuesti. Nüüd polnud enam vaja kalleid salve Tema ihu võidmiseks. Õpetaja elab! Nüüd meenus neile, et Jeesus ütles oma surmast rääkides sedagi, et Ta tõuseb üles. Missugune päev kogu maailma jaoks. Kiiresti eemaldusid naised haua juurest «kartuse ja suure rõõmuga ja jooksid seda kuulutama Tema jüngritele.»

Maarja ei olnud neid uudiseid kuulnud. Ta läks Peetruse ja Johannese juurde kurva teatega: «Nad on Issanda hauast ära võtnud ja me ei tea, kuhu nad Ta on pannud?» Jüngrid kiirustasid haua juurde, ja leidsid, et Maarja jutt vastas tõele. Nad nägid surilinu ja higirätikut, kuid ei leidnud Issandat. Ometi tunnistasid ka surilinad Tema ülestõusmisest. Surilinad ei olnud pilla-palla laiali, vaid korralikult kokku pandud.

Johannes «nägi ja uskus.» Ta ei mõistnud veel Kirjast, et Kristus pidi surnust üles tõusma, kuid talle meenusid Õpetaja sõnad ülestõusmisest.

Kristus oli surilinad hoolikalt kokku pannud. Kui vägev ingel taevast alla tuli, ühines temaga teine ingel, kes oli koos kaaslastega valvanud Issandat. Kui taevast tulnud ingel kivi kõrvale veeretas, astus teine ingel hauda ning vabastas Jeesuse surilinadest. Kuid Issand pani linad ise kokku ja jättis puhkeasemele. Tema, kes juhib ühtviisi nii tähti kui aatomeid, ei pea midagi tähtsusetuks. Kõiges, mida Ta teeb, valitseb kord ja täiuslikkus.

Maarja oli järgnenud Johannesele ja Peetrusele haua juurde. Siis, kui nemad Jeruusalemma tagasi läksid, jäi tema sinna. Vaadates tühja haua poole, haaras teda kurbus. Üle hauaukse vaadates nägi Maarja seal kaht inglit — üht Jeesuse aseme peatsis ja (790) teist jalutsis. «Naine, miks sa nutad?» küsisid nad temalt. «Nemad on minu Issanda ära viinud ja ma ei tea, kuhu nad Ta on pannud!»

Siis pööras Maarja pilgu inglitelt ära, mõeldes vaid sellest, kuidas leida keegi, kes oskaks talle öelda, mis on Jeesuse surnukehast saanud. Samas kuulis ta kedagi küsimas: «Naine, miks sa nutad?» «Keda sa otsid?» Läbi pisarateloori nägi Maarja mehe kogu, ning pidades võõrast aednikuks, ütles talle: «Isand, kui sina Ta oled ära kannud, siis ütle mulle, kuhu sa Ta oled pannud, ja mina toon Ta ära!» Kui rikka mehe hauda peeti Kristuse jaoks liiga heaks, siis leiab Maarja Tema jaoks ise koha! Oli ju haud, mille Jeesus oli tühjaks teinud — haud, kus oli olnud Laatsarus. Küllap saaks sellest Issanda jaoks puhkepaik? Maarja tundis, et Jeesuse kalli ristilöödud ihu eest hoolitsemine oleks talle leinas suurt lohutust pakkunud.

Kuid nüüd lausus Jeesus tuttavlikult: «Maarja!» Äkki Maarja teadis, et teda ei kõnetanud võõras. Ta pöördus ümber ja nägi enda ees Kristust. Rõõmupuhangus unustas Maarja, et Jeesus oli risti löödud. Astudes Tema poole nagu tahtes Tal jalgade ümbert kinni võtta, hüüatas Maarja: «Rabuuni!» Kuid Kristus tõstis käe, öeldes: «Ära puuduta mind, sest ma pole veel läinud üles oma Isa juurde! Kuid mine mu vendade juurde ja ütle neile: Mina lähen üles oma Isa ja teie Isa juurde ja oma Jumala ja teie Jumala juurde!» Ja Maarja läks viima jüngritele rõõmusõnumit.

Jeesus keeldus võtmast vastu austust oma sõpradelt seni, kuni Ta oli kindel, et Isa oli Tema ohvri vastu võtnud. Ta läks taevasse ja kuulis Jumala käest kinnitust, et Tema lepitus inimeste pattude eest oli olnud küllaldane ning et Tema vere läbi võivad kõik saada igavese elu. Isa kinnitas Kristusega tehtud lepingut, et Ta võtab vastu kahetsevad ja sõnakuulelikud inimesed ning armastab neid nii, nagu Ta armastab oma Poega. Kristus lõpetab oma töö ja täidab tõotuse teha «inimene kallimaks puhtamast kullast ja inimlapsed kallimaks Oofiri kullast» (Jes.13,12). Kogu vägi taevas ja maa peal anti Eluvürstile, kes pöördus tagasi patusesse maailma oma järelkäijate juurde, et anda neile väge ja au.

Sellal, kui Issand oli Jumala juures saamas ande koguduse jaoks, mõtlesid jüngrid tühjale hauale. Nad leinasid ja nutsid. Päev, mil terve taevas rõõmustas, oli jüngrite jaoks segadust ja ebakindlust täis päev. (793) Tõsiasi, et nad ei uskunud naiste toodud sõnumit, näitab, kui nõrgaks oli jäänud nende usk. Teade Kristuse ülestõusmisest oli nii erinev sellest, mida nad olid oodanud, et nad ei suutnud öeldut uskuda. Naiste jutt oli nende meelest liiga hea, et olla tõsi. Nad olid nii palju kuulnud saduseride õpetusi ja nõndanimetatud teaduslikke teooriaid, et nende arusaam ülestõusmisest oli kaunis ebamäärane. Nad ei suutnud suurt tõde mõista.

«Minge,» ütlesid inglid naistele, «ütelge Tema jüngritele, ka Peetrusele, et Ta läheb teie eele Galileasse; seal te saate Teda näha, nõnda nagu Ta teile ütles.» Need inglid olid olnud Kristuse maapealse elu jooksul Tema kaitseinglid. Nad olid näinud Tema ülekuulamist ja ristilöömist. Nad olid kuulnud Tema sõnu jüngritele. Öeldu oleks pidanud jüngreid veenma. Nii võisid kõnelda ainult ülestõusnud Issanda saadikud.

«Ütelge Tema jüngritele, ka Peetrusele,» käskisid inglid. Kristuse surmast saadik rõhus Peetrust südametunnistus. Tal oli pidevalt meeles häbistav Issanda salgamine ja Päästja armastusest valulik pilk. Tema kannatas jüngritest kõige enam. Seepärast kinnitati talle, et tema kahetsus on vastu võetud ja tema patt andestatud. Teda mainiti nimepidi.

«Ütelge Tema jüngritele, ka Peetrusele, et Ta läheb teie eel Galileasse: seal te saate Teda näha.» Kõik jüngrid olid jätnud Jeesuse maha ja kutse Temaga uuesti kohtuda puudutas kõiki. Ta ei olnud neid hüljanud! Kui Maarja Magdaleena jüngritele rääkis, et ta oli Issandat näinud, kordas ta neile kutset minna Galileasse. Veel kolmaski kord korrati kutset. Pärast seda, kui Jeesus oli käinud Isa juures, ilmus Ta ka teistele naistele, öeldes: «Tere!» Ja nad tulid Ta juurde ja hakkasid Tema jalgade ümbert kinni ja kummardasid Teda. Siis Jeesus ütles neile: «Ärge kartke! Minge ja teatage mu vendadele, et nad läheksid Galileasse, seal nad saavad mind näha!»

Kristuse esimene ülesanne pärast ülestõusmist oli veenda jüngreid selles, et Tema armastus ja õrnus nende vastu polnud vähenenud. Ta tõendas neile korduvalt, et Ta oli nende elav Issand. Ta oli murdnud haua ahelad ning surm ei saanud Teda kauem kinni pidada. Ta tõendas neile, et Tal oli sama armastav süda nagu siis, kui Ta oli nende armastatud Õpetaja. Ta tahtis neid siduda veel tihedama armastusesidemega. «Minge ning teatage minu vendadele, et nad läheksid Galileasse, seal saavad nad mind näha!» oli Ta naistele öelnud.

(794) Kui jüngrid kuulsid, et neil oli ees kindel kohtumine, hakkasid nad meelde tuletama sõnu, mida Kristus oli ülestõusmise kohta öelnud. Kuid nüüdki ei suutnud nad rõõmu tunda. Nad ei suutnud vabaneda kahtlustest ja segadusest. Jüngrid ei uskunud ikka veel naiste juttu. Nad mõtlesid, et naised olid kõike endale ette kujutanud.

Mured näisid kuhjuvat. Nädala kuuendal päeval olid nad näinud oma Issandat suremas; nädala esimesel päeval avastasid nad, et Tema surnukeha oli ära viidud ning neid süüdistati varguses ja rahva petmises. Nad ei julgenud isegi valet, mis rahva hulgas kanda kinnitas, ümber lükata. Nad kartsid preestrite raevu ja rahva viha. Nad igatsesid Jeesuse lähedust, kes oli neid kõikidest raskustest välja aidanud.

Sageli kordasid nad isekeskis: «Ent meie lootsime Tema olevat selle, kes Iisraeli rahva lunastab.» Üksildustunde ja südamevaluga tuletasid nad meelde Jeesuse sõnu: «Sest kui seda tehakse toore puuga, mis sünnib siis kuivaga?» (Luk.24,21; 23,31). Nad kogunesid ülemisse tuppa ja lukustasid uksed teadmisega, et nende käekäik võib ühest hetkest olla sama, mis armastatud Õpetajal.

Ja ometi oleksid nad kogu selle aja võinud rõõmustada teadmises, et Kristus on üles tõusnud. Maarja oli aias nutnud, kuigi Jeesus oli tema kõrval. Naise silmad olid olnud pisaraist nii tuhmid, et ta ei tundnud Issandat ära. Jüngrite süda oli murest nii murtud, et nad ei uskunud inglite sõnumit ega ka Kristuse sõnu.

Kui paljud on tänapäeval jüngrite sarnased! Kui paljud kordavad Maarja lootusetut hüüatust: «Nemad on mu Issanda ära viinud ja ma ei tea, kuhu nad Ta on pannud!» Oo, kui paljudele võiks öelda Õnnistegija sõnadega: «Miks sa nutad? Keda sa otsid?» Jeesus on nende juures, kuid nende pisaraist tuhmunud silmad ei seleta Teda. Ta kõneleb neile, kuid nad ei mõista.

Tõstke üles norguvajunud pea, avage silmad nägema Teda ja kõrvad kuulma Tema häält! «Minge kiiresti ja jutustage Tema jüngritele, et Ta on üles tõusnud.» Ärge käskige neil vaadata Joosepi uude hauda, mida sulges suur kivi ja pitseeris Rooma pitser. Kristust ei ole seal. Ärge vaadake tühja hauda. Ärge leinake nagu need, kes on lootusetud ja abitud. Jeesus elab ja kuna Ta elab, elame ka meie. Tõusku meie tänulikest südametest ja pühast tulest puudutatud huultelt rõõmus laul: «Kristus on üles tõusnud!» Ta elab, et paluda meie eest. Haara sellest tõotusest kinni, siis on see sinugi jaoks kindel hingeankur. Usu, ja sa saad näha Jumala au.

83. Peatükk Emmause Teel

Luk.24,13-33

Ülestõusmispäeva hilisel pärastlõunal olid kaks jüngrit teel Emmausse, väikesesse linna umbes kaksteist kilomeetrit Jeruusalemmast. Nendel jüngritel ei olnud Kristuse töös küll väljapaistvat osa, kuid nad olid siiralt Temasse uskunud. Nad olid tulnud linna paasapüha pidama ja sattusid seal hämmastavatele sündmustele. Nad olid kuulnud hommikul teadet Kristuse kadumisest hauast ja ka naiste jutustust, kes olid näinud ingleid ja kohanud Jeesust. Nüüd läksid nad koju, et seal asja üle mõtiskleda ja palvetada. Nukralt astusid nad hämarduvas õhtus, vesteldes kohtupidamise ja ristilöömisega seotud sündmustest. Nende masendus oli suur. Usuta ja lootuseta kõndisid nad risti varjus.

Nad ei olnud veel kuigi kaugele jõudnud, kui nendega ühines üks Võõras. Kuna jüngrid olid süngete mõtete ja pettumuse vallas, ei pööranud nad uuele seltsilisele suuremat tähelepanu. Nad jätkasid vestlust kõigest sellest, mis südant rõhus. Nad arutlesid õpetuste üle, mida Kristus oli andnud ja mida nad ilmselt ei suutnud mõista. Kui nad kõnelesid aset leidnud sündmustest, igatses Jeesus neid lohutada. Ta oli näinud nende muret; Ta mõistis, millised vastuolulised mõtted tekitasid neis küsimuse: (796) «Kas võib see Inimene, kes end nii alandada laskis, olla Kristus?» Nad ei suutnud end talitseda ning puhkesid nutma. Jeesus teadis, et nad armastasid Teda ja Ta igatses nende pisarad ära pühkida, kuid esmalt pidi Ta andma neile õppetunni, mida nad ei unustaks.

«Ta ütles neile: «Mis kõned need on, mis te käies kõnelete isekeskis?» Siis nad seisatasid kurvanäolistena. Aga teine, nimega Kleopas, vastas ning ütles Temale: «Sinaks üksi elad kui võõras Jeruusalemmas ega tea, mis neil päevil seal on sündinud?» Nad jutustasid Talle pettumisest Temas, «kes oli Prohvet, vägev teolt ja sõnalt Jumala ja kõige rahva ees, kuidas... ülempreestrid ja vanemad on andnud Ta surma mõista ja on Ta risti löönud.» Südamevaluga lisasid nad: «Ent meie lootsime Tema olevat selle, kes Iisraeli rahva lunastab; aga peale selle kõige on täna kolmas päev, kui see sündis!»

Oli imelik, et jüngrid ei mäletanud Kristuse sõnu ega mõistnud, et Ta oli kõigest sellest rääkinud. Nad ei mõistnud, et Tema kuulutuse viimane osa — see, et Ta tõuseb kolmandal päeval üles — pidi täituma sama kindlalt nagu oli täitunud esimene osa. Nad oleksid pidanud ka seda mäletama. Preestrid ja ülemad mäletasid. «Teisel päeval, mis järgneb valmistuspäevale, tulid ülempreestrid ja variserid kokku Pilatuse juurde ning ütlesid: «Isand, meile meenub, et see petis veel elus olles ütles: «Ma tõusen kolme päeva pärast üles!» (Mat.27,62.63). Kuid jüngrid ei mäletanud neid sõnu!

«Tema ütles neile: «Oh, te mõistmatud ja südamest pikaldased uskuma seda kõike, mis prohvetid on rääkinud! Eks Kristus pidanud seda kannatama ja oma auhiilgusesse minema?» Jüngrid imestasid, kes oli see võõras, kes oskas jõuda nende hingesügavusse ja

kõnelda nii tõsiselt, hellalt ja lootusrikkalt. Esimest korda pärast Kristuse kinnivõtmist hakkas neis tärkama lootus. Mitu korda vaatasid nad tõsiselt teekaaslase poole ja mõtlesid, et Tema sõnad olid just need, mida Kristus oleks rääkinud. Nad olid imestunud ning nende süda hakkas rõõmsast ootusest põksuma.

Alates Moosesest, Piibli päris algusest, seletas Kristus neile kõiki Temast kõnelevaid prohvetikuulutusi. (799) Kui Ta oleks end neile kohe tunda andnud, oleks nende süda sellega rahuldunud. Rõõmu tõttu poleks nad enam midagi muud igatsenud. Kuid neil oli vaja vältimatult mõista, mida kõnelesid Kristusest Vana Testamendi sümbolid ja prohvetikuulutused. Nendele pidi jüngrite usk rajanema. Kristus ei teinud mingit imetegu, et neid veenda; Ta pidi selgitama neile Pühakirja. Tema surm oli jüngrite meelest purustanud kõik nende lootused. Nüüd näitas Ta neile prohvetikirjadest, et Tema surm oli nende usu kõige kindlam alus.

Oma kahte kaaslast õpetades näitas Jeesus, kui tähtsad on Vana Testamendi tunnistused Temast. Paljud end kristlasteks tunnistavad inimesed hülgavad tänapäeval Vana Testamendi, väites, et sellel ei ole enam tähtsust. Kristus ei õpetanud nii. Ta hindas Vana Testamenti nii kõrgelt, et ütles: «Kui nad ei kuula Moosest ja prohveteid, ei veenduks nad ka, kui keegi surnuist üles tõuseks!» (Luk.16,31).

Kristuse hääl kõneleb usuisade ja prohvetite kaudu Aadama päevist maailma ajaloo lõpuni. Vana Testament kõneleb Lunastajast sama selgesti nagu Uus. Just muistsete prohvetikuulutuste valgus paneb Kristuse elu ja Uues Testamendis toodud õpetused nii kaunilt ja selgelt särama. Kristuse imeteod kõnelevad Tema jumalikkusest, kuid veel mõjuvama tunnistuse sellest, et Ta on maailma Lunastaja, saame Vana Testamendi prohvetikuulutusi Uues Testamendis kirjutatuga võrreldes.

Prohvetikuulutusi seletades andis Kristus jüngritele õige arusaamise sellest, milline Ta pidi olema inimesena. Nende lootus, et Messias istub troonile ja valitseb kuninglikult nii, nagu inimesed igatsesid, oli olnud väär. See takistas neil mõistmast tõsiasja, et Kristus alandus kõige kõrgemalt kohalt kõige madalamale mõeldavale kohale. Kristus soovis, et Tema jüngrid mõistaksid igat üksikasja õigesti. Nad pidid niipalju kui võimalik mõistma kannatuste karikat, mille Ta oli tühjendanud. Ta näitas neile, et kohutav võitlus, mida nad veel ei suutnud mõista, oli juba enne maailma rajamist tehtud lepingu täitumine. Kristus pidi surema, nagu peab surema iga käsust üleastuja, kes jääb pattudesse. Kõik pidi nii minema; kuid Jeesuse elu ei lõppenud kaotusega, vaid aulise, igavese võiduga. Jeesus rääkis neile, et maailma patust päästmiseks läks vaja kõiki jõupingutusi. Tema järelkäijad peavad elama nii, nagu elas Tema, töötama nii, nagu töötas Tema — püsivalt ja energiliselt.

(800) Selliselt vesteldes avas Kristus oma jüngrite meeled mõistma Pühakirja. Jüngrid olid väsinud, kuid vestlus ei soikunud. Kristus rääkis elustavaid ja julgustavaid

sõnu. Ometi ei märganud jüngrid ikka veel, kes oli nende teekaaslane. Ka siis mitte, kui Ta rääkis neile Jeruusalemma hävitamisest ja nad vaatasid nuttes hukkumisele määratud linna poole. Nad ei aimanud, et Tema, kes oli nende vestluse keskpunkt, käis nende kõrval. Kristus oli kõnelnud endast kolmandas isikus. Nad arvasid, et nende kaaslane oli üks neist, kes käis suurel pühal pealinnas ja pöördus nüüd koju tagasi. Ta astus sama ettevaatlikult nagu nemadki kivisel teel ning peatus koos nendega, et puhata. Nii jätkasid nad mägiteed; Tema, kes pidi varsti võtma koha sisse Jumala paremal käel ja kes võis öelda: «Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal,» käis nende kõrval (Mat.28,18).

Vahepeal oli päike juba loojunud ning enne, kui rändurid ulualla jõudsid, olid inimesed ümberkaudsetel põldudel töö lõpetanud ja koju läinud. Kui jüngrid oma kodule liginesid, näis teekaaslane kavatsevat teekonda jätkata, kuid jüngrid olid Temasse kiindunud. Nad igatsesid kuulda veel rohkem Jeesusest. «Jää meie juurde,» kutsusid nad. Näis, nagu ei tahaks Ta kutset vastu võtta, kuid nad käisid Talle peale, sõnades: «Õhtu jõuab ja päev veereb.» Kristus andis lõpuks nende palvele järele ja «läks sisse nende juurde.»

Kui jüngrid poleks nii südamest palunud, polekski nad teada saanud, et nende kaaslane oli ülestõusnud Issand. Kristus ei suru ennast kunagi kellelegi peale. Ta on huvitatud neist, kes Teda vajavad. Rõõmuga on Ta valmis astuma ka kõige vaesemasse majja ja lohutama kõige lihtsamat inimest. Kuid kui inimesed on taevase Külalise vastu ükskõiksed ega kutsu Teda enda juurde jääma, läheb Ta mööda. Nii kannavad paljud suurt kaotust. Nad ei tunne Kristust ära nii nagu toona jüngrid.

Lihtne õhtueine oli peagi laual. Toit asetati külalise ette, kes oli istunud laua otsa. Siis sirutas võõras käed, et toitu õnnistada. Jüngrid võpatasid. Nende kaaslane sirutas käed õnnistuspalveks täpselt samuti, nagu oli teinud nende Õpetaja! Nad vaatasid veelkord — ja nägid Tema kätes naelte arme! Mõlemad mehed hüüdsid korraga: «See on Issand Jeesus! Ta on surnuist üles tõusnud!»

(801) Nad tõusid, et Jeesuse jalge ette viskuda ja Teda kummardada, kuid nad ei näinud Teda enam. Nad silmitsesid kohta, kus oli istunud Tema, kes alles hiljuti oli lamanud hauas, ning ütlesid teineteisele: «Eks meie süda põlenud meie sees, kui Ta teel meiega rääkis ja meile Kirja seletas?»

Ent nad ei suutnud istuma jääda ja sellist uudist endale pidada, väsimus ja nälg olid kadunud. Õhtueine jäi puudutamata. Mehed ruttasid tuldud teed tagasi, et jutustada rõõmsaid sõnumeid jüngritele. Kohati oli tee järsk, kohati libastusid nad siledatel kaljudel. Nad ei näinud ega teadnud, et neid kaitses Tema, kes oli äsja nendega sama teed käinud. Reisikepp käes, tormasid nad edasi, igatsedes teha seda veel kiiremini. Nad

eksisid teelt, kuid leidsid selle taas. Pooljoostes ja sageli komistades tõttasid nad edasi, nähtamatu kaaslane kogu tee kõrval.

Öö oli pime, kuid neile säras Õigusepäike. Nende süda lausa hüppas rõõmust. Nad olid nagu teises maailmas. Kristus oli elav Õnnistegija! Nad ei pidanud Teda enam leinama. Kristus on üles tõusnud, kordasid nad ikka ja jälle. Seda sõnumit tahtsid nad viia kurbadele jüngritele. Nad tahtsid jutustada neile imeväärset lugu Emmause teelt. Nad tahtsid rääkida oma Teekaaslasest. Neil oli suurim kuulutus maailmale — rõõmusõnum, millest sõltub inimkonna lootus nii siin kui igavikus.

84. Peatükk «Rahu Olgu Teile !»

Luk.24,33-48; Joh.20,19-29

Kaks jüngrit sisenesid Jeruusalemma idaväravast, mis oli pühade ajal ka öösiti lahti. Majad olid pimedad ja vaiksed, kuid rändurid tõttasid piki kitsaid tänavaid tõusva kuu valgel edasi. Nad suundusid ülemisse tuppa, kus Jeesus oli olnud viimasel õhtul enne oma surma. Nad teadsid, et vennad olid seal. Ehkki oli hilja, teadsid nad, et jüngrid ei maga; nad pidid saama teada, mis oli saanud nende Issandast. Ülemise toa uksed olid suletud. Tulijad koputasid. Vaikus. Siis ütlesid nad tasa oma nimed. Uks tehti ettevaatlikult lahti, nad astusid sisse ja koos nendega astus tuppa nähtamatult ka kolmas. Uks pandi uuesti hoolikalt kinni. Jüngrid kartsid nuhke.

Rändurid leidsid jüngrid rõõmsas erutuses. Ruumisviibijad tänasid ja kiitsid Jumalat: «Issand on tõesti üles tõusnud ja Siimonale ilmunud!» Seejärel jutustasid kiirest teekonnast hingeldavad rändurid oma imeväärse loo. Lõpetanud, ütlesid mitmed, et kõik tundub uskumatuna, et olla tõsi. Sel hetkel ilmus tuppa veel keegi. Kõigi pilgud pöördusid Võõrale. Keegi ju ei koputanud! (803) Keegi polnud tulija samme kuulnud! Jüngrid ehmusid. Siis kuulsid nad nii tuttavat häält. Õpetaja ütles: «Rahu olgu teile!»

«Nemad kohkusid ja lõid kartma ning arvasid vaimu nägevat. Ent Tema ütles neile: «Miks te olete nii väga ehmunud?» Ja mispärast tõuseb niisuguseid mõtteid teie südamest? Vaadake mu käsi ja jalgu, et mina see olen! Katsuge mind kätega ja nähke, sest vaimul ei ole liha ega luid, nõnda nagu te näete minul olevat.» Seda öeldes näitas Ta neile oma käsi ja jalgu.

Jüngrid silmitsesid naelaarmides käsi ja jalgu. Nad tundsid ära Tema hääle. «Aga kui nad rõõmu pärast veel ei uskunud ja imeks panid, ütles Ta neile: «Kas teil on siin midagi süüa?» Ja nad panid Tema ette pala küpsetatud kala. Ja Tema võttis ja sõi nende ees. Siis jüngrid said rõõmsaks Issandat nähes.» Sõnulseletamatute tunnetega vaatasid jüngrid ülestõusnud Õnnistegijale otsa.

Jeesuse sünni puhul oli ingel kuulutanud: «Rahu olgu maa peal ning inimestest hea meel!» Nüüd pöördus Kristus jüngrite poole sõnadega: «Rahu (804) olgu teile!» Jeesus on alati valmis kuulutama rahu inimlapsele, keda vaevavad kahtlused ja kartused. Ta ootab, et me avaksime Talle oma südameukse ja paluksime: «Jää meie juurde!» Ta ütleb: «Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan; kui keegi mu häält kuuleb ja ukse avab, selle juurde ma lähen sisse ja söön õhtust ühes temaga ja tema minuga» (Ilm.3,20).

Jeesuse ülestõusmine kujutas kõigi nende ülestõusmist, kes on surnud usus Temasse. Ülestõusnud Issanda nägu, Tema käitumine ja kõneviis olid jüngritele tuttavad. Nii nagu tõusis surnust Jeesus, nii tõusevad kõik need, kes on puhkama läinud usus Temasse. Me tunneme oma sõbrad ära nii, nagu jüngrid tundsid ära Jeesuse. Võib-olla on nad siin

olnud vigased, haiged või puuetega, kuid nad tõusevad üles täie tervise ja iluga. Ometi on nad selgesti äratuntavad. Siis me tunneme ära teised, nii nagu tuntakse ka meid (1.Kor.13,12). Nägudelt, kust särab Jeesuse näost paistev valgus, tunneme ära meile armsate inimeste näojooned.

Kui Jeesus kohtus jüngritega, meenutas Ta neile enne surma öeldud sõnu, et kõik, mis Tema kohta Moosese käsuõpetuses, prohvetite kirjades ja lauludes on kirjutatud, täitub. «Siis Ta avas nende mõistuse, nõnda et nad kirjadest aru said. Ja Ta ütles neile: «Nõnda on (805) kirjutatud ja nõnda pidi Kristus kannatama ja surnuist üles tõusma kolmandal päeval, ja Tema nimel peab kuulutatama meeleparandust pattude andeksandmiseks kõigi rahvaste seas, alates Jeruusalemmast. Teie olete nende asjade tunnistajad!»

Jüngrid hakkasid mõistma Tema töö olemust ja ulatust. Nemad pidid kuulutama maailmale neid imeväärseid tõdesid, mida Kristus oli neile usaldanud. Tema elu, surm ja ülestõusmine ning nendele sündmustele osutavad prohvetikuulutused, Jumala käsu pühadus, lunastusplaani saladused ja Jeesuse vägi patte andestada olid asjad, mille tunnistajad nad olid olnud ja mida nad pidid maailmale teatavaks tegema. Nad pidid kuulutama meeleparanduse ja Kristuse väe kaudu saadavat rahu ja päästmise evangeeliumi.

«Ja kui Ta seda oli öelnud, puhus Ta nende peale ja ütles: «Võtke vastu Püha Vaim! Kellele te iganes patud andeks annate, neile on need andeks antud; kellele te iganes patud kinnitate, neile on need kinnitatud!» Jüngrid ei saanud veel Püha Vaimu täiust, sest Kristust ei olnud veel austatud. Külluslikum Vaimu väljavalamine toimus pärast Kristuse taevaminekut. Alles siis olid jüngrid võimelised täitma oma ülesannet: kuulutama maailmale evangeeliumi. Kuid nüüd anti Vaimu erilisel eesmärgil. Enne, kui jüngrid võisid täita oma ametikohustusi koguduses, puhus Kristus nende peale oma Vaimu. Ta usaldas neile ülimalt pühaliku ülesande ning soovis söövitada nende meelde teadmise, et ilma Püha Vaimuta polnud võimalik seda tööd teha.

Püha Vaim on vaimuliku elu hingus inimeses. Vaimu andmine inimesele tähendab talle Kristuse elu andmist. Vaimust osasaaja saab osa Kristuse omadustest. Ainult need, keda Jumal on õpetada saanud, kelle südames teeb tööd Püha Vaim ja kelle elus ilmneb Kristuse elu, võivad esindada kogudust ja tegutseda koguduse heaks.

«Kellele te iganes patud andeks annate,» ütles Kristus, «neile on need andeks antud; kellele te iganes patud kinnitate, neile on need kinnitatud.» Kristus ei anna öelduga kellelegi vabadust teise üle kohut mõista. Mäejutluses Ta keelas seda; see on ainuüksi Jumala eesõigus. Kuid Jumal annab kogudusele kui organisatsioonile vastutuse üksikute liikmete eest. Koguduse kohustus on hoiatada, õpetada ja, kui võimalik, aidata tagasi neid, kes langevad. «Noomi, hoiata, manitse kõige pika meelega ja õpetamisega,» ütleb

Issand (2.Tim.4,2). (806) Patust tuleb rääkida otsekoheselt. Hoiata ustavalt kõiki, kes on hädaohus. Ärgu keegi end petku! Nimeta pattu patuks. Räägi sellest, mida Jumal on öelnud valetamise, hingamispäevast üleastumise, varastamise, ebajumalateenistuse ja iga teise patu kohta. «Need, kes teevad seesugust, ei päri Jumala riiki» (Gal.5,21). Kui inimesed jätkavad patustamist, siis kuulutatakse neile taevas see otsus, millest sa Jumala Sõna põhjal neile rääkisid. Valides patu, hülgavad nad Kristuse. Kogudus ei saa vaikimisega pattu heaks kiita ja nii oma Issandat häbistada. Kogudus peab ütlema patu kohta seda, mida Jumal selle kohta ütleb. Ta peab käituma patuga nii nagu Jumal ütleb, ja taevas kinnitab selle otsuse. See, kes põlgab koguduse autoriteeti, põlgab Kristust.

Kuid siingi on helgem pool. «Kellele te iganes nende patud andeks annate, nendele on need andeks antud.» Hoidkem seda mõtet alati meeles. Tegutsedes eksijate heaks, suunakem nende pilgud Kristusele. Karjased peaksid õrnalt hoolitsema Issanda karja eest. Neil tuleb rääkida eksinuile Lunastaja andestavast armastusest. Neil tuleb julgustada inimesi patust pöörduma ja uskuma Temasse, kes võib andestada. Neil tuleb Jumala Sõna põhjal kinnitada: «Kui me oma patud tunnistame, on Tema ustav ja õige, nii et Ta meile annab patud andeks ja puhastab meid kõigest ülekohtust» (1.Joh.1,9). Kõigile, kes kahetsevad, kinnitab Jumala Sõna: «...kes halastab jälle meie peale, peseb ära meie süüteod... Sina heidad kõik meie patud mere sügavustesse» (Mik.7,19).

Kogudus peaks patuse kahetsuse vastu võtma tänuliku südamega. Kahetsev patune tuleb juhtida uskmatuse pimedusest usu ja õiguse valgusesse. Tema värisev käsi tuleb panna Jeesuse armastavasse kätte. Sellise andestuse võtab taevas vastu.

Ainult selles mõttes on kogudusel õigus patusele andestada. Andestuse võib saada ainult Kristuse teenete läbi. Ühelegi inimesele ega organisatsioonile pole antud õigust päästa inimest patust. Kristus käskis oma jüngritel kuulutada pattude andekssaamist Tema nimes kõigile rahvastele, kuid neil polnud väge ühtegi patuplekki kõrvaldada. «Ei ole antud taeva all inimestele ühtegi muud nime, kelles meid päästetakse» (Apt.4,12).

Kui Jeesus esimest korda pärast oma ülestõusmist jüngritega ülemises toas kohtus, polnud Toomast kohal. Ta kuulis juhtunust teiste käest ja sai piisavalt tõendeid, et Kristus oli üles tõusnud; kuid masendus ja uskmatus täitsid ta südant. Kuuldes jüngreid rääkimas ülestõusnud Issanda imelistest ilmumistest, langes Toomas veel sügavamasse meeleheitesse. Kui Jeesus oli (807) tõepoolest surnust üles tõusnud, siis polnud enam mingit lootust maisele kuningriigile. Ja Toomase uhkust haavas seegi, et Õpetaja ilmutas end kõigile jüngritele peale tema. Ta otsustas kuuldut mitte uskuda ning heietas terve nädala tumedaid mõtteid, mis paistsid veel süngemad vendade lootuse ja usu kõrval.

Nende päevade jooksul lausus ta korduvalt; «Kui ma ei näe Tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemeisse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu!» Ta ei

tahtnud näha oma vendade silmade läbi ega uskuda nende tunnistuste põhjal. Ta armastas tuliselt oma Issandat, kuid ta laskis kadedusel ja uskmatusel vallata oma meeli ja südant.

Osa jüngreid tegi tuttava ülemise toa oma ajutiseks koduks ning õhtuti kogunesid sinna kõik peale Toomase. Ühel õhtul otsustas ka Toomas teiste juurde tulla. Uskmatusest hoolimata oli tal siiski nõrk lootus, et need head uudised on õiged. Õhtust süües vestlesid jüngrid tõenditest, mis Kristus neile prohvetikuulutuste kaudu oli andnud. «Siis tuli Jeesus uste lukus olles nende keskele ja ütles: «Rahu olgu teile!»

«Selle järele Ta ütles Toomasele: «Pane oma sõrm siia ja vaata minu käsi, ja siruta oma käsi siia ja pista see minu küljesse, ja ära ole uskmatu, vaid usklik!» Need sõnad näitasid, et Jeesus teadis Toomase sõnu ja mõtteid. Kahtlev jünger teadis, et ükski tema kaaslastest polnud Jeesust selle nädala kestel näinud ega saanud kõnelda Õpetajale tema kahtlustest. Toomas tundis, et tema ees oli Issand. Ta ei soovinud enam täiendavaid tõendeid. Ta süda põksus rõõmust ja ta viskus Jeesuse jalge ette, hüüatades: «Minu Issand, ja minu Jumal!»

Jeesus võttis Toomase tunnistuse vastu, kuid tegi talle õrna etteheite: «Et sa mind oled näinud, siis sa usud. Õndsad on need, kes ei näe ja siiski usuvad.» Toomase usk oleks Kristusele rohkem meeldinud, kui ta oleks olnud tahtlik uskuma oma vendade tunnistuste põhjal. Kui tänapäeva maailmas kõik Toomase eeskuju järgiksid, ei usuks ükski päästmisse: kõik, kes Kristuse vastu võtavad, peavad seda tegema ju teiste tunnistuste kaudu.

Paljud, kes on varmad kahtlema, ütlevad vabanduseks, et kui neil oleksid sellised tõendid, nagu sai Toomas oma kaaslastelt, siis nad usuksid. Nad ei mõista, et neil on palju rohkem tõendeid. (808) Paljud, kes Toomase sarnaselt ootavad, et kõik põhjused kahtluseks kaoksid, ei näe kunagi oma soovi täitumist. Vähehaaval paaduvad nad oma uskmatuses. Need, kes harjutavad end vaatama asjade tumedamat poolt ning nurisevad ja kaebavad, ei tea, mida nad teevad. Nad külvavad kahtluse seemet, ning lõikavad kahtluse vilja. Ajal, mil usku ja usaldust kõige enam vajatakse, avastavad paljud, et nad ei suuda uskuda ja loota.

Toomase kohtlemisega andis Jeesus oma järelkäijatele õppetunni. Tema eeskuju näitab, kuidas me peaksime kohtlema inimesi, kelle usk on nõrk ja kes on kahtlustes. Jeesus ei külvanud Toomast üle etteheidetega ega hakanud temaga vaidlema. Ta tuli kahtleja juurde. Toomas oli seadnud mõistmatult tingimuse, kuid Jeesus murdis suuremeelselt ja taktitundega selle tõkke. Uskmatust saab harva võita vaidlusega. Vaidlus sunnib veel rohkem ennast kaitsma ja üha uusi põhjendusi ning vabandusi leiutama. Kuid kõnelgem armastavast ja halastavast Jeesusest kui ristilöödud Päästjast ning paljudelt seni tõrkuvatelt huultelt kõlab Toomase tunnistus: «Minu Issand ja minu Jumal!»

85. Peatükk Veel kord Mere Rannal

Joh.21,1-22

Jeesus oli määranud oma jüngritele kohtumise Galileas; varsti pärast paasapühanädalat seadsidki nad sammud sinnapoole. Nende puudumist Jeruusalemmast pühade ajal oleks tõlgendatud usust taganemisena ja ketserlusena; seepärast jäid nad pealinna pühade lõpuni. Kuid pärast pühi asusid nad rõõmsalt teele kodu poole, et kohtuda Issandaga seal, kuhu Ta oli nad kutsunud.

Selles grupis oli seitse jüngrit. Nad kandsid lihtsaid kalameesterõivaid. Jüngrid olid vaesed maailma varade poolest, kuid rikkad tõe tundmises ja täitmises. See andis neile taeva silmis õpetaja kõrgeima kutse. Nad ei olnud küll õppinud prohvetite koolides, kuid kolm aastat oli neid õpetanud suurim Õpetaja, keda maailm on tundnud. Tema juhtimise all olid nad saanud õilsateks, taibukateks ja suurepärasteks töölisteks, kelle kaudu võis inimesi juhtida tõe tundmisele.

Kristus oli suure osa oma tööperioodist veetnud Galilea järve piirkonnas. Kui jüngrid kogunesid nüüd paika, kus nad tõenäoliselt häirimatult olla said, märkasid nad, et kõik nende ümber meenutas Jeesust ja Tema imelisi tegusid. Sellel järvel, kus rajutorm pidi nad kord hukutama, oli Jeesus laineid mööda astudes neile appi tõtanud. Tema sõnad olid maru vaigistanud. Taamal nägid nad kallast, kus enam kui kümme tuhat inimest olid saanud söönuks mõnest leivast ja kalast. Samas lähedal oli ka Kapernaum, paljude imetegude toimumispaik. Kui jüngrid (810) seda kõike silmitsesid, tulvasid nende meelde mälestused.

Oli kaunis õhtu. Peetrus, kelles oli säilinud armastus kalastamise vastu, pani ette minna järvele ja lasta võrgud sisse. Sellega olid kõik nõus; liiati vajasid nad toitu ja riideid, mida edukas öine kalapüük tõotas kindlustada. Nii sõudsid nad paadiga järvele, kuid ei saanud midagi. Kogu öö nägid nad asjata vaeva. Järvel oldud tundide jooksul kõnelesid nad eemalolevast Issandast ja tuletasid meelde imepäraseid sündmusi, mida Ta nende nähes selle järve kaldail oli teinud. Nad arutlesid oma tuleviku üle ja muutusid üsna nukraiks.

Kogu selle aja jälgis jüngreid silmapaar kaldalt. Lõpuks koitis hommik. Paat oli juba kaldale kaunis lähedal ning jüngrid märkasid rannal Võõrast, kes tervitas neid küsimusega: «Lapsed, kas teil on midagi toidupoolist?» Nad vastasid: «Ei ole.» Aga Tema ütles neile: «Heitke võrk välja paremale poole paati, siis te leiate!» Nad heitsid selle siis välja ega suutnud seda enam vedada kalade hulga pärast.»

Johannes tundis kaldalseisja ära ning hüüdis Peetrusele: «See on Issand!» Peetrus sattus nii õhinasse, et hüppas sealsamas vette ja seisis peagi Õpetaja kõrval. Teised

jüngrid tulid paadiga, vedades järel võrku kaladega. «Kui nad nüüd astusid maale, näevad nad sütetule maas olevat ja kalu seal peal ja leiba.»

Nad olid liiga üllatunud, et küsida, kust sai rannale tuli ja toit. Jeesus ütles: «Tooge neid kalu, mis te praegu püüdsite!» Peetrus tormas võrgu juurde, mille ta oli sinnapaika jätnud, ning aitas vendadel kalad kaldale vedada. Toimetamised toimetatud, palus Jeesus jüngritel einestama tulla. Ta murdis toitu ja ulatas seda jüngritele ning kõik seitse veendusid, et tegu oli Jeesusega. Nende mällu kerkis pilt viie tuhande mehe söötmisest mäeveerul. Kuid tundes seletamatut aukartust, silmitsesid nad vaikides ülestõusnud Lunastajat.

Nad mäletasid hästi seda päeva mere kaldal, mil Jeesus oli palunud neid Talle järgneda. Nad mäletasid, kuidas nad tol korral olid Tema käsu peale sõudnud sügavasse kohta, lasknud võrgu sisse ja saanud nii suure saagi, et võrk oli rebenemas. Seejärel oli Jeesus palunud neil jätta kaluripaadid ja lubas neist teha inimestepüüdjad. (811) Nüüdse ime oli Jeesus teinud just selleks, et tuletada jüngritele meelde toonast muljet. Tema tegu tähendas jüngritele antud ülesande uuendamist. See näitas neile, et Õpetaja surm ei olnud vähendanud nende kohustust teha tööd, mille Tema oli neile usaldanud. Ehkki Ta ei pidanud enam isiklikult nendega olema ega neile senisel kujul ülalpidamist kindlustama, pidi ülestõusnud Issand ometi nende eest hoolt kandma. Nemad pidid tegema Tema tööd, Tema aga rahuldama nende vajadused. Jeesus palus kindla kavatsusega neil heita võrk vette just paadist paremal pool. Samal pool seisis Tema. See oli usu pool. Kui nad töötavad käsikäes Temaga, kui Tema jumalik vägi on ühendatud nende inimlike jõupingutustega, on neil edu.

Kristus soovis veel midagi õpetada, eriti Peetrusele. Peetruse salgamine oli olnud häbistavas vastuolus tema eelneva kinnitusega. Peetrus oli Kristust häbistanud ja vendade umbusalduse pälvinud. Nende meelest ei olnud tal enam õigust endisele seisukohale jüngrite hulgas, ja Peetrus tundis ka ise, et ta polnud enam usalduse väärilne. Enne kui teda võis uuesti kutsuda apostliametisse, pidi ta andma kõikide ees tunnistust oma kahetsusest. Ilma selleta oleks tema patt, kuigi kahetsetud, võinud hävitada tema mõju Kristuse töölisena. Kristus andis Peetrusele võimaluse uuesti vendade usaldus võita ja niipalju kui võimalik, kõrvaldada häbi, mille ta oli evangeeliumitööle toonud.

Siin on õppetund kõigile Kristuse järgijaile. Evangeelium ei tee kokkuleppeid patuga. See ei või vabandada pattu. Salajased patud tuleb tunnistada Jumalale salajas, kuid avalik patt nõuab avalikku ülestunnistamist. Jüngri patu pärast teotatakse Kristust. See paneb Saatana rõõmustama ja nõrgad hinged komistama. Ilmutades meeleparandust, peab jünger, nii palju, kui temast oleneb, kõrvaldama selle teotuse.

Kui Kristus koos jüngritega kaldal einet võttis, küsis Ta Peetruselt: «Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind rohkem kui need?» Jeesus viitas tema vendadele. Peetrus oli

kord väitnud: «Kui ka kõik Sinust taganevad, ei tagane mina mitte ilmaski» (Mat.26,33). Kuid nüüd oli ta ennast paremini tundma õppinud. «Jah, Issand,» vastas ta, «Sina tead, et Sa oled mulle armas!» Peetrus ei kinnitanud enam tuliselt, et tema armastus oli suurem vendade omast, Ta ei väljendanud enam arvamust oma pühendumise määra kohta. Ta lubas Temal, kes võib lugeda kõiki südame salajasi motiive, otsustada tema siiruse üle: «Sina tead, et Sa oled mulle armas!» Ja Jeesus palus: «Sööda mu tallekesi!»

(812) Uuesti küsis Jeesus Peetrust proovile pannes: «Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind?» Sel korral ei küsinud Ta Peetruselt, kas Peetrus armastab Teda rohkem kui tema vennad. Ja teine vastus oli samuti vaba liialdavast eneseusaldusest: «Jah, Issand, Sa tead, et Sa oled mulle armas!» Jeesus ütles temale: «Hoia mu lambaid kui karjane!» Veel kord küsis Issand: «Siimon Joona poeg, kas ma olen sulle armas?» Nüüd muutus Peetrus kurvaks. Ta arvas, et Jeesus kahtles tema armastuses. Ta teadis, et Issandal oli põhjust temas kahelda ning valuliku südamega vastas ta: «Issand, Sina tead kõik, Sina tunned, et oled mulle armas!» Veelkord palus Jeesus: «Sööda mu lambaid!»

Kolm korda oli Peetrus avalikult Issanda ära salanud; kolm korda küsis ka Jeesus talt kinnitust armastusest ja ustavusest, suunates sügava tähendusega küsimuse teraviku nagu noole Peetruse veritsevasse südamesse. Jeesus avas teiste jüngrite ees Peetruse kahetsuse sügavuse ja näitas, kui täielikult oli endine hooplev jünger alandunud.

Peetrus oli loomult äge ja impulsiivne ning Saatan oli kasutanud seda ära. Just enne Peetruse langemist oli Jeesus talle öelnud: «Siimon, Siimon, vaata, Saatan on väga püüdnud sõeluda teid nagu nisu! Aga mina olen sinu eest palunud, et su usk ära ei lõpeks, ja kui sa pärast pöördud, siis kinnita oma vendi» (Luk.22,31.32). See aeg oli nüüd tulnud ja Peetruses toimunud muutus oli ilmne. Issanda tõsistele prooviküsimustele ei tulnud ainsatki ninakat vastust. Alanduskogemuse ja kahetsuse tõttu oli Peetrus nüüd kohasem karjane kui iial varem.

Esimene töö, mille Kristus Peetrusele pärast tema ametisse taastamist andis, oli sööta tallekesi. Selles töös oli Peetrusel väga vähe kogemusi. See nõudis suurt hoolikust ja õrnust, palju kannatlikkust ja vastupidavust. See esitas üleskutse teenida neid, kes olid usus noored, õpetada teadmatuses olijaid, selgitada neile Pühakirja ja kasvatada neist Kristuse tublid kaastöölised. Seni ei olnud Peetrus seda tegema kõlvanud ega isegi selle töö tähtsust mõistnud. Kuid nüüd palus Jeesus tal seda teha. Peetruse kannatus ja kahetsus olid ta selleks valmistanud.

Enne langemist oli Peetrus alati väljendanud end tormakalt. Ta oli alati olnud valmis teisi parandama ja oma arvamust avaldama, enne kui ta isegi teadis, milles asi õieti oli. Pöördunud Peetrus oli sootuks teistsugune. Talle oli jäänud küll endine tulisus, kuid seda kontrollis Kristuse arm. Ta ei olnud enam äge, enesekindel ja puhevil, (815) vaid rahulik, ennast valitsev ja õppustvõttev. Nüüd võis ta sööta Kristuse karja lambaid ja tallekesi.

Viis, kuidas Issand kohtles Peetrust, oli õppetunniks nii Peetrusele kui tema vendadele. See õpetas käituma üleastujatega kannatlikult, kaastundlikult ja andestavalt. Ehkki Peetrus oli oma Issanda ära salanud, ei vähenenud Jeesuse armastus tema vastu hetkekski. Just niisugust armastust pidid alamkarjased ilmutama nende hoolde usaldatud tallede ja lammaste vastu. Meenutades oma nõrkusi ja langemist, pidi Peetrus kohtlema karja niisama õrnalt, nagu Kristus oli kohelnud teda.

Kristuse küsimus Peetrusele oli tähendusrikas. Ta mainis ainult üht jüngriksolemise ja teenimise tingimust. «Armastad sa mind?» küsis Ta. See on vältimatu tingimus. Kui Peetrus oleks omanud kõike muud, välja arvatud armastus Kristuse vastu, ei oleks ta saanud olla Issanda karja ustav karjane. Teadmised, heategevus, kõneosavus, tänumeel ja tulisus aitavad kõik heale tööle kaasa, kuid kui südames puudub armastus Kristuse vastu, pole tööst kasu.

Nüüd jalutas Jeesus koos Peetrusega teistest pisut kaugemale, sest Ta soovis rääkida midagi ainult Peetrusele. Enne oma surma oli Jeesus Peetrusele öelnud: «Kuhu ma lähen, sinna sa ei saa mind nüüd järgida, aga edaspidi sa järgid mind!» Tol korral oli Peetrus vastanud: «Issand, miks ma nüüd ei või Sind järgida? Ma annan oma elu Sinu eest!» (Joh.13,36.37). Seda öeldes ei aimanud Peetrus, millistele kõrgustele ja sügavustele Kristuse sammud teda veel juhivad. Peetrus oli jäänud tuleproovis kaotajaks, kuid ta sai uue võimaluse väljendada armastust Kristuse vastu. Selleks, et Peetrus saaks tugevaks oma usu viimseks läbikatsumiseks, avas Issand talle tema tuleviku. Jeesus rääkis talle, et pärast seda, kui ta on elanud viljakat elu ning tema jõud hakkab aastatekoorma all nõrgenema, järgneb ta tõepoolest oma Issandale. «Kui sa olid noorem, siis sa vöötasid ennast ise ja läksid, kuhu sa tahtsid. Aga kui sa saad vanaks, siis sa sirutad oma käed ja keegi teine vöötab sind ja viib sind, kuhu sa ei taha!» «Aga seda ütles ta tähendades, missuguse surmaga ta pidi Jumalat austama.»

Nii tegi Jeesus Peetrusele teatavaks, missugust surma ta sureb. Ta ütles ette isegi seda, et Peetruse käed sirutatakse ristile. Uuesti käskis ta oma jüngrit: «Järgi mind!» Peetrust ei masendanud öeldu. Ta oli tahtlik taluma oma Issanda pärast ükskõik missugust surma.

Seni oli Peetrus tundnud Kristust vaid inimliku seltsilisena, nüüd oli ta arusaam avardunud. (816) Ta oli armastanud Teda kui inimest, taevast saadetud Õpetajat; nüüd armastas ta Teda kui Jumalat. Peetrus oli tundma õppinud, et Kristus oli tema jaoks kõik kõigeks. Ta oli valmis jagama Issanda ohvrisurma. Kui Peetrus viimaks ristisurma mõisteti, palus ta ennast risti lüüa pea alaspidi. Ta pidas liiga suureks auks kannatada samal viisil nagu kannatas tema Õpetaja.

Sõnad «järgi mind» olid Peetrusele paljuütlevad. Need kõnelesid mitte ainult surmast, vaid igast sammust tema elus. Seni oli Peetrus kaldunud tegutsema sõltumatult.

Ta oli püüdnud teha plaane Jumala töö heaks selle asemel, et oodata ära ja järgida Jumala plaane. Issandast ette tormamine ei toonud talle kasu. Nüüd palus Jeesus: «Järgi mind!» Ära torma minust ette! Siis ei pea sa Saatana vägesid üksi kohtama. Las mina lähen sinu ees, siis ei saa vaenlane sind võita.

Kui Peetrus kõndis kõrvu Jeesusega, nägi ta eemalt Johannest tulemas. Tal tuli järsku tahtmine teada saada ka Johannese tulevikku. «Issand, aga kuidas jääb temaga?» Jeesus ütles talle: «Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen, mis see sinusse puutub? Järgi sina mind!» Peetrus oleks pidanud teadma, et Issand ütles talle kõik, mis tal oli vaja teada. Igaühe kohus on järgneda Kristusele, muretsemata ilmaaegu teistele määratud töö pärast. Öeldes Johannese kohta: «Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen,» ei öelnud Jeesus millegagi, et Johannes elab kuni Issanda teise tulekuni. Ta viitas lihtsalt oma kõikvõimsusele; kui Tema tahtmine oleks olnud kas või selline, poleks sellest ometi sõltunud Peetruse töö. Nii Johannese kui Peetruse tulevik oli Issanda kätes. Kummagi kohustus oli kuulekalt Talle järgneda.

Kui paljud toimivad tänapäeval nii nagu Peetrus! Nad tunnevad huvi teiste töö vastu ja muretsevad nende kohustuste pärast, kuid on ohus jätta oma töö hooletusse. Meie ülesanne on vaadata Kristusele ja järgida Teda. Võime näha vigu teiste elus ja puudusi nende iseloomus. Inimesed on nõrkustega, kuid Kristuses leiame täiuslikkuse. Teda vaadeldes me muutume.

Johannes elas väga vanaks. Ta nägi Jeruusalemma hävitamist ja kauni templi hukku, mis kujutasid tabavalt maailma lõplikku hävingut. Viimsete elupäevadeni järgis Johannes ustavalt Issandat. Tema kirjade põhiteemaks oli alati: «Armsad, armastage üksteist,» «kes jääb armastusse, see jääb Jumalasse ning Jumal jääb temasse» (1.Joh.4,7.16).

(817) Peetrus sai tagasi apostli õigused, kuid au ja autoriteet, mille ta Kristuselt sai, ei andnud talle ülimuslikkust vendade ees. Seda oli Kristus oma vastuses Peetrusele selgesti öelnud. «Mis see sinusse puutub? Järgi sina mind!» Peetrusele ei antud kirikupea au. Poolehoid, mida Kristus talle osutas, kui Ta kinnitas, et talle oli andestatud ja tema hoolde usaldatakse karja toitmine, oli oluline selleks, et võita tagasi vendade usaldus. Peetruse mõju koguduses oli suur. Õppetund, mille Kristus talle Galilea järve kaldal andis, sööbis Peetruse mällu kogu eluks. Kirjutades Püha Vaimu mõjul kogudustele, ütles ta:

«Koguduse vanemaid teie seas ma nüüd manitsen kui kaasvanem ja Kristuse kannatuste tunnistaja, kes ka olen tulevase au osaline, mis peab ilmuma: Hoidke teile hoida antud Jumala karja mitte sundusest, vaid vabast tahtest Jumala meele järele, mitte alatu kasu tõttu, vaid innust, mitte isandaina valitsedes kogudusi kui liisuosi, vaid olles karjale eeskujuks; siis te saate, kui Ülemkarjane ilmub, närtsimatu aupärja!» (1.Pet.5,1-4).

86. Peatükk Minge ja Õpetage Kõiki Rahvaid

Mat.28,16-20

Olles lahkumas siit maalt, andis Kristus jüngritele ülesande. «Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal,» ütles Ta. «Minge siis, ja õpetage kõiki rahvaid.» «Minge kõike maailma ja kuulutage evangeeliumi kõigele loodule» (Mrk.16,15). Jeesus kordas neid sõnu mitmel korral, et jüngrid mõistaksid nende tähendust. Taevase valguse selged kiired pidid paistma maailma kõigile elanikele — nii ülematele kui alamatele, nii rikastele kui vaestele. Jüngrid pidid olema Lunastaja kaastöölised maailma päästmisel.

Kristus ütles seda kaheteistkümele jüngrile juba tol korral, kui Ta istus nendega ülemises toas, kuid nüüd adresseeris Ta öeldu suuremale hulgale. Kõik usklikud, kel oli võimalus tulla, kogunesid ühele mäele Galileas. Kristus oli enne oma surma selle kohtumise määranud. Ingel haua juures meenutas jüngritele Jeesuse tõotust kohtuda nendega Galileas. Tõotust korrati kõigile usklikele, kes olid paasapühanädalal Jeruusalemmas, ning nende kaudu levis teade paljudeni. Ootusärevalt loeti päevi kohtumiseni. Jeesuse järelkäijad suundusid kokkusaamispaika igaüks ise suunast, et ära hoida kadedate juutide kahtlustusi. Põnevusega arutlesid nad kõige üle, mis Kristusest nendeni oli jõudnud.

Määratud ajaks oli umbes viissada usklikku koondunud väikeste salkkondadena mäenõlvale. Nad soovisid innukalt kuulda kõigest. (819) Jüngrid käisid grupi juurest teise juurde ja jutustasid, mida nad olid näinud ja kuulnud pärast Jeesuse ülestõusmist ning põhjendasid kõike Pühakirjaga, nagu Jeesuski tegi. Toomas kõneles oma kahtlustest ja sellest, kuidas ta neist oli vabanenud. Äkki seisis Jeesus nende hulgas. Keegi ei osanud öelda, kust või kuidas Ta tuli. Paljud kohalolijad ei olnud Teda kunagi varem näinud; kuid nad silmasid Tema kätes ja jalgades naeltehaavu. Tema nägu oli otsekui Jumala nägu. Nad kummardasid Tema ees.

Mõned kahtlesid. Nii on alati. Ikka leidub inimesi, kel on raske uskuda ja kes kõhklevad. Nad kaotavad uskmatuse tõttu palju.

See oli ainus kord, mil Jeesus paljudega neist pärast oma ülestõusmist kohtus. «Ta tuli nende juurde ja rääkis nendega ning ütles: «Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal.»» Jüngrid olid Teda kummardanud juba enne, kui Ta kõnelema hakkas, kuid nüüd köitsid Tema sõnad neid erilise väega. Ta oli nende ülestõusnud Lunastaja. Paljud neist olid näinud, kuidas Ta kasutas oma väge haigete tervistamisel ja Saatana jõudude ohjeldamisel. Nad uskusid, et Tal oli võim rajada kuningriik Jeruusalemma, võim vaigistada vastupanu ja käsutada loodusjõude. Ta oli käinud vahustel voogudel, rahustanud tormilaineid ja äratanud ellu surnuid. Nüüd ütles Ta, et Talle on antud «kõik

meelevald.» Tema sõnad viisid kuulajate mõtted maisetelt asjadelt taevastele. Nad hakkasid nägema Tema jumalikkust ja au sügavamalt.

Kristuse mäenõlval lausutud sõnad tunnistasid, et Tema ohver inimeste eest oli olnud täielik. Lunastuse tingimused olid täidetud. Töö, mida Ta oli tulnud siia maailma tegema, oli teostatud. Ta oli minemas tagasi Jumala trooni juurde, kus inglid, valitsused ja võimud Teda ülistasid. Ta oli saanud Vahemeheks. Oma piiramatu autoriteediga andis Ta jüngritele ülesande: «Minge siis ja tehke jüngriteks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja neid õpetades pidama kõike, mida mina teid olen käskinud. Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani» (Mat.28,19.20).

Jumal oli usaldanud Juuda rahva kätte oma püha tõe, kuid variserlikkus oli teinud neist inimsoo kõige fanaatilisemad ja kahekeelsemad esindajad. (820) Kõik preestrite ja ülematega seotu — olgu riietus, käitumine, tseremooniad või traditsioonid — oli kõlbmatu peegeldama Maailma Valgust. Nad pidasid ennast ja Juuda rahvast maailma nabaks. Kuid Kristus andis jüngritele ülesande kuulutada usku ja Jumala teenimist, mis ei tundnud klassi- või rahvuspiire. Usk pidi kuuluma kõigile inimestele, rahvaklassidele ja rahvastele.

Enne jüngritest lahkumist selgitas Kristus neile põhjalikult oma riigi olemust. Ta tuletas neile meelde kõik, mida Ta oli sellest rääkinud. Ta kinnitas, et Tema eesmärgiks polnud rajada maist, vaid vaimulikku kuningriiki. Ta ei tulnud valitsema maise kuningana Taaveti troonile. Taas näitas Ta neile Pühakirjast, et kõik, mis oli toimunud, oli kokku lepitud taevas, Isa ja Poja vahelises nõupidamises. Kõigest olid teada andnud Pühast Vaimust inspireeritud prohvetid. Ta ütles: «Te näete, et kõik, mis ma teile olen öelnud, on tõdenenud. Kõik, mis ma olen rääkinud oma alandusest, kannatusest ja surmast, on täitunud. Kolmandal päeval tõusin ma üles. Uurige hoolikalt Pühakirja ja te näete, et prohvetikuulutused on üksikasjalikult täitunud.»

Kristus usaldas oma jüngritele ülesande jätkata Tema tööd. Ta käskis alustada Jeruusalemmast. Jeruusalemmas oli toimunud Tema imeväärne alandumine inimsoo eest. Siin oli Ta kannatanud, siin oli Teda hüljatud ja hukka mõistetud. Juudamaa oli Tema kodupaik. Siin oli Ta inimesena kõndinud inimeste keskel, ning vaid vähesed olid mõistnud, kui lähedale oli tulnud taevas. Jeruusalemmast pidi algama ka jüngrite töö.

Silmas pidades kõike, mida Kristus oli siin kannatanud ja kui vähe oli Tema tööd siin hinnatud, oleksid jüngrid võinud paluda enamtõotavamat tööpõldu, kuid nad ei teinud seda. Jüngritel tuli harida põldu, millesse Tema oli külvanud tõeseemne. Seeme pidi tärkama ja kandma rikkalikku saaki. Oma töös pidid jüngrid kogema juutide kadedusest ja vihkamisest tulenevat tagakiusamist. Kuid seda oli kogenud ka nende Õpetaja. Nad ei pidanud selle eest põgenema. Armu tuli esmalt pakkuda Kristuse mõrvaritele.

Jeruusalemmas oli palju neid, kes olid vaikselt Jeesusesse uskunud ja ka palju neid, keda preestrid ja ülemad olid petnud. Ka neile tuli esitada evangeeliumi. Neid tuli kutsuda meeleparandusele. (821) Nad pidid mõistma, et ainult Kristuse läbi võis saada pattude andestuse. Ajal, mil kogu Jeruusalemm oli viimaste nädalate sündmuste pärast ärevuses, oli evangeeliumi kuulutamine seal kõige mõjusam.

Kuid töö ei pidanud piirduma Jeruusalemmaga. See pidi ulatuma maailma kaugeimate piirkondadeni. Kristus ütles oma jüngritele: «Teie olete näinud minu eneseohverdust. Te olete näinud minu vaevanägemist Iisraeli heaks. Ehkki nemad ei ole tahtnud tulla minu juurde, et saada elu, ehkki preestrid ja ülemad on mind hüljanud nagu Pühakiri ette kuulutas, tuleb neile ometi anda veel üks võimalus Jumala Poega vastu võtta. Te olete näinud, et ma olen võtnud vastu kõik, kes patte tunnistades on tulnud minu juurde. Ühtki, kes minu juurde tuleb, ei lükka ma välja. Kõik, kes soovivad, võivad saada lepitatud Jumalaga ja pärida igavese elu. Teile, oma jüngritele, usaldan ma oma armukuulutuse. Esmalt tuleb seda kuulutada Iisraeli rahvale, seejärel kõigile rahvastele, suguharudele ja keeltele. Seda peavad kuulma nii juudid kui paganad. Kõik, kes usuvad, tuleb koguda ühte kogudusse.»

Püha Vaimu anni kaudu pidid jüngrid saama imeväärse väe. Nende tunnistust pidid kinnitama tunnustähed ja imeteod. Imesid ei pidanud tegema ainult apostlid, vaid ka need, kes nende kuulutuse vastu võtavad. Jeesus ütles: «Aga tunnustähed järgivad neid, kes usuvad. Minu nimel nad ajavad kurje vaime välja, räägivad uusi keeli, võtavad üles madusid, ja kui nad mõnd surmajooki joovad, ei tee see neile mitte kahju; haigete peale nad panevad käed, ja need saavad terveks» (Mrk.16,17,18).

Tol ajal oli mürgitamine kombeks. Südametud inimesed ei kõhelnud sel teel kõrvaldamast oma teelt neid, kes neil ees seisid. Jeesus teadis, et jüngrite elu satub sageli ohtu. Paljud pidasid seda teeneks Jumalale, kui nad surmasid mõne kristlase. Seepärast tõotas Jeesus oma järelkäijaid kaitsta sellise hädaohu eest.

Jüngritel pidi olema samasugune vägi tervistada «igasugust tõbe ja viga rahva seas.» Tervistades Jeesuse nimel inimesi füüsiliselt, pidid nad tunnistama Tema väest, kes tervistas vaimselt (Mat.4,23; 9,6). Jeesus tõotas veel midagi. Jüngrid pidid kuulutama evangeeliumi paljude rahvaste hulgas ja seepärast vajasid nad võimet kõnelda teisi keeli. Apostlid ja nende kaaslased olid kooliharidusetа mehed, kuid pärast Püha Vaimu väljavalamist nelipühil muutus nii nende emakeele-kasutus kui võõrkeele oskus täiuslikuks, meeldivaks ja korrektseks.

(822) Nii andis Kristus jüngritele ülesande. Ta oli teinud kõik töö edasiviimiseks ning võttis enda peale vastutuse töö edu eest. Niikaua, kui jüngrid kuuletusid Jeesuse sõnale ja töötasid koos Temaga, pidi nende tööl olema edu. «Minge kõikide rahvaste juurde,» käskis Ta neid. «Minge asustatud maailma kõige kaugematesse osadesse ja

teadke, et minu ligiolek on teiega ka seal. Töötage usus ja usalduses, sest iial ei tule aega, mil ma teid unustaksin!»

Kristuse ülesanne jüngritele hõlmab kõiki usklikke ajastute lõpuni. Saatuslik viga on uskuda, et hingedepäästmisetöö sõltub ainult sisseõnnistatud jutlustajast. Kõigile, kes on saanud taevase kutse, on usaldatud evangeeliumitöö. Kõigile, kes võtavad vastu Kristuse elu, on määratud töö kaasinimeste päästmiseks. Seda tööd silmas pidades kogudus üldse asutatigi ning kõik, kes teevad kogudusse astudes tõotuse Jumalaga, peavad olema Kristuse kaastöölised.

«Ja Vaim ja pruut ütlevad: «Tule!» Ja kes seda kuuleb, see ütelgu: «Tule!» (Ilm.22,17). Igaüks, kes kutset kuuleb, peab seda kordama teistele. Ükskõik, missugune on inimese kutsetöö, tema põhihuvi peaks olema võita inimlapsi Kristusele. Võib-olla pole sa võimeline kõnelema suurte rahvahulkade ees, kuid sa võid töötada üksikisikutega. Sa võid vahendada neile Issandalt saadud õpetusi. Evangeeliumitöö ei seisne ainult jutlustamises. Evangeeliumitöö on ka see, kui keegi leevendab haigete kannatusi ja aitab puudusesolijaid, ning lohutab kurbi ja usus nõrku. Alati on meie kõrval ja meist kaugemal inimesi, keda rõhub süütunne. Raskused, töö või vaesus ei alanda inimkonda nii nagu seda teeb patt. See teeb inimhinge rahutuks ja tühjaks. Kristus soovib, et Tema sulased teeniksid patuhaigeid inimesi.

Jüngrid pidid alustama oma tööd sealt, kus nad olid. Ka kõige kõvemat ja vähetõotavamat tööpõldu ei tohtinud vahele jätta. Iga Kristuse töölinegi peab alustama sealt, kus ta on. Meie kodus võib leiduda inimesi, kes igatsevad kaastunnet ja nälgivad eluleiva järele. Seal võib olla lapsi, keda tuleb kasvatada Kristusele. Teiselpool meie koduläve on paganaid. Tehkem ustavalt seda tööd, mis on meile kõige lähemal. Seejärel laiendagem oma jõupingutusi nii kaugele kui Jumala käsi juhib. Olukordade tõttu võib tööpõld näida paljudele piiratuna, kuid alati, kui oleme oma töös ustavad ja hoolsad, ulatub tehtu mõju maailma kaugeimate paikadeni. Ka Kristuse töö siin maa peal näis olevat piiratud võrdlemisi kitsa piirkonnaga, kuid Tema kuulutust kuulsid rahvahulgad kõikides maades. Jumal kasutab sageli kõige lihtsamaid vahendeid, et saavutada kõige suuremaid tulemusi. (823) Tema plaani kohaselt on töö üks osa sõltuv teistest osadest, nii nagu hammasrattad masinavärgis. Kõige lihtsam tööline võib Püha Vaimu juhtimisel puudutada nähtamatuid keeli, mille helid kanduvad maailma otsani ja kõlavad läbi igaviku.

Kuid käsku: «Minge kõike maailma!» ei tohi silmist kaotada. Meil tuleb pöörata pilgud ka kaugematesse maadesse. Kristus kisub maha eraldusmüürid, rahvuslikud eelarvamused ja õpetab armastama kogu inimkonda. Ta tõstab inimese üle isekuse ahta tegevusringi ning kõrvaldab territoriaalsed barjäärid ja kunstlikud sotsiaalsed tõkked. Ta

ei tee vahet naabrite ja võõraste, sõprade ja vaenlaste vahel. Ta õpetab meid nägema igas abivajajas venda ja kogu maailmas meie tööpõldu.

Kui Kristus ütles: «Minge... õpetage kõiki rahvaid,» siis ütles Ta ka: «Aga tunnustähed järgivad neid, kes usuvad. Minu nimel nad ajavad kurje vaime välja, räägivad uusi keeli, võtavad üles madusid, ja kui nad mõnd surmajooki joovad, ei tee see neile mitte kahju; haigete peale nad panevad käed, ja need saavad terveks.» See tõotus on sama kaugeleulatuv nagu antud ülesannegi. Ometi ei anta kõiki ande igale usklikule. Vaim jagab «igaühele eriti, nõnda nagu Tema tahab» (1.Kor.12,11). Püha Vaimu annid on tõotatud igale usklikule vastavalt tema vajadustele Issanda töös. See tõotus on tänapäeval sama usaldusväärne ja kindel nagu apostlite ajal. «Tunnustähed järgivad neid, kes usuvad.» See on Jumala laste eesõigus ning usu kaudu tuleb neil kinni haarata kõigest, millega nad võivad tunnistada usust.

«Haigete peale panevad nad käed, ja need saavad terveks.» See maailm on suur haigla, kuid Kristus tuli parandama haigeid ja kuulutama vabastamist Saatana vangidele. Temast õhkus tervist ja jõudu. Ta jagas oma elu haigeile, rõhutuile ja kurjast vaimust vaevatuile. Ta ei lükanud tagasi kedagi, kes tuli Temalt tervist saama. Ta teadis, et need, kes palusid Talt abi, olid sageli endale ise haiguse põhjustanud, kuid Ta ei keeldunud neid terveks tegemast. Kui Kristuse vägi voolas sellistesse inimvaremetesse, tulid nad patutunnetusele ning paranesid ka vaimulikult. Evangeeliumil on tänapäeval samasugune vägi; miks ei peaks me siis tänapäeval nägema samu tulemusi?

Kristus tunneb iga kannataja valu. Kui kurjad vaimud inimkeha laostavad, tunneb Kristus seda needust. Kui haigus eluküünalt kustutada ähvardab, tunneb Ta vintsutust. Ta on tänapäeval sama tahtlik haigeid tervistama nagu siis, kui Ta siin maa peal elas. Kristuse sulased on Tema (824) esindajad — kanalid, kelle kaudu Ta soovib kasutada oma tervistavat väge.

Kristuse tervistamisviis pakub suuri õppetunde. Kord võidis Ta pimeda silmi mudaga ja käskis: «Mine pese silmi Siiloa tiigis!» «Siis ta läks sinna ja pesi, ja tuli nägijana tagasi» (Joh.9,7). Kuigi nägemise taastas Suure Arsti vägi, kasutas Kristus ometi lihtsaid looduslikke ravivahendeid. Ehkki Jeesus ei pooldanud kunstlikke ravivahendeid, kiitis Ta heaks lihtsad looduslikud arstimid.

Paljudele haigetele, kes said terveks, ütles Kristus: «Ära tee enam pattu, et sulle ei juhtuks midagi halvemat» (Joh.5,14). Nii õpetas Ta, et haigused tulenevad Jumala seaduste — nii loodusseaduste kui vaimuliku elu seaduste — rikkumisest. Maailmas ei oleks viletsust, kui inimesed elaksid kooskõlas Looja plaaniga.

Kristus oli olnud ka muistse Iisraeli Juhataja ja Õpetaja, ning Ta õpetas, et tervis on Jumala käskudele kuuletumise tasu. Suur Arst, kes tervistas haigeid Palestiinas, oli

rääkinud oma rahvale pilvesambast, öeldes neile, mida nemad pidid tegema ja mida teeb Jumal nende heaks. «Kui sa tõesti kuulad Jehoova, oma Jumala häält ja teed, mis õige on Tema silmis, paned tähele Tema käske ja täidad kõiki Tema korraldusi, siis ma ei pane su peale ainustki neist tõbedest, mis ma panin egiptlaste peale, sest mina olen Jehoova, su Ravija!» (2.Ms.15,26). Kristus andis Iisraelile selged juhised eluviiside suhtes. Ta kinnitas neile: «Jehoova võtab sinult ära kõik haigused» (5.Ms.7,15). Kui nad täitsid tingimused, siis täitus nende suhtes tõotus. «Ei olnud ühtki nõrka nende suguharude seas» (Ps.105,37 KJV).

Sama õpetus kehtib ka meie suhtes. On olemas tingimused, mida peaksid täitma kõik, kes tahavad säilitada head tervist. Iga inimene peaks terviseseadusi tundma õppima. Issand ei saa olla rahul sellega, et me ei tunne Tema käske ja korraldusi — olgu need vaimuliku elu seadused või loodusseadused. Me peame töötama koos Jumalaga, et taastada niihästi ihulik kui hingeline tervis.

Me peaksime õpetama ka teisi säilitama ja taastama tervist. Haigete heaks tuleb meil kasutada ravivahendeid, mida Jumal on loodusesse pannud. Meil tuleb juhtida inimeste tähelepanu Temale, kes üksi võib parandada. Meie ülesandeks on kanda haiged ja kannatajad usu kätel Kristuse juurde. Me peaksime neid õpetama uskuma Suurde Arsti. Meil tuleb haarata kinni Tema tõotustest ja paluda Tema väge. Evangeeliumi põhiolemus on taastamine, ning Issand soovib, et me paluksime (825) haigetel, lootusetutel ja rõhututel haarata kinni Tema vägevast käest.

Kõikide Kristuse tervistamiste puhul toimis armastus. Ainult siis, kui me usu läbi saame osa sellest armastusest, võime olla Tema tööriistad. Kui me pole jumalikus ühenduses Kristusega, ei saa Tema eluandev vägi voolata rikkaliku voona meilt teistele. Oli kohti, kus Kristuski ei saanud teha kuigi palju inimeste uskmatuse pärast. Samal viisil lahutab uskmatus kogudust ka praegu jumalikust Aitajast. Kogudusel on nõrk haare igaveste väärtuste järele. Usupuuduse tõttu jooksevad Jumala plaanid sageli liiva ja Temalt röövitakse Ta au.

Kristuse tööd tehes on kogudusele antud tõotus Tema ligiolekust. «Minge ja õpetage kõiki rahvaid,» ütles Ta. «Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani.» Tema ikke enda peale võtmine on esimene tingimus Temalt väe saamiseks. Koguduse elu sõltub sellest, kas ta täidab ustavalt Issanda ülesannet. Selle töö hooletusse jätmine põhjustab kindlasti vaimulikku nõrkust. Kõikjal, kus ei töötata aktiivselt teiste heaks, kaob armastus ja nõrgeneb usk.

Kristuse eesmärgi kohaselt peaksid jutlustajad õpetama kogudust välja evangeeliumitööks. Neil tuleb õpetada inimesi päästma kadunuid. Kuid kas nii tehakse? Kahjuks pingutavad paljud evangeeliumitöölised selle nimel, et hoida elusädet koguduses hõõgumas. Kui paljud karjased peavad hoolitsema koguduses olevate inimeste eest nagu

haigete lammaste eest, kuigi nad peaksid hoopis otsima kadunuid! Samal ajal hukkuvad miljonid ilma Kristuseta.

Jumaliku armastuse põhjatus on liikvel inimeste pärast ja inglid imestavad, nähes, kuidas need, kellele see armastus on suunatud, on kasinad tänus. Ingleid hämmastab, et inimesed hindavad nii vähe Jumala armastust. Taevas tunneb pahameelt inimeste hooletuse pärast. Kuidas tunneb end Kristus? Kuidas tunneksid end isa ja ema, kui nad kuuleksid, et nende lumme ja pakase kätte eksinud lapse on möödujad sinnapaika surema jätnud? Kas nad ei oleks kohutavalt kurvad ja kas neis ei tõuseks pahameel? Kas nende viha mõrvarite vastu poleks sama tuline nagu nende pisarad ja nende armastus oma lapse vastu? Iga inimese kannatused on Jumala lapse kannatused, ja need, kes ei siruta aitavat kätt hukkuvale kaaslasele, äratavad Issanda õiglase viha. See on Jumala Talle viha. Nendele, kes väidavad, et nad on ühenduses Kristusega, kuid suhtuvad ükskõikselt oma kaasinimeste vajadustesse, lausub Jeesus suurel Kohtupäeval: «Ma ei tunne teid, kes te olete! Jääge minust eemale, kõik ülekohtutegijad!» (Luk.13,27).

(826) Jüngritele antud ülesanne sisaldas lisaks Kristuse töö põhijoontele ka kuulutuse. Ta käskis neil õpetada kõiki rahvaid «pidama kõike, mida mina teid olen käskinud.» Jüngrid pidid õpetama seda, mida oli õpetanud Kristus — kõike, mida Ta oli rääkinud nii isiklikult kui ka Vana Testamendi prohvetite ja õpetajate vahendusel. Siin pole kohta inimlikel õpetustel. Jeesuse poolt öeldu välistab pärimused, inimlikud teooriad ja järeldused ning kirikukogude määrused. Siia ei kuulu vaimulike autoriteetide poolt välja antud seadused. Kristuse sulased ei pea õpetama neid asju. «Käsuõpetus ja prohvetid» koos Kristuse sõnade ja tegudega on varandus, mis on usaldatud jüngrite kätte maailmale edasiandmiseks. Kristuse nimi on nende leppesõna ja eraldusmärk, nende ühendusside, tegevusjuhis ja edu allikas. Tema kuningriigis ei tunnustata midagi, millel pole Tema allkirja.

Evangeeliumi ei tohi esitada elutu teooriana. See on elav vägi, mis võib muuta elu. Jumal soovib, et need, kes võtavad vastu Tema armu, tunnistaksid ka selle väge.

Tema võtab vastu needki, kelle teguviis on olnud Talle vastumeelne. Kui nad kahetsevad, annab Ta neile Püha Vaimu, jagab neile usaldusülesanded ja saadab nad ustavusetute leeri kuulutama Tema piiritut armu. Jeesus soovib, et Tema sulased tunnistaksid Tema armust, mille abil inimesed võivad saada Tema sarnasuse iseloomus ja rõõmustada Tema armastuse kindluses. Ta soovib, et me tunnistaksime Jumala igatsusest anda inimkonnale tagasi pühad eesõigused Jumala poegade ja tütardena.

Kristusel on karjase õrnus, vanema kiindumus ja kaastundliku Päästja võrratu arm. Ta pakub oma õnnistusi kõige kütkestavamal viisil. Ta ei rahuldu ainult õnnistuste teatavaks tegemisega; ei, Ta esitab neid haaravaimal viisil, et äratada inimestes soovi õnnistuste järele. Samuti peaksid Jumala sulased esitama Tema au rikkusi. Kristuse

imeväärne armastus sulatab inimsüdamed, kuid pelk doktriinide rõhutamine ei saavuta midagi. «Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal!» Astu kõrgele mäele, Siioni sõnumiviija, tõsta valjusti häält, Jeruusalemma sõnumiviija, tõsta, ära karda! Ütle Juuda linnadele: «Vaata, teie Jumal!» ... Otsekui karjane hoiab oma käsivarrega tallekesi ja kannab neid süles, talutab imetajaid lambaid» (Jes.40,1.9-11). (827) Rääkige inimestele Temast, kes on «silmapaistvaim kümne tuhande hulgast» ja «läbi ja läbi armas!» (Ül.5,10.16). Sõnadest üksi ei piisa. Öeldut peab peegeldama meie iseloom ja avaldama elu. Kristus on iga jüngri eeskuju. Jumal on määranud kõik olema «Tema Poja näo sarnased» (Rom.8,29). Iga kristlase kaudu peab maailm nägema Kristuse kannatlikku armastust, Tema pühadust, leebust, armu ja tõde.

Esimesed jüngrid läksid kuulutama sõna. Nende elu peegeldas Kristust. Ja Issand töötas koos nendega, «kinnitades Sõna tunnustähtedega, mis pärast seda sündisid» (Mrk.16,20). Need jüngrid valmistusid tööks. Enne nelipühipäeva olid nad kõik koos ja kõrvaldasid erimeelsused. Nad olid ühel meelel. Nad uskusid Kristuse tõotust, et õnnistus tuleb ja nad palusid seda usus. Nad ei palunud õnnistust ainult endale; nende südamel oli koorem inimeste päästmise pärast. Evangeeliumikuulutus tuli viia maailma kaugeimate osadeni ning nad ootasid Kristuse poolt tõotatud väge. Siis valati välja Püha Vaim ja tuhanded pöördusid ühe päevaga.

Nii võib olla ka nüüd. Kuulutatagu inimeste arutluste asemel Jumala Sõna. Kõrvaldagu kristlased kõik lahkhelid ja pühendagu end Jumalale kadunute päästmiseks. Palugu usus õnnistust ja see tuleb. Vaimu väljavalamine apostlite päevil oli «varane vihm.» Selle tulemus oli auline. Kuid «hiline vihm» on veel rikkalikum (Joel.2,23).

Kõik, kes pühendavad oma hinge, ihu ja vaimu Jumalale, saavad pidevalt uut füüsilist ja vaimset jõudu. Nende käsutuses on taeva ammendamatud varandused. Kristus annab neile oma Vaimu — elu Tema elust. Püha Vaim paneb oma suurimad jõud tööle meie südames ja meeltes. Jumala arm avardab ja paljundab meie võimeid ning jumaliku olemuse kogu täius tuleb meile abiks hingedepäästmisetöös. Kristusega koos töötades oleme täiuslikud Temas. Nõrgad inimolevused teevad siis Kõigevägevama tegusid.

Õnnistegija igatseb ilmutada oma armu ja iseloomu kogu maailmas. See on Tema verega ostetud omand ning Ta sooviks teha inimesed vabaks, puhtaks ja pühaks. Ehkki Saatan püüab takistada selle eesmärgi saavutamist, on ometi võimalik maailma eest valatud vere läbi saavutada võite, mis toovad au Jumalale ja Tallele. Kristus ei rahuldu enne, kui võit on täielik. «Pärast oma hingevaeva saab Ta seda (828) näha ja rahuldust tunda» (Jes.53,11). Kõik maailma rahvad peavad kuulma Tema armu evangeeliumi. Kõik ei võta Tema armu vastu, kuid «mu sugu peab seda teenima, seda peab Issanda omaks põlvest põlveni arvatama» (Ps.22,31). «Ja kuningriik ning valitsus ja võim kuningriikide üle kogu taeva all antakse Kõigekõrgema pühale rahvale.» Ja «maa on täis Jehoova

tundmist, otsekui veed katavad merepõhja.» «Siis kardetakse õhtu pool Jehoova nime ja päikese tõusu pool Tema auhiilgust» (Tan.7,27; Jes.11,9; 59,19).

«Kui armsad on mägede peal sõnumitooja sammud, kes kuulutab rahu, kes toob häid sõnumeid, kes kuulutab päästet, kes ütleb Siionile: «Sinu Jumal on Kuningas!» ... Rõõmustage, hõisake üheskoos, ... sest Jehoova trööstib oma rahvast. ... Jehoova paljastab oma püha käsivarre kõigi rahvaste nähes, ja kõik maailma ääred saavad näha meie Jumala päästet!» (Jes.52,7-10).

87. Peatükk «Oma Isa ja Teie Isa Juurde»

Luk.24,50-53; Apt.1,9-12

Oli saabunud aeg, mil Kristus pidi minema oma Isa juurde. Jumaliku võitjana valmistus Ta pöörduma tagasi taevastesse õuedesse. Enne surma oli Ta öelnud oma Isale: «Ma olen lõpetanud selle töö, mille Sa oled andnud mulle teha» (Joh.17,4). Pärast ülestõusmist jäi Jeesus veel lühikeseks ajaks maa peale, et jüngrid võiksid Teda ülestõusnuna näha. Nüüd oli tulnud aeg lahkuda. Ta oli tõestanud, et Ta on elav Õnnistegija. Jüngritel ei tarvitsenud enam mõelda Tema hauale. Nad võisid nüüdsest seostada Teda taevaga.

Oma taevasseminemise paigaks valis Jeesus koha, kus Ta oli sageli inimeste keskel elades viibinud. Seda au ei pälvinud Siioni mägi Taaveti linnas ega ka Mooria mägi, kus asus tempel. Seal oli Kristust pilgatud. Jeesus oli väsimuse ja südamevaluga läinud ikka otsima puhkust Õlimäelt. Kui püha Jumala aupilv oli lahkunud esimesest templist, oli Jumala au peatunud idapoolsel mäel, justkui soovimata jätta Jumalast valitud linna. Kristuski seisis Õlimäel, vaadates igatseva südamega Jeruusalemma poole. Õlimäe puudesalud ja kurud olid näinud Kristuse palveid ja pisaraid. Selle mäe järsakud olid kajanud rahvahulga võiduhõisetest, kes kuulutas Ta kuningaks. Õlimäe nõlval Laatsaruse juures Betaanias oli Ta tundnud end koduselt. Ketsemani aias mäe jalamil oli Jeesus palvetanud ja kohutavat võitlust võidelnud. Sellelt mäelt soovis Ta minna taevasse. Sellel mäel seisab Ta siis, kui Ta tuleb tagasi. Ta seisab siis Õlimäel mitte enam Valudemehena, vaid võiduka Aukuningana ning heebrealaste halleluujatega segunevad paganate hoosiannad. Kogu tohutu lunastatute hulk rõkatab hüüdeks: «Kroonige Teda kõikide Kuningaks!»

Nii asus Jeesus üheteistkümne jüngri saatel teele Õlimäele. Paljud silmitsesid üllatunult väikest salka, kes sammus välja Jeruusalemma väravast. Seal kõndis Mees, keda ülemad alles mõned nädalad tagasi olid hukka mõistnud ja risti lüüa lasknud. Jüngrid ei teadnud, et see oli nende viimane ühine teekond. Jeesus kordas neile kogu tee jooksul möödunud aastatel antud õpetusi. Kui nad lähenesid Ketsemanile, peatusid nad meenutama kohutava võitluse öö õppetunde. Nad nägid sama viinapuud, mille abil Jeesus oli toona kujutanud koguduse sidet Isaga. Jeesus kordas öeldut. Kõik Tema ümber meenutas vastamata jäetud armastust. Isegi jüngrid, kes olid Tema südamele nii kallid, olid Ta alandusetunnil maha jätnud.

Kristuse elurännak siin maailmas oli kestnud kolmkümmend kolm aastat. Ta oli talunud põlgust, solvanguid ja teotust; Ta hüljati ja löödi risti. Kas Ta nüüd loobub kaastundest ja armastusest oma tänamatu rahva vastu? Kas ei keskene Tema kiindumus sinna, kus Teda hinnatakse ja kus patuta inglid on ootel täitma Tema korraldusi. Ei, Ta

tõotas armastatud järelkäijatele: «Vaata, mina olen iga päev teie juures maailma ajastu otsani» (Mat.28,20).

Jõudnud Õlimäe sellele nõlvakule, mis jäi Betaania poole, peatus Jeesus ja jüngrid kogunesid Tema ümber. Tema näolt säras valgus, kui Ta vaatas neile hellalt otsa. Ta ei noominud neid eksimuste ja vigade pärast. Sügavat hellust väljendavad sõnad olid viimased, mida nad Issanda huulilt kuulsid. Käed õnnistuseks (831) välja sirutatud, justkui märk kaitsvast hoolitsusest, kerkis Ta aeglaselt nende keskelt üles. Teda tõmbas jõud, mis oli tugevam kui ükski maine külgetõmbejõud. Jüngrid jälgisid ainiti oma ülespoole tõusvat Issandat. Lõpuks varjas särav pilv Ta nende silme eest. Läbi inglite laulu kandusid all seisjate kõrvu sõnad: «Vaata, ma olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani!»

Sellal, kui jüngrid ikka veel ülespoole vaatasid, kõnetas neid meeldiv hääl. Pöördunud ümber, nägid nad kaht inglit inimeste kujul, kes ütlesid: «Galilea mehed, miks te seisate ja vaatate üles taeva poole? See Jeesus, kes teilt üles võeti (832) taevasse, tuleb samal kombel, kui te nägite Teda taevasse minevat.»

Need inglid kuulusid salka, kes oli moodustanud särava pilve, et saata Jeesust Tema taevasesse koju. Just need kaks olid tulnud Kristuse haua juurde Tema ülestõusmisel ning olid olnud koos Temaga kogu Tema maapealse elu. Kogu taevas oli igatsusega oodanud hetke, mil Ta viimaks lahkub siit patuneedusest rikutud maalt. Nüüd oli tulnud aeg, mil taevased olevused said vastu võtta oma Kuninga. Kindlasti oleksid ka need kaks inglit soovinud olla teiste hulgas Jeesust tervitamas, kuid kaastundest ja armastusest siia maailma mahajääjate vastu jäid nemadki siia. «Eks nad kõik ole teenijad vaimud, läkitatud abistama neid, kes õndsuse pärivad» (Heb.1,14).

Kristus oli tõusnud taevasse inimese kujul. Jüngrid olid näinud, kuidas pilv Ta peitis. Seesama Jeesus, kellega koos nad olid kõndinud, vestelnud ja palvetanud, kes oli nendega leiba murdnud, nendega paadis lainetel kiikunud ja mõned viivud tagasi koos nendega järsku rada pidi Õlimäele tõusnud, oli nüüd läinud Isa juurde troonile. Ja inglid olid kinnitanud neile, et seesama Jeesus, keda nad olid näinud üles taevasse minevat, tuleb tagasi samal kombel nagu Ta oli üles läinud. Ta tuleb «pilvedega ja kõik silmad saavad Teda näha»; «sest et Issand ise tuleb taevast alla sõjahüüuga, peaingli hääle ning Jumala pasunaga ja Kristuses surnud tõusevad üles.» «Kui Inimese Poeg tuleb oma auhiilguses ja kõik inglid Temaga, siis Ta istub oma aujärjele» (Ilm.1,7; 1.Tes.4,16; Mat.25,31). Siis täitub Issanda tõotus jüngritele: «Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enese juurde, et teiegi oleksite, kus mina olen» (Joh.14,3). Jüngritel oli tõesti põhjust rõõmustada Issanda tagasituleku lootuses!

Kui jüngrid Jeruusalemma tagasi läksid, vaatas rahvas neid imestusega. Pärast Kristuse hukkamõistmist ja ristilöömist oleksid jüngrid pidanud olema rõhutud ja

häbistatud. Vaenlased lootsid näha nende näol kurbust ja lüüasaamismeeleolu. Kuid nüüd nad lausa särasid õnnest. Nad ei leinanud petetud lootusi, vaid kiitsid ja tänasid Jumalat. Rõõmuga jutustasid nad imeväärset lugu Kristuse ülestõusmisest ja taevaminemisest ning paljud võtsid selle omaks.

(833) Jüngrid ei olnud enam ebakindlad tuleviku suhtes. Nad teadsid, et Jeesus oli taevas ja et Tema poolehoid on alati nendega. Nad teadsid, et neil oli Sõber Jumala trooni juures, ning nad põlesid innust esitada oma palved Isale Jeesuse nimel. Sügavas aukartuses kummardusid nad palvesse, korrates Jeesuse kinnitust: «Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et mida te iganes Isalt palute, seda Ta annab teile minu nimel! Tänini ei ole te midagi palunud minu nimel. Paluge, siis te saate, et teie rõõm võiks olla täielik» (Joh.16,23.24). Nad tõstsid oma usukäed üha kõrgemale täis kindlust: «Kristus Jeesus on, kes suri, ja mis veel enam, kes üles äratati, kes on Jumala paremal käel, kes meie eest palub» (Rom.8,34). Nelipühipäeval sai nende rõõm täielikuks Trööstija tulekust nii nagu Kristus oli tõotanud.

Kogu taevas ootas, et tervitada Õnnistegijat taevastes õuedes. Taevasse tõustes näitas Kristus teed Tema ülestõusmisel vabastatud vangidele. Neile järgnesid inglihulgad, kes laulsid kiitust ja ülistust.

Kui taevane eskort ligines Jumala linnale, hüüdsid Kristust saatvad inglid:

«Te väravad, tõstke oma pead üles

ja te igavesed uksed, saage kõrgeks,

et saaks sisse tulla Aukuningas!»

Vahipostil olijad vastasid rõõmsalt:

«Kes on see Aukuningas?»

Nad ei küsinud seda sellepärast, et nad ei teadnud, kes Ta on, vaid selleks, et kuulda vastuseks ülistuslaulu:

«See on Jehoova, tugev ja vägev

Jehoova, vägev sõjas!

Te väravad, tõstke oma pead üles,

ja te igavesed uksed, saage kõrgeks,

et saaks sisse tulla Aukuningas!»

Jälle kõlas küsimus: «Kes on see Aukuningas?» Sest inglid ei väsi iialgi kuulmast ülistust Tema nimele. Saatvad inglid vastasid:

«Jehoova Sebaot,

see on Aukuningas!» Ps.24,7-10.

Siis paisati Jumala linna väravad pärani valla ning inglite hulgad astusid muusikahelide saatel linna.

(834) Trooni ümber on tõotuse vikerkaar; seal seisavad keerubid ja seeravid. Inglihulkade juhid, Jumala lapsed, kõikide langemata maailmade esindajad on kogunenud troonisaali. Taevane nõukogu, kelle ees Lutsifer Jumalat ja Tema Poega süüdistas, on tulnud tervitama Lunastajat. Nad soovivad pühitseda Tema võitu ja austada oma Kuningat.

Kuid Kristus teeb tagasihoidva käeviipe — mitte veel! Ta ei võta veel vastu aukrooni ja kuninglikku rüüd. Enne astub Ta Isa ette. Ta näitab oma haavatud pead, oma läbipistetud külge, naeltest rebitud jalgu. Ta tõstab oma käed, kus on haavaarmid. Need on Tema võidumärgid. Ta esitab Jumalale ka «uudseviljavihu» — Temaga koos ülesäratatud inimesed, kes esindavad Jeesuse teisel tulemisel haudadest välja tulevaid suuri hulki. Ta astub Isa ette, kes tunneb rõõmu iga meeltparandava patuse üle. Ta rõõmustab nende üle lauldes. Enne, kui maailmale alus pandi, olid Isa ja Poeg leppinud kokku inimese lunastamises juhul, kui Saatan inimese võidab. Isa ja Poeg olid ühendanud käed pühalikus tõotuses, et Kristus saab käemeheks inimkonna eest. Selle leppe on Kristus nüüd täitnud. Kui Ta ristil hüüdis: «See on lõpetatud!» ütles Ta seda Isale. Nüüd lausub Kristus: «Isa, see on lõpetatud. Ma olen teinud Sinu tahtmist, mu Jumal. Ma olen lunastustöö teostanud. Kui Sinu õiglus on rahuldatud, siis ma tahan, et kus mina olen, ka nemad oleksid minu juures, keda Sa mulle oled andnud» (Joh.19,30; 17,24).

Jumal vastab, et õiglus on rahuldatud. Saatan on võidetud. Kristuse töötavad ja võitlevad sõbrad siin maa peal on «vastu võetud Armastatus» (Ef.1,6 KJV). Taevaste

inglite ja langemata maailmade esindajate ees on nad õigeks kuulutatud. Seal, kus on Kristus, peab olema ka Tema kogudus. «Heldus ja tõde saavad teineteisega kokku, õigus ja rahu annavad teineteisele suud» (Ps.85,11). Isa põimib käed Poja ümber ja lausub: «Kõik Jumala inglid kummardagu Teda!» (Heb.1,6).

Kirjeldamatu rõõmuga tunnustavad valitsejad, vürstid ja võimud Eluvürsti ülemvalitsust. Inglihulgad kummarduvad Tema ette silmili maha ja taevasaalides kaigub rõõmuhüüd: «Tall, kes on tapetud, on väärt võtma väge ja rikkust ja tarkust ja rammu ja au ja austust ja kiitust!» (Ilm.5,12).

(835) Võidulaulud segunevad inglite kannelde helidega ning kogu taevas on tulvil rõõmu ja tänu. Armastus on võitnud. Kadunu on leitud. Kogu taevas heliseb ülistusest: «Sellele, kes istub aujärjel, ja Tallele olgu kiitus ja au ja austus ja vägi ajastute ajastuteni» (Ilm.5,13).

———————

Sellest taevasest rõõmupeost kandub meieni siin maa peal Kristuse imepäraste sõnade kaja: «Mina lähen üles oma Isa ja teie Isa juurde ja oma Jumala ja teie Jumala juurde!» (Joh.20,17). Taevane ja maapealne perekond on üks. Meie pärast läks meie Issand üles ja tegutseb meie heaks. «Sellepärast võib Ta ka täielikult päästa need, kes tulevad Tema läbi Jumala juurde, elades aina selleks, et kosta nende eest» (Heb.7,25).

Lõpu Ootuses